Bundel - 1.2 Raadsvergadering van 13 december 2022

1 Opening en spreekrecht

Technische vragen en antwoorden raadsvergadering 13-12-2022.docx

2 Vaststellen agenda

Agenda Raad 2022-12-13.doc

3 Ingekomen stukken, terugkoppeling uit gemeenschappelijke regelingen en overige mededelingen

Lijst ingekomen stukken raad 2022-12-13.doc

45.1 Raadsinformatiebrief frauderisicoanalyse 2022

45.1: Bijlage bij RIB Frauderiscoanalyse 2022

46.1 Raadsinformatiebrief begroting 2022ODRA

46.1: Bijlage bij Geactualiseerde begroting 2022 Odra

46.2 Raadsinformatiebrief managementbrief

46.2: Bijlage bij Managementbrief 2022 Rozendaal (w.g.)

48.1 Raadsinformatiebrief financieel overzicht projecten.docx

49.1 Raadsinformatiebrief Dienstverlening.docx

49.1 Bijlage bij RIB dienstverlening Kwaliteitshandvest.docx

49.1 Bijlage bij RIB dienstverlening.pptx

49.2 Raadsinformatiebrief Spreidingswet.docx

4 Besluitenlijst van de raadsvergadering van 1 november 2022

Besluitenlijst Raadsvergadering 2022-11-01

Bijlage besluitenlijst raadsvergadering: Schriftelijke uiitwerking ontbrekend gedeelte videoverslag

Bijlage besluitenlijst raad 1-11-22 Technische vragen en antwoorden meerjarenbegroting 2023-2026 raad 1-11-22

Insprekersbijdrage KBO Raad 1-11-22

5 Lijst van Moties en toezeggingen (MOT-lijst)

MOT lijst raad na de raad van 1 november 2022

6 Vergadermodel Raad, Reglement van orde en Verordening raadscommissie

Voorgesteld wordt:
In te stemmen met de in het voorstel weergegeven aanpassing/verfijning van de vergaderstructuur;
Vaststellen van bijgevoegd reglement van orde 2023 voor de raad onder intrekking van het huidige Reglement uit 2003 (laatstelijk gewijzigd in 2013);
Vaststellen van bijgevoegde commissieverordening 2023, onder intrekking van de huidige verordening uit 2014.

1. Raadsvoorstel vergadermodel, Reglement van orde en commissieverordening

3. Memo vergadermodel 2023

2. Concept-raadsbesluit vergadermodel, RVO en commissieverordening.docx

4. Reglement van orde van de raad van Rozendaal 2023.docx

6. Tabel artikelsgewijze toelichting RVO 2023

5. Verordening raadscommissies 2023.docx

7. Tabel artikelsgewijze toelichting commissieverordening

8. gewijzigd Vergaderschema 2023

7 GMR: Zienswijze op Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD);

Voorgesteld wordt:
Kennis te nemen van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) dat de kaders bepaalt voor het milieueffectrapport (planMER) voor de RES 2.0 Groene Metropoolregio;
De bijgesloten zienswijze vast te stellen en in te dienen bij de Groene Metropoolregio op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).

Raadsvoorstel zienswijze notitie reikwijdte en detailniveau planMER voor de RES 2.0.docx

Concept-raadsbesluit Zienswijze Notitie reikwijdte en detalniveau planMER voor de RES.docx

Bijlage 1 Notitie Reikwijdte en Detailniveau PlanMER RES.pdf

Bijlage 2_Concept-zienswijze NRD planMER RES 2.0 Groene Metropoolregio.docx

8 Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2023 (WMO);

Voorgesteld wordt:
Onder gelijktijdige intrekking van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2019, vast te stellen de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2023.

Raadsvoorstel: Wmo-verordening 2023

Concept-raadsbesluit: Wmo verord. 2023

Bijlage: Artikelsgewijze toelichting

Bijlage: Voornaamste wijzigingen

Bijlage: Was-wordt lijst

Bijlage: Verordening 2019

Bijlage: Wijzigingsverordening 2019

9 Nieuwe algemene subsidieverordening

Voorgesteld wordt:
Vast te stellen, onder gelijktijdige intrekking van de Algemene Subsidieverordening gemeente Rozendaal 2019, de Algemene subsidieverordening Rozendaal 2023.

Raadsvoorstel nieuwe Algemene Subsidieverordening (ASV) 2023

Concept-raadsbesluit ASV

Bijlage: Toelichting

Bijlage: ASV 2019

10 Grondexploitatie De Del

Voorgesteld wordt:
De grondexploitatie De Del vaststellen;
De grondexploitatie De Del afsluiten met ingang van 31 december 2022;
Bekrachtigen van de geheimhouding van de ter inzage gelegde Notitie Grondexploitatie De Del 2021 en alle daarmee samenhangende informatie krachtens artikel 25 lid 3 Gemeentewet op grond van artikel 5.1, tweede lid aanhef onder b. en f. van de Wet open overheid

Raadsvoorstel vaststellen en afsluiten grondexploitatie 2022.docx

Concept-raadsbesluit vaststellen en afsluiten grondexploitatie 2022.docx

11 Nieuwe belastingverordeningen

Voorgesteld wordt om de navolgende verordeningen vast te stellen:
Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing 2023
Verordening op de heffing en de invordering van grafrechten 2023
Verordening op de heffing en de invordering van leges 2023
Verordening op de heffing en de invordering van onroerende-zaakbelastingen 2023
Verordening op de heffing en de invordering van riool- en waterzorgheffing gemeente Rozendaal 2023

Raadsvoorstel belastingverordeningen 2023.docx

Concept-raadsbesluit afvalstoffenheffing 2023.docx

Concept-raadsbesluit grafrechten 2023.docx

Concept-Raadsbesluit leges 2023.docx

Concept-Raadsbesluit Ozb 2023.docx

Concept-Raadsbesluit riool 2023.docx

TARIEVENTABEL LEGES 2023.docx

12 2e Turap

Voorgesteld wordt:
De tweede tussenrapportage ter kennisname aan te nemen;
De begrote bedragen aan uitgaven in begrotingsjaar 2022 te laten stijgen met in totaal € 98.900 en de opbrengsten te laten stijgen met € 297.000 (per saldo 198.100 voordelig) conform bijgaande turap.

Raadsvoorstel Turap 2 2022.docx

Concept-raadsbesluit Turap 2 2022.docx

Bijlage: Turap 2 definitief 1511.pdf

13 Benoemen plaatsvervangend lid regioagendacommissie

Voorgesteld wordt om:
De heer A.G. Blokland te benoemen tot plaatsvervangend lid van de regioagendacommissie (RAC) van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, namens de gemeenteraad van Rozendaal.

Raadsvoorstel benoeming plaatsvervangend lid RAC .docx

Raadsbesluit benoeming plaatsvervangend lid RAC.docx

14 Contragarantstelling aan Arnhem voor nieuwbouw van het Dierentehuis

Voorgesteld wordt om in te stemmen met het verlenen van een (contra)garantstelling aan de gemeente Arnhem, op 0,8% van de af te sluiten hypotheek van € 4.400.000,--, zijnde een bedrag van € 35.200,--, ten behoeve de financiering van de nieuwbouw van het Dierenasiel Arnhem en omstreken.

Raadsvoorstel contragarantie aan Arnhem tbv nieuwbouw Dierentehuis Arnhem eo.docx

Concept- Raadsbesluit garantie aan Arnhem tbv nieuwbouw Dierenasiel.docx

Bijlage brief aan Arnhem.docx

Bijlage verzoek Arnhem om contragarantie Dierentehuis Arnhem.docx

Bijlage Aandeel per gemeente in de contragarantie.xlsx

15 Rondvraag

Technische vragen en antwoorden raadsvergadering 13-12-2022

GEMEENTE ROZENDAAL

Nr	Fractie	V/A	Vraag en antwoord
Agendapunt 3: RIB Frauderisico en -analyse			
1	PAK	V	pag.4 'Grondverkopen': hier lijkt de classificatie H, G of L te missen, heeft dat een bepaalde reden?
		A	Hier is de letter G weggevallen.
Agendapunt 5: Lijst van Moties en Toezeggingen			
2	PAK	V	Op enkele punten bij de raadsvergadering van 1-11-'22 is geen concrete planning opgenomen, wordt die nog aangevuld?
		A	• Energietoeslag: Er is nog geen zekerheid over noodfonds Rheden, is nog in onderzoeksstadium. Definitieve info als Rheden een besluit heeft genomen. Mogelijk pas in 2023. • De renovatie van de fietspaden in het buitengebied: Afhankelijk van nog te maken werkplanning 2023.
Agendapunt 6: Vergadermodel Raad, Reglement van orde en Verordening raadscommissie			
3	PAK	V	Raadsvoorstel vergadermodel, Reglement van orde: in art.8.2 is er sprake van versleutelde stukken, in art. 26.1 van vergrendelde stukken; vergrendeling lijkt alleen dan van toepassing bij verslagen van besloten vergaderingen, klopt dat? Te meer omdat bij de stukken voor 13 december a.s. ook andersoortige vergrendelde stukken zijn toegevoegd.
		A	Wij verzenden de stukken via IBabs en schermen aan de voorkant die stukken af die alleen (vertrouwelijk) voor de leden van de raad en/of de commissie bedoeld zijn. Dat geldt zowel voor vertrouwelijke stukken bij een voorstel voor een reguliere vergadering (artikel 8.2) als voor eventuele verslagen van besloten vergaderingen (art 26.1). De termen vergrendeld en versleuteld zijn daarbij in het RvO door elkaar gaan lopen, wat mogelijk zorgt voor verwarring. Beter was geweest om consequent de term -vergrendeld- te gebruiken. Wij hebben het concept van het RVO hier op aangepast en dit in de plaats gesteld van de versie die oorspronkelijk bij de stukken zat.
4	PAK	V	Raadsvoorstel vergadermodel, Commissieverordening: Zelfde vraag als over het RvO over de begrippen vergrendeld/versleuteld maar nu t.a.v. art 7.1. en art. 19.1 van de commissieverordening.

Nr	Fractie	V/A	Vraag en antwoord
		A	Zie het antwoord bij de vraag over artikel 8.2. en 26.1 van het RvO
5	PAK	V	Raadsvoorstel vergadermodel, Reglement van orde van de raad van Rozendaal 2023: bij art.13: wat is de bepaling voor het stellen van vragen aan de insprekers? Alleen informatief of mag het breder met politieke mening etc. In de verordening van de commissie staat expliciet dat het alleen verduidelijkende vragen mogen zijn (commissie art. 14, lid 5). Wat zijn de mogelijkheden voor de raadsleden?
		A	Het concept van het RVO biedt niet expliciet de mogelijkheid voor het stellen van vragen aan insprekers. Als de raad een dergelijke bepaling toegevoegd wil zien, kan dat uiteraard (middels een amendement). Het betreft overigens een interne verordening en als de raad vragen wil stellen kunnen zij de voorzitter daar altijd om verzoeken.
6	PAK	V	Raadsvoorstel vergadermodel, Reglement van orde van de raad van Rozendaal 2023: bij art.18: nu stemt de raad vaak met handopsteking over voorstellen, zijnde een vorm van hoofdelijke stemming is. Het nieuwe artikel 18 lijkt dit uit te sluiten, want daar kan de raad voorstellen alleen zonder stemming aannemen (lid1) óf hoofdelijke stemming vragen waaraan allerlei voorwaarden zijn verbonden (lid 4 ev.). Valt de huidige vorm van stemming met handopsteking dan onder lid 3? Daarnaast: lid 2 lijkt theoretisch want als het niet een unaniem besluit is, wordt er toch gestemd of moet er dan besloten worden tot hoofdelijke stemming?
		A	Dit artikel is letterlijk overgenomen uit de modelverordening van de VNG. Die is wat formeler dan onze bestaande praktijk. Overigens kende het huidige RvO kende ook niet expliciet de mogelijkheid van hand opsteken. Ten aanzien van (het eerste gedeelte) van artikel 2 geldt dat dit toepassing kan krijgen als de uitkomst van de stemming tevoren duidelijk is en slechts enkele raadsleden zouden tegenstemmen.
Agendapunt 7: GMR: Zienswijze op Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)			
7	R'74	V	In de bij de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) bijgesloten concept-zienswijze NRD planMER RES 2.0 Groene Metropoolregio wordt gemeld dat er "binnen de gemeentegrenzen van Rozendaal geen zoekgebied voor grootschalige opwekking van energie door wind en zon is opgenomen". Onze vraag luidt of deze opmerking niet in tegenspraak is met ons streven om zo mogelijk te komen tot de realisatie van een zonnewand langs de A12. In dat geval zal er nl. wel degelijk een Milieueffectrapportage uitgevoerd moeten worden op Rozendaals grondgebied op basis van de in de NDR omschreven criteria.

Nr	Fractie	V/A	Vraag en antwoord
		A	De zinssnede “binnen de gemeentegrenzen van Rozendaal is geen zoekgebied voor grootschalige opwekking van energie door wind en zon opgenomen” slaat op de in het RES 1.0 opgenomen regionale bod voor opwekking van zon en wind op land. In de RES 1.0 is geen zoekgebied opgenomen voor grootschalige opwekking van energie via zon of wind op land binnen gemeentegrenzen van Rozendaal, dus in die zin klopt dit. Dat we op dit moment kijken naar de realisatie van een zonnewand langs de A12 staat hier eigenlijk ‘los van’. Specifiek voor een zonnewand geldt geen m.e.r.plicht danwel m.e.r.beoordelingsplicht, die geldt alleen voor realisatie van windparken (beoordelingsplichtig bij 3-19 windmolens, m.e.r.plicht bij >20 windmolens). De nu voorliggende NRD gaat in op de plan-m.e.r.plicht die geldt voor de RES 2.0, die ‘kaderstellend’ is voor navolgende m.e.r.plichtige activiteiten met mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu. Maar dit staat het streven naar de realisatie van een zonnewand langs de A12 niet ‘in de weg’.
8	R’74	V	Is de huidige bovengemelde formulering in de zienswijze wel of niet mogelijk van invloed op vervolgprocessen?
		A	Deze is niet van invloed op vervolgprocessen zoals hierboven beschreven. Wellicht kan in de zienswijzebrief nog ‘aangevuld’ worden dat er *in de RES 1.0 voor GMR Arnhem* Nijmegen geen zoekgebied voor grootschalige opwekking van energie via zon of wind op land binnen gemeentegrenzen van Rozendaal is opgenomen’?
9	PAK	V	In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau PlanMer RES hebben wij de conclusie gelezen dat er voor Rozendaal geen geplande ontwikkelingen zijn. Wat is de reden van de afbeelding die is toegevoegd waarin Rozendaal wordt aangemerkt als mogelijk geschikt voor zonne-energie, inclusief het Natura 2000 deel? Hierbij verwijs ik u naar de afbeelding 4.11 op pagina 37. Wij vragen ons daardoor af of er wel of geen onderzoek wordt gedaan op Rozendaals grondgebied?
		A	De betreffende afbeelding geeft inzicht in gebieden waarvoor geen ‘harde restricties’ (wet- en regelgeving) gelden voor ontwikkeling van zonne-energie. Voor Rozendaal geldt dat er in het buitengebied ‘zachte restricties’ gelden voor ontwikkeling van zonne-energie, maar vanuit wet- en regelgeving is het denkbaar dat beleid wordt aangepast om ontwikkeling van zonne-energie in deze gebieden mogelijk te maken (vanuit het nee-tenzij principe). Overigens is het overgrote deel van het buitengebied van Rozendaal weliswaar geschikt te maken (vanuit restricties die gelden), maar het overgrote deel van dit buitengebied is ‘bos’, waardoor ontwikkeling van zonne-energie niet per definitie makkelijk te realiseren is. Op dezelfde afbeelding staan ook groene gebieden, waar geen restricties gelden voor zonne-energie projecten. In deze gebieden is ontwikkeling feitelijk zondermeer mogelijk (vanuit wet- en regelgeving bezien). In het kader van het planMER wordt in beeld gebracht welke milieueffecten zullen optreden wanneer de kansrijke gebieden voor zonne-energie worden benut voor zonne-energie projecten. Overigens zal dit geen intensief veldonderzoek zijn, maar vooral gebaseerd op reeds beschikbare onderzoeken. Dat past bij het abstractieniveau van deze planMER.

Technische vragen en antwoorden raadsvergadering 13-12-2022

Nr	Fractie	V/A	Vraag en antwoord
Agendapunt 8: Wet Verordening maatschappelijke ondersteuning (WMO) gemeente Rozendaal			
10	R'74	V	De mogelijkheid voor een second opinion door een andere consulent is niet meer opgenomen in de verordening. Welke mogelijkheden of ondersteuning vanuit gemeente zijn er voor een client die het niet eens is met de gang van zaken tijdens de procedure en/of met de WMO beslissing?
		A	Deze mogelijkheid is afgeschaft omdat uit de praktijk is gebleken dat hij niet het gewenste effect had. Zoals bekend, was de mogelijkheid voor een second opinion bedoeld voor situaties waarin er geen 'klik' was tussen de inwoner en de medewerker. De second opinion voegde in de praktijk weinig toe en hij werkte vertragend. In de praktijk bleek, dat ook als een andere medewerker de zaak behandelde, de uitkomst uiteindelijk hetzelfde was. Er is geen sprake van een toenemend risico: een inwoner kan altijd bezwaar maken en een klacht indienen. En elke inwoner heeft recht op onafhankelijke cliëntondersteuning.
Agendapunt 9: Nieuwe algemene subsidieverordening (ASV)			
11	R'74	V	Is er een overzicht aan wie welke subsidies verstrekt worden in de gemeente Rozendaal beschikbaar over 2021 en 2022?
		A	Het overzicht Welzijnssubsidies 2021 is in maart tkn gebracht van de raad, conform art.4 van zowel de oude als de nieuwe ASV. Dit overzicht kan alsnog een keer worden gedeeld. Het overzicht 2022 moet nog worden gemaakt. Het jaar is ook nog niet afgelopen, hetgeen relevant is voor de eenmalige subsidies. Dit overzicht wordt in maart 2023 tkn aan de raad aangeboden via de lijst van ingekomen stukken.
Agendapunt 10: Grondexploitatie De Del			
12	BGR	V	Waarom wordt op 13 december 2022 het besluit genomen de grondexploitatie af te sluiten met ingang van 31 december 2022 (datum in de toekomst)?
		A	Omdat alle kosten en opbrengsten die binnen de grondexploitatie vallen zijn gerealiseerd is er vanuit het college en de accountant de voorkeur om de exploitatie in december af te sluiten. De exacte datum maakt in dit geval niet uit omdat alle

Nr	Fractie	V/A	Vraag en antwoord
			kosten en opbrengsten binnen de grondexploitatie al zijn gerealiseerd. Het is gebruikelijk om dan een datum aan het begin of het eind van de maand aan te houden, daarom is voor 31 december gekozen.
13	BGR	V	Waarom wordt als besluit de bekrachtiging van de geheimhouding gevraagd? (Immers toegezegd was dat na afsluiting van de grondexploitatie de geheimhouding zou vervallen)
		A	Vanuit het college is, conform de eerder vastgestelde grondexploitaties voorgesteld tot geheimhouding van de grondexploitatie. De geheimhouding was wenselijk gezien de financiële/ economische belangen van de gemeente. Na afsluiting van de grondexploitatie is geheimhouding niet strikt noodzakelijk meer. Indien een meerderheid van de gemeenteraad géén geheimhouding op wil leggen kan dit besluitonderdeel komen te vervallen.
14	PAK	V	In het Raadsvoorstel vaststellen en afsluiten grondexploitatie staat benoemd dat alle werkzaamheden afgerond zijn, maar er staan naar ons inzien nog aanvullende te maken kosten open. Deze werkzaamheden omvatten onder andere het afronden van de bouw zoals het herstellen van de wegen, aanleggen inritten, aanbrengen groen en het afgesproken herstel van het halfverharde fietspad achter het bos. Waarom zijn deze kosten niet opgenomen in het overzicht?
		A	Voor zover er in de toekomst kosten gemaakt moeten worden voor herstelwerkzaamheden worden de eventuele kosten die voor rekening van de gemeente komen gedekt uit de budgetten voor het onderhoud van de openbare ruimte. Overigens hoeven er geen inritten meer aangelegd te worden, de drie in aanbouw zijnde woningen kunnen de inrit aansluiten op de aangebrachte verharding.
Agendapunt 11: Nieuwe belastingverordeningen			
15	PAK	V	Afvalstoffenheffing: is er in de regelgeving naast kosten- en inflatie-indexatie een jaarlijks maximum gesteld op de verhoging van de afvalstoffenheffing voor bijvoorbeeld een tweede grijze container of is die verhoging vrij invulbaar?
		A	De verhoging van de afvalstoffenheffing is vrij invulbaar zolang de totale kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing de 100% niet overschrijdt.
Agendapunt 14: Contragarantstelling aan Arnhem voor nieuwbouw van het Dierentehuis			
16	BGR	V	Wat betekent het financieel voor Rozendaal als geen van de andere gemeenten een contra-garantiestelling afgeven?

Technische vragen en antwoorden raadsvergadering 13-12-2022

Nr	Fractie	V/A	Vraag en antwoord
		A	In het concept-raadsbesluit wordt voorgesteld om in te stemmen met het verlenen van een (contra)garantstelling aan de gemeente Arnhem, op 0,8% van de af te sluiten hypotheek van € 4.400.000,--, zijnde een bedrag van € 35.200,--, ten behoeve de financiering van de nieuwbouw van het Dierenasiel Arnhem en omstreken. In de bijgevoegde brief aan Arnhem hebben wij dat concept-besluit verwoord door aan te geven dat wij deze garantstelling afgeven in de verhouding zoals deze staan vermeld in de door Arnhem aan ons verstuurde bijlage 'Aandeel Garantstelling Dierentehuis'. Dit percentage is niet afhankelijk van het besluit van andere gemeenten over de contragarantstelling.

Agenda

van de openbare vergadering van de raad van Rozendaal van dinsdag 13 december 2022.
De vergadering begint direct na afloop van de commissievergadering, die om 19:00 uur begint.
Het betreft het een fysieke vergadering in de raadszaal van het gemeentehuis. De vergadering is live te volgen via de website van de gemeente https://www.rozendaal.nl.

1. Opening en spreekrecht;
2. Vaststellen agenda;
3. Ingekomen stukken, terugkoppeling uit gemeenschappelijke regelingen en overige mededelingen;
4. Besluitenlijst van de raadsvergadering van 1 november 2022;
5. Lijst van Moties en toezeggingen (MOT-lijst);
6. Vergaderprocedure, wijziging Reglement van orde en commissieverordening;
7. GMR: Zienswijze op Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD);
8. Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2023;
9. Nieuwe algemene subsidieverordening;
10. Grondexploitatie De Del;
11. Nieuwe belastingverordeningen;
12. 2e Turap;
13. Benoemen plaatsvervangend lid regioagendacommissie (voorstel wordt nagezonden);
14. Contragarantstelling aan Arnhem voor nieuwbouw van het Dierentehuis;
15. Rondvraag.

Sluiting

Regeling ten aanzien van het spreekrecht:
Wilt u persoonlijk inspreken in de vergadering van de gemeenteraad?
Maakt u dit dan minstens 24 uur voorafgaand aan de vergadering per email kenbaar bij de griffier: griffie@rozendaal.nl of telefonisch: 026-3843661. De griffier laat u dan weten hoe u tot het inspreekgedeelte van de raad wordt toegelaten. U kunt uw inspreekreactie ook 24 uur voorafgaand aan de vergadering sturen naar griffie@rozendaal.nl. De voorzitter van de vergadering spreekt uw

tekst dan tijdens de vergadering uit. We vragen u uw bijdrage zo kort en bondig mogelijk te formuleren en bij voorkeur minder dan de toegestane 5 minuten te benutten.
Van deze vergadering worden geluid en beeld worden vastgelegd. Uw bijdrage is openbaar en wordt eveneens vastgelegd.

Gemeente ROZENDAAL

Raadsvergadering 13 december 2022

Concept-lijst ingekomen stukken en mededelingen

Memo's/notities van B&W voor de raad	B&W stellen voor
Raadsinformatiebrief Frauderisicoanalyse (45.1)	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief Actualisatie begroting 2022 ODRA (46.1)	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief Interimcontrole (46.2)	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief meerjarenoverzicht met betrekking tot de resultaten van De Del, de uitgaven rondom de dorpsschool, inclusief de additionele kosten en de afrekening van De Steenhoek. (48.1)	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief Dienstverlening (49.1)	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief Spreidingswet (49.2)	Voor kennisgeving aannemen

Ingekomen stukken door raads-/commissieleden opgevoerd ter bespreking

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Frauderisicoanalyse 2022

Adviseur : A. van der Wiel
Portefeuillehouder : S. Warmerdam
Datum : 10 november 2022

Aan de Raad

Inleiding
Jaarlijks wordt een frauderisicoanalyse opgesteld en geactualiseerd. Rozendaal heeft deze analyse sinds 2014 in gebruik en deze is sindsdien qua opzet niet wezenlijk veranderd. Nu de rechtmatigheidsverantwoording door het college moet worden afgegeven per 2023 is de aandacht hiervoor flink toegenomen. Ook moet de accountant in haar verslag rapporteren over fraude en maatregelen hieromtrent. Deze analyse heeft een compleet nieuwe en eigentijdse opzet. Hierin zijn een aantal risico's gebundeld en nieuwe geïnventariseerde risico's opgenomen. Ook is, zover mogelijk, een kwantificering aangegeven. De grootte van de ballonnetjes in de grafieken geeft een indicatie van de omvang van het risico. Het college stelt deze frauderisicoanlayse vast en stuurt deze ter kennisgeving naar de controlecommissie en de raad.

Beoogd effect
Doelstelling is om inzicht te geven in de maatregelen die genomen zijn en eventueel nog kunnen worden genomen om fraude te voorkomen.

Kanttekeningen
Fraude is nooit geheel te voorkomen. We beschrijven de risico's, maatregelen die redelijkerwijs genomen zijn en de restrisico's. Omdat alle processen aan verandering onderhevig zijn is een jaarlijkse actualisatie noodzakelijk.

Advies
Wij adviseren u deze frauderiscoanalyse ter kennisgeving aan te nemen.

Het college van burgemeester en wethouders,

Kees de Haas a.i.,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijhlage: Frauderisicoanalyse 2022

Frauderisicoanalyse 2022

Inleiding
De gemeente Rozendaal hanteert reeds sinds 2014 een frauderisicoanalyse. Het betreft een opsomming van processen en maatregelen die zijn genomen om frauderisico te beheersen. Deze analyse wordt jaarlijks geactualiseerd. De opzet hiervan is in deze jaren grotendeels intact gebleven. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college en de toegenomen belangstelling voor dit onderwerp vraagt een gedegen eigentijdse opzet. Hiertoe is deze nieuwe frauderisicoanalyse opgesteld. Hierbij hebben wij de risico's opnieuw geïnventariseerd en deels gebundeld. Deze frauderisicoanalyse kan derhalve worden gezien als onderdeel van het gemeentelijk M&O beleid (misbruik en oneigenlijk gebruik).

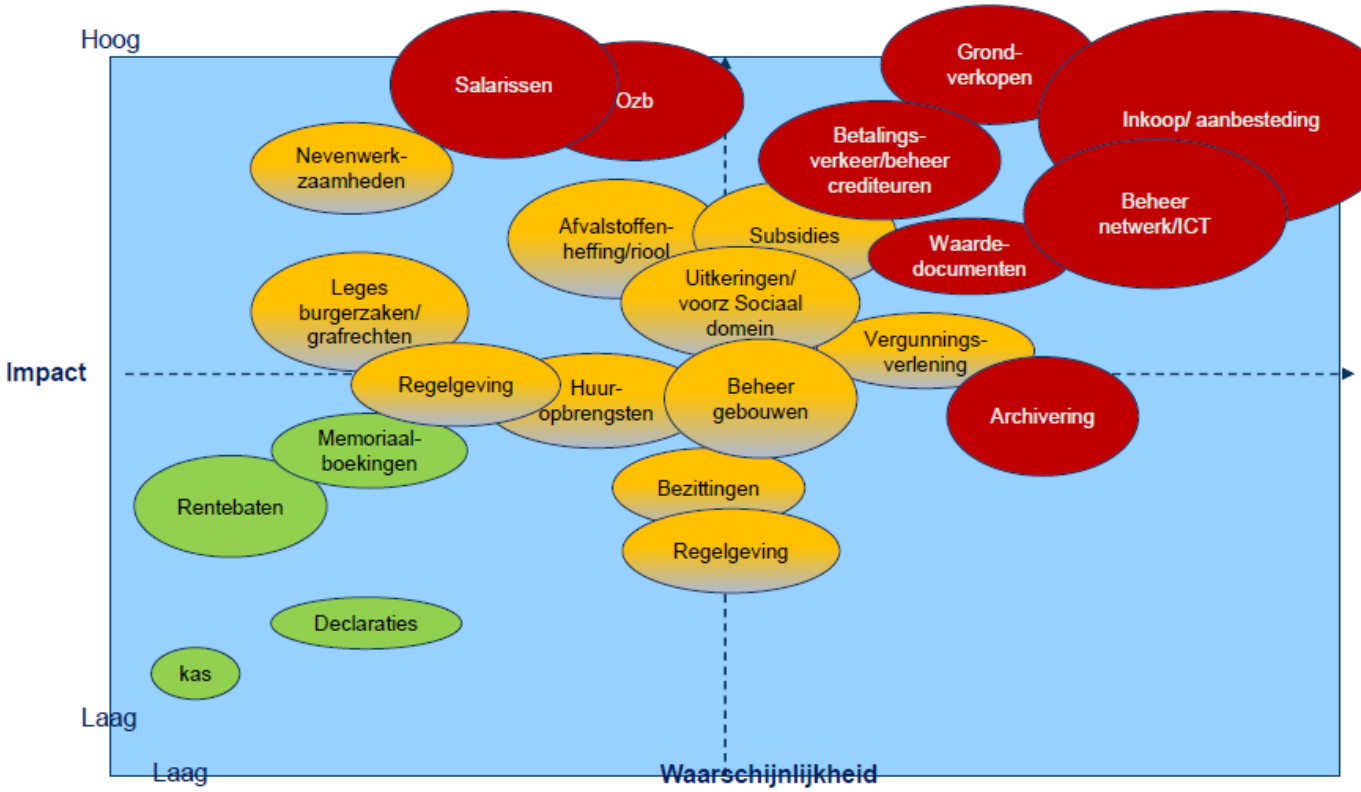
Doel
Het doel van deze analyse is het in beeld brengen van de risico's die de gemeente Rozendaal loopt. Daarnaast wordt inzichtelijk gemaakt welke maatregelen genomen zijn om deze risico's te beheersen en welke restrisico's (netto-risico's) er nog over zijn en welke maatregelen nog genomen kunnen worden om het risico nog verder in te perken. Hierbij moet de afweging worden gemaakt of dat maatregel in verhouding staat tot het risico dat wordt gelopen. Met deze analyse wordt een totaalbeeld van het frauderisico gegeven.

Rechtmatigheidsverantwoording
Vanaf het verslagjaar 2023 dient het college zelf de rechtmatigheidsverantwoording af te geven. Voorheen deed de accountant dit. Het college verklaart hiermee dat zij wel of niet rechtmatig heeft gehandeld op alle onderdelen zoals benoemd in het normenkader. De accountant controleert of de conclusie die het college trekt juist is. Accountants zijn verplicht vanaf 2022 in hun controleverklaring te rapporteren over fraude. Hierin moet aandacht worden besteed aan de risico's en de werkzaamheden die zij hiervoor heeft verricht. De frauderisicoanalyse is hierin een belangrijk document voor de accountant. Geëvalueerd zal worden wat de meest belangrijke frauderisico's zijn en of er fraude-incidenten zijn geweest en de eventuele opvolging daarvan.

Bruto risico
De bruto-risico's betreffen die risico's die de gemeente Rozendaal loopt alsof er geen maatregelen zijn getroffen. In onderstaand overzicht zijn de geïnventariseerde risico's ingedeeld naar impact en waarschijnlijkheid (kans). De omvang van het risico wordt in beeld gebracht door de variatie in grootte van de ballonnen.

Frauderisicoanalyse

Inventarisatie potentiële (bruto) risico's gemeente Rozendaal

Getroffen maatregelen

Om deze bruto-risico's in te perken zijn er maatregelen genomen. Hieronder zijn per proces de genomen maatregelen uitgewerkt.

Proces	Beheersmaatregel	Risico H/G/L
Afvalstoffenheffing	De uitvoering van de afvalstoffenheffing is bij De Connectie belegd. De Connectie hanteert strikte functiescheiding bij de verwerking van gegevens, opleggen aanslag en inning. Zij zijn bezig de ISAE type 2 verklaring te verkrijgen. Interne controles blijven tot die tijd noodzakelijk.	L
OZB	De uitvoering van de OZB is bij De Connectie belegd. De Connectie hanteert strikte functiescheiding bij de waardering, verwerking van gegevens, opleggen aanslag en inning. Zij zijn	L

	bezig de ISAE type 2 verklaring te verkrijgen. Interne controles blijven tot die tijd noodzakelijk.	
Rioolheffing	De uitvoering van de rioolheffing is bij De Connectie belegd. De Connectie hanteert strikte functiescheiding bij de verwerking van gegevens, opleggen aanslag en inning. Zij zijn bezig de ISAE type 2 verklaring te verkrijgen. Interne controles blijven tot die tijd noodzakelijk.	L
Vergunningsverlening	De aanvraag komt binnen bij de adviseur juridische zaken en integrale veiligheid of bij de adviseur ruimtelijk domein. De adviseur neemt de aanvraag in behandeling en stuurt een advies hierop ter verlening van een vergunning aan B&W. B&W besluit hierover. Op omgevingsvergunningen vindt een interne controle plaats. Veel vergunningen openbare ruimte zijn legesvrij.	L
Leges burgerzaken	Burgerzaken wordt bemenst door 2 part-time medewerksters. Hierdoor is volledige functiescheiding niet mogelijk. Interne controle vindt plaats over reisdocumenten en rijbewijzen aan de hand van gegevens van RDW en Biza. Huwelijksleges betreft een 100% controle.	G
Waardedocumenten	Maandelijks wordt verantwoord door de kassier aan controller. Steekproefcontrole vindt plaats.	G
Grafrechten en -verkopen	De aanvraag wordt beoordeeld door begraafplaatsbeheerder, facturatie door burgerzaken, inning door De Connectie. Interne controle vindt plaats door fysieke steekproefcontrole (volledigheid) op de begraafplaats en via interne controle op de opbrengsten via het grootboek (juistheid).	G
Huuropbrengsten	Er is sprake van functiescheiding tussen de opsteller van een contract en de opsteller van de rekeningen. Jaarlijkse vindt interne controle plaats op volledigheid en juistheid van de opbrengsten. Verhuurregister aanwezig.	G
Salarissen	Aanlevering van mutaties geschiedt door de adviseur bedrijfsvoering na accordering door de gemeentesecretaris. De verwerking van gegevens geschiedt door De Connectie. De daadwerkelijke run wordt door Visma Raet uitgevoerd. Controle op grotere mutaties wordt door adviseur bedrijfsvoering uitgevoerd. De betaling geschiedt door aparte functionarissen bij De Connectie. De ondertekening van de salarisbetaling wordt door gemeentesecretaris en twee medewerkers bij De Connectie gedaan. Premies en loonheffing geschiedt automatisch via de gebruikte software.	G

Subsidies	De beleidsmedewerkster sociaal domein beoordeeld de aanvraag. Deze stelt een advies op voor B&W. B&W besluit over toekenning. Betaling loopt via het inkoopproces met 4-ogen principe. Jaarlijkse interne controle op het proces en de juistheid.	G
Declaraties	Alle declaraties worden beoordeeld en afgetekend door leidinggevende. Verwerking conform salarissen.	G
Bezittingen	Er is geen voorraadadministratie aanwezig. Goederen worden deels achter slot opgeborgen. Door soft-controls opgevangen.	H
Inkoop/aanbesteding	Hiervoor wordt het landelijk inkoopbeleid gevolgd. Apart aandacht voor in B&W voorstellen. Toetsing hierop door interne controle via o.a. Spendanalyse	G
Nevenwerkzaamheden	Publicatie van nevenwerkzaamheden van bestuurders en medewerkers geschiedt via de website.	G
Grondverkopen	Lopen via een notaris. Jaarlijkse volgt actualisatie van de GREX. Interne controle hierop door de accountant (aparte opdracht).	
Kas	Achter dubbel slot opgeborgen. Toegankelijk voor enkele medewerkers, maandelijkse afsluiting kas. Niet materieel. Afnemende kasstroom door pinnen en op rekening inkopen.	G
Betalingsverkeer	Dit is belegd bij De Connectie. Registratie van facturen wordt door De Connectie gedaan. De codering door adviseur bedrijfsvoering. Aan de hand van de budgethoudersregeling gaat een factuur door naar budgetbeheerder en/of budgethouder. Na accordering van de factuur wordt deze betaalbaar gesteld via het proces bij De Connectie waarvoor een ISAE type 2 verklaring is afgegeven.	L
Beheer crediteuren	Wijzigingen in stamgegevens crediteuren worden geverifieerd bij de crediteur. Functiescheiding wordt toegepast conform de processen bij De Connectie. Hiervoor is een ISAE type 2 verklaring afgegeven.	L
Beheer netwerk/ict	Beheer van het netwerk ligt bij De Connectie. Voor kantoorautomatisering bij Xantion. Wijzigingen worden doorgevoerd na overleg met adviseur informatieveiligheid. Er zijn veiligheidsmaatregelen genomen (firewall, virusscanner, fysiek beveiliging).	H
Uitkeringen/voorzieningen SD	Deze taken zijn belegd bij de gemeente Rheden. Zij hanteren functiescheiding. Jaarlijks vindt controle plaats op basis van betaalregels. Interne controlerapporten worden aan Rozendaal overlegd.	G

Rentebaten	Jaarlijks wordt een interne controle op de rentebaten gedaan. Uitzettingen worden altijd door 2 functionarissen goedgekeurd. Het treasurystatuut wordt gehanteerd.	L
Memoriaalboekingen	Alle memoboekingen worden opgesteld door de adviseur bedrijfsvoering. Verwerking door De Connectie. Grootboek en tussenrekeningen worden nagelopen door beide partijen. Budgethouders hebben 24/7 inzicht in hun budgetten en de boekingen daarop.	L
Beheer gebouwen	Het gemeentehuis is beveiligd met een inbraakalarm. Daarnaast is er op bepaalde afdelingen extra beveiliging aangebracht.	G
Archivering	Het huidige papieren archief is gevoelig voor fouten. Eind 2022 is het DMS (document management system) ingevoerd waarmee ook alle processen goed in beeld zijn gebracht en waardoor ook automatisch gearchiveerd wordt. Daarbij zijn afspraken gemaakt over de archivering. Door de metadata zijn stukken eenvoudiger en sneller terug te vinden.	G
Regelgeving	Via de VNG en andere instanties worden wij op de hoogte gehouden van aanpassingen in regelgeving. Dit is een continue punt van aandacht bij overleggen.	G

Druk / Rationalisatie (soft-controls)

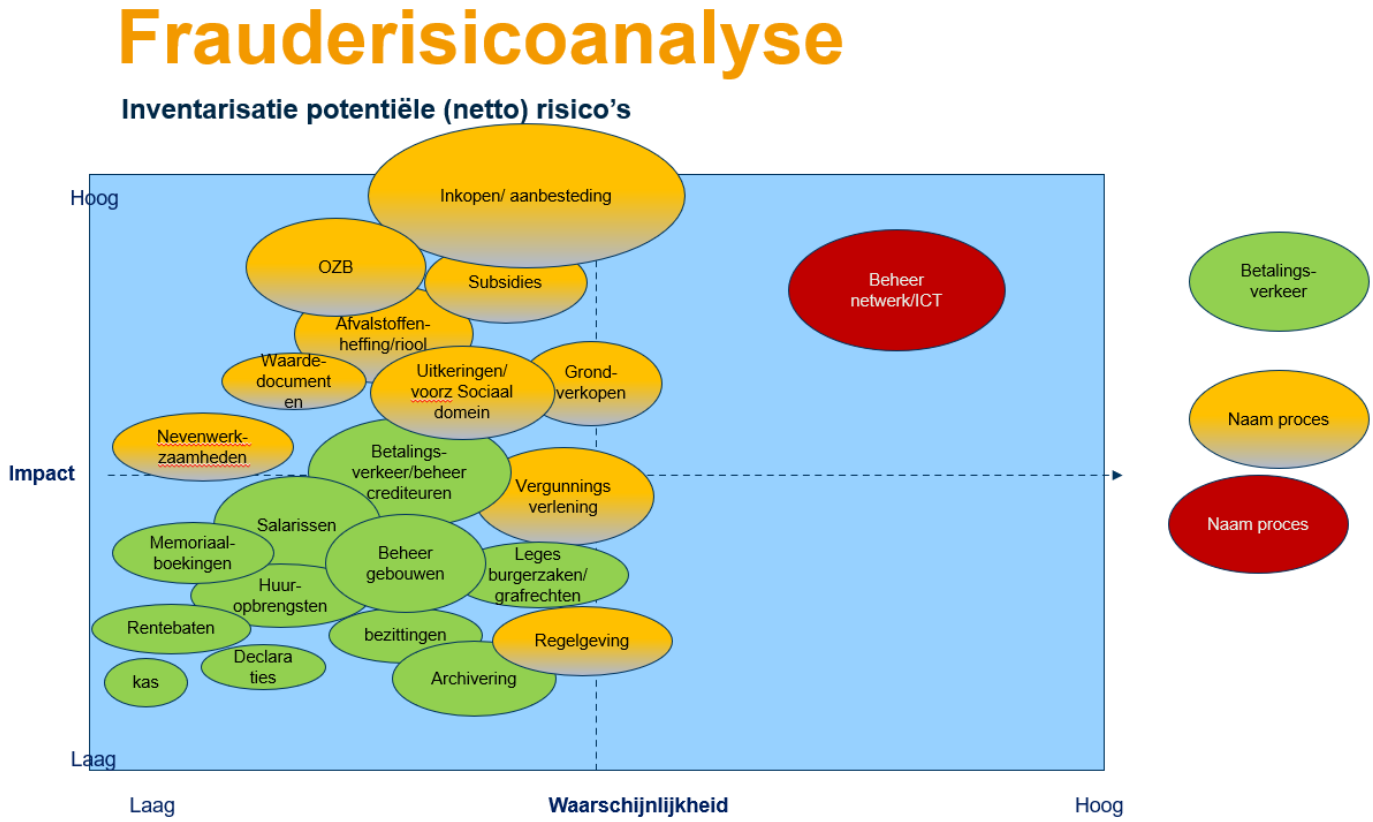
Naast de ‘harde’ maatregel zoals procedures en fysieke maatregelen zijn er ook de zogenaamde soft-controls. Deze hebben ook invloed om de fraudebeperking.

Cultuur *	Beheersmaatregel **
De Gemeente Rozendaal zit midden in een ontwikkeltraject waarbij ook veel aandacht is voor de cultuur. Mensen spraken elkaar vaak niet aan om de verhoudingen niet te verstoren. Door de kleine omvang kun je elkaar niet ontlopen. Samen moeten we het doen, anders heeft het mogelijk consequenties. Zeer loyaal.	Sociale controle (14 personen)
	Leiding zichtbaar
	Voorbeeldgedrag
	Open cultuur
	Aanspreekbaarheid
	Buddygroepen

Netto risico

De netto risico’s betreffen die risico’s die de gemeente Rozendaal loopt nadat alle hiervoor beschreven maatregelen zijn getroffen (staande praktijk). In onderstaand overzicht zijn de risico’s ingedeeld naar impact en kans. De grootte van de ballonnen geeft een indicatie van de omvang van

het risico weer. Ondanks dat een netto-risico als laag wordt ingeschat kan de kleur toch oranje zijn doordat de omvang van het risico in euro's groot is.

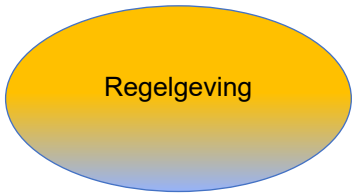

Aanbevelingen restrisico's

Na het nemen van maatregelen om de risico's in te perken blijven er nog restrisico's over. Deze benoemen wij hier (bedragen o.b.v. jaarrekening 2021):

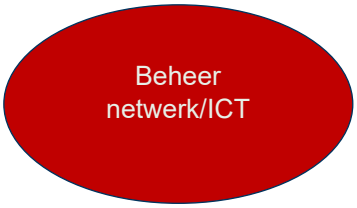
Inkoop/ aanbesteding	Aanvullende maatregelen: Bij grote werken wordt dit als punt meegenomen in het projectplan. Bij diensten wordt tevoren gekeken of de opdracht hiermee binnen de toegestane grenzen valt. Omvang: € 2.015.000
Grondverkopen	Aanvullende maatregelen: Betreft incidenteel werk voor Rozendaal. Expertise ontbreekt daardoor. Externe deskundigheid inschakelen. Omvang: sterk wisselend, neemt af naar zeer bescheiden niveau na afronding De Del.
OZB	Aanvullende maatregelen: Het risico op fraude is door de procesbeschrijvingen verminderd. De uitvoering door De Connectie wordt op termijn onderbouwd met een ISAE type 2 verklaring. Daarmee wordt de opzet, werking en het bestaan van de processen en gegevens geborgd. Omvang: € 410.000

Subsidies	Aanvullende maatregelen: Jaarlijkse interne controle verminderd het frauderisico. Belangenverstrengeling wordt beperkt door openbaarmaking van nevenfuncties. Omvang: € 62.000
Afvalstoffen-heffing/riool	Aanvullende maatregelen: Het risico op fraude is door de procesbeschrijvingen verminderd. De uitvoering door De Connectie wordt op termijn onderbouwd met een ISAE type 2 verklaring. Daarmee wordt de opzet, werking en het bestaan van de processen en gegevens geborgd. Omvang: € 178.000
Vergunnings-verlening	Aanvullende maatregelen: Er is geen register aanwezig van aangevraagde vergunningen. Volledigheid van de vergunningen kan via een steekproef worden getoetst. Omvang: € 20.000 (2021)
Waarde-documenten	Aanvullende maatregelen: Maandelijks wordt verantwoord en gespecificeerd vastgelegd welke waardedocumenten aanwezig zijn. Omvang: € 17.000
Uitkeringen/vz Sociaal domein	Aanvullende maatregelen: Bij de nieuwe afspraken met de gemeente Rheden wordt gestuurd op betere en actuelere informatie om bijzonderheden eerder op te merken. Omvang: € 811.000
Nevenwerkzaam-heden	Aanvullende maatregelen: Er valt niet uit te sluiten dat iemand een functie verzwijgt. In Rozendaal is die kans relatief gering door de sociale controle. Omvang: € n.v.t.

Aanvullende maatregelen: Van vele kanten worden wij geïnformeerd over nieuwe regelgeving. Het valt niet uit te sluiten dat er nooit iets gemist wordt.

Omvang: € n.v.t.

Aanvullende maatregelen: Wij doen alles wat binnen onze macht ligt om onze systemen en gegevens goed te beveiligen. Daarbij worden wij ondersteund door gekwalificeerde partijen en de IBD (informatie beveiligingsdienst). Naast softwarematige en fysieke maatregelen worden er ook bewustwordingssessies gehouden onder het personeel. Het valt niet uit te sluiten dat er ooit wat gebeurt.

Omvang: € p.m.

Borging

Deze risico analyse zal jaarlijks worden geactualiseerd. Hierbij worden de medewerkers in de organisatie betrokken bij de inventarisatie van de risico's die wij lopen.

Besluitvorming

De frauderisicoanalyse wordt vastgesteld door het college en daarna ter kennisgeving naar de controlecommissie en raad gestuurd.

Monitoring en verantwoording

Jaarlijks zal in de jaarstukken worden verantwoord wat er aan de beheersing van frauderisico's is gedaan. De relevante uitkomsten hiervan zullen worden gemeld.

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Geactualiseerde begroting 2022 ODRA

Adviseur : H.Jacobsen / A.van der Wiel
Portefeuillehouder : S.Warmerdam
Datum : 13 december 2022

Aan de Raad

Inleiding
Op 20 oktober 2022 heeft het Algemeen bestuur van ODRA de geactualiseerde begroting 2022 vastgesteld. Deze wordt ter kennisgeving aan u aangeboden.

ODRA heeft een geactualiseerde begroting opgesteld vanwege onderstaande redenen: De initiële begroting is opgesteld in maart 2021. Sindsdien zijn er vier ontwikkelingen geweest die van invloed zijn op de begroting.

- In de zomer van 2021 heeft ODRA een nieuwe PDC (producten-diensten-catalogus)2022-2023 opgesteld. De PDC is omgevingswet-proof gemaakt én, naar aanleiding van een evaluatie onderzoek op de kengetallen, zijn aanpassingen gemaakt in de rubricering. Het heeft geleid tot verschuivingen van producten naar diensten in de PDC. Meer onderdelen worden op nacalculatie basis afgerekend.
- Op basis van deze nieuwe PDC heeft ODRA de werkpakketten opgesteld voor 2022, en is deze geaccordeerd door de partners.
- Een aantal partners heeft aanvullende opdrachten verstrekt aan ODRA. Die aanvullingen zijn nu ook meegenomen in de geactualiseerde begroting.
- De ODRA is verhuisd, en heeft een ICT-transitie ondergaan. Dit verandert de financiële huishouding, In plaats van service contracten met de gemeente Arnhem en De Connectie, zijn er investeringen gedaan. ODRA heeft de servicecontracten met de Connectie en gemeente Arnhem opgezegd in het kader van die verhuizing. Er worden geen diensten meer van hen betrokken. Voor de huisvesting, ICT en facilitait heeft de ODRA met tal van leveranciers nieuwe service contracten afgesloten. Deze worden afgeschreven en, ter financiering, is hiervoor een lening afgesloten. De herhuisvesting en ICT transitie zijn binnen de begroting (en businesscase) gedaan, en levert een structurele besparing op van circa € 150.000,-

  De omvang van de begroting 2022 is € 21,3 miljoen. De initiële begroting was € 20,6 miljoen.

Samenvatting van de veranderingen

In de geactualiseerde begroting veranderen een aantal posten. Hieronder zijn de belangrijkste toegelicht / samengevat:

- De omzet van ODRA stijgt van € 20,6 miljoen naar € 21,3 miljoen. De stijging van € 0,7 miljoen heeft vooral betrekking op aanvullende opdrachten cq projecten die door partners (en derden) aan ODRA zijn verstrekt, nadat de werkpakketten 2022 in november 2021 zijn vastgesteld. Het project Theseus (aanpak ondermijning bedrijventerreinen) is één van de grootste daarin.

- Verhoging van de salariskosten: Bij het opstellen van de initiële begroting was de CAO voor 2022 nog niet vastgesteld. Er was een raming opgenomen voor mogelijke loonstijging, maar die is te laag gebleken.
- Verlaging van de tarieven voor externe inhuur; de hierboven genoemde meerkosten worden gecompenseerd middels lagere tarieven voor externe inhuur. Ondanks de krapte in de arbveidsmarkt lukt het ODRA om mensen aan te trekken met een tarief, gemiddeld lager dan begroot.
- De kosten van huisvesting zijn in 2022 lager dan begroot, omdat in het nieuwe huurcontract is bedongen dat er pas vanaf 1 februari 2023 huurpenningen worden geïnd. Het contract met de gemeente Arnhem is per 1 september beëindigd. Deze 'vrijval' wordt aangewend om de incidentele kosten die met de transitie van huisvesting en ICT gepaard gaan, te dekken.
- Er is voor (afgerond) € 1,5 miljoen geïnvesteerd in de verbouw, de inrichting en ICT-transitie van het nieuwe kantoor van de ODRA. Ter financiering is een lening afgesloten van € 625.000,- bij de BNG. Het resterende bedrag wordt gefinancierd uit de lopende liquiditeit.

De geactualiseerde begroting 2022 heeft een kostenniveau van € 21,3 miljoen. Gelijk aan de begrote omzet. Het is een sluitende begroting, waarbij de bijdrage van partners gelijk is aan de afgesproken werkpakketten en toegezegde budgetten voor aanvullende opdrachten.

Het college van burgemeester en wethouders,

Kees de Haas a.i.,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Werken aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving

Actualisatie begroting 2022

Versie 1.0 dd. 19 september 2022

Inhoudsopgave

Inleiding 3

Leeswijzer 3

Hoofdstuk 1 Wijzigingen exploitatie 2022 4

1.1 Begroting 2022 op hoofdlijnen (productie-begroting) 4

Toelichting op de tabel 'begroting op hoofdlijnen' 4

1.2 Programmabegroting 5

Toelichting op de programmabegroting 5

1.3 Exploitatiebegroting 6

Toelichting op de baten per klantgroep 6

Toelichting per kostengroep 7

2 Balans wijzigingen 11

2.1 Vermogen, bestemmingsfondsen en voorzieningen 11

Bijlagen 13

Bijlage 1; Begrote omzet per klant 14

Bijlage 2; Producten en Diensten overzicht 15

Bijlage 3; Gezamenlijke diensten en projecten en materiele baten 16

Inleiding

De initiële begroting 2022 is opgesteld in de eerste maanden van 2021. Een periode waarin we nog midden in de covid-19 pandemie verkeerde. Het was nog niet geheel helder welke impact het zou hebben op samenleving en maatschappij, laat staan wat de exacte gevolgen zouden zijn voor ons werk. Inmiddels is veel duidelijker en wordt onze dienstverlening grotendeels als vanouds opgepakt.

Inmiddels is ook duidelijk geworden dat de toen opgestelde begroting niet meer voldoet om adequaat op te sturen. Dat geldt voor drie elementen in de begroting: Omgevingswet per 1 januari 2023, veranderingen in onze werkpakketten en aanvullende opdrachten én we zijn per 1 september verhuisd.

Toelichting
De initiële Begroting 2022 gaat uit van de implementatie per 1 juli 2022 van Omgevingswet, de Wet kwaliteitsborging (Wkb) en de overgang van bodemtaken naar gemeenten. Het nieuwe uitgangspunt is dat de Omgevingswet en Wkb op 1 januari 2023 van kracht worden. Een aantal effecten, die we in Begroting 2022 hebben voorzien, schuiven nu door naar 2023. Het grootste effect betreft de wijze waarop kosten voor bodemtaken zijn opgenomen.

In de zomer 2021 hebben we onze producten- en dienstencatalogus (PDC) geactualiseerd. Deze PDC hebben we opgesteld voor 2022-2023 en zijn vooruitlopend op de omgevingswet, alle producten en diensten aangepast. In de actualisatie van de PDC hebben we ook het resultaat van het kengetal onderzoek (over de realisatie 2020) meegenomen. De werkpakketten 2022 zijn gebaseerd op deze actuele PDC.
Naast de werkzaamheden op basis van de werkpakketten, zijn door onze partners afgelopen half jaar aanvullende opdrachten verstrekt. Bij elkaar opgeteld zijn de wijzigingen van een dusdanige omvang dat we die meenemen in de actualisatie van de Begroting 2022.

Voorjaar 2021 zijn wij ons gaan oriënteren op nieuwe huisvesting. Najaar 2021 is de nieuwe huisvesting in een stroomversnelling gekomen. Met ingang van 1 september 2022 werken we in de Airborne Tower.
Op het moment van schrijven van deze actualisatie, medio september 2022, zijn de effecten op de begroting nagenoeg volledig uitgekristalliseerd. De contracten met De Connectie en Gemeente Arnhem voor huur ICT- en facilitaire diensten zijn opgezegd; deze hebben direct effect op onze financiële huishouding. Concreet gaat het om wijzigingen in de balans. Daarin hebben we de investeringen, leningen en afschrijvingen opgenomen.

Budgettair neutraal
Bovenstaande drie veranderingen hebben voor onze partners in 2022 budgettair (voor zover het de werkpakketten betreft), een bijna neutraal effect. Het tarief van € 92 per uur blijft gelijk en de effecten in kengetallen vereffenen elkaar.
De verhuizing en overgang naar een andere ICT-omgeving, betekenen een structurele bezuiniging van de beoogde €150.000 per jaar. Die effecten zijn opgenomen in Begroting 2023. Voor 2022 betekenen deze veranderingen dat er incidentele kosten zijn, die gedekt worden uit incidentele besparingen die we realiseren.
De enige meerkosten voor partners betreffen de aanvullende opdrachten, maar deze zijn separaat gefinancierd.

Leeswijzer

Deze actuele begroting is gezien bovenstaande vooral een financieel technische aanpassing. Achtereenvolgens zal de product-, programma- en exploitatiebegroting en balans worden toegelicht op de veranderingen. Voor de kwalitatief-inhoudelijke toelichting blijft onverkort de initiële begroting van kracht.

Hoofdstuk 1 Wijzigingen exploitatie 2022

1.1 Begroting 2022 op hoofdlijnen (productie-begroting)

Hieronder lichten wij de gewijzigde begroting toe. Dat doen we aan de hand van de productiedoelstellingen en ons systeem van 'beheerste' output-financiering, waarbij onderscheid wordt gemaakt in de levering van producten (met productprijzen), diensten (via uurtarief) en collectieve diensten (vaste prijzen).
Deze financieringswijze geldt alleen voor dienstverlening aan partners en omgevingsdiensten. De productiedoelstellingen zijn met de werkpakketten afgesproken. Voor de twee provinciale programma's, Complexe handhaving en Aandachtsbedrijven, geldt dat begroting en afrekening gebaseerd zijn op werkelijke tijdsbesteding.

We schrijven in de inleiding dat we zomer 2021 de producten- en dienstencatalogus (PDC) hebben aangepast aan de Omgevingswet. Concreet betekent de PDC-aanpassing dat we een aantal nieuwe diensten hebben opgenomen en qua naamgeving hebben aangepast. Deze aanpassingen zijn verwerkt in de werkprogramma's 2022.

Daarnaast is na evaluatie van de kengetallen een aantal producten omgevormd tot dienst. Daarmee wordt bereikt dat partners een reële prijs betalen voor producten die een grote spreiding kennen in het kengetal, en dus een grotere onzekerheid hebben op de juiste prijs.

Begroting 2022 op hoofdlijnen x € 1.000	aantallen *)	realisatie 2021		aantallen *)	init. begr. 2022		aantallen *)	act. begr. 2022	
Baten									
Producten (obv aantallen)	11.921	9.681	50%	12.589	9.962	48%	10.292	7.332	36%
Diensten (obv uren)	82.673	7.671	39%	91.775	8.443	41%	126.058	11.597	56%
Gezam. diensten (vaste prijs)		1.599	8%		1.529	7%		1.579	8%
Overige diensten		523	3%		650	3%		527	3%
Vrijval balansposten		16			pm			222	
Totaal baten		19.490			20.584			21.257	
Lasten	aantal fte			aantal fte			aantal fte		
Lasten programma's	146,1	13.543		152,8	15.400	75%	159,2	15.452	73%
Lasten overhead	39,2	5.882	30%	32,3	5.184	25%	35,7	5.805	27%
Totaal lasten	185,3	19.425		185,1	20.584		194,9	21.257	
Saldo		64			0			0	
* De aantallen zijn door de wijziging in de PDC 2022 niet volledig vergelijkbaar met de begroting 2022.									

Toelichting op de tabel 'begroting op hoofdlijnen'

In bovenstaande tabel is die verandering van de PDC zichtbaar.

- Het aantal producten daalt met circa 2.300 stuks
- Het aantal diensten meent toe, aantal uren x kengetal is circa 18.000 uur. De omzetting betreft vooral bodemtaken, controles complexe inrichting en handhavingsbesluiten.

In de geactualiseerde begroting zijn ook de aanvullende opdrachten meegenomen die in het eerste halfjaar 2022 met onze partners zijn afgesproken. De grootste aanvullende opdracht betreft het project Theseus. Dat werk doen we in opdracht van de provincie Gelderland. Daarnaast krijgen we veel opdrachten van derden, zoals gemeente Zutphen en andere omgevingsdiensten voor met name meet- en adviesopdrachten. Deze opdrachten zijn

meegenomen in de 34.000 uurdiensten die we verwachten te gaan leveren ten opzichte van de initiële begroting.

Een aanvullende post in de geactualiseerde begroting betreft de 'vrijval' van middelen uit de balans. Dit betreffen voorzieningen en bestemmingsreserves die dit jaar door ons zullen worden aangewend. Het gaat om het geoormerkte budget voor de opleidingen-omgevingswet, de middelen voor de omzetting van het toezicht naar milieu-belastende-activiteiten (in het kader van de omgevingswet) en resterende innovatiegelden. De oorsprong en omvang zijn verantwoord in de Jaarrekening 2021.

In de hoofdlijn tabel zijn de lasten weergegeven op basis van de directe- versus indirecte (overhead) activiteiten. Een belangrijk kengetal voor onze bedrijfsvoering is het overhead percentage. Met ons meerjarig financieel beleid willen we een overhead percentage van maximaal 25% bereiken. In de initiële begroting hebben we dit percentage als uitgangspunt genomen. In het voorstel voor actualisatie zullen we rond 27% uitkomen. De belangrijkste verklaring betreft de eenmalige kosten die we dit jaar hebben voor de overgang naar een andere ICT-omgeving en de verhuizing. Verder zullen we extra inspanningen verrichten om onze datakwaliteit en archieffunctie op orde te krijgen.

1.2 Programmabegroting

De begroting van ODRA presenteren we in een programmabegroting met een extra specificatie naar de taakvelden bouw en milieu. De indeling van programma's en taakvelden volgt de structuur die we hebben afgesproken met onze partners en de omgevingsdiensten in Gelderland.

Baten x € 1.000	realisatie 2021	init. begr. 2022	act. begr. 2022	Specificatie taakveld bouw	 milieu	 algemeen
1. Vergunningverlening	4.545	4.567	4.534	3.091	1.240	203
2. Toezicht en Handhaving	10.889	9.756	9.688	2.296	5.859	1.532
3. Advies	1.598	1.764	2.716	652	2.021	43
4. Stelseltaken	33	322				
5. Algemeen en Projecten	2.425	4.174	4.319		608	3.711
Baten	**19.490**	**20.584**	**21.257**	**6.040**	**9.729**	**5.489**
- verhouding				28%	46%	26%
Lasten **x € 1.000**	**realisatie** **2021**	**init. begr.** **2022**	**act. begr.** **2022**	**Specificatie taakveld** **bouw**	 **milieu**	 **algemeen**
1. Vergunningverlening	4.402	4.435	4.274	2.914	1.169	191
2. Toezicht en Handhaving	9.805	10.023	9.578	2.270	5.793	1.515
3. Advies	1.813	1.794	2.578	619	1.918	41
4. Stelseltaken	479	363	364	101	166	97
5. Algemeen en Projecten	2.927	3.969	4.463		629	3.834
Kosten	**19.426**	**20.584**	**21.257**	**5.904**	**9.675**	**5.678**
- verhouding				28%	46%	27%
Saldo	**64**	**0**	**0**	**136**	**54**	**-190**

Toelichting op de programmabegroting

De actuele begroting gaat uit van een omzet stijging van € 673.000. Deze stijging zit voornamelijk in het programma Advies. De aanvullende opdrachten zijn voornamelijk adviesopdrachten. Bij Algemeen en Projecten zijn de baten en kosten uit de

bestemmingsreserves opgenomen. Deze middelen besteden we aan nieuwe projecten, zoals innovatie en de omzetting naar milieubelastende activiteiten (MBA).
Bij de baten is, in tegenstelling tot de initiële begroting, niets toegerekend aan onze stelseltaken in Gelderland. Wij hebben daar geen inkomsten uit. De provinciale programma's, een Gelderland-brede activiteit, is toegerekend aan de programma's Toezicht en handhaving en Algemeen en projecten (inhoud van de activiteit). Qua kosten zijn de stelseltaken enkel de kosten die in rekening worden gebracht Gelderland brede stelseltaak, zoals portaal, HR, communicatie en Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu (BSbM).

De toerekening aan de taakvelden verschilt weinig van de initiële begroting. De aanvullende omzet is voornamelijk adviezen en projecten in het taakveld milieu.

In de initiële begroting 2022 hebben we per programma ook de beoogde resultaten vermeld, onder meer in de vorm van KPI's, zoals tijdigheid, klanttevredenheid en kwaliteit. Deze doelen zijn niet gewijzigd en gelden dus eveneens voor deze actuele Begroting 2022. In de bijlage geven we de kwantitatieve resultaten weer per programma.

1.3 Exploitatiebegroting

Baten x € 1.000	realisatie 2021	init. begr. 2022	act. begr. 2022	Specificatie taakveld bouw	 milieu	 algemeen
Partners	14.118	13.968	14.580	5.755	6.648	2.177
Provinciale programma's	3.825	5.307	4.711	48	2.320	2.343
Omgevingsdiensten	460	408	535	111	293	131
Derden	460	427	735		120	615
Overig / balans						
- doorberekende kosten	586	475	475	126	349	
- overig	41		222			222
Baten	**19.490**	**20.584**	**21.257**	**6.040**	**9.729**	**5.489**
- verhouding				28%	46%	26%

Toelichting op de baten per klantgroep

De aanvullende opdrachten die we in deze Begroting 2022 hebben opgenomen, zijn vooral gegeven door de partners en dan met name de provincie Gelderland (Theseus) en door derden. Denk aan een grote advies opdracht voor de gemeente Zutphen.
De daling bij de kolom provinciale partners heeft te maken met de tijdstippen waarop begroting (maart 2021) en projectplan (november 2021) zijn gemaakt. Bij opstellen van de begroting is met name de omvang van het programma Aandachtsbedrijven nog niet geheel helder. We hebben dat toen te hoog ingeschat.

De post doorberekende kosten betreft materiële kosten die rechtstreeks aan diensten of projecten hangen. Voorbeelden daarvan zijn de kosten voor ons team Meten en advies, welstandsonderzoeken (Wabo), piket en kosten die ODRN (Nijmegen) bij ons in rekening brengt voor complexe vergunningverlening.

De post overig betreft de middelen die ODRA in haar bestemmingsfondsen heeft en dit jaar benut. Het gaat om restanten van innovatiegelden 2021 (€ 45.000), geld voor omzetting MBA's (€ 64.000) en opleidingen omgevingswet (€ 104.000) en overig (€ 9.000).

Staat van baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	realisatie 2021	init. begr. 2022	act. begr. 2022	% tov realisatie 2021
Baten	**19.490**	**20.584**	**21.257**	9%
Lasten				
Personeel				
Medewerkers ODRA	11.860	12.598	13.781	16%
Externe inhuur	2.448	1.495	1.584	-35%
Uitbesteed werk	258	352	383	49%
Inhuur complex en AB (pool)	1.125	1.495	1.156	3%
Opleidingen	224	281	369	65%
Algemene personeelskosten	594	563	532	-11%
Dotatie personeelsvoorzienin	17	100	60	261%
Harmonisatie/detacheringen	-110	-100	-100	-9%
Totaal personeel	16.416	16.784	17.765	8%
Huisvesting en facilitair	868	832	698	-20%
ICT	842	883	828	-2%
Stelselkosten	348	383	364	4%
Advieskosten	310	203	409	32%
Overige kosten	83	76	92	11%
Dotatie onvoorzien	-37	43	211	-670%
Programmakosten	595	831	890	50%
Overdracht bodemtaken		550		
Totaal kosten	**19.425**	**20.584**	**21.257**	9%
Saldo	**64**	**0**	**0**	

Toelichting per kostengroep

Personele kosten:

- Loonkosten ODRA-medewerkers
  De initiële begroting is opgesteld voordat de CAO 2022-2023 bekend was. Het is gebaseerd op de feitelijke loonkosten 2020 en een aanname over de gemiddelde loonkosten en cao-verhoging van 3%. Die verhoging blijkt te laag te zijn. Het is nu feitelijk 5% ten opzichte van 2020.
- Personeelskosten stijgen door toegenomen bezetting
  We hebben meer menskracht nodig om de aanvullende opdrachten en projecten te kunnen uitvoeren. Ons beleid richt zich op structureel werk en (interne) mensen voor aan te nemen. Dat is lastig in de huidige arbeidsmarkt. Ook vinden van externe medewerkers is voor sommige functies lastig.
- We verwachten dat we dit jaar een totale bezetting van 195 fte nodig hebben.
  Om al het afgesproken werk, een toename van bijna 10 fte ten opzichte van de initiële begroting, te kunnen verrichten, hebben we meer menskracht nodig.
- Het aantal indirecte medewerkers (overhead).
  In absolute zin neemt het aantal medewerkers (overhead) toe met circa 3,5 fte. Deze toename is nodig voor de uitbreiding bij bedrijfsvoering vanwege meer opdrachten en facilitaire zaken en ICT. Vanwege de verhuizing en overgang naar een andere ICT-omgeving verschuift deze post van huisvestingskosten, onderdeel van De Connectie, naar eigen mensen.

Formatie bezetting en personele kengetallen	realisatie 2021				initiële begroting 2022				actuele begroting 2022			
	intern	extern	totaal		intern	extern	totaal		intern	extern	totaal	
Formatie bezetting												
Productief	115,9	30,2	146,1	79%	127,0	25,8	152,8	83%	129,1	30,1	159,2	82%
Niet productief	34,3	4,9	39,2	21%	32,3		32,3	17%	35,7		35,7	18%
Totaal bezetting en formatie	150,2	35,1	185,3		159,3	25,8	185,1		164,8	30,1	194,9	
Loonkosten x € 1.000	11.860	3.831	15.691		12.598	3.342	15.939		13.291	3.613	16.904	
Gemiddelde kosten /fte (in €)	**78.961**	**109.145**	**84.679**		**79.067**	**129.549**	**86.101**		**80.650**	**120.036**	**86.732**	
% van de loonsom	76%	24%			79%	21%			79%	21%		
loonsom 2020	€ 76.843	€ 95.654	€ 79.510									
% stijging loonsom tov 2020	2,8%	14,1%	6,5%		2,9%	35,4%	8,3%		5,0%	25,5%	9,1%	

Externe inhuur.

- We hebben, evenals veel branches, last van de krapte op de arbeidsmarkt. Dat uit zich onder meer in de mix van interne bezetting versus externe bezetting. Ons lange termijn doel is een flexibele schil van externen te hebben van 15%. Daar zitten we met deze begroting nog relatief ver van af. Op de keeper beschouwd is aantrekken van externen nog iets makkelijker dan specialisten werven voor een dienstverband. Alle omgevingsdiensten in Gelderland hebben hier last van. We voeren samen een campagne, maar vissen ook in dezelfde vijver met het risico dat we elkaars concurrenten zijn.
- Voor de begroting goed nieuws is dat we de inhuurkosten kunnen realiseren onder het gemiddelde begrote bedrag. Deze lagere begroting voor inhuur dekken de meerkosten die we kwijt zijn vanwege een nieuwe CAO. Hierdoor is het mogelijk om in deze geactualiseerde begroting budget-neutraal uit te komen. In absolute zin stijgen de kosten van inhuur wel. De krapte op de arbeidsmarkt heeft een kostenverhogend effect.

Overige personeelskosten

- De opleidingskosten stijgen door de kosten voor opleidingen Omgevingswet (financiering uit de vrijval balans). De reguliere opleidingskosten begroten we altijd op 2% van de loonsom. Daar vindt geen wijziging in plaats.
- De algemene personeelskosten dalen. In 2022 hanteren we voor een belangrijk deel nog de thuis- en woonwerkregeling uit de coronatijd. Dat houdt in dat we de feitelijk gewerkte thuiswerkdagen vergoeden. De verhouding thuiswerkvergoeding en woonwerkvergoeding valt voor de Begroting 2022 gunstig uit. Aan het eind van 2022 wordt een vaste vergoeding voor thuiswerken en woonwerk (conform CAO) ingevoerd.
- In de Jaarrekening 2021 is de eenmalige 'corona-vergoeding' uit de CAO verwerkt. Dat betekent toen hogere kosten dan ze dit jaar zullen zijn.

Kosten bedrijfsvoering: Huisvesting, ICT, advieskosten en onvoorzien.

30 december heeft ons bestuur fiat gegeven voor verhuizing naar de Airborne Tower. Het besluit is gebaseerd op een positieve businesscase. Deze verhuizing is per 1 september gerealiseerd.
Naast verhuizen, hebben we ook een volledige ICT-transitie en een facilitaire transitie doorgemaakt. Huisvesting in de Airborne Tower betekent dat we geheel onafhankelijk van de gemeente Arnhem en De Connectie onze bedrijfsvoering vormgeven.

De effecten hiervan hebben op tal van begrotingsposten zijn weerslag. De belangrijkste zijn:

- Ander huurcontract
- Mobiel en werkplek onafhankelijke ICT
- Upgrading MS-365-omgeving in the cloud
- Nieuw werkplek concept
- Investeringen
- Leningen en afschrijvingskosten voor inrichting en ICT

Uitgebreid inzicht in al deze aspecten zijn beschreven in een aparte notitie en zullen ook in de jaarverantwoording een prominente plek krijgen. Hieronder een korte toelichting.

Huisvestingskosten.

- In het nieuwe huurcontract (met Eusebius BS) is bepaald dat we 4 verdiepingen huren in de Airborne Tower. Qua vierkante meters en huurprijs is deze vergelijkbaar met het stadskantoor. Het gaat uiteindelijk om hetzelfde complex met dezelfde verhuurder.
  We hebben wel een incentive afgesproken. We betalen pas huur vanaf 1 februari 2023. De huurafspraken met de gemeente Arnhem zijn per 1 september beëindigd.
- De gebouw-gebonden servicekosten zijn lager begroot dan in de oude huurovereenkomst en serviceovereenkomst met De Connectie. Het in eigen beheer nemen van de facilitaire kant betekent enerzijds uitbreiding van de personeelsbezetting, maar verdient zich terug via lagere afschrijfkosten van investeringen en relatief gunstig tarieven in de eigen contracten.
- Zoals veel organisaties en bedrijven dit jaar zullen merken, is de verhoging van de kosten voor energie. Die zijn niet meegenomen. Het is nog onduidelijk wat die voor ons gaan betekenen.

De ICT kosten

- Ook de kosten voor ICT zullen structureel dalen. Deze effecten zijn in de Begroting 2023 opgenomen. Tezamen met lagere kosten voor huisvesting is een besparing van structureel € 150.000 opgenomen.
- In 2022 hebben we te maken met eenmalige transitie kosten voor ICT. Deze zijn deels onder deze noemer begroot, deels onder advieskosten en deels onder onvoorzien.

Advieskosten en onvoorzien

- De verhuizing en inrichting van de vier verdiepingen in de Airborne Tower is in een relatief korte tijd gerealiseerd. Dit is natuurlijk mede te danken aan de door ons ingeschakelde architect- en projectbureau, maar ook aan de juridische afspraken. De opdracht hebben we verleend op basis van turn-key oplevering tegen vaste prijs en opleverdatum. Hiervoor in ruil is een risico-en aanneem-fee afgesproken. Dit leidt dit jaar eenmalig tot verhoging van onze advieskosten.
- Voor de overgang naar een nieuwe ICT-omgeving hebben we veel externe expertise ingehuurd, omdat we deze kennis niet in huis hebben. Voor beheer van the cloud-omgeving zal ook die specialistische kennis blijvend worden ingehuurd.
- Post onvoorzien zal ten opzichte van de initiële begroting fors toenemen. De ICT-ontvlechting met De Connectie is dusdanig gecompliceerd, dat veel (extern ingehuurde) inspanning nodig is om ons bij te staan. Daarnaast worden ons de nodige frictiekosten in rekening gebracht.
- Deze meerkosten worden uiteindelijk gedekt met de incidentele vrijval uit de huur en andere begrotingsposten.

Bodemtaken

Vooruitlopend op het van kracht worden van de Omgevingswet en de daaraan gekoppelde overheveling van bodemtaken van de Provincie naar de gemeenten, zijn in de initiële begroting omzet en kosten apart opgenomen, voor het inzicht en mogelijke overdracht gedurende het jaar. De feitelijke overdracht begint nu bekend te worden. Wij hebben die wijzigingen nu opgenomen in de (concept) werkplannen voor 2023.

De initieel geraamde € 0,5 miljoen zijn overgeheveld naar de personeelskosten, omdat we dit jaar zelf het werk niet uitvoeren.

Overhead.

In de geactualiseerde begroting zal het percentage overhead stijgen van 26% naar 27%. Voornamelijk door de toename van incidentele kosten voor de verschillende transities. Ten opzichte van 2021 blijft een dalende trend in het percentage overhead.

Overhead specificatie (indirecte kosten) x € 1.000	realisatie overhead 2021	directe kosten 2021	init. begr. overhead 2022	directe kosten 2022	totaal kosten 2022	act. begr. overhead 2022	directe kosten 2022	totaal kosten 2022
Subtotaal personeel	**3.449**	**12.967**	**2.878**	**13.905**	**16.784**	**3.318**	**14.407**	**17.725**
Overige overhead								
Huisvesting en facilitair	868		832		832	698		698
ICT	842		883		883	828		828
Advieskosten	270	40	203		203	409		409
Stelselkosten	208	140	269	114	383	248	116	364
Programmakosten		595					929	929
Onvoorzien en overig	36	10	119	1.381	1.500	303	0	304
Subtotaal overige overhead	**2.225**	**784**	**2.575**	**1.609**	**4.184**	**2.486**	**1.045**	**3.532**
Totaal	**5.674**	**13.752**	**5.453**	**15.514**	**20.967**	**5.805**	**15.452**	**21.257**
totale kosten								
% van de totale kosten	29,2%	70,8%	26,0%	74,0%		27,3%	72,7%	

2 Balans wijzigingen

We hebben twee redenen voor wijzigen van de balans in deze geactualiseerde Begroting. De eerste betreft de Jaarrekening 2021, die in april 2022 is vastgesteld. De effecten die we nu meenemen zijn met name de reserves en voorzieningen die in de Jaarrekening zijn gevormd. Tweede reden zijn de investeringen die in 2022 plaatsvinden; inrichting van het kantoor, lening en ICT-investeringen. De afschrijfkosten die voortkomen uit de investeringen zijn door ons verwerkt in de begroting huisvesting en ICT. Zie hoofdstuk 1.

Omdat vergelijking met de geprognosticeerde Balans 2022 in de initiële begroting van weinig toegevoegde waarde is, wordt hieronder alleen de nieuwe geprognosticeerde Balans ultimo 2022 weergegeven in relatie tot de Eindbalans 2021 (Beginbalans '22).

2.1 Vermogen, bestemmingsfondsen en voorzieningen

Reserves

Reserves x € 1.000	realisatie 31-12-2021	toevoeging '22	onttrekking '22	prognose 31-12-2022
Algemene reserve	470			470
BR opleidingen Omgevingswet	104		-104	-
BR innovatie	94		-45	49
BR Provincietaken	92			92
BR Bureau milieumetingen	191		-9	182
BR mba's		64	-64	-
Reserves	**950**	**64**	**-222**	**793**

Hierboven geven we de geactualiseerde prognose voor de reserves en bestemmingsfondsen weer.

- De toevoeging van € 64.300 betreft het batig saldo van 2021. Ons bestuur heeft uiteindelijk, na zienswijzen door gemeenteraden (en helaas niet unaniem), besloten dat wij dit saldo kunnen toevoegen aan een bestemmingsfonds voor de omzetting van inrichting naar milieubelastende activiteiten (MBA). Een verplichting die Omgevingswet ons oplegt. Deze middelen zullen we dit jaar besteden.
- Vanwege uitstel van Omgevingswet zijn ook opleidingsinspanningen doorgeschoven van deels 2020 naar 2022. Onze partners hebben in 2020 een geoormerkt budget ter beschikking gesteld, dat dit jaar zal worden besteed.
- Met betrekking tot de innovatiegelden, resterend uit 2021, is vooralsnog een besteding van € 45.000 begroot voor het traject Rijker verantwoorden. In ontwikkeling zijn andere projecten die we dit jaar nog starten, waardoor realisatie mogelijk hoger uitvalt. Dit zal in de Jaarrekening 2022 worden verantwoord.
- De reserve Provincie taken heeft nog geen concrete besteding. De reserve voor Bureau milieumetingen is bedoeld voor (vervangings)investeringen van apparatuur.

Voorzieningen

We hebben vier voorzieningen op de balans opgenomen en in de tabel weergegeven. Geprognosticeerd is een volledige vrijval van Bovenmatig verlof. Deze voorziening is ontstaan doordat onze medewerkers in coronatijd hun verlof moeilijk hebben kunnen opnemen. De post Frictie heeft betrekking op oude ICT-apparatuur van De Connectie, waarvan zij vinden dat wij die moeten betalen.

De voorziening Harmonisatie is een langlopende voorziening, ontstaan bij de oprichting van ODRA, bijna 10 jaar geleden. Het dekt de meerkosten in de salarissen van medewerkers die toen zijn overgekomen van de provincie Gelderland.
De post Personeel betreft kosten voor individuele trajecten met voormalige ODRA-medewerkers.

Voorzieningen x € 1.000	realisatie 31-12-2021	toevoeging 2022	onttrekking 2022	prognose 31-12-2022
Harmonisatie Prov. Gelderland	392		-37	356
Bovenmatig verlof	158		-158	-
Frictie	24		-24	-
Personele kosten	87		-65	22
Voorzieningen	**661**	**-**	**-284**	**378**

Investeringen

De grootste investering betreft de inrichting van de Airborne Tower. Deze zijn op 1 april 2022 'casco' opgeleverd. De projectontwikkelaar heeft voor het hieronder vermelde bedrag de verdiepingen voorzien van een moderne kantooromgeving, waarbij duurzaamheid en Arbo het uitgangspunt zijn geweest. Onze kantooromgeving is voorzien van automatische Ledverlichting, klimaatoptimalisatie en het meubilair is voor ruim 80% refurbished (hergebruik). De inrichting schrijven we over 15 jaar af. Het meubilair over 10 jaar.

Bij de ICT-investeringen is alle mobiele apparatuur (laptops en telefoons) inbegrepen, evenals de technische installaties voor wifi, telefoon en audiovisuele apparatuur in de vergaderruimtes. Dit ondersteunt volledig het thuis- en kantoorwerk via 'MS-teams'.
ICT-apparatuur schrijven we gemiddeld over vier jaar af.

Ter dekking van de liquide positie, hebben we een 15-jarige lening afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) van € 625.000. De rest van de investeringen financieren we uit de lopende liquiditeiten.

Materiële vaste activa x € 1.000	realisatie 31-12-2021	afschrijving	investering	prognose 31-12-2022
Vervoer	14			14
Apparatuur	122	-25		97
ICT en telefonie	7		404	411
Inrichting gebouw			635	635
Software	141			141
Materiële vaste activa	**283**	**-25**	**1.039**	**1.297**

Bijlagen

In de navolgende bijlagen hebben we de specificaties opgenomen van de geactualiseerde begroting.

Bijlage 1: Betreft de begrote omzet voor ODRA per (is kosten) per klant. Deze komen overeen met de afgesproken werkpakketten voor 2022 + aanvullende opdrachten.
Bijlage 2 en 3 geven de geactualiseerde aantallen producten en diensten weer.
Bijlage 4 geeft de actualisatie van de gezamenlijke diensten, de projecten en materiele kosten.

Detail toelichtingen zijn in dit document achterwege gelaten. Deze zijn bij klanten bekend via de afspraken over de werkpakketten. De algemene lijn is in hoofdstuk 1 en 2 gegeven.

Bijlage 1; Begrote omzet per klant

Baten per klant x € 1.000	Bouw producten x tarief	Milieu producten x tarief	Totaal producten x tarief	Bouw diensten x € 92	Milieu diensten x € 92	Algemeen diensten x € 92	Totaal diensten x € 92	Gezamenlijke diensten: Alle partners *)	Deel partners **)	Algemeen ***)	Totaal	Overige baten ****)	Actuele bg '22 baten	aandeel bouw	aandeel mil. & alg.	%	Aantal producten	Uren diensten	Totaal baten WP's 2022	%
Arnhem	2.357	870	3.227	492	653	693	1.838	193	249	145	587	35	5.686	*3.128*	*2.558*	29%	4.436	19.976	5.669	0%
Doesburg	2	63	65	9	34	7	50	17		13	30		145	*12*	*133*	1%	95	544	146	0%
Duiven	10	180	190	4	103	51	159	28		13	42		390	*14*	*376*	2%	259	1.727	397	-2%
Lingewaard	1.086	435	1.521	260	487	659	1.406	81	72	61	213	117	3.257	*1.514*	*1.743*	16%	2.045	15.283	3.261	0%
Overbetuwe	18	477	495	42	255	80	376	61		46	107	14	992	*74*	*918*	5%	698	4.092	994	0%
Provincie regulier		310	310		274	323	597	77		27	104	214	1.225	*214*	*1.011*	6%	313	6.491	1.220	0%
Provincie Bodemtaken				219	368		587						587	*219*	*368*	3%		6.375	550	7%
Provincie Complexe Handhaving				48	2.320	1.120	3.488					45	3.533	*93*	*3.440*	18%		37.909	3.533	0%
Provincie Aandachtsbedrijven						1.136	1.136					42	1.178	*42*	*1.136*	6%		12.348	1.178	
Renkum	650	174	825	57	85	270	412	57	48	44	149		1.385	*755*	*630*	7%	1.090	4.481	1.388	0%
Rheden	51	235	286	10	89	44	143	57		43	100	7	536	*68*	*468*	3%	714	1.555	538	-1%
Rozendaal	2	7	10	1	2	1	4	9		7	16		30	*3*	*27*	0%	19	46	31	0%
Westervoort	2	48	50	1	24	5	30	20		9	30		110	*2*	*107*	1%	72	328	106	3%
Zevenaar	19	305	324	29	216	44	289	58		27	85	14	712	*62*	*650*	4%	487	3.144	715	0%
Subtotaal partners	4.198	3.104	7.302	1.172	4.910	4.434	10.515	658	368	436	1.462	487	19.766	*6.199*	*13.566*	100%	10.228	114.298	19.726	0%
% van de omzet			37%				53%				7%	2%								
OD Achterhoek		1	1	110	11	8	129	18			18		149		*149*		8	1.401	138	8%
OD De Vallei		18	18		49	17	66	18			18		103		*103*		35	721	94	10%
OD Nijmegen	0		0		59	81	140	18			18		159		*159*		3	1.524	96	66%
OD Noord-Veluwe		3	3		16	8	24	18			18		45		*45*		6	256	36	25%
OD Rivierenland					2		2	18			18		21		*21*			24	9	124%
OD Veluwe IJssel		6	6		16	17	33	18			18		58		*58*		12	360	44	32%
Subtotaal OD's	0	30	30	110	153	131	394	110			110		535		*535*		64	4.286	417	28%
Subtotaal derden *****)					112		688	7			7	40	735		*735*			7.474	427	72%
Totaal klanten	4.198	3.134	7.332	1.282	5.176	4.564	11.597	776	368	436	1.579	527	21.035	6.199	14.836		10.292	126.058	20.570	2%
% van de omzet			35%				55%				8%	3%	222	balans vrijval						
													21.257	Totaal						

7,7	gemiddeld kengetal (inclusief PCH)	
7,7	gemiddeld kengetal (exclusief PCH)	

*) *betreft beheer zones/kaarten/data, keten- en datagedreven toezicht, strafrecht, klantadvies milieu en piketdienst*

**) *betreft klantadvies bouw*

***) *betreft projectleiding/ondersteuning Omgevingswet, energie, GUOV, circulariteit en innovatiebudget*

****) *zie specificatie tabel overige baten*

*****) *inclusief 166 duizend euro continueren intensivering bodemtaken*

Bijlage 2; Producten en Diensten overzicht

Omschrijving product	Taakveld	Kengetal 2022	Kostprijs 2022	Aantal producten 2022	Baten 2022 per product x 1.000	%
Programma 1. Vergunningverlening						
Intrekken omgevingsvergunning mba	Milieu	13	€ 1.196	8	€ 10	0%
Intrekkingsbesluit BRIKS	Bouw	4	€ 368	40	€ 15	1%
Maatwerk milieu	Milieu	14	€ 1.288	59	€ 76	1%
Meldingen behandelen Besluit bouwen en leefomgeving	Bouw	1	€ 92	1.383	€ 127	34%
Meldingen mba	Milieu	10	€ 920	451	€ 415	11%
Omgevingsvergunning BRIKS cat 1 /gevolgklasse 1	Bouw	9	€ 828	1.368	€ 1.133	34%
Omgevingsvergunning BRIKS cat 2 /gevolgklasse 2	Bouw	23	€ 2.116	484	€ 1.024	12%
Omgevingsvergunningen milieubelastende activiteiten	Milieu	22	€ 2.024	55	€ 111	1%
Vergunning vuurwerkontbrandingen	Milieu	11	€ 1.012	172	€ 174	4%
Totaal (+ gemiddelden)		**8,3**	**€ 767**	**4.020**	**€ 3.085**	100%
			aandeel bouw	3.275	2.299	81%
			aandeel milieu/alg	745	786	19%
Programma 2. Toezicht en Handhaving						
Controle asbest/sloop	Bouw	9	€ 828	229	€ 190	6%
Controle BRIKS / gevolgklasse 2 Bbl	Bouw	23	€ 2.116	229	€ 485	6%
Controle BRIKS / gevolgklasse 3 Bbl	Bouw	48	€ 4.416	93	€ 411	2%
Controle BRIKS categorie 1	Bouw	8	€ 736	1.107	€ 815	28%
Handhavingscontrole	Milieu	10	€ 920	98	€ 90	2%
Hercontrole milieu	Milieu	6	€ 552	609	€ 336	15%
Klachtbehandeling	Milieu	2	€ 184	1.882	€ 346	47%
Preventieve controle mba	Milieu	9	€ 828	1.620	€ 1.341	40%
Rapportageverplichting overig	Milieu	4	€ 368	290	€ 107	7%
Toezicht vuurwerkevenementen	Milieu	12	€ 1.104	115	€ 127	3%
Totaal (+ gemiddelden)		**7,4**	**€ 677**	**6.272**	**€ 4.247**	100%
			aandeel bouw	1.658	1.900	26%
			aandeel milieu/alg	4.614	2.348	74%
Totaal producten		**7,8**	**€ 712**	**10.292**	**€ 7.332**	
			aandeel bouw	7.889	**€ 4.198**	57%
			aandeel milieu/alg	2.403	**€ 3.134**	43%

**) De vergelijking met de realisatie 2021 ontbreekt vanwege de de implementatie van de nieuwe PDC 2022*

Omschrijving dienst *)	Taakveld	Aantal uren 2022	Baten 2022 per dienst x 1.000	%
Programma 1. Vergunningverlening				
Advies omgevingskwaliteit	Bouw			
Advies omgevingsvergunningen en meldingen mba	Milieu	292	€ 27	2%
Begeleiden initiatief BRIKS	Bouw	2.633	€ 242	19%
Begeleiden initiatief milieu	Milieu	1.315	€ 121	10%
Beoordelingen Bbl	Bouw	2.290	€ 211	17%
Juridische expertise vergunningen	Algemeen	2.204	€ 203	16%
Omgevingsvergunning BRIKS cat 3 /gevolgklasse 3	Bouw	2.320	€ 213	17%
Omgevingsvergunning complexe bedrijven ODRA	Milieu	2.684	€ 247	20%
Subtotaal		**13.738**	**€ 1.264**	100%
	aandeel bouw	7.243	€ 666	53%
	aandeel milieu/alg	6.495	€ 598	47%
Programma 2. Toezicht en Handhaving				
Bestuursdwang uitvoeren	Algemeen	250	€ 23	2%
Controle bestaande bouw en RO	Bouw	4.312	€ 397	31%
Controle bodemsanering	Milieu	5.808	€ 534	42%
Controle complex bedrijf	Milieu	9.649	€ 888	70%
Controle graven in de bodem onder de IW	Milieu	2.619	€ 241	19%
Handhavingsbesluit nemen	Algemeen	10.316	€ 949	75%
Handhavingscontrole - PCH	Milieu	670	€ 62	5%
Hercontrole milieu - PCH	Milieu	1.410	€ 130	10%
Juridische expertise handhaving	Algemeen	4.990	€ 459	36%
Keten- en data gedreven toezicht - PCH	Milieu	795	€ 73	6%
Klachtbehandeling - PCH	Milieu	2.028	€ 187	15%
Preventieve controle mba - PCH	Milieu	657	€ 60	5%
Projectcontrole	Milieu	2.504	€ 230	18%
Rapportageverplichting EPRTR	Algemeen	1.101	€ 101	8%
Rapportageverplichting overig - PCH	Milieu	1.572	€ 145	11%
Rapportbehandeling bedrijfsmelding en melding ongewoon voor	Milieu	1.464	€ 135	11%
Transportcontrole	Milieu	250	€ 23	2%
Subtotaal		**50.395**	**€ 4.636**	100%
	aandeel bouw	4.312	€ 397	9%
	aandeel milieu/alg	46.083	€ 4.240	91%
Programma 3. Advies				
Adviesrapport leefomgeving	Milieu	9.642	€ 887	70%
Afhandeling Woo-verzoeken	Algemeen	465	€ 43	3%
Beoordeling saneringsevaluatie	Bouw	2.380	€ 219	17%
Meetadviesrapport leefomgeving	Milieu	8.255	€ 759	60%
Meten luchtkwaliteit langs wegen	Milieu	2.168	€ 199	16%
Subtotaal		**22.910**	**€ 2.108**	100%
	aandeel bouw	2.380	€ 219	10%
	aandeel milieu/alg	20.530	€ 1.889	90%
Programma 5. Algemeen en Projecten				
Beleids- en bestuursondersteuning	Algemeen	2.745	€ 253	20%
Detachering	Algemeen	1.556	€ 143	11%
Faciliteren participatietraject	Milieu	1.876	€ 173	14%
Partnerspecifieke werkafspraken	Algemeen	1.046	€ 96	8%
Programma- en projectmanagement	Algemeen	16.443	€ 1.513	120%
Programma- en projectmedewerking	Algemeen	14.750	€ 1.357	107%
Strafrecht - PCH	Milieu	600	€ 55	4%
Subtotaal		**39.015**	**€ 3.589**	100%
	aandeel milieu/alg	39.015	€ 3.589	100%
Totaal uren		**126.058**	**€ 11.597**	
	aandeel bouw	13.935	€ 1.282	11%
	aandeel milieu/alg	112.123	€ 10.315	89%

**) de vergelijking met de realisatie 2021 ontbreekt vanwege de de implementatie van de PDC 2022*
***) inclusief externe communicatie (aandachtsbedrijven)*
****) inclusief kennisontwikkeling en omgevingsscans (aandachtsbedrijven)*

Bijlage 3; Gezamenlijke diensten en projecten en materiele baten

Omschrijving gezamenlijke dienst x € 1.000	Thema	realisatie 2021	init. begr. 2022	act. begr. 2022	toelichting
Piketdienst		56,0	107,0	106,9	alle partners
Strafrecht		178,7	147,2	147,2	alle partners
Keten- en data gedreven toezicht		91,1	152,3	170,9	alle partners
Keten- en data gedreven toezicht		39,1	143,9	110,4	alle omgevingsdiensten
Klantadvisering	milieu	6,8	65,4	65,3	alle partners
Klantadvisering	bouw	396,9	368,0	368,0	bouw partners
Beheer zones, kaarten en data		133,7	81,2	167,3	alle partners
Beheer zones, kaarten en data				7,5	alle derden
Gezamenlijke dienst innovatiebudget			100,0	100,0	alle partners
Gezamenlijke dienst voor algemeen deel van de projecten	GUOV	22,4	23,0	22,9	gem. partners
RVMK		64,1	93,3		vanaf 2022 bij Beheer zones, kaarten en da
ORM			36,9		nvt
Subtotaal		988,8	1.318,2	1.266,5	
Gezamenlijk deel projecten *)		562,6	335,8	312,9	
Totaal gezamenlijke diensten		1.551,4	1.654,0	1.579,4	

**) Zie tabel ....*

Gezamenlijke programma's en projecten x € 1.000	realisatie 2021	init. begr. 2022	act. begr. 2022
Programma Duurzaamheid:			
Energie	194,2	138,0	138,0
Energie label C			pm
EPBD3			pm
Circulariteit	83,0	46,0	46,0
Programma Omgevingswet:			
Omgevingswet	234,7	128,8	128,9
Programma Ondermijning:			
Ondermijning	50,6	23,0	
Subtotaal	562,6	335,8	312,9
Overige gezamenlijke diensten *)	988,8	1.318,2	1.266,5
Totaal gezamenlijke diensten	1.551,4	1.654,0	1.579,4

**) Zie tabel ....*

Baten per klant x € 1.000	Uitbesteed complexe VV	Out of pocket	Wabo, meetdienst en piket *)	Totaal overige baten	bouw	milieu	algemeen
Arnhem	5		30	35	*30*	*5*	
Lingewaard	21		96	117	*96*	*21*	
Overbetuwe	14			14		*14*	
Provincie Regulier			214	214		*214*	
Provincie Complexe Handhaving		45		45			*4*
Provincie Aandachtsbedrijven		42		42			*4*
Rheden	7			7		*7*	
Zevenaar	14			14		*14*	
Subtotaal partners	60	87	340	487	*126*	*274*	*8*
Subtotaal derden			40	40			*4*
Totaal klanten	60	87	380	527	*126*	*274*	*12*

**) betreft Wabo (Arnhem en Lingewaard), meetdienst (provincie), piket en overige baten (derden)*

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Raadsinformatiebrief Managementbrief 2022

Adviseur	: Bedrijfsvoering (B. Pelgrum)
Portefeuillehouder	: Financiën (S. Warmerdam)
Datum	: 13 december 2022

Aan de Raad

Inleiding
Bijgaand treft u de managementbrief van de accountant, gericht aan het college. Daarin geeft de accountant de bevindingen en adviezen vanuit de interimcontrole in week 41. De bevindingen zijn tevens gedeeld met een vertegenwoordiging van raad, de controlecommissie op 15 november. Daarbij vindt ook het gesprek plaats over de wijze waarop het college en de organisatie gevolg geeft aan de adviezen en bevindingen van de accountant. Zodat bij eindcontrole voor de jaarrekening te komen tot een financieel getrouw beeld over (rechtmatig) bestede middelen.

We adviseren u dit ter kennisgeving aan te nemen.

Het college van burgemeester en wethouders,

Kees de Haas a.i.,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Managementbrief 2022

Gemeente Rozendaal

Definitief

4 november 2022

stolwijk kennisnetwerk

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Rozendaal

Doetinchem, 4 november 2022
324601/HdF/NK

Bedankt voor uw vertrouwen

Geacht College,

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening over het kalenderjaar 2022 van uw gemeente hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Naar aanleiding van deze controle ontvangt u onze bevindingen en aanbevelingen. Deze zijn bedoeld als constructieve input voor de organisatie en het College als onderdeel van het continue proces van het veranderen en verbeteren van de beheersing van uw organisatie. Met een ❗ hebben we aangegeven dat de opvolging van deze aanbeveling noodzakelijk is vanuit onze accountantscontrole.

Wij hebben de interimcontrole verricht in overeenstemming met het Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften. Nederlands recht vereist onder andere dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het College. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. Vanaf 2022 zal de accountant een nadere toelichting geven in de controleverklaring inzake de betrokken frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn/haar controleopdracht.

Tot slot willen wij onze dank uitspreken voor de medewerking die ons gedurende de uitvoering van onze werkzaamheden is verleend en de prettige wijze van samenwerking.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

w.g. dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA w.g. mevr. H.G.J. de Feiter RA

GEMEENTE ROZENDAAL

Waar bent u naar op zoek?

Inhoudsopgave

1. Kernpunten
2. Aandachtspunten Raad
3. Algemene beheersing
4. Beheersing processen
5. Aandachtspunten jaarrekening
6. Ontwikkelingen wetgeving
7. Afsluiting

Kernpunten

Onze kernpunten

Strategie en risicoanalyse

U wil graag een zelfstandige gemeente blijven. Er wordt geïnvesteerd in energie en klimaat. Burgerparticipatie staat centraal. U investeert in de bedrijfsvoering in informatietechnologie, projectgericht werken en personele ontwikkeling.

Algemene beheersing en planning en control

De financiële administratie en de planning en control is ingericht en is bij. Bijzondere aandacht is nodig voor noodzakelijke verantwoordings- en controle-informatie voor de uitbestede diensten en voor de continuïteit van de IT.

Fraude en continuïteit in controleverklaring

Over 2022 rapporteren wij in de controleverklaring over fraude en continuïteit. U bent bezig met een fraudeanalyse.

Mandatering

Het mandateringsbesluit is aan actualisatie toe. De budgethoudersregeling is actueel.

Rechtmatigheidsverantwoording 2023

De voorbereiding voor de rechtmatigheidsverantwoording is net gestart en vraagt nog de nodige aandacht om op tijd klaar te zijn.

Samenvatting

Top 3 risico's

1. Lumpsum financiering jeugdzorg

Sommige contracten met de jeugdzorg zijn lumpsum gefinancierd. De contracten zijn onduidelijk over de wijze van afrekenen over 2022. Inzicht en duidelijkheid hierover is essentieel voor het opstellen van de jaarstukken.

2. Uitbestede diensten

Het verzamelen van verantwoordings- en controle-informatie van de Connectie en de gemeente Rheden vraagt ook bijzondere aandacht. Deze is belangrijk voor het zeker zijn van de juiste en volledige (controle)informatie voor de jaarrekening.

3. Europese aanbestedingen

De juiste toepassing van de Europese regels is nog niet gebeurd. Deze wordt nog uitgevoerd. Er is een (gering) risico op het onjuist toepassen van deze regels.

Aandachtspunten Raad

Van de Raad hebben wij 2 aandachtspunten meegekregen.

Aandachtspunten Raad

Aandachtspunten en bevindingen

1. Stand van zaken voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording

In de voorbereiding van de rechtmatigheidsverantwoording onderscheiden wij een aantal stappen. Bij de gemeente Rozendaal staat de voorbereiding van de rechtmatigheidsverantwoording nog in de kinderschoenen. Enerzijds zijn de werkzaamheden niet dusdanig omvangrijk gezien de omvang van de organisatie, anderzijds laat de capaciteit intern onvoldoende toe om de basis voor de rechtmatigheidsverantwoording te leggen.

Wij adviseren u extern in te huren om de basis voor de rechtmatigheidsverantwoording op te zetten (aanpassing formele documenten, intern controleplan, eerste jaar uitvoering en rapportage) en (mogelijk) ook jaarlijks extern uit te laten voeren.

Stap 1. Aanpassing interne regelgeving (verordeningen)

Als gevolg van de wetswijziging dienen een aantal documenten te worden aangepast waarin wordt gerefereerd aan de inrichting van de interne en accountantscontrole. De verantwoordelijkheid voor het opstellen van een rechtmatigheidsverantwoording door het College en het oordeel van de accountant dat zich vanaf 2023 beperkt tot getrouwheid, inclusief het oordeel over de opgestelde rechtmatigheidsverantwoording, worden gesplitst. De aanpassing zal zich voordoen in de volgende documenten:

- De financiële verordening
- De controleverordening
- Het controleprotocol

Wij adviseren u deze aanpassingen met ingang van 1 januari 2023 door te voeren. U kunt hierbij de modelverordeningen van de SDU als leidraad gebruiken zodra deze zijn gepubliceerd.

Van de Raad hebben wij 2 aandachtspunten meegekregen.

Aandachtspunten Raad

Aandachtspunten en bevindingen

1. Stand van zaken voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording

Stap 2. Intern controle plan

Om de rechtmatigheidsverantwoording een juiste basis te geven is het raadzaam voorafgaand aan de werkzaamheden een intern controleplan op te stellen waarin onder meer aangegeven wordt:
- Het theoretisch kader van de verbijzonderde interne controle;
- Welke processen worden onderkend en de daarbij behorende risico's;
- Wie is verantwoordelijk voor welk proces;
- Wat zijn de hoofdlijnen van de interne controle per proces;
- Wie is eindverantwoordelijke voor de verbijzonderde interne controle;
- Wie voert de verbijzonderde interne controle uit, wanneer en wat is de organisatorische positie van de interne controleur;
- Wat zijn de communicatielijnen over de bevindingen;
- Hoe wordt de opvolging van de bevindingen/aanbevelingen bewaakt.

Wij adviseren u dit plan op te stellen en door het College te laten vaststellen.

Verder adviseren wij u, op basis van de landelijke richtlijnen voor de rechtmatigheidsverantwoording, de volgende interne controles aan het intercontroleplan toe te voegen:
- *Die op het intern inkoopbeleid;*
- *Die op de overschrijdingen op de drempel van het schatkistbankieren en de renterisiconorm;*
- *Die op de naleving van het beleid van Misbruik en Oneigenlijk gebruik.*

Van de Raad hebben wij 2 aandachtspunten meegekregen.

Aandachtspunten Raad

Aandachtspunten en bevindingen

1. Stand van zaken voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording

Stap 3. De uitvoering van de verbijzonderde interne controle

De uitvoering van de verbijzonderde interne controle is nog niet formeel belegd. Voor de uitbestede taken aan de Connectie en Rheden blijft Rozendaal verantwoordelijk. De daarvoor uit te voeren werkzaamheden kunnen deels worden uitgevoerd door de betreffende organisaties.

Wij adviseren u voor de uitvoering per proces in beeld te brengen wie wat zal gaan doen en dat met de organisaties af te stemmen en onderdeel te maken van de dienstverleningsovereenkomst.

Voor de uitvoering is het van belang toetspunten op basis van het proces en het normenkader te bepalen. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van software applicaties.

Wij adviseren u vooraf te bepalen hoe de vastlegging van de verbijzonderde interne controle zal worden ingezet.

De verbijzonderde interne controle van het sociaal domein (WMO, Jeugd, PW) zal door Rheden worden uitgevoerd.

Wij adviseren u hiervoor een actualisatie in de dienstverleningsovereenkomst op te nemen waarin de afspraken zijn vermeld over:
- *Waarvoor is Rheden precies verantwoordelijk en op welke termijn?*
- *Welke informatie levert zij aan Rozendaal op?*
- *Hoe kan Rozendaal de uitgevoerde verbijzonderde interne controle beoordelen?*

Aandachtspunten Raad

Van de Raad hebben wij 2 aandachtspunten meegekregen.

Aandachtspunten en bevindingen
1. Stand van zaken voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording
Stap 4. Communicatie van de bevindingen De hoofdlijnen van de uitgevoerde werkzaamheden, de voortgang en de uitkomsten van de verbijzonderde interne controle zullen periodiek gerapporteerd worden aan de organisatie, de gemeentesecretaris en het College. *Wij adviseren u de rapportage lijnen en termijnen te bepalen en deze in 2023 in en uit te voeren.*

Van de Raad hebben wij 3 aandachtspunten meegekregen

Aandachtspunten Raad

Aandachtspunten en bevindingen
2. Stand bestemmingsreserves en voorzieningen
Bevindingen Deze vraag beantwoorden wij in het accountantsverslag in het voorjaar van 2023 omdat op 31 december 2022 de actuele standen van de reserves en voorzieningen bekend zijn.

Algemene beheersing

Meerdere aspecten van beheersing

Algemene beheersing

Tijdens onze interimcontrole controleren wij de interne beheersing binnen uw organisatie.

Wij geven hier ons beeld van de algemene beheersing met onder meer de planning & control cyclus, geven de ontwikkelingen weer en rapporteren over de ontwikkelpunten.

Voor 2022 willen wij u graag mee nemen in onze beschouwingen van uw strategie in relatie tot de risico analyse.

Aanvullend op onze controle hebben we een onderzoek gedaan naar de mandatering in uw organisatie.

Ons beeld van de algemene beheersing

Strategie en risico analyse

Mandatering in de organisatie

ICT

Ons beeld van de algemene beheersing

Ons beeld van uw organisatie

De interimcontrole 2022 heeft laten zien dat de (door)ontwikkeling op de kwaliteit en inhoud verder ingezet is. De organisatie en werkwijzen worden verder gemoderniseerd en gestructureerd. De opgave voor het beperkt aantal personeelsleden is groot. De organisatie kenmerkt zich door de informele cultuur.

Voor wat betreft de algemene beheersing blijft het belangrijk om de uitbestede diensten goed te blijven beheersen. De gemeente Rozendaal heeft meerdere taken aan andere partijen uitbesteed. Daarmee bent u een regiegemeente. Een regiegemeente blijft wel altijd zelf verantwoordelijk voor een correcte uitvoering. De uitvoerende partijen moeten overtuigd worden van de gewenste kwaliteit van de dienstverlening aan Rozendaal en de daarbij naar verhouding behorende lasten en oplevering van resultaten. Deze ontwikkeling is in gang gezet.

- **Uitbesteding aan De Connectie**

Vanaf 2020 is de financiële administratie uitbesteed aan de Connectie.
De afspraak is dat de Connectie jaarlijks een ISAE3402 Type 2 verklaring zou verstrekken met betrekking tot de financiële administratie. Dit is een waarmerk voor de juiste opzet, het bestaan en de werking van financiële processen.
De afspraak is dat deze over 2022 wordt geleverd.

Voor de lokale heffingen, die worden opgelegd door de Connectie, zijn voor de dienstverlening inhoudelijke afspraken gemaakt. In de dienstverleningsovereenkomst zijn geen afspraken opgenomen over de benodigde verantwoordings- en controle-informatie.

Wij adviseren u de dienstverleningsovereenkomst voor de lokale heffingen ook uit te breiden met de gewenste verantwoordings- en controle-informatie.

Wij adviseren u de Connectie te vragen over 2022 een ISAE 3402 type 2 verklaring met betrekking tot de lokale heffingen aan u te verstrekken.

De uitvoering van delen van de ICT door de Connectie, zal in 2023 worden ontvlochten en volledig in eigen beheer overgaan.

- **Uitbesteding aan Rheden**

De uitvoeringstaken in het Sociaal Domein, zoals de WMO, Jeugd en Participatiewetzijn zijn aan Rheden uitbesteed. De dienstverlening vanuit Rheden is gebaseerd op een dienstverleningsovereenkomst uit 2015. Deze en de bijbehorende prijsafspraken zijn aan actualisatie toe. De gesprekken hierover zijn al enige tijd gaande.

Bij het actualiseren adviseren wij u duidelijke afspraken te maken over de inhoudelijke dienstverlening en de te ontvangen verantwoordings- en controle-informatie.

Verantwoordingsinformatie heeft de meeste waarde indien deze wordt gewaarmerkt door de accountant van Rheden.

Wij adviseren u een gewaarmerkte SiSa-verantwoording voor de Participatiewet op te laten stellen en een separate gewaarmerkte verantwoording voor de WMO- en jeugdzorglasten.

Ons beeld van de algemene beheersing

- **Integriteit**

De integriteit van personeel heeft de aandacht. De indiensttreding van een personeelslid is geformaliseerd met het afleggen van de ambtseed in het bijzijn van alle personeelsleden en het College. Hierbij is het gesprek over integriteit gevoerd.

*Wij adviseren u de **ingehuurde** medewerkers een separate geheimhoudingsverklaring en integriteitsverklaring te laten ondertekenen.*

- **Wet inburgering, energietoeslag en Oekraïne gelden**

Deze nieuwe regelingen zijn in 2022 ingevoerd. De uitvoering is voor al deze regelingen aan de gemeente Rheden gemandateerd. Hiervoor zijn geen schriftelijke afspraken opgesteld. Waar van toepassing wordt aansluiting gezocht bij de bestaande dienstverleningsovereenkomst, maar deze is niet afdoende voor alle nieuwe regelingen.

De verantwoording van de wet Inburgering en de Oekraïnegelden dient aan het einde van het jaar opgenomen te worden in de SiSa-bijlage in de jaarrekening.

Wij adviseren u tijdig de omvang van deze regelingen in beeld te brengen zodat we kunnen beoordelen welke controlewerkzaamheden hierop uitgevoerd dienen te worden.

Ook deze adviseren wij u in een dienstverleningsovereenkomst vast te leggen.

- **Normenkader 2022**

Het normenkader over 2022 is nog niet geformaliseerd.

Wij adviseren u het normenkader 2022 voor 31 december expliciet te laten vaststellen door de Raad en compleet te maken met de ontbrekende wet- en regelgeving.

- **Urenregistratie**

Sinds 2021 is de ambtelijke verantwoording van de urenbesteding niet meer verplicht gesteld. De onderbouwing voor het mengpercentage voor de BTW en de kostendekkendheid van leges kan worden gemaakt door ervaringen uit het verleden. Ons advies om incidenteel voor specifieke processen - waarvoor dit echt noodzakelijk is - de tijdbesteding in beeld te brengen.

Het verlof wordt geregistreerd in Youforce.

Op basis van de – aangepaste - voorschriften van het BBV bent u verplicht voor eventueel opgebouwd spaarverlof – als er een overeenkomst is - een voorziening te treffen.

- **Informatie budgethouders**

Door de faciliteiten van de Connectie hebben budgetbeheerders en budgethouders rechtstreeks inzicht op de gerealiseerde lasten ten opzichte van de beschikbare budgetten. In 2022 blijkt dat steeds meer gebruik wordt gemaakt van deze digitale ontsluiting van informatie.

Ons beeld van de algemene beheersing

Algemene beheersing

- **ICT en continuïteit**

Een deel van de It taken is ondergebracht bij de Connectie, een ander deel wordt geleverd via individuele contracten met leveranciers.

Er is een traject in gang gezet om de ICT verder op orde te brengen. De ontvlechting van de leveringen bij de Connectie is daar onderdeel van.

De gemeente beschikt niet over een continuïteitsplan.
Het is niet duidelijk welke maatregelen door alle IT-dienstverleners zijn getroffen voor het voorkomen of beperken of oplossen van verstoringen.

Eventuele uitwijk- en recoveryprocedures zijn, voor de processen waarop men invloed heeft, niet beschreven.

De gemeente beschikt over een eigen serverruimte. Hierin zijn de minimale maatregelen genomen voor de continuïteit van de gegevensverwerking. Echter is er geen redundantie in de maatregelen. Wanneer 1 maatregel uitvalt, kan dit gevolgen hebben voor de continuïteit en kwaliteit van de informatie.

In geval van een mogelijke storing is onvoldoende inzichtelijk welke maatregelen te nemen. Dit kan de continuïteit van bedrijfsvoering en gegevensverwerking schaden.

Wij onderschrijven het belang van het traject om de ICT op orde te brengen en adviseren u de continuïteit de ICT en daarmee van de dienstverlening te borgen.

Ons beeld van de algemene beheersing

Planning & control cyclus

De planning & control cyclus vormt de basis van uw beheersorganisatie en geeft u inzicht in wat uw organisatie wil bereiken en in welke mate u dat heeft bereikt.

Hierbij maakt u gebruikt van diverse instrumenten. Enerzijds om de doelstellingen te bepalen en vast te leggen en anderzijds om de voortgang en realisatie te monitoren. De doelstelling is om tijdig bij te kunnen sturen, zodat de doelen gehaald worden.

- **Begroting**

Het BBV stelt een aantal eisen aan de begroting. Wij hebben de begroting 2022 aan deze regels getoetst. Wij hebben vastgesteld dat deze in de basis aan de voorschriften uit het BBV voldoet.

De begroting is tijdig bij de provincie ingediend.

De begroting voor 2022 laat een positief saldo van € 51.000 zien. Voor de komende jaren is ook sprake van een jaarlijks overschot van tussen de € 19.000 tot € 88.000.

In de begroting is geen rekening gehouden met de hoge inflatie van 2022. Wel is een waarschuwing opgenomen voor extra lasten als gevolg van de uitvoering van het coalitie akkoord.

- **Tussentijdse informatievoorziening**

De raad wordt gedurende het jaar in de financiële ontwikkelingen via 3 tussenrapportages over de voortgang geïnformeerd. Hierin worden financiële afwijkingen toegelicht. In de rapportages wordt geen informatie gegeven over eventuele risico's die ontstaan door het anders of niet *uitvoeren van beleid*. Afgelopen jaar is overwogen een toelichting op de voortgang van de vraag 'wat willen we bereiken' toe te voegen. Dit advies uit de managementbrief 2021 is niet overgenomen.

In 2022 is de informatie beperkt tot 2x een tussenrapportage waarbij de eerste is verschenen in juni/juli 2022. Een tweede tussenrapportage zal in het vierde kwartaal komen.

- **Jaarrekening**

Over de jaarrekening rapporteren wij in ons accountantsverslag.

- **Grondexploitaties**

De grondexploitatie de Del zal in 2022 worden afgerond. Er zijn vooralsnog geen voornemens nieuwe grondexploitaties te openen.

Strategie en risicoanalyse

Algemene beheersing

Ontwikkelingen in de samenleving

Er is onrust in de samenleving. Als gevolg van de stikstofproblematiek, de boerenprotesten, asielzoekers, de energiecrisis, de naweeën en opnieuw een dreigende Corona-epidemie, personeelstekorten, materiaaltekorten, de inflatie en rentestijgingen en het wantrouwen in de politiek. Met als verwachting van experts dat 2026 het ravijnjaar zal zijn.

Van uw organisatie wordt daarom creativiteit gevraagd. Voor een hogere productiviteit, keuzes te maken in wat wel en wat niet te doen en daarmee ambities passend op deze ontwikkelingen te formuleren en bij te stellen, binnen de mogelijkheden.

Het coalitieakkoord is gevoed met de wens als zelfstandige gemeente te kunnen blijven voortbestaan. Er zal worden geïnvesteerd op energie en klimaat. De modernisering van de dienstverlening is in gang gezet en zal nog verder worden uitgewerkt. Burgerparticipatie staat centraal.

Ontwikkelingen in de organisatie

Uw organisatie is in ontwikkeling. U wil de organisatie klaar maken voor de toekomst. Daarom heeft u de volgende acties in gang gezet:

- In het verlengde van de duurzaamheidsopgave uit het coalitieakkoord is onderzoek uitgevoerd naar de verduurzaming van het gemeentehuis. Overgang naar flexibele werkplekken past in deze ontwikkeling.
- Afgelopen jaar zijn de kadernota en de begroting opgebouwd vanuit de organisatie. Deze ontwikkeling wordt verder vertaald naar een uitwerking van de begroting in werkprogramma's en naar taken van de medewerkers. Er worden ontwikkelgesprekken gevoerd met het personeel waarbij ontwikkeling een prominente plaats krijgt. Het opdrachtgeverschap en de opdrachtnemersrol van personeelsleden wordt in de komende periode nog verder uitgewerkt.
- Voor grotere opgaven, projecten worden projectplannen opgesteld met een standaardindeling. Hiermee wordt voorafgaand aan de start een helder en overzichtelijk beeld gegeven van mogelijke risico's en de planning.

Fraude en integriteit

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude ligt bij het College. Daarom is het belangrijk om beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik te formuleren en een fraudeanalyse op te stellen. *Wij adviseren u de concept fraudeanalyse voor het einde van 2022 te completeren.*

Om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden te voorkomen zijn beheersmaatregelen nodig die functioneren. Zijn in de organisatie voldoende maatregelen getroffen om misbruik te voorkomen, dan wel op te sporen? De keuzes die een gemeente maakt in de uitwerking van de beheersmaatregelen kan worden vastgelegd in een nota inzake het beleid op misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O-beleid).

Het is overigens niet verplicht om voor het voeren van het M&O-beleid een overkoepelende nota vast te stellen, maar wij adviseren dat wel te doen.

Strategie en risicoanalyse

Algemene beheersing

Fraude

Wij zijn vanaf dit controlejaar 2022 verplicht om in onze controleverklaring te rapporteren over de werkzaamheden die wij hebben verricht op het gebied van fraude. Deze verplichting is er voor alle wettelijke controles, waaronder gemeenten. Voor gemeenschappelijke regelingen is deze niet verplicht, maar zullen wij hierover wel rapporteren.

De gebruikers van de jaarrekeningen hebben aangegeven hieraan behoefte te hebben: Bestuurders en burgers willen vaak weten welke werkzaamheden de accountant verricht op het gebied van fraude bij de controle van een jaarrekening. Zij hebben behoefte aan meer transparantie op deze gebieden.

De rapportering over de werkzaamheden van de accountant komt dus tot uitdrukking in de controleverklaring. De op te nemen tekst is vormvrij.
De beroepsgroep voor accountant adviseert het volgende op te nemen in de controleverklaring over fraude:

- de frauderisico's die aandacht vereisten bij de controle van de accountant;
- een verwijzing naar toelichtingen in de jaarrekening;
- een kort overzicht van de uitgevoerde werkzaamheden van de accountant;
- een indicatie van de uitkomst van die werkzaamheden van de accountant;
- belangrijke waarnemingen van de accountant;
- of een combinatie van bovenstaande elementen.

Continuïteit

Wij zijn vanaf dit controlejaar 2022 ook verplicht om bij alle wettelijke controles en dus ook gemeenten in de controleverklaring over de continuïteit van een organisatie te rapporteren.

Voor gemeenten is er een vangnetregeling, artikel 12 van de gemeentewet.
Dit artikel zorgt voor een collectieve verantwoordelijkheid van de gemeenten voor elkaar en wordt door de gemeenten zelf gefinancierd.

Voor uw organisatie zullen wij in dit kader in de controleverklaring met name aangeven hoe aspecten van de continuïteit zich kwalificeren, zoals:

- Het proces van risico-inschatting;
- De omvang van het beschikbare weerstandsvermogen;
- De uitkomsten van het toezicht van de provincie.

In de managementbrief van 2021 zijn wij nader ingegaan op het bepalen van de risico's, het beschikbare weerstandsvermogen en de weerstandsratio. Ons advies om de bepaling van de risico's in gezamenlijkheid op te pakken is het afgelopen jaar opgevolgd.

Mandatering

Bevoegdheden binnen uw organisatie

Dagelijks worden in uw gemeente vele besluiten genomen door het College of de burgemeester. Het behoeft geen betoog dat het ondoenlijk is om al deze besluiten door deze bestuursorganen zelf te laten nemen. Om die reden wordt veel gebruik gemaakt van de mogelijkheden om ambtenaren de besluiten namens de bevoegde bestuursorganen te laten nemen of te ondertekenen (mandaat). Als de besluitvormingsbevoegdheden geheel worden overgedragen aan een gemeenschappelijke regeling is sprake van delegatie.

Bij onze interimcontrole hebben wij de mandaatregels, eventueel ondermandaat en een mogelijke vertaling naar een budgethoudersregeling beoordeeld. Hieruit komt het volgende naar voren.

- **Mandatering en ondermandaat**

De huidig geldende mandaatregeling behoeft een actualisatie. In de bijlage van de mandaatregeling is een ondermandaatregeling opgenomen met een nadere uitwerking van de hoofdlijnen.

Wij adviseren u de mandaatregeling te actualiseren met daarin:
- *Een vermelding van functies zoals deze in de huidige organisatie bestaan.*
- *Een vermelding van de mandaten inzake het sociaal domein.*

Wij adviseren u daarnaast de mandaatregeling op overheid.nl te publiceren.

- **Vertaling naar budgethoudersregeling**

Er is een budgethoudersregeling opgesteld. Daarin is 1 budgethouder aangewezen, de gemeentesecretaris en daarnaast budgetbeheerders. Alle facturen worden door een budgetbeheerder geautoriseerd. Facturen groter dan € 1.000 worden mede door de budgethouder geautoriseerd.

De budgethoudersregeling is niet te koppelen aan de huidige mandaatregeling omdat deze toe is aan een actualisatie.

Beheersing processen

Inzicht in de ontwikkeling van de aanbevelingen

Aanbevelingen

In de komende pagina's nemen wij u mee in de bevindingen in de processen, de risico's en de aanbevelingen. De risico's met grootste impact worden als eerste getoond.

In onze vorige rapportages hebben wij diverse aanbevelingen gedaan om de risico's beter te beheersen. Bij onze controle hebben wij de opvolging van de aanbevelingen vastgesteld. In komende pagina's geven wij per bevinding de voortgang van deze aanbevelingen weer. Het jaartal van ontstaan is per bevinding opgenomen.

De kleuren geven de status van de opvolging weer:

Legenda	
	De organisatie heeft het advies opgevolgd en afgerond.
	De organisatie volgt het advies op. Het is onderhanden.
	Er is nog geen actie ondernomen.
	Het betreft een nieuwe aanbeveling.
	De organisatie gaat het advies niet opvolgen.

Voor de risico's waar directe gevolgen zijn voor de jaarrekening wordt dit separaat vermeld en aangeduid met dit teken: ❗

1. Lumpsum financiering jeugd

Top 3 risico

Bevinding

Vanaf 2022 zijn een aantal zorgaanbieders voor de jeugdwet gecontracteerd met lumpsum-contracten.

De afspraken inzake de verantwoordingsinformatie zijn niet in beeld.

Risico

Door het ontbreken van verantwoordingsinformatie over de geleverde prestatie ontstaat mogelijk een onzekerheid in de juistheid van de lasten voor de jeugdzorg. Gezien het belang dat hiermee gepaard gaat, is er mogelijk sprake van een effect op het oordeel in de controleverklaring.

Aanbeveling

Wij adviseren u de inhoud van de contracten te beoordelen op de verantwoordingsinformatie.

Wij adviseren u tijdig met Rheden in overleg te treden over de oplevering van de noodzakelijke informatie om de onzekerheid over de geleverde prestatie te reduceren.

Gevolgen jaarrekeningcontrole

Bij de jaarrekeningcontrole zullen wij de opgeleverde verantwoordingsinformatie beoordelen.

2. Beheersing uitbestede diensten

Top 3 risico

Bevinding

De gemeente Rozendaal is een regiegemeente, waarbij zoveel mogelijk taken door andere partijen worden uitgevoerd. Dit vraagt om eenduidige contractuele afspraken waarin onder meer de verantwoordelijkheden zijn belegd, maar ook de informatieverstrekking en de controle. In de contracten met beide partijen is de interne controle te beperkt geregeld. De volgende processen zijn aan de Connectie uitbesteed:

- De financiële administratie
- De salarisadministratie
- De lokale heffingen
- Delen van de ICT

Er is over 2022 nog geen waarborg ontvangen voor de juiste opzet, het bestaan en de werking van deze processen.

De volgende processen zijn uitbesteed aan de gemeente Rheden:

- De WMO en Jeugd
- De Participatiewet
- De wet inburgering

Er is door gemeente Rheden nog geen interne controle over deze processen uitgevoerd.

Risico

Door het ontbreken van controle op de uitgevoerde werkzaamheden ontstaat een risico op een onjuiste en inefficiënte uitvoering.

Aanbeveling

Wij adviseren u de interne controle op de PW, WMO en jeugd en de wet inburgering bij de gemeente Rheden op te vragen, inclusief de onderliggende documenten en de toetsingspunten.

Wij adviseren u een ISAE 3402 Type 2 verklaring op te vragen bij de Connectie over de processen financiële administratie, salarisadministratie, lokale heffingen en ICT. Deze verklaring geeft een oordeel over de opzet, het bestaan en de werking van deze processen.

Gevolgen jaarrekeningcontrole

Bij de jaarrekeningcontrole zullen wij de uitgevoerde interne controle op de uitvoering van de Participatiewet, WMO en jeugd en wet inburgering nader beoordelen.

Bij de jaarrekeningcontrole zullen wij nadere aansluitingen maken inzake de baten en lasten op basis van de subadministratie met de boekhouding voor de salarisadministratie en de lokale heffingen.

Bij de jaarrekeningcontrole zullen wij de ISAE-verklaring van de financiële administratie nader beoordelen.

3. Naleving Europese aanbestedingsregels

Top-3 risico

Bevinding

Het proces van aanbesteden is bij de budgethouder belegd.
Er is een contractenregister als een signaleringsmiddel ingericht. Er zijn verder geen preventieve controlemaatregelen ingericht om het risico dat een aanbesteding niet of niet tijdig volgens de juiste spelregels wordt gedaan te voorkomen.

Risico

Door het ontbreken van een signaleringsmiddel wordt het risico gelopen dat een aanbesteding niet of niet tijdig volgens de juiste spelregels wordt gedaan en is sprake van een onrechtmatigheid.

Follow-up

In het contractenregister zijn de grootste contracten opgenomen, maar deze blijkt nog niet volledig. Een aantal contracten zijn (digitaal) niet beschikbaar. Het compleet maken van het register heeft op dit moment geen prioriteit.

In de budgethoudersregeling is voorgeschreven dat alle bestellingen > € 15.000 voorgelegd dienen te worden aan het College van B&W.

Aanbeveling

Wij adviseren u een centraal archief aan te leggen voor de registratie van alle contracten en daarbij het contractenregister volledig te maken.

Wij adviseren u de tussentijdse analyse van 2022 gereed te maken op de gevolgde inkoopprocedures.

Gevolgen jaarrekeningcontrole

De naleving van de aanbestedingsregels dient aanvullend achteraf te worden vastgesteld. Wij zullen deze aanvullend controleren.

Overige risico's en aanbevelingen

Aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2022
Algemeen Overheid.nl (ML 2018)	Het treasurystatuut en de verordening op de rekenkamercommissie zijn niet op overheid.nl gepubliceerd.	*Wij adviseren u de volledigheid van de publicaties op overheid.nl te toetsen.*	Nog geen actie
Lokale heffingen Telling aantal objecten (ML 2020)	De oplegging en inning van de lokale heffingen is aan de Connectie uitbesteed. Rozendaal heeft in de voorgaande jaren periodiek het aantal objecten laten tellen om zo zeker te zijn van het volledig aantal opgelegde aanslagen.	*Wij adviseren u afspraken te maken met de Connectie over de uitvoering van de periodieke telling.*	Nog geen actie
Opbrengst bouwleges Juistheid tarieven (ML 2021)	De legesfacturen worden handmatig opgesteld aan de hand van tarieven die uit de verordening overgenomen zijn in Excel.	*Wij adviseren u verbijzonderde interne controle uit te voeren op de doorberekende leges.*	Nog geen actie
Opbrengst bouwleges Achterstand in facturatie (ML 2021)	Er heeft in 2022 tot op heden geen facturatie van de bouwleges plaats gevonden. Dit wordt onder meer veroorzaakt door werkdruk en een nog te ontvangen opgave van de welstandscommissie.	*Wij adviseren u voor afsluiting van het boekjaar 2022 de facturatie volledig in te zetten.*	Onderhanden DMS zou hier een mogelijke oplossing voor kunnen zijn.

Overige risico's en aanbevelingen

Aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2022
Inkopen Geleverde prestaties (ML 2019)	De rechtmatigheid van de facturen wordt onderbouwd door de levering van het goed of de dienst of de prestatie ten goede is gekomen aan de gemeente Rozendaal. Op de facturen wordt in de blokstempel geparafeerd voor levering door degene die de goederen besteld heeft. De achterliggende documentatie wordt niet bij de factuur gevoegd. Er vindt geen interne controle plaats op prestatieleveringen. Door het ontbreken van functiescheiding tussen het bestellen van de goederen en het accorderen van de geleverde prestaties wordt het risico gelopen dat er geld uit te gemeente gaat zonder dat daar een rechtmatige prestatie tegenover staat. Door de hoge mate van soft controls en de intern korte lijnen is het risico beperkt.	*Wij adviseren u de mogelijkheden tot het koppelen van bewijsstukken van prestatielevering aan de factuur in overleg met de Connectie te onderzoeken.*	Niet overgenomen Uit het onderzoek blijkt dat een koppeling bij de factuur niet mogelijk is.
		Tevens adviseren wij u een interne controle op de prestatielevering uit te voeren.	Onderhanden Op basis van een steekproef zijn de onderbouwingen onderzocht. Dit heeft geleid tot een aantal vragen en een aantal ontbrekende documenten.

Overige risico's en aanbevelingen

Aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2022
Inkopen Crediteuren stamgegevens En betalingen (ML 2020)	De Connectie is bevoegd tot het muteren van de crediteurenstamgegevens en het autoriseren van de betaallijst. Hierdoor ontstaat het risico dat er onterecht geld uit de gemeente Rozendaal verdwijnt. Dit risico wordt beperkt door de periodieke toetsing van alle individuele boekingen en de beoordeling van de betaallijsten op bijzonderheden.	*Wij adviseren u een data-analyse uit te voeren op de bankmutaties en hierbij te selecteren op wijzigingen in crediteurenstamgegevens, ronde bedragen, betalingen in het weekend enzovoort.*	Nog geen actie
Inkopen Betalingen (ML 2020)	De Connectie is bevoegd tot het verrichten van eenmalige betalingen buiten de workflow om. Hierdoor ontstaat het risico dat er onterecht geld uit de gemeente Rozendaal verdwijnt.	*Wij adviseren u het saldo van het bankafschrift periodiek aan te sluiten met het saldo van de kolommenbalans.*	Nog geen actie
Subsidie Verstrekking Tijdigheid (ML 2018)	Bij onze detailcontrole hebben wij geconstateerd dat het verzoek tot indienen van een subsidie (bij 1 van de 4 geselecteerde subsidies) te laat was. Hierdoor ontstaat het risico dat niet wordt voldaan aan de formele rechtmatigheid. In 2021 zijn diverse aanvragen verlaat als gevolg van de Corona-pandemie. De Raad heeft de aanvraagtermijn eenmalig verlengd tot 1 september 2021.	*Wij adviseren u de tijdigheid van het indienen en het vaststellen van de subsidies te bewaken.*	Onderhanden
		Wij adviseren u ook de datum van de behandelingstermijn (8 weken) te tellen vanaf datum na ontvangst aanvraag tot vaststelling zoals dit in de verordening is vermeld. (in tegenstelling tot datum ontvangstbevestiging)	Onderhanden

Overige risico's en aanbevelingen

Aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2022
Subsidie verstrekking Tijdigheid (ML 2021)	Uit onze detailcontrole is gebleken dat een subsidie nog niet is uitbetaald, ondanks de onderliggende beschikking.	*Wij adviseren u de tijdigheid van de betaling van de subsidies te waarborgen.*	Onderhanden Invoering DMS
	Uit onze detailcontrole is gebleken dat een subsidie over 2020 nog niet is vastgesteld. Er is geen aanvraag tot vaststelling aanwezig.	*Wij adviseren u de tijdigheid van het (verzoek tot) vaststellen van de subsidie te waarborgen.*	Onderhanden Invoering DMS
Subsidie verstrekking Efficiency in proces (ML 2020)	Alle subsidies worden jaarlijks vastgesteld middels individuele collegevoorstellen. Door een bundeling in tijd en omvang kan efficiency ontstaan.	*Daarnaast adviseren wij u de mogelijkheid ter onderzoeken naar digitalisering van het proces.*	Onderhanden Invoering DMS
Rabobank Bevoegdheid (ML 2021)	De burgemeester is zelfstandig bevoegd tot het verrichten van betalingen op de Rabobank tot € 2,5 miljoen.	*Wij adviseren u de bevoegdheid uit te breiden naar een 2e handtekening.*	Nog geen actie

Aandachtspunten jaarrekening

Aandachtspunten opstellen jaarrekening

Vooruitblik naar de jaarrekening

Op basis van de beoordeling van de interne processen en controles vragen we aandacht voor de volgende punten bij de voorbereiding van de jaarrekeningcontrole.

- **SKN aanleverportaal**

De op te leveren documenten voor de jaarrekeningcontrole vragen wij op via het SKN-aanleverportaal. Begin januari 2023 krijgt u hiervoor toegang.

- **Afronding verbijzonderde interne controle**

Wij vragen uw aandacht voor het tijdig afronden van de verbijzonderde interne controle over 2022.

Wij adviseren u de uitvoering van de verbijzonderde interne controle van alle geselecteerde processen af te ronden.

Voor zover mogelijk adviseren wij u voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole de rapportages inzake de uitkomsten van de verbijzonderde interne controle af te stemmen met de controller/het managementteam.

- **Voorzieningen**

Als gevolg van de wisselingen in het College van B&W vragen extra aandacht voor de volledigheid van de voorziening wachtgeld en de voorziening pensioen wethouders.

De CAO gemeenten biedt per 1 januari 2022 de mogelijkheid tot verlofsparen. Omdat er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare zijn, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.

Wij adviseren u tijdig de voorziening te berekenen op basis van het uurloon inclusief werkgeverslasten en de gespaarde uren.

- **Normenkader 2022**

Het normenkader voor een rechtmatigheidsverantwoording betreft de inventarisatie van de relevante regelgeving, waaronder die van de betreffende gemeente (zoals verordeningen). De inventarisatie beperkt zich tot regelgeving die relevant is voor financiële beheershandelingen. Het normenkader moet actueel worden gehouden en wordt aangepast op basis van nieuwe wet- en regelgeving.

Wij adviseren u in de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening het normenkader toe te lichten, onder meer de datum waarop de Raad dit heeft vastgesteld.

Aandachtspunten opstellen jaarrekening

- **Wet Open Overheid**

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens.

Wij adviseren u hierover te rapporteren in de paragraaf bedrijfsvoering.

- **Single Information Single Audit (SiSa)**

Ook in 2022 is een stijging van het aantal SiSa-regelingen te zien. Dit betreft de verantwoording inzake specifieke uitkeringen van het Rijk, oftewel de middelen die het Rijk heeft toegezegd, maar die niet vrij besteedbaar zijn.

De wijze van verantwoorden van onder meer de inburgeringsgelden is afhankelijk van de wijze van uitvoering. Zijn de andere partijen voor de uitvoering gemandateerd of gedelegeerd ? Wie moet verantwoorden ?

Wij adviseren u tijdig de te verantwoorden regelingen en de daarbij behorende indicatoren te beoordelen.

- **Lokale heffingen**

De commissie BBV heeft een notitie Lokale heffingen uitgebracht met aanbevelingen en stellige uitspraken, geldig vanaf begrotingsjaar 2022.

De notitie geeft in een stellige uitspraak aan dat er een verplichting is om een voorziening te vormen voor heffingen en rechten die opgelegd zijn bij burgers (afvalstoffen- en rioolheffing) en die niet besteed zijn. Dit is een voorziening o.b.v. artikel 44 lid 2 van het BBV. Hiervoor mag dus geen reserve riolering of afval worden gebruikt.

Het vormen van een voorziening voor groot onderhoud of vervangingsinvesteringen is niet verplicht, maar een keuze. Bij het vormen van een voorziening groot onderhoud (artikel 44 lid 1c BBV) moet er een actueel onderhoudsplan zijn dat maximaal 5 jaar oud is. Als dit plan er niet is of niet actueel is, moet deze voorziening omgezet worden naar een voorziening o.b.v. artikel 44 lid 2 en dus niet in een reserve.

Een voorziening voor vervangingsinvesteringen kan alleen gevormd worden als in het tarief gespaard wordt voor de vervangingsinvesteringen. Het gespaarde bedrag in de voorziening wordt in mindering gebracht op de investeringen. Over de restant boekwaarde wordt afgeschreven.

We adviseren u de huidige reserves en voorzieningen voor afval en riolering te toetsen aan de nieuwe notitie lokale heffingen.

Aandachtspunten opstellen jaarrekening

Jaarrekening

- **Paragraaf Bedrijfsvoering**

De voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording inzake de paragraaf Bedrijfsvoering zijn ruim omschreven door ‘de stand van zaken in de bedrijfsvoering’. Zoals hiervoor aangegeven schrijft de kadernota rechtmatigheid 2022 voor om in de paragraaf Bedrijfsvoering een toelichting op te nemen over niet-financiële onrechtmatigheden als gevolg van een overschrijding van het schatkistbankieren.

Daarnaast adviseren wij u de verplichte verantwoording over het gevoerde integriteitsbeleid (ambtenarenwet art 4 lid 4) in de paragraaf Bedrijfsvoering toe te lichten.

- **Oplevering De Connectie**

Om zekerheid te krijgen over de uitbestede werkzaamheden is afgesproken het volgende te ontvangen van de Connectie:
- Financiele administratie: een ISAE 3402 Type 2 verklaring
- Lokale heffingen: een aansluiting tussen de subadministratie en het grootboek.
- Salarisadministratie: een aansluiting tussen de subadministratie en het grootboek

- **Oplevering Rheden Sociaal domein**

De uitgevoerde interne controle op de processen van PW, WMO, jeugd en wet inburgering.

Planning
De jaarrekeningcontrole is gepland in week 19 en 20.

Ontwikkelingen in de wetgeving

Wijzigingen wet- en regelgeving

Ontwikkelingen

Uw organisatie heeft continu te maken met veranderende wet- en regelgeving. De komen periode zijn er veel wijzigingen die een groot effect hebben op uw organisatie. Wij brengen de volgende wijzigingen specifiek onder uw aandacht:

- **Aanpassing Wet gemeenschappelijke regeling**

De gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen is per 1 juli 2022 inwerking getreden. Doel van de wijziging is de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen te versterken, onder meer door het vergroten van de controlerende en kaderstellende rol van de raad.

De wijzigingen zijn in 3 categorieën onder te verdelen:

- Versterken positie raden bij besluitvorming (verruiming zienswijzen, introductie gemeenschappelijke adviescommissie, verplichte afspraken over participatie, actieve informatieplicht).
- Aanvullende controlemiddelen voor raden (introductie gemeenschappelijk onderzoeksrecht, verduidelijking bevoegdheid lokale rekenkamers richting bestuur gemeenschappelijke regeling)
- Verbeteren positie van raden m.b.t. het functioneren van de regeling (verplichte afspraken over evaluatie, aanscherping afspraken uittreding, betere aansluiting begrotingscyclus gemeenschappelijke regeling op gemeentelijke cyclus)

Het deel van de wet dat rechten geeft aan volksvertegenwoordigers gaat direct per 1 juli 2022 in. Voor het andere deel (verplichtingen om bestaande gemeenschappelijke regelingen aan te passen, om zo scherpere afspraken te maken over bovenstaande punten) geeft de wet een implementatieperiode van twee jaar.

Wij adviseren de bestaande regelingen te toetsen aan de nieuwe vereisten en de verplichte onderwerpen hierin op te nemen.

- **Wet versterking decentrale rekenkamers**

Door de afschaffing van de rekenkamerfunctie moet iedere gemeente een wettelijke rekenkamer krijgen. Hierdoor mogen raadsleden geen lid meer zijn van de lokale rekenkamer. Een verandering ten opzichte van de huidige wettelijke rekenkamer is dat een onafhankelijke ondersteuner niet verplicht is. Dit kan nu door het wetsvoorstel ook een medewerker van de griffie zijn. Deze wetswijziging gaat in per 1 januari 2023. Heel 2023 is een overgangsjaar, per 1 januari 2024 moeten dan alle gemeenten een wettelijke lokale rekenkamer hebben.
Wij adviseren u de inrichting van de rekenkamerfunctie hierop aan te passen.

Wijzigingen wet- en regelgeving

Ontwikkelingen

- **Aanpassing taakvelden**

De ontwikkelingen van de afgelopen jaren onderstreepten het belang van goede data in het sociaal domein. De landelijke indeling van de taakvelden op het gebied van WMO en jeugd is nu vrij grofmazig, waardoor vergelijken van gemeenten lastig is en trends moeilijk zijn te ontwaren. Vanaf 2023 worden in het landelijke model de taakvelden voor het sociaal domein (WMO en jeugd) verder verfijnd. *Wij adviseren uw financiële administratie tijdig hierop in te richten.*

- **Bouwbesluit kantoorpanden**

In 2023 verbreedt de overheid de energiebesparingsplicht. Kantoorpanden van minimaal 100 m2 moeten vanaf 2023 verplicht energielabel C hebben. Het niet voldoen aan deze eis kan leiden tot een boete. Het gevolg is dat het pand niet meer als kantoor gebruikt mag worden. Voor het gemeentehuis is een uitzondering als gevolg van de monumentale status.

Wij adviseren u een inventarisatie te verrichten op alle panden in eigendom van de gemeente, het gebruik en het energielabel.

Afsluiting

Wij hebben de concept managementbrief besproken

Afsluiting

Afstemming

Deze managementbrief is tot stand gekomen in overleg met en na afstemming met de betrokken ambtenaren en de wethouder. Deze brief wordt ter kennisgeving aan de controlecommissie verzonden.

Afsluiting

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

w.g. dhr. R.H. Gosselink-Wolbrink RA w.g. mevr. H.G.J. de Feiter RA

Als kennisorganisatie levert SKN toegevoegde waarde die bijdraagt aan het duurzame succes van klanten en medewerkers

Toegevoegde waarde

die bijdraagt aan uw duurzame succes

Samenwerkende specialisten

Binnen Stolwijk Kennisnetwerk bundelen wij een aantal kennisgebieden op financieel, bedrijfskundig, economisch en personeelsniveau. Vanuit deze verschillende disciplines hebben wij een 360 graden overview, zodat wij u beter en vollediger kunnen adviseren. Deze aanpak, waarbij specialisten en generalisten nauw samenwerken, leidt ertoe dat wij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het duurzame succes van uw organisatie. Hoe wij dat doen? Dat leest u in het transparantieverslag op onze website.

Uw succes > www.stolwijkkennisnetwerk.nl

stolwijk kennisnetwerk

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Financieel overzicht projecten

Adviseur : R. Berendsen
Portefeuillehouder : S. Warmerdam
Datum : 29 november 2022

Aan de Raad

Inleiding
In de vergadering van 5 juli 2022 is bij de behandeling van de jaarrekening in de commissie gevraagd om een financieel overzicht van de drie grote projecten (de Del, nieuwbouw IKC Dorpsschool en herontwikkeling de Steenhoek).
Deze drie projecten kunnen in samenhang worden gezien omdat het voornemen was om voor de kosten voor de nieuwbouw van de Dorpsschool financieel te dekken uit de opbrengsten van de grondverkoop van de Del. Omdat de herontwikkeling van de Steenhoek alleen mogelijk was door de nieuwbouw van de Dorpsschool is er samenhang tussen de drie projecten.

Wij hebben uw raad de afgelopen jaren op verschillende momenten op de hoogte gehouden van de (financiële) voortgang van de afzonderlijk projecten. Nu de drie projecten (nagenoeg) afgerond zijn is het ook een goed moment om dit overzicht aan u te presenteren.

Voor dit financieel overzicht is gebruikt gemaakt van de volgende informatie. Zo is het overzicht van IKC Dorpsschool gebaseerd op het overzicht dat in september 2021 aan u is toegezonden waarin het financiële resultaat van het project de school is aangegeven. In dit overzicht is het taakstellend budget aangegeven en ook de aanvullende kredieten/uitgaven die betrekking hebben op de realisatie van de school.
Voor het project de Del is gebruik gemaakt van de meest recente cijfers uit de grondexploitatie De Del die op 13 december 2022 ter vaststelling aan uw raad wordt aangeboden.
Voor het project de Steenhoek is in het overzicht gebruik gemaakt van de beschikbaar gestelde kredieten en de gerealiseerde opbrengsten.

Op de volgende pagina van deze raadsinformatiebrief treft u het gevraagde overzicht aan.

Overzicht IKC Dorpsschool Rozendaal	
Overzicht taakstellend budget (december 2018)	
Grondkosten (aankoop grond en aanpassingen infrastructuur)	€ 905.000,-
Bouwkosten	€ 3.198.000,-
Bijkomende kosten (leges, onderzoekskosten, aansluiting nuts)	€ 85.000,-
Losse inventaris gymzaal	€ 62.000,-
Voorbereidings- en begeleidingskosten	€ 650.000,-
Reservering (onvoorzien)	€ 39.000,-
Startkosten	€ 31.000,-
Af: Bijdrage Scholengroep Veluwezoom	- € 150.000,-
Subtotaal	**€ 4.820.000,-**
Aanvullende kredieten/uitgaven:	
Uitgaven herinrichting buitenterrein	€ 81.500,-
Aanvullende uitgaven verkeersmaatregelen	€ 57.500,-
Krediet Uitvoeringsplan communicatie en handhaving	€ 8.500,-
Mediation	€ 4.000,-
Partiële herziening bestemmingsplan	€ 17.000,-
Subtotaal	**€ 168.500,-**
Totaal	**€ 4.998.500,-**

NB1, in deze opstelling is planschade niet meegenomen. Op dit moment is hiervoor € 350.000,- aan krediet door de gemeenteraad beschikbaar gesteld. De definitieve kosten voor de afwikkeling van de planschade worden bekend als de besluiten onherroepelijk zijn.
NB2 Krediet Uitvoeringsplan communicatie en handhaving en Partiële herziening bestemmingsplan zijn niet volledig besteed.

Overzicht Steenhoek	
Kosten (sloop, ondersteuning selectie ontwikkelaar, bestemmingsplan)	€ 156.000,-
Opbrengsten grondverkoop	€ 822.000,-
Totaal	**€ 666.000,-**

Overzicht de Del	
Kosten	€ 5.515.000,-
Opbrengsten	€ 9.945.000,-
Totaal	**€ 4.430.000,-**

Totaal	**€ 5.096.000,-**

Het college van burgemeester en wethouders,

Kees de Haas a.i.,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Doorontwikkeling eerstelijns dienstverlening

Adviseur : A. Hartmans
Portefeuillehouder : E. Weststeijn
Datum : 6 december 2022

Aan de Raad

Inleiding
In 2021 is het project dienstverlening gestart, met het doel om de kwaliteit voor het eerstelijns contact tussen de inwoners, bedrijven of instellingen en de gemeente te onderzoeken en verbetervoorstellen te doen. De volgende uitgangspunten zijn daarbij leidend geweest:
- We willen de kwaliteit van onze dienstverlening (verder) verbeteren ten behoeve van onze klanten.
- We willen (beter) inspelen op (digitaal) gebruiksgemak voor onze klanten en aansluiten bij de ontwikkelingen en wettelijke verplichtingen in digitale dienstverlening.
- We willen (meer) maatwerk leveren voor onze klanten in het eerstelijns contact.
- We willen ons personeel doelmatig inzetten.

Dit project heeft geresulteerd in (1) een Visie op dienstverlening, die het college van B&W heeft vastgesteld op 6 december 2022. U treft de visie aan als bijlage. In aansluiting daarop is (2) het Kwaliteitshandvest geactualiseerd. Ook dit treft u aan als bijlage. Meest merkbare effect voor onze klanten – onze inwoners, bedrijven en instellingen – is (3) een aantal wijzigingen in onze dienstverlening, waaronder nieuwe digitale mogelijkheden, andere openingstijden in combinatie met werken op afspraak en de introductie van ‘huisbezoeken’ (service aan huis). De nieuwe afspraken treft u ter informatie in deze raadsinformatiebrief aan.

Afbakening
Centraal in deze brief staat de zg. ‘eerstelijns dienstverlening’. Daarmee wordt bedoeld: alle informatie- en klantvragen bij de balie Burgerzaken (identiteitsbewijzen, geboorteaangiften, opvragen VOG etc.), alle meldingen over de openbare ruimte, alle generieke informatieverzoeken over o.a. groen(onderhoud), ruimtelijke procedures en vergunningverlening (bijv. het opvragen van formulieren, informatie over het te volgen proces bij een vergunning- of subsidieaanvraag).

Beoogd effect
Doel is om onze eerstelijns dienstverlening (verder) te verbeteren en om in onze dienstverlening aan te sluiten op digitale en wettelijke ontwikkelingen op een wijze die passend is bij onze gemeente, waar persoonlijk contact en nabijheid hoog in het vaandel blijven staan. De afspraken in het bijbehorende Kwaliteitshandvest geven hier praktisch invulling aan. Deze afspraken maken helder wat onze klanten van ons mogen verwachten.

1. Visie op dienstverlening
1.1 De nieuwe visie op dienstverlening sluit aan bij de behoeften van onze klanten
Behoeften van inwoners ten aanzien van hun eerstelijns contact met de gemeente veranderen in de loop van de tijd. Ook in Rozendaal wensen inwoners meer digitaal gebruiksgemak, bijvoorbeeld bij het maken van een afspraak, het aanvragen van producten of het doen van een melding. Vaak niet per se in plaats van de huidige dienstverleningskanalen, maar bij voorkeur in aanvulling daarop. De

resultaten van de enquête dienstverlening die in het laatste kwartaal van 2021 is uitgevoerd, ondersteunen dit. Uw raad is hierover geïnformeerd in een raadsinformatiebrief (13 september 2022). De resultaten van de enquête zijn in de eerste helft van 2022 gebruikt bij het opstellen van de Visie op dienstverlening en bij de actualisatie van het Kwaliteitshandvest. Ook zijn de uitkomsten van de enquête gebruikt in de vormgeving en inrichting van de nieuwe gemeentelijke website. Deze is op 1 oktober 2022 'live' gegaan. De nieuwe website vormt een randvoorwaarde voor de doorontwikkeling van onze digitale dienstverlening. Uw raad is hierover geïnformeerd in een raadsinformatiebrief (27 september 2022).

1.2 De visie op dienstverlening sluit aan bij wettelijke eisen rond digitale dienstverlening
Eind 2021 en begin 2022 stelde uw raad kredieten beschikbaar voor de uitvoering van de projecten in de Digitale Agenda. Daarmee wordt planmatig en integraal het 'informatiehuis' van Rozendaal op orde gebracht en toekomstbestendig gemaakt. Wettelijke verplichtingen op het vlak van (digitale) openbaarheid, transparantie en digitale dienstverlening worden met de projecten in de Digitale Agneda ingeregeld. De nu voorliggende visie op dienstverlening sluit aan op deze wettelijke verplichtingen. Met name de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer is van belang: deze wet regelt dat burgers en bedrijven hun zaken met de overheid digitaal kunnen afhandelen. Zij krijgen het recht om officiële berichten, zoals het aanvragen voor vergunningen/bezwaarschriften, elektronisch aan het bestuursorgaan te zenden. Onze nieuwe website is zoals gezegd randvoorwaardelijk voor de implementatie van digitale dienstverlening. Enkele gebruiksfuncties en technische aspecten (e-formulieren, DigiD aansluiting en E-herkenning) die daarbij horen, zijn begin 2023 operationeel.

1.3 De Visie op dienstverlening gaat uit van een 'Rozendaalse balans' tussen 'nabijheid en flexibiliteit'
In de visie staat het volgende centraal:
"We willen een betrokken en nabije dienstverlener zijn. In onze dienstverlening staat gastvrijheid met 'net dat beetje extra' centraal. Inwoners, bedrijven en instellingen worden letterlijk en figuurlijk 'gezien en gehoord'. Onze dienstverlening is correct, professioneel en ter zake kundig, flexibel en oplossingsgericht, betrouwbaar en persoonlijk. Onze dienstverlening is een verlengstuk van hoe we aankijken tegen onze gemeente en gemeenschap als 'de kracht van klein': dicht en in contact met onze inwoners, bedrijven en instellingen, zo veel mogelijk aansluitend op wat onze inwoners, bedrijven en instellingen van ons wensen en verwachten."
Dit geeft al aan dat we – in tegenstelling tot veel andere, grotere, gemeenten – de balans vasthouden tussen nabijheid en persoonlijk contact, keuzevrijheid voor onze klanten in de manier en het moment waarop ze hun zaken met de gemeente regelen, en efficiënte en professionele dienstverlening. We volgen dus bewust niet de landelijke VNG-lijn 'digitaal waar dat kan, persoonlijk waar dat moet'. De menselijke maat in dienstverlening staat bij ons voorop.

2. Geactualiseerd Kwaliteitshandvest

2.1 Het Kwaliteitshandvest was verouderd
Een kwaliteitshandvest gebruiken we in de in- en externe communicatie om aan te geven wat onze klanten in de dienstverlening van ons mogen verwachten. Een kwaliteitshandvest bevat uitspraken en normen over de kwaliteit van de dienstverlening, bijvoorbeeld over verzendbevestigingen, afhandeltermijnen en bejegening. Ons huidige kwaliteitshandvest dateert uit 2012 en mist de beloftes die we de inwoner/klant doen op het digitale vlak. Ten behoeve van de actualisatie zijn gesprekken gevoerd met alle medewerkers over het kwaliteitshandvest. Ook is een sessie georganiseerd met een vertegenwoordiging van de gemeenteraad (alle partijen waren vertegenwoordigd). U treft ter informatie het geactualiseerde Kwaliteitshandvest aan.

3. Nieuwe afspraken in onze dienstverlening

3.1 We kiezen voor minder ruime openingstijden voor de balie Burgerzaken

Op dit moment is de balie Burgerzaken 20 uur per week geopend (iedere ochtend 8.30-12.30u). Cijfermatig is onderbouwd dat het relatief kleine aantal inwoners (gemakkelijk) in 10 uur per week geholpen worden. Door minder geopend te zijn, kunnen andere taken opgepakt worden waar we als Rozendaal het onderscheid kunnen maken en waarmee we onze inwoners beter van dienst kunnen zijn. Nieuw is dat we wel één middag in de week geopend zijn. Openstelling op de woensdagmiddag is onder andere handig om kinderen te kunnen helpen met identiteitsbewijzen. De wijziging in openingstijden maakt ruimte voor maatwerk voor specifieke doelgroepen en leidt tot een efficiëntere inzet van personeel, met behoud van de basis onder onze dienstverlening – betrokken en nabij.

3.2 We kiezen voor minder ruime telefonische openingstijden

We beperken onze telefonische bereikbaarheid vanaf nu formeel van 8.30u tot 12.00u. Voorheen waren we ook ’s middags van maandag tot en met donderdag van 13.30u tot 16.30u bereikbaar. Dit is door personeelsomstandigheden echter al sinds begin 2022 niet het geval. Daarover zijn bij ons geen klachten of opmerkingen binnengekomen. Met deze beperktere telefonische openingstijden kunnen we met onze beperkte menskracht onze bereikbaarheid beter garanderen. Dit draagt bij aan een betrouwbare overheid. Wanneer de gemeente telefonisch niet bereikbaar is, is er een antwoordapparaat. De beller wordt gewezen op de momenten dat we wel geopend zijn en er wordt verwezen naar de mogelijkheid tot e-mail en de meldingen-app (zie onder).

3.3 We versterken digitale dienstverlening en bieden onze klanten daarmee meer keuzevrijheid

Langskomen in het gemeentehuis, bellen of e-mailen zijn en blijven kanalen waarlangs de burger contact met ons op kan nemen. Via de website komen er nieuwe mogelijkheden bij, zoals de ‘meldingen-app’. Via deze app kunnen inwoners op elk moment van de dag een melding doen (bijvoorbeeld over loszittende stoeptegels, gedumpt afval e.d.). Als de melder daarbij zijn/haar naam en adres achterlaat, krijgt hij/zij inzicht in de voortgang en afhandeling van de melding. Is men iets verloren of heeft men iets gevonden dan is er een systeem waar dat gemeld kan worden. Het voordeel van deze app is dat men dat meteen zelf kan regelen. Wil men liever dat de gemeente de vermissing of het gevonden voorwerp registreert dan kan dat nog steeds.

3.4 We introduceren nieuwe manieren van persoonlijke service voor speciale doelgroepen

Efficiënter omgaan met onze openingstijden en telefonische bereikbaarheid en het werken op afspraak (zie onder) draagt eraan bij dat we tijd vrijmaken om inhoud te geven aan de waarde ‘nabijheid en persoonlijk contact’. We gaan burgers van 80 jaar en ouder aanbieden om thuis hun producten aan te vragen. We komen daarvoor op afspraak bij hen aan huis. Tijdens deze huisbezoeken wordt tevens gevraagd of de gemeente Rozendaal nog meer voor hen kan betekenen. Niet alleen inwoners in deze leeftijdscategorie komen voor deze dienstverlening in aanmerking. Ook inwoners met bijvoorbeeld een lichamelijke beperking wordt deze dienstverlening aangeboden.

3.5 Ten behoeve van klantvriendelijkheid en efficiency gaan we deels op afspraak werken

Door op afspraak te werken weet onze inwoner dat hij wordt verwacht en treft geen wachtrij. De afspraak wordt voorbereid waardoor deze sneller kan verlopen en de klant kwalitatief beter geholpen wordt. Als een inwoner zelf een afspraak plant, dan krijgt deze bij de bevestiging alle informatie die nodig is voor de desbetreffende afspraak. Ook dat draagt bij aan een klantvriendelijke en correcte afhandeling van de klantvraag.

Overzicht van de belangrijkste wijzigingen

- Telefonische bereikbaarheid van 08.30u tot 12.00u op alle werkdagen.
- De openingsuren van de balie Burgerzaken gaan van 20 naar 10 uur per week in totaal (zie tabel).
- We introduceren een meldingen-app, waardoor onze inwoners desgewenst 24/7 meldingen kan doen over zaken die opvallen in de openbare ruimte van de gemeente Rozendaal.
- We introduceren een app waarin gevonden/verloren voorwerpen gemeld kunnen worden. Wil men of kan men de app niet gebruiken dan registreert de gemeente de voorwerpen, zodat deze door veel mensen te raadplegen zijn. Dit werkt teruggave aan de rechtmatige eigenaar in de hand.
- We starten met huisbezoeken bij inwoners van 80 jaar en ouder en mensen met een (lichamelijke) beperking.
- Werken op afspraak voor de balies van Burgerzaken, ruimtelijk domein en vergunningverlening & groen, zodat onze inwoners zelf kunnen bepalen wanneer zij naar de gemeente komen en afspraken goed voorbereid kunnen worden. Daarnaast blijven er voldoende momenten gegarandeerd voor 'vrije inloop' (zie tabel).
- Woensdagmiddag gaat de balie Burgerzaken op afspraak open om kinderen te helpen die iets van burgerzaken nodig hebben en inwoners die richting het einde van de werkdag zaken willen regelen.
- Het blijft mogelijk om in geval van spoed maatwerk aan te bieden. Door o.a. op tijd de burger te informeren over verlopende documenten is spoed minder vaak nodig.
- De nieuwe website biedt mogelijkheden om producten en diensten digitaal te regelen. Onze gemeente doet overigens sinds 15 juli 2022 mee aan een pilot waardoor het mogelijk is dat de inwoner digitaal het rijbewijs kan verlengen. Hiermee lopen we vooruit op een wettelijke verplichte aansluiting per 1 januari 2024.
- Aan het eind van ieder jaar sturen we de parkkaart (entree Park Rosendael) aan ieder adres in Rozendaal, zodat inwoners deze niet meer persoonlijk hoefvenaf te halen. Dit gebeurt medio december 2022 voor het eerst.
- Communicatie over bovenstaande maatregelen vindt plaats via een brief aan ieder adres in Rozendaal, via onze website en (meermaals) via 'In de Roos'.

Balie burgerzaken	
Vrije inloop	
Dinsdag	08:30-10:30 uur
Vrijdag	08:30-10:30 uur
Op afspraak	
Maandag	08:30-10:30 uur
Woensdag	14:30-16:30 uur
Donderdag	08:30-10:30 uur
Balie ruimtelijk domein/vergunning/groen	
Op afspraak	
Maandag	10:30-12:30 uur
Donderdag	10:30-12:30 uur

Tot slot

We menen als college dat we met deze nieuwe afspraken en extra diensten, onze eerstelijns dienstverlening op 'Rozendaalse wijze' doorontwikkelen. We bieden meer keuzemogelijkheden aan onze inwoners, bedrijven en organisaties om plaats- en tijdonafhankelijk hun zaken met ons te regelen (en voeren daarmee ook een wettelijke verplichting in), en behouden tegelijkertijd onze kracht: de nabijheid en de ruimte voor het persoonlijk contact. Via de huisbezoeken bouwen we dit zelfs verder uit.

Natuurlijk zijn we benieuwd naar de meningen van onze klanten over de wijzigingen. We evalueren de nieuwe werkwijze na een half jaar, intern, maar ook bij onze inwoners. Indien nodig stellen we de afspraken bij. We evalueren kwalitatief, door onze inwoners te bevragen, en kwantitatief, onder meer door te meten op welk moment er de meeste klanten in het gemeentehuis komen.

Het college van burgemeester en wethouders,

Kees de Haas a.i., gemeentesecretaris	Ester Weststeijn, burgemeester

Bijlagen

- Visie op dienstverlening
- Kwaliteitshandvest 2022

Kwaliteitshandvest: wat mag u van ons verwachten

De gemeente Rozendaal vindt het belangrijk om haar dienstverlening steeds te verbeteren. Daarom hebben wij een kwaliteitshandvest opgesteld, zodat u weet wat u van ons mag verwachten.

Algemeen

- U kunt zelf kiezen hoe u de gemeente Rozendaal benadert: digitaal, e-mail, telefoon, brief, of loket.
- U hebt recht op correcte, volledige en actuele informatie in begrijpelijke taal. De gemeente stemt de informatie af op uw persoonlijke situatie.
- U kunt ervan op aan dat de gemeente uw privacy respecteert en vertrouwelijk omgaat met uw gegevens.
- U mag verwachten dat u behandeld wordt zoals wij zelf ook behandeld willen worden.

Producten

Op de gemeentelijke website staan de producten van de gemeente vermeld. Een product is bijvoorbeeld uw aanvraag voor een paspoort. De servicenormen zijn makkelijk te vinden. Ze staan bij ieder product op de site. Voorbeeld:

- U kunt uw aangevraagde reisdocument na vijf werkdagen ophalen.

Digitaal

U kunt op de website van de gemeente producten digitaal regelen. U mag van ons verwachten dat dit op een veilige manier is geregeld.

E-mailen

U kunt de gemeente 24 uur per dag, 7 dagen per week e-mailen via gemeente@rozendaal.nl. U ontvangt een ontvangstbevestiging. U ontvangt binnen twee weken een reactie. Als wij uw vraag niet binnen deze termijn kunnen beantwoorden, laten wij u weten wanneer wij dat wél kunnen.

Bellen

U kunt de gemeente op iedere werkdag bellen van 08:30 tot 12:00 uur op nummer: 026-3843666 Als wij uw vraag niet direct kunnen beantwoorden, verbinden wij u door of bellen u binnen twee dagen terug.

Schrijven

Als u de gemeente iets vraagt per brief, ontvangt u een ontvangstbevestiging. Binnen 2 weken ontvangt u een reactie. Als wij uw vraag niet binnen deze termijn kunnen beantwoorden, laten wij u weten wanneer wij dat wél kunnen.

Bezoeken

Op de website staan de openingstijden vermeld van alle zaken die u met de gemeente kunt regelen. Wilt u niet lang wachten? Maak dan een afspraak en u bent snel aan de beurt!

Tips

Hebt u tips en suggesties voor verbeteringen? Geef ze door via gemeente@rozendaal.nl

Klachten

Vindt u dat een medewerker van de gemeente zich niet aan de servicenormen houdt? Of vindt u dat u niet vriendelijk of correct te woord bent gestaan? Dan kunt u die medewerker daarop aanspreken. Komt u er samen niet uit? Dan kunt u een klacht indienen. Binnen 5 werkdagen krijgt u een reactie. Als wij niet binnen deze termijn kunnen reageren, laten wij u weten wanneer we dat wél kunnen.

Visie op dienstverlening gemeente Rozendaal 2022

Op weg naar meer maatwerk in onze eerstelijns dienstverlening

Aanleiding en beoogde resultaten

Aanleiding
- We willen de kwaliteit van onze dienstverlening (verder) verbeteren ('je hoeft niet ziek te zijn om beter te worden')
- We willen meer maatwerk leveren voor inwoners
- We willen (beter) inspelen op (digitaal) gebruiksgemak en de ontwikkelingen in digitale dienstverlening
- We willen ons personeel doelmatig inzetten

Beoogde resultaten

Tevreden(er) inwoners door:
- Snellere en betere dienstverlening
- Meer keuzemogelijkheden voor inwoners
- Vergroten gebruiksgemak
- Vasthouden en uitbreiden van onze USP 'betrokken en nabij'

Tevreden(er) medewerkers door:
- Meer tijd voor voorbereiding, kwaliteit en maatwerk
- Betere benutting werktijd (minder weglekken van capaciteit)

Afbakening

Gemeentelijke dienstverlening zoals gebruikt in deze visie betreft alle vormen van 'eerstelijns contact' tussen inwoners, bedrijven of instellingen en de gemeente. Van alle producten en diensten van burgerzaken tot informatie over groenbeheer of afvalinzameling. Van subsidieaanvragen tot (omgevings)vergunningen. Aan de balie, telefonisch, of via internet.

Algemene uitgangspunten (landelijk, VNG)

"Gemeenten zijn vaak de meest nabije overheid. Zowel letterlijk, waar het gaat om de leefomgeving van mensen, als figuurlijk, waar het gaat om benaderbaarheid en uitvoering van beleid dat direct de levens van inwoners en ondernemers raakt. Gemeenten willen deze belangrijke taken goed uitvoeren, daarin betrouwbaar zijn en continuïteit bieden. Mensen staan centraal in alle dienstverlening van gemeenten. Inwoners en ondernemers worden zo goed als mogelijk bediend op het kanaal dat zij kiezen, vanuit het principe 'online waar het kan en persoonlijk waar het moet'."

Een dienstverlenende overheid:

- stelt inwoners, bedrijven en instellingen centraal;
- is een organisatie waarin inwoners zich herkennen;
- werkt op basis van vertrouwen in inwoners en professionals;
- verdient vertrouwen door haar respectvolle werkwijze en goede dienstverlening;
- is een slagvaardige organisatie en werkt efficiënt.

Centraal staat passende dienstverlening: dienstverlening die aansluit op de wensen en behoeften van de inwoners.

(bron: site VNG)

Maar ook: 'De overheid is er voor de burger'

Reinier van Zutphen, Nationale ombudsman (in 2016):

"Nederlanders zijn kritisch en geven de overheid een magere voldoende, zo blijkt uit ons onderzoek. De helft van de Nederlanders vindt dat de Nationale ombudsman zich sterk moet maken voor een betere communicatie tussen overheid en burger en voor het sneller oplossen van problemen. Ook hulp bieden aan speciale groepen zoals kinderen, ouderen en sociaal zwakkeren vindt men belangrijk. Dit is een duidelijke boodschap. Er is meer aandacht nodig voor het contact en de relatie met burgers. De overheid moet meer actief luisteren."

(bron: nationaleombudsman.nl)

Waarden als basis voor de missie en visie

Onze (visie op) dienstverlening sluit aan bij onze waarden ('de ziel van Rozendaal', zie presentatie organisatieontwikkeling aan de raad, 14 oktober 2022). Met name de eerste en tweede waarde werken door in onze (visie op) dienstverlening.

1. We vormen een hechte gemeenschap
   - Wij kennen elkaar, weten van elkaar wie we zijn, we zien elkaar en worden gezien
2. We zijn dienstbaar aan elkaar en doen het samen
   - We helpen elkaar als het nodig is en werken samen aan het steeds mooier maken van ons dorp
3. We zijn trots op onze historie
4. We hechten grote waarde aan ons groene karakter en natuurlandschap
5. We staan open naar de wereld om ons heen

Missie dienstverlening in Rozendaal

De gemeente Rozendaal wil een betrokken en nabije dienstverlener zijn. In onze dienstverlening staat gastvrijheid met 'net dat beetje extra' centraal; inwoners, bedrijven en instellingen worden letterlijk en figuurlijk 'gezien en gehoord'.

Onze dienstverlening is correct, professioneel en ter zake kundig. We stellen ons flexibel en oplossingsgericht op. We zijn betrouwbaar en persoonlijk.

Onze dienstverlening is een verlengstuk van hoe we aankijken tegen onze gemeente en gemeenschap als 'de kracht van klein': dichtbij en in contact met onze inwoners, bedrijven en instellingen. Zo veel mogelijk aansluitend op wat onze inwoners (etc.) van ons wensen en verwachten.

Uitwerking van de waarden

1. Nabijheid, betrokkenheid en persoonlijk contact als basis

- vrij binnenlopen in het gemeentehuis om een vraag te stellen blijft mogelijk, aangevuld met dienstverlening op afspraak én digitale producten

2. Maximale keuzemogelijkheden voor de klant

- de vrijheid om persoonlijk langs te komen om zaken te regelen, op afspraak of wanneer het uit komt
- de vrijheid om zaken digitaal te regelen, daar waar de wet dat toe staat (‘snel, gemakkelijk en vanuit de eigen huiskamer’)

N.b. we volgen dus niet de landelijke VNG-lijn 'digitaal waar dat kan, persoonlijk waar dat moet'; uit onderzoek van de Nationale Ombudsman uit 2016 blijkt dat 83% van de mensen het belangrijk vindt om zelf te kunnen bepalen op welke manier zij contact leggen met de overheid)

3. Professionele, betrouwbare en doelmatige dienstverlening

- goed voorbereid
- advies op maat
- dienstverlening en advies van goede kwaliteit
- 'zeggen wat we doen, en doen wat we zeggen'
- snel en efficiënt, slagvaardig
- met aandacht voor privacy en informatieveiligheid

4. Flexibele en oplossingsgerichte dienstverlening

5. Maatwerk voor groepen die dat nodig hebben (producten aan huis/huisbezoeken)

- we doen méér dan wettelijk moet, vanuit onze hoge servicebewustzijn en passend bij de 'kracht van klein', bijv. voor ouderen en minder zelfredzamen, of in specifieke situaties

Maatregelen: wat gaan we doen

- Werken op afspraak, in aanvulling op tijden waarop 'open inloop' mogelijk blijft
- Meer digitale diensten via nieuwe website
- Huisbezoeken voor doelgroepen
- Duidelijke servicenormen in- en extern
- App voor meldingen openbare ruimte
- App voor gevonden/verloren voorwerpen

Evaluatie

Na een half jaar volgt een evaluatie met:

- ervaringen inwoners etc. (op basis van vragen na elk klantcontact)
- ervaringen medewerkers
- conclusies en eventuele bijstelling maatregelen

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Spreidingswet opvang asielzoekers

Adviseur : C. A. de Haas
Portefeuillehouder : E. Weststeijn
Datum : 27 november 2022

Aan de Raad

Inleiding
Op 8 november 2022 bracht het ministerie van JenV de *Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen* (hierna: de Spreidingswet) in consultatie. Dit wetsvoorstel is opgesteld naar aanleiding van de 'Bestuurlijke afspraken doorstroom migratie' van 26 augustus 2022. De VNG, het Veiligheidsberaad, het IPO en het Rijk spraken toen af dat uiterlijk 1 oktober 2022 spoedwetgeving in consultatie zou worden gebracht, die een wettelijke taak creëert voor gemeenten om asielopvang te realiseren. Met enige vertraging werd het wetsvoorstel op 8 november in consultatie gebracht. Partijen kregen twee weken de tijd om te reageren.

Deze raadsinformatiebrief is bedoeld om uw raad te informeren over
1. de werking op hoofdlijnen van de Spreidingswet;
2. de reactie van de VNG namens de gemeenten
3. de (veronderstelde) gevolgen voor onze gemeente, voor zover nu in te schatten.

We geven u in deze brief een zo actueel beeld, zoals dat ons eind november bekend is, op grond van overheidsbronnen (site rijksoverheid, site Vereniging Nederlandse Gemeenten). Er spelen echter nog allerlei (politieke) krachten en ontwikkelingen die de feitelijke invoering van de wet, wat betreft invoeringdatum, reikwijdte en instrumentarium, van kleur kunnen doen verschieten. Onze bedoeling is om uw raad overzicht en inzicht te geven op basis van wat we nú weten.

1. Werking van de Spreidingswet
Het wetsvoorstel maakt het mogelijk opvangplekken zo evenredig mogelijk over Nederland te verspreiden en kleinschalige opvang te exploiteren, in lijn met de 'Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen' uit mei 2022. De wet werkt (vereenvoudigd, op hoofdlijnen) als volgt.[1]

<u>Stap 1: opgave bepalen</u>
Aan het begin van iedere twee jaar wordt per Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) door de minister van JenV het aantal benodigde opvangplaatsen vastgesteld. Door het aantal benodigde plaatsen te verminderen met de voorraad die er al is, wordt de opgave van nog te realiseren opvangplekken duidelijk. Startend in 2023 moet een aantal van 55.000 plekken worden gerealiseerd, zo meldt de toelichting op de systematiek van de wet. Uitgaande van de huidige duurzame voorraad van het COA van 15.000 plekken moeten er dus nu 40.000 opvangplaatsen gevonden worden. Alleen bij uitzonderlijke gevallen (oorlog of natuurramp) kan er tussentijds opgehoogd worden. Daarmee is dus in principe de opgave voor iedere gemeente voor de komende twee jaar bekend. Indicatief is de verdeelslteutel bij 40.000 op te vangen asielzoekers 23 asielzoekers per 10.000 inwoners.

[1] Ontleend aan https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/11/08/kamerbrief-over-spreidingswet.

Stap 2: invullen van de opgave
Gemeenten bieden zo veel mogelijk plekken vrijwillig aan. Gemeente bepalen zelf hoeveel plekken en waar. Per provincie maken gemeenten onderlinge afspraken over asielopvang. Dat doen gemeenten aan de zg. Provinciale Regietafel. Niet elke gemeente krijgt per definitie een azc. Gemeenten kunnen ook meer Oekraïners of statushouders opvangen, in plaats van een azc te realiseren ('uitruil'). Gemeenten die voor 1 mei een plan hebben en meer opvangen dan gevraagd, kunnen een bonus tot € 2.500 euro per extra plek krijgen, te besteden naar eigen inzicht.

Alle opvangplaatsen die op een duurzame wijze worden georganiseerd (daarmee wordt bedoeld: locaties voor > 100 personen, voor > 5 jaar), maken vervolgens onderdeel uit van de vaste voorraad van het COA. Bij de volgende tranche in 2025 geldt dan dat er meer duurzame opvangplekken beschikbaar zijn die op de totaal te verdelen opvangplaatsen in mindering kunnen worden gebracht. Bij iedere tranche bouwt de vaste voorraad naar verwachting dus op. Waardoor er steeds meer opvangplaatsen voortkomen uit een duurzame vaste voorraad en minder opvangplaatsen tot stand hoeven te komen via een verdeling bij wet.

Stap 3: indien niet aan de opgave voldaan wordt
De staatssecretaris kan een verplichting opleggen, in uiterste gevallen, bijvoorbeeld als een gemeente geen invulling geeft aan haar taak, of geen afspraken maakt met buurgemeenten. Elke gemeente kent haar taak, en kan dus niet meer overvallen worden. De eerste vier jaar vindt het toezicht plaats door de staatssecretaris. Het kabinet komt met een voorstel voor de inrichting van het toezicht daarna. Waarschijnlijk is hier een rol weggelegd voor de provincies.

Kortom: gemeenten krijgen een richtcijfer voor het aantal asielzoekers dat ze moeten opvangen. Gemeenten kunnen zelf met een opvangplan komen. Als ze dat voor 1 mei presenteren en gedurende vijf jaar meer dan 100 opvangplekken bieden, kunnen ze een bonus krijgen. Als gemeenten op 1 mei nog geen plan hebben én er in totaal te weinig plek is in die provincie, kan de staatssecretaris gemeenten dwingen.

2. Standpunt gemeenten
De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) stelde in een advies samen met de Adviesraad Migratie (ACVZ) in 2021 vast dat de de huidige manier waarop het asielstelsel in Nederland is ingericht niet functioneert. Het Rijk is afhankelijk van de vrijwillige medewerking van de gemeenten en komt daardoor steevast opvanglocaties te kort. De gemeenten weten op hun beurt niet waar ze aan toe zijn door het voortdurend op- en afschalen van de opvangcapaciteit van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). Het resultaat is dat het asielstelsel vastloopt wanneer het aantal asielaanvragen toeneemt. De Spreidingswet is een belangrijke schakel om te komen tot een robuuste en flexibele asielopvang. De VNG stelt zich, namens gemeenten, op het standpunt dat een Spreidingswet nodig is om structureel uit de opvangcrisis te blijven.

Echter, op basis van de uitkomsten van een uitvoeringsscan en gesprekken met meer dan 60 gemeenten, concludeert de VNG in haar consultatiereactie dat de Spreidingswet, zoals deze nu voorligt, niet bijdraagt aan een duurzaam en stabiel opvanglandschap met voldoende opvangplaatsen. De kritiek van de VNG heeft met name betrekking op:
- De inrichting van de verdeel- en beloningssystematiek. Deze moet worden versimpeld. Het voorstel dat er nu ligt is complex en onnavolgbaar, zorgt voor vertraging en bevordert niet de evenwichtige spreiding van de opvangplekken over gemeenten.
- Het verband tussen de beoogde Spreidingswet en de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen. De Spreidingswet moet nadrukkelijk onderdeel vormen van de Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen. Dat betekent dat er ruimte moet zijn voor kleinschaligheid, flexibiliteit,

samenhang met integratie en maatschappelijke voorzieningen en aandacht voor verschillende vormen van opvangvoorzieningen.

De VNG doet aanbevelingen om te komen tot een Spreidingswet die uitlegbaar en uitvoerbaar is.[2]
1. Herzie de verdeel- en beloningssystematiek.
2. Maak kleinschalige opvang écht mogelijk.
3. De Spreidingswet is een lange termijnoplossing; aanvullende acties voor de korte termijn zijn ook nodig.
4. Zorg voor stabiliteit, ook bij krimp.
5. Monitoring vanaf dag één is noodzakelijk.
6. De minister van Justitie en Veiligheid krijgt te veel beslisruimte over het verdeelbesluit.
7. Betrokkenheid van medeoverheden bij uitwerking AMvB's en aparte uitvoeringstoets zijn nodig.
8. Helderheid over de financieringssystematiek is nodig over de gehele asielopgave.[3]

Ook de K80, het netwerk van kleine gemeenten, heeft een reactie gezonden aan de VNG. Deze reactie klinkt door in de uiteindelijke VNG-reactie. De K80 heeft in het bijzonder aandacht gevraagd voor het bonussysteem, dat zich in het wetsvoorstel beperkt tot duurzame (lees grote) opvanglocaties. De K80 betoogt dat kleinere gemeenten vaak asielzoekers opvangen op in kleinere aantallen, op kleinere locaties. Kleinere gemeenten zijn sterk gebleken in het opvangen van gezinnen, waarbij de hele gemeenschap helpt bij het integreren en een goed leven in onze kernen. Ook in kleinschalige opvang, dichtbij de gemeenschap wordt veel tijd en energie gestoken. Door ook een bonussysteem in te voeren voor kleinschalige opvang wordt recht gedaan aan de maatschappelijke bijdrage die onze inwoners, ondernemers en gemeentelijke organisaties leveren.

3. Gevolgen voor Rozendaal

De definitieve Spreidingswet zal naar alle waarschijnlijkheid in het eerste kwartaal van 2023 van kracht worden. Ook wanneer de Spreidingswet vormen van kleinschalige opvang voor asielzoekers[4] beter mogelijk maakt, blijven de mogelijkheden in Rozendaal beperkt, onder andere vanwege onze ruimtelijke kenmerken (aard van de bebouwing, grenzend aan Natura2000-terrein etc.). Het college van B&W van Rozendaal is zich bewust van de urgentie en omvang van de maatschappelijke opgave. We lopen niet weg voor onze verantwoordelijkheid, maar we lopen, gegeven onze omvang, wel snel tegen grenzen aan.

In de Raadsinformatiebrief opvang ontheemden, asielzoekers en statushouders van 6 september 2022 en de mondelinge beantwoording van een rondvraag in de raadsvergadering van 1 november door de portefeuillehouder hebben we aangegeven dat we op dit moment met name inzetten op twee lijnen:
1. onderzoek naar een kleinschalige opvanglocatie voor Oekraïnse ontheemden;
2. onderzoek naar een vorm van flexwoningen voor statushouders en andere groepen woningzoekenden (denk aan spoedzoekers, starters of studenten).

We beogen u in de laatste raadsvergadering van dit jaar, op 13 december 2022, een update over deze zoeksporen te geven. Mede vanwege de Spreidingswet, maar vooral vanuit maatschappelijke verantwoordelijkheid, achten wij het van belang dat (minstens) één van deze beide zoeksporen tot

[2] Zie https://vng.nl/brieven/consultatiereactie-wet-gemeentelijke-taak-mogelijk-maken-asielopvangvoorzieningen.
[3] Zie https://vng.nl/nieuws/vng-kritisch-over-effectiviteit-en-uitvoerbaarheid-asielwet.
[4] Kleinschalig betekent in dit geval minder dan 100 personen. Er zijn op enkele plekken in ons land inmiddels pilotprojecten waarbij kleinere aantallen asielzoekers op een locatie opgevangen worden, bijvoorbeeld als 'salellietlocatie' op hooguit enkele kilometers verwijderd van een azc. Vanuit bedrijfsvoeringsaspecten (efficiency) blijft het COA primair inzetten op grote azc's waar asielzoekers langjarig (bij voorkeur veel langer dan vijf jaar) opgevangen kunnen worden. Zie: https://www.coa.nl/nl/nieuws/spreidingswet-helpt-en-moet-op-onderdelen-beter-en-scherper.

resultaat leidt. Onze inzet in het licht van de Spreidingswet zal dan gericht moeten zijn op een uitruil en/of een vorm van maatwerkafspraak, waarbij onze opgave tegen een bepaalde compensatie door een andere gemeenten wordt overgenomen. Of en hoe dit vorm kan krijgen, is op dit moment niet bekend. U wordt vanzelfsprekend geïnformeerd op het moment dat we hier meer helderheid over hebben.

Het college van burgemeester en wethouders,

Kees de Haas, gemeentesecretaris a.i.	Ester Weststeijn, burgemeester

Besluitenlijst Raadsvergadering Rozendaal

Datum	01-11-2022
Tijd	19:45-22:00
Locatie	Raadszaal
Voorzitter	Mw. Weststeijn (burgemeester/voorzitter van de raad)
Aanwezigen	Mevrouw Weststeijn (voorzitter), mevrouw Jansen en de heren Blokland, De Jonge en Van Gorkum (R74), mevrouw Hupkes en de heer Diepenbroek (BGR), Mevrouw Le Mat en de heren Jansen en Van den Akker (PAK), mevrouw Van der Pas (wethouder), de heer Warmerdam (wethouder en de heer Schaap (griffier).
Afwezigen	---
Toelichting	Openbare raadsvergadering in de raadszaal van het gemeentehuis. Van het beeldverslag van de vergadering ontbreekt door een internetstoring het gedeelte vanaf de eerste termijn van de beantwoording door het college tijdens de behandeling van agendapunt 7, tot halverwege de rondvraag. In de plaats daarvan is een schriftelijke versie van dit gedeelte van het verslag als bijlage toegevoegd (agendapunt 10).

1	**Opening en spreekrecht** De voorzitter constateert dat allen aanwezig zijn en opent de vergadering. Van het spreekrecht wordt gebruik gemaakt door de heer Barends, van het Kennisnetwerk Arnhem Nijmegen, over de begroting. De voorzitter leest een schrijven van de heer Huurman van de Katholieke ouderenbond over energietoeslagen voor, die zelf voor de gelegenheid verhinderd was.
2	**Vaststellen agenda** De agenda wordt overeenkomstig het voorstel vastgesteld.
3	**Ingekomen stukken, terugkoppeling uit gemeenschappelijke regelingen en overige mededelingen** Er zijn geen mededelingen, er is geen terugkoppeling uit de gemeenschappelijke regelingen en er zijn geen opmerkingen over de ingekomen stukken.
4	**Besluitenlijst van de raadsvergadering van 27 september 2022** De besluitenlijst van de raadsvergadering van 27 september 2022 wordt overeenkomstig het voorliggende concept vastgesteld.

5 Lijst van Moties en toezeggingen (MOT-lijst)

Er zijn geen opmerkingen over de MOT-lijst.

6 Intekenen op de opgave-overeenkomsten van de Groene Metropoolregio

Overeenkomstig het voorstel wordt unaniem besloten om in te stemmen met de ondertekening van de vijf opgaveovereenkomsten die horen bij de Regionale Agenda van de Groene Metropoolregio.

7 Programmabegroting 2023 en meerjarenbegroting

Overeenkomstig het voorstel is unaniem besloten om de meerjarenbegroting 2023-2026 vast te stellen.

8 Rondvraag

- De heer Blokland over de raadsinformatiebrief over de opvang van ontheemden (stond op de lijst van ingekomen stukken voor de raadsvergadering van 27 september 2022).
- Mevrouw Jansen over een mogelijk vuurwerkverbod door de gemeente Arnhem en de consequenties daarvan voor Rozendaal;
- De heer Van Gorkum over meldingen aan de gemeente waar geen reactie op volgt.
- De voorzitter over een bijeenkomst bij de brandweer op 7 november, over integriteit in Westervoort op 22 november en over het bezoek aan Het Geldersch archief op 7 december 2022.

9 Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.

10 Uitwerking ontbrekend gedeelte beeldverslag

Het beeldverslag van de raadsvergadering van 1 november is, door een algemene internetstoring onderbroken tijdens de behandeling van agendapunt 7, de programmabegroting 2023, aan het eind van de eerste termijn van de beantwoording door het college.
Besloten wordt om van het door deze storing niet opgenomen en uitgezonden gedeelte van de vergadering, schriftelijk verslag te doen. Het gaat als bijlage bij het beeldverslag van de vergadering en bij deze besluitenlijst.

Bijlage bij de besluitenlijst van de Raadvergadering van de gemeente Rozendaal van 1 november 2022.

Het beeldverslag van de raadsvergadering van 1 november is, door een algemene internetstoring onderbroken tijdens de behandeling van agendapunt 7, de programmabegroting 2023, aan het eind van de eerste termijn van de beantwoording door het college.
Besloten is om van het door deze storing niet opgenomen en uitgezonden gedeelte van de vergadering, schriftelijk verslag te doen.

Agendapunt 7, Programmabegroting 2023 en meerjarenbegroting, 2e termijn raad:

Voor de reactie van de raad in tweede termijn geeft **de voorzitter** het woord aan de heer De Jonge.

De heer De Jonge (R'74) spreekt zijn zorgen uit over de slechte kwaliteit van het fietspad achter de brandtoren, richting de Loenermark en vraagt aandacht van het college hiervoor.

De heer Jansen (PAK) vraagt in het kader van de verkeersveiligheid, waaronder de Schelmseweg en met name de oversteek bij Het Rhedens, om ook andere wegen mee te nemen in het verkeersveiligheidsplaatje.
Aansluitend op de reeds gedane toezegging en in aansluiting op de opmerking van de heer De Jonge, verzoekt hij om het onderhoud van de fietspaden mee te nemen in het overall wegenplan.
Ten aanzien van energie en klimaat wil hij graag concrete voorstellen van het college voor ondersteuning bij -no regret- maatregelen voor de eigen woning.
De suggestie van mevrouw Hupkes over het adopteren van gemeenschappelijke regelingen door raadsleden en de onderlinge verdeling daarvan vindt hij interessant. Hij wil daar graag in meedenken.
Aan de daling van de WOZ-waarde van gemeentelijke gebouwen door de slechte score op duurzaamheid moet iets gedaan worden. Hij ziet graag een reactie van de wethouder tegemoet.

Mevrouw Hupkes benadrukt dat zij met de door haar genoemde toewijding van raadsleden aan gemeenschappelijke regelingen uiteraard niet bedoeld heeft dat er werkzaamheden van ambtenaren moeten worden overgenomen. Dat zou belangenverstrengeling opleveren.
Ten aanzien van de inrichting van de Kerklaan heeft zij een aanvullend advies. Omdat de klachten over de inrichting van de Kerklaan met name van fietsers komen, adviseert zij om wielerverenigingen te raadplegen.

Wanneer **de voorzitter** het woord geeft aan **wethouder Warmerdam**, antwoordt deze dat het onderhoud van het gemeentehuis in principe in 2024 gepland is en dat dan de noodzakelijke verduurzaming kan worden meegenomen. Het wachten is nog op een advies van de provincie hierover om een en ander zo effectief mogelijk te doen.
Met bewoners zal naar de verkeersveilige oversteek bij de school worden gekeken. De uitkomsten worden meegenomen in de gesprekken met de provincie hierover.
Ten aanzien van het fietspad bij de Brandtoren, richting de Loenermark, zal hij bij de behandelend ambtenaar informeren of dit in het vizier is.
Over de door het PAK genoemde verkeersveiligheid geeft hij aan dat hij de signalen over andere wegen meeneemt en dat als inwoners zelf op iets stuiten ze dit kunnen aangeven bij het hiervoor

bestemde meldpunt. Het onderhoud van de fietspaden wordt meegenomen in het Werkplan. Het college komt daar bij de raad op terug.
Het benaderen van fietsclubs over de Kerklaan zal hij onder de aandacht van de ambtelijke organisatie brengen.

Wethouder Van der Pas laat weten niet aan te kunnen geven welk bedrag er ten aanzien van het Sportakkoord voor Rheden en Rozendaal afzonderlijk is uitgegeven. Er is overigens nog geld beschikbaar. Zij roept de aanwezigen op om aanvragen in te dienen.
Het helpen van inwoners bij de genoemde “no regret” investeringen staat op het programma. In de loop van 2023 zal werk worden gemaakt van een subsidieregeling.

De heer Jansen daagt wethouder Warmerdam uit om ten aanzien van de verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen, het gemeentehuis, graag in 2023 een concreet plan te laten zien.

Wethouder Warmerdam laat weten die uitdaging graag aan te nemen. Zodra het advies van de provincie binnen is, zal hij met een concreet plan komen.

Wanneer **de voorzitter** overgaat tot besluitvorming en vraagt wie er kan instemmen met het voorstel om de meerjarenbegroting 2023-2026 vast te stellen, stemmen allen in met het voorliggende voorstel (9-0).

Vervolgens gaat de voorzitter over tot de rondvraag (agendapunt 8).

Agendapunt 8: Rondvraag

De heer Blokland verzoekt naar aanleiding van de Raadsinformatiebrief over ontheemden om inzage in het formele verzoek van de veiligheidsregio met betrekking tot de opvang van vluchtelingen. Een aantal van 46 personen lijkt onevenredig hoog.

De voorzitter antwoordt dat er in regionaal bestuurlijk afstemmingsoverleg is gesproken over een aantal van 3.000, te verdelen over 15 gemeenten. Daarbij is een verdeelsleutel ter sprake gekomen alsmede een basisaantal per gemeente op te vangen personen. Let wel het gaat om een afstemmingsoverleg en het betreft een inspanningsverplichting. Het college stelt alles in het werk om te bezien of en zo ja op welke wijze aan die verplichting kan worden voldaan. Een en ander in overleg met de raad en met voldoende draagvlak als uitgangspunt.

De heer Blokland spreekt vervolgens een voorkeur uit voor het opvangen van een aantal dat de gemeente naar behoren kan opvangen, boven een hoger aantal dat niet meer naar behoren opgevangen kan worden.

Voor het vervolg van dit verslag wordt verwezen naar het beeldverslag van de vergadering dat, omdat de internetstoring kennelijk voorbij was, vanaf dit moment, bij de behandeling van agendapunt 8, de rondvraag, weer is uitgezonden en opgenomen.

Technische vragen en antwoorden meerjarenbegroting 2023-2026

GEMEENTE ROZENDAAL

Nr	Fractie	Pagina	V/A	Vraag en antwoord
Programma 0: bestuur en ondersteuning				
1	R'74	8	V	Adequate dienstverlening (pagina 8) : R74 ziet hierin graag een verbetering binnen de ambtelijke organisatie waarbij een klacht of (digitale) melding vanuit de bevolking een 'interne eigenaar' krijgt.
			A	Dit betreft naar ons idee geen technische vraag en kan tijdens de behandeling van de begroting in de raad aan de orde komen.
2	R'74	11	V	Er wordt gesproken over een toename van de websitekosten van € 19.000 in 2023. Hoe moeten we dit zien t.o.v. de net opgeleverde nieuwe website in 2022?
			A	Dit betreft structurele kosten die verband houden met functionaliteiten op de nieuwe website: de tool voor blinden en slechtzienden (Readspeaker), het afsprakensysteem voor burgerzaken (Timeblocker) en de app voor het doen van meldingen in de buitenruimte (Fixi-app).
3	R'74	12	V	Als uit onderzoek blijkt dat er nu al aan het monumentale gemeentehuis achterstallig dakonderhoud is waarom wordt dit euvel dan pas in 2024 begroot ? Het liefst dit dan in 2023 uitvoeren.
			A	Gezien de kosten die dit met zich mee gaat brengen zijn we van mening dat het opgenomen dient te worden in de kadernota 2023 voor het jaar 2024.
4	R'74	12	V	Waarom wordt er in 2026 rekening gehouden met een lagere verwachte renteopbrengst t.o.v. voorgaande jaren?
			A	Rozendaal heeft een langlopende lening uitstaan bij de Rabobank. Hiervoor wordt ruim 3,75% rente ontvangen. Deze lening loopt in 2026 af.
5	BGR	12	V	Afwijking tov Kadernota: Kosten camerasysteem worden genoemd, wat betreft dit?
			A	Dit betreffen de kosten die samenhangen met het uitzenden van de raadsvergaderingen (sinds 2021). De hogere kosten worden verklaard doordat er meer bijeenkomsten worden uitgezonden dan alleen de raadsvergaderingen en het contract ingericht is op een (lager) aantal uitzendingen per jaar.
6	PAK	12/ 13	V	De aansluiting tussen de tabel op blz.12 (verschil kader nota) en blz. 13 (MJB programma is moeilijk te maken. Kunt u toelichten: • Tabel blz 12: De kosten die te maken hebben met digitalisering worden structureel per jaar 61,5k€ hoger dan ingeschat bij kadernota. Tabel blz 13 toont een graduele stijging van de kosten over 2021-2024.

Nr	Fractie	Pagina	V/A	Vraag en antwoord
				• Tabel blz 12: toont 20k€ voor reparatie dak – tabel blz 13 toont deze kosten niet. U verwacht 40k€ extra rentekosten maar de treasury post laat een stijging zien van slechts 30k€.
			A	• Tabel blz 12: We herkennen de geschetste samenhang met de term “digitaliseringskosten” in de vraag niet. De kosten die we maken voor de bedrijfsbrede opgave om de informatievoorziening op orde te brengen (Digitale Agenda) en op orde te houden boeken we op de nieuwe post Informatievoorziening of binnen de beschikbaar gestelde kredieten. De post Informatievoorziening is in zijn geheel opnieuw opgebouwd, en kent (daarin) een kostentoename van € 28.000. Overige kostentoenames waar in de vraag aan gerefereerd wordt zijn domeinspecifieke kosten. Veelal kosten die weliswaar het gevolg zijn van een bepaalde mate van digitaal werken, maar die niet het directe gevolg zijn van de bedrijfsbrede ontwikkelslag. Het gaat bijvoorbeeld om kosten die voortkomen uit de ambitie om de dienstverlening te verbeteren. Of om kosten voor een zg. ‘schaduwomgeving’ om binnen de kaders van de AVG burgerzakenprocessen te kunnen testen. • De kosten voor het dak zitten verweven in de post overheadkosten en zijn dus niet 1 op 1 terug te zien. Vandaar de toelichtende tabel. De rente betreft geen kosten maar opbrengsten. Deze vindt u terug in de totaalpost voor baten bij het taakveld treasury.
7	PAK	13	V	Tabel blz 13 toont de overheadkosten stijgen van 2022 op 2023 met € 287.613,- . Wat is van deze stijging de verklaring?
			A	Meer dan de helft van deze kostenstijging wordt verklaard door inflatie. Daarnaast betreft het kosten zoals gemeld in de kadernota: capaciteit sociaal domein, energiekosten, GMRAN en K80. Na de kadernota hebben wij rekening gehouden met hogere kosten voor ICT burgerzaken, opleidingskosten, arbokosten, automatiseringskosten, representatiekosten, en kosten voor specifieke onderdelen van de website (fixi/readspeaker/timeblocker). Deze bedragen vindt u terug in de tabel op bladzijde 12.
8	R’74	13	V	Pagina 13: waar bestaan vanaf 2022 de ‘overige baten & lasten’ uit (€ 10k per jaar)
			A	Dit betreft de post voor onvoorzien.
Programma 1: Veiligheid				
9	R’74	-	V	Algemeen: gaat de gemeente in de toekomst nog handhaven t.a.v. ‘fout’ parkeerders ?
			A	Dit betreft naar ons idee geen technische vraag en kan tijdens de behandeling van de begroting in de raad aan de orde komen.
10	R’74	-	V	Lopen we nog financiële risico’s als er drugsafval wordt gedumpt binnen ons grondgebied ?

Nr	Fractie	Pagina	V/A	Vraag en antwoord
			A	Het uitgangspunt bij het opruimen van drugsafval is dat de vervuiler betaalt. Maar daders van illegale dumpingen zijn vaak lastig op te sporen. Eigenaren van de grond waarop drugs is gedumpt, moeten de kosten dan zelf betalen. Gemeenten die opruimwerkzaamheden voor hun rekening nemen, kunnen die kosten verhalen op de grondeigenaren (organisaties, bedrijven of particulieren). Er bestaat een subsidieregeling die eigenaren in deze kosten tegemoet komt, maar deze regeling is niet kostendekkend. Het kabinet werkt nu aan een nieuwe regeling die volgend jaar moet ingaan. Kern van de nieuwe regeling is dat particulieren die te maken hebben met illegale stort van drugs(afval) op hun grond alle kosten van opruiming (door gemeente of gespecialiseerd bedrijf) vergoed krijgen, tot een maximum van € 200.000. Gemeenten en provincies betalen (als zij gebiedseigenaar zijn) voor de eerste € 50.000 een eigen bijdrage van 50 % en krijgen daarboven compensatie voor de opruimkosten, ook tot maximaal € 20.000. Het financiële risico voor drugsdumpingen op gemeentegrond waarvan wij eigenaar zijn is dus maximaal € 50.000.
11	BGR	17	V	Stijgen de kosten van Buurtbemiddeling of de frequentie waarmee buurtbemiddeling wordt ingezet?
			A	Het gaat om een geleidelijke stijging van de kosten van de dienstverlening (m.n. inflatie), die dusdanig geleidelijk is dat we de afgelopen jaren de begroting daar niet op hebben aangepast. Dat doen we nu in 1x. De frequentie waarmee van buurtbemiddeling gebruik wordt gemaakt fluctueert per jaar, zonder dat er een duidelijke stijging (trend) zichtbaar is (zie ook de raadsinformatiebrief inzake buurtbemiddeling die op de IIS van de raad van 27 september 2022 stond).
Programma 2: Verkeer en vervoer				
12	R'74	-	V	Zijn er in de toekomst nog aanpassingen te verwachten bij de verkeersveilige oversteek op de Schelmseweg voor de kinderen die naar de Dorpsschool gaan ?
			A	Dit betreft naar ons idee geen technische vraag en kan tijdens de behandeling van de begroting in de raad aan de orde komen.
13	PAK	18	V	Waar is de €10.000 op gebaseerd? Wat is daarvan de onderbouwing? Er heeft nog geen evaluatie plaatsgevonden, dus hoe komen we aan de genoemde bedragen? En hoeveel denkt u uit te geven voor de parkeerplaatsen op het privé terrein van de kerk?
			A	Dit is een inschatting voor het nemen van eenvoudige aanpassingen op de Kerklaan / Beekhuizenseweg . Als uit de evaluatie blijkt dat er duurdere aanpassingen nodig worden geacht zal hiervoor een kredietvoorstel aan de raad worden voorgelegd.
14	PAK	19	V	Kunt u toelichten:

Nr	Fractie	Pagina	V/A	Vraag en antwoord
				• Welke twee aparte fietspaden worden bedoeld? • Waarom wordt hier een bedrag van 250 k€ genoemd vanaf 2026?
			A	• De twee (asfalt) fietspaden zijn gelegen ten noorden van het Rozendaalse Veld • Op basis van de huidige staat van de twee (asfalt) fietspaden verwachten wij dat deze vanaf 2026 gerenoveerd dienen te worden. Het betreft hier 3,6 km fietspad.
15	PAK	21	V	Masterplan Veluwezoom. Kunt u toelichten: • Hoe zijn de onderhoudsbijdragen vanaf 2025 á € 8.800,- jaarlijks mee begroot? • Waar vinden wij de eenmalige bijdrage á € 218.000,- terug? • Een vraag hierbij is ook: wat is de stand van zaken betreffende de beoogde cofinanciering bij deze eenmalige bijdrage, aangezien daar gewenste snelheid in voorzien was?
			A	• De kosten hiervan zijn opgenomen binnen het taakveld wegen. • Dit bedrag betreft de kredietaanvraag uit het raadsvoorstel dat in de raad van 5 juli 2022 is behandeld. Dit bedrag is beschikbaar gesteld als krediet en vindt u derhalve niet terug in de begroting. • De regiegroep van de provincie heeft met een bijdrage ad. € 1,77 mln. vanuit de regiodeal ingestemd, maar dit moet nog door GS worden goedgekeurd.
16	BGR	21	V	U wilt een verkeerskundig bureau advies laten uitbrengen in 2023, u onderzoekt of op een digitaal systeem kan over worden gegaan en u reserveert vanaf 2024 een jaarlijkse kostentoename voor nieuwe borden. Dit lijkt alsof al bekend is dat een digitaal systeem niet haalbaar is en de uitslag van het verkeerskundig bureau al bekend is. Ook binnen het Masterplan Veluwezoom zijn investeringen opgenomen voor digitaal systeem en bewegwijzering. Graag een toelichting.
			A	Het betreft hier het digitaal inzichtelijk maken van alle borden in onze gemeente. Hierdoor wordt de vervanging van borden eenvoudiger en de kwaliteit kan beter worden beheerd. Dit heeft niets te maken met het zogenoemde PRIS-systeem opgenomen als project in het uitvoeringsplan Masterplan Veluwezoom.
17	BGR	21	V	De aanleg van het wandelknopppuntennetwerk maakt onderdeel uit van netwerksamenwerking VeluweAlliantie. Echter een wandelknooppuntennetwerk wordt ook in het Masterplan Veluwezoom genoemd. Zijn deze investeringen niet al gedekt in het Masterplan Veluwezoom?

Nr	Fractie	Pagina	V/A	Vraag en antwoord
			A	Deze kosten zijn niet in het Masterplan Veluwezoom gedekt omdat het hier het wandelknooppuntennetwerk betreft dat regionaal en provinciaal wordt uitgerold.
Programma 4: Onderwijs				
18	PAK	24	V	Er wordt een IHP opgesteld. Een pagina verderop (p25 bovenaan) is te lezen dat de nieuwe particuliere school door inspectie is erkend en door de gemeente mee zal worden genomen in de reguliere aanpak voor onderwijshuisvesting en inspectie. • Vraag: Betekent dit dat de particuliere school zal worden meegenomen in het IHP? Of valt deze erbuiten ivm status particulier onderwijs? • Indien het erin meegenomen wordt, wat zijn dan ideeën over huisvesting (zij zitten nu in de kelder van het kasteel, zo hebben wij begrepen)?
			A	• Dit zoeken wij nog uit. Het gaat zoals gesteld om een particuliere school waarvoor de gemeente geen verantwoordelijkheid draagt. • Zie het antwoord op de vorige vraag. De school zal na renovatie van de Torckschool weer terugkeren naar deze locatie.
19	PAK	24	V	Onze gemeente ontvangt in totaal € 99.566,- aan NPO middelen, te besteden t/m schooljaar 2024-2025. Dit betekent een verlenging met twee jaar in vergelijking met de oorspronkelijke bestedingstermijn. We begroten de daadwerkelijk te ontvangen middelen (€ 29.000) voor het jaar 2023. • Is het totaalbedrag NPO € 99.566,- in te zetten over meerdere schooljaren, en dat voor 2023 een totaalbedrag 29.000,- wordt begroot? De term ‘de daadwerkelijk te ontvangen middelen’ is in deze onduidelijk. • Alleen voor 2023 is € 29.000 begroot. Is dat het restant van het totaal van € 99.566?
			A	• De middelen kunnen over een langere periode worden ingezet. Het betreft een specifieke uitkering (te verantwoorden via SiSa) die per maand wordt overgemaakt. Het Rijk heeft de looptijd van het NPO met twee jaar verlengd tot en met schooljaar 2024-2025. Er is dus meer tijd om een de middelen te bestemmen; zij zijn bedoeld voor het inhalen van corona-gerelateerde onderwijsvertragingen bij kinderen en jongeren. • Dit betreft het begrote restant van het totaal van € 99.566. Wij hebben vier jaar om deze middelen te besteden. In 2022 zijn de eerste activiteiten uit dit budget goedgekeurd. Het gaat hier onder meer om naschoolse activiteiten en extra inzet van schoolmaatschappelijk werk door Incluzio.

Nr	Fractie	Pagina	V/A	Vraag en antwoord
20	PAK	25	V	Onderwijs aan Oekraïense kinderen: deze kinderen (woonachtig in Rozendaal, basisschoolleeftijd) gaan naar het Leerrijk in Dieren, waarvoor leerlingenvervoer ingezet moet worden. • Waarom kunnen deze leerlingen niet op IKC Dorpsschool Rozendaal onderwijs volgen? • Waar volgen de leerlingen in middelbare schoolleeftijd onderwijs? Wordt hun vervoer ook door de gemeente bekostigd?
			A	• Er is geen plek op de Dorpsschool. • Dat is niet bekend omdat deze situatie nu niet aan de orde is voor Rozendaal. Een tegemoetkoming in vervoerskosten is ook voor het voortgezet onderwijs mogelijk op grond van onze Verordening leerlingenvervoer.
21	PAK	26	V	De lasten voor onderwijshuisvesting duiken naar beneden (ook tov begroting 2022-2025). Waarom?
			A	De kosten voor onderwijshuisvesting basisonderwijs dalen doordat hier in 2022 de tijdelijke uitkering (en kosten) inzake het nationaal programma onderwijs zijn verantwoord. In 2023 is hiervoor het restbudget opgenomen en de jaren daaropvolgend zijn er geen middelen meer opgenomen. De kosten voor huisvesting voortgezet onderwijs dalen door de lagere doordecentralisatie aan Het Rhedens. Deze component uit het gemeentefonds betalen wij 1 op 1 door.
22	BGR	26	V	De gemeente verhuurt ruimte aan de BSO en KDV. Wij zien hier alleen dalende baten, daar waar je door indexering stijgende baten verwacht. Waar worden de inkomsten van deze verhuur geboekt? Welke geprognosticeerde kosten VVE zitten besloten in Onderwijshuisvesting?
			A	De inkomsten uit de verhuur worden geïndexeerd conform de contracten en zijn verweven in de opbrengsten op taakveld 4.1. Deze opbrengsten zien we in 2021 en 2022 dalen doordat hier de tijdelijke doeluitkering voor het nationaal programma onderwijs afneemt die hier ook is opgenomen. Voor de VVE is een bedrag van € 40.500 opgenomen.
Programma 5: Openbaar groen, sport, cultuur & recreatie				
23	R'74	-	V	Hoe zijn tot dusverre de onttrekkingen uit de subsidieaanvragen van het Gemeentelijke Sportakkoord verlopen ?
			A	In totaal hebben de gemeenten Rheden en Rozendaal gedurende de looptijd van het Sport- en beweegakkoord (2020 t/m 2022) € 160.000 ontvangen: € 120.000 Rheden en € 40.000 Rozendaal. Deze middelen kunnen worden meegenomen naar 2023. Tot en met juni 2022 (de meeste recente informatie) is er € 107.930 uitbetaald.

Nr	Fractie	Pagina	V/A	Vraag en antwoord
Programma 6: Sociaal Domein				
24	R'74	31	V	De fors duurdere uitvoeringskosten (€ 98k) worden elk jaar met hetzelfde bedrag verhoogd. Zitten hierin geen initiële verhogingen voor alleen 2022 ? Wat is het stijgingspercentage van deze verhogingen t.o.v. de basisafspraak?
			A	De verhoging van € 98K is de toename van de kosten ten opzichte van de begroting 2022. Hierover wordt ook inflatie meegenomen welke tot uiting komt in de restpost van de verklaarde verschillen. De procentuele verhoging ten opzichte van de begroting 2022 is 80%. De stijging ten opzichte van de oude afspraken is zeer gering. In de begroting 2022 was op basis van tijdelijke afspraken een kostenverlaging voorzien. Doordat de programmakosten fors zijn gestegen in 2022 vielen de uitvoeringskosten hoger uit. De uitvoeringskosten zijn in de tijdelijke afspraak gekoppeld aan de programmakosten. Meer verstrekkingen leidt dan automatisch tot meer uitvoeringskosten.
25	PAK	32	V	Herzien beleidskader: *"De gemeente Rheden is voornemens om in 2023 het Meerjarenbeleidskader Sociaal Domein te herzien in een nieuw beleidskader voor het Sociaal Domein. Dit leidt ook tot een heroverweging van het Rozendaalse beleidskader met bijbehorende bestuurlijke besluitvorming."* Vraag: volgordelijk of parallel? M.a.w.: wacht Rozendaal het nieuwe beleidskader van Rheden af, of gaan we er zelf ook mee aan de slag? Dit ontwikkelpunt is niet voor niets een belangrijke aanbeveling uit het onderzoeksrapport over de toegang tot WMO en jeugdhulp.
			A	Wij wachten het gemeentelijke beleidskader van de gemeente Rheden af en gaan daarna, net zoals in 2017, kijken wat daarin voor Rozendaal van toepassing is. Het onderzoeksrapport van de Rekenkamer ging over de uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet, en die is gemandateerd aan Rheden.
26	PAK	33	V	Jeugdhulp incl. geëscaleerde zorg – Grip op toename jeugdhulp: "*Vanwege het open einde-karakter van de regelingen voorzien we meerkosten voor jeugdhulp en verhogen we het budget jeugdhulp met € 50.000 en het budget PGB jeugd met € 8.000."* Vraag: is dit realistisch of behoudend begroot met het oog op eerdere forse tegenvallers door het open einde-karakter van deze regelingen?
			A	Er is behoudend begroot met het oog op eerdere forse tegenvallers. De uitgaven voor jeugdigen die gebruik maken van zwaardere vormen van jeugdzorg hebben, door de kleine aantallen, een groot effect op de uitgaven. Wij hebben het wenselijk geacht dit tot uiting te laten komen in de begroting.
27	BGR	34	V	Hogere kosten PGB jeugd wordt gemeld, is dat het gemiddelde bedrag of het aantal PGB's?
			A	Deze verhoging is gebaseerd op de kosten van de laatste twee jaar. Het gaat hier om het totaalbedrag aan Pgb's.

Nr	Fractie	Pagina	V/A	Vraag en antwoord
Programma 7: Volksgezondheid en milieu				
28	PAK	-	V	Wat zijn tot nu toe de resultaten van de deelauto's?
			A	Dit betreft naar ons idee geen technische vraag en kan tijdens de behandeling van de begroting in de raad aan de orde komen.
29	PAK	37/ 40	V	Voor de Energietransitie wordt gesteld: we gebruiken voor de duurzaamheidssubsidie in ieder geval de middelen die beschikbaar zijn in de bestemmingsreserve voor energietransitie én we voorzien extra rijksmiddelen voor klimaatadaptatie en energietransitie. • Waarom is de duurzaamheidssubsidie niet expliciet genoemd in de begroting op pag. 40? • Waarom zijn de te verwachten rijksmiddelen niet P.M. benoemd? • U geeft aan extra rijksmiddelen te voorzien die betrokken zullen worden bij de algehele financieringsopgave. Bedoelt u daarmee ook dat u deze middelen stort in de energietransitiereserve zodat ze vanuit daar aangewend kunnen worden voor de verschillende programma's?
			A	• Het maakt onderdeel uit van uitvoeringsagenda, waarin een 'integrale begroting' is opgenomen, en met name voor de verduurzamingssubsidie is daarbij aangegeven dat de hoogte afhankelijk is van de middelen die terugvloeien in de bestemmingsreserve + bijdrage vanuit het Rijk. • Dat heeft een heel praktische reden: in de tabellen kan niet gerekend worden met "P.M.". Daarom wordt dit weggelaten en in de tekst toegelicht. • Het uitgangspunt is om deze middelen in de energietransitiereserve te storten.
30	BGR	39	V	Hogere leges begraafplaats, wordt hier het totaal aan inkomsten uit leges bedoeld of de individuele leges? In dat laatste geval beslist de Gemeenteraad hier toch pas in december over?
			A	Het betreft hier het totaal aan leges. Hierbij zijn wij uitgegaan van 100% kostendekkendheid zoals het uitgangspunt is. In december stelt de raad de definitieve tarieven vast.
Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ontwikkeling en stedelijke vernieuwing				
31	R'74	40	V	Heeft het uitstel van de Omgevingswet nog gevolgen voor de begroting 2023?

Nr	Fractie	Pagina	V/A	Vraag en antwoord
			A	Voor zover nu kan worden ingeschat heeft het uitstel geen gevolgen voor de begroting van 2023. Wij zijn voornemens om u eind 2022 met een raadsinformatiebrief te informeren over de stand van zaken van de invoering Omgevingswet.
32	BGR	43	V	Hogere opbrengsten bouwvergunningen: wordt hier het totaal aan opbrengsten bouwvergunningen bedoeld of de hoogte van de individuele bouwvergunning? In dat laatste geval beslist de Gemeenteraad toch pas in december? Graag een toelichting omdat in 2021 werkelijk 20K werd behaald en voor komende jaren rond 50k is begroot.
			A	Het betreft hier het totaal aan leges. Hierbij zijn wij uitgegaan van 100% kostendekkendheid zoals het uitgangspunt is. Voor 2022 zien we een herstel in de legesopbrengsten. Dit is meegenomen in de hoogte van de leges zoals opgenomen in de begroting 2023. In december stelt de raad de definitieve tarieven vast.
Bijlage: Wettelijke beleidsindicatoren				
33	R'74	44	V	Waardoor stijgen de apparaatskosten per inwoner terwijl het aantal fte's gelijk blijven ? (blz 44)
			A	Dat komt doordat de apparaatskosten in totaal stijgen. De apparaatskosten bestaan niet enkel uit loonkosten, maar ook bijvoorbeeld huisvesting en ICT.
Paragraaf 1: Lokale Heffingen				
34	PAK	52	V	• Tarieven OZB stijgen met inflatie van 8,5%, echter het OZB tarief van eigenaar woningen zakt in 2023 nog verder naar 0,0790%. Dit zou betekenen dat de WOZ-waarde zeer sterk gestegen is. Wat was de gemiddelde stijging in 2022? • De OZB percentages zakken van 2021 naar 2022 ev sterk. Is dat logisch gezien de vooruitzichten in inflatie?
			A	Bij de berekening van deze voorlopige percentages is uitgegaan van de eerste voorlopige cijfers die wij van De Connectie hebben gekregen. De Connectie voert de taxaties voor Rozendaal uit en komt op een eerste inschatting van de waardeontwikkeling van 19%. Deze forse stijging zorgt ondanks de hoge inflatie voor lagere tarieven. De definitieve tarieven zullen in de raad van december worden vastgesteld.
35	PAK	53	V	De belastingdruk stijgt voor een gemiddeld gezin met 4,6%. • Is dat dan ca. de helft van de inflatie (men is een minder groot deel van het inkomen kwijt) of bovenop de inflatie (men is een groter deel van het inkomen kwijt)?

Nr	Fractie	Pagina	V/A	Vraag en antwoord
			A	Dit is ongeveer de helft van de inflatie. Dit lagere percentage wordt veroorzaakt doordat het rioolrecht gelijk blijft.
36	PAK	53	V	Het dekkingspercentage van burgerzaken is laag. U geeft aan dat er dadelijk meer rijbewijzen en paspoorten omdat dan de dip wegens verandering geldigheidsduur voorbij is. • Wordt de dekkingsgraad dan hoger of het absolute verlies hoger?
			A	De dekkingsgraad zal stijgen omdat de vaste kosten over meer eenheden worden verspreid. Het verlies wordt niet groter omdat we de vaste kosten al betalen en de marge op de producten ten gunste van Rozendaal komt.
Paragraaf 2: Weerstandvermogen en risicobeheersing				
37	PAK	55-57	V	U beschrijft op blz 55 dat u structurele risico's met score 5-10 voor 25% van het financiële risico meeneemt. Echter in de risicotabel op blz 57: "Jeugdzorg" met een risicoscore van 9 neemt u voor 100% mee. Is hier de risicoscore of % foutief?
			A	Op bladzijde 56 wordt beschreven hoe we omgaan met structurele en incidentele risico's. Hier wordt 100% meegenomen als het gaat om een structureel en hoog risico. Hier had derhalve 25% moeten worden opgenomen. Dit is helaas fout verwerkt.
38	PAK	55-57	V	U beschrijft op blz 55 dat u incidentele risico's met score 5-10 voor 50% van het financiële risico meeneemt. Echter in de risicotabel op blz 57: "personeel" en "ICT" met een risicoscore van 9 neemt u voor 25% mee. Is hier de risicoscore of % foutief?
			A	Het risicopercentage had inderdaad 50% moeten zijn. Dit is helaas fout verwerkt.
39	BGR	56	V	De stille reserve Kerklaan 1 en 3 is gebaseerd op de WOZ en lager dan jaarverslag 2021 en de begroting van vorig jaar. Is de WOZ van deze panden gedaald?
			A	Dat klopt. De reden van de verlaging van Kerklaan 1 en 3 is niet precies bekend. De WOZ-waardes worden door de taxateur van De Connectie bepaald. Daarbij wordt bijvoorbeeld rekening gehouden met marktomstandigheden en staat van onderhoud. Wij nemen deze bepaling als gegeven aan.
40	BGR	57	V	Het bedrag van Algemene Reserve (€ 3.756.496) is hoger dan in de kadernota werd gemeld. Kunt u dit toelichten? En is dit de reserve incl. de claims? En zo ja, welk bedrag aan claims bevat het?
			A	De stand van een reserve is geen statisch gegeven en onderhevig aan continue veranderingen. Alle mutaties in reserves lopen via de raad. Dat kan zijn in een apart raadsvoorstel of in de begroting. De kadernota gaf een stand aan van 3.440K. Daar is

Nr	Fractie	Pagina	V/A	Vraag en antwoord
				bijgekomen de verdeling van het saldo van de jaarrekening 2021 € 428K. Daar is af gegaan voor de energietransitie 127K. Per saldo 3.741K. In de begroting staat een stand van € 3.746k. Het kleine verschil betreft een administratieve correctie.
41	PAK	57	V	De nieuwe kostenverdeling van de huisvesting van de brandweer kan volgens uw berichten grote structurele financiële consequenties hebben voor Rozendaal. Dit risico lijkt te ontbreken in het risico overzicht. Kunt u dat toelichten?
			A	Dit risico is niet apart benoemd maar wordt ondervangen met het risico op gemeenschappelijke regelingen waarvoor 50K is opgenomen.
42	R'74	60	V	Reserve fietspaden staat op nihil. Moet, gezien de ambities, hierin geen storting voor plaatsvinden ?
			A	De kosten van de fietspaden die nog moeten worden opgeknapt zullen worden geactiveerd en afgeschreven. Hiervoor is geen onttrekking uit de reserves nodig. De afschrijvingslasten zullen ten laste van de exploitatie komen en zo een reëler beeld geven van de daadwerkelijke lasten.
43	R'74	60	V	Hoe komt het dat de Reserve Energietransitie negatief loopt? Jaarlijks € -15k vanaf 2024
			A	Helaas is in dit overzicht een fout geslopen. De reserve energietransitie hoort in dit overzicht jaarlijks nul te zijn. De andere cijfers in de tabel zijn wel juist.

KBO, afdeling Rheden-Rozendaal

secr: Bernd Bonnier – Beekhuizenseweg 53 – 6881AC Velp – info@berndbonnier.nl

AAN: de Gemeenteraden van de Gemeenten Rheden en Rozendaal

BETREFT: herhaalde oproep voor lokale hogere energietoeslag voor lagere inkomens

Velp, 1 november 2022

Geachte dames en heren,

Dik twee weken geleden is het nieuwe bestuur van onze afdeling per brief aan u en uw colleges van B&W voorgesteld.
In deze brief stond ook: .
"Het volgende verzoek is van meer dringende aard, omdat dit heel veel inwoners-in-nood van onze gemeenten betreft.
Door de u welbekende energieprijs-stijgingen zijn heel veel huishoudens, ook van - en met senioren, in grote financiële problemen gekomen.
Het rijk komt hiervoor huishoudens met een maximum inkomen van 120% van de bijstandsnorm tegemoet met een energietoeslag.
Door dit maximum blijven nog steeds erg veel mensen met relatief lage inkomens, dus ook menig oudere, in de kou staan.
Daarom stelt een aantal gemeenten, waaronder onze Veluwezoom-partner Renkum, tevens een energie-toeslag-2022 beschikbaar voor huishoudens met een inkomen van tussen de 120% en 150% van de bijstandsnorm.
Ons nadrukkelijke verzoek, waar overigens onze zuster-afdeling van de PCOB in de persoon van haar voorzitter Arthur Ohm zich bij aansluit, is het goede voorbeeld van o.a. Renkum te volgen en daartoe een spoedvoorstel in een van de raadsvergaderingen van dit jaar nog naar een besluit te leiden en bij de begrotingsbehandeling voor het volgend jaar eventueel ook aanvullende voorzieningen te treffen."

Op de bijeenkomst van de COSBO met Wethouder Gea Hofstede op dinsdag 18 oktober heb ik gemeld, dat juist die ochtend haar Renkumse collega Marinka Mulder van het College van B&W het groene licht had gekregen voor een raadsvoorstel terzake en omdat het Renkums initiatief aan Mevrouw Hofstede nog niet bekend was haar gesuggereerd daarover met haar collega contact op te nemen.

Op maandag 24 oktober kregen wij in een mailtje van de Gemeente Rheden te horen, dat "De gemeente Rheden is een noodfonds aan het invullen, waarbij ook wordt onderzocht welke acties wij kunnen zetten voor deze doelgroepen. "

Uit uw gemeenteraden hebben wij echter taal noch teken mogen vernemen, terwijl in het dualistisch bestuurssysteem ook u initiatieven kunt nemen.
Daarom herhalen wij bij deze onze oproep nog eens aan uw adres.
Zie ommezijde voor nadere toelichting een berichtje uit de Haagse Stadskrant van 26 oktober jl.

In afwachting van uw initiatieven en besluiten, verblijven wij,
hoogachtend,
mede namens Arthur Ohm, voorzitter van de afdeling van de PCOB,
Jaap Huurman, voorzitter van de KBO, afdeling Rheden-Rozendaal

ening?' Als u een iedereen in de stad zijn er passende de gemeente en energiecoaches denhaag.nl/energie

nafval gehaald

aan veel mensen
de slag. Heeft u
oals takken en
met 4 november
te het gratis op
route.
ak via
l/afval of via
uinafval
ere compost

natie?
/afval

Energietoeslag voor huishoudens met laag inkomen

De kosten voor gas en stroom zijn enorm gestegen. Heeft u een laag inkomen? Vraag dan energietoeslag aan via www.denhaag.nl/energietoeslag. Daarmee ontvangt u extra geld om uw energierekening te betalen. De energietoeslag 2022 in Den Haag is eenmalig € 900 per huishouden. Het kabinet verhoogt dat bedrag met € 500. Als u recht heeft op de energietoeslag krijgt u in totaal dus € 1.400 voor 2022. Belangrijk: er komt ook een energietoeslag voor 2023 van in totaal € 1.300. Als u recht heeft op de toeslag, dan krijgt u nog dit jaar alvast € 500 voor 2023. Dat is dus een voorschot. De rest van het bedrag volgt dan in 2023.
Wilt u hulp bij het invullen van de aanvraag? Ga dan naar een Servicepunt XL. Wilt u hulp bij uw geldzaken? Maak dan een afspraak met de Helpdesk Geldzaken via (070) 353 61 88.

Meer informatie?
denhaag.nl/energietoeslag

DenHaag.nl uitgelicht

Het laatste n
over Den Ha
Abonneer u op de
brief van @denha
Kijk op denhaag.n
nieuwsbrief.

Afspraak m
bij de gem
Kijk op den haag.

Lijst van Moties en Toezeggingen (MOT) gemeenteraad Rozendaal (versie november 2022)

In de MOT-lijst worden naast de toezeggingen gedaan in de raads- en commissievergadering, ook de aanvaarde raadsmoties meegenomen

Moties

Datum indiening	Raad	Onderwerp	Strekking motie	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling

Toezeggingen

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
31-5-2022	Raad	Groenvisie	Om in 2023 te komen met een ge-update versie van de groenvisie aangaande de in de commissie besproken onderwerpen.	Warmerdam	Inmiddels heeft een overleg met vragensteller plaatsgevonden teneinde de behoefte om aanscherping nader te duiden. De gevraagde aanscherping is goed te realiseren.	2023
5-7-2022	Commissie	Meerjarenoverzicht met betrekking tot de resultaten van De Del, de uitgaven rondom de dorpsschool, inclusief de additionele kosten, en de afrekening van De Steenhoek.	Om het gevraagde overzicht nog dit jaar aan te leveren.	Warmerdam	Opgenomen in de werklijst.	2022
12-7-2022	Raad	Organisatie-ontwikkeling	In oktober met elkaar het gesprek aangaan over het vervolg van de organisatie-ontwikkeling	Weststeijn	Op 18 oktober 2022 is een raadsinformatiebijeenkomst gehouden.	Van de lijst afvoeren.
12-7-2022	Raad	Zonnewand langs de A-12	Mogelijkheden bezien of een zonnewand achter de Del kan worden meegenomen in de gesprekken met Rijkswaterstaat, Arnhem en Rheden over het gedeelte langs de berg Heideweg.	Warmerdam	Gesprekken met de betrokken partijen lopen. De eerste reactie van de provincie en Rijkswaterstaat was dat een zonnelint van Waterberg tot Velperbroek als niet haalbaar wordt beschouwd. Dat was niet de vraag. Samen met Rheden gaan wij verkennen of een kleinschaliger aanpak haalbaar is.	2023
27-9-2022	Commissie	GMR: Looptijd	Om in het AB mee te	Weststeijn	Bij gelegenheid, maar in ieder	

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
		regionale agenda	nemen dat de voorkeur van de raad van Rozendaal ten aanzien van de looptijd van de regionale agenda op dit moment, ook voor de toekomst, uitgaat naar een periode van twee in plaats van vier jaar.		geval in de aanloop naar de volgende regionale agenda/het eerstvolgende actualiseringsmoment, zal de portefeuillehouder dit in het AB vermelden.	
27-9-2022	Commissie	Rondvraag, parkeren in de berm/het gras		Weststeijn	Na te gaan hoe de regelgeving luidt ten aanzien van parkeren in de berm/in het gras.	Afgehandeld in de raadsvergadering van 1 november 2022. Van de lijst afvoeren.
1-11-22	Raad	Klimaat en energie:	Om werk te maken van een subsidieregeling voor ondersteuning bij -no regret- maatregelen voor de eigen woning.	Wethouder Van der Pas		2023
1-11-22	Raad	Verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen (het gemeentehuis)	Om, zodra het advies van de provincie is ontvangen met een concreet plan te komen.	Warmerdam		2023
1-11-22	Raad	Energietoeslag	Om na te gaan of Rheden voor de gelegenheid een noodfonds heeft opgericht en de mogelijkheden te bezien om dit dan ook voor Rozendaal te doen.	Van der Pas		
1-12-22	Raad	De renovatie van de fietspaden in het buitengebied.	Om het onderhoud van de fietspaden mee te nemen in het Werkplan	Warmerdam		

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
			(fietspadenplan) en daar bij de raad op terug te komen.			

Nota bene: De in rood aangegeven status/voortgang c.q. planning afhandeling is gewijzigd ten opzichte van het in de voorgaande raadsvergadering overgelegde overzicht.

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Vergadermodel Raad, Reglement van orde en Verordening raadscommissie

Adviseur	: K.M. Schaap	**Datum Presidium**	: 23-11-2022
Programma	: 0, Bestuur en ondersteuning	**Datum Raad**	: 13-12-2022
Portefeuillehouder	: Burgemeester	**Openbaar**	: Ja

Aan de Raad

Aanleiding
Voor de raadsvergaderingen werken wij in Rozendaal met een commissiemodel. Dat wil zeggen dat beeld- en oordeelsvorming in principe in de voorbereidende commissievergadering plaats vindt en besluitvorming in de raadsvergadering. Al enige tijd leefden er vragen over de effectiviteit van ons model en over de helderheid van onze afspraken (wat doen we waar).
Op 17 oktober 2022 hebben wij hierover een gesprek gehad met een afvaardiging van uw raad. We bespraken dat het, onder andere vanuit de democratische legitimatie van de raad, verstandig lijkt om de beeldvorming in de commissie plaats te laten vinden, en de oordeels- en besluitvorming in de raad. Dit is dus anders dan hoe we het nu in de verordeningen hebben vastgelegd (en in de praktijk doen) maar het leidt niet tot een heel andere vergaderstructuur. Wel vraagt het om een aanpassing van het reglement van orde en van de commissieverordening.

Dat reglement van orde is voor de laatste keer gewijzigd in 2013 en de commissieverordening is inmiddels ruim 8 jaar oud. Beiden behoeven tevens aanpassing aan onder meer aan de gewijzigde omstandigheden met betrekking tot de beeldopnames van de raadsvergaderingen, het vervangen van de raadsnotulen door een videoverslag en het digitaal verzenden en publiceren van de raadsagenda en de bijbehorende voorstellen.

Na het gesprek met de afvaardiging van de raad hebben de voorzitter van uw raad en de griffier een memo over een nieuw vergadermodel opgesteld dat via de fractievoorzitters aan de fracties is voorgelegd. Dat memo is als bijlage bij dit voorstel gevoegd.
Uit die inventarisatie kwam de behoefte naar voren om de nieuwe rol van de commissie niet te beperken tot de hierboven genoemde beeldvorming maar om dit ook een opiniërende invulling te geven. Wij denken dat dit goed inpasbaar is en hebben daar bij het opstellen van het concept voor een nieuwe commissieverordening rekening mee gehouden.

Gevraagde beslissing
1. In te stemmen met de in dit voorstel weeregeven aanpassing/verfijning van de vergaderstructuur
2. Vaststellen van bijgevoegd reglement van orde 2023 voor de raad onder intrekking van het huidige Reglement uit 2003 (laatstelijk gewijzigd in 2013);
3. Vaststellen van een bijgevoegde commissieverordening 2023, onder intrekking van de huidige verordening uit 2014.

Argumenten

1. Bij sommige (majeure) onderwerpen is meer ruimte nodig voor de beeldvorming, voor de stap naar oordeels- en besluitvorming kan worden gemaakt. Commissie- en raadsvergadering vinden in Rozendaal al jaren op dezelfde avond plaats. Dat levert minder reguliere vergaderavonden op en leidt tot een vergadercyclus met korte doorlooptijd. Dat past bij de Rozendaalse pragmatische vergadercultuur maar biedt nauwelijks ruimte voor bezinning, waar dat soms wel noodzakelijk kan zijn.
2. Het voorkomen van dubbele oordeelsvorming: In de kern van het vigerende model vond de oordeelsvorming plaats in de commissievergadering, en niet in de raad. In de praktijk werd het oordeel in de commissie soms niet afgehecht, of was er in en tussen de fracties nog ruis over het oordeel. Dit leidde er soms toe dat een deel van de oordeelsvorming werd overgedaan in de raadsvergadering.
3. Het reglement van orde en de commissieverordening behoeven aanpassing aan de gewijzigde omstandigheden met betrekking tot de beeldopnames van de vergaderingen, het vervangen van de notulen door een videoverslag en het digitaal verzenden en publiceren van de agenda's en de bijbehorende voorstellen.

Kern van het aangepaste voorstel:
Bij de aanpassing van de vergaderstructuur stellen we voor de volgende uitgangspunten te hanteren:

1. <u>Rol en taak commissie en raad:</u>

Commissie:
- Beeldvorming en opiniëring vindt plaats in de commissie.
- De raadscommissie bestaat uit maximaal drie personen per fractie.
- De huidige indeling waarbij de commissievergadering is verdeeld in drie blokken, houden we in stand.
- In de commissie kan een portefeuillehouder, ambtenaar of een extern deskundige ondersteunend zijn in het vervolmaken van het beeld over een onderwerp/voorstel. Dit kan op voorstel/uitnodiging van B&W, maar ook op verzoek van de raad.

Raad:
- Oordeel- en Besluitvorming vindt plaats in de raad.
- Uitganspunt daarbij is: Op één avond als het kan, op twee avonden als het moet.
- Als behandeling op meer dan één avond noodzakelijk is, wordt daar in beginsel de reservedatum voor gebruikt.

2. Agendering:

Het presidium stelt de conceptagenda vast en kan de raad dus ook direct voorstellen om een onderwerp, waarvan we weten dat het onwenselijk is om commissie- en raadsbehandeling op dezelfde avond plaats te laten vinden, naar de reservedatum te verschuiven. Uiteindelijk beslist de raad (bij het vaststellen van de agenda) daar zelf over.
Aan het einde van de commissievergadering verzoekt de commissievoorzitter aan de leden of de bespreking van het voorstel voldoende beeld heeft opgeleverd (i.p.v. de huidige formulering 'het voorstel gaat met een positief advies/een verdeeld advies naar de raad').

Tussen de sluiting van het laatste commissieblok en de start van de raadsvergadering komt standaard een overdenkingspauze (schorsing) van 30 minuten ten behoeve van fractie-overleg over de raadsagendering. Belangrijkste vraag: kunnen de voorstellen voor oordeels- en besluitvorming naar de raad op dezelfde avond, of moeten er voorstellen voor oordeels- en besluitvorming worden doorgeschoven naar de reservedatum?
Bij de start van de raad, bij het vaststellen van de agenda, bespreekt de voorzitter met de raad hoe er verder gegaan wordt met de onderwerpen op de agenda. De raad bepaalt dan welke voorstellen er diezelfde avond worden behandeld en welke niet.

3. Moties en amendementen:

Het aankondigen van moties (en uiteraard het indienen daarvan) gebeurt in de raad (en dus niet meer in de commissie). Uit een motie of amendement spreekt immers een politieke wens/oordeel (en dus hoort het in dit aangepaste model thuis in de raad).
Theoretisch kan een motie/amendement op dezelfde avond ingediend worden, na de beeldvorming/opiniëring in de commissie, bijv. als de motie al was voorbereid en als daar tevoren al afstemming over is gezocht. De 30 minuten schorsing tussen commissie en raad kunnen dan worden gebruikt voor overleg over het al dan niet indienen van de motie en/of over de inhoud.

4. Overige punten:

Op de reservedatum, als daar gebruik van gemaakt wordt, vergadert alleen de raad (oordeels en besluitvorming) en niet de commissie.
Tussentijdse informatieavonden blijven mogelijk, bij voorkeur voorafgaand aan fractieoverleg, of de week vóór het fractieoverleg op de dinsdag.

Deze uitgangspunten en de hierboven genoemde noodzakelijke actualistie hebben wij verwerkt in een nieuw reglement van orde en een nieuwe commissieverordening. Hiervoor hebben wij het modelreglement en de modelverordening van de VNG als leidraad genomen.
Wij stellen u voor beide vast te stellen onder intrekking van de oude regelingen.
Voor een goed overzicht hebben wij twee tabellen als bijlage bij dit voorstel gevoegd, waarin kort wordt ingegaan op alle artikelen van het nieuwe reglement respectievelijk de nieuwe commissieverordening en de daarin opgenomen wijzigingen ten opzichte van de oude regelingen. Onderaan die overzichten is een opsomming gemaakt van de artikelen uit de oude regelingen die niet in de nieuwe terugkeren.

Evaluatie

Met de afvaardiging van de raad is besproken om het aangepaste vergadermodel op basis van de ervaringen in het eerste half jaar te evalueren.

Wat mag het kosten?

Met de uitvoering van het gewijzigde model zijn geen extra kosten gemoeid.

Namens het presidium,

Klaas Schaap, Griffier	Ester Weststeijn, burgemeester

Bijlage(n)

1. Memo 20 oktober 2020
2. Reglement van orde
3. Commissieverordening
4. Tabel met wijzigingen RVO (artikelsgewijs)
5. Tabel met wijzigingen commissieverordening (artikelsgewijs)
6. Gewijzigd vergaderschema

Memo

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Vergadermodel gemeenteraad en raadscommissie

Adviseur	: Griffier	**Datum**	: 20-10-22
Portefeuillehouder	: Burgemeester	**Openbaar**	: Ja

Geachte dames en heren,

Voor de raadsvergaderingen werken wij in Rozendaal met een commissiemodel. Dat wil zeggen dat beeld- en oordeelsvorming in principe in de voorbereidende commissievergadering plaats vindt en besluitvorming in de raadsvergadering. Al enige tijd rijzen geregeld vragen over de effectiviteit van ons model en over de helderheid van onze afspraken (wat doen we waar). Afgesproken is om hierover het gesprek te starten met een delegatie van commissie- en raadsleden. Dit gesprek vond plaats op 17 oktober 2022. Deze memo geeft in hoofdlijnen de aanpassingen weer, zoals deze delegatie uit commissie en raad heeft besproken. Het leidt niet tot een nieuwe vergaderstructuur, wel tot aanpassingen/verfijning van de bestaande vergaderstructuur.

A) Kern van het huidige commissiemodel
Zoveel gemeenten, zoveel vergadermodellen. Het commissiemodel wordt dan ook in veel gemeenten nét even anders ingevuld. Dat is aan de raad zelf. De kern van het commissiemodel is in alle gevallen dat de raadscommissie de besluiten van de gemeenteraad voorbereid. De commissie adviseert de gemeenteraad hierover.

In principe eindigt de discussie in een commissie met een goede indicatie van het voorlopig standpunt per fractie: is het onderwerp rijp voor besluitvorming in de raad en hoe staat de fractie tegenover het voorliggende besluit (voor/tegen; aanpassing besluit via motie of amendement; stemverklaring)? Een commissie eindigt dus idealiter met helderheid over de voorlopige politieke standpunten.

Een commissie richt zich op bepaalde onderwerpen en zijn er dus verschillende commissies (voor samenhangende onderwerpen). In Rozendaal zijn dat er (vrij vertaald) drie: 1) algemene zaken en financiën; 2) sociaal domein en 3) fysiek domein). Niet alle raadsleden en fractievertegenwoordigers zitten in zo'n commissie. In de commissie zitten alleen de raadsleden en fractievertegenwoordigers die voor hun partij woordvoerder zijn over die onderwerpen. Zij richten zich extra op die onderwerpen en overleggen met hun fractiegenoten (of bredere achterban) o.a. over hoe ze zullen stemmen in de raadsvergadering.

B) Probleemanalyse
Het gesprek met de betrokken commissie- en raadsleden op 17 oktober over (het al dan niet aanpassen van) ons vergadermodel startte met een probleemanalyse: welk probleem willen we oplossen met een evt. aanpassing van onze wijze van vergaderen? Drie knelpunten zijn vooraf ingebracht ter overdenking. Deze werden alle drie in meerdere of mindere mate herkend door de aanwezigen.

1. <u>Bij sommige (majeure) onderwerpen is meer tijd nodig tussen oordeelsvorming (in de commissie) en de besluitvormende raad.</u> Waar er vroeger nog enkele weken tijd zat tussen die oordeelsvormende commissie en de besluitvormende raad, vinden commissie- en raadsvergadering in Rozendaal al jaren op dezelfde avond plaats. Dat levert minder reguliere vergaderavonden op en leidt tot een vergadercyclus met korte doorlooptijd. Dat is prettig, past

bij de Rozendaalse pragmatische vergadercultuur en wordt gewaardeerd. Echter, het biedt nauwelijks ruimte voor bezinning tussen de oordeelsvorming en de besluitvorming. De afspraak is gemaakt dat er in alle gevallen een schorsing kan worden aangevraagd, om daar waar nodig tussentijds te overleggen of een onderwerp direct door kan van de commissie naar de raad (op dezelfde avond), of dat bedenktijd nodig is, bijvoorbeeld om tussen de fracties te overleggen, om met de achterban te overleggen of om evt. een motie of amendement voor te bereiden (en daar steun voor te vergaren). In de praktijk wordt hier relatief weinig gebruik van gemaakt – en het vraagt ook de nodige stevigheid en snel schakelen om een schorsing op het juiste moment in te zetten. Zeker voor nieuwe commissieleden kan dit lastig zijn.

Overigens is het huidige model in de meeste gevallen niet problematisch: negen van de tien voorstellen kunnen prima in één avond behandeld worden. We constateerden dat we niet 'willen organiseren op de uitzondering'. Standaard voor ieder voorstel een knip in de tijd maken tussen de behandeling van een voorstel in de commissie en de besluitvorming in de raad heeft derhalve niet de voorkeur.

2. Bij sommige (majeure) onderwerpen is meer ruimte nodig voor de beeldvorming, voor de stap naar oordeels- en besluitvorming kan worden gemaakt. Naast oordeelsvorming en besluitvorming moeten commissie- en raadsleden zich ook een beeld van het onderwerp van besluit kunnen vormen. Over het algemeen voorziet het raadsvoorstel zelf in die rol, evt. aangevuld met (de antwoorden op) vooraf gestelde technische vragen van de raad. Het merendeel van de onderwerpen op de raadsagenda vraagt daarbij niets extra's. De afgelopen jaren bleek het echter in een aantal gevallen (bij majeure onderwerpen) noodzakelijk om meer tijd te maken voor de beeldvorming, en om tijd in te ruimen tussen het vergaren van informatie en het completeren van het beeld en de (reguliere) oordeels- en besluitvorming. In 2021 was dat onder andere het geval bij de Digitale Agenda, en het Masterplan Veluwezoom. Voor die beeldvorming (bij majeure onderwerpen) is in 2021 10x een lokale raadsinformatie-avond georganiseerd. (Waarmee we deels de efficiëntie van het vergaderen op één avond weer teniet doen.)

3. Bij voorkeur geen 'dubbele oordeelsvorming'. In de kern van het Rozendaalse model vindt de oordeelsvorming plaats in de commissievergadering, en niet in de raad, zo blijkt ook uit het huidige Reglement van Orde. In de praktijk wordt het oordeel in de commissie soms niet 'afgemaakt'/'afgehecht', of is er in de fractie nog ruis over het oordeel, of over het oordeel van andere fracties, al dan niet naar aanleiding van het verloop van de avond. Dit leidt ertoe dat soms een deel van de oordeelsvorming wordt aangevuld in de raadsvergadering. Op zich is dit, daar waar het helpt om tot een weloverwogen besluit te komen, niet eens per definitie onwenselijk. Onwenselijk is wel dat oordeelsvorming wordt 'overgedaan', of dat een deel van de fracties het voorlopig oordeel uit in de commissie, en een ander deel zich daar onthoudt van een voorlopig oordeel, om dit in de raad een plek te geven.

   Feitelijk gaat het in de besluitvormende raad alleen nog om het geven van een toelichting op het besluit waar dat nodig is. Dat kan vormkrijgen in een korte woordvoering voor tot besluitvorming wordt overgedaan, het indienen van een motie of amendement, of het uitspreken van een stemverklaring.

   'Dubbele oordeelsvorming' heeft voor een deel ook te maken met de bemensing van de commissies: de fractievertegenwoordiger (ook een niet-raadslid) moet de ruimte kunnen en willen nemen om het in de fractie voorbereide standpunt in te brengen en de standpunten van de ander te verkennen. Als er nieuwe gezichtspunten opdoemen in het debat, moet hij/zij moet de ruimte nemen om dit met de achterban (de fractieleden) te overleggen. Als dit niet gebeurt, gaan raadsleden automatisch 'de leemte' in de raad vullen.

C) Kern van het aangepaste vergadermodel

We bespraken op 17 oktober dat het, onder andere vanuit de democratische legitimatie van de raad, verstandig lijkt om de beeldvorming in de commissie plaats te laten vinden, en de oordeels- en besluitvorming in de raad. Dit is dus anders dan hoe we het nu in de verordeningen hebben vastgelegd (en in de praktijk doen). We stellen voor de volgende uitgangspunten te hanteren, en deze vast te leggen in een nieuw RvO voor de raad en een nieuwe commissieverordening

1. Rol en taak commissie en raad

Commissie:

- Beeldvorming vind plaats in de commissie.
- De raadscommissie bestaat uit maximaal drie personen per fractie. De eis dat één van die drie een raadslid moet zijn laten we vervallen.
- De huidige indeling waarbij de commissievergadering is verdeeld in drie blokken, houden we in stand.
- In de commissie kan een portefeuillehouder, ambtenaar of een extern deskundige ondersteunend zijn in het vervolmaken van het beeld over een onderwerp/voorstel. Dit kan op voorstel/uitnodiging van B&W, maar ook op verzoek van de raad.

Raad:

- Oordeel- en Besluitvorming vindt plaats in de raad.
- Uitganspunt daarbij is: Op één avond als het kan, op twee avonden als het moet.
- Als behandeling op meer dan één avond noodzakelijk is, wordt daar in beginsel de reservedatum voor gebruikt.

2. Agendering

- Het presidium stelt de conceptagenda vast en kan de raad dus ook direct voorstellen om een onderwerp, waarvan we weten dat het onwenselijk is om commissie- en raadsbehandeling op dezelfde avond plaats te laten vinden, naar de reservedatum te verschuiven. Uiteindelijk beslist de raad (bij het vaststellen van de agenda) daar zelf over.
- Aan het einde van de commissievergadering verzoekt de commissievoorzitter aan de leden of de bespreking van het voorstel voldoende beeld heeft opgeleverd (i.p.v. de huidige formulering ‘het voorstel gaat met een positief advies/een verdeeld advies naar de raad’).
- Tussen de sluiting van het laatste commissieblok en de start van de raadsvergadering komt standaard een overdenkingspauze (schorsing) van 30 minuten ten behoeve van fractie-overleg over de raadsagendering. Belangrijkste vraag: kunnen de voorstellen voor oordeels- en besluitvorming naar de raad op dezelfde avond, of moeten er voorstellen voor oordeels- en besluitvorming worden doorgeschoven naar de reservedatum?)
- Bij de start van de raad, bij het vaststellen van de agenda, bespreekt de voorzitter met de raad hoe er verder gegaan wordt met de onderwerpen op de agenda. De raad bepaalt dan welke voorstellen er diezelfde avond worden behandeld en welke niet.

3. Omgaan met moties en amendementen

- Het aankondigen van moties (en uiteraard het indienen daarvan) gebeurt in de raad (en dus niet meer in de commissie). Uit een motie of amendement spreekt immers een politieke wens/oordeel (en dus hoort het in dit aangepaste model thuis in de raad).
- Theoretisch kan een motie/amendement op dezelfde avond ingediend worden, na de beeldvorming in de commissie, bijv. als de motie al was voorbereid en als daar tevoren al afstemming over is gezocht. De 30 minuten schorsing tussen commissie en raad kunnen dan worden gebruikt voor overleg over het al dan niet indienen van de motie en/of over de inhoud.
- Het kan ook zijn dat een fractie zich na de beeldvorming in de commissie gaat beraden op nut en noodzaak van en steun voor een motie/amendement, en dat de reservedatum wordt benut om (al dan niet) een motie/het amendement in te brengen.

4. Overige punten
- Op de reservedatum, als daar gebruik van gemaakt wordt, vergadert alleen de raad (oordeels en besluitvorming) en niet de commissie.
- Tussentijdse informatieavonden blijven mogelijk, bij voorkeur voorafgaand aan fractieoverleg, of de week vóór het fractieoverleg op de dinsdag.
- Afgesproken is om een evaluatiemoment in te plannen, bijv. na het zomerreces, op basis van de ervaringen in het eerste half jaar.

D) Samenvatting

Samengevat betreft het een voorstel voor een nieuw vergadermodel voor raad en commissie waarbij:
- in de commissie de beeldvorming plaats vindt en oordeels- en besluitvorming in de raad;
- het vergadermodel wordt ingedeeld op basis van een cyclus van zes weken, waarbinnen één avond met een commissievergadering met daaropvolgend een raadsvergadering is gepland en één reservedatum voor een extra raadsvergadering in deze cyclus als de raad dat noodzakelijk acht.

Wij vragen u om:
- dit memo in uw fracties te bespreken;
- ons zo spoedig mogelijk (uiterlijk in de eerste week van november) in kennis te stellen van de reacties daarop, per e-mail naar griffie@rozendaal.nl.

Uw griffier werkt dan een raadsvoorstel inclusief een nieuw Reglement van Orde en een aangepast vergaderschema uit. In het Reglement van Orde worden ook een aantal andere zaken van meer technische aard aangepast (o.a. in aansluiting op de modelverordening van de VNG). Over dit voorstel beslist uw raad in de vergadering van 13 december 2022. In de eerste vergadering van 2023 starten we dan met het aangepaste model. We delen de ervaringen met het aangepaste model na het zomerreces van 2023 en bepalen dan of vervolgacties nodig zijn.

Vriendelijke groeten,

De Griffier
Klaas Schaap

De Voorzitter
Ester Weststeijn

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Vergadermodel Raad, Reglement van orde en Verordening raadscommissie

---

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van het presidium van 23 november 2022

Overwegende dat het wenselijk is de regels voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad en de commissie van advies, als bedoeld in artikel 82 van de gemeentewet, te wijzigen;

gelezen het voorstel van het presidium van 23 november 2022;
gelet op het bepaalde in artikel 16 van de Gemeentewet;

Besluit:

1. In te stemmen met de in het voorstel weeregeven aanpassing/verfijning van de vergaderstructuur
2. Vaststellen van bijgevoegd reglement van orde 2023 voor de raad onder intrekking van het huidige Reglement uit 2003 (laatstelijk gewijzigd in 2013);
3. Vaststellen van bijgevoegde commissieverordening 2023, onder intrekking van de huidige verordening uit 2014.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal op:
13 december 2022

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

Reglement van orde van de raad van Rozendaal houdende bepalingen over de vergaderingen en werkzaamheden van de raad 2023

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- amendement: voorstel van een raadslid tot wijziging van een ontwerpverordening of ontwerpbeslissing;
- griffier: griffier van de raad of diens plaatsvervanger;
- initiatiefvoorstel: voorstel van een raadslid voor een verordening of ander voorstel;
- motie: verklaring waarmee een oordeel, wens of verzoek wordt uitgesproken;
- subamendement: voorstel van een raadslid tot wijziging van een aanhangig amendement;
- voorzitter: voorzitter van de raad of diens plaatsvervanger;
- wet: Gemeentewet.

Artikel 2. Het presidium

1. Er is een presidium dat bestaat uit de fractievoorzitters en de voorzitter van de raad, die ook de voorzitter van het presidium is. Het presidium is tevens agendacommissie.
2. De fractievoorzitters wijzen elk een raadslid aan dat hen bij afwezigheid in het presidium vervangt.
3. De griffier is bij de vergadering van het presidium aanwezig.
4. De voorzitter van de commissie van advies is bij de vergadering van het presidium aanwezig en kan deelnemen aan de beraadslagingen. Hij heeft geen stemrecht.
5. Het presidium kan anderen uitnodigen deel te nemen aan zijn vergaderingen.
6. Besluiten van het presidium komen tot stand bij meerderheid van stemmen. Iedere fractievoorzitter heeft daarbij één stem. De voorzitter heeft een adviserende stem.
7. De voorzitter van het presidium roept het presidium bijeen op het tijdstip dat hem dit wenselijk voorkomt of indien ten minste twee leden hierom verzoeken.
8. De vergaderingen van het presidium zijn niet openbaar.
9. Het presidium heeft in ieder geval de volgende taken:
   a) het voorbereiden en vaststellen van voorlopige agenda's voor raadsvergaderingen en raadscommissievergaderingen. Het presidium geeft hierbij aan:
      - welke voorstellen het geschikt acht om op dezelfde avond dat de commissie vergadert, in de raadsvergadering te behandelen;
      - ten aanzien van welke voorstellen het een langere bedenktijd tussen commissie- en raadsbehandeling noodzakelijk acht;
      - of het gewenst is om hiervoor een extra raadsvergadering (op de reservedatum) uit te schrijven dan wel of het voorstel op een andere datum kan worden behandeld.
   b) het vaststellen van de vergadercyclus van de raad en van de raadscommissies;
   c) het doen van aanbevelingen aan de raad en het reflecteren op de raadsvergaderingen met betrekking tot de organisatie en het functioneren van de raad [en de raadscommissie] alsmede op de onderlinge samenwerking.

Artikel 3. De griffier

1. De griffier is aanwezig in de raads- en commissievergaderingen en de vergaderingen van het presidium.

2. Bij verhindering of afwezigheid wordt de griffier vervangen door een plaatsvervanger die door de raad is aangewezen.
3. De griffier kan op uitnodiging van de voorzitter aan beraadslagingen in raadsvergaderingen deelnemen.

Artikel 4. Onderzoek geloofsbrieven en beëdiging raadsleden

1. Bij de benoeming van nieuwe raadsleden stelt de raad een commissie in bestaande uit drie raadsleden.
2. Deze onderzoekt de geloofsbrieven en de daarop betrekking hebbende stukken van de nieuw benoemde raadsleden en brengt vervolgens advies uit aan de raad over de toelating van de nieuw benoemde raadsleden tot de raad. Indien van toepassing wordt in dit advies melding gemaakt van een minderheidsstandpunt.
3. Het onderzoek van het proces-verbaal van het centraal stembureau gebeurt in de laatste raadsvergadering in oude samenstelling na de raadsverkiezingen.
4. Na een raadsverkiezing roept de voorzitter de toegelaten raadsleden op om in de eerste raadsvergadering in nieuwe samenstelling de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.
5. In geval van een tussentijdse vacaturevervulling roept de voorzitter een nieuw benoemd raadslid op voor de raadsvergadering waarin over diens toelating wordt beslist om de voorgeschreven eed of verklaring en belofte af te leggen.

Artikel 5. Benoeming wethouders

1. Bij de benoeming van een wethouder stelt de raad een commissie in bestaande uit drie raadsleden.
2. Deze onderzoekt of de benoeming van de kandidaat-wethouder voldoet aan de vereisten van de artikelen 36a, 36b, 41b, eerste, derde en vierde lid, en 41c, eerste lid, van de wet.
3. De commissie brengt vervolgens advies uit aan de raad over de benoeming tot wethouder.
4. De burgemeester kan voor de aanvang van iedere ambtstermijn opdracht geven om de kandidaat-wethouders aan een risicoanalyse integriteit te onderwerpen. De burgemeester brengt over het eindresultaat daarvan verslag uit aan de raad.

Artikel 6. Fracties

1. Raadsleden die door het centraal stembureau op dezelfde kandidatenlijst verkozen zijn verklaard, worden bij de aanvang van de zittingsperiode als één fractie beschouwd.
2. Als boven de kandidatenlijst een aanduiding was geplaatst, voert de fractie in de raad deze aanduiding als naam. Als daar geen aanduiding was geplaatst, deelt de fractie in de eerste raadsvergadering aan de voorzitter mee welke naam deze fractie in de raad zal voeren.
3. De namen van de fractievoorzitter en diens plaatsvervanger worden zo spoedig mogelijk doorgegeven aan de voorzitter.
4. Als één of meer raadsleden van één of meer fracties als zelfstandige fractie gaan optreden of zich aansluiten bij een andere fractie, wordt hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk mededeling gedaan aan de voorzitter.
5. Een nieuwe naam van een fractie voldoet aan de eisen uit artikel G 3, vierde lid, van de Kieswet en wordt gebruikt met ingang van de eerstvolgende raadsvergadering na naamswijziging.

Hoofdstuk 2. Raadsvergaderingen

Paragraaf 1. Voorbereiding

Artikel 7. Oproep en agenda

1. De voorzitter zendt ten minste tien dagen voor een raadsvergadering de raadsleden een schriftelijke oproep met de voorlopige agenda en de daarbij behorende stukken.
2. In spoedeisende gevallen kan de voorzitter na het verzenden van een schriftelijke oproep een aanvullende agenda opstellen. Zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 48 uur voor aanvang van de raadsvergadering, wordt deze met de daarbij behorende stukken aan de leden gezonden.
3. Op de stukken, bedoeld in het eerste en tweede lid, is artikel 8, tweede lid, van toepassing.
4. De agenda wordt bij aanvang van een raadsvergadering door de raad vastgesteld. Daarbij beziet de raad:
    - of de voorstellen die in de aan de raadsvergadering voorafgaande commissievergadering zijn besproken, in de raad behandeld kunnen worden;
    - ten aanzien van welke voorstellen het een langere bedenktijd tussen commissie- en raadsbehandeling noodzakelijk acht;
    - of hiervoor een extra raadsvergadering (op de reservedatum) wordt uitgeschreven dan wel of het voorstel op een andere datum wordt behandeld.

Artikel 8. Ter inzage leggen van stukken

1. De stukken zijn digitaal beschikbaar en worden op de website van de gemeente geplaatst.
2. Stukken waaromtrent op grond van artikel 25, eerste of tweede lid, van de wet geheimhouding is opgelegd, worden in afwijking van het eerste lid digitaal vergrendeld beschikbaar gesteld aan de raadsleden.

Artikel 9. Openbare kennisgeving

1. Raadsvergaderingen worden ter openbare kennis gebracht door aankondiging in het gemeenteblad en op de website van de gemeente.
2. In spoedeisende gevallen kan de openbare kennisgeving uitsluitend langs elektronische weg plaatsvinden.

Paragraaf 2. Ter vergadering

Artikel 10. Presentielijst

1. De griffier draagt zorg voor het bijhouden van presentielijsten van raadsvergaderingen.
2. Bij binnenkomst in de vergaderzaal tekenen raadsleden de presentielijst, die aan het einde van elke raadsvergadering door de voorzitter en de griffier door ondertekening wordt vastgesteld.

Artikel 11. Zitplaatsen

1. De voorzitter, de leden en de griffier hebben een vaste zitplaats, door de voorzitter na overleg met de fractievoorzitters bij iedere nieuwe zittingsperiode van de raad aangewezen.
2. De indeling kan, indien daartoe aanleiding bestaat, na overleg met de fractievoorzitters, worden herzien.

Artikel 12. Spreektermijnen en spreekregels

1. Beraadslaging over onderwerpen of voorstellen geschiedt in ten hoogste twee termijnen, tenzij de raad anders beslist.
2. Spreektermijnen worden door de voorzitter afgesloten.
3. De leden richten zich tot de voorzitter en voeren slechts het woord na het aan de voorzitter gevraagd en van deze verkregen te hebben.
4. Raadsleden voeren in een termijn niet meer dan éénmaal het woord over hetzelfde onderwerp of voorstel.
5. Het vierde lid is niet van toepassing op een raadslid dat een amendement, een subamendement, een motie of een initiatiefvoorstel heeft ingediend ten aanzien van de beraadslaging daarover.
6. Bij de bepaling hoeveel keer een raadslid over hetzelfde onderwerp of voorstel het woord heeft gevoerd, wordt niet meegerekend het spreken over een voorstel van orde.
7. De raad kan op voorstel van de voorzitter nadere regels stellen omtrent de spreektijd der leden.

Artikel 13. Spreekrecht voor burgers

1. Bij aanvang van de raadsvergadering kunnen aanwezige burgers gezamenlijk gedurende maximaal dertig minuten het woord voeren over niet geagendeerde onderwerpen.
2. Het woord kan niet gevoerd worden:
    a. over benoemingen, keuzen, voordrachten of aanbevelingen van personen;
    b. over een besluit van het gemeentebestuur waartegen bezwaar of beroep op de rechter open staat of heeft opengestaan;
    c. indien een klacht op grond van artikel 9:1 van de Algemene wet bestuursrecht kan of kon worden ingediend.
3. De leden van de raad kunnen slechts het woord voeren over niet op de agenda vermelde onderwerpen.
4. Degenen die van het spreekrecht gebruik willen maken, melden dit uiterlijk vóór 12 uur op de dag van de vergadering aan de griffier. Zij vermelden daarbij naam en adres en het onderwerp waarover zij het woord willen voeren.
5. De voorzitter geeft het woord op volgorde van aanmelding. De voorzitter kan van de volgorde afwijken, indien dit in het belang is van de orde van de vergadering.
6. Elke spreker krijgt maximaal vijf minuten het woord.
7. Indien zich meer dan 6 sprekers hebben aangemeld wordt de totaal beschikbare spreektijd evenredig over hen verdeeld.
8. De voorzitter kan in bijzondere gevallen afwijken van de maximale lengte van de spreektijd.

Artikel 14. Deelname aan de beraadslaging door anderen

Onverminderd artikel 21, eerste en tweede lid, van de wet, kan de raad besluiten dat anderen mogen deelnemen aan de beraadslaging.

Artikel 15. Voorstellen van orde

Raadsleden kunnen tijdens een raadsvergadering mondeling een voorstel van orde betreffende de vergadering doen. De raad beslist hier terstond over.

Paragraaf 3. Stemmingen

Artikel 16. Stemverklaring
Na het sluiten van de beraadslaging en voordat de raad tot stemming overgaat, kunnen raadsleden hun voorgenomen stemgedrag toelichten.

Artikel 17. Beslissing
1. De voorzitter sluit de beraadslaging als hij vaststelt dat een onderwerp of voorstel voldoende is toegelicht, tenzij de raad anders beslist.
2. Voordat de stemming over het voorstel in zijn geheel plaatsvindt, formuleert de voorzitter het voorstel voor de te nemen beslissing.

Artikel 18. Stemming; procedure hoofdelijke stemming
1. De voorzitter vraagt de raadsleden of zij stemming verlangen. Is dit niet het geval dan stelt de voorzitter vast dat het voorstel zonder stemming is aangenomen.
2. Als een voorstel zonder stemming wordt aangenomen, kunnen de in de raadsvergadering aanwezige raadsleden aantekening in het verslag vragen, dat zij geacht willen worden te hebben tegengestemd of zich overeenkomstig artikel 28 van de wet, van deelneming aan de stemming te hebben onthouden.
3. Als een raadslid om stemming of hoofdelijke stemming vraagt, doet de voorzitter daarvan mededeling aan de raad.
4. Bij hoofdelijke stemming roept de griffier de raadsleden bij naam op om hun stem uit te brengen. De stemming begint bij het daarvoor bij loting aangewezen raadslid en vervolgens overeenkomstig de richting van de wijzers van de klok.
5. Bij hoofdelijke stemming brengen ter vergadering aanwezige raadsleden die zich niet ingevolge artikel 28 van de wet van deelneming aan de stemming moeten onthouden, hun stem uit door zich 'voor' of 'tegen' te verklaren, zonder enige toevoeging.
6. Een raadslid dat zich bij het uitbrengen van zijn stem vergist, kan deze vergissing herstellen tot het volgende raadslid heeft gestemd. Bemerkt het raadslid zijn vergissing pas later, dan kan deze nadat de voorzitter de uitslag van de stemming bekend heeft gemaakt aantekening vragen van zijn vergissing. Dit brengt geen verandering in de uitslag van de stemming.
7. De voorzitter deelt de uitslag na afloop van de stemming mee en doet daarbij mededeling van het genomen besluit.

Artikel 19. Volgorde stemming over amendementen en moties
1. Als op een aanhangig voorstel amendementen zijn ingediend, wordt eerst over die amendementen gestemd en vervolgens over het voorstel zoals het dan luidt in zijn geheel.
2. Als een subamendement is ingediend, wordt eerst over het subamendement gestemd en vervolgens over het amendement waarop dat betrekking heeft.
3. Als meerdere amendementen of subamendementen op eenzelfde gedeelte van een aanhangig voorstel zijn ingediend, wordt, onverminderd het eerste en tweede lid, eerst over het meest verstrekkende amendement of subamendement gestemd.
4. Als aangaande een aanhangig voorstel een motie is ingediend, wordt eerst over het voorstel gestemd en vervolgens over de motie. De raad kan besluiten van deze volgorde af te wijken.

Artikel 20. Stemming over personen

1. Bij stemming over personen voor benoemingen of het opstellen van voordrachten of aanbevelingen, benoemt de voorzitter drie raadsleden tot stembureau.
2. Aanwezige raadsleden die zich niet ingevolge artikel 28 van de wet van deelneming aan de stemming moeten onthouden, zijn verplicht een door het stembureau verstrekt stembriefje in te leveren.
3. Er hebben zoveel stemmingen plaats als er personen zijn te benoemen, voor te dragen of aan te bevelen. De raad kan op voorstel van het stembureau beslissen dat bepaalde stemmingen worden samengevat op één briefje.
4. In geval van twijfel over de inhoud van een stembriefje beslist de raad op voorstel van het stembureau.

Artikel 21. Herstemming over personen

1. Wanneer bij de eerste stemming niemand de volstrekte meerderheid heeft verkregen, wordt tot een tweede stemming overgegaan.
2. Wanneer ook bij deze tweede stemming door niemand de volstrekte meerderheid is verkregen, heeft een derde stemming plaats tussen twee personen, die bij de tweede stemming de meeste stemmen op zich hebben verenigd (herstemming). Zijn bij de tweede stemming de meeste stemmen over meer dan twee personen verdeeld, dan wordt bij een tussenstemming uitgemaakt tussen welke twee personen de derde stemming zal plaatshebben.
3. Indien bij tussenstemming of bij de derde stemming de stemmen staken, beslist terstond het lot.

Artikel 22. Beslissing door het lot

1. Wanneer het lot moet beslissen, worden de namen van hen tussen wie de beslissing moet plaatshebben, door de voorzitter op afzonderlijke, geheel gelijke, briefjes geschreven.
2. Deze briefjes worden, nadat zij door het stembureau zijn gecontroleerd, op gelijke wijze gevouwen, in een stembokaal gedeponeerd en omgeschud.
3. Vervolgens neemt de voorzitter een van de briefjes uit de stem-bokaal. Degene wiens naam op dit briefje voorkomt, is gekozen.

Paragraaf 4. Verslaglegging; ingekomen stukken

Artikel 23. Verslag en besluitenlijst

1. De raadsvergadering wordt, behoudens uitzonderingen als bedoeld in de Wet open overheid, live uitgezonden via de website van de gemeente en er wordt een videoverslag van de vergadering gemaakt.
2. De griffier draagt zorg voor een besluitenlijst van de raadsvergadering.
3. Digitaal beschikbare besluitenlijsten en videoverslagen worden op de website van de gemeente geplaatst, behoudens de uitzonderingsgronden als bedoeld in de Wet open overheid.
4. Uit de besluitenlijst blijkt in ieder geval:
    a. de namen van de voorzitter, de griffier, de wethouders en de raadsleden, allen voor zover aanwezig, alsmede van de overige personen die het woord hebben gevoerd;
    b. een aantekening van welke raadsleden afwezig waren;
    c. een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest;
    d. een overzicht van het verloop van elke stemming met vermelding bij hoofdelijke stemming van de namen van de raadsleden die voor of tegen stemden, onder aantekening van de namen van de raadsleden die zich overeenkomstig de wet van stemming hebben onthouden of zich bij het uitbrengen van hun stem hebben vergist;
    e. de tekst van de ter vergadering ingediende initiatiefvoorstellen, voorstellen van orde, moties, amendementen en subamendementen, en
    f. bij het desbetreffende agendapunt, de naam en de hoedanigheid van die personen aan wie het op grond van artikel 13 door de raad is toegestaan deel te nemen aan de beraadslagingen.
5. Besluitenlijsten worden, indien mogelijk, in de eerstvolgende vergadering ter vaststelling aan de raad voorgelegd.
6. Vastgestelde besluitenlijsten worden ondertekend door de voorzitter en griffier.

Artikel 24. Ingekomen stukken

1. Ingekomen stukken voor de raad, worden in beginsel digitaal aan de raadsleden toegezonden en ter inzage gelegd, behoudens de uitzonderingsgronden als bedoeld in de Wet open overheid.
2. De raadsleden kunnen aangeven welke ingekomen stukken zij op een lijst van ingekomen stukken, als vast agendapunt van de raadsvergadering, willen plaatsen.
3. Schriftelijke mededelingen van het college aan de raad worden eveneens op de lijst van ingekomen stukken ter bespreking in de raadsvergadering, geplaatst.
4. De overige ingekomen stukken worden geacht voor kennisgeving aangenomen te zijn.

Paragraaf 5. Besloten raadsvergaderingen

Artikel 25. Toepassing reglement op besloten vergaderingen

Op besloten raadsvergaderingen is dit reglement van overeenkomstige toepassing, voor zover dat niet strijdig is met het besloten karakter van de vergadering.

Artikel 26. Afzonderlijk verslag besloten vergadering

1. Van een besloten raadsvergadering wordt een afzonderlijk schriftelijk verslag gemaakt, dat uitsluitend digitaal en vergrendeld beschikbaar gesteld wordt aan de raadsleden.
2. Dit verslag wordt zo spoedig mogelijk in een besloten vergadering ter vaststelling aangeboden. Tijdens deze vergadering neemt de raad een besluit over het al dan niet opheffen van de geheimhouding op het verslag.
3. Het vastgestelde verslag wordt door de voorzitter en de griffier ondertekend.

Artikel 27. Opheffing geheimhouding

Als de raad op grond van de artikelen 25, derde en vierde lid, 55, tweede en derde lid, of 86, tweede en derde lid, van de wet voornemens is de geheimhouding op te heffen dan wel niet te bekrachtigen, wordt, als het orgaan dat geheimhouding heeft opgelegd daarom verzoekt, daarover in een besloten raadsvergadering met het desbetreffende orgaan overleg gevoerd.

Paragraaf 6. Digitaal vergaderen, toehoorders en pers

Artikel 28. Digitaal vergaderen

1. Indien het wettelijk is toegestaan om digitaal te vergaderen kan de voorzitter besluiten tot een digitale vergadering. De voorzitter consulteert voorafgaand aan zijn besluit het presidium.
2. Voor de in lid 1 genoemde vergaderingen geldt dat de in dit reglement van orde bepaalde artikelen van overeenkomstige toepassing zijn voor zover ze betrekking kunnen hebben op digitale vergaderingen.
3. Per digitale vergadering worden door de voorzitter en het presidium praktische vergaderafspraken vastgesteld.
4. Ieder lid dient in een digitale vergadering herkenbaar en identificeerbaar te zijn en de mogelijkheid te hebben zonder last het woord te voeren, in ieder geval inhoudende dat zijn/haar identiteit op basis van beeld en stem vast te stellen is.

Artikel 29. Toehoorders en pers

1. Toehoorders en vertegenwoordigers van de pers wonen openbare raadsvergaderingen uitsluitend bij op de voor hen bestemde plaatsen.
2. Het blijk geven van tekenen van goed- of afkeuring of het op andere wijze verstoren van de orde is hen verboden.

Artikel 30. Geluid- en beeldregistraties

Degenen die van een openbare raadsvergadering geluid- of beeldregistraties willen maken, doen hiervan mededeling aan de voorzitter en gedragen zich naar diens aanwijzingen.

Hoofdstuk 3. Bevoegdheden, instrumenten raadsleden

Artikel 31. Amendementen en subamendementen

1. Raadsleden dienen amendementen en subamendementen vóór het sluiten van de beraadslaging van het voorstel waarop deze betrekking hebben schriftelijk in bij de voorzitter, tenzij de voorzitter oordeelt dat mondelinge indiening volstaat.
2. Er wordt alleen beraadslaagd over amendementen en subamendementen die ingediend zijn door raadsleden die de presentielijst getekend hebben.
3. Intrekking door de indiener van een amendement of subamendement is mogelijk totdat de besluitvorming daarover door de raad is afgerond.

Artikel 32. Moties

1. Raadsleden dienen moties schriftelijk in bij de voorzitter, tenzij de voorzitter oordeelt dat mondelinge indiening volstaat.
2. De behandeling van een motie vindt gelijktijdig plaats met de beraadslaging over het onderwerp of voorstel waarop deze betrekking heeft.
3. De behandeling van een motie over een niet op de agenda opgenomen onderwerp vindt plaats nadat alle op de agenda opgenomen onderwerpen zijn behandeld.
4. Intrekking door de indiener van een motie is mogelijk totdat de besluitvorming daarover door de raad is afgerond.

Artikel 33. Initiatiefvoorstel

1. Raadsleden dienen initiatiefvoorstellen schriftelijk in bij de voorzitter. Deze brengt een ingediend voorstel zo spoedig mogelijk ter kennis van het college.
2. Het college kan binnen 14 dagen nadat het ter kennis is gesteld van een voorstel schriftelijk wensen en bedenkingen met betrekking tot het voorstel ter kennis van de raad brengen.
3. Nadat het college schriftelijk wensen of bedenkingen ter kennis van de raad heeft gebracht of kenbaar heeft gemaakt hiertoe niet te zullen overgaan, dan wel nadat de in het tweede lid gestelde termijn is verlopen, wordt het voorstel op de agenda van de eerstvolgende raadsvergadering geplaatst. Als de schriftelijke oproep hiervoor reeds verzonden is, wordt het voorstel op de agenda van de daaropvolgende raadsvergadering geplaatst.

Artikel 34. Collegevoorstel

1. Een collegevoorstel aan de raad dat vermeld staat op de voorlopige agenda van de raadsvergadering, wordt niet ingetrokken zonder toestemming van de raad.
2. Als de raad van oordeel is dat het nodig is een voorstel als bedoeld in het eerste lid voor advies terug te zenden aan het college, bepaalt de raad binnen welke termijn het voorstel opnieuw geagendeerd wordt.

Artikel 35. Interpellatie

1. Raadsleden dienen verzoeken tot het houden van een interpellatie schriftelijk in bij de voorzitter. Het verzoek bevat in ieder geval de te stellen vragen.
2. De voorzitter brengt de inhoud van het verzoek zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige raadsleden en de wethouders.
3. Over verzoeken die ten minste 48 uur voor aanvang van een raadsvergadering zijn ingediend of in naar het oordeel van de voorzitter spoedeisende gevallen, wordt tijdens de eerstvolgende raadsvergadering gestemd. In andere gevallen tijdens de daaropvolgende raadsvergadering.
4. De interpellant voert niet vaker dan tweemaal het woord. De overige raadsleden, de burgemeester en de wethouders niet vaker dan eenmaal, tenzij de raad hen hiertoe verlof geeft.

Artikel 36. Schriftelijke vragen

1. Raadsleden dienen schriftelijke vragen aan het college of de burgemeester in bij de griffier, waarbij wordt aangegeven of er een voorkeur voor schriftelijke of mondelinge beantwoording bestaat.
2. De griffier brengt de vragen zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige raadsleden en het college of de burgemeester.
3. Schriftelijke beantwoording gebeurt zo spoedig mogelijk, in ieder geval binnen tien dagen nadat de vragen zijn ingediend.
4. Vragen die ten minste 48 uur voor aanvang van een raadsvergadering zijn ingediend worden mondeling beantwoord in de eerstvolgende raadsvergadering, tenzij het college of de burgemeester de griffier gemotiveerd in kennis stelt dat dit onmogelijk is, waarbij tevens aangegeven wordt binnen welke termijn beantwoording zal plaatsvinden.
5. Schriftelijke antwoorden van het college of de burgemeester worden door de griffier aan de raadsleden toegezonden.
6. De vragensteller kan bij schriftelijke beantwoording in de eerstvolgende raadsvergadering en bij mondelinge beantwoording in dezelfde raadsvergadering nadere inlichtingen vragen over het door het college of de burgemeester gegeven antwoord, tenzij de raad anders beslist.

Artikel 37. Technische vragen

1. Een technische vraag is een vraag zijnde van niet politieke aard aangaande een voorliggend document of voorstel, met als doel genoeg duidelijkheid te verkrijgen om een oordeel te kunnen vellen.
2. Een raads- of commissielid kan voorafgaand aan de raads- of commissievergadering technische vragen stellen over voorliggende voorstellen op een agenda.
3. Het presidium bepaalt de deadline voor het indienen van technische vragen en de termijn van beantwoording. Voor vragen die na de deadline binnenkomen, geldt dat deze mogelijk niet tijdig worden beantwoord.
4. De vragen en de antwoorden daarop worden als bijlage bij de besluitenlijst van de betreffende raadsvergadering gevoegd.

Artikel 38. Inlichtingen

1. Raadsleden dienen verzoeken tot inlichtingen als bedoeld in de artikelen 169, derde lid, en 180, derde lid, van de wet schriftelijk in bij de griffier. De griffier brengt de inhoud van het verzoek zo spoedig mogelijk ter kennis van de overige raadsleden en het college of de burgemeester.
2. De verlangde inlichtingen worden zo spoedig mogelijk aan de raad verschaft, in ieder geval binnen tien dagen nadat het verzoek is ingediend.

Artikel 39. Rondvraag

1. Aan het einde van de vergadering van de raad geeft de voorzitter de leden eenmaal de gelegenheid vragen te stellen. De vragen dienen kort en duidelijk geformuleerd te worden gesteld.
2. De voorzitter of, indien aanwezig, de wethouder die het onderwerp in portefeuille heeft, beantwoordt de vragen zo mogelijk staande de vergadering. Als dit niet mogelijk is, vindt beantwoording van de vragen plaats bij het agendapunt mededelingen in de eerstvolgende vergadering.
3. Over vragen en antwoorden, als in dit artikel bedoeld, wordt niet beraadslaagd.

Hoofdstuk 4: Begroting en rekening

Artikel 40. Procedure begroting

Onverminderd het bepaalde in de wet geschiedt de voorbereiding, het onderzoek en de behandeling van de begroting volgens een procedure die de raad vaststelt.

Artikel 41. Procedure rekening

Onverminderd het bepaalde in de Gemeentewet geschiedt de voorbereiding, het onderzoek en de vaststelling van de jaarrekening volgens een procedure die de raad vaststelt.

Hoofdstuk 5: Lidmaatschap andere organisaties

Artikel 42. Verslag en verantwoording

1. Een lid van de raad dat door de gemeenteraad is aangewezen tot lid van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam of van een ander gemeenschappelijk orgaan, ingesteld op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, heeft het recht (om in aansluiting op de behandeling van de lijst ingekomen stukken of voor het sluiten van de vergadering) verslag te doen over zaken die in het algemeen bestuur als bedoeld of gemeenschappelijk orgaan aan de orde zijn. Voor een door de raad gewenste bespreking van dit verslag kan de voorzitter verwijzen naar de commissie.
2. Ieder lid van de raad kan aan een raadslid, als bedoeld in lid 1, schriftelijke vragen stellen. De regels voor het stellen van schriftelijke vragen, vastgesteld in artikel 36, zijn van overeenkomstige toepassing.
3. Wanneer een lid van de raad het raadslid als bedoeld in het eerste lid ter verantwoording wenst te roepen over zijn wijze van functioneren als zodanig, besluit de raad over het toestaan daarvan. De regel voor het vragen van inlichtingen, vastgesteld in artikel 38, zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Over een voorstel tot ontslag van een door de raad aangewezen lid van het algemeen bestuur van een openbaar lichaam of van een ander gemeenschappelijk orgaan, als bedoeld in het eerste lid, wordt niet beraadslaagd dan nadat in een vergadering, ten minste 14 dagen tevoren gehouden, is besloten te verklaren dat het betrokken raadslid niet meer het vertrouwen van de raad bezit als lid van het bedoelde bestuur.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op andere organisaties of instituties, waarin de raad een van zijn leden heeft benoemd.
6. Dit artikel is eveneens van overeenkomstige toepassing indien de in het eerste lid bedoelde aanwijzing betrekking heeft op de burgemeester, een wethouder of de gemeentesecretaris.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Artikel 43. Uitleg reglement

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of bij twijfel omtrent de toepassing van het reglement, beslist de raad op voorstel van de voorzitter.

Artikel 44. Intrekking oude reglement

Het Reglement van orde voor de vergaderingen van de Raad der Gemeente Rozendaal 2003 (waarin opgenomen de wijziging d.d. 25 juni 2013), wordt ingetrokken.

Artikel 45. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Dit reglement treedt in werking op 1 januari 2023.
2. Dit reglement wordt aangehaald als: Reglement van orde voor vergaderingen en werkzaamheden van de raad van de gemeente Rozendaal 2023.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13 december 2022.

De griffier	De voorzitter
K.M. Schaap	E. Weststeijn

Tabel: Artikelsgewijze toelichting nieuw Reglement van orde (RvO)

Artikel	Inhoud
1. Begripsbepalingen	Kleine wijziging conform model reglement VNG
2. Het Presidium.	Was artikel 4 en is op onderdelen aangepast aan de gewijzigde vergaderopzet en het modelreglement van de VNG. *Nota Bene: Dat het presidium de vergadercyclus vaststelt laat onverlet de bevoegdheid van de burgemeester om een raadsvergadering te beleggen als hij dat nodig oordeelt of als een vijfde deel van de raad daarom verzoekt (art. 17 Gemeentewet).*
3. griffier	Ongewijzigd
4. Onderzoek geloofsbrieven	Was artikel 5. Kleine wijziging conform model reglement VNG
5. Benoeming wethouders.	Nieuw artikel voor Rozendaal, conform het model reglement van de VNG.
6. Fracties	Gewijzigd artikel, conform het model reglement van de VNG
7. Oproep en agenda	Was artikel 8. Tekst aangepast aan de gewijzigde vergaderopzet en de modelverordening van de VNG
8. Ter inzage leggen van de stukken	Toegevoegd dat elektronisch beschikbare stukken op de website worden geplaatst en vertrouwelijke stukken versleuteld aan de raad worden toegezonden.
9. Openbare kennisgeving	Publicatie in het gemeenteblad en op de website. In spoedeisende gevallen alleen op de website.
10. Presentielijst	Kleine wijziging conform de modelverordening van de VNG
11. Zitplaatsen	Ongewijzigd (was artikel 13)
12. Spreektermijnen en-regels	(Samenvoeging van artikel 15 Spreekrecht en artikel 23 spreektijden) Tekst overeenkomstig het modelreglement van de VNG.
13. Spreekrecht Burgers	Was artikel 15. Tekst aangevuld: geen spreekrecht waar bezwaar/beroep of klachtrecht van toepassing is. Melden vóór 12:00 uur bij de griffier.
14. Deelname aan de beraadslaging door anderen.	Was artikel 26, tekst gewijzigd conform het modelreglement van de VNG.
15. Voorstellen van orde.	Was artikel 36
16. Stemverklaring	Ongewijzigd (was artikel 27)
17. Beslissing	Gewijzigde tekst overgenomen uit het modelreglement van de VNG (was artikel 28)

18. Procedure hoofdelijke stemming	(was artikel 29, Stemming over zaken alsmede artikel 17, Primus bij hoofdelijke stemming). Gewijzigde tekst conform het modelreglement van de VNG.
19. Volgorde stemming over amendementen en moties	(was artikel 30, stemming over amendementen en moties
20. Stemming over personen	Gewijzigde tekst overeenkomstig het modelreglement van de VNG (was artikel 31)
21. Herstemming over personen	Was artikel 32
22. Beslissing door het lot	Was artikel 33
23. verslag en besluitenlijst	Videoverslag en besluitenlijst. (was artikel 18 notulen).
24. ingekomen stukken	Digitale publicatie ingekomen stukken. Bespreekpunten op de LIS. (was artikel 19)
25. Toepassing reglement op besloten vergaderingen	Tekst gewijzigd conform het modelreglement van de VNG (was artikel 45)
26. Besluitenlijst besloten vergadering	Uitsluitend digitaal en vergrendeld ter beschikking gesteld aan de raadsleden (was artikel 46 notulen).
27. Opheffen geheimhouding	Was artikel 47
28. Digitaal vergaderen	Nieuw artikel. Digitaal vergaderen is momenteel niet mogelijk. Wetgeving is in voorbereiding.
29. Toehoorders en pers	Was artikel 49
30. Geluid- en beeldregistraties	Was artikel 16
31. Amendementen en subamendementen	Gewijzigde tekst overeenkomstig het modelreglement van de VNG (was artikel 34)
32. Moties	Iets gewijzigde tekst conform het modelreglement van de VNG (was artikel 35).
33. Initiatiefvoorstel	Gewijzigde tekst/procedure, conform het modelreglement van de VNG, teneinde college reactietermijn te geven (was artikel 37).
34. Collegevoorstel	Nieuw artikel: een collegevoorstel op de voorlopige agenda kan niet worden ingetrokken zonder toestemming van de raad.
35. Interpellatie	Iets gewijzigde tekst conform het modelreglement van de VNG (was artikel 38)
36. schriftelijke vragen	Nota Bene: Gewijzigde tekst/procedure betreffende het indienen van schriftelijke vragen, overeenkomstig het modelreglement van de VNG (was artikel 39).

37. Technische vragen	Nieuw artikel, naar aanleiding van de in Rozendaal gangbare praktijk. Gemodelleerd naar een RvO van een andere gemeente.
38. Inlichtingen	Was artikel 40. Nota bene: Gewijzigde procedure conform het modelreglement van de VNG. Was eerstvolgende raadsvergadering. Voorstel is binnen 10 dagen.
39. Rondvraag	Was artikel 41
40. Procedure begroting	Was artikel 42
41. Procedure rekening	Was artikel 43
42. Verslag en verantwoording	Was artikel 44
43. Uitleg reglement	Was artikel 51
44. Intrekken oude regelement	Was artikel 52
45. Inwerkingtreding en citeertitel	Was artikel 52

Artikelen uit het oude reglement die in het nieuwe reglement niet meer terugkeren

Artikel	Reden
Artikel 2 over de voorzitter	Artikel komt niet (meer) voor in het modelreglement van de VNG. De hier genoemde bevoegdheden zijn geregeld in de Gemeentewet.
Artikel 7 over tijd en plaats van vergaderen	Geregeld in een nieuw artikel 2 over het presidium.
Artikel 9 over toezending voorstellen	Geïncorporeerd in nieuw artikel 7: oproep en agenda.
Artikel 14 over het quorum	Artikel komt niet (meer) voor in het modelreglement van de VNG. Dit is geregeld in artikel 20 van de Gemeentewet.
Artikel 24 over de handhaving van de orde/schorsing	Artikel komt niet (meer) voor in het modelreglement van de VNG. De handhaving van de orde in de vergadering berust op grond van artikel 26 van de wet bij de voorzitter.
Artikel 25 Beraadslaging	Artikel komt niet (meer) voor in het modelreglement van de VNG. De in dit artikel genoemde bevoegdheden vloeien voort uit artikel 14 betreffende voorstellen van orde.
Artikel 45 t/m 48 over besloten vergaderingen	Dit is geregeld in de Gemeentewet, alsmede in de artikel 25, 26 en 27 van het nieuwe reglement.
Artikel 50 Maatregelen van orde	Artikel komt niet (meer) voor in het modelreglement van de VNG. Op grond van artikel 26 van de wet gaat de voorzitter over het handhaven van de orde in de vergadering.

Commissieverordening Rozendaal 2023

Verordening van de raad van Rozendaal regelende de taken, bevoegdheden en de samenstelling van de commissie ter voorbereiding van besluitvorming door de raad (artikel 82 Gemeentewet);

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- commissievoorzitter: voorzitter van de raadscommissie of diens plaatsvervanger;
- commissielid: lid van de raadscommissie of diens plaatsvervanger;
- griffier: de griffier van de raad of diens plaatsvervanger;
- Fractievoorzitter: de voorzitter van een raadsfractie
- wet: Gemeentewet.

Artikel 2. Instelling raadscommissie en taken

1. Er is een vaste commissie voor beeldvorming en opiniëring ter voorbereiding van de besluitvorming door de raad, voor zover de bevoegdheid van de commissie strekt.
2. De commissie bestaat uit drie inhoudelijke vergaderblokken:
    A. Blok algemene zaken en financiën
    B. Blok sociaal domein
    C. Blok ruimtelijk domein
3. De commissie:

a. draagt zorg voor beeldvorming en gedachtewisseling over onderwerpen waarop haar werkzaamheden betrekking hebben;
b. voert overleg met het college of de burgemeester over in ieder geval de door hen verstrekte inlichtingen en het gevoerde bestuur ten aanzien van de onderwerpen, bedoeld onder a.

Artikel 3. Samenstelling; benoeming commissievoorzitter

1. Alle leden van de raad zijn lid van de raadscommissie.
2. Ook niet-raadsleden kunnen door de raad, op voordracht van de fracties tot commissielid worden benoemd. De artikelen 10, 11, 12 en 13 van de wet zijn van overeenkomstige toepassing op commissieleden die geen raadslid zijn.
3. Per vergaderblok als bedoeld in het 2e lid van artikel 2, bestaat de commissie uit ten minste één lid en ten hoogste drie leden per fractie. De fractievoorzitter of diens plaatsvervanger bepaalt wie er per vergadering in welk vergaderblok zitting nemen.
4. De raad benoemt uit zijn midden de commissievoorzitter en een plaatsvervangend voorzitter. Deze fungeert als technisch voorzitter en inventariseert of de bespreking door de commissie voldoende beeld van een onderwerp/voorstel heeft opgeleverd.
5. Op verzoek van de commissie kan een portefeuillehouder, ambtenaar of een extern deskundige, ter ondersteuning van de beeldvorming, bij de commissie aanwezig zijn.

Artikel 4. Zittingsduur en vacatures

1. De zittingsperiode van een commissielid en -voorzitter eindigt in ieder geval met het einde van de zittingsperiode van de raad.
2. Het lidmaatschap van een commissielid eindigt als niet meer wordt voldaan aan de in artikel 3, tweede lid, gestelde eisen.
3. De raad kan een commissielid ontslaan op voorstel van de fractie die het lid voor benoeming heeft voorgedragen.
4. De raad kan de commissievoorzitter ontslaan.

5. Commissieleden en de commissievoorzitter kunnen te allen tijde ontslag nemen. Zij doen daarvan schriftelijk mededeling aan de raad. Het ontslag gaat een maand na de schriftelijke mededeling in of zoveel eerder als een opvolger is benoemd.
6. Als door overlijden of ontslag een vacature ontstaat, beslist de raad zo spoedig mogelijk over de vervulling daarvan.
7. Het lidmaatschap van commissieleden, benoemd op voordracht van een fractie die niet langer vertegenwoordigd is in de raad, vervalt van rechtswege.

Artikel 5. De griffier

1. De griffier is aanwezig in de vergaderingen.
2. De griffier kan op uitnodiging van de commissievoorzitter aan beraadslagingen in vergaderingen deelnemen.

Hoofdstuk 2. Vergaderingen

Paragraaf 1. Voorbereiding

Artikel 6. Oproep en agenda

1. De commissievoorzitter zendt ten minste 10 dagen voor een vergadering de commissieleden een schriftelijke oproep en de voorlopige agenda met de daarbij behorende stukken.
2. In spoedeisende gevallen kan de commissievoorzitter na het verzenden van een schriftelijke oproep een aanvullende agenda opstellen. Zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk 48 uur voor aanvang van de vergadering, wordt deze met de daarbij behorende stukken aan de leden gezonden.
3. Op de stukken, bedoeld in het eerste en tweede lid, is artikel 7, tweede lid, van toepassing.
4. De agenda wordt bij aanvang van een vergadering door de raadscommissie vastgesteld.

Artikel 7. Ter inzage leggen van stukken

1. De stukken zijn digitaal beschikbaar en worden op de website van de gemeente geplaatst.
2. Stukken waaromtrent op grond van artikel 25, eerste of tweede lid, van de wet geheimhouding is opgelegd, worden in afwijking van het eerste lid digitaal vergrendeld beschikbaar gesteld aan de commissieleden.

Artikel 8. Openbare kennisgeving

1. Commissievergaderingen worden ter openbare kennis gebracht door aankondiging in het gemeenteblad en op de website van de gemeente.
2. In spoedeisende gevallen kan de openbare kennisgeving uitsluitend langs elektronische weg plaatsvinden.

Paragraaf 2. Vergadering

Artikel 9. Presentielijst

De griffier draagt zorg voor het bijhouden van presentielijsten van de vergaderingen.

Artikel 10. Opening vergadering en quorum

1. Een vergadering wordt niet geopend indien blijkt dat minder dan de helft van het aantal raadsfracties vertegenwoordigd is.
2. Als op grond van het eerste lid de vergadering niet kan worden geopend, belegt de commissievoorzitter opnieuw een vergadering op een tijdstip dat ten minste vierentwintig uur na het bezorgen van de oproeping is gelegen.
3. Op een vergadering als bedoeld in het tweede lid is het eerste lid niet van toepassing. Een raadscommissie kan echter alleen beraadslagen over andere aangelegenheden dan die

waarvoor de ingevolge het eerste lid niet geopende vergadering was belegd, als blijkens de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende commissieleden tegenwoordig is.

Artikel 11. Beeldvorming en opiniëring

1. Aan het einde van de beraadslaging over ieder onderwerp, inventariseert de voorzitter of de bespreking door de commissie voldoende beeld van een onderwerp/voorstel heeft opgeleverd en of de meningen voldoende uitgewisseld zijn.
2. In een vergadering vinden geen stemmingen plaats, met uitzondering van stemmingen over geheimhouding en met betrekking tot de orde.

Artikel 12. Aantal spreektermijnen

1. Beraadslaging over onderwerpen of voorstellen geschiedt in ten hoogste twee termijnen, tenzij de raadscommissie anders beslist.
2. Spreektermijnen worden door de commissievoorzitter afgesloten.
3. Commissieleden voeren in een termijn niet meer dan éénmaal het woord over hetzelfde onderwerp of voorstel.
4. Bij de bepaling hoeveel keer een commissielid over hetzelfde onderwerp of voorstel het woord heeft gevoerd, wordt niet meegerekend het spreken over een voorstel van orde.

Artikel 13. Deelname aan de beraadslaging door collegeleden en anderen

1. De commissievoorzitter kan de collegeleden uitnodigen ter vergadering een nadere toelichting te geven op de stukken dan wel op de op de agenda vermelde onderwerpen.
2. De commissie kan besluiten dat anderen mogen deelnemen aan de beraadslaging.

Artikel 14. Spreekrecht burgers

1. Burgers kunnen in een vergadering maximaal 5 minuten het woord voeren over onderwerpen die geagendeerd zijn.
2. Degenen die van het spreekrecht gebruik willen maken, melden dit op de dag van de vergadering voor 12:00 uur aan de griffier onder vermelding van naam, adres en telefoonnummer en het onderwerp waarover zij het woord wensen te voeren.
3. De commissievoorzitter geeft het woord op volgorde van aanmelding, tenzij afwijking van die volgorde in het belang is van de orde van de vergadering.
4. De inspreker voert het woord, nadat de commissievoorzitter hem dit heeft verleend.
5. De commissievoorzitter kan de deelnemers aan de vergadering toestaan aan insprekers een korte, verhelderende vraag te stellen. Er vindt geen discussie plaats tussen een inspreker en deelnemers van de vergadering.
6. De commissievoorzitter kan bepalen van de hierboven genoemde tijdslimiet af te wijken en/of een tweede termijn toe te staan.

Artikel 15. Handhaving orde en schorsing

1. De commissievoorzitter handhaaft de orde in de vergadering.
2. Hij roept sprekers tot de orde als deze zich in beledigende of onbetamelijke uitdrukkingen uitlaten, afwijken van het in behandeling zijnde onderwerp, andere sprekers herhaaldelijk interrumperen, dan wel anderszins de orde verstoren. Sprekers die hieraan geen gevolg geven kunnen door hem het woord ontnomen worden over het aanhangige onderwerp.
3. Hij kan ter handhaving van de orde de vergadering voor een door hem te bepalen tijd schorsen en, als na de heropening de orde opnieuw wordt verstoord, de vergadering sluiten.
4. Hij kan de raadscommissie voorstellen aan een commissielid dat door zijn gedragingen de geregelde gang van zaken belemmert het verdere verblijf in de vergadering te ontzeggen. Over het voorstel wordt niet beraadslaagd. Na aanneming daarvan verlaat het commissielid

de vergadering onmiddellijk. Zo nodig doet de commissievoorzitter hem verwijderen. Bij herhaling van zijn gedrag kan het commissielid bovendien voor ten hoogste drie maanden de toegang tot de vergadering worden ontzegd.

Artikel 16. Voorstellen van orde
Commissieleden kunnen tijdens een vergadering mondeling een voorstel van orde betreffende de vergadering doen. De raadscommissie beslist hier terstond over.

Artikel 17. Verslag
1. De commissievergadering wordt, behoudens de uitzonderingsgronden als bedoeld in de Wet open overheid, live uitgezonden via de website van de gemeente. Van de vergadering wordt een videoverslag gemaakt.
2. Digitaal beschikbare videoverslagen worden op de website van de gemeente geplaatst, behoudens de uitzonderingsgronden als bedoeld in de Wet open overheid.
3. Uit het verslag blijkt in ieder geval:
    a. de namen van de voorzitter, de griffier, de wethouders en de commissieleden, allen voor zover aanwezig, alsmede van de overige personen die het woord gevoerd hebben;
    b. een vermelding van de zaken die aan de orde zijn geweest;
    c. bij het desbetreffende agendapunt, de naam en de hoedanigheid van die personen aan wie het op grond van artikel 13 en 14 door de commissie is toegestaan deel te nemen aan de beraadslagingen.

Paragraaf 3. Besloten vergaderingen

Artikel 18. Besloten vergaderingen
1. Op besloten vergaderingen is deze verordening van overeenkomstige toepassing voor zover dat niet strijdig is met het besloten karakter van de vergadering.
2. De deuren worden gesloten wanneer een van de aanwezige leden daarom verzoekt, of de voorzitter het nodig acht. De commissie beslist vervolgens of in beslotenheid wordt vergaderd. Het besluit daartoe behoeft ten minste de instemming van de helft van het getal der aanwezige leden.
3. De overige leden van de raad en commissie die niet aan de vergadering van de commissie deelnemen, kunnen een besloten vergadering als toehoorder bijwonen.

Artikel 19. Afzonderlijk verslag besloten vergadering
1. Van een besloten commissievergaderingen wordt een afzonderlijk schriftelijk verslag gemaakt, dat uitsluitend digitaal, vergrendeld beschikbaar gesteld wordt aan de commissieleden.
2. Dit verslag wordt zo spoedig mogelijk in een besloten vergadering ter vaststelling aangeboden. Tijdens deze vergadering neemt de raadscommissie een besluit over het al dan niet opheffen van de geheimhouding op het verslag.
3. Het vastgestelde verslag wordt door de commissievoorzitter en de commissiegriffier ondertekend.

Artikel 20. Opheffing geheimhouding
Als de raad op grond van artikel 89, vierde lid, van de wet voornemens is de geheimhouding van aan de raad verstrekte informatie op te heffen, wordt, als de raadscommissie die geheimhouding heeft opgelegd daarom verzoekt, daarover in een besloten vergadering met de raadscommissie overleg gevoerd.

Paragraaf 4. Toehoorders en pers

Artikel 21. Toehoorders en pers

1. Toehoorders en vertegenwoordigers van de pers wonen openbare vergaderingen uitsluitend bij op de voor hen bestemde plaatsen.
2. Het blijkgeven van tekenen van goed- of afkeuring of het op andere wijze verstoren van de orde is hen verboden.
3. De commissievoorzitter is bevoegd, wanneer de orde in de vergadering op enigerlei wijze door toehoorders wordt verstoord, deze en zo nodig andere toehoorders te doen vertrekken.
4. Hij is bevoegd toehoorders die bij herhaling de orde in de vergadering verstoren voor ten hoogste drie maanden de toegang tot de vergadering te ontzeggen.

Artikel 22. Geluid- en beeldregistraties

Degenen die van een openbare vergadering geluid- of beeldregistraties willen maken, doen hiervan mededeling aan de commissievoorzitter en gedragen zich naar diens aanwijzingen.

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Artikel 23. Intrekking oude verordening

De commissieverordening gemeente Rozendaal 2014 wordt ingetrokken.

Artikel 24. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2023.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Commissieverordening Rozendaal 2023.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 13 december 2022

De griffier,
K.M. Schaap

De voorzitter,
E. Weststeijn

Tabel: Artikelsgewijze toelichting nieuwe commissieverordening

Artikel	Inhoud
1. Begripsbepalingen	Conform de modelverordening van de VNG. Artikel ontbrak in de oude verordening.
2. Instelling raadscommissie en taken.	Was artikel 1. Namen commissieblokken toegevoegd en taken aangepast aan de gewijzigde vergaderopzet.
3. Samenstelling en benoeming	Was artikel 2. Tekst aangepast aan de modelverordening van de VNG. Toegevoegd dat externen op verzoek bij de commissie aanwezig kunnen zijn.
4. Zittingsduur en vacatures	Was artikel 3. Tekst aangepast aan de modelverordening van de VNG.
5. De griffier.	Was artikel 10. Tekst aangepast aan de modelverordening van de VNG en aan de bestaande praktijk.
6. Oproep en agenda	Was artikel 4 (voorbereiding). Tekst aangepast aan de modelverordening van de VNG.
7. Ter inzage leggen van stukken	Was geregeld in artikel 4 (voorbereiding). Tekst uitgebreid, conform de modelverordening van de VNG.
8. Openbare kennisgeving	Was geregeld in artikel 4 (voorbereiding). Tekst uitgebreid, conform de modelverordening van de VNG.
9. Presentielijst	Nieuw artikel op basis van de modelverordening van de VNG.
10. Opening vergadering en Quorum	Was artikel 6. Tekst aangepast aan de gewijzigde vergaderopzet en de modelverordening van de VNG. Vergadering wordt niet geopend als minder dan de helft van het aantal fracties aanwezig is.
11. Beeldvorming en opiniëring;	Was artikel 7, beraadslaging. Tekst aangepast aan de gewijzigde vergaderopzet.
12. Aantal spreektermijnen	Nieuw artikel conform het modelreglement van de VNG.
13. Deelname aan de beraadslagingen door collegeleden en anderen	Was deels geregeld in artikel 8 en artikel 12. Tekst aangepast aan de gewijzigde vergaderopzet.
14. Spreekrecht burgers.	Was deels geregeld in artikel 8. Tekst op basis van de modelverordening van de VNG en de bestaande praktijk.
15. Handhaving orde en schorsing	Was artikel 9. Gewijzigde tekst op basis van de modelverordening van de VNG.
16. Voorstellen van orde	Nieuw artikel conform de modelverordening van de VNG.

17. Videoverslag	Was artikel 11. Tekst aangepast aan de gewijzigde vergaderopzet en op basis van de modelverordening van de VNG
18. Besloten vergaderingen	Was artikel 5. Tekst op basis van de modelverordening van de VNG en de bestaande praktijk.
19. afzonderlijk verslag besloten vergadering	Was geregeld in artikel 5. Tekst op basis van de modelverordening van de VNG.
20. Opheffing geheimhouding	Was geregeld in artikel 5. Tekst op basis van de modelverordening van de VNG.
21. Toehoorders en pers	Was deels geregeld in artikel 8 en 9. Tekst op basis van de modelverordening van de VNG.
22. Geluid en beeldregistraties	Nieuw artikel conform de modelverordening van de VNG.
23. Intrekken oude verordening	Was artikel 14.
24. Inwerkingtreding en citeertitel	Was artikel 14.

GEMEENTE ROZENDAAL

VERGADERSCHEMA COMMISSIE en RAAD 2023

B&W-vergadering: Voorstel concept-agenda raad en commissie (di)	Presidium: Raads- en commissieagenda (ma)	Publicatie raads- en commissieagenda en vergaderstukken: iBabs en website (do)	Commissie- en Raadsvergadering (di)	Reservedatum Raad (di)
17 januari	23 januari	26 januari	14 februari	28 februari
28 februari	6 maart	9 maart	28 maart	11 april
18 april	24 april	26 april (woe)	16 mei	30 mei
6 juni	12 juni	15 juni	4 juli	11 juli
6 juni	12 juni	15 juni	11 juli*	18 juli
29 augustus	4 september	7 september	26 september	10 okt
10 oktober	12 oktober (do)	19 oktober	7 november**	14 nov
14 november	20 november	23 november	12 december	19 december

* Behandeling kadernota
** Behandeling begroting 2024

Voorjaarsvakantie:	18 t/m 26 februari
Meivakantie:	29 april t/m 7 mei
Zomervakantie:	15 juli t/m 27 augustus 2023
Herfstvakantie:	14 t/m 22 oktober
Kerstvakantie:	23 december t/m 7 januari

10 april:	2e paasdag
27 april:	Koningsdag
5 mei:	Bevrijdingsdag
18 mei:	Hemelvaartsdag
29 mei:	2e pinksterdag

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Zienswijze concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor het planMER RES 2.0

Adviseur	: Carola Hoogland	**Datum B&W**	: 25 oktober 2022
Programma	: Energietransitie	**Datum Raad**	: 13 december 2022
Portefeuillehouder	: Tineke van der Pas	**Openbaar**	: **ja**

Aanleiding
In het voorjaar van 2021 is de Regionale Energiestrategie (RES 1.0) Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen vastgesteld door alle betrokken raden, staten en algemeen besturen van de waterschappen. Om het RES-bod van 1,62 TWh aan duurzame energieopwekking (via wind- en zonprojecten) daadwerkelijk uit te kunnen voeren wordt binnen de Groene Metropoolregio gewerkt aan een planMER voor de RES 2.0. U bent hierover geïnformeerd via een raadinformatiebrief (31 mei 2022) en op 5 en 8 september vond hierover een regionaal webinar plaats voor raads- en statenleden. De eerste stap van de planMER is een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) die de kaders geeft voor het milieueffectenonderzoek. Deze notitie beschrijft de inhoud en diepgang van de planMER, en gaat in op de onderzoeksvraag, de scope en detailniveau van het onderzoek en de alternatieven die onderzocht gaan worden. De concept NRD is vrijgegeven voor zienswijzen. U wordt gevraagd om uw zienswijze te geven. De zienswijzeperiode voor de gemeenteraad loopt gelijk op met de zienswijzeperiode voor bewoners en eenieder, zoals besproken in de Agendacommissie Groenemetropoolregio op 27 juni jl. De reacties van inwoners, gemeenten en provincie worden verwerkt, gebundeld en beantwoord in een Nota van Beantwoording. Daarnaast wordt een 'Notitie wijzigingen' opgesteld waarin is opgenomen wat er wijzigt ten opzichte van de concept NRD. Deze Nota én Notitie worden samengevoegd met het concept NRD. Zij vormen samen het definitieve NRD. Het definitieve NRD zal worden voorgelegd voor vaststelling aan colleges. De definitieve NRD is het vertrekpunt voor de planMER. Een extern adviesbureau stelt het Milieueffectrapport op.

Gevraagde beslissing
De raad wordt gevraagd:
1. Kennis te nemen van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) dat de kaders bepaalt voor het milieueffectrapport (planMER) voor de RES 2.0 Groene Metropoolregio.
2. De bijgesloten zienswijze vast te stellen en in te dienen bij de Groenemetropoolregio op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).

Wat willen we bereiken?
We willen een gedragen planMER die helpt de RES 1.0 sneller te borgen in omgevingsbeleid en die kan dienen als beslisinformatie over mogelijke aanpassingen van de RES 1.0. De NRD heeft tot doel om betrokkenen en belanghebbenden te informeren over de inhoud en diepgang van het op te stellen planMER en hen te raadplegen over hun zienswijzen.

Argumenten
- Met het planMER borgen we de RES 1.0.
- We krijgen voor de gehele regio inzicht in de milieueffecten voor zon- en windprojecten.
- Op hoofdlijnen krijgen we voor gehele regio inzicht in de milieueffecten voor warmteprojecten.
- Via vier alternatieven (landschap, natuur, leefomgeving en energiesysteem) onderzoeken we de 'hoeken van het speelveld' voor de ontwikkeling van zon- en windprojecten.

- Door regionale stakeholders vanaf de start van het (NRD)proces te betrekken en eenieder de mogelijkheid te bieden voor het geven van een zienswijze op de NRD, gaan we voor een NRD die door de samenleving wordt gedragen.
- Een zorgvuldig proces staat centraal: de NRD wordt door alle 16 RES gemeenten en de provincie vrijgegeven voor zienswijzen en door de NRD en nota zienswijze wordt straks door alle colleges en GS vastgesteld.

Kanttekeningen

- In de Groene Metropoolregio is afgesproken dat we zoeken naar een goede balans tussen zorgvuldigheid en snelheid binnen het RES 2.0 proces en dat de RES een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Daarom treden alle 16 RES gemeenten en de provincie op als bevoegd gezag. Het gelijktijdig publiceren, plus het beantwoorden van zienswijzen via 17 kanalen is een procesuitdaging.
- In het PvA planMER is onterecht aangegeven dat een zienswijze mogelijk is op het concept-planMER. Het planMER is een onderzoeksresultaat, daarom is een zienswijze daarop niet logisch en zinvol. De zienswijze is mogelijk op het moederbesluit waarvoor het planMER een basisonderzoek is. Het moederbesluit betreft de RES 2.0 en de herijking van de provinciale windvisie.
- Omwille van de begrotingsoverleggen in het najaar – is gekozen voor een relatief lange zienswijzeperiode op de concept NRD. Dit leidt tot een langere doorlooptijd van het planMER proces, met het risico op extra kosten.
- De provincie krijgt vanuit initiatiefnemers voor wind- en zonprojecten in de Groene Metropoolregio vragen over de kansrijkheid en doorgang van energieprojecten. Echter kan de provincie pas met onderbouwde antwoorden komen na afronding van het planMER. Door de langere doorlooptijd van het planMER wachten provincie en initiatiefnemers langer op deze antwoorden.Vertraging brengt de provincie in een zeerongemakkelijke positie . Indien het tijdspad te veel opgerekt wordt, ontstaan voor iedereen ongewenste dilemma's bij de provincie.
- Dit is, voor zover ons bekend, het eerste planMER-proces waarin 17 overheden gezamenlijk optreden als bevoegd gezag. In de Wet Milieubeheer wordt consequent gesproken over één bevoegd gezag. Een proces met meerdere bevoegd gezaggen is nog niet eerder door de rechter getoetst. Er is juridisch advies ingewonnen, over de vraag of dit mogelijk is. Omdat de wetgever beoogd om de verantwoordelijkheid van ruimtelijke plannen zo lokaal mogelijk te borgen, wijst alles erop dat we in dit proces handelen in lijn met de wet.

Wat gaan we daarvoor doen?
a) Planning

De RES 2.0 is na het in werking treden van de Omgevingswet in veel gevallen planMER plichtig. Daarnaast is de RES 2.0 een uitwerking van beleid, waardoor de RES 2.0 een programma vormt op grond van de Omgevingswet. Dit heeft gevolgen voor de inrichting (en planning) van het RES-proces.

Waar op landelijk niveau juli 2023 gold als streefdatum voor de RES 2.0, is dat nu december 2023. De planning is daarmee als volgt:

- Week 43 2022: kennisgeving planMER en publicatie concept NRD voor zienswijzen
- Week 51 2022: sluiting zienswijzeperiode concept NRD
- Q1 2023: opstellen Nota van Beantwoording, vaststelling NRD en start planMER
- Q2 2023: PlanMER
- Q4 2023: ambtelijk concept RES 2.0 met planMER als onderdeel

b) Participatie en communicatie
Als uitgangspunt is bij de RES 1.0 afgesproken: *'Lokale autonomie waar dat kan en benutten van de kracht van de regio waar dat moet'*. Zo ook op gebied van participatie. Het planMER is een onderzoek op regionaal niveau, daarom zijn regionale stakeholders uitgenodigd om deel te nemen in de dialogen om deze NRD te vormen. Regionale stakeholders hebben meegedacht in drie omgevingsdialogen over welke milieueffecten worden onderzocht en hoe gedetailleerd. Bij de bijlagen vindt u de verslagen van de omgevingsdialogen en hoe met de bijdragen in de omgevingsdialogen in de concept NRD of planMER wordt omgegaan.

Een aantal betrokken regionale belanghebbenden hebben in aanvulling op de dialoogavonden een brief geschreven.

Na publicatie van dit concept NRD in week 43, kan eenieder tot 23 december een reactie geven op dit concept NRD. Aanvullend wordt op 3 november voor iedereen die geïnteresseerd is een online informatieavond georganiseerd.

c) Vervolgtraject
De zienswijzeperiode voor de concept NRD sluit op 23 december 2022. Het aanvullen van pro forma zienswijzen kan tot twee weken nadien. Alle zienswijzen worden gebundeld en beantwoord in een Nota van Beantwoording. In een 'Notitie wijzigingen', geven we aan waarin wat er wijzigt ten opzichte van de concept NRD. Dez Nota en Notitie worden samengevoegd met het concept NRD. Zij vormen samen het definitieve NRD. Het definitieve NRD zal worden voorgelegd voor vaststelling aan colleges. Het planMER is in Q2 2023 gereed. Het zal na gereedkoming ter informatie aan uw raad worden gestuurd. Het planMER vormt geen besluit op zich, maar wordt onderdeel van de RES 2.0 en de herijking van de Windvisie van de provincie.

Wat mag het kosten?
Dit besluit heeft geen financiële consequenties. Het planMER traject wordt gedekt uit de regionale middelen voor de RES.

Het college van burgemeester en wethouders,

Kees de Haas,
gemeentesecretaris a.i.

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage(n)
1) De concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor het planMER RES
2) Zienswijze gemeenteraad Rozendaal op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Gemeente ROZENDAAL

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 25 oktober 2022,

Besluit:

1. Kennis te nemen van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) dat de kaders bepaalt voor het milieueffectrapport (planMER) voor de RES 2.0 Groene Metropoolregio.
2. De bijgesloten zienswijze vast te stellen en in te dienen bij de Groenemetropoolregio op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 13 december 2022.

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

RES Arnhem-Nijmegen

Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau planMER RES Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

21 september 2022

Project	RES Arnhem-Nijmegen
Opdrachtgever	Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Document	Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau planMER RES Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen
Status	Definitief 02
Datum	21 september 2022
Referentie	130735/22-013.480
Projectcode	130735
Projectleider	K.A. Haans MSc
Projectdirecteur	Ir. A.H.J. van Kuijk
Auteur(s)	F.D. Kesmer MSc, R. de Jong MSc
Gecontroleerd door	M.M.K. Vanderschuren MSc, K.A. Haans MSc
Goedgekeurd door	K.A. Haans MSc
Paraaf	

Adres

Witteveen+Bos Raadgevende ingenieurs B.V.
Leeuwenbrug 8
Postbus 233
7400 AE Deventer
+31 (0)570 69 79 11
www.witteveenbos.com
KvK 38020751

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Witteveen+Bos is gecertificeerd op basis van ISO 9001.

© Witteveen+Bos

Niets uit dit document mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Witteveen+Bos noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Witteveen+Bos aanvaardt geen aansprakelijkheid voor enigerlei schade die voortvloeit uit of verband houdt met het wijzigen van de inhoud van het door Witteveen+Bos geleverde document.

INHOUDSOPGAVE

1	**INLEIDING**	**5**
1.1	Aanleiding en achtergrond	5
1.2	Plangebied	6
1.3	De noodzaak van een planMER	7
1.4	Doel van de NRD	8
1.5	Scope van het planMER	9
1.6	Bevoegd gezag en initiatiefnemers	9
1.7	Leeswijzer	10
2	**KADERS VANUIT WETGEVING, BELEID EN RICHTLIJNEN**	**11**
2.1	Europees	11
2.2	Nationaal	11
2.3	Provinciaal	12
2.4	Regionaal beleid	15
2.5	Gemeentelijk beleid	18
2.6	Wetgeving en beleid voor wind- en zonne-energie	20
3	**ONDERZOEKSAANPAK**	**21**
3.1	Doel en diepgang van het planMER	21
3.2	Vier stappen	21
3.3	Stap 0: startpunt en uitgangspunten onderzoeken planMER	22
3.4	Stap 1: kansen- en belemmeringenkaarten	22
3.5	Stap 2: ontwikkeling reële alternatieven	28
3.6	Stap 3: effectenonderzoeken alternatieven	28
4	**VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN**	**30**
4.1	Het voornemen	30
4.2	Stap 1: Kansen- en belemmeringenkaarten	32
4.3	Stap 2: ontwikkeling reële alternatieven	38

4.4 Stap 3: effectenonderzoek alternatieven 44

5 REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU EFFECTENONDERZOEK ENERGIETECHNIEKEN 45

5.1 Plan- en studiegebied 45
5.2 Referentiesituatie 45
5.3 Ingreep-effectrelaties energietechnieken 45
5.4 Beoordelingsschaal 47

6 REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU EFFECTENONDERZOEK WARMTE 52

6.1 Onderzoeksaanpak warmtebronnen 52
6.1.1 Ingreep-effectrelaties warmtebronnen 54
6.1.2 Aanpak effectanalyse warmtebronnen 56
6.2 Onderzoeksaanpak warmteopslag 57
6.2.1 Ingreep-effectrelaties warmteopslag 58
6.2.2 Aanpak effectanalyse warmteopslag 59
6.3 Onderzoeksaanpak warmtedistributie 59
6.3.1 Ingreep-effectrelaties warmtedistributie 59
6.3.2 Aanpak effectanalyse warmtedistributie 60
6.4 Kennisleemten, monitoring en evaluatie 62

7 PROCES EN PARTICIPATIE 63

7.1 M.e.r.-procedure 63
7.2 Inspraak en advies 64
7.2.1 Participatie 64
7.2.2 Advies Commissie voor de m.e.r. 64

Laatste pagina 65

Bijlage(n) Aantal pagina's

I Autonome ontwikkelingen 4
II Sturende criteria natuur quickscan 10
III Lijst met regionaal georganiseerde stakeholders 2
IV Begrippenlijst 3

1

INLEIDING

Voor u ligt de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Deze NRD is onderdeel van het proces om de Regionale Energie Strategie 2.0 (RES 2.0) op te stellen voor de Groene Metropoolregio (GMR) Arnhem-Nijmegen. De GMR heeft het Rijk in de RES 1.0 een bod gedaan om in 2030 1,62 TWh duurzame energie op te wekken door windturbines, zonnevelden en zon op dak. Daarnaast onderzoekt de GMR de mogelijkheden voor het gebruik van diverse warmtebronnen in de regio.

Deze NRD is de eerste stap in de milieueffectrapportage-procedure (m.e.r.-procedure). De m.e.r.-procedure wordt doorlopen ter onderbouwing van de milieueffecten van windturbines, zonnevelden en het gebruik van warmtebronnen. In deze NRD beschrijven we wat we gaan onderzoeken en hoe we dit gaat doen. De NRD kan daarom worden gelezen als een plan van aanpak voor de milieueffectrapportage. Deze NRD gaat in op de achtergronden van de diverse plannen in de regio, beschrijft de te doorlopen processtappen en de te onderzoeken alternatieven. Daarnaast geven we aan welk beoordelingskader de basis vormt voor de milieuonderzoeken voor het op te stellen planmilieueffectrapport (planMER). Het planMER biedt de bevoegde gezagen vanuit de milieuaspecten beslisinformatie voor het bepalen van de zoekgebieden voor windturbines en zonnevelden in de RES 2.0. Daarnaast neemt de provincie Gelderland de zoekgebieden voor windturbines op in de nieuwe windvisie.

Definities m.e.r., MER, RES en planMER
Binnen de procedure van milieueffectrapportage worden de afkortingen m.e.r. en het MER gebruikt. De m.e.r. duidt de procedure van milieueffectrapportage aan, zoals het onderzoek, de inspraak en alle bijkomende adviezen. De afkorting MER staat voor het eindproduct, het milieueffectrapport.

Dit rapport betreft een NRD en wordt opgesteld voor de Regionale Energiestrategie 2.0 (RES 2.0). De RES 2.0 is een kaderstellend plan waaruit toekomstige besluiten volgen voor de ontwikkeling van energie- en warmteprojecten in de RES-regio Arnhem Nijmegen. Het planMER toetst de milieueffecten van (zoek)gebieden, om op deze manier milieu een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming. Het planMER is een instrument dat geschikt is voor de planstudiefase met milieubeoordeling op strategisch en relatief abstract niveau.

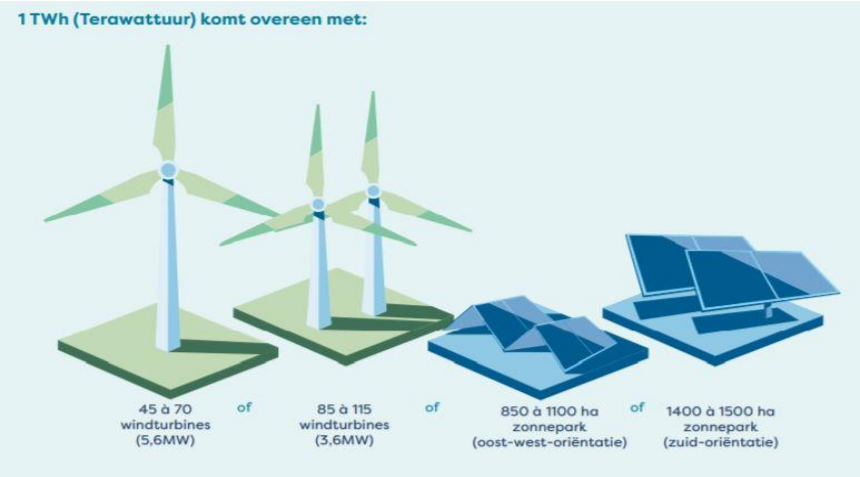
1.1 Aanleiding en achtergrond

Energieopwekking met behulp van fossiele brandstoffen leidt tot uitstoot van broeikasgassen zoals CO_2. Met name door menselijk handelen is de hoeveelheid CO_2 in de atmosfeer toegenomen. Dit veroorzaakt klimaatverandering in de vorm van opwarming van de aarde. Met het Klimaatakkoord van Parijs (2015) hebben 192 landen afgesproken de opwarming te beperken tot maximaal 2 °C. Deze internationale afspraken zijn in de afgelopen jaren vertaald naar afspraken en doelstellingen op nationaal niveau, die onder andere betrekking hebben op energiebesparing en de opwek van duurzame, fossielvrije energie. De afspraken zijn vervolgens vertaald in nationaal, provinciaal en regionaal beleid, zoals het landelijk Klimaatakkoord uit 2019, het Gelders Energieakkoord en de Regionale Energie Strategie (RES 1.0) Regio Arnhem-Nijmegen (zie hoofdstuk 2).

De GMR Arnhem-Nijmegen (hierna: de regio) heeft een bod gedaan om 1,62 TWh duurzame elektriciteit grootschalig op te wekken in 2030. Dit is de bijdrage van de regio aan de nationale opgave van 35 TWh duurzame elektriciteit op land[1]. Dit bod is vastgelegd in de RES 1.0. De regio wil deze doelstelling onder andere realiseren door de ontwikkeling van zonnevelden, grootschalig zon op dak en windturbines. In het bod is uitgegaan van een verhouding van 89 % opgesteld vermogen aan zonnevelden en zon op dak, en 11 % opgesteld vermogen aan windturbines. Deze opwektechnieken verschillen in ruimtebeslag per hoeveelheid op te wekken elektriciteit. Afbeelding 1.1 illustreert het verschil in ruimtebeslag tussen windturbines en zonnevelden.

De huidige verhouding tussen zon en wind is in het bod uit de RES 1.0 niet evenwichtig. De capaciteit van het elektriciteitsnet wordt namelijk niet optimaal benut. Daarnaast zorgt de verhouding uit de RES 1.0 tussen zon en wind voor hogere kosten, omdat elektriciteitsnetten uitgebreid en verzwaard moeten worden, enkel voor de inpassing van zonne-energie. In de RES 1.0 hebben de deelnemers afgesproken om te werken aan een betere verhouding tussen zon en wind. Daarom verkent de regio extra gebieden boven op de zoekgebieden voor wind om tot een meer evenwichtige verhouding te komen tussen wind en zon. Daarnaast is het gebruik van warmtebronnen onderdeel van de RES 1.0. In de RES 1.0 is een eerste basis gelegd met betrekking tot warmte. Er is echter geen specifieke doelstelling aan het gebruik van warmtebronnen gekoppeld.

Afbeelding 1.1 Verschil in ruimtebeslag windturbines en zonnevelden (bron: Nationaal Programma Regionale Energiestrategie)

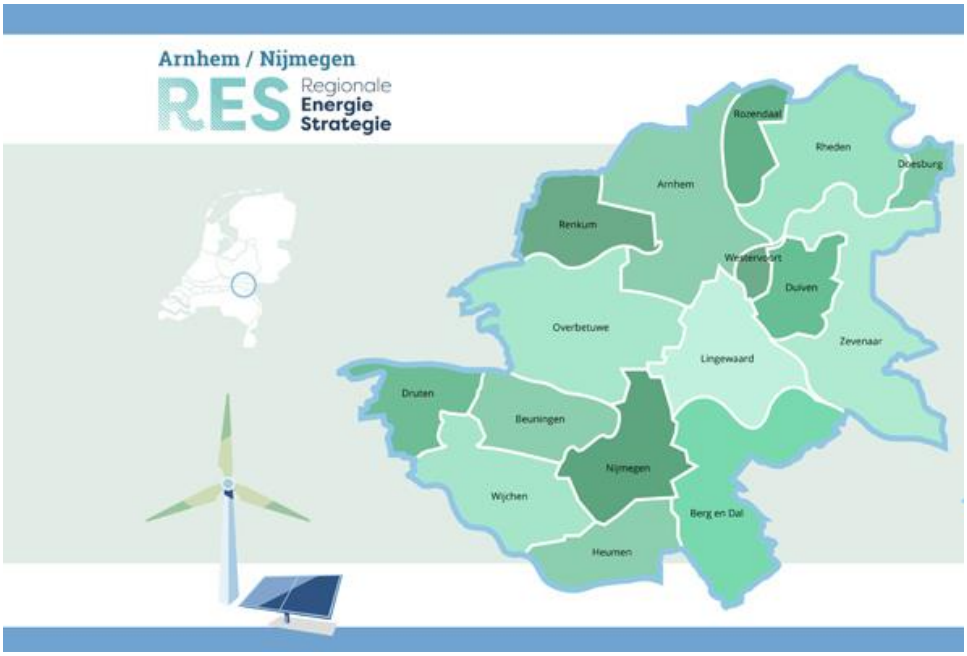

1.2 Plangebied

Het plangebied is het gebied waarbinnen gezocht wordt naar een geschikte invulling voor de realisatie van het voornemen. Afbeelding 1.2 laat het plangebied en de 16 deelnemende gemeenten zien.

[1] In het licht van de verhoogde doelstelling van 55% CO2-reductie in 2030 en de mogelijke stijgende elektriciteitsvraag zullen het Rijk en de medeoverheden bespreken of de doelstelling van 35 TWh herijkt dient te worden. Dit zal worden bezien in samenhang met het Nationaal Plan Energiesysteem (2050) en de vraagontwikkeling (op basis van de input van de werkgroep 'extra opgave'). Het Rijk en de medeoverheden streven ernaar om in het najaar van 2022 meer duidelijkheid te hebben over de herijking van de doelstelling met aandacht voor het scheppen van de juiste randvoorwaarden.

Afbeelding 1.2 Plangebied Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

1.3 De noodzaak van een planMER

Europese en nationale wetgeving schrijven voor dat voor activiteiten met potentieel significante milieueffecten een m.e.r.-procedure wordt doorlopen. Dit hangt mede af van de aard en omvang van de activiteit. Het doel van deze m.e.r.-procedure is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over de invulling van de RES 2.0. Het opstellen van een planMER helpt om alle (ruimtelijke) belangen en claims zichtbaar te maken en onderling af te wegen. De gevolgen voor onder meer het landschap, de natuur en de leefomgeving worden op een navolgbare- en toetsbare wijze in beeld gebracht.

Het vaststellen van de RES 2.0 zal leiden tot een serie besluiten om de energietransitie te realiseren in de regio. De afspraken in de RES 2.0 moeten uiteindelijk, per deelnemende gemeente en door de provincie worden vastgelegd in een ruimtelijk besluit, zoals bijvoorbeeld een Omgevingsvisie en/of Omgevingsplan.

De voorgenomen ontwikkelingen hebben betrekking op een plan dat is opgenomen in de Wet ruimtelijke ordening (artikel 3.1, eerste lid, en 3.6, eerste lid, onderdelen a en b) en daarmee in kolom 3 in categorie D22.2 van het Besluit m.e.r. (zie tabel 1.1). Onder de Omgevingswet (inwerkingtreding 1 januari 2023) wordt dit een Omgevingsplan. Hiermee ontstaat met de RES 2.0 een ruimtelijk plan dat de oprichting van grootschalige duurzame energie mogelijk maakt. In artikel 2, lid 3 van het Besluit m.e.r. is bepaald dat een dergelijk plan direct plan-m.e.r.-plichtig is, omdat deze een activiteit mogelijk maakt die voldoet aan de drempelwaarden zoals opgenomen in kolom 2. Daarmee geldt voor de voorgenomen ontwikkelingen, en dus voor de RES 2.0, een plan-m.e.r.-plicht. Voorgaande blijkt ook uit onderzoek van de werkgroep 'RES en plan-m.e.r.'[1]. Voor de zonnevelden die mogelijk worden gemaakt via de RES 2.0 bestaat geen m.e.r.-plicht. Recent is een procedure doorlopen bij de Raad van State. Hierin heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State geconcludeerd dat een zonneveld niet valt in categorie D22.1 (installatie voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water) van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage (ABRvS 14 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2770). Aangezien er wel sprake is van een kaderstellend plan, waarbij er een samenhang bestaat tussen windturbines en zonnevelden, heeft het nog op te stellen planMER ook betrekking op de zonnevelden.

[1] https://www.commissiemer.nl/actueel/nieuws/resen-zijn-meestal-plan-mer-plichtig.

Tabel 1.1 Categorie uit het Besluit m.e.r. van toepassing op de ontwikkeling

	Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3	Kolom 4
	Activiteiten	**Gevallen**	**Plannen**	**Besluiten**
D 22.2	de oprichting, wijziging of uitbreiding van een windturbinepark	in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op: 1 een gezamenlijk vermogen van 15 megawatt (elektrisch) of meer; of 2 10 windturbines of meer	de structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en de plannen, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet	het besluit bedoeld in artikel 6.5, onderdeel c, van de Waterwet, het besluit, bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet windenergie op zee of de besluiten waarop afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht en een of meer artikelen van afdeling 13.2 van de wet van toepassing zijn dan wel waarop titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is

De m.e.r.-procedure waar deze NRD onderdeel van uitmaakt, heeft tot doel om de besluitvorming over de RES 2.0 te ondersteunen. Het planMER draagt hieraan bij door voorkeuren en risico's voor de uitvoerbaarheid vanuit het milieu inzichtelijk te maken. Daarnaast brengt het planMER de milieueffecten in beeld tussen de nog te bepalen zoeklocaties. Het planMER is een instrument dat geschikt is voor de planstudiefase met milieubeoordeling op strategisch en relatief abstract niveau, ter ondersteuning van bijvoorbeeld de verdeling tussen wind- en zonne-energie in de regio en de daarbij behorende zoekgebieden. Bij de nadere uitwerking op projectniveau wordt een zogenaamd projectMER ingezet. Dit omvat gedetailleerder onderzoek naar de gevolgen van het desbetreffend project op het milieu. Deze NRD is het startpunt van een planMER.

1.4 Doel van de NRD

Deze NRD heeft tot doel om betrokkenen en belanghebbenden te informeren over de inhoud en diepgang van het op te stellen planMER en hen te raadplegen over hun zienswijzen. De reacties betrekken we in de verdere uitvoering van het onderzoek. Daarnaast worden in deze NRD de kaders voor de milieuonderzoeken bepaald. Hiermee is de NRD een belangrijke stap in de procedures richting de RES 2.0.

De NRD leggen we apart voor advies voor aan de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (Cie-m.e.r.). De binnengekomen reacties (zienswijzen) en adviezen verwerken we in een reactienota. De bevoegde bestuursorganen stellen de NRD en de reactienota gezamenlijk vast. De NRD en de reactienota vormen hiermee het uitgangspunt voor het opstellen van het planMER. Participatie is een belangrijk onderdeel van deze NRD (zie hoofdstuk 7). De inhoud van de thema's, de bijbehorende onderzoeken en de te onderzoeken alternatieven, worden mede opgehaald in een participatief proces en zijn beschreven in deze NRD.

1.5 Scope van het planMER

Het planMER dat aansluitend aan deze NRD wordt opgesteld geeft antwoord op de volgende vraag:

Welke gebieden zijn vanuit milieueffecten **geschikt**, **geschikt te maken**, *of* **ongeschikt** *voor de ontwikkeling van ten minste 1,62 TWh*[1][2] *duurzame elektriciteitsambitie, regionale warmtebronnen en de benodigde energie-infrastructuur binnen de Groene Metropoolregio, en hoe kan dit - naast de referentie RES 1.0 - worden ingevuld aan de hand van vier thematische alternatieven?*

Het planMER biedt feitelijke beslisinformatie aan de bevoegde bestuursorganen over welke gebieden in de regio geschikt zijn (geen milieubelemmeringen), geschikt te maken zijn (zachte milieubelemmeringen) en niet geschikt (harde milieubelemmeringen) zijn voor grootschalige energieopwek in 2030 op basis van milieueffecten. Het doel is vergunningverlening voor de energieprojecten uiterlijk op 1 januari 2025 om realisatie voor 2030 mogelijk te maken. De provincie Gelderland stelt gelijktijdig een windvisie op. De resultaten van het planMER van de regio worden opgenomen in de windvisie van de provincie.

Naast de zonnevelden en windturbines brengen we de milieueffecten van warmtebronnen op hoofdlijnen in beeld. Waterkracht is geen onderdeel van het planMER. Hoewel bij de ontwikkeling van waterkracht milieueffecten worden verwacht, zijn de mogelijkheden voor waterkracht in de regio beperkt. Hierdoor is een vergelijking van locaties binnen de regio niet goed mogelijk. Bij concrete waterkrachtprojecten, kunnen de milieueffecten in beeld worden gebracht via bijvoorbeeld een projectMER.

In het planMER onderzoeken we nadrukkelijk geen specifieke locaties. Ook volgt er uit het planMER geen rangschikking van locaties of een voorkeursalternatief. De bevoegde bestuursorganen zijn uiteindelijk verantwoordelijk voor de keuze van zoekgebieden voor de opwek van wind- en zonne-energie. Hierover vindt afstemming plaats op regioniveau. De zoekgebieden die de bevoegde bestuursorganen vastleggen, worden opgenomen in de RES 2.0. De RES 2.0 kan vervolgens worden doorgevoerd in het provinciaal en gemeentelijk beleid.

1.6 Bevoegd gezag en initiatiefnemers

Bij een m.e.r. is sprake van 3 formele rollen: een bevoegd gezag, een initiatiefnemer en adviseurs. Het bevoegd gezag is de instantie die het m.e.r.-plichtige besluit vaststelt (de RES 2.0). Hiervoor zijn de gemeenteraden van de 16 regiogemeenten en de Gelderse Provinciale Staten bevoegd gezag. De Provinciale Staten stellen daarnaast het provinciale windbeleid vast.

De initiatiefnemer is degene die het plan opstelt. In dit geval zijn dat voor de RES 2.0 de colleges van B&W van de 16 gemeenten in de GMR Arnhem-Nijmegen en het college van Gedeputeerde Staten (GS). De dagelijkse besturen (DB) van de 3 waterschappen die deelnemen aan de RES GMR nemen kennis van het plan.

Daarnaast zijn er diverse adviseurs, die adviseren over de inhoud van het planMER. Belangrijk daarbij is de Commissie voor de milieueffectrapportage (Cie-m.e.r.), maar ook andere overheden en insprekers.

---

[1] Het aandeel zon-op-dak van 0,49 TWh wordt in het planMER niet getoetst op milieueffecten.

[2] In het licht van de verhoogde doelstelling van 55 % CO_2-reductie in 2030 en de mogelijk stijgende elektriciteitsvraag zullen het Rijk en de medeoverheden bespreken of de doelstelling van 35 TWh herijkt dient te worden. Dit zal worden bezien in samenhang met het Nationaal Plan Energiesysteem (2050) en de vraagontwikkeling (op basis van de input van de werkgroep 'extra opgave'). Het Rijk en de medeoverheden streven ernaar om in het najaar van 2022 meer duidelijkheid te hebben over de herijking van de doelstelling met aandacht voor het scheppen van de juiste randvoorwaarden.

1.7 Leeswijzer

Voorliggende NRD beslaat 7 hoofdstukken. Hoofdstuk 2 presenteert het beleidskader, met een toelichting op de relevante beleidsstukken, wetten en regelgeving. Hoofdstuk 3 geeft inzicht in de onderzoeksaanpak, hoofdstuk 4 licht de activiteit, de locatieonderbouwing van het plangebied en de alternatieven toe. In hoofdstuk 5 worden de beoordelingskaders voor de beschrijving van de milieueffecten van de energietechnieken toegelicht, met het daarbij behorend overzicht van de beoordelingscriteria. Hoofdstuk 6 behandelt de reikwijdte en detailniveau voor de warmtebronnen. Ten slotte geeft hoofdstuk 7 een toelichting op het te doorlopen proces en het participatie- en communicatieproces.

2

KADERS VANUIT WETGEVING, BELEID EN RICHTLIJNEN

Wet- en regelgeving en beleid stellen randvoorwaarden aan en bevatten ambities voor de ontwikkeling van de RES 2.0. In dit hoofdstuk beschrijven we de algemeen geldende kaders vanuit wetgeving, beleid en richtlijnen. Naast deze algemene kaders, zijn voor elk thema specifieke kaders van toepassing. Deze lichten we toe in hoofdstuk 5 en 6.

2.1 Europees

Europese Green Deal
De Green Deal heeft als doel om de Europese Unie (EU) klimaatneutraal te maken tegen 2050. Het realiseren van deze transitie is een prioriteit voor de Commissie Von der Leyen. Deze doelstelling ligt in lijn met het klimaatakkoord van Parijs om de klimaatopwarming te houden op een maximale stijging van 2 °C. Tegelijkertijd streeft men ernaar om de klimaatopwarming binnen de 1,5 °C houden.

Om deze doelstellingen te bereiken wil de EU tegen 2030 de uitstoot van broeikasgassen met 55 % laten dalen. Om die reden introduceert de EU wetgevende voorstellen die vallen onder het 'Fit-for-55'-pakket. De opwarming van de aarde is nauw verbonden met verschillende beleidsdomeinen zoals energie, vervoer, milieu, staatssteun en aanbesteden. De EU streeft naar de integratie van duurzaamheid binnen deze beleidsdomeinen. Veel van het voorgestelde beleid zal uiteindelijk op lokaal en regionaal niveau moeten worden uitgevoerd.

2.2 Nationaal

Klimaatakkoord
De Nederlandse CO_2-reductieopgave voor 2050 komt voort uit het internationale Verenigde Naties Klimaatakkoord van Parijs (Parijs, 2015). In 2017 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het internationale Klimaatakkoord, waardoor de opgave voor 2050 wettelijk is vastgelegd. De huidige doelstellingen voor de energietransitie komen voort uit de Europese Klimaatwet (Fit-for-55, 2021):
1 emissies van broeikasgassen liggen in 2030 55 % lager dan in 1990;
2 klimaatneutraliteit in 2050.

In het nationale Klimaatakkoord (2019)[1] is uitgewerkt hoe Nederland de doelstellingen wil bereiken. Het nationale Klimaatakkoord vormt het kader voor de Regionale Energiestrategie (RES). In de RES wordt op regionaal niveau (in 30 regio's) de strategie vastgelegd voor de omschakeling van een maatschappij die draait op voornamelijk fossiele energie naar een fossielvrije energievoorziening. De RES (zie paragraaf 2.3) moet bijdragen aan het realiseren van de doelstelling om 35 TWh (terawattuur)[2] aan elektriciteit op land op te wekken per 2030, of eerder indien mogelijk. Met de RES worden decentrale overheden in staat gesteld een goed plan met maatschappelijke acceptatie op te stellen. Hierbij verkennen provincies, gemeenten,

[1] Zie: https://www.klimaatakkoord.nl/.

[2] Een Terawattuur staat gelijk aan 1 miljard Kilowattuur (kWh). Ter referentie: een Nederlands huishouden verbruikt jaarlijks circa 3.500 kWh aan elektrische energie. Bron: https://www.klimaatakkoord.nl/elektriciteit/vraag-en-antwoord/eenheden-van-energie-en-vermogen.

waterschappen, netbeheerders en - in de meeste gevallen - burgers gezamenlijk de (on)mogelijkheden voor duurzame elektriciteit, meestal in de vorm van wind- of zonne-energie.

Verhoging doelstellingen

In het licht van de verhoogde doelstelling van 55 % CO_2-reductie in 2030 en de mogelijk stijgende elektriciteitsvraag zullen het Rijk en de medeoverheden bespreken of de doelstelling van 35 TWh herijkt dient te worden. Dit zal worden bezien in samenhang met het Nationaal Plan Energiesysteem (2050) en de vraagontwikkeling (op basis van de input van de werkgroep 'extra opgave'). Het Rijk en de medeoverheden streven ernaar om in het najaar van 2022 meer duidelijkheid te hebben over de herijking van de doelstelling met aandacht voor het scheppen van de juiste randvoorwaarden.

In een kamerbrief van 2 juni 2022 (kenmerk: DGKE-K / 22219034) heeft de Minister voor Klimaat en Energie aangegeven dat zowel in het licht van het Urgenda-vonnis als de realisatie van de 55 % reductie in 2030, een versnelling van de emissiereductie noodzakelijk. Om met voldoende zekerheid het aangescherpte doel van 55 % reductie in 2030 te realiseren, wil het kabinet zich bij de uitwerking van het klimaatbeleid richten op 60 % emissiereductie, zodat ook bij tegenvallers de 55 % reductie niet in het geding is. De besluitvorming over de aanscherping van het beleidsprogramma vindt plaats in het voorjaar van 2023.

Nationale Omgevingsvisie

De Rijksoverheid kiest in de Nationale Omgevingsvisie[1] voor het realiseren van de opgave van duurzame energie voor de kwaliteit van de omgeving en het combineren van functies. Grootschalige clustering van de productie van duurzame energie (door windturbines, eventueel in combinatie met zonnevelden) heeft de voorkeur. Daarbij moet wel rekening gehouden worden met andere waarden, zoals landschappelijke kenmerken, nationale veiligheid, natuur, cultureel erfgoed, water en bodem, én maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak. Daarnaast is de voorwaarde dat bewoners betrokken zijn, invloed hebben en meeprofiteren in de opbrengsten.

Omgevingswet

Op 1 januari 2023 treedt Omgevingswet in werking. De Omgevingswet betreft een wet die een verregaande vereenvoudiging van het stelsel van wetgeving voor de ontwikkeling en het beheer van de leefomgeving (omgevingsrecht) beoogt, door tientallen op dit moment vigerende wetten en honderden regels te bundelen in één nieuwe wet. De wet betekent een aanzienlijke inhoudelijke reductie van regels op het terrein van water, lucht, bodem, natuur, infrastructuur, gebouwen en cultureel erfgoed.

Wanneer de RES 2.0 wordt vastgelegd in een programma geldt een plan-m.e.r.-plicht zodra het programma 'kaderstellend' is voor m.e.r.-plichtige besluiten (zie paragraaf 1.3). Het begrip 'kaderstellend' moet ruim worden uitgelegd. Een programma is al kaderstellend als het 'de toon zet voor' vervolgbesluitvorming. Voor een RES is het hierbij van belang of het document (indicatieve) criteria of voorstellen bevat voor ruimtelijke keuzes, omvang of wijze van uitvoering van energieprojecten. In dit geval worden er zoekgebieden vastgelegd in de RES 2.0, waarmee de RES 2.0 een kaderstellend plan is.

2.3 Provinciaal

Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

Op 19 december 2018 hebben de Provinciale Staten van Gelderland de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland vastgesteld. De provincie Gelderland wil in 2050 volledig klimaatneutraal zijn. In 2030 wil de provincie een broeikasgasreductie van 55 % in Gelderland. Dit bereikt de provincie door grootschalige besparing en opwekking uit verschillende duurzame bronnen van energie, zoals wind, zon, waterkracht, biomassa en bodemenergie. De provincie stimuleert innovatie en het uitrollen van bewezen technieken. De provincie streeft naar een versnelde energietransitie, gericht op forse vergroting van het aandeel duurzame energie en passend bij de Gelderse kwaliteiten. Voor het opwekken, opslaan en transporteren van duurzame energie is ruimte nodig; veel ruimte. Windturbines, zonnevelden, warmtecentrales, (mest-)vergisters,

[1] Zie: https://www.denationaleomgevingsvisie.nl/.

waterkrachtcentrales moeten een plek krijgen in het Gelderse landschap, wil de provincie haar ambitie halen. Dit raakt de leefomgeving van alle Gelderlanders en kan conflicteren met andere Gelderse kwaliteiten – zoals de natuur, het rivierenlandschap met de uiterwaarden en het erfgoed.

Afbeelding 2.1 Visieschets voor het gesprek over energietransitie (bron: omgevingsvisie Gaaf Gelderland)

Beleidslijn windenergie

Als bijlage bij de Omgevingsvisie is de beleidslijn windenergie opgenomen. Deze is vastgesteld door de Gedeputeerde Staten van Gelderland op 26 februari 2019. Deze beleidslijn verduidelijkt de bedoeling van de provincie met de Visieschets (afbeelding 2.1) voor het gesprek over Energietransitie. De beleidslijn beschrijft hoe en waar de provincie windturbines gerealiseerd wil zien. Dit beleid verwoordt de hiervoor geldende provinciale benadering.

Omgevingsverordening

De Omgevingsverordening Gelderland (geconsolideerd op 1 februari 2022) beschrijft de regels behorende bij de Omgevingsvisie. Er wordt op hoofdlijnen onderscheid gemaakt tussen de opwek van grootschalige windenergie en zonne-energie.

Windenergie

In paragraaf 2.7.1 zijn de 'Instructieregels windturbines' opgenomen. Artikel 2.62 stelt dat een bestemmingsplan dat de oprichting van een windturbine of windturbinepark mogelijk maakt, aandacht besteedt aan:

1 de ruimtelijke kenmerken van het landschap;
2 de maat, schaal en inrichting in het landschap;
3 de visuele interferentie met een nabijgelegen windturbine of windturbines;
4 de cultuurhistorische achtergrond en waarden van het landschap;
5 de beleving van de windturbine of het windturbinepark in het landschap.

Daarnaast stelt artikel 2.63 dat windturbines niet geplaatst mogen worden in rustgebieden voor winterganzen, de weidevogelgebieden en delen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Met betrekking tot windturbines in Gelders natuurnetwerk (GNN) volgt uit artikel 2.39 dat dit alleen is toegestaan als er geen nadelige gevolgen zijn voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang van het GNN. Nieuwe activiteiten binnen Groene ontwikkelingszones (GO) (artikel 2.52) zijn alleen toegestaan als de kernkwaliteiten of ontwikkelingsdoelen, genoemd in de bijlage 'Kernkwaliteiten Gelders natuurnetwerk en Groene

ontwikkelingszone', per saldo en naar rato van de ingreep worden versterkt en de samenhang niet verloren gaat.

In artikel 1a.3 zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot afwijkruimte van de instructieregels. Voor weidevogelgebieden geldt op basis van artikel 2.51a dat een nieuw bestemmingsplan in ieder geval windturbines niet toe staat. Hier kan middels de bepalingen in artikel 1a.2 niet van worden afgeweken.

De bepalingen in artikel 1a.3 ten aanzien van afwijkruimte van de instructieregels voor windturbines in rustgebieden voor winterganzen, delen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, GO en GNN zijn de volgende:

a er is sprake van een groot openbaar belang;
b er zijn geen reële alternatieve locaties beschikbaar;
c er worden tijdig effectieve compenserende maatregelen getroffen met het oog op de betrokken provinciale belangen.

Als groot openbaar belang wordt onder andere de duurzame opwekking van energie beschouwd, voor zover dit een significante bijdrage levert aan de regionale, provinciale of landelijke energiedoelstelling. Wel geldt dat er compensatie plaats dient te vinden van hetgeen bepaald is in afdeling 2.6 (natuur en landschap) van de Omgevingsverordening. De overblijvende effecten dienen gelijkwaardig te worden gecompenseerd in overeenstemming met paragraaf 2.6.2. Voor de instructieregels ter bescherming van het GNN (onder andere artikel 2.39) geldt dat alleen afgeweken kan worden als er geen reële alternatieven zijn. Dit wijkt af van de bepaling met betrekking tot alternatieve locaties, waarbij gekeken dient te worden naar alternatieve locaties.

Artikel 2.42 biedt de volgende afwijkingsruimte specifiek voor windturbines:

1 voor een locatie binnen het gebied dat is aangeduid als Gelders natuurnetwerk, zijn windturbines onder voorwaarden mogelijk als de compensatie voor windturbines en omliggende verharding bestaat uit maatregelen waarbij:
   a de nadelige gevolgen voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang van het Gelders natuurnetwerk zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd in overeenstemming met bijlage 'Gelijkwaardige natuurbeheertypen';
   b de oppervlakte aan natuur die verloren gaat voor 200 % wordt gecompenseerd;
2 de initiatiefnemer legt de wijze van compensatie van de kernkwaliteiten en de wijze waarop aandacht aan voorkomende soorten wordt besteed vast in een natuurversterkingsplan dat onderdeel uitmaakt van het bestemmingsplan.

Zonnevelden

Voor zonnevelden zijn de hierboven genoemde voorwaarden eveneens van toepassing (met uitzondering van artikel 2.42 en 2.62). In aanvulling hierop zijn in paragraaf 2.7.4 de 'Instructieregels zonnevelden in het buitengebied' opgenomen. Artikel 2.65a (gebieden of locaties voor zonnevelden) stelt het volgende:

- als een bestemmingsplan zonnevelden in het buitengebied mogelijk maakt, wordt met het oog op het belang van zorgvuldig ruimtegebruik rekening gehouden met:
   a de bijdrage van zonne-energie aan de lokale energiebehoefte;
   b de mogelijkheden om binnen het stedelijk gebied en op daken van gebouwen in die behoefte te voorzien;
   c de gevolgen voor de ruimtelijke kwaliteit van gebieden of locaties waar zonnevelden mogelijk zijn en de wijze waarop deze kwaliteit behouden of blijvend versterkt kan worden;
   d de samenhang met het omringende landschap;
   e de consequenties voor het elektriciteitsnet; en
   f het huidige grondgebruik;
- het bestemmingsplan verzekert een gebruikstermijn van maximaal 30 jaar en dat na beëindiging van het gebruik het zonneveld wordt verwijderd;
- het bestemmingsplan bepaalt in welke mate de bij aanleg en gebruik van een zonneveld gerealiseerde versterking van de ruimtelijke kwaliteit na verwijdering van het zonneveld in stand wordt gehouden.

Hierbij dient rekening gehouden te worden met in ieder geval de bepalingen uit artikel 2.39 en 2.51a. Geconcludeerd kan worden dat er mogelijkheden zijn voor de ontwikkeling van windturbines en

zonnevelden binnen enkele aangewezen natuurgebieden en landschappen (niet van toepassing voor weidevogelgebieden). Hiervoor dient voldaan te worden aan de voorwaarden zoals gesteld in artikel 1a.3.

Gelders Klimaatplan 2021 - 2030

Het Gelders Klimaatplan 2021 - 2030[1] staat voor een broeikasgasreductie van 55 % ten opzichte van 1990 in 2030. In Gelderland werken 6 regio's aan een RES. Doorgerekend naar rato van potentie lijkt een Gelderse bijdrage van 3,4 TWh aan de landelijke doelstelling realistisch, zoals blijkt uit het Gelders Klimaatplan. Een optelling van de biedingen uit de 6 RES'en leidt tot 6,5 TWh. In RES 2.0 en verder zal de realiteitswaarde van de biedingen blijken, omdat de plannen dan concreter worden uitgewerkt. Als in de praktijk blijkt dat niet alle locaties daadwerkelijk ontwikkeld kunnen worden, verwacht de provincie dat alternatieven nodig zijn. Dit kan door op zoek te gaan naar nieuwe locaties, ofwel door te zoeken naar extra CO_2-reductie binnen andere domeinen om de doelen voor 2030 te halen.

2.4 Regionaal beleid

Regionale Energiestrategie (RES 1.0) Regio Arnhem-Nijmegen

De RES 1.0 voor de GMR Arnhem-Nijmegen is in 2021 vastgesteld door de bevoegde gezagen. In de RES 1.0 heeft de regio samen met maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners de mogelijkheden onderzocht voor het opwekken van duurzame elektriciteit op land en het gebruik van warmtebronnen. De RES 1.0 gaat over de opwekking van duurzame elektriciteit via windturbines, zonnevelden en zon op grote daken (>15 kWP), de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de benodigde opslag en energie infrastructuur. Voor de keuzes die gemaakt zijn in de RES is een afwegingskader opgesteld (afbeelding 2.2). De criteria binnen dit afwegingskader zijn de ruimtelijke kwaliteit in relatie tot de opgave, het maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak, de energieopbrengst en kostenefficiëntie (systeemefficiëntie) van de maatregelen. Er is ook gekeken naar kansen om de energieopgave te combineren met andere geplande of gewenste ingrepen in het landschap, de zogenaamde integraliteit (koppelkansen). Tot slot is de kansrijkheid van grootschalige opwekking van zon- en windenergie getoetst aan belemmerend beleid rond bijvoorbeeld natuur, defensie, veiligheid, landschap en cultuurhistorie.

Afbeelding 2.2 Afwegingskader RES 1.0

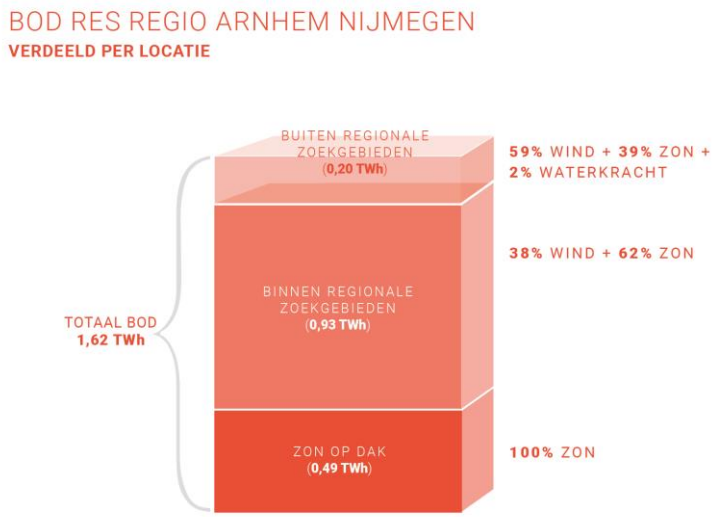

De regio draagt met 1,62 TWh bij aan de landelijke ambitie van 35 TWh opwekking via onder andere zonnevelden, grootschalig zon op dak en windturbines. De basis is de inzet op de mogelijkheden van zonnepanelen op grote daken. Daar is 0,49 TWh aan opgesteld vermogen voorzien. Binnen de regionale

[1] Geraadpleegd via website provincie Gelderland 'Een klimaatneutraal Gelderland'.

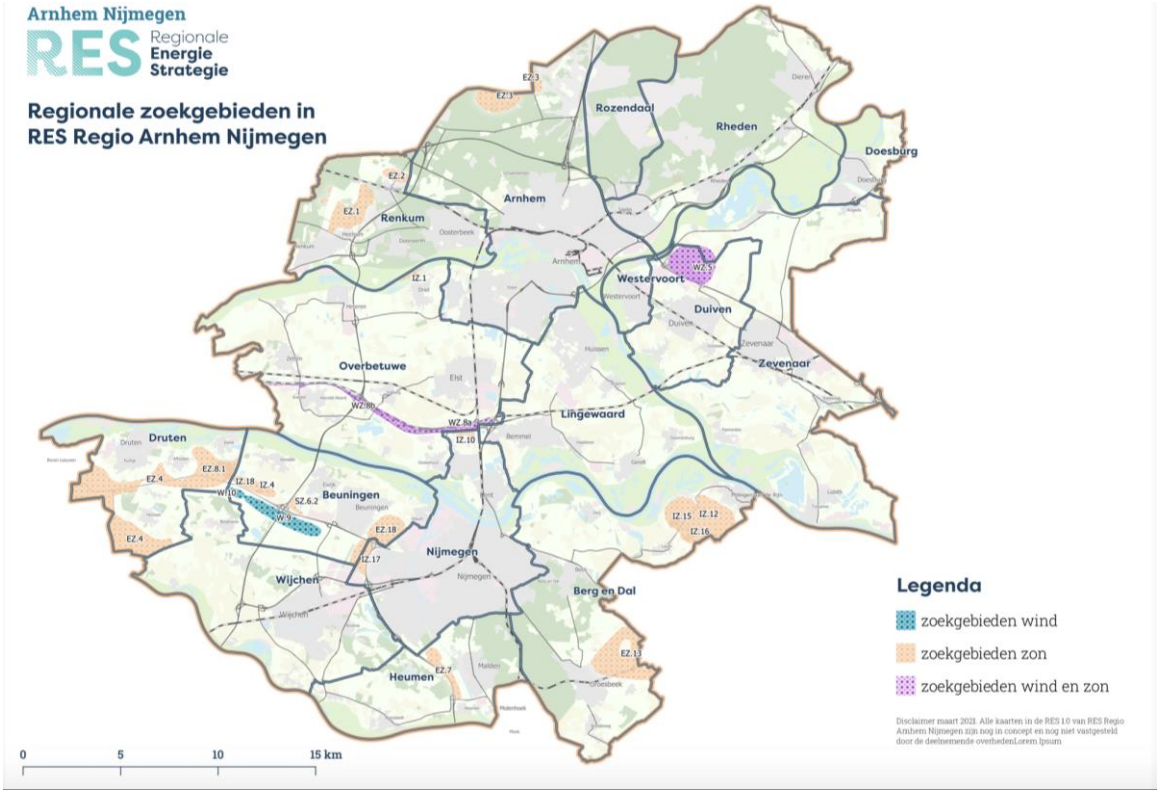
zoekgebieden gaat het om 0,92 TWh aan vermogen door zonnevelden en windturbines en buiten regionale zoekgebieden nog eens 0,20 TWh (afbeelding 2.3).

Afbeelding 2.3 Bod RES 1.0 verdeeld per locatie

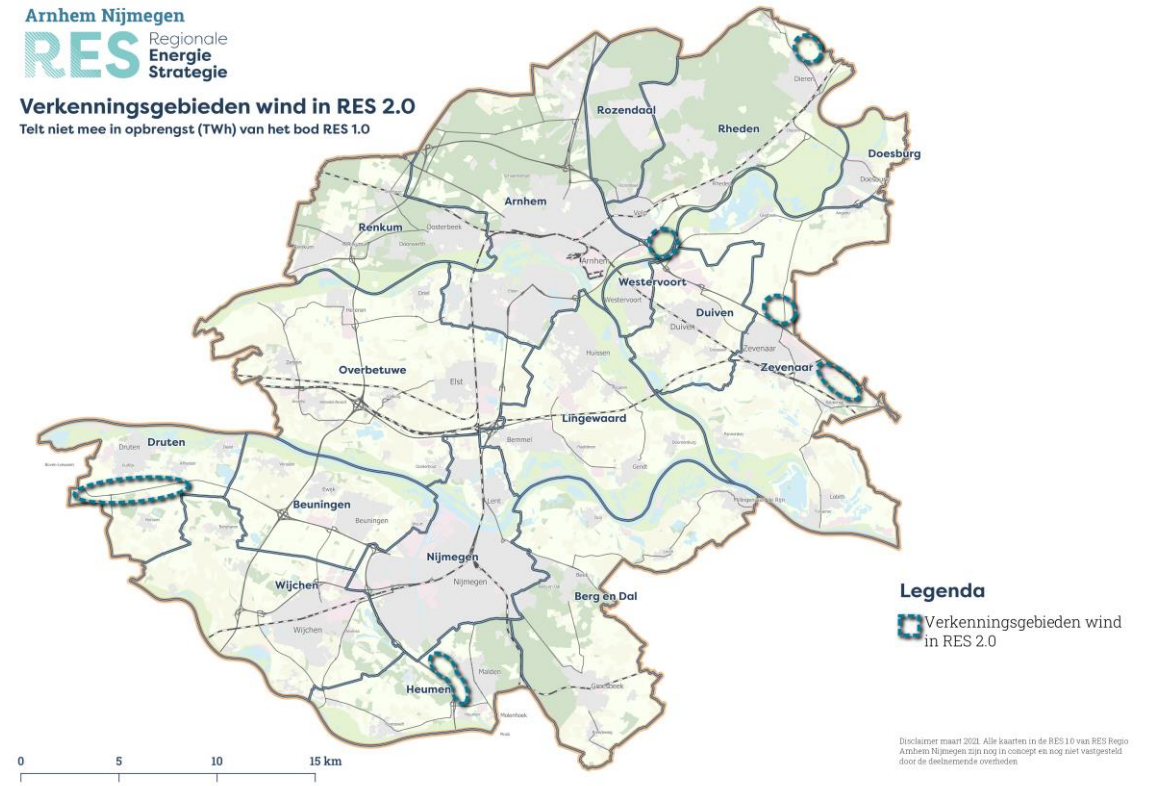

Op het niveau van de RES 1.0 is ook gekeken naar de gebieden in de regio waar de ontwikkeling van grote warmtenetten kansrijk is. Rond deze bovenlokale (of soms zelfs bovenregionale) warmtebronnen zal de komende jaren een structureel gesprek plaatsvinden met alle betrokken partijen, om af te stemmen op welke wijze deze bronnen zo efficiënt mogelijk kunnen worden ingezet om de warmtetransitie te doen slagen. Uiteindelijk is de RES 1.0 vastgesteld met daarin de zoekgebieden voor de realisatie van windturbines en zonnevelden (afbeelding 2.4). Daarnaast zijn er nog enkele aanvullende verkenningsgebieden voor windturbines vastgelegd, om zo meer mogelijkheden voor windenergie in beeld te brengen (afbeelding 2.5). Deze gebieden tellen niet mee in het bod van 1,62 TWh van de RES 1.0, maar wil de regio in het RES 2.0 proces nader onderzoeken.

Afbeelding 2.4 Bod RES 1.0 regionale zoekgebieden

Afbeelding 2.5 Verkenningsgebieden wind in RES 2.0

2.5 Gemeentelijk beleid

Omgevingsvisies

De Omgevingsvisies van de gemeenten in de regio zijn kaderstellend voor de ontwikkelingen binnen de regio. De Omgevingsvisie is 1 van de instrumenten uit de Omgevingswet. Deze nieuwe wet gaat in op 1 januari 2023. Er is daarom alleen gekeken naar de omgevingsvisies binnen de gemeenten en niet naar bijvoorbeeld (veelal verouderde) structuurvisies. Tabel 2.1 toont een beknopt overzicht van de Omgevingsvisies binnen de regio Arnhem-Nijmegen. Elke gemeente moest voor eind 2021 ook een Transitievisie Warmte hebben vastgesteld. Gemeenten maken het tijdspad inzichtelijk: wanneer kunnen welke wijken of buurten van het aardgas worden afgekoppeld?

Tabel 2.1 Overzicht van de omgevingsvisies van de gemeenten binnen de GMR

Gemeente	Omgevingsvisie	Beschrijving	Voortgang
Arnhem	Omgevingsvisie Arnhem 2040	de Omgevingsvisie gaat over de toekomst van de leefomgeving van Arnhem. Het geeft een beeld van Arnhem in 2040 als een groene, vitale stad met ruimte voor meer inwoners en bedrijvigheid. In de Omgevingsvisie zijn de opweklocaties voor wind en zon en het zoekgebied zon uit de RES 1.0 opgenomen	opstellen Omgevingseffect Rapport (OER) voor concept
Berg en Dal	Omgevingsvisie Berg en Dal	de gemeente Berg en Dal is op dit moment een koersdocument aan het opstellen om oplossingen voor de vraagstukken te zoeken en de visie op hoofdlijnen te bepalen. Het huidige beleid is opgenomen in het Actieplan Duurzaamheid	voorbereiding
Beuningen	Omgevingsvisie Beuningen 2040	de Omgevingsvisie richt zich op 5 ambities, waaronder een energieneutraal en klimaatbestendig Beuningen. De gemeente faciliteert de energietransitie: verduurzaming van de energiebronnen en bijbehorende infrastructuur (duurzame opwekking van energie: windenergie, zonne-energie et cetera)	vastgesteld in december 2021
Doesburg	nader te bepalen	nader te bepalen	nader te bepalen
Druten	Omgevingsvisie Druten 2035	in de omgevingsvisie legt de gemeente vast hoe de gemeente ook in 2035 een fijne plek is om te wonen, werken, leven en genieten	voorbereiding opstellen concept
Duiven	Omgevingsvisie Duiven	in de Omgevingsvisie benoemt de gemeente dat het in 2050 energieneutraal wil zijn. De realisatie van grootschalige opwek van hernieuwbare energie (zon en wind) is hiervoor nodig. Het uitgangspunt is dat de gemeente Duiven een bijdrage levert aan de versnelling van de energietransitie, passend bij de maat en ruimtelijke kwaliteiten van de gemeente. In de Omgevingsvisie zijn expliciet de zoekgebieden wind en zon aangewezen die in de gemeente Duiven vallen binnen het zoekgebied WZ5 van de RES 1.0 regio Arnhem Nijmegen	vastgesteld in februari 2022

Gemeente	Omgevingsvisie	Beschrijving	Voortgang
Heumen	Omgevingsvisie Heumen	de Omgevingsvisie verwoordt de doelstellingen en ambities van de gemeente Heumen ten aanzien van de fysieke leefomgeving voor de komende 10 jaar	opstellen koersdocument
Lingewaard	Omgevingsvisie Lingewaard	de gemeente werkt aan het opstellen van een concept Omgevingsvisie. Hierin staat onder andere benoemd dat de gemeente een positieve houding heeft ten opzichte van initiatieven voor windmolens. De A15-zone is een kans voor de ontwikkeling van duurzame opwek van energie	opstellen concept Omgevingsvisie
Nijmegen	Omgevingsvisie 2020 - 2040	in de Omgevingsvisie staan uitgangspunten voor het gebruik van de ruimte in Nijmegen. Het doel is om uiterlijk in 2045 energieneutraal en aardgasvrij te zijn. In de Omgevingsvisie is een kaart opgenomen waarbij gebieden voor potentiële windturbines en zonnevelden zijn aangewezen	vastgesteld in oktober 2020
Overbetuwe	Omgevingsvisie Overbetuwe 2040	de omgevingsvisie is een integrale en toekomstbestendige koers voor de leefomgeving in Overbetuwe. Er wordt benoemd dat de gemeente inzet op clustering van grootschalige opwek in de zone rondom de A15 en de Betuweroute en dat hier ruim 500 TJ aan duurzame stroom gaat worden opgewekt	vastgesteld in oktober 2019
Rheden	Omgevingsvisie Rheden	de Omgevingsvisie Rheden wordt op dit moment opgesteld. Naar verwachting wordt deze vastgesteld medio 2023	voorbereiding
Renkum	Omgevingsvisie Renkum 2040	in de Omgevingsvisie Renkum 2040 is de RES 1.0 verwerkt. De gemeente zet in op zon op dak en zonnevelden. Windenergie is hierbij tot 2030 niet in beeld	vastgesteld in januari 2022
Rozendaal	Omgevingsvisie Rozendaal	inhoud nog niet bekend	voorbereiding
Westervoort	Omgevingsvisie Westervoort	Westervoort wil in de toekomst een duurzaam thuis, een gezonde, sociale en veilige omgeving, een vitale economie en een goede bereikbaarheid voor haar inwoners realiseren. De gemeente wil bijdragen aan de RES. De gemeente Westervoort werkt mee aan alle RES-opgaven. Noch in de RES 1.0, noch in de Omgevingsvisie Westervoort zijn er mogelijkheden opgenomen voor zoekgebieden voor de grootschalige opwek van wind- en zonne-energie	vastgesteld in september 2021
Wijchen	Omgevingsvisie Druten	de gemeente zit in de voorbereidende fase voor de Omgevingsvisie. De centrale hierbij zal zijn: hoe zet de gemeente Wijchen eruit in 2035?	voorbereiding
Zevenaar	Omgevingsvisie Zevenaar	de omgevingsvisie voor Zevenaar is de strategische, integrale lange termijnvisie (2040) voor de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie zit in de voorbereidende fase	voorbereiding

2.6 Wetgeving en beleid voor wind- en zonne-energie

Bovenstaande paragrafen beschrijven op hoofdlijnen de wettelijke kaders en beleidskaders die van toepassing zijn voor de ontwikkeling. Daarnaast is ook milieuwetgeving van toepassing op de voorgenomen ontwikkelingen. Bij het planMER wordt per milieuthema de relevante wetgeving en beleid beschreven en toegelicht. Zodra er duidelijkheid is over nieuwe nationale en provinciale kaders, bijvoorbeeld het Activiteitenbesluit en de provinciale Omgevingsverordening, worden die, indien redelijkerwijs mogelijk, meegenomen in het planMER.

3

ONDERZOEKSAANPAK

In dit hoofdstuk lichten wij de toegepaste onderzoeksaanpak toe.

3.1 Doel en diepgang van het planMER

Het planMER heeft tot doel om de besluitvorming voor de RES 2.0 te ondersteunen. Het planMER draagt hieraan bij door mogelijkheden en risico's voor de uitvoerbaarheid vanuit milieuperspectief inzichtelijk te maken. Daarnaast brengen we met het planMER de effecten in beeld die verschillen tussen locaties en/of tussen de verschillende energie- en warmtetechnieken. Het gaat daarbij om onderscheidende milieueffecten met een effectduur die langer is dan de aanlegfase, zie onderstaand kader.

Tijdelijke effecten in het planMER
Tijdelijke effecten die na de aanlegfase voorbij zijn (zoals een tijdelijke invloed op het landschap of op ruimtegebruik door aanlegwerkzaamheden), beschouwen we in het planMER niet, tenzij deze een risico vormen voor de uitvoerbaarheid. Tijdelijke effecten zijn over het algemeen niet bepalend voor de keuze van gebieden of een keuze tussen de verschillende energie- en warmtetechnieken. Effecten die weliswaar optreden tijdens de aanlegfase, maar een langere doorwerking hebben (zoals stikstofdepositie), worden eveneens niet beschouwd in het planMER. Dit kan, evenals overige tijdelijke effecten, worden beschouwd in een projectMER voor concrete projecten. In het planMER wordt nader toegelicht welke effecten niet worden beschouwd en waarom.

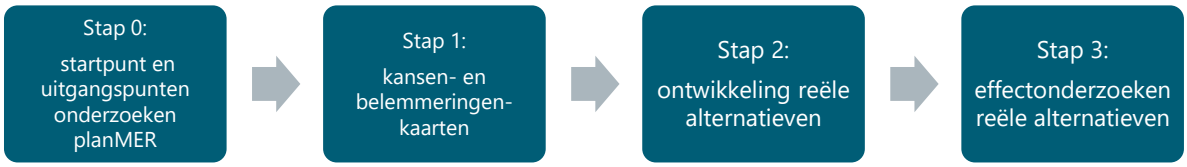
De diepgang van de effectanalyses in het planMER heeft een detailniveau dat aansluit bij het detailniveau van de keuzes die voorliggen in de RES 2.0. Het gaat daarbij om de keuze voor zoekgebieden, de keuze voor een techniek en de mate waarin een mix tussen de technieken wordt ingezet. Op dit moment is het enkel mogelijk om generieke analyses uit te voeren die vanuit milieuaspecten mede richting geven aan de keuze voor zoekgebieden en/of technieken.

3.2 Vier stappen

Het plan-m.e.r.-proces doorloopt verschillende stappen. De RES 1.0 is het startpunt voor het planMER en geeft richting aan de scope van de onderzoeken. Zo heeft de RES 1.0 de doelstelling voor energieopwek en de kansrijke energie- en warmtetechnieken vastgelegd, zie paragraaf 2.4. In het planMER onderzoeken we in hoeverre deze technieken ook vanuit milieuperspectief geschikt zijn.

Op hoofdlijnen bestaat het m.e.r.-proces voor RES Arnhem-Nijmegen uit de volgende stappen (zie afbeelding 3.1).

Afbeelding 3.1 Stappenplan plan-m.e.r.-proces

Stappen 0, 1 en 2 leiden tot de reële alternatieven en zijn beschreven in deze NRD. Stap 3 behoort tot het planMER.

3.3 Stap 0: startpunt en uitgangspunten onderzoeken planMER

Doel, proces en resultaat

Het doel van stap 0 is om het voornemen en de uitgangspunten voor de onderzoeken vast te stellen als basis van het planMER. Hierbij staat de volgende vraag centraal: welke doelen en technieken gaan wij in het planMER onderzoeken en worden vervolgens in de RES overwogen? In stap 0 wordt de doelstelling voor duurzame opwekking van elektriciteit bepaald. Het bod van de RES 1.0 wordt geanalyseerd vanuit de huidige situatie, zodat het planMER uitgaat van de meest recente informatie (peildatum: 1 januari 2022). Er zijn namelijk al plannen ontwikkeld of in ontwikkeling, die bijdragen aan het bestaande bod. Daarnaast beschrijven we de onderdelen van de RES (energietechnieken en warmtetechnieken) die in het planMER worden beoordeeld vanuit milieuoogpunt. Hierbij worden de kenmerken van de windturbines (onder andere ashoogte, vermogen), zon op land (onder andere oriëntatie en omvang in hectares), warmtebronnen en warmte-infrastructuur bepaald. De technieken die de regio heeft vastgesteld in RES 1.0 zijn leidend.

3.4 Stap 1: kansen- en belemmeringenkaarten

Doel, proces en resultaat

Het doel van de eerste stap is om binnen de regio gebieden uit te sluiten waar de opwek van wind- en/of zonne-energie en/of duurzame warmteproductie vanuit (milieu-)wetgeving niet is toegestaan. Om de milieueffecten van de energie- en warmtetechnieken en bijbehorende infrastructuur te kunnen onderzoeken en beoordelen, worden eerst de referentiesituatie, de wettelijke en regelgevende kaders en beleidskaders in beeld gebracht. Deze wettelijke- en regelgevende kaders en beleidskaders geven een beeld van de (on)mogelijkheden voor de ontwikkeling van duurzame energie in de regio en worden vertaald in kansen- en belemmeringenkaarten. Voor warmte stellen we geen specifieke kansen- en belemmeringenkaarten op (zie hoofdstuk 6 voor een nadere toelichting).

In deze stap worden alle harde belemmeringen[1] (ook wel uitsluitende criteria genoemd) in een GIS-database opgenomen. Resultaat hiervan zijn kaarten voor windturbines en zonnevelden, waarop de uit te sluiten gebieden zijn weergegeven. Deze kaart geeft daarmee een beeld van de maximale zoekruimte binnen de RES-regio en vormt de basis voor stap 2.

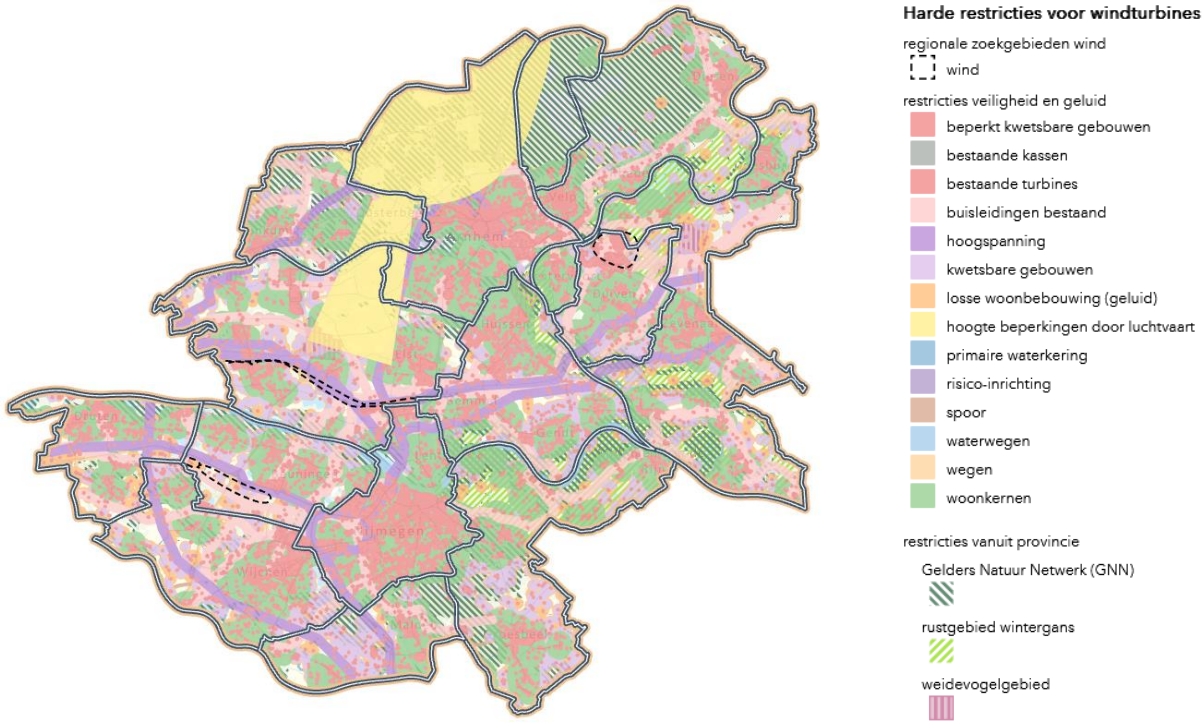
De harde belemmeringen uit RES 1.0 vormen de basis voor deze stap, zie afbeelding 3.2. Vervolgens worden deze harde restricties gevalideerd en waar nodig geactualiseerd of aangevuld. Daarmee geeft deze stap invulling aan het advies van de Commissie m.e.r.[2] (zie toelichtend kader).

[1] Een harde belemmering is een fysieke belemmering of een belemmering met een no go aanduiding vanuit wet- en regelgeving.

[2] Advies Commissie m.e.r.: https://www.commissiemer.nl/docs/mer/p35/p3589/3589_advies_milieu-informatie.pdf.

Navolgbaarheid zoekgebieden RES 1.0 - Advies Commissie m.e.r. op RES 1.0
'Het is op basis van de beschikbare informatie voor de Commissie niet duidelijk op basis van welke (milieu)afwegingen de zoekgebieden tot stand zijn gekomen. De RES 1.0 geeft namelijk goede belemmeringenkaarten én een duidelijk eindbeeld/kaart, maar het is onvoldoende navolgbaar hoe dit eindbeeld zijn vorm heeft gekregen'.

Afbeelding 3.2 Harde belemmeringen uit RES 1.0

Harde belemmeringen

Harde belemmeringen zijn fysieke beperkingen, of beperkingen vanuit wet- en regelgeving, die de ontwikkeling van wind- en/of zonne-energie en bijbehorende infrastructuur op een bepaalde locatie onmogelijk maakt.

Het planMER maakt onderscheid tussen 2 type harde belemmeringen:
1 fysieke objecten: dit zijn bijvoorbeeld gebouwen en infrastructuur (wegen, spoorwegen, buisleidingen, bestaande windturbines). Het is hier fysiek niet mogelijk om een zonneveld, windturbines, warmtebron of energie-infrastructuur te realiseren;
2 beperkingen vanuit wet- en regelgeving: dit legt beperkingen op vanuit onder andere geluid, veiligheid, waterkwaliteit en waterveiligheid. Deze beperkingen worden hieronder nader toegelicht.

Beperkingen vanuit wet- en regelgeving

Wettelijke beperkingen gelden onder andere voor:
1 **geluid:** in het Activiteitenbesluit is vastgelegd hoeveel geluid een windturbine maximaal mag veroorzaken op de gevel van gevoelige bestemmingen zoals een woning of ziekenhuis;
2 **slagschaduw:** in het Activiteitenbesluit is de maximale slagschaduwduur op de gevel van gevoelige bestemmingen vastgelegd;

3 **veiligheid:** in het Handboek Risicozonering Windturbines 2020[1] is vastgelegd welke afstanden minimaal moeten worden aangehouden tot kwetsbare objecten zoals woningen, beperkt kwetsbare objecten zoals bedrijven en woningen in het buitengebied, BZRO en inrichtingen;
4 **infrastructuur:** veiligheidsafstanden rijkswegen, hoofdwaterwegen en spoorwegen.

Status van het Activiteitenbesluit
De geluid-, slagschaduw- en veiligheidsnormen die gelden voor windparken zijn vastgelegd in het Activiteitenbesluit. Op 30 juni 2021 oordeelde de Raad van State in een uitspraak over het Windpark Delfzijl, dat deze normen vanuit milieuperspectief moeten worden onderbouwd met een planMER. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat laat hiervoor momenteel een planMER opstellen. In paragraaf 5.5 wordt nader toegelicht hoe hier in de m.e.r.-procedure mee omgegaan wordt.

Zachte belemmeringen (nee, tenzij en ja, mits)
Naast wettelijke beperkingen vanuit hinder en veiligheid, gelden ook vanuit beleid belemmeringen. Onder zachte belemmeringen vallen richtafstanden, adviesafstanden die voortkomen uit beleid en regelgeving die afwijkingen mogelijk maken. Een voorbeeld van een zachte belemmering is de veiligheidscontour rond snelwegen. De veiligheidscontour is opgenomen in de Handreiking Risicozonering Windturbines, maar in de praktijk zijn er mogelijkheden om hiervan af te wijken.

Ontwikkelingen in of nabij Natura 2000-gebieden
Ontwikkelingen in of nabij Natura 2000-gebieden kunnen leiden tot significante effecten op de instandhouding van beschermde soorten en Habitats. Projecten zijn enkel vergunbaar als significante effecten kunnen worden uitgesloten. Als dit op m.e.r.-niveau niet mogelijk is, is een aanvullende toetsing nodig: een Passende Beoordeling (PB). De PB is een nader onderzoek naar mogelijk significante effecten, daarbij worden ook mitigerende maatregelen uitgewerkt (zie ook afbeelding 3.3). Vervolgens wordt getoetst of significante effecten met deze maatregelen zijn uit te sluiten. Als dit nog steeds niet mogelijk is, dient een ADC-toets doorlopen te worden waarin het volgende wordt aangetoond:
1 A: er zijn geen alternatieven beschikbaar;
2 D: er is sprake van een dwingende reden van groot openbaar belang;
3 C: er worden compenserende maatregelen getroffen om de algehele samenhang van Natura 2000 te waarborgen.

Als bovenstaande punten in de ADC-toets niet voldoende kunnen worden aangetoond, is het project vanuit de Wet natuurbescherming niet vergunbaar.

Afbeelding 3.3 Onderzoekstraject bij projecten waarvoor significante effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten

Mortaliteitsnorm wespendief
Uit eerdere effectenonderzoeken voor windparken nabij Natura 2000-gebied de Veluwe, bleek de Wespendief de meest beperkende soort (belangrijkste aandachtsoort) voor het plaatsen van windturbines nabij dit natuurgebied[2]. De Veluwe vormt binnen Nederland het kerngebied van de Wespendief en de kwaliteit van het gebied is bepalend voor de dichtheden van deze soort. Het uitgangspunt bij het plaatsen van windturbines is dat de populatie Wespendieven op de Veluwe (specifiek gezegd: het instandhoudingsdoel voor het Natura 2000-gebied) niet achteruit mag gaan als gevolg van aanvaringen met windturbines. Volgens de Natura 2000-doelstellingen zouden er minimaal 100 broedparen aanwezig moeten zijn. Dat zijn er nu naar schatting 94.

[1] Handreiking Risicozonering Windturbines (HRW2020), versie 1.1, 20 mei 2020.
[2] Onderzoek Altenburg & Wymenga: https://www.sovon.nl/sites/default/files/doc/rapportage_windenergie_op_en_rond_veluwe_ps2021-104.pdf.

Het ecologisch onderzoeksbureau Altenburg & Wymenga heeft in 2020 een onderzoek uitgevoerd naar de effecten van windturbines binnen de Veluwe op de instandhoudingsdoelstellingen van aangewezen soorten met als beperkende soort de wespendief. Als wordt uitgegaan van een 1 %-mortaliteitsnorm[1] van 0,26 Wespendiefslachtoffers per jaar, leiden windturbines op de Veluwe in alle scenario's tot een overschrijding van de 1 %-norm. Hieruit blijkt dat binnen een zone van 1 km rond de Veluwe, geen windturbines ontwikkeld kunnen worden (in ieder geval in de periode tot 2030).

Rekening houdend met bestaande initiatieven, is binnen een zone van 1 tot 8 km rondom de Veluwe, ruimte voor de ontwikkeling van 4 tot 11 nieuwe windturbines. Met toepassing van een stilstandsvoorziening neemt de ruimte toe tot maximaal 9 tot 22 windturbines binnen de zone van 1 tot 8 km tot de Veluwe. Daarmee is natuur ook in een zone van 8 km rondom de Veluwe een beperkend criterium. Er wordt op dit moment nog onderzoek gedaan onder welke randvoorwaarden activiteiten wel mogelijk zijn in de zone van 1 tot 8 km. De provincie heeft nog geen formeel besluit genomen over deze zone in haar provinciale verordening. Een formeel besluit wordt wel ruim voor 1 januari 2025 verwacht en dus is in het planMER rekening gehouden met de zones van 1 km (harde belemmering vanwege de 1 %-norm) en 1 tot 8 km (zachte belemmering) rondom de Veluwe.

Belemmeringen windturbines

In tabel 3.1 en 3.2 staan de gehanteerde afstanden voor de verschillende aspecten met de bijbehorende status. Voor de kansen en belemmeringenkaarten (zie paragraaf 4.2) is onderscheid gemaakt tussen:

1 fysieke belemmeringen voor fundering (nee);
2 afstanden uit besluiten, regelgeving en wetgeving (nee en nee, tenzij);
3 adviesafstanden uit beleid en handboeken (nee, tenzij en ja, mits).

Molenaarswoningen

Bij windparkontwikkelingen zijn veelal omwonenden ook initiatiefnemer en mede-eigenaar van het windpark. Windturbines komen dan dichter bij de woningen te staan, waardoor de geluidnormen worden overschreden. Om dit op te lossen wordt onderscheidt gemaakt naar de status van deze specifieke woningen als een zogenaamde 'molenaarswoning' of een 'woning in de sfeer van de inrichting'. Daarmee gelden de wettelijke normen niet meer en mag de geluidbelasting hoger zijn dan de wettelijke normen. Hiervoor moet er in juridisch opzicht wel sprake zijn van een binding met het windpark, bijvoorbeeld organisatorisch, functioneel of technisch.

Door de zogenaamde molenaarswoningen worden de beschikbare gebieden in met name het buitengebied groter. In deze NRD zijn de molenaarsgebieden nog niet meegenomen, in de planMER-fase zullen we onderzoeken hoe dit op regionale schaal toch meegenomen kan worden in de effectonderzoeken. Gedacht kan worden aan het waarborgen van de veiligheidscontour van ½ rotordiameter voor beperkt kwetsbare objecten en vervolgens het 'negeren' van de geluidscontouren rond deze objecten. Hierbij moet worden voorkomen dat overlappende geluidscontouren worden genegeerd, omdat het aantal molenaarswoningen in verhouding moet staan tot het aantal windturbines.

[1] De '1 %-norm voor additionele sterfte' houdt in: voor een soort wordt eerst bepaald wat de gemiddelde jaarlijkse natuurlijke sterfte is in het te beschouwen gebied (dat kan een land zijn, een regio of een Natura 2000-gebied). Vervolgens wordt berekend of, als gevolg van de te beoordelen activiteit (hier: windpark), de extra jaarlijkse sterfte gemiddeld meer dan 1 % bedraagt van de natuurlijke sterfte. Deze 1 %-norm wordt gehanteerd als uitgangspunt om te bepalen of concrete gevallen de te verwachten aantallen aanvaringslachtoffers door windturbines de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied aantasten of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten voor de instandhouding waarvoor het gebied is aangewezen.

Tabel 3.1 Harde belemmeringen wind (nee)

Nummer	Aspect	Afstand	Status
1	kwetsbare objecten	PR10-6	artikel 3.15a, lid 1, van het Activiteitenbesluit
2	beperkt kwetsbare objecten (PR10-5)	½ rotordiameter	artikel 3.15a, lid 2, van het Activiteitenbesluit
3	rijkswegen en provinciale wegen	object + 15 m	fysieke belemmering voor fundering
4	hoofdwaterwegen	½ rotordiameter	Waterwet
5	spoorwegen	object + 15 m	fysieke belemmering voor fundering
6	bovengrondse hoogspanningslijn	½ rotordiameter	fysieke belemmering voor windturbinebladen
7	ondergrondse hoogspanningslijn	object + 15 m	fysieke belemmering voor fundering
8	buisleidingen	object + 15 m	fysieke belemmering voor fundering
9	Rijksmonumenten	begrenzing object op kaart	erfgoedwet
10	geluidsgevoelige objecten	geluidscontour op basis van 47 dB met mitigerende maatregelen[1]	wet geluidhinder
11	weidevogelgebieden	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland, Artikel 2.51a, en artikel 1a.2
12	wespendief	Veluwe + 1 km	zorgplicht vanuit Wro

Tabel 3.2 Zachte belemmeringen wind (nee, tenzij en ja, mits)

Nummer	Aspect	Afstand	Status
1	rijkswegen	½ rotordiameter	vergunning op basis van Wet beheer Rijkswaterstaatwerken (Wbr) (nee, tenzij)
2	spoorwegen	½ rotordiameter + 7,85 m	spoorwegenwet (nee, tenzij)
3	molenbiotopen	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (nee, tenzij)
4	waterkeringen	begrenzing object op kaart	Waterwet (nee, tenzij)
5	buisleidingen	PR 10-6 contour	advies door leidingbeheerder (Gasunie, vanuit handboek) (ja, mits)
6	BRZO en inrichtingen	PR10-6	Activiteitenbesluit (ja, mits)
7	stiltegebieden	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (nee, tenzij)
8	ganzenrustgebied	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (nee, tenzij)
9	Gelders Natuurnetwerk	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (nee, tenzij)
10	Natura 2000	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (nee, tenzij)
11	grondwater-beschermingsgebied	begrenzing op kaart	afdeling 3.2 Omgevingsverordening Gelderland (Nee, tenzij)

[1] In paragraaf 5.5 staat beschreven hoe in het planMER omgegaan wordt met de uitspraak van Raad van State ten aanzien van het Activiteitenbesluit.

Nummer	Aspect	Afstand	Status
12	waterwingebieden	begrenzing op kaart	afdeling 3.2 Omgevingsverordening Gelderland (nee, tenzij)
13	waardevol open gebied	begrenzing op kaart	artikel 2.55 Omgevingsverordening Gelderland (ja, mits)
14	Nationaal Landschap	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (ja, mits)
15	Nieuwe Hollandse Waterlinie	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (ja, mits)
16	Romeinse Limes	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening- Gelderland (ja, mits)
17	Wespendief	1 - 8 km rond Veluwe	1 %- mortaliteitsnorm (ja, mits)
18	groene ontwikkelingszones	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening- Gelderland (ja, mits)

Belemmeringen zonnevelden

In tabel 3.3 en 3.4 staan de gehanteerde afstanden voor de verschillende aspecten met de bijbehorende status. Voor de kansen en belemmeringenkaarten is onderscheid gemaakt tussen:

1 fysieke belemmeringen (nee);
2 afstanden uit besluiten en wetgeving (nee en nee, tenzij);
3 adviesafstanden uit beleid en handboeken (nee, tenzij en ja, mits).

Tabel 3.3 Harde belemmeringen zon (nee)

Nr.	Aspect	Afstand	Status
1	panden	begrenzing op kaart	fysieke belemmering
2	hoogspanning	begrenzing op kaart	fysieke belemmering
3	rijkswegen	13 m	fysieke belemmering
4	provinciale wegen	begrenzing op kaart	fysieke belemmering
5	rijksmonumenten	begrenzing op kaart	Erfgoedwet
6	spoorlijn	5 m	fysieke belemmering
7	woningen	40 m	kwetsbaar object
8	buisleidingen	5 m	fysieke belemmering
9	hoofdvaarwegen	begrenzing op kaart	fysieke belemmering
10	weidevogelgebied	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland

Tabel 3.4 Zachte belemmeringen zon (nee, tenzij, of ja, mits)

Nr.	Aspect	Afstand	Status
1	waterwingebied	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (nee, tenzij)
2	groene ontwikkelingszones	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (ja, mits)
3	stiltegebied	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (nee, tenzij)
4	molenbiotopen	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (nee, tenzij)

Nr.	Aspect	Afstand	Status
5	historische buitenplaatsen	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (nee, tenzij)
6	Romeinse Limes	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (ja, mits)
7	Nieuwe Hollandse Waterlinie	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (ja, mits)
8	waardevol open gebied	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (ja, mits)
9	Nationale landschappen	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (ja, mits)
10	Gelders natuurnetwerk	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (nee, tenzij)
11	Natura 2000	begrenzing op kaart	Wet natuurbescherming
12	ganzenrustgebieden	begrenzing op kaart	Omgevingsverordening Gelderland (nee, tenzij)

3.5 Stap 2: ontwikkeling reële alternatieven

Doel, proces en resultaat

Stap 2 bestaat uit het ontwikkelen van reële alternatieven. Met alternatieven laten wij zien op welke verschillende manieren de opgave voor grootschalige opwek kan worden ingevuld en brengen we de milieueffecten in beeld. Op deze manier onderzoeken we of er alternatieven zijn die mogelijk minder nadelige gevolgen voor het milieu hebben. Stap 2 heeft tot doel om positief en negatief sturende criteria te definiëren en op basis daarvan de reële alternatieven te ontwikkelen. In het planMER onderzoeken en beoordelen we de milieueffecten van deze reële alternatieven. Hierbij geldt dat alleen voor de energietechnieken (wind- en zonne-energie) alternatieven worden ontwikkeld. Voor warmtebronnen geldt vanwege de lokale milieueffecten een meer generieke beoordeling (zie hoofdstuk 6).

Sturende criteria

Op basis van de effectanalyses die in stap 2 zijn uitgevoerd en het participatieproces, worden sturende criteria in beeld gebracht. Dit zijn criteria die voorkeuren aangeven (positief sturende criteria) of gebieden juist minder wenselijk maken (negatief sturende criteria). De sturende criteria volgen uit de RES 1.0, het participatieproces met bestuurders, ambtenaren en regionale stakeholders, maar ook uit een quickscan natuur die in het kader van deze NRD is uitgevoerd.

Ontwikkeling van reële alternatieven

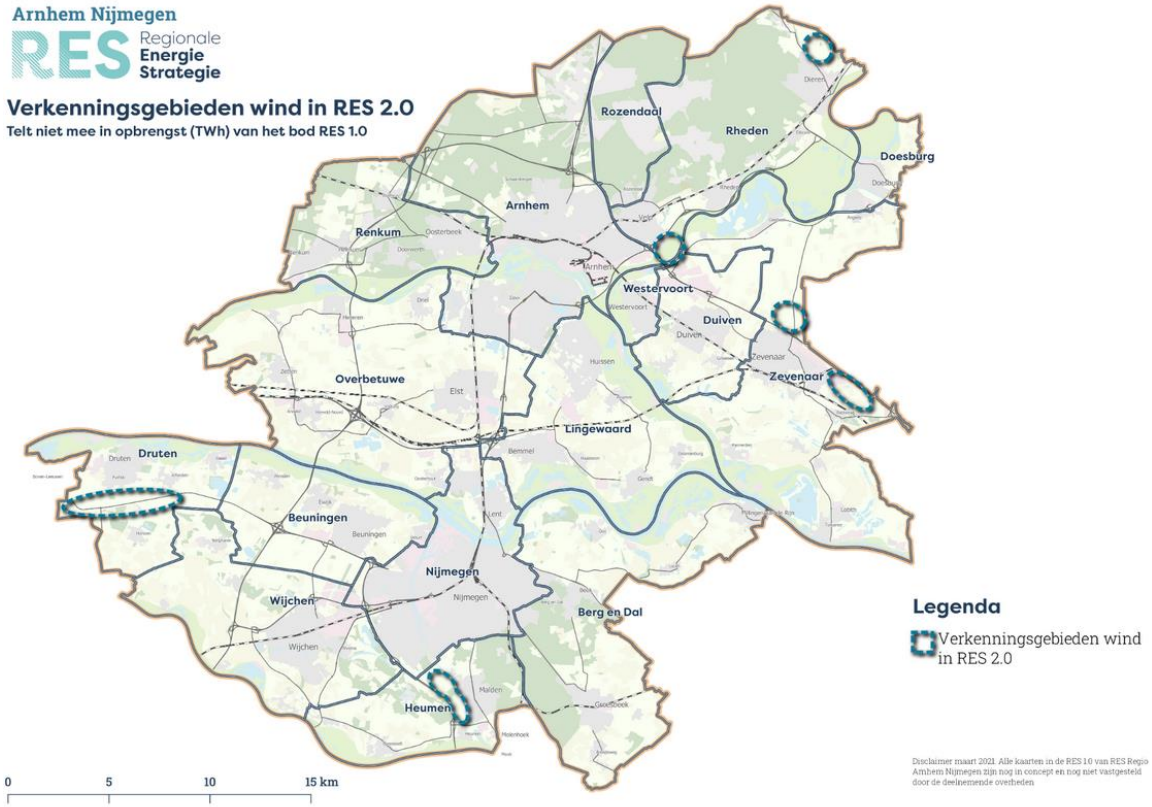
De uitgangspunten in de RES 1.0 en de resultaten van het participatieproces en quickscan natuur geven inzicht in de positief en negatief sturende criteria op basis waarvan reële alternatieven ontwikkeld kunnen worden. Elk alternatief is daarbij gebaseerd op een leidend (ontwerp)principe.

3.6 Stap 3: effectenonderzoeken alternatieven

Doel, proces en resultaat

In deze stap onderzoeken en beoordelen we de milieueffecten van de alternatieven. Doel is om op basis daarvan de voor- en nadelen van de verschillende alternatieven in beeld te brengen. Het planMER ondersteunt daarmee vanuit de milieuaspecten overleggen en discussies binnen de regio over de (on)wenselijkheid van bepaalde keuzes. Daarnaast wordt in deze stap een expliciete koppeling gemaakt tussen de resultaten van het planMER en de RES 1.0 kaart (inclusief de aanvullende verkenningsgebieden wind, zie afbeelding 3.4). In deze stap zullen vanuit milieuperspectief de zoek- en verkenningsgebieden gebieden uit de RES 1.0 mogelijk worden herbevestigd, of worden randvoorwaarden of aandachtspunten voor deze gebieden meegegeven. Daarnaast brengt deze stap in beeld of er andere gebieden geschikt zijn voor de ontwikkeling van wind- en zonne-energie.

Afbeelding 3.4 Aanvullende verkenningsgebieden wind. Als ook deze verkenningsgebieden met windturbines worden ingevuld, is het potentieel mogelijk om een verhouding van 18 % wind en 82 % zon te realiseren

Effectanalyses alternatieven

De alternatieven worden beoordeeld aan de hand van een beoordelingskader. De wijze van beoordeling is beschreven in hoofdstuk 4 van de voorliggende NRD. Hierbij wordt, indien van toepassing, rekening gehouden met bestaande (milieu-)onderzoeken.

Gevoeligheidsanalyses

De gevoeligheidsanalyses hebben als doel om de zoekgebieden voor wind en zon die voortkomen uit het planMER in perspectief te plaatsen van de RES 1.0 en het energiesysteem van de regio.

De volgende gevoeligheidsanalyses zijn in het planMER voorzien:

1 validatie zoekgebieden uit de RES 1.0 en aanvullende verkenningsgebieden wind: in deze analyse wordt beschouwd in hoeverre de zoekgebieden en de verkenningsgebieden uit de RES 1.0 vanuit milieuperspectief uitvoerbaar zijn en of daarbij maatregelen en/of randvoorwaarden gelden om deze gebieden geschikt te maken;
2 analyse netcongestie (input van regio en netbeheerder Liander): in deze analyse worden aandachtspunten vanuit netcongestie toegelicht. Hieruit kunnen voorkeuren volgen voor de verhouding tussen wind- en zonne-energie. De milieueffecten van de benodigde energie infrastructuur worden niet onderzocht, omdat deze voor de aansluiting van energieprojecten enkel tijdelijk van aard zijn.

Randvoorwaarden

Met name voor windenergie gelden vanuit milieu vaak randvoorwaarden waaraan het voornemen moet voldoen. Randvoorwaarden hebben bijvoorbeeld betrekking op de landschappelijke inpassing van een project.

4

VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

In dit hoofdstuk zijn de kansen- en belemmeringenkaarten te vinden en worden de alternatieven uitgewerkt voor wind- en zonne-energie.

4.1 Het voornemen

Het planMER helpt om de milieueffecten van de mogelijke invullingen van het bod van 1,62 TWh uit RES 1.0 inzichtelijk te maken. Zo brengt het planMER de gevolgen voor onder meer het landschap, de natuur en de leefomgeving in beeld. Door een planMER op te stellen, krijgt de regio inzicht in de keuzemogelijkheden voor de RES 2.0 en kunnen verschillende belangen tegen elkaar worden afgewogen. Alle overheden in de regio kunnen die milieu-informatie later hergebruiken bij haar eigen planprocedures.

Het planMER gaat alleen in op de onderdelen warmte en duurzame elektriciteit uit de RES 1.0. Dit zijn de onderdelen die de grootste ruimtelijke impact hebben. De milieueffecten door bijvoorbeeld besparing of de verduurzaming van mobiliteit zijn klein of hebben zelfs louter positieve effecten op het milieu. Voor duurzame elektriciteit en warmte beschrijft het planMER de milieueffecten die van invloed zijn op de locatiekeuze en/of op de keuze voor een bepaalde energie- of warmtetechniek.

De volgende technieken voor de opwek van duurzame elektriciteit vallen binnen de scope van het planMER:
- wind op land;
- zon op land.

In hoofdstuk 6 wordt nader ingegaan op de mogelijkheden voor de ontwikkeling van verschillende typen warmtebronnen.

Waterkracht is geen onderdeel van het planMER. Hoewel bij de ontwikkeling van waterkracht milieueffecten worden verwacht, zijn de mogelijkheden voor waterkracht in de regio beperkt. Hierdoor is een vergelijking van locaties binnen de regio niet goed mogelijk.

Zon op dak buiten scope van het planMER

De effecten van zon op dak worden in het planMER niet nader onderzocht. Voor deze ontwikkelingen worden bestaande daken gebruikt, waardoor de milieueffecten en ruimtelijk gebruik beperkt zijn. Milieueffecten zijn daarom naar verwachting niet doorslaggevend voor de haalbaarheid van zon op dak. De mate waarin zon op dak wordt toegepast, is wel van invloed op het benodigde oppervlak wind en zon op land. In het planMER wordt daarom uitgegaan van een opwek van 0,49 TWh door zon op dak, zoals benoemd in de RES 1.0.

Criteria windturbines en zonnevelden

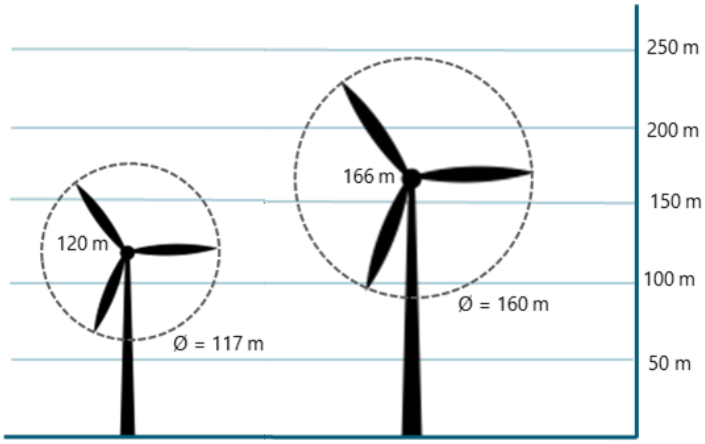
Voor de vertaling van de kansen- en belemmeringenkaarten naar de kaarten met alternatieven, gelden een aantal randvoorwaarden. Deze randvoorwaarden bepalen de technische ruimte van het speelveld in het planMER. De toegepaste criteria borgen een goede ruimtelijke ordening en voorkomen dat windturbines en zonnevelden als confetti over de regio worden verspreid. Dit sluit aan bij de ruimtelijke afspraken in de RES 1.0.

Referentieturbines

Voor windenergie worden 2 turbinetypen onderzocht (zie afbeelding 4.1):

1 operationele windturbines (circa 3,6 MW) met een ashoogte van 120 m en een rotordiameter van 117 m;
2 innovatieve windturbines (circa 7,0 MW) met een ashoogte van 166 m en een rotordiameter van 160 m.

Afbeelding 4.1 Referentieturbines

De referentieturbines geven samen een realistische bandbreedte aan mogelijke windturbines weer. Anno 2022 is enerzijds een windturbine op land kleiner dan 120 m ashoogte en een turbinevermogen van minder dan circa 3,6 MW niet realistisch. Dit komt onder andere vanwege het vervallen van de SDE-subsidie. Anderzijds is een windturbine op land met een ashoogte hoger dan 166 m en een tiphoogte van meer dan 246 m richting 2030 de bovengrens. Grotere windturbines (in omvang en vermogen) worden momenteel enkel gerealiseerd op zee, mede vanuit toenemende omgevingseffecten (geluid, slagschaduw, visuele verstoring) naarmate de windturbine in hoogte toeneemt.

Definitie windpark

In het planMER passen wij de volgende criteria toe voor het ontwikkelen van alternatieven voor windenergie:

- een nieuw windpark bestaat uit minstens:
  - 2 windturbines bij een lijnstelling;
  - 3 windturbines voor een geclusterde opstelling;
- nieuwe losstaande (solitaire) windturbines worden alleen onderzocht als deze aansluiten bij een bestaand windpark;
- uitbreiding van bestaande windparken gebeurt alleen met windturbines met dezelfde hoogte om een rommelig beeld (beeldinterferentie) te voorkomen.

Definitie zonnevelden

In het planMER passen wij de volgende criteria toe voor het ontwikkelen van alternatieven voor zonnevelden:

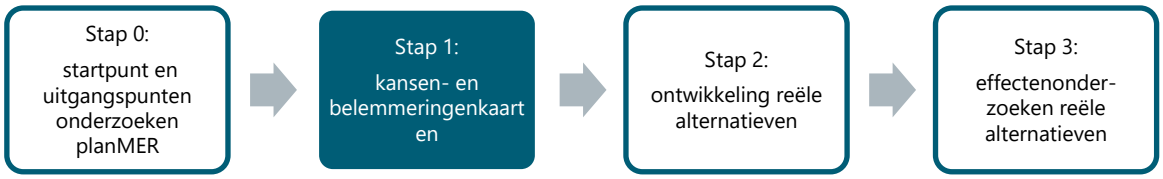
- een zonneveld heeft een vermogen van meer dan 2 MW. Dit ligt in lijn met de afspraken in de RES 1.0;
- er wordt, tenzij anders vermeld, uitgegaan van zonnevelden met een zuidoriëntatie, vanwege een groter ruimtebeslag voor dezelfde hoeveelheid energie-opwek in vergelijking met een oost-west oriëntatie (zie afbeelding 1.1). Op die manier berekenen we de benodigde ruimte op een 'veilige' manier, op projectniveau kan het ruimtebeslag dan minder zijn;
- er wordt uitgegaan van multifunctionele zonnevelden (zonneveld gecombineerd met andere functies) vanwege het uitgangspunt van koppelkansen en dubbel ruimtegebruik in de RES 1.0, en de zonnebrief van minister Jetten[1];

[1] Kamerbrief over rol zonne-energie in energietransitie, d.d. 20 mei 2022.

- voor ieder een opgesteld vermogen van 1 MW wordt uitgegaan van een bandbreedte tussen 1,0 hectare en 1,5 hectare benodigd oppervlakte. Met de 1,0 hectare per 1 MW sluiten we aan bij huidige zonprojecten, door ook 1,5 hectare per 1 MW te onderzoeken, bieden we meer ruimte voor combinaties van functies. Het minimum opgesteld vermogen van 2 MW blijft onverminderd het uitgangspunt.

4.2 Stap 1: Kansen- en belemmeringenkaarten

Afbeelding 4.2 Stappenplan, stap 1

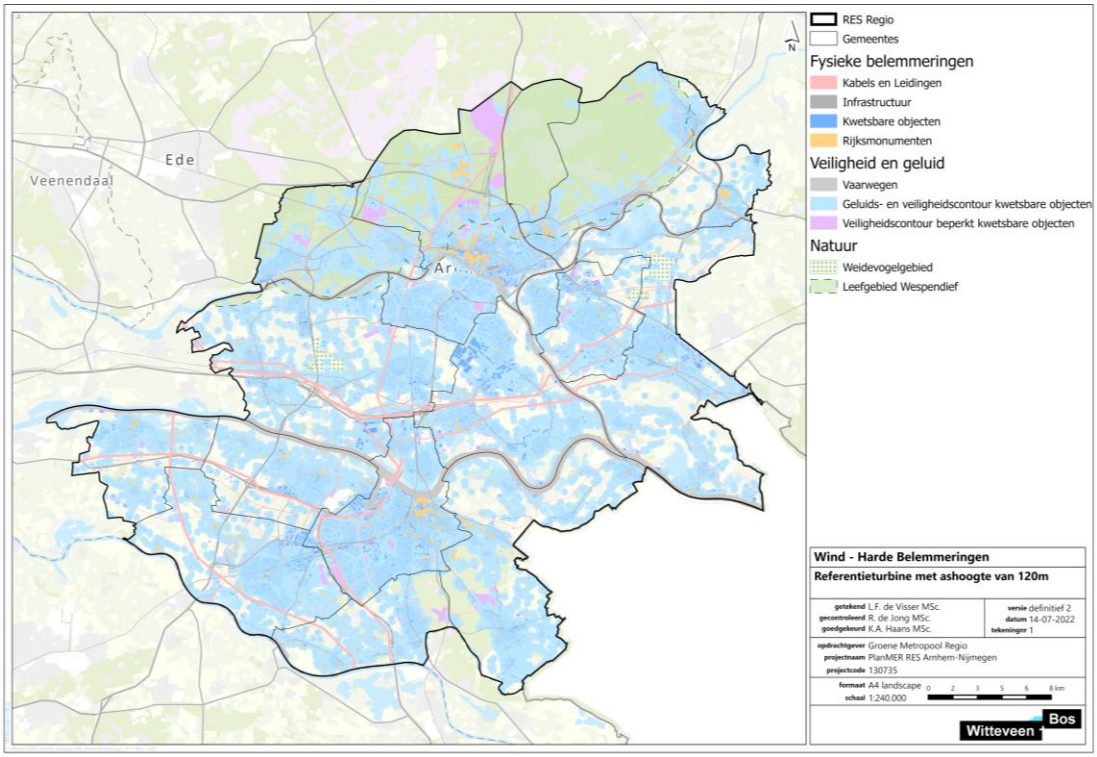

Kansen en belemmeringenkaart windturbine operationeel

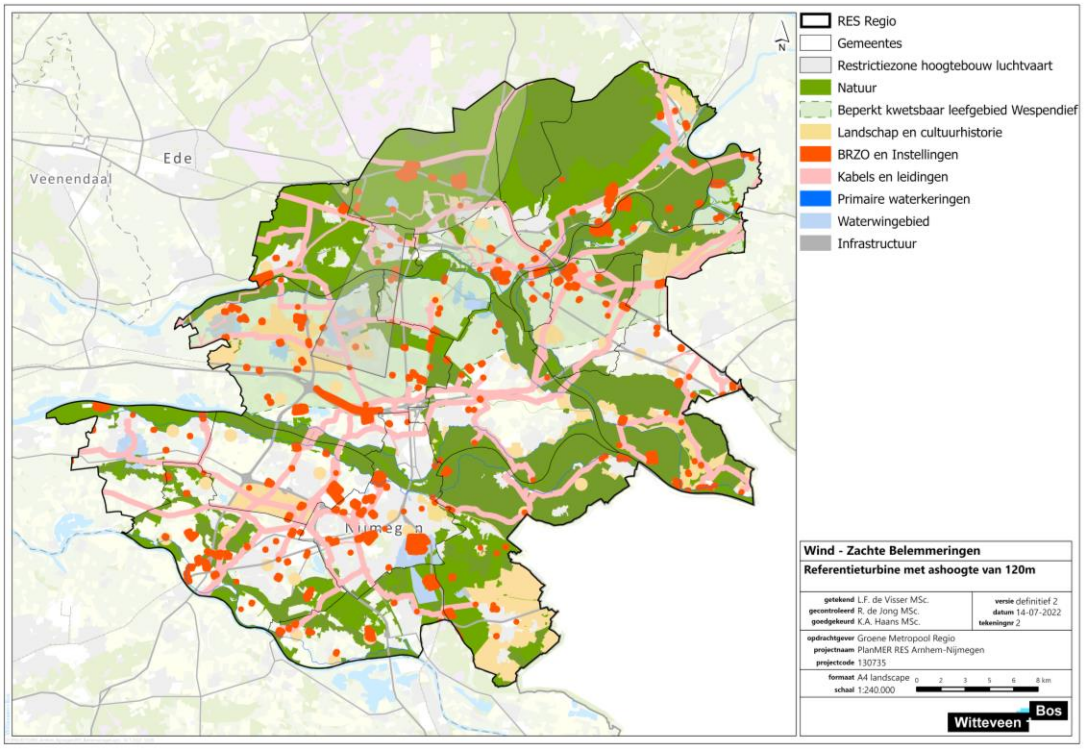
Afbeelding 4.3 toont de harde belemmeringen voor een operationele windturbine (120 m ashoogte). De toegepaste harde belemmeringen zijn toegelicht in tabel 3.1 in paragraaf 3.4. Op afbeelding 4.4 zijn de zachte belemmeringen, zoals benoemd in tabel 3.2 in paragraaf 3.4 opgenomen.

Afbeelding 4.5 is een kansen- en belemmeringenkaart voor een operationele windturbine (120 m). Deze kaart toont de gebieden die geschikt, mogelijk geschikt zijn en niet geschikt zijn voor de ontwikkeling van windturbines met een ashoogte van 120 m. Hierbij worden gebieden die samenvallen met harde belemmeringen beschouwd als niet geschikt. De gebieden waar zachte belemmeringen van toepassing zijn, zijn aangemerkt als mogelijk geschikt. De resterende gebieden zijn geclassificeerd als geschikt.

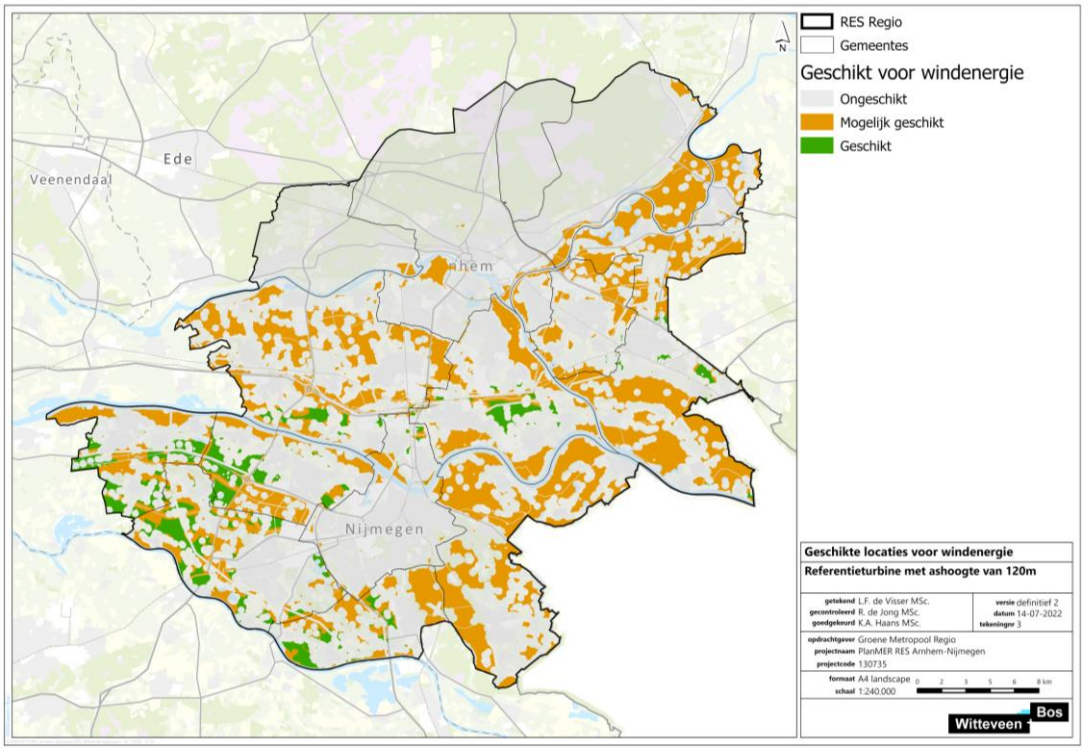
Afbeelding 4.3 Operationele windturbine (120 m) met harde belemmeringen

Afbeelding 4.4 Operationele windturbine (120 m) met zachte belemmeringen

Afbeelding 4.5 Kansen- en belemmeringenkaart operationele windturbine (120 m)

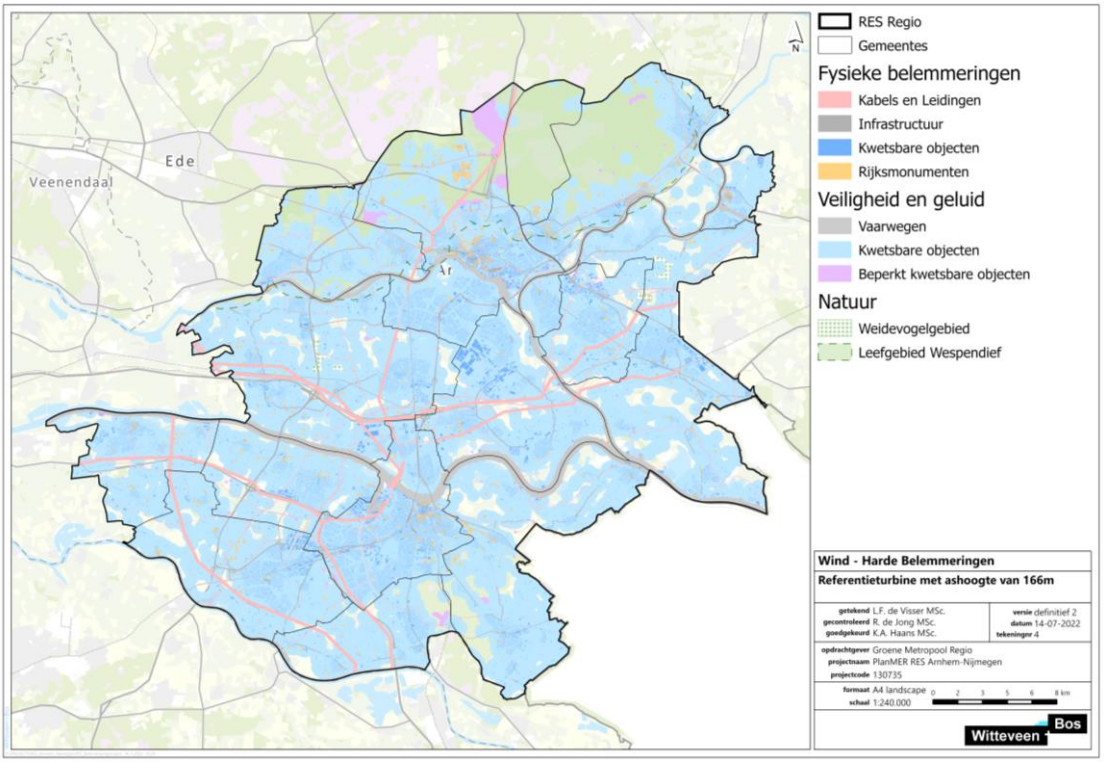

Kansen en belemmeringenkaart windturbine innovatief

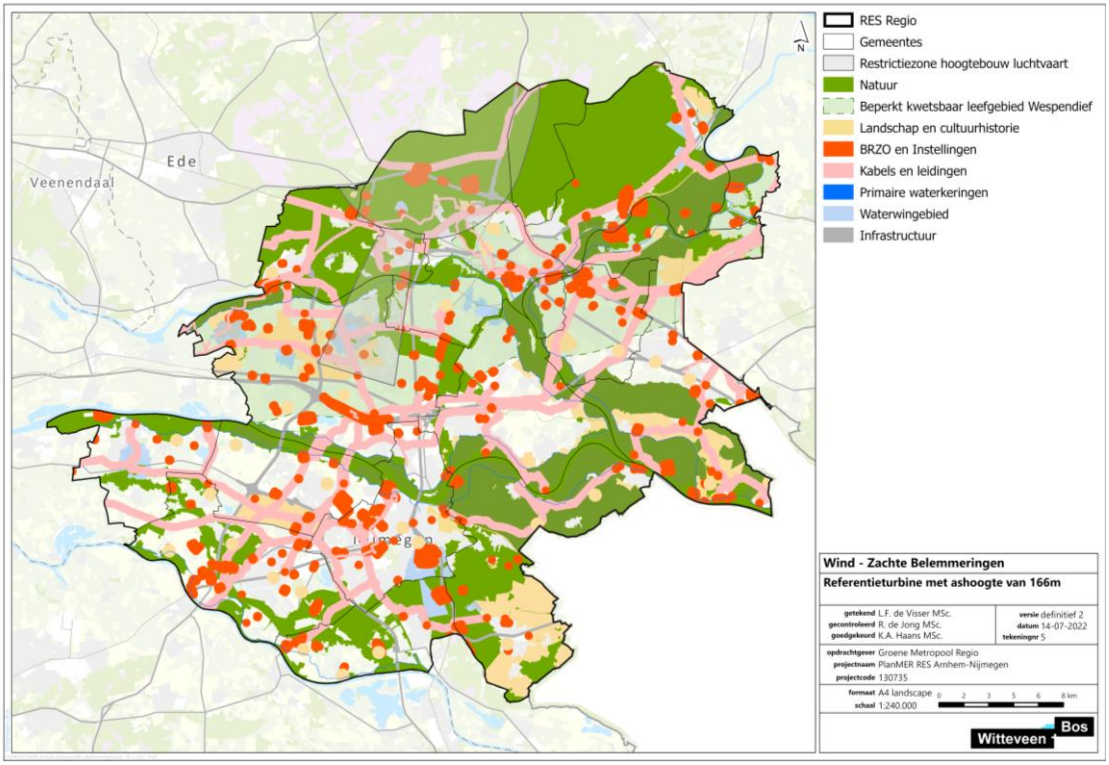
Afbeelding 4.6 toont de harde belemmeringen voor een innovatieve windturbine (166 m ashoogte). De toegepaste harde belemmeringen zijn toegelicht in tabel 3.1 in paragraaf 3.4. Op afbeelding 4.7 zijn de zachte belemmeringen, zoals benoemd in tabel 3.2 in paragraaf 3.4 opgenomen.

Afbeelding 4.8 is een kansen- en belemmeringenkaart voor een innovatieve windturbine (166 m). Deze kaart toont de gebieden die geschikt, mogelijk geschikt zijn en niet geschikt zijn voor de ontwikkeling van windturbines met een ashoogte van 166 m. Hierbij worden gebieden die samenvallen met harde belemmeringen beschouwd als niet geschikt. De gebieden waar zachte belemmeringen van toepassing zijn, zijn aangemerkt als mogelijk geschikt. De resterende gebieden zijn geclassificeerd als geschikt.

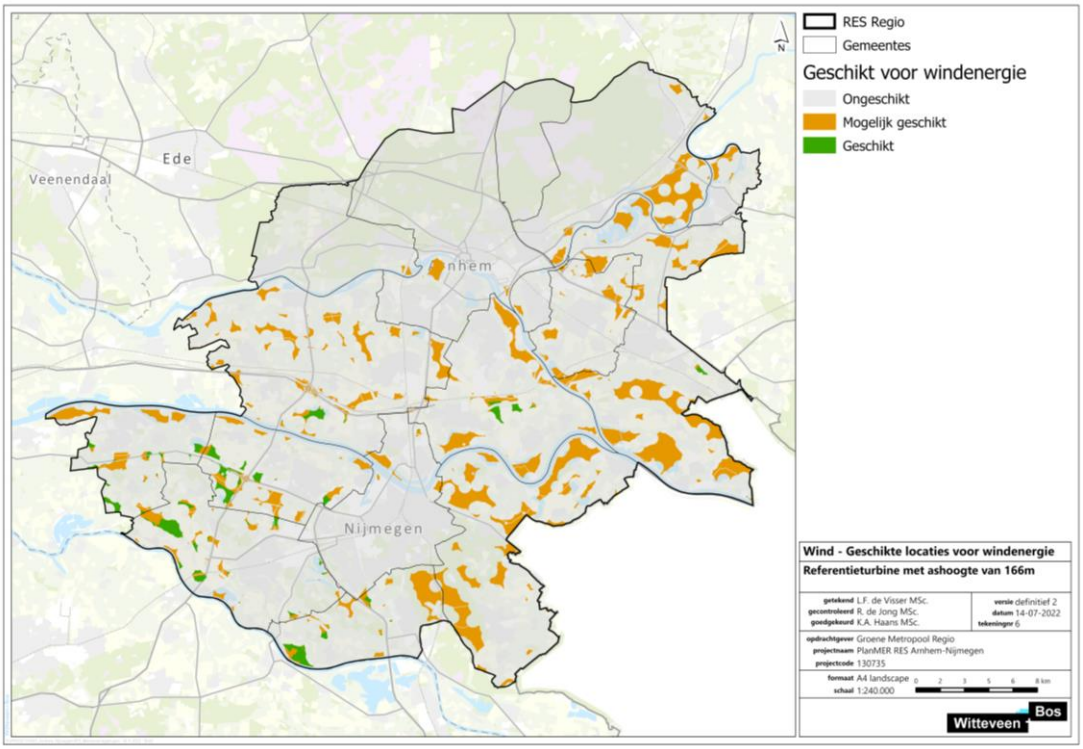
Afbeelding 4.6 Innovatieve windturbine (166 m) met harde belemmeringen

Afbeelding 4.7 Innovatieve windturbine (166 m) met zachte belemmeringen

Afbeelding 4.8 Kansen- en belemmeringenkaart innovatieve windturbine

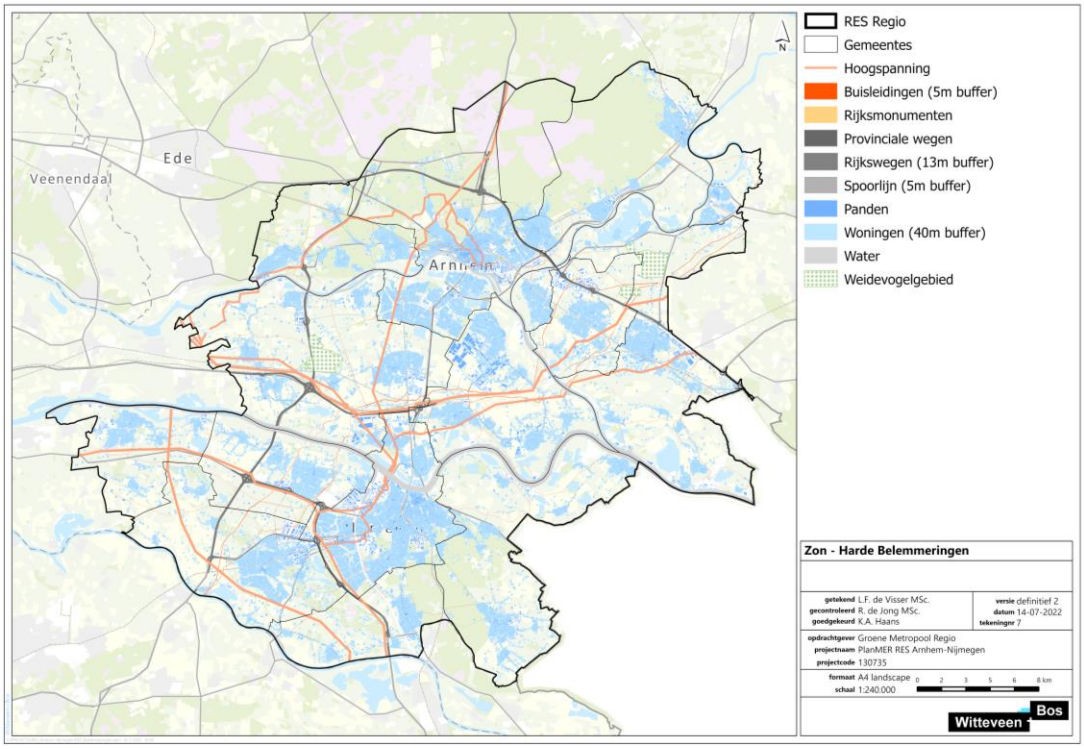

Kansen en belemmeringenkaart zon op land

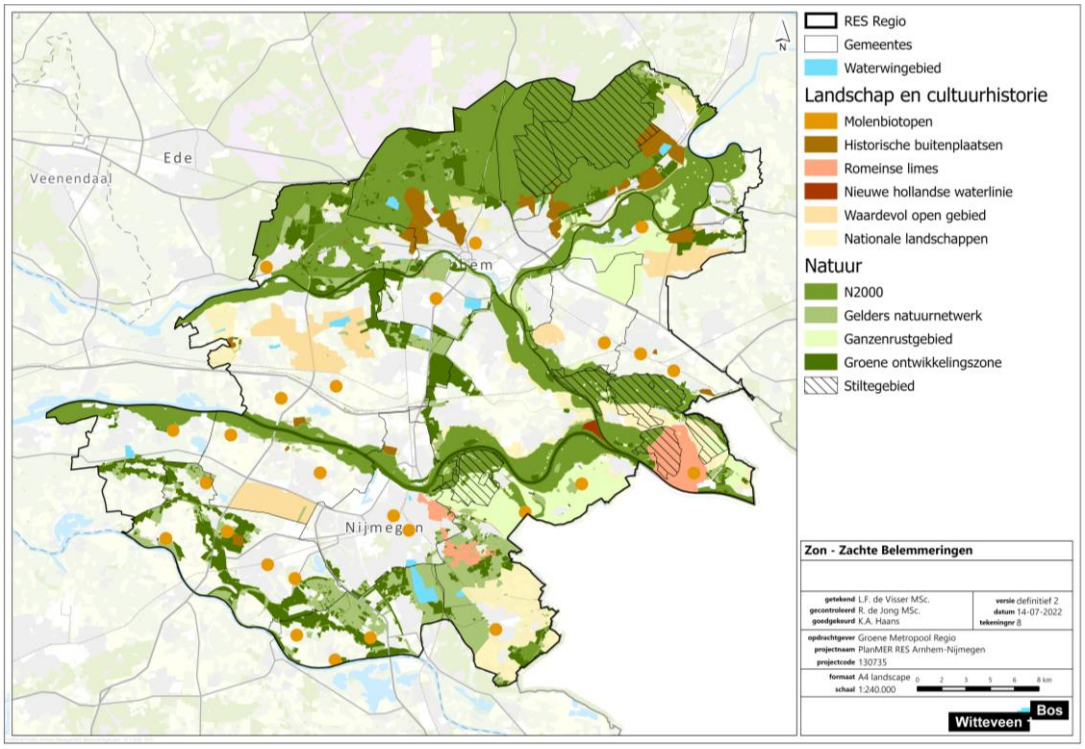
Afbeelding 4.9 toont de harde belemmeringen voor zonnevelden, zoals toegelicht in paragraaf 3.4 (tabel 3.3). Op afbeelding 4.10 zijn de zachte belemmeringen voor zonnevelden weergegeven (zie tabel 3.4, paragraaf 3.4).

Afbeelding 4.10 is een kansen- en belemmeringenkaart voor zonnevelden. Deze kaart toont welke gebieden op basis van harde en zachte belemmeringen geschikt, mogelijk geschikt zijn en niet geschikt zijn voor de ontwikkeling van zonnevelden. Hierbij worden gebieden die samenvallen met harde belemmeringen beschouwd als niet geschikt. De gebieden waar zachte belemmeringen van toepassing zijn, zijn aangemerkt als mogelijk geschikt. De resterende gebieden zijn geclassificeerd als geschikt.

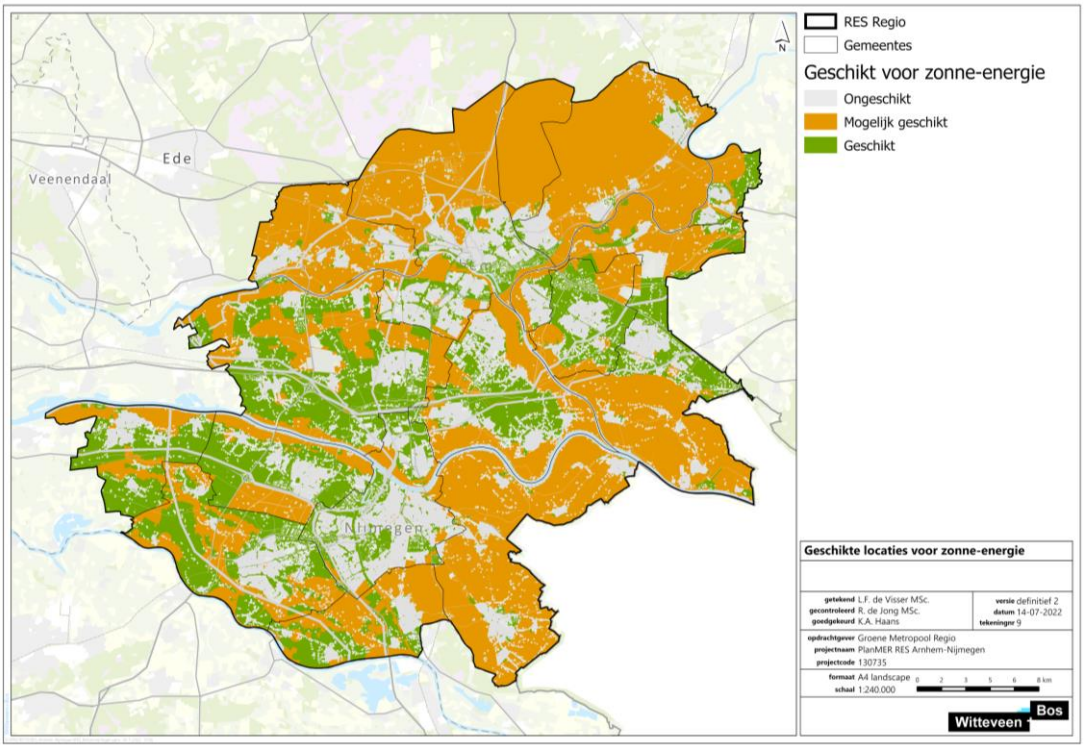
Afbeelding 4.9 Zon met harde belemmeringen

Afbeelding 4.10 Zon met zachte belemmeringen

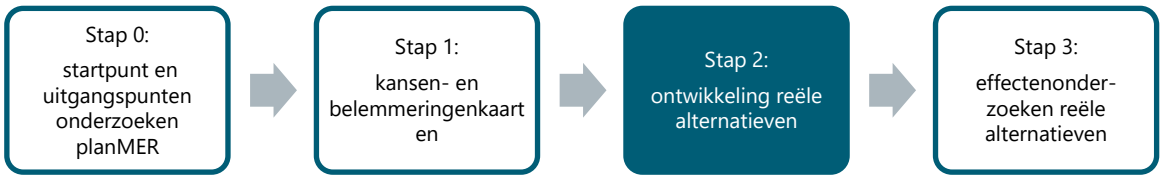

Afbeelding 4.11 Kansen- en belemmeringenkaart zon

4.3 Stap 2: ontwikkeling reële alternatieven

Afbeelding 4.12 Stappenplan, stap 2

Sturende criteria voortkomend uit werksessies en quickscan natuur

Op basis van de effectanalyses die in stap 2 zijn uitgevoerd, worden sturende criteria in beeld gebracht. Dit zijn criteria die voorkeuren aangeven (positief sturende criteria) of gebieden juist minder wenselijk maken (negatief sturende criteria). De sturende criteria volgen uit het participatieproces met bestuurders, ambtenaren en regionale stakeholders en een quickscan natuur.

Ontwikkeling van reële alternatieven

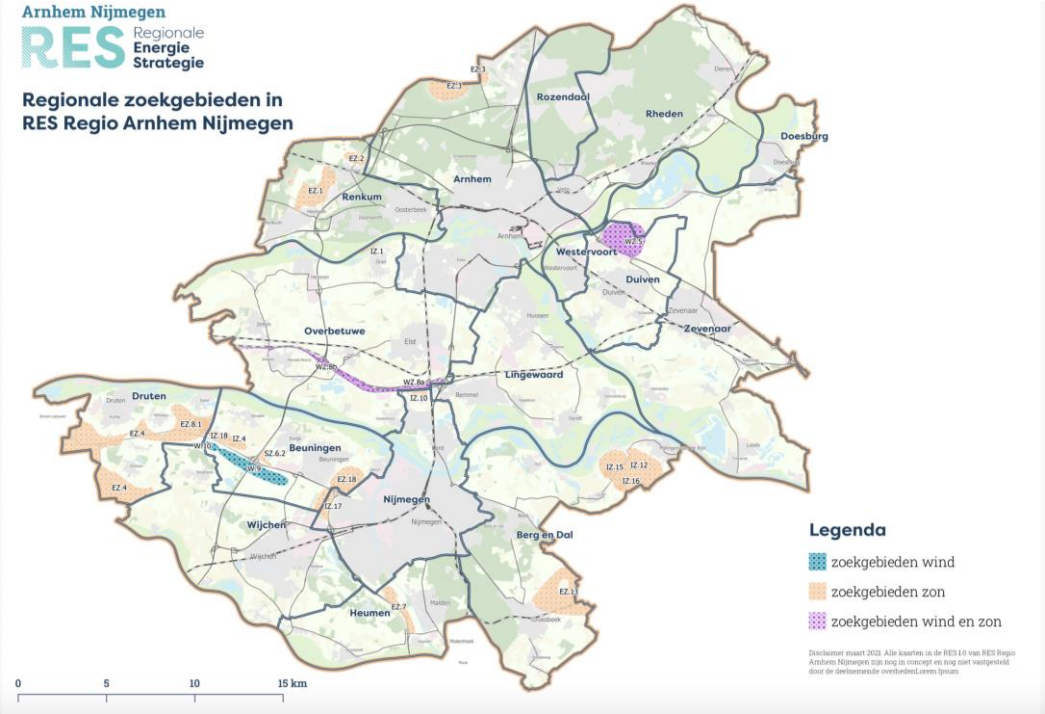
De resultaten van het participatieproces en de quickscan natuur geven inzicht in de positief en negatief sturende criteria op basis waarvan reële alternatieven ontwikkeld kunnen worden. Elk alternatief is daarbij gebaseerd op een leidend (ontwerp)principe:

- **alternatief RES 1.0**: een alternatief dat uitgaat van de zoekgebieden uit de RES 1.0;
- **alternatief Leefomgeving**: een alternatief met zo min mogelijk effecten op de leefomgeving;
- **alternatief Landschap**: een alternatief met zo min mogelijk landschappelijke impact;
- **alternatief Natuur**: een alternatief met zo min mogelijk ecologische impact;
- **alternatief Energiesysteem**: een alternatief met een zo evenwichtig mogelijke verdeling (50/50 %) tussen wind- en zonne-energie (vanuit netcongestie en de stabiliteit van het energieaanbod).

Alternatief RES 1.0

Het alternatief RES 1.0 onderzoekt de milieueffecten van de zoekgebieden voor wind en/of zon die in de RES 1.0 zijn aangewezen (afbeelding 4.16). De in de RES 1.0 benoemde uitgangspunten gelden als de uitgangspunten voor het alternatief. Door de RES 1.0 als basisalternatief op te nemen kunnen de milieueffecten van de andere vier alternatieven goed worden vergeleken met de zoekgebieden uit de RES 1.0.

Afbeelding 4.16 Zoekgebieden uit RES 1.0

Alternatief Leefomgeving

Het alternatief Leefomgeving heeft als doel zoekgebieden voor wind en zon te definiëren die zoveel mogelijk rekening houden met de leefomgeving. Om kansrijke gebieden voor wind en zon te definiëren die aansluiten bij het doel van dit alternatief, vermijdt dit alternatief gebieden die vanuit geluidhinder, slagschaduw en externe veiligheid potentieel zorgen voor hinder voor bewoners en gebruikers in het gebied.

Gebieden die worden vermeden in dit alternatief, naast de harde belemmeringen voor wind en zon, zijn de volgende:

- externe veiligheid: rijkswegen, spoorwegen hoofdwaterwegen, waterkeringen, buisleidingen, BRZO-bedrijven en inrichtingen; de gebruikers van de infrastructuur en bedrijven worden hiermee extra beschermd;
- geluidhinder: de 45 dB L_{den} contour[1] rond alle woningen en de contouren van de bestaande geluidbelasting boven de 63 dB L_{den}[2] vanuit het cumulatieve geluidniveau (data toegepast van Atlas voor Leefomgeving);
- stiltegebieden.

Sturende criteria Leefomgeving

De volgende principes zijn leidend voor het alternatief Leefomgeving:

- windturbines worden zo ver weg mogelijk van woningen gerealiseerd;
- rekening houden met bestaande geluidbelasting om extra geluidhinder te beperken;
- er wordt maximaal rekening gehouden met de veiligheidscontouren;
- er wordt rekening gehouden met windturbines met een ashoogte van 166 m, deze brengen de grootste hindercontouren in beeld.

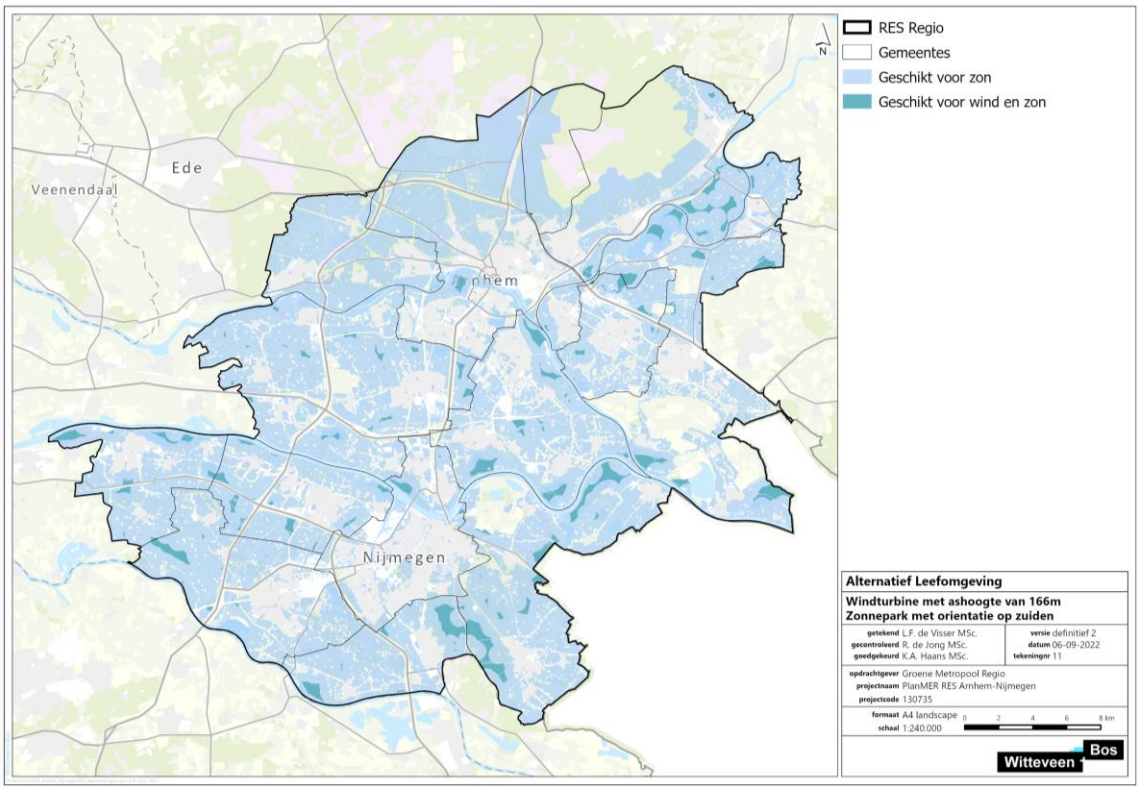
---

[1] Deze 45 dB L_{den} contour (in dit geval 530 m afstand in plaats van 385 m afstand bij 47 dB L_{den}) hangt samen met de uitspraak Raad van State met betrekking tot de geluidsnormen uit het Activiteitenbesluit. De 45 dB Lden is een advieswaarde van de WHO (Wereldgezondheidsorganisatie). Paragraaf 5.5 bevat een toelichting over hoe wij hiermee omgaan in het planMER.

[2] De 63 dB L_{den} volgt uit het Actieplan Geluid 2018-2022 van de provincie Gelderland en wordt gezien als plandrempel. Bij deze waarde is vanuit gezondheidskundig oogpunt de kwalificatie 'onvoldoende' van toepassing volgens de methodiek 'Gezondheidseffectscreening'.

Afbeelding 4.13 toont de gebieden die overblijven als bovengenoemde gebieden vermeden worden. De overgebleven gebieden vormen samen het alternatief Leefomgeving.

Afbeelding 4.13 Alternatief Leefomgeving

Alternatief Landschap

Het alternatief Landschap heeft als doel zoekgebieden voor wind en zon te definiëren die zoveel mogelijk rekening houden met de landschappelijke waarden. Om kansrijke gebieden voor wind en zon te definiëren die aansluiten bij het doel van dit alternatief, wordt in dit alternatief aangesloten bij de bouwstenen die zijn vastgelegd in voorliggende landschapsanalyses.

Voor het Gelders landschap en de RES 1.0 zijn diverse landschapsanalyses uitgevoerd. In het alternatief Landschap worden deze analyse optimaal benut door de landschappelijke bouwstenen te vertalen naar principes voor zoekgebieden voor wind en zon.

Het alternatief Landschap baseert zich op:

- **de landschapsanalyse voor Regionale Energiestrategie 1.0 (H+N+S):** in het kader van de RES 1.0 zijn ruimteateliers georganiseerd. Het resultaat van de ruimteateliers zijn kaarten (modellen) met geschikte potentiële zoekgebieden voor zon en wind met een landschappelijke inpassing. Hiervoor heeft H+N+S per landschapstype bouwstenen ontwikkeld voor de inpassing van wind en zon;
- **Gelderse Streekgidsen:** samen met Gelderse gemeenten heeft de provincie Gelderland voor elke streek in Gelderland een streekgids landschap ontwikkeld. In deze 11 gidsen staan de kwaliteiten van het landschap per streek. In het alternatief Landschap is het doel om rekening te houden met deze kwaliteiten bij het verkennen van zoekgebieden voor wind en zon;
- **ZonneWIJzer, Gelderse gebiedsgids voor zonnevelden (Gelders Energieakkoord, 2019[1]):** de ZonneWIJzer is een handreiking met aanbevelingen om tot een goed ontwerp van een grond- of watergebonden zonneveld te komen. De ZonneWIJzer geeft handvatten voor een goede ruimtelijke inpassing, rekening houdend met landschappelijke karakteristieken. Ook maakt de ZonneWIJzer

[1] https://www.geldersenergieakkoord.nl/downloads/KC-001-1_GelderseZonneWijzer_v15.pdf.

mogelijke functiecombinaties inzichtelijk, zoals gecombineerde functies met agrarisch grondgebruik, waterberging en/of recreatie.

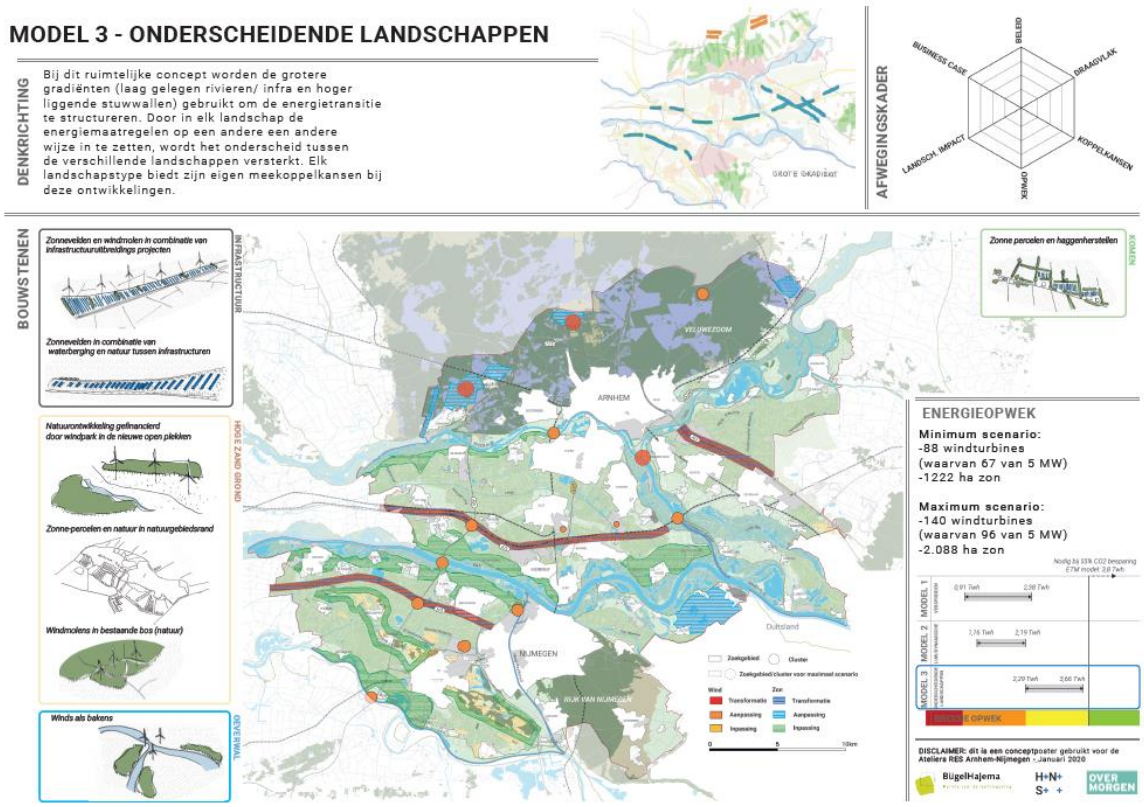
Sturende criteria landschap

Model 3 uit de landschapsanalyse voor de RES 1.0 (door H+N+S) is een resultaat van de ruimteateliers waarin de verschillende landschapstypen in de regio gebruikt zijn om de energietransitie te structureren. Het alternatief Landschap wordt ontwikkeld op basis van leidende principes die zijn toegepast in dit model. Afbeelding 4.13 toont Model 3. Dit model zal in het planMER verder worden uitgewerkt op basis van een landschapsanalyse, waarbij de bovengenoemde 3 onderzoeken worden gecombineerd tot een alternatief Landschap voor de RES-regio Arnhem Nijmegen.

De volgende principes zijn leidend voor het alternatief Landschap en zullen nader worden uitgewerkt in het planMER:

- windturbines en zonnevelden langs bestaande infrastructuur;
- zonnevelden rondom de bestaande gebouwde omgeving;
- zonnevelden in combinatie met waterberging en natuur;
- windturbines in nieuwe open plekken van natuur;
- zonnevelden in natuurgebiedsranden.

Afbeelding 4.13 Model 3 - Onderscheidende landschappen - indicatie alternatief landschap (H+N+S)

Alternatief Natuur

Het alternatief Natuur heeft als doel zoekgebieden voor wind en zon te definiëren die rekening houden met de meest waardevolle gebieden vanuit het thema natuur. Om kansrijke gebieden voor wind en zon te definiëren die aansluiten bij het doel van dit alternatief, worden in het alternatief de volgende gebieden vermeden:

- alle Natura 2000-gebieden;

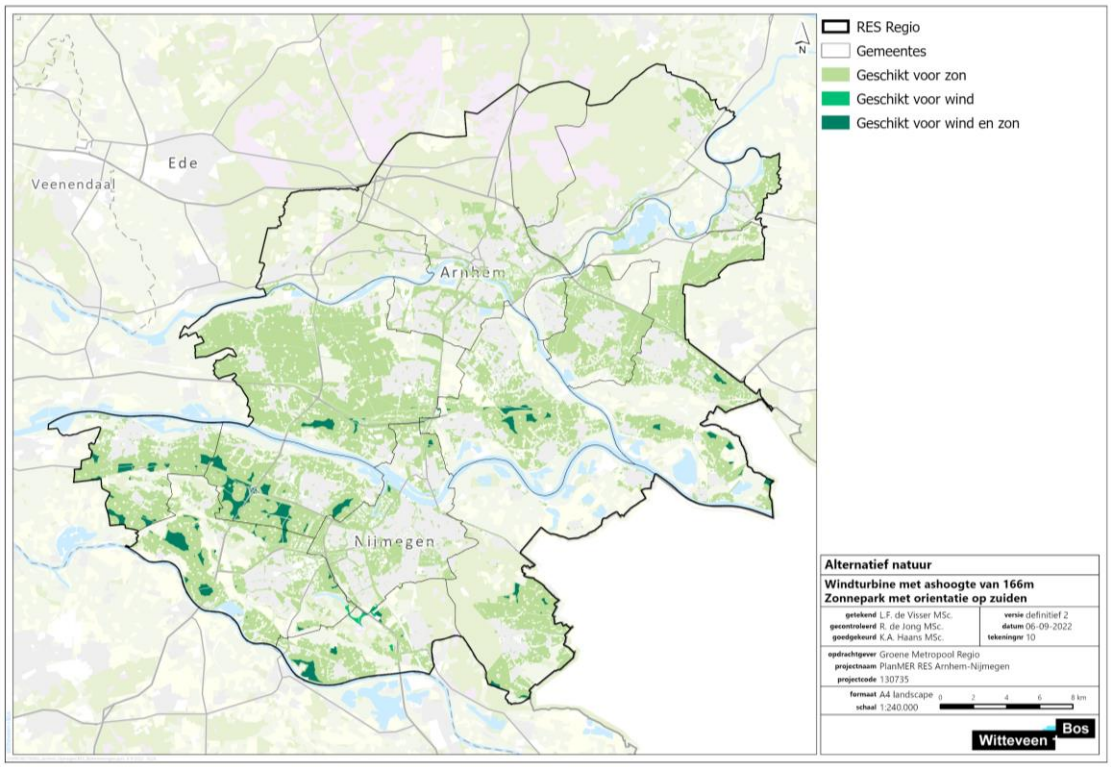
- alle GNN-gebieden (voor windenergie geldt een uitzondering voor de gebieden die in de provinciale Omgevingsverordening zijn opgenomen als 'Gelders natuurnetwerk windturbines onder voorwaarden mogelijk');
- een zone van 8 km rondom Natura 2000-gebied de Veluwe om verstoring van het leefgebied van de wespendief tegen te gaan (alleen wind);
- weidevogelgebieden;
- Groene ontwikkelingszones;
- verstoringszones rondom Natura 2000-gebieden en GNN-gebieden (alleen voor wind);
- ganzenrustgebieden.

Voor de natuurgebieden geldt ten aanzien van windenergie dat rekening is gehouden met het voorkomen van overdraai. Hiervoor is ½ rotordiameter afstand aangehouden.

Gebieden met beschermde soorten niet uitgesloten in alternatief natuur - nader onderzoek vereist
De grenzen van de gebieden met een hoge concentratie van beschermde soorten is onzeker waardoor de concentraties van beschermde soorten niet is uitgesloten in het alternatief Natuur. In het planMER onderzoeken wij op basis van openbare data of deze beschermde soorten wel daadwerkelijk in die gebieden voorkomen en wat de mogelijke milieueffecten zijn van wind- en zonnevelden op de beschermde soorten.

Afbeelding 4.14 toont de gebieden die overblijven als bovengenoemde gebieden vermeden worden. De overgebleven gebieden vormen samen het alternatief Natuur.

Afbeelding 4.14 Alternatief Natuur

Alternatief Energiesysteem

Het alternatief Energiesysteem heeft als doel zoekgebieden voor wind en zon te definiëren die rekening houden met de beschikbare netcapaciteit en de samenhangende maatschappelijke kosten. Om kansrijke gebieden voor wind en zon te definiëren die aansluiten bij het doel van dit alternatief, worden in het alternatief de volgende gebieden vermeden:

- gebieden op meer dan 10 km afstand van de onderstations Arnhem, Elst, Kattenberg, Nijmegen, Renkum en de tot 2030 te realiseren onderstations Oosterhout, nabij Zevenaar/Duiven en nabij Nijmegen-Oost/Berg en Dal[1] (er is uitgegaan van een zoekgebied en geen specifieke locatie);
- gebieden die niet geschikt zijn voor zowel wind- als zonne-energie. Het alternatief gaat vanuit de principes netefficiëntie en optimale inpasbaarheid op het stroomnet, uit van gecombineerde wind- en zongebieden.

Sturende criteria alternatief Energiesysteem

Voor een zo efficiënt mogelijk gebruik van de beschikbare ruimte op het elektriciteitsnet en de laagste maatschappelijke kosten voor verzwaring van het elektriciteitsnet, zijn de volgende sturende criteria toegepast:

- windturbines en zonnevelden worden altijd gecombineerd vanuit de principes netefficiëntie en optimale inpasbaarheid op het stroomnet. Ook maakt dit een gecombineerde aansluiting op dezelfde elektriciteitskabel mogelijk;
- een grotere afstand tot onderstations leidt tot langere elektriciteitskabels en zorgt voor hogere kosten;
- alleen onderstations met beschikbare netcapaciteit tot 2030 worden meegenomen in het alternatief, hierbij is rekening gehouden met geplande onderstations (zie voetnoot 17);
- gebieden op meer dan 10 km afstand van een onderstation met capaciteit worden niet beschouwd in het alternatief[2];
- zonnevelden met oost-west opstelling zijn beter voor de netcapaciteit, omdat deze een consistentie in opbrengst kennen verspreid over de dag;
- windturbines met ashoogte van 120 m worden hier beschouwd, omdat dit zorgt voor grotere zoekgebieden, hierdoor worden gebieden die mogelijk geschikt zijn voor windenergie niet op voorhand uitgesloten.

Voor de beoordeling van de mate van geschiktheid in het kader van het energiesysteem is onderscheid gemaakt in de volgende categorieën:

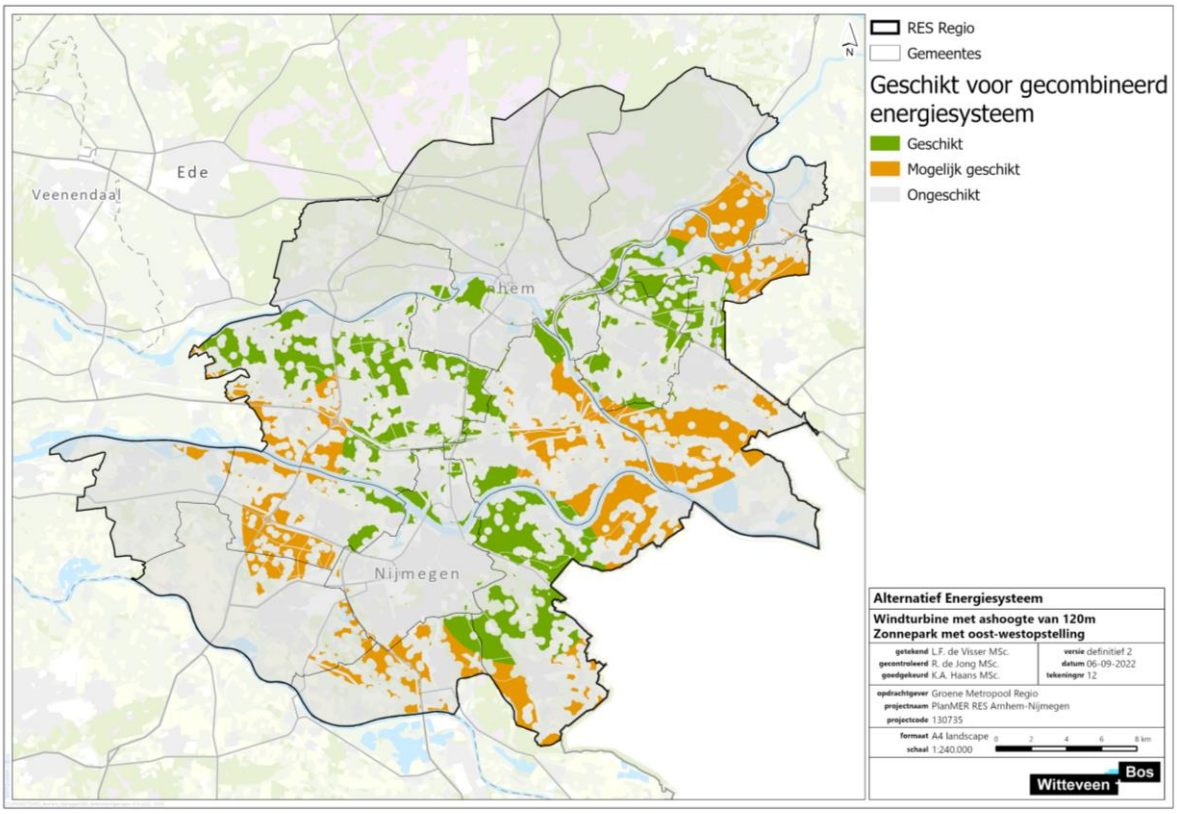
- **ongeschikt**: gebieden waar realisatie van een gecombineerd wind- en zonneveld juridisch niet haalbaar wordt geacht in het kader van de wet- en regelgeving (harde belemmeringen) en/of waar een afstand van meer dan 10 km geldt tot de genoemde onderstations;
- **mogelijk geschikt**: gebieden waar de realisatie van een gecombineerd wind- en zonneveld op een afstand van 5 tot 10 km rond de hierboven genoemde onderstations mogelijk is;
- **geschikt**: gebieden waar de realisatie van een gecombineerd wind- en zonneveld binnen 5 km rond de hierboven benoemde onderstations mogelijk is.

Afbeelding 4.15 toont de gebieden die overblijven als bovengenoemde gebieden vermeden worden en de sturende criteria worden toegepast. De overgebleven gebieden vormen samen het alternatief Energiesysteem.

[1] Op de genoemde stations is op basis van de rapportage: https://www.regioan.nl/media/netimpact-rapportage_AN_1_0_Verzonden2.pdf, geraadpleegd op 14-07-22, ruimte beschikbaar of komt ruimte beschikbaar in de periode tot 2025. Gebieden op meer dan 10 kilometer afstand van de onderstations zorgen voor hoge kosten voor de benodigde netinfrastructuur.

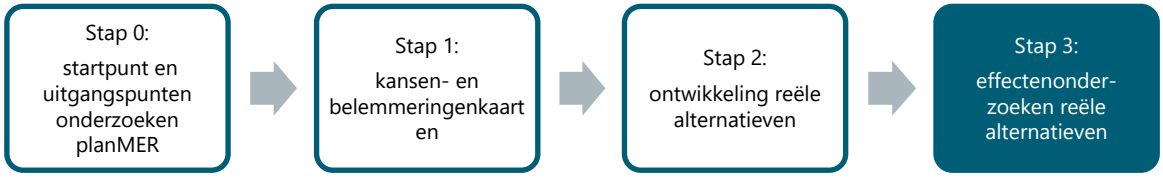
[2] Het minimaliseren van transport van energie is een van de ontwerpprincipes van netbeheerder Liander om optimaal gebruik te maken van het energiesysteem. De toegepaste afstanden van 0 - 5 km en 5 - 10 km passen bij de systematiek van Liander..

Afbeelding 4.15 Alternatief Energiesysteem

4.4 Stap 3: effectenonderzoek alternatieven

Afbeelding 4.17 Stappenplan, stap 3

De in de voorgaande stap benoemde alternatieven worden in het planMER onderzocht op de effecten. Dit gebeurt aan de hand van de beoordelingsschaal en het beoordelingskader zoals toegelicht in hoofdstuk 5.

5

REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU EFFECTENONDERZOEK ENERGIETECHNIEKEN

Dit hoofdstuk geeft een toelichting op het beoordelingskader en effectbeoordeling voor energietechnieken (wind- en zonne-energie) voor het op te stellen planMER. De effectbeoordeling voor warmtetechnieken wordt vervolgens in hoofdstuk 6 toegelicht.

5.1 Plan- en studiegebied

In deze NRD en het op te stellen planMER worden de termen plangebied en studiegebied gehanteerd. Het plangebied is het gebied waarbinnen gezocht wordt naar een geschikte invulling van de voorgenomen activiteit. Het plangebied is gepresenteerd in afbeelding 1.2. Hierbinnen wordt gezocht naar kansrijke zoekgebieden voor wind en zon. Het studiegebied is het gebied waarbinnen de milieueffecten worden onderzocht. De omvang van het studiegebied verschilt per milieuaspect en is afhankelijk van de verwachte omvang en reikwijdte van de effecten. In sommige gevallen is het studiegebied daarmee van een andere omvang dan het plangebied, waarbij de regionale grenzen kunnen worden overschreden.

5.2 Referentiesituatie

De alternatieven worden in het planMER beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. De referentiesituatie omvat de huidige situatie inclusief de autonome ontwikkelingen binnen het studiegebied. In het planMER wordt daarom onderscheid gemaakt tussen de huidige situatie en de referentiesituatie:

- huidige situatie: de feitelijke staat van de leefomgeving en de gerealiseerde projecten per 1 januari 2022;
- referentiesituatie: de situatie die tot en met 2030 zou ontstaan als gevolg van de zogeheten autonome ontwikkelingen, dat wil zeggen de situatie die in de toekomst zal ontstaan als het voornemen niet wordt gerealiseerd. Autonome ontwikkelingen zijn op zichzelf staande ontwikkelingen waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden of waarover besluitvorming in voorbereiding is, die zonder de voorgenomen activiteiten ook zouden plaatsvinden.

In het planMER worden zowel de huidige situatie (per milieuaspect) als de autonome ontwikkelingen uitgebreid beschreven.

Autonome ontwikkelingen

In bijlage I is een overzicht opgenomen van de relevante autonome ontwikkelingen. Het betreft hierbij ontwikkelingen die zorgen voor een ruimtebeslag in aanvulling op het bestaande bebouwde gebied. Deze kunnen mogelijk een beperking opleggen ten aanzien van de ontwikkeling van grootschalige opwek middels wind- en zonne-energie. Ontwikkelingen binnen de bestaande stedelijke contouren zijn niet opgenomen in bijlage I, omdat deze beperkt ruimtebeslag opleggen voor de ontwikkeling van grootschalige wind- en zonne-energie.

5.3 Ingreep-effectrelaties energietechnieken

De realisatie van wind op land en zon op land heeft effecten op verschillende milieuaspecten. Een ingreep-effectrelatie beschrijft welke effecten op hoofdlijnen te verwachten zijn door de realisatie van wind op land

of zon op land. Tabel 5.1 laat de maatgevende ingreep-effectrelaties voor windenergie en zonne-energie zien.

Tabel 5.1 Ingreep-effectrelaties wind- en zonne-energie

Techniek	Milieuaspect	Effect	Criterium
windenergie	natuur	verstoring of vernietiging beschermde gebieden en soorten	- effecten op habitattypen en soorten Natura 2000-gebieden - effecten op beschermde soorten Wnb - effecten op overige natuurgebieden
	landschap	aantasting van landschappelijke waarden en structuren	- invloed op ruimtelijk-visuele kenmerken - invloed op landschapstype en landschapsstructuur
	cultuurhistorie	aantasting van cultuurhistorische waarden	- invloed op cultuurhistorische waarden (historische geografie en historische bouwkunde)
	archeologie	verstoring of vernietiging van archeologische waarden	- invloed op bekende archeologische waarden - invloed op verwachte archeologische waarden
	geluid	geluidhinder op omliggende woningen	- invloed op geluidgevoelige bestemmingen binnen geluidscontouren
	slagschaduw	slagschaduw op omliggende woningen	- invloed op kwetsbare objecten
	veiligheid	risico op een ongeval door omvallen of bladbreuk van een windturbine	- invloed op kwetsbare objecten
		risico op aanvaring met vliegverkeer	- invloed op luchtvaartveiligheid
	grondwater	kans op doorboring scheidende kleilagen met fundering windturbines en risico op omhoog trekken van zout grondwater door bemaling	- risico op verzilting
zonne-energie	natuur	verstoring of vernietiging beschermde gebieden en soorten	- effecten op habitattypen en soorten Natura 2000-gebieden - effecten op beschermde soorten Wnb - effecten op overige natuurgebieden
	landschap	aantasting van landschappelijke waarden en structuren	- invloed op ruimtelijk-visuele kenmerken - invloed op landschapstype en -structuur
	cultuurhistorie	aantasting van cultuurhistorische waarden	- invloed op cultuurhistorische waarden (historische geografie en historische bouwkunde)
	archeologie	verstoring of vernietiging van archeologische waarden	- invloed op bekende archeologische waarden - invloed op verwachte archeologische waarden
	ruimtegebruik	oppervlakteverlies voor andere gebruiksfuncties	invloed op ruimtegebruik

5.4 Beoordelingsschaal

Effecten op het milieu en de omgeving als gevolg van de ontwikkeling van windturbines en zonnevelden zijn te verdelen in effecten tijdens de aanlegfase, de gebruiksfase (gebruik, onderhoud, reparaties) en de verwijderingsfase. De tijdelijke effecten worden in het planMER niet onderzocht. Om de effecten van de windturbines en zonnevelden per aspect te kunnen vergelijken worden deze op basis van een plus- en min-schaal beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. Hiervoor wordt de beoordelingsschaal gehanteerd zoals weergegeven in tabel 5.2. Deze beoordelingsschaal wordt in het planMER voor elk criterium nader gespecificeerd.

Tabel 5.2 Beoordelingsschaal

Score	Toelichting
--	sterk negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie
-	negatief effect ten opzichte van de referentiesituatie
0	geen effect ten opzichte van de referentiesituatie
+	positief effect ten opzichte van de referentiesituatie
++	sterk positief effect ten opzichte van de referentiesituatie

5.5 Beoordelingskader energietechnieken

Deze paragraaf toont het beoordelingskader voor elektriciteit. De ingreep-effectrelaties (zie paragraaf 5.3) vormen de basis voor de invulling van het beoordelingskader. Uitgangspunt voor dit planMER is dat de effectanalyses en -beoordelingen bijdragen aan de besluitvorming over:
- toe te passen opwektechnieken (zon of wind);
- de zoekgebieden voor grootschalige opwek.

Niet alle criteria uit de ingreep-effectrelaties sluiten aan bij dit uitgangspunt. Daarom maakt het beoordelingskader onderscheid tussen:
- criteria die worden beschreven en beoordeeld, omdat deze inzicht geven in onderscheidende effecten die bijdragen aan de locatiekeuze of keuze voor wind of zon. Dit zijn de maatgevende criteria die bijdragen aan de besluitvorming over locaties en techniek op regionaal niveau;
- criteria die enkel worden beschreven, omdat deze criteria voornamelijk inzicht geven in locatie specifieke aandachtspunten die relevant zijn voor de nadere uitwerking van projecten. De criteria zijn in deze fase van de RES minder sterk van invloed op de keuze voor een bepaalde energietechniek of locatie (niet-maatgevend).

Bij het opstellen van het beoordelingskader zijn verder de volgende uitgangspunten gehanteerd:
- in dit planMER worden alleen langdurige effecten onderzocht. Dit zijn effecten met een langere doorwerking dan de tijdelijke effecten die door de aanlegwerkzaamheden worden veroorzaakt;
- bij de alternatievenontwikkeling is een aantal gebieden bij voorbaat uitgesloten (de zogenaamde harde belemmeringen). Deze onderdelen komen daarom niet terug in het beoordelingskader:
  - overlap met bebouwing;
  - overlap met infrastructuur (weg, spoorweg, vaarweg), inclusief veiligheidsafstanden;
  - overlap met (bekende) bestaande kabels en leidingen, inclusief veiligheidsafstanden.

Sommige criteria zijn enkel van toepassing op of windenergie ofwel zonne-energie. Dit is tussen haakjes aangegeven bij het aspect of het criterium.

Tabel 5.3 laat het beoordelingskader voor energietechnieken zien. Aansluitend is voor enkele criteria een nadere toelichting opgenomen.

Tabel 5.3 Beoordelingskader energietechnieken

Aspect	Criterium	Methode	(Niet-) maatgevend?
Bodem en Water (relevant voor wind en zon)			
bodemkwaliteit	invloed op de bodemkwaliteit	GIS-analyse op basis van overzicht spoedlocaties bodemverontreinigingen Arnhem-Nijmegen	niet-maatgevend
	risico op zettingen	kwalitatieve analyse op basis van bodemtypen	niet-maatgevend
grondwater	risico op verzilting	kwalitatieve quickscan	niet-maatgevend
	invloed op waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden	kwalitatieve quickscan	maatgevend
Natuur (relevant voor wind en zon)[1]			
beschermde soorten en habitattypen Natura 2000-gebied	effecten op habitattypen en soorten Natura 2000-gebied	kwalitatieve quickscan	maatgevend
overige beschermde soorten	effecten op beschermde soorten Wet natuurbescherming	kwalitatieve quickscan	maatgevend
GNN-gebieden	effecten op kernkwaliteiten GNN-gebieden	kwalitatieve quickscan	maatgevend
overige beschermde gebieden	weidevogelgebieden, ganzenrustgebied, stiltegebieden en groene ontwikkelingszones	kwalitatieve quickscan	maatgevend
Landschap, cultuurhistorie en archeologie (relevant voor wind en zon)			
landschap	invloed op ruimtelijk-visuele kenmerken	kwalitatieve quickscan	maatgevend
	invloed op landschapstype en -structuur	kwalitatieve quickscan	maatgevend
cultuurhistorie	invloed op cultuurhistorische waarden (historische geografie en historische bouwkunde)	kwalitatieve quickscan	maatgevend
archeologie	aantasting van bekende archeologische waarden	kwalitatieve quickscan	maatgevend
	aantasting van verwachte archeologische waarden	kwalitatieve quickscan	maatgevend
Veiligheid (relevant voor wind)			
externe veiligheid	invloed op (beperkt) kwetsbare objecten	analyse indicatief bereik PR10-5 en PR10-6. Voor windenergie op basis van Handboek risicozonering windturbines	maatgevend
	invloed op andere risicobronnen	analyse aanwezige risicobronnen en daaruit volgende beperkingen	maatgevend
luchtvaartveiligheid	invloed op luchtvaartveiligheid	analyse hoogtebeperkingen op basis van Viewer Hoogtebeperkingen Luchtvaart en Defensieradar	maatgevend
Leefomgeving (relevant voor wind en zon)			

[1] Bijlage II bevat een uitgebreide onderbouwing van de natuurgebieden die wel of niet vermeden dienen te worden. Deze onderbouwing vormt de basis voor de effectonderzoeken ten aanzien van het thema natuur.

Aspect	Criterium	Methode	(Niet-) maatgevend?
geluid (relevant voor wind en zon)	overschrijding geluidsnorm op geluidgevoelige objecten (gebruiksfase)	kwantitatieve- en GIS-analyse geluidcontouren	maatgevend
	geluidbelasting onder de norm (gebruiksfase)	kwantitatieve- en GIS-analyse geluidcontouren	niet-maatgevend
slagschaduw (relevant voor wind)	invloed op kwetsbare objecten door slagschaduw	kwalitatieve analyse o.b.v. contouren slagschaduw	niet-maatgevend
Gebruiksfuncties (relevant voor zon)			
ruimtegebruik	invloed op ruimtegebruik	GIS-analyse naar oppervlakteverlies	maatgevend

Toelichting op enkele criteria beoordelingskader

Uitspraak Raad van State, herbeoordeling algemene normen geluid, slagschaduw en veiligheid door uitspraak Raad van State

Op 30 juni 2021 heeft de Raad van State uitgesproken dat de algemene normen voor geluid, slagschaduw en veiligheid uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling formeel moeten worden onderzocht. Op grond van het Europees recht moeten deze in Nederland gehanteerde normen met een milieubeoordeling opnieuw worden bepaald dan wel herzien. Tot afronding van deze milieubeoordeling, mogen in Nederland geen besluiten worden genomen over windturbineparken waarbij de geluids-, slagschaduw- en veiligheidsonderzoeken zonder verdere onderbouwing zijn gebaseerd op de normen uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling.

Tijdelijke overbruggingsregeling en planMER Windturbinebepalingen Leefomgeving

Op 16 mei 2022 heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat de Tweede Kamer geïnformeerd over de wijzigings-AmvB met tijdelijke overbruggingsregeling bestaande windturbineparken. In de AmvB is een tijdelijke overbruggingsregeling opgenomen met algemene milieuregels voor reeds bestaande, vergunde windturbineparken. De overbruggingsregeling is bedoeld voor de periode totdat nieuwe algemene milieuregels voor windturbines zijn vastgesteld op basis van een zorgvuldig proces waar het planMER Windturbinebepalingen Leefomgeving deel van uitmaakt. Het opstellen van het planMER Windturbinebepalingen Leefomgeving is gestart (NRD en reactienota zijn gepubliceerd[1]). De overbruggingsregeling geldt alleen voor windturbineparken waarvoor op 30 juni 2021 al definitieve toestemmingen in het ruimtelijke spoor en het milieuspoor waren verleend.

Voor nieuwe windparken gelden de Rijksregels voor windturbines in het Activiteitenbesluit door de uitspraak niet meer. Dit is nu juridisch vastgelegd in de overbruggingsregeling, die ook de vergelijkbare regels in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) buiten werking stelt. De nieuwe, nog op te stellen regels voor windturbineparken treden volgens de voorlopige planning in werking nadat de Omgevingswet inwerking is getreden. Tot die tijd moet het bevoegd gezag voor nieuwe windparken voorschriften opnemen in de omgevingsvergunning of een maatwerkbesluit.

Uit de reactienota behorende bij de NRD voor het planMER Windturbinebepalingen Leefomgeving blijkt dat het planMER naast de 45 dB en 47 dB L_{den} normen, ook de 37, 40, 43 en 50 dB L_{den} normen onderzoekt. Daarnaast wordt er verwezen naar het onderzoek dat in gaat op afstandsnormen voor windturbines[2]. In het planMER Windturbinebepalingen Leefomgeving worden de resultaten van dit onderzoek meegenomen. Omdat het op dit moment onduidelijk is wat de nieuwe normen worden, is gekozen om in het planMER uit te gaan van de 'bestaande' geluidsnormen uit het Activiteitenbesluit, met daarbij de kanttekening dat in het alternatief Leefomgeving (zie paragraaf 4.3) uitgegaan wordt van de 45 dB L_{den} contour rond geluidgevoelige objecten, welke de Wereldgezondheidsorganisatie als advieswaarde geeft. Dit is passend bij het detailniveau

[1] https://www.platformparticipatie.nl/windturbinebepalingen/voornemen+windturbinebepalingen/default.aspx.

[2] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/04/21/onderzoek-afstandsnormen-windturbines.

van het planMER en de omvang van het plangebied. Hierbij geldt de kanttekening dat, mochten de resultaten uit het planMER Windturbinebepaling Leefomgeving van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat tijdig bekend zijn, wij zo ver als redelijkerwijs mogelijk de resultaten verwerken in het planMER voor de RES 2.0. In de verdere uitwerking van de zoekgebieden in de RES 2.0, middels bijvoorbeeld een projectMER zal in ieder geval nadere invulling worden gegeven aan de normen die op dat moment gelden. Indien nodig kan een lokale afweging gemaakt worden.

Laagfrequent geluid

Laagfrequent geluid is geluid dat zich in het grensgebied tussen normaal hoorbaar en onhoorbaar geluid bevindt en vaak mechanisch geproduceerd wordt, onder andere door windturbines. In de discussie rondom windturbines en gezondheid wordt vaak de vraag gesteld of laagfrequent geluid van windturbines effecten kan hebben op de menselijke gezondheid. Uit de 'Factsheet Laagfrequent Geluid' uit 2020 van het RIVM over laagfrequent geluid blijkt dat hier geen eenduidig antwoord op te geven is en dat de ene persoon meer effecten ondervindt dan de ander. Er is geen Nederlandse wettelijke norm voor specifiek laagfrequent geluid van windturbines, omdat laagfrequent geluid wordt meegewogen in de norm van 47 dB L_{den}. Het RIVM heeft eveneens geconcludeerd dat geen aparte beoordeling nodig is boven op de huidige geluidsnorm.

Veiligheid

In het planMER wordt getoetst aan de ligging van objecten binnen de $PR10^{-5}$ en $PR10^{-6}$. De PR-contour is de plaatsgebonden risicocontour. De $PR10^{-6}$ is de contour waarbij de kans 1 op een miljoen is dat iemand overlijdt ten gevolge van een ontwikkeling, de $PR10^{-5}$ betreft de contour waarbij de kans 1 op 100.000 is. In het planMER wordt, conform de nieuwe methodiek onder de Omgevingswet, getoetst aan ligging van zeer kwetsbare objecten (gebouwen, zoals basisscholen, ziekenhuizen en verpleeghuizen), kwetsbare objecten (gebouwen en locaties, zoals woonfuncties en evenementlocaties >5.000 personen) en beperkt kwetsbare objecten (gebouwen en locaties, zoals kleine kantoorgebouwen (<1.500 m^2) en restaurants). Het onderscheid in kwetsbaarheid komt voort uit de verschillen in het aantal personen dat aanwezig is, de duur dat personen aanwezig zijn en in hoeverre personen zichzelf in veiligheid kunnen brengen bij een incident.

De veiligheidsanalyse toetst ook aan het groepsrisico. Het groepsrisico is de kans op het overlijden van een groep van 10, 100 of 1.000 personen als rechtstreeks gevolg van een calamiteit veroorzaakt door een activiteit. Het groepsrisico is geen onderdeel van Activiteitenbesluit en het Handboek Risicozonering Windturbines. Daarmee is de analyse voor het groepsrisico geen onderdeel van de wettelijke besluitvorming. Omdat inzicht in het groepsrisico echter wel relevant is voor een goede ruimtelijk ordening, wordt dit afgewogen in het planMER. Indien relevant wordt een groepsrisicoberekening gemaakt conform de nieuwe aanpak onder de Omgevingswet. Hierbij wordt getoetst aan aandachtsgebieden met omliggende beschermingsschillen tegen gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen.

Landschap

De effecten op landschap kunnen als volgt worden geordend:
- effecten op de karakteristieke kernkwaliteiten van het landschap;
- visuele effecten (die representatief voor aantal en grootte windturbines, verlichting, draaisnelheid et cetera).

Kwaliteit van de ingreep (die de effecten verzachten, compenseren of zelfs tot een beter landschap kunnen leiden):
- aansluiting van de opstelling bij de structuurbepalende landschapselementen;
- kwaliteit van de opstelling (eventuele leesbare geometrie, interferentie tussen opstellingen et cetera).

Hierbij sluiten we aan bij de resultaten van de reeds uitgevoerde landschapsanalyses, zoals benoemd in paragraaf 4.3 onder het alternatief Landschap.

Toelichting niet-beschouwde onderwerpen

Gezondheid

Rond de ontwikkeling van windturbines bestaan zorgen met betrekking tot gezondheid. Windturbines veroorzaken geluid (inclusief laagfrequent geluid) en slagschaduw, dit is niet alleen hinderlijk, maar kan ook gevolgen hebben voor de gezondheid. Met name voor geluidhinder is een verband aangetoond met gezondheidsklachten (onderzoek 'Gezondheidseffecten van windturbinegeluid: een update' van het RIVM uit 2020). Omdat de effecten op gezondheid met name raken aan geluid, wordt het aspect 'gezondheid' niet als apart criterium behandeld in het planMER. Tijdens de verdere uitwerking van de zoekgebieden, middels bijvoorbeeld een projectMER, kan gezondheid als milieuthema beschouwd worden.

6

REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU EFFECTENONDERZOEK WARMTE

6.1 Onderzoeksaanpak warmtebronnen

Geen kansen- en belemmeringenkaart warmte

Voor warmtetechnieken bestaan nog veel leemten in kennis. Ook wetgeving en beleid omtrent warmte zijn minder duidelijk dan de regels voor energietechnieken zoals wind- en zonne-energie. Bovendien variëren warmtetechnieken sterk in omvang en toepassing, waarmee niet op voorhand een algemene belemmeringenkaart is te maken. Ter illustratie: een woonwijk is ongeschikt voor realisatie van geothermie, maar biedt kansen voor een (kleinschalige) collectieve bodemlus in combinatie met een warmtepomp. Dit betekent dat de kansen en belemmeringen dusdanig samenhangen met de warmtetechniek, dat dit hoofdstuk geen algemene kansen- en belemmeringenkaart voor warmte laat zien. In het planMER worden de kansen en belemmeringen per warmtetechniek op hoofdlijnen beschouwd en in beeld gebracht.

Warmtekaart als basis voor alle warmtebronnen

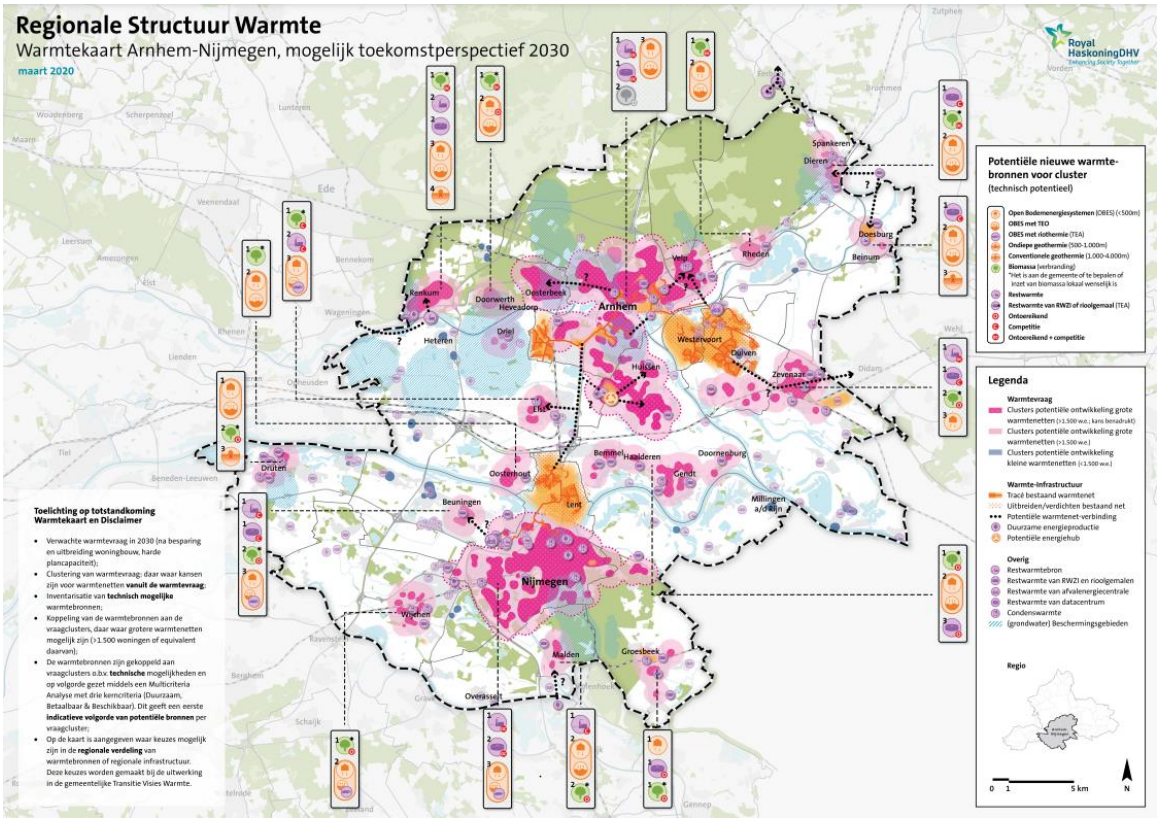
De regio heeft voor de RES 1.0 een de warmtestructuurkaart opgesteld (afbeelding 6.1). Voor elk cluster zijn 3 tot 5 mogelijke warmtebronnen benoemd. Hier zijn alleen de belangrijkste bronnen genoemd. Het kan zijn dat meer of meerdere warmtebronnen interessant zijn voor een specifieke warmte vraagcluster, zoals wijken, dorpen of bedrijventerreinen.

De resultaten zijn verwerkt tot een eerste, indicatieve warmtestructuurkaart voor de regio. Deze kaart geeft een indicatie van:

- waar in de regio de meeste vraag is naar warmte;
- welke duurzame warmtebronnen daar het meest geschikt zijn als vervanging van aardgas.

De warmtestructuurkaart biedt een basis voor het gesprek over de verdeling van de warmte die in onze regio beschikbaar is. Belangrijk is te vermelden dat deze kaart een momentopname is, gebaseerd op beschikbare data uit 2019. Het zegt niet of een alternatief warmtesysteem ook te realiseren is. De gegevens waarop de conceptkaart is gebaseerd, blijft de regio in de toekomst actualiseren. Ook zullen inzichten uit voorgaand onderzoek, onder meer op gebied van aquathermie en geothermie, tot aanpassingen leiden.

Afbeelding 6.1 Warmtekaart (RES 1.0, maart 2020)

De RES 1.0 benoemt in totaal acht warmtebronnen. Dit betreft, geprioriteerd in volgorde van benoeming, de volgende bronnen:

1 biomassa:
   - houtachtige biomassa: verbranden;
   - natte biomassa: vergisten;
2 restwarmte:
   - industrie;
   - condensatiewarmte;
   - datacenters;
   - TEA: RWZI, AWZI en rioolgemalen;
3 omgevingswarmte:
   - open WKO's;
   - ondiepe geothermie;
   - conventionele geothermie;
   - aquathermie TEO: oppervlaktewater, gemalen, stuwen;
   - aquathermie TEA: riothermie.

Voor alle warmtebronnen geldt dat de toepassing en effecten van individuele of collectieve warmtepompen ter ondersteuning van de warmteopwaardering van de warmtebron niet worden beschouwd. Deze leiden tot (zeer) lokale effecten die niet passen bij het detailniveau van het planMER. Bovendien veroorzaken deze warmtepompen geen onderscheidende milieueffecten die bijdragen aan de keuze voor een locatie of techniek. De mogelijke milieueffecten kunnen daarmee in per project nader worden onderzocht.

Voorliggende paragraaf presenteert de ingreep-effectrelaties (6.1.1) en onderzoeksaanpak (6.1.2) voor de effectanalyse op hoofdlijnen voor warmtebronnen.

6.1.1 Ingreep-effectrelaties warmtebronnen

Ingreep-effectrelaties geothermie
Tabel 6.1 laat de ingreep-effectrelaties zien voor geothermie.

Tabel 6.1 Ingreep-effectrelaties geothermie

Ingreep	Effect	Criterium
uitvoeren boring geothermieputten (> 500 m diepte) (aanlegfase)	aantasting opbouw en stabiliteit ondergrond	risico op (acute) diepe bodemdaling en ondiepe zettingen
	aantasting of verspreiding bodemverontreinigingen	invloed op bodemkwaliteit
	veranderingen in de samenstelling van het grondwater	invloed op waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones
		invloed op de grondwaterkwaliteit
	tijdelijk ruimtebeslag op natuur	effecten op Natura 2000- en NNN-gebieden effecten op overige beschermde natuurgebieden
	verstoring beschermde soorten	effecten op beschermde soorten effecten op Natura 2000- en NNN-gebieden effecten op overige beschermde natuurgebieden
	aantasting of vernietiging archeologische waarden	effecten op archeologische waarden
	aantasting of vernietiging cultuurhistorische waarden	effecten op cultuurhistorische waarden
	veiligheidsrisico's met gevolgen op mensen	invloed op externe veiligheid
	geluidemissie tijdens aanleg- en gebruiksfase	overschrijding geluidsnorm op geluidsgevoelige objecten
gebruiksfase geothermie-installatie	ruimtebeslag in Natura 2000- en NNN-gebieden	effecten op Natura 2000- en NNN-gebieden
	ruimtebeslag in overige beschermde natuurgebieden	effecten op overige beschermde natuurgebieden
	aantasting ruimtelijk-visuele kenmerken	effecten op ruimtelijk-visuele kenmerken

Ingreep-effectrelaties aquathermie
Aquathermie is warmtewinning uit water. Aquathermie kan worden toegepast op verschillende waterbronnen, namelijk:
- winning van thermische energie uit oppervlaktewater (TEO);
- winning van thermische energie uit afvalwater (TEA);
- winning van thermische energie uit drinkwater (TED).

TEA is de winning van thermische energie uit de waterketen, zoals warm douche- en (af)waswater vanuit woningen. Dit warme water komt uit in de waterketen en verliest daar haar warmte. Met TEA wordt deze warmte gewonnen en ingezet om woningen te verwarmen. Hetzelfde geldt voor TED, waarbij thermische energie wordt gewonnen uit drinkwater. Bij beide vormen van aquathermie zijn individuele of collectieve warmtepompen nodig en wordt, in de meeste gevallen, gebruik gemaakt van een WKO-systeem. Daarmee zijn de ingrepen benodigd voor TEA en TED beperkt tot ingrepen op een klein schaalniveau. Deze ingrepen, en de daaruit volgende milieueffecten, passen niet bij het detailniveau van het planMER en worden daarom niet nader beschouwd.

Het planMER beschouwt alleen de effecten van TEO (thermische energie uit oppervlaktewater) in combinatie met een WKO-systeem op hoofdlijnen. TEO is ook mogelijk zonder WKO-systeem, maar dit is enkel relevant bij kleinschalige toepassing. Deze kleinschalige toepassingen passen niet bij het detailniveau van het planMER. Daarom dient voor TEO zonder WKO-systeem per projectonderzoek plaats te vinden en beschouwt dit planMER enkel TEO in combinatie met een WKO-systeem. Tabel 6.2 laat de ingreep-effectrelatie van TEO zien die in het planMER wordt beschouwd.

Tabel 6.2 Ingreep-effectrelaties aquathermie

Ingreep	Effect	Criterium
warm- en koudwaterlozing na winning van koude en warmte uit oppervlaktewater	verandering samenstelling, temperatuur en stroming oppervlaktewater	effect op de oppervlaktewaterkwaliteit

Voor de ingreep-effectrelaties die volgen uit toepassing van een open WKO-systeem wordt verwezen naar de ingreep-effectrelaties onder 'open WKO's'. Voor de ingreep-effectrelaties met betrekking tot ruimtebeslag in natuurgebieden (Natura 2000, NNN en overige gebieden) en aantasting van cultuurhistorische en archeologische waarden wordt verwezen naar de ingreep-effectrelaties van geothermie, zie tabel 6.3. Echter is de benodigde installatie voor TEO van dusdanig kleine omvang - vergelijkbaar met een transformatorhuisje in stedelijk gebied[1] - dat de verwachte effecten beperkter zijn dan bij geothermie.

Ingreep-effectrelaties open WKO's

De ingreep-effectrelaties van open WKO's komen op hoofdlijnen overeen met de ingreep-effectrelaties van geothermie. Daarom wordt hiervoor verwezen naar tabel 6.1. De ingreep verschilt in de diepte van de boring: de boring voor open WKO's vindt plaats op een diepte minder dan 500 m. Daarnaast is de benodigde (bovengrondse) installatie voor een WKO-systeem van dusdanig kleine omvang, dat de ingreep-effectrelaties gerelateerd aan ruimtebeslag en aantasting van belevingswaarden in aanmerkelijk mindere mate optreden dan bij geothermie. Bij open WKO's is sprake van onttrekking en lozing van grondwater. Deze ingreep-effectrelatie is uitgelicht in tabel 6.3.

Tabel 6.3 Ingreep-effectrelaties open WKO's

Ingreep	Effect	Criterium
aanleg en gebruik (onderhoud) van de WKO-putten	onttrekking en lozing van grondwater uit de reservoirs in het watervoerend pakket	invloed op de grondwaterkwaliteit, de oppervlaktewaterkwaliteit en de oppervlaktewaterkwantiteit

Voor externe veiligheid is geen representatief vergelijkbaar onderzoek gevonden wat een indicatie geeft voor een minimaal aan te houden afstand tot kwetsbare objecten. De afstand van 100 m is daarom niet van toepassing op WKO-systemen. Externe veiligheid dient daarom per project te worden afgewogen.

Ingreep-effectrelaties biomassa

Tabel 6.4 laat de ingreep-effectrelaties voor biomassa zien. De uitstoot van CO_2 wordt hierbij buiten beschouwing gelaten omdat dit niet aansluit bij het detailniveau van het planMER[2].

[1] Met een omvang van circa 3-4 m (l), bij 2 m (b) bij 2,5 m (h).

[2] Over de uitstoot van CO_2 door verbranding van biomassa is landelijk veel discussie. De EU heeft het verbranden van biomassa als CO_2-neutraal bestempeld. Dit omdat de vrijgekomen CO_2 uit de lucht is gehaald tijdens het groeiproces van de planten. Omdat planten tijdens de groei CO_2 opnemen, die bij de verbranding of vergisting weer vrijkomt, wordt gesproken over een kort cyclisch proces.

Tabel 6.4 Ingreep-effectrelaties biomassa

Ingreep	Effect	Criterium
verbranding, vergisting en vergassing biomassa om biogas te produceren. Dit wordt opgewaardeerd tot groen gas	stikstofemissie	stikstofdepositie op beschermde natuurgebieden
verbranding biomassa om water te verwarmen.	emissie van geur, geluid en stof	invloed op geurhinder, geluidhinder en luchtverontreiniging (stof)
	veiligheidsrisico's met gevolgen op mensen	invloed op externe veiligheid

Voor de ingreep-effectrelaties met betrekking tot ruimtebeslag in natuurgebieden (Natura 2000, NNN en overige gebieden) en aantasting van cultuurhistorische en archeologische waarden wordt verwezen naar de ingreep-effectrelaties van geothermie, zie tabel 6.1.

6.1.2 Aanpak effectanalyse warmtebronnen

Effectbeoordeling warmtebronnen
De effectanalyse voor warmtebronnen omvat een analyse op hoofdlijnen. Dit maakt dat de effecten niet worden beoordeeld zoals de effecten van energietechnieken worden beoordeeld. Zo worden voor de warmtebronnen geen kansrijke (groen) en kansrijk te maken (geel) gebieden aangeduid op kaart. Op dit moment is onvoldoende informatie beschikbaar om een betrouwbaar onderscheid te kunnen maken tussen kansrijke gebieden en kansrijk te maken gebieden.

Interpretatie effectbeoordelingen warmte
De effectbeoordelingen van warmte dienen anders geïnterpreteerd te worden dan die van energietechnieken. Waar bij energietechnieken de effectbeoordelingen worden toegekend op basis van gegronde onderzoeken naar bekende milieueffecten van windturbines en zonnevelden, worden de milieueffecten van warmtetechnieken beperkt onderzocht. De effectbeoordelingen voor warmtetechnieken betreffen daarom een eerste inschatting van de aard van de milieueffecten. Een sterk negatieve beoordeling (--) betekent voor warmte dat op basis van de kenmerken van het gebied mogelijk sprake is van grote effecten die een risico vormen voor de uitvoerbaarheid van de onderzochte warmtetechnieken.

Wel wordt per warmtebron weergegeven welke gebieden vanuit milieuperspectief bij voorkeur vermeden worden (oranje) en op welke locaties de milieueffecten een risico voor de uitvoerbaarheid kunnen vormen (doorzichtig). Onderstaande kleurcodering (tabel 6.5) sluit aan bij de milieubelemmeringenkaarten voor de verschillende energietechnieken. Onderstaande tabel laat de toelichting voor deze beoordelingen zien. De effecten die niet onder een van deze beoordelingen vallen, worden samengevat in een tabel met aandachtspunten voor de vervolgfases.

Het planMER maakt een eerste schifting in voorkeurslocaties uit de warmtestructuurkaart door de milieuaspecten uit het planMER te projecteren op deze voorkeurslocatie. Hiermee is de potentie voor alle benoemde warmtebronnen afgezet tegen de effectbeoordeling van milieueffecten.

Tabel 6.5 Algemene maatlat beoordeling warmtebronnen

	Beoordeling	Toelichting algemeen
0	neutraal	effecten leiden niet tot een verslechtering van milieukwaliteiten ten opzichte van de referentiesituatie. Vanuit milieuperspectief hebben deze gebieden de voorkeur
-	negatief	effecten leiden tot een verslechtering van milieukwaliteiten ten opzichte van de referentiesituatie en/of zijn strijdig met vigerend beleid. Vanuit milieuperspectief hebben deze gebieden niet de voorkeur
--	sterk negatief	effect is vanwege de aard en omvang, of vanwege strijdigheid met milieu- en/of veiligheidswetgeving beperkt acceptabel. Daarbij zijn de mogelijkheden om effecten te mitigeren naar verwachting beperkt. Hierdoor vormen de effecten een risico voor de uitvoerbaarheid

Onderzoeksaanpak geothermie

Naast de warmtestructuurkaart is relatief veel onderzoek uitgevoerd naar de kansen voor geothermie in Nederland en de milieueffecten van geothermie. De provincie Gelderland heeft recent een potentieonderzoek uitgevoerd naar geothermie in Gelderland[1]. Hierdoor is voldoende relevante en regio-specifieke informatie beschikbaar over geothermie in algemene zin, de milieueffecten van geothermie en de mogelijkheden voor geothermie in de regio. De effecten die volgen uit de ingreep-effectrelaties worden op hoofdlijnen beschreven. Hierbij wordt ter onderbouwing gebruik gemaakt van bronmateriaal. Voor de milieuthema's laat de effectanalyse een beknopte uiteenzetting zien van de mogelijke verbodsbepalingen vanuit wetgeving, de te verwachte effecten en de aan te raden vervolgstappen. Tot slot worden de effecten beoordeeld conform de beoordelingsmethodiek uit tabel 6.1 en worden de aandachtspunten voor vervolgfases uiteengezet.

Onderzoeksaanpak aquathermie en open WKO's

Voor aquathermie en open WKO's worden de effecten beschouwd die op basis van de ingreep-effectrelaties de grootste milieueffecten lijken te veroorzaken. De effecten van open WKO-systemen komen op veel vlakken overeen met de milieueffecten van geothermie. Voor de vergelijkbare effecten wordt daarom verwezen naar geothermie. De overige milieueffecten voor aquathermie en open WKO-systemen worden beschouwd aan de hand van bronmateriaal en vigerende wettelijke- en beleidskaders. Voor beide bronnen bestaat de effectanalyse uit een beknopte beschrijving van deze effecten, gevolgd door een conclusie en effectbeoordeling en uiteenzetting van aandachtspunten voor de vervolgfase.

Onderzoeksaanpak biomassa

De warmtebronnen biomassa hebben betrekking op het verbranden of vergisten van biomassa. Hiervoor is een centrale benodigd waar biomassa zoals mest, slib, GFT, reststromen of overige biomassa wordt verbrand of vergist. Voor dergelijke centrales zijn richtafstanden bepaald om hinder op woningen te beperken. Deze richtafstanden zijn middels zoneringen vastgelegd in de Handreiking bedrijven van milieuzonering van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Deze handreiking bevat een lijst met een integrale benadering op aan te houden afstanden tussen het bedrijf en woningen voor de aspecten geluid, geur, stof en externe veiligheid. Deze richtafstanden vormen de basis voor de effectanalyse voor biomassa. Omdat deze richtafstanden op beide bronnen van toepassing zijn, worden de effecten van groen gas en biomassa samen beschouwd. Tot slot bevat de effectanalyse een effectbeoordeling en aandachtspunten voor vervolgfases.

6.2 Onderzoeksaanpak warmteopslag

Warmteopslag kan ondergronds (hoge temperatuuropslag (HTO) of thermische putten) en bovengronds (bovengrondse tankopslag). Diepe ondergrondse warmteopslag is opslag in bodemlagen op een diepte van meer dan 50 m. Ondiepe ondergrondse warmteopslag is opslag in constructies die minder diep zijn dan

[1]https://www.witteveenbos.com/fileadmin/Downloads/Div._documenten/Publieksrapportage_Potentieonderzoek_Geothermie_Gelderland.pdf.

50 m. De omvang van opslaginstallaties varieert en hangt af van de aangesloten warmtebronnen, de benodigde opslagcapaciteit en de (variabiliteit van de) warmtevraag. De milieueffecten van ondergrondse warmteopslag verschillen van bovengrondse warmteopslag. Daarom zijn zowel de ingreep-effectrelaties als de effectanalyse opgesplitst in een deel voor ondergrondse warmteopslag en een deel voor bovengrondse warmteopslag.

Collectieve ondergrondse warmteopslag is nog niet breed toegepast in Nederland en de rest van de wereld. Bovendien vormen juridische-, financiële en milieutechnische belemmeringen van HTO en thermische putten een risico voor de haalbaarheid van dergelijke projecten. Omdat weinig referentieprojecten voorhanden zijn, beperkt de effectanalyse voor warmteopslag zich tot een analyse op hoofdlijnen.

6.2.1 Ingreep-effectrelaties warmteopslag

Ingreep-effectrelaties ondergrondse warmteopslag

Tabel 6.9 presenteert de ingreep-effectrelaties voor ondiepe (<50 m) ondergrondse warmteopslag. De ingreep-effectrelaties voor diepe ondergrondse opslag (>50 m) zijn op hoofdlijnen vergelijkbaar met de ingreep-effectrelaties van geothermie. HTO vindt plaats op dieptes die vergelijkbaar zijn aan- of minder diep zijn dan geothermieprojecten en dieper dan open WKO-projecten.

De diepte van de thermische put hangt af van de benodigde omvang en de oppervlakte. Hoe groter de oppervlakte, hoe minder diep de put hoeft te zijn. Beide variabelen hebben eigen voor- en nadelen, zoals ruimtebeslag, effecten op de bodem en effecten op grondwater.

Tabel 6.6 Ingreep-effectrelaties ondiepe ondergrondse warmteopslag (thermische putten)

Ingreep	Effect	Criterium
graafwerkzaamheden voor aanleg van de thermische put	aantasting opbouw en stabiliteit ondiepe ondergrond	risico op zettingen
	aantasting of verspreiding bodemverontreinigingen	invloed op bodemkwaliteit
	tijdelijk ruimtebeslag in Natura 2000- en NNN-gebieden	effecten op Natura 2000- en NNN-gebieden
	tijdelijk ruimtebeslag in overige beschermde natuurgebieden	effecten op overige beschermde natuurgebieden
	verstoring beschermde soorten	effecten op beschermde soorten
	aantasting of vernietiging archeologische waarden	effecten op archeologische waarden
	aantasting of vernietiging cultuurhistorische waarden	effecten op cultuurhistorische waarden
	geluidemissie tijdens aanleg- en gebruiksfase	overschrijding geluidsnorm op geluidsgevoelige objecten
bemalingswerkzaamheden voor aanleg van de thermische put	veranderingen in de samenstelling van het grondwater	invloed op waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones
		invloed op de grondwaterkwaliteit
gebruiksfase van de thermische put	ruimtebeslag in Natura 2000- en NNN-gebieden	effecten op Natura 2000- en NNN-gebieden
	ruimtebeslag in overige beschermde natuurgebieden	effecten op overige beschermde natuurgebieden
	aantasting ruimtelijk-visuele kenmerken	effecten op ruimtelijk-visuele kenmerken

Ingreep-effectrelaties bovengrondse warmteopslag

De ingreep-effectrelaties van bovengrondse warmteopslag hebben betrekking op de bovengrondse tankopslag. De ingreep-effectrelaties zijn op hoofdlijnen vergelijkbaar met de ingreep-effectrelaties van ondergrondse warmteopslag. Daarom wordt hiervoor verwezen naar tabel 6.6. De verschillen zitten in:

1 voor bovengrondse warmteopslag leidt bemaling door de beperkte omvang niet tot onderscheidende effecten, waardoor dit geen onderdeel uitmaakt van de effectanalyse;
2 de effecten op de bodem, het grondwater en het ruimtebeslag treden in mindere mate op dan bij ondergrondse warmteopslag, doordat ingrepen in de bodem beperkter zijn in omvang en diepte;
3 de landschappelijke effecten van een bovengrondse opslagtank zijn groter dan de landschappelijke effecten van HTO. Een thermische put is over het algemeen lager dan een opslagtank, waarmee ook deze naar verwachting minder landschappelijke effecten veroorzaakt.

6.2.2 Aanpak effectanalyse warmteopslag

De warmtebronnen restwarmte, geothermie, biomassa, zonthermie en warmtepompen kunnen gebruik maken van ondergrondse- of bovengrondse warmteopslag. De effectanalyse voor warmteopslag is daarom relevant voor deze warmtebronnen.

Effectbeoordeling warmteopslag

De uitgangspunten voor de beoordeling van milieueffecten van warmteopslag zijn gelijk aan de uitgangspunten voor warmtebronnen. Ook hier worden neutrale, negatieve en sterk negatieve beoordelingen toegekend en weergegeven op kaart.

Onderzoeksaanpak ondergrondse warmteopslag

De effectanalyse voor ondergrondse warmteopslag focust zich op de effecten van HTO en thermische putten. Voor beide opslagtechnieken worden de milieueffecten in beeld gebracht, waarbij in veel gevallen een verwijzing is opgenomen naar de effectanalyses onder warmtebronnen. HTO lijkt immers in veel aspecten op een open WKO-systeem en geothermie, waardoor ook de milieueffecten vergelijkbaar zijn. Voor beide technieken ligt de focus op de onderscheidende milieueffecten ten opzichte van elkaar en ten opzichte van warmtebronnen. Zo wordt voor thermische putten meer aandacht besteed aan de effecten door ruimtebeslag en de effecten op de ruimtelijk visuele kenmerken. Bij de effectanalyse worden daarom de onderscheidende effecten apart beschreven en worden de overige milieueffecten -die vergelijkbaar zijn met warmtebronnen- enkel samengevat. Tot slot worden de milieueffecten beoordeeld en op kaart weergegeven en worden de aandachtspunten voor de vervolgfases uiteengezet.

Onderzoeksaanpak bovengrondse warmteopslag

De effectanalyse voor bovengrondse warmteopslag focust zich op de effecten van bovengrondse tankopslag. Net als voor ondergrondse warmteopslag, wordt ook hier zoveel mogelijk verwezen naar de effectanalyse van warmtebronnen. De bovengrondse warmteopslag onderscheidt zich van de ondergrondse bronnen door de effecten bovengronds, zoals ruimtebeslag en effecten op ruimtelijk visuele kenmerken. Ook hier worden enkel deze onderscheidende effecten apart beschreven en worden de overige milieueffecten samengevat.

6.3 Onderzoeksaanpak warmtedistributie

6.3.1 Ingreep-effectrelaties warmtedistributie

De realisatie van een warmtedistributienetwerk heeft effecten op verschillende milieuaspecten. Tabel 6.7 beschrijft welke ingreep-effectrelatie op hoofdlijnen te verwachten zijn voor het ondergrondse warmtenet.

Tabel 6.7 Ingreep-effectrelaties warmtedistributie

Ingreep	Effect	Criterium
werkzaamheden aanleg warmtenet (graafwerkzaamheden, bemaling en boringen)	aantasting opbouw en stabiliteit ondergrond	risico op (acute) diepe bodemdaling en ondiepe zettingen
	aantasting of verspreiding bodemverontreinigingen	invloed op bodemkwaliteit
	veranderingen in de samenstelling van het grondwater	invloed op waterwingebieden en grondwaterbeschermingszones
		invloed op de grondwaterkwaliteit
	tijdelijk ruimtebeslag in Natura 2000- en NNN-gebieden	effecten op Natura 2000- en NNN-gebieden
	tijdelijk ruimtebeslag in overige beschermde natuurgebieden	effecten op overige beschermde natuurgebieden
	verstoring beschermde soorten	effecten op beschermde soorten
	aantasting of vernietiging cultuurhistorische waarden	effecten op cultuurhistorische waarden
	aantasting of vernietiging archeologische waarden	effecten op archeologische waarden
	geluidemissie tijdens aanleg- en gebruiksfase	overschrijding geluidsnorm op geluidsgevoelige objecten
	kruisingen wegen, spoorwegen, vaarwegen en kabels en leidingen	kruisingen met bestaande infrastructuur
	belemmering toekomstig ruimtegebruik	effecten op toekomstig ruimtegebruik

Het milieuaspect externe veiligheid wordt niet beschouwd. Dit omdat voor het transport van warmte door buisleidingen op het gebied van externe veiligheid geen wettelijke eisen gelden met betrekking tot het plaatsgebonden risico en groepsrisico.

6.3.2 Aanpak effectanalyse warmtedistributie

Effectbeoordeling warmtedistributie

De milieueffecten als gevolg van de aanleg van het warmtenet worden niet beoordeeld. Dit omdat de effecten van de aanleg van het warmtenet in mindere mate spelen op regio- of gebiedsniveau, maar meer op specifieke locaties. Daarnaast zijn de effecten sterk afhankelijk van de ingreep ter plaatse en kan een deel van de effecten worden weggenomen door toepassing van maatregelen zoals een HDD-boring. Zo kan

aantasting van een archeologisch monument worden vermeden door een kleine tracéwijziging of kan onder het monument doorgeboord worden. Ook kan (mits minder dan circa 1 km) onder een natuurgebied worden doorgeboord. Daarnaast kan een warmteleiding in een natuurgebied worden aangelegd als voldaan wordt aan (strenge) voorwaarden. Het rood of oranje aanduiden van gebieden of locaties op kaart leidt daarmee tot een overschatting van effecten en dus tot een vertekend beeld van de mogelijkheden voor aanleg van het warmtedistributienetwerk. De effectanalyse beperkt zich daarmee tot een beschrijving van wat (niet) haalbaar is op grond van wetgeving en beleid.

Onderzoeksaanpak warmtedistributie

De effectanalyse voor warmtedistributie beperkt zich tot de effecten van de aanleg en het gebruik van het ondergrondse warmtenet.

Voor deze onderdelen betreft de effectanalyse een beschrijving van de milieueffecten op hoofdlijnen. De kansen voor realisatie, de beoogde tracés, de technische kenmerken en de hoeveelheid en locatie van benodigde bovengrondse installaties zijn namelijk onbekend. Deze hangen alle direct samen met de locaties en technische kenmerken van de warmtebronnen. Realisatie van een hoge- of middentemperatuur geothermiebron vraagt om een ander type warmtenet en bijbehorende bovengrondse installaties dan realisatie van een lagetemperatuur aquathermiebron. Daar komt bij dat de locatie van de warmtebron bepalend is voor de ligging van het warmtenet en daarmee ook van de milieueffecten van het warmtenet.

Dit maakt dat de effectanalyse een beschrijving op principeniveau betreft. Hierbij wordt niet altijd specifiek ingegaan op gebiedseigenschappen van de regio. Zo worden bijvoorbeeld de gebiedseigenschappen van natuurgebieden (bijvoorbeeld leefgebieden specifieke soorten) en gebiedsspecifieke landschappelijke waarden buiten beschouwing gelaten. Of, waar en hoe een warmtenet in of nabij de natuurgebieden in de regio komt te liggen is namelijk onbekend. Hetzelfde geldt voor het doorkruisen van landschappelijk waardevolle gebieden. Ook beschrijft deze effectanalyse geen effecten op het detailniveau van een wijk, buurt of woning. Deze effecten zijn dusdanig afhankelijk van de eigenschappen van de wijk, buurt of woning (dichtheid, aanwezige leidingen, woningeigenschappen) dat deze niet passen bij het detailniveau van het planMER.

Wel bevat het planMER voor het ondergrondse warmtenet en de bovengrondse installaties per milieuthema een effectbeschrijving op hoofdlijnen. Hierbij wordt per milieuthema (bodem, water, natuur, landschap, et cetera) beschreven wat de te verwachten effecten zijn op deze thema's. De thema's waarvoor de effecten op hoofdlijnen worden beschreven, volgen uit de ingreep-effectrelaties. Per milieuthema wordt naast de effectbeschrijving op hoofdlijnen aangegeven of, en zo ja, welke gebieden vanuit dat milieuthema bij voorkeur vermeden worden.

Voor het ondergrondse warmtenet beperkt de effectbeschrijving zich tot effecten gedurende de aanlegfase. Dit omdat tijdens de gebruiksfase in principe geen effecten optreden. Er geldt ook voor de warmtedistributie dat niet elk effect een risico vormt voor de uitvoerbaarheid van het project. De omvang van de effectbeschrijvingen loopt hierdoor uiteen. Daarnaast worden de effecten van aanleg van het warmtenet naar verwachting op hoofdlijnen vergelijkbaar met de aanleg van hoogspanningskabels. Daarom wordt bij sommige thema's verwezen naar de effectbeschrijving bij elektriciteit. Ook zijn de daar beschreven wettelijke- en beleidskaders in veel gevallen ook van toepassing op de warmtedistributie.

Uitgangspunten effectanalyse warmtedistributie

Warmtedistributie bestaat uit het ondergronds warmtenet en bovengrondse installaties. Veel beide onderdelen zijn nog veel factoren onbekend. Daarom zijn uitgangspunten gedefinieerd die achtergrondinformatie bieden voor de effectanalyse. Onder onbekende factoren worden onder andere de factoren verstaan:

- de aansluiting op het type warmtebron;
- de aansluiting op het type afnemer, zoals kassen of woningen;
- de omvang van het warmtenet (regionaal, sub regionaal, lokaal);
- de omvang van de buisleidingen;
- de omvang en de hoeveelheid benodigde bovengrondse installaties. Varieert ten minste per warmtebron, omvang van het warmtenet en het type afnemer.

Bovenstaande ontbrekende factoren maken dat de effectanalyse warmte zich beperkt tot een analyse op hoofdlijnen. Om een beeld te geven van de aard en omvang van het warmtedistributienet, worden de onderstaande uitgangspunten gehanteerd. Deze uitgangspunten worden gebruikt voor het bepalen van de effecten op hoofdlijnen. Daarnaast geven deze uitgangspunten een beeld van de te verwachten bandbreedte van mogelijke effecten van de warmtedistributie.

Diameter en lengte warmtetransportleidingen

De diameter van een warmtetransportleiding varieert met de omvang van het warmtenet. Een regionaal warmtenet, heeft baat bij een grotere buisleiding dan een lokaal warmtenet. Hoe groter de diameter, hoe meer warm water door de buis gevoerd kan worden. De diameter van de verschillende warmtenetten betreft:

1 een regionaal warmtenet: binnendiameter van 500 mm en een buitendiameter van 700-900 mm. Van toepassing op de aanvoer- en retourleiding. Inzet voor warmtebronnen met grote warmtepotentie, zoals restwarmte of grote geothermiebronnen;
2 een subretinaal warmtenet: binnendiameter tussen de 200 en 500 mm (aanvoer- en retourleiding). Inzet voor warmtebronnen met midden- tot hoge warmtepotentie, zoals kleinere restwarmtebronnen of geothermiebronnen;
3 een lokaal warmtenet: binnendiameter van circa 200 mm (aanvoer- en retourleiding). Inzet voor warmtebronnen met beperkte warmtepotentie, zoals aquathermie.

De lengte van de warmtetransportleiding varieert. Met name voor warmtebronnen als geothermie en aquathermie is een warmteleiding van circa 1,5 km het maximum. Dit omdat de warmteverliezen toenemen bij grotere transportafstanden. Voor een regionaal warmtenet kan de lengte oplopen tot tientallen kilometers. Hiervoor zijn persleidingen benodigd die de warmte onder druk van de restwarmtebron naar een (buffer)locatie pompen. Vanuit daar wordt de warmte opgewaardeerd of juist gecascadeerd (trapsgewijs proces) en ingevoerd op sub-regionale of lokale warmtenetten.

Aanlegmethode en diepte

Een warmtetransportleiding kan, net als een hoogspanningskabel, worden aangelegd in open ontgraving of met een gestuurde boring. De aanlegdiepte bij open ontgraving is circa 2 m. Bij aanleg met een boring kan de diepte oplopen tot 35 m. Dit kan nodig zijn voor kruising van een kanaal, snelweg of brede spoorweg. Voor beide aanlegtechnieken kan bemaling nodig zijn om de leidingen in den droge aan te kunnen leggen. Dit is afhankelijk van de grondwaterstand ter plaatse.

Isolatie

Warmtetransportleidingen zijn goed geïsoleerd. Warmte-uitstraling naar de bodem treedt hierdoor niet tot nauwelijks op. Er kan sprake zijn van minimale effecten op de bodem, het grondwater of ecologie. Dit zijn effecten die erg lokaal optreden. Deze maken daarom geen onderdeel uit van het planMER.

6.4 Kennisleemten, monitoring en evaluatie

In het planMER wordt aangegeven welke kennisleemten er bestaan en wat hun betekenis voor de besluitvorming is. Dit geldt voor zowel de energietechnieken wind en zon, als het onderdeel warmte. Bij het optreden van kennisleemten wordt de mate van betekenis beoordeeld en wordt zo nodig een monitoringsprogramma opgesteld. Met een monitoringsprogramma kan worden bepaald of de gemeten effecten overeenkomen met de voorspelde effecten en of andere of aanvullende maatregelen nodig zijn om de effecten te beperken. Deze gegevens kunnen tevens worden gebruikt voor de evaluatie van de besluitvorming tijdens of na afloop van de activiteiten ten behoeve van het ontwikkelen van grootschalige opwek in de regio.

7

PROCES EN PARTICIPATIE

7.1 M.e.r.-procedure

Het te doorlopen m.e.r.-proces bestaat op hoofdlijnen uit 2 fasen:
1 de NRD-fase;
2 de planMER-fase.

Voorliggende NRD en het op te stellen planMER maken deel uit van een m.e.r.-procedure om beslisinformatie te bieden voor een besluit over de RES 2.0 en de windvisie van de provincie Gelderland. De gemeenteraden, Provinciale Staten en Algemene Besturen van de waterschappen stellen de RES 2.0 vast. De Provinciale Staten stellen de windvisie vast.

De gemeenten zijn vervolgens verantwoordelijk voor de uitwerking van de RES 2.0 in beleid. Voor de uitvoering van projecten is aanvullend mogelijk een project-m.e.r.-procedure van toepassing. Er loopt nog een onderzoek in samenwerking met het Nationaal Programma RES welk detailniveau nodig is om de indirecte werking van de RES 2.0 te vergroten: als juridische basis voor een vergunningsaanvraag 'bouwwerk in strijd met de planologische voorschriften' en om vergunningverlening zo gemakkelijker te maken (zie ook paragraaf 1.4).

NRD-fase

De NRD markeert de start van de plan-m.e.r.-procedure. In dit NRD is uiteengezet welke alternatieven worden onderzocht in het planMER. Ook laat de NRD het beoordelingskader zien waaruit blijkt op welke milieuaspecten de alternatieven worden onderzocht en op welke wijze de milieueffecten worden beoordeeld. Het milieuonderzoek zoals gepresenteerd in dit NRD wordt uitgevoerd in het planMER.

PlanMER-fase

Het planMER maakt de geschikte en geschikt te maken zoekgebieden voor wind- en zonne-energie binnen de regio inzichtelijk. Het planMER biedt daarmee handvatten aan de regio om haar ambitie voor grootschalige opwek een stap verder te brengen. Het planMER biedt een transparante en integrale milieuafweging in het maken van de locatiekeuze(s) op hoofdlijnen.

Het planMER bevat en/of beschrijft in ieder geval de volgende onderdelen:
1 het doel van het voornemen;
2 een beschrijving van het voornemen en de ‘redelijkerwijs in beschouwing te nemen’ alternatieven, zowel (bijvoorbeeld) qua ligging als qua uitvoeringswijze;
3 welke plannen er eerder voor deze activiteit zijn vastgesteld en welke alternatieven daarin waren opgenomen;
4 voor welke besluit(en) het m.e.r. wordt gemaakt en welke besluiten met betrekking tot het voornemen al aan het planMER vooraf zijn gegaan;
5 een beschrijving van de ‘huidige situatie en de autonome ontwikkeling’ in het plangebied;
6 welke gevolgen het voornemen en de alternatieven hebben voor het milieu en een motivering van de manier waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven en een vergelijking van die gevolgen met de ‘autonome ontwikkeling’;
7 effectbeperkende c.q. mitigerende maatregelen;

8 leemten in kennis;
9 een publiekssamenvatting.

7.2 Inspraak en advies

7.2.1 Participatie

De RES GMR streeft naar nieuwe energie van, voor en door de regio. Daarom worden belanghebbenden vroegtijdig betrokken bij dit onderzoek. De gedachte achter participatie en de ervaring hiermee is dat intensieve samenwerking met de omgeving leidt tot betere projecten. Onder andere door ruimtelijke inpassing van het project die beter aansluit op de omgeving, doordat belanghebbenden meedenken, gebiedskennis en ideeën aandragen en doordat begrip voor elkaars belangen en standpunten toeneemt door samenwerking.

In de regio wordt samengewerkt, maar wordt ook gekeken naar wie waarvoor aan de lat staat. Zo past de regio het uitgangspunt uit de RES 1.0 'Lokale autonomie waar dat kan en benutten van de kracht van de regio waar dat moet' toe. Zo ook op gebied van participatie. Het planMER is een onderzoek op regionaal niveau, daarom zijn regionale stakeholders uitgenodigd om deel te nemen in de dialogen om de NRD te vormen.

Regionaal georganiseerde partijen die met hun belang verbonden zijn aan de RES worden beschouwd als regionale stakeholders. Zij zijn actief in de GMR en vertegenwoordigen lokale of landelijke achterban in de regio. De regionale stakeholders hebben meegedacht in 3 omgevingsdialogen over welke milieueffecten worden onderzocht en hoe gedetailleerd (zie bijlage III voor de lijst met regionale stakeholders).

In het najaar van 2022 wordt deze NRD gepubliceerd. Dan kan eenieder een reactie geven op deze NRD. Dit wordt een zienswijze genoemd. Aanvullend wordt in november 2022 voor iedereen die geïnteresseerd is een online informatieavond georganiseerd. We beantwoorden de zienswijzen in een reactienota en deze geven mogelijk aanleiding tot aanpassingen in de onderzoeksaanpak voor het planMER.

7.2.2 Advies Commissie voor de m.e.r.

De Cie-m.e.r. is een onafhankelijke commissie van deskundigen die adviseert in het kader van de m.e.r.-procedure. De inzet van de Cie-m.e.r. is deels verplicht en deels vrijwillig. Het is vrijwillig om de Cie-m.e.r. een advies te vragen in het voortraject, waar de NRD onderdeel van uitmaakt. Voor het planMER geldt een verplichting de Cie-m.e.r. om advies te vragen. Tijdens de NRD-fase geeft de Cie-m.e.r. een advies over het NRD dat ter inzage wordt gelegd. Hiervoor brengt de Cie-m.e.r. mogelijk ook een bezoek aan het plangebied. Op basis van de ontvangen adviezen van de Cie-m.e.r. en de inspraakreacties en adviezen, wordt de NRD met een reactienota vastgesteld. De Cie-m.e.r. geeft eveneens een advies op de inhoud van het planMER (een toetsingsadvies). Eventueel geven de zienswijzen en het advies van de Commissie m.e.r. aanleiding tot het maken van een aanvulling op het planMER, bijvoorbeeld om een aantal zaken wat verder uit te diepen of nadere accenten te leggen.

Bijlage(n)

BIJLAGE: AUTONOME ONTWIKKELINGEN

Tabel I.1 Autonome ontwikkelingen

Thema	Project/plan	Omvang/type	Status
Arnhem			
woningbouw	Stadsblokken-Meinerswijk	bouw circa 400 woningen, transformatie steenfabriek terrein en ontwikkelen evenemententerrein. Ontwikkeling natuurgebied Meinerswijk	Raad van State
Berg en Dal			
woningbouw	Reomie-terrein Ooij	woningbouw, aantal nader te bepalen	nader te bepalen
bedrijventerrein	Uitbreiding bedrijventerrein Groesbeek	uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein van Groesbeek richting het oosten. Plan in verkennende fase	verkenning
energie-infrastructuur	Transformatorstation Beek	realisatie nieuw transformatorstation nabij Beek	voorbereiding vergunningen
zonnevelden	diverse zonneparken	er worden zes zonneparken verkend of deze zijn in voorbereiding van een vergunningsaanvraag. Twee liggen in het zoekgebied tussen Leuth en Millingen aan de Rijn, twee in het zoekgebied ten noordoosten van Groesbeek, één bij de RWZI bij Kekerdom/Millingen aan de Rijn en één op vuilstort “De Dukenburg”, nabij de Bruuk.	in voorbereiding
zandwinning	zandwinning Ooijse Graaf	zandwinningslocatie Ooijse Graaf, m.e.r.-procedure wordt gestart	in voorbereiding
Beuningen			
windturbines	Ontwikkeling Windpark Beuningen	5 windturbines met maximale tiphoogte van 245 m ten zuiden van de A73 en ten westen en oosten van de A50	Raad van State
zonnevelden	Ontwikkeling zonnevelden	4 zonnevelden ten zuiden van de A73 en ten oosten van de A50 met gezamenlijk oppervlakte van circa 40 hectare	onherroepelijke vergunning
grondbank	Grondbank	de grondbank bevindt zich in de noordoostoksel van knooppunt Ewijk. Hier vindt ontwikkeling plaats van de verondieping van een voormalige zandwinplas. Tevens wordt er een geluidswal ontwikkeld	nader te bepalen
zandwinning en recreatie	Beuningse plas	ten zuidoosten (tussen de ARN en de A73) van het dorp Beuningen wordt er een zandwinproject opgestart. Hierdoor zal er	project in uitvoering,

Thema	Project/plan	Omvang/type	Status
		in de toekomst een recreatieve waterplas: De Beuningse Plas ontstaan. De komende jaren wordt deze plas uitgegraven en zal de omgeving worden ingericht. Het idee is dat het project in 2035 is afgerond	zandwinning gestart
zandwinning	Geertjesgolf	Geertjesgolf betreft een zandwinproject in ontwikkeling gelegen in het Winssensche Veld ten zuiden van Winssen en in de uiterwaarden van de Waal bij Deest. Gedurende 15 jaar zal in dit gebied zand (beton- en metselzand en ophoogzand) en grind worden gewonnen voor de bouwgrondstoffenvoorziening. De binnendijks in de polder gelegen plassen die door de winning zullen ontstaan worden ingericht als natuur- en recreatiegebied. Tevens zullen er natuurwaarden aan de randen van het gebied worden gerealiseerd	eindsituatie bereikt, zandwinning gestart
Doesburg			
niet van toepassing	niet van toepassing	niet van toepassing	niet van toepassing
Druten			
zonneveld	zonneveld Larendeel	zonneveld met oppervlakte van 26 hectare ten zuiden van de N322, nabij Molenhoek	vergund
zonneveld	zonneveld Zevent	zonneveld met oppervlakte van circa 28 hectare ten zuiden van de N322 en Puiflijk	vergund
zonneveld	zonneveld Uivermeertjes	drijvend zonneveld op de voormalige zandwinning van de Uivermeertjes ter hoogte van de Laarstraat te Deest, netto 17 hectare	vergund
zonneveld	zonneveld Hooge Bobbert	zonneveld ten zuidwesten van Puiflijk, netto 6,6 hectare	vergund
zonneveld	zonneveld Groenendael	zonneveld aan de Ulandsestraat te Druten	in ontwikkeling
Duiven			
infrastructuur	doortrekken A15	de A15 wordt vanaf knooppunt Ressen als autosnelweg met 2x2 rijstroken doorgetrokken naar de A12 tussen Duiven en Zevenaar. Tussen Duiven en Zevenaar komt een nieuw knooppunt. De verwachting is dat de doortrekking eind 2025 gereed is	Raad van State
zonneveld	zonneveld nabij InnoFase	ontwikkeling zonneveld van circa 45 hectare in gebied naast InnoFase binnen zoeklocatie WZ5 van de RES 1.0	in ontwikkeling
bedrijventerrein	drie zoekgebieden bedrijventerreinen	aangewezen zoekgebieden in Omgevingsvisie voor uitbreiding bedrijventerreinen (aansluitend op bestaand bebouwd gebied)	in ontwikkeling
woningbouw	twee uitbreidingslocaties wonen en één reserve woningbouwlocatie	aangewezen uitbreidingslocatie wonen (Ploen-Noord en Plakse Weide) en reserve woningbouwlocaties (Biezenkampen), aangrenzend aan bestaand bebouwd gebied	in ontwikkeling

Thema	Project/plan	Omvang/type	Status
Heumen			
woningbouw	woningbouw Kanaalzone	plan voor realisatie circa 700 woningen in Kanaalzone aan westzijde Malden, op locatie huidige sportvelden	nader te bepalen
woningbouw	plan Zilverberg	bouw van 70 tot 100 woningen tussen Zilverbergweg en Kruisbergsestraat in Overasselt	in ontwikkeling
zonneveld	zonneveld Teersche Sluispolder	zonneveld met zo'n 42.000 zonnepanelen in het Energielandschap A73, nabij Heumen	in ontwikkeling (voorontwerp-bestemmings-plan)
Lingewaard			
infrastructuur	doortrekken A15	de A15 wordt vanaf knooppunt Ressen als autosnelweg met 2x2 rijstroken doorgetrokken naar de A12 tussen Duiven en Zevenaar. De snelweg kruist het Pannerdensch Kanaal met een brug. De verwachting is dat de doortrekking eind 2026 gereed is	Raad van State
Nijmegen			
bedrijventerrein	bedrijventerrein De Grift	uitbreiding bedrijventerrein De Grift in noorden Nijmegen uitbreiden tussen De Griftdijk, A15 en de A325	voorbereiding bestemmings-plan
Overbetuwe			
nader te bepalen	nader te bepalen	nader te bepalen	nader te bepalen
Rheden			
woningbouw	woningbouw ziekenhuislocatie Velp 'Masterplan IJsseldistrict'	ontwikkeling circa 800 woningen	uitwerking masterplan
zandwinning	zandwinning Havikerwaard	zandwinning en aanleg water en natuur deels in	deels in uitvoering, MIRT-traject een tweede fase
Renkum			
nader te bepalen	nader te bepalen	nader te bepalen	nader te bepalen
Rozendaal			
geen relevante ontwikkelingen voorzien			
Westervoort			
woningbouw	Westervoort-Noord	uitbreidingslocatie wonen ten noorden van stedelijk gebied Westervoort	in ontwikkeling
Wijchen			
woningbouw	nieuwbouw Wijchen-West	circa 1.300 woningen aan westzijde van Wijchen. Het gebied wordt aan de westelijke zijde begrensd door de provinciale weg N845, aan de noordzijde door de Hernenseweg, aan de oostzijde door de Randweg Noord/Westerdreef en aan de zuidzijde door de Ravensteinseweg	voorbereiding uitvoering

Thema	Project/plan	Omvang/type	Status
woningbouw	nieuwbouw Huurlingsedam	woningbouw aan zuidoostzijde van Wijchen, tussen Oosterweg, N324 en Huurlingsedam	voorbereiding uitvoering
bedrijventerrein	uitbreiding Bijsterhuizen	uitbreiding bedrijventerrein Bijsterhuizen met circa 40 hectare tussen A325m Schoenaker, Nieuwe Wetering en Wilhelminalaan	nader te bepalen
zonneveld	zonneveld Kampbroek	zonneveld aan de Kambroek 5 te Hernen. Netto 11 hectare	vergund
zonneveld	zonneveld Bankhoef	zonneveld aan de Bankhoeve en het Papenstraatje te Leur	in ontwikkeling
Zevenaar			
infrastructuur	doortrekken A15	de A15 wordt vanaf knooppunt Ressen als autosnelweg met 2x2 rijstroken doorgetrokken naar de A12 tussen Duiven en Zevenaar. Tussen Duiven en Zevenaar komt een nieuw knooppunt. De verwachting is dat de doortrekking eind 2025 gereed is	Raad van State

II

BIJLAGE: STURENDE CRITERIA NATUUR MIDDELS EEN QUICKSCAN

Voor het beoordelen van het thema natuur is een quickscan uitgevoerd om inzicht te krijgen in mogelijke risico's en voorkeuren voor wat betreft wind- en zonne-energie locaties ten aanzien van waardevolle en/of beschermde natuurgebieden en beschermde soorten. Deze bijlage bevat de basis voor de beoordeling van de effecten op natuur. In deze quickscan[1] is onderscheid gemaakt tussen het scenario voor de realisatie van een windpark en dat voor de realisatie van een zonneveld. Wind- en zonnevelden verschillen immers sterk van elkaar wat betreft het effect op beschermde natuurwaarden (gebieden en soorten). Bij zonnevelden wordt een relatief groot gebied bedekt met zonnepanelen. In de gebruiksfase zijn de effecten gering en voornamelijk beperkt tot ruimtebeslag. Bij windparken is het directe ruimtebeslag relatief beperkt. Effecten treden met name op tijdens de gebruiksfase doordat de draaiende rotorbladen aanvaringsslachtoffers veroorzaken onder vogels en vleermuizen en een verstorende werking kunnen hebben op vogels.

Voor de beoordeling van de mate van geschiktheid in het kader van natuurwetgeving- en beleid, is in de quickscan onderscheid gemaakt in de volgende categorieën:

- **ongeschikt**:
  - gebieden waar realisatie van wind- dan wel zonneveld *juridisch niet haalbaar* wordt geacht in het kader van natuurwetgeving- en beleid;
  - gebieden waar realisatie van wind- dan wel zonneveld in theorie onder voorwaarden mogelijk is, doch waarvan de *kans op goedkeuring vanuit natuurwetgeving- en beleid zeer laag* wordt ingeschat;
- **mogelijk geschikt**: gebieden waar de realisatie van wind- dan wel zonneveld *onder voorwaarden mogelijk* is, waarvan de kans op goedkeuring vanuit natuurwetgeving- en beleid als matig-hoog wordt ingeschat;
- **geschikt**: gebieden waar de realisatie van wind- dan wel zonneveld zonder strenge voorwaarden (mits eventueel beperkte mitigerende maatregelen ten aanzien van beschermde soorten) juridisch *haalbaar* wordt geacht in het kader van natuurwetgeving- en beleid.

Tabel II.1 Sturende criteria natuur - wind en zon

Sturende criteria	Mate van geschiktheid	Onderbouwing
weidevogelgebied	ongeschikt voor wind en zon	voor weidevogelgebieden geldt op basis van artikel 2.51a in de Omgevingsverordening Gelderland (geconsolideerd op 1 februari 2022) dat een nieuw bestemmingsplan in ieder geval een nieuwe windturbine of nieuw zonneveld niet toe staat. Hier kan middels de bepalingen in artikel 1a.2 niet van worden afgeweken. Bij de realisatie van een wind- of zonneveld moet er dus rekening mee worden gehouden dat deze buiten de contouren van de genoemde weidevogelgebieden worden gerealiseerd

[1] In de quickscan natuur is enkel getoetst op de effecten in de gebruiksfase van het te realiseren wind- of zonneveld. Tijdelijke effecten die na de aanlegfase voorbij zijn (zoals een tijdelijke invloed op het landschap of op ruimtegebruik door aanlegwerkzaamheden), worden in het planMER immers niet beschouwd, tenzij deze een risico kunnen vormen voor de uitvoerbaarheid. Tijdelijke effecten zijn over het algemeen niet bepalend voor de keuze voor zoekgebieden of een keuze tussen de verschillende energie- en warmtetechnieken. Effecten die optreden tijdens de aanlegfase, maar een langere doorwerking hebben (zoals stikstofdepositie), worden eveneens niet beschouwd in het planMER. Dit kan, evenals overige tijdelijke effecten worden beschouwd in een projectMER voor concrete energieprojecten.

Sturende criteria	Mate van geschiktheid	Onderbouwing
impact op Natura-2000 gebieden	ongeschikt voor wind en zon	gezien voor de aangewezen habitattypen van beide Natura 2000-gebieden telkens een behoud- dan wel een uitbreidingsdoelstelling geldt, is bij ruimtebeslag binnen deze habitattypes sowieso sprake van een negatief effect op de instandhoudingsdoelstelling(en) (IHD). Dit effect is tevens niet te mitigeren. Het realiseren van een windpark binnen de contouren van aangewezen habitattypen wordt dan ook juridisch niet haalbaar geacht. Het is van belang dat bij realisatie van een wind- of zonneveld, het ruimtebeslag in ieder geval buiten de contouren van deze habitattypen plaatsvindt
impact op GNN gebieden	ongeschikt voor wind	hoewel het GNN door de provincie Gelderland wordt aangemerkt als 'niet kansrijk' voor de ontwikkeling van windenergie, wordt in de beleidslijn Windenergie van de provincie ook gesteld dat deze gebieden niet geheel op voorhand worden uitgesloten. Zie regel “binnen deelgebieden van GNN gereserveerd voor windenergie” voor de mogelijk geschikte gebieden voor wind binnen GNN.
impact op GNN gebieden	mogelijk geschikt zon	volgens de provinciale omgevingsverordening is binnen het GNN een andere bestemming dan natuur (zoals wind- of zonne-energie) alleen mogelijk indien (i) er sprake is van groot openbaar belang, (ii) er geen reële alternatieven aanwezig zijn en (iii) de negatieve effecten op de kernkwaliteiten en het oppervlak van het gebied en de ecologische samenhang binnen het gebied zoveel mogelijk worden beperkt, en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd
binnen deelgebieden van GNN gereserveerd voor windenergie	mogelijk geschikt voor wind	voor windturbines geldt dat deze onder voorwaarden zijn toegestaan in de hiervoor voorziene verkenningsgebieden, waar de effecten op de kernkwaliteiten op voorhand als beperkt worden ingeschat. Deze delen van het GNN liggen in zones langs Rijkswegen. Oprichting van windturbines is in deze delen van het GNN mogelijk als samen met de realisatie van de windturbines maatregelen worden getroffen die per saldo aantasting van de kernkwaliteiten van het GNN voorkomen. In dat saldo zijn vergroting van de oppervlakte natuur en versterking van de ecologische samenhang belangrijke randvoorwaarden. Voor het plaatsen van windturbines in het verkenningsgebied voor windenergie in het GNN dient het oppervlak van natuur dat verloren gaat voor 200 % gecompenseerd te worden. De versterking wordt vastgelegd in een natuurversterkingsplan
ganzenrustgebied[1]	mogelijk geschikt wind en zon	in ganzenrustgebieden geldt een 'ja, mits'-beleid van de provincie Gelderland. Windparken en zonnevelden zijn hier weliswaar enkel toegestaan indien (artikel 2.51b): - uit onderzoek blijkt dat deze activiteit of ontwikkeling wordt uitgevoerd op een locatie waar de nadelige gevolgen voor de functie als rustgebied voor overwinterende ganzen zoveel mogelijk worden beperkt; en - na uitvoering minimaal 500 hectare in het betreffende ganzenrustgebied overblijft
groene ontwikkelingszo-nes	mogelijk geschikt voor wind en zon	de GO bestaat uit gebieden rond het GNN, waaronder weidevogelgebieden en ganzenrustgebieden, en vormt een ecologische verbinding tussen delen van het GNN. In de GO is er sprake van terughoudend beleid van de provincie Gelderland ten aanzien van de ontwikkeling van wind- of zonne-energie. Nieuwe kleinschalige ontwikkelingen zijn onder voorwaarden wel mogelijk
waardevol open gebied	mogelijk geschikt voor wind en zon	voor waardevolle open gebieden is de grootschalige openheid de belangrijkste kernkwaliteit. Daarom geldt als uitgangspunt dat ruimtelijke ingrepen die de openheid aantasten niet zijn toegestaan. Open gebieden zijn soms ook kansrijke plekken voor het opwekken van windenergie. Met het oog op de maatschappelijke opgave voor duurzame energie, is het daarom onder voorwaarden mogelijk om een windturbinepark met meer dan 3 windturbines op te richten in open gebieden. De voorwaarden (Omgevingsverordening artikel 2.62) zijn dat bij het bestemmingsplan aandacht wordt besteed aan de volgende punten: a. de ruimtelijke kenmerken van het landschap; b. de maat, schaal en inrichting in het landschap; c. de visuele interferentie met een nabij gelegen windturbine of windturbines; d. de cultuurhistorische achtergrond en waarden van het landschap; e. de beleving

[1] Het ganzenrustgebied overlapt volledig het stiltegebied.

Sturende criteria	Mate van geschiktheid	Onderbouwing
		van de windturbine of het windturbinepark in het landschap. Bij realisatie van een wind- of zonneveld binnen de grenzen van het waardevol open gebied dient de initiatiefnemer de wijze van compensatie van de kernkwaliteiten en de wijze waarop aandacht aan voorkomende soorten wordt besteed vast te leggen in een natuurversterkingsplan dat onderdeel uitmaakt van het bestemmingsplan
zone van 1- 8 km rondom Natura 2000-gebied Veluwe	mogelijk geschikt voor wind	in het onderzoek van Altenburg & Wymenga[1] is bepaald dat de wespendief de meest beperkende soort is (belangrijkste aandachtsoort) voor het plaatsen van windturbines bij dit natuurgebied; de Veluwe vormt binnen Nederland het kerngebied van de wespendief. Op basis van dit onderzoek is geconcludeerd dat de realisatie van een windpark buiten de Veluwe onder voorwaarden mogelijk is. De meest relevante criteria daarbij zijn het aantal beoogde turbines en de afstand van de Veluwerand waarop deze worden geplaatst. Op basis van dit onderzoek is vastgesteld dat de plaatsing van (in totaal) 10 turbines op alle afstanden tussen 1–8 km van de Veluwerand mogelijk is zonder dat dit significant negatieve effecten heeft op de wespendiefpopulatie. Bij 25 turbines is dit pas mogelijk op een afstand van minimaal 5 km. Grote aantallen turbines, zoals 75 of 100, zijn zonder effectieve mitigerende maatregelen niet mogelijk binnen een afstand van 8 km van de Veluwe. Met toepassing van mitigerende maatregelen zoals een stilstandsvoorziening neemt de ruimte voor windturbines nabij de Veluwe wel toe. Er wordt op dit moment nog onderzoek gedaan onder welke randvoorwaarden (met welke maatregelen) realisaties van windprojecten nabij de Veluwe mogelijk zijn
zone van 1 - 8 km rondom Natura 2000-gebied Veluwe	geschikt voor zon	op voorhand worden geen belangrijke knelpunten vanuit natuurwet- en beleid verwacht
zone van 10 km rondom Natura 2000-gebied Rijntakken	mogelijk geschikt voor wind	het Natura 2000-gebied Rijntakken is aangewezen voor broedvogels, waarvan de verspreiding tijdens het broedseizoen beperkt blijft tot de leefgebieden binnen het Natura 2000-gebied zelf, of hooguit tot een halve kilometer daarbuiten in geval van de roerdomp. Een aantal van de aangewezen niet-broedvogels kan echter op grotere afstand van het Natura 2000-gebied foerageren. Ganzen bijvoorbeeld kunnen tot maximaal 30 kilometer afstand van de slaapplaats foerageren[2]. Binnen 10 kilometer van slaapplaatsen in de directe omgeving (grootste slaapplaats[3] in de Rhederlaag, kleinere slaapplaatsen in de Hondsbroeksche Pleij, Meinerswijk en Immerlooplas) liggen veel geschikte foerageergebieden. Het is daarom aannemelijk dat het overgrote deel van de aangewezen ganzen van Rijntakken binnen 10 kilometer afstand van deze slaapplaatsen foerageert. Naar verwachting is de realisatie van een windpark in deze zone enkel onder voorwaarden (gepaste mitigerende maatregelen) mogelijk
zone van 10 km rondom Natura 2000-gebied Rijntakken	geschikt voor zon	op voorhand worden geen belangrijke knelpunten vanuit natuurwet- en beleid verwacht

1 E. Klop, J. Stahl, H. Sierdsema, P. Alefs, J. Latour 2020. Windenergie op en rondom de Veluwe. Effecten op Wespendief en andere soorten. A&W rapport 20-140, Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwalden.

2 Nolet, B.A., J.M. Baveco & H. Kuipers, 2009. Evaluatie opvangbeleid 2005 - 2008 overwinterende ganzen en smienten. Deelrapport.

3 Een modelberekening van de capaciteit van opvanggebieden voor overwinterende ganzen en smienten. Alterra, Wageningen.

Beschermde soorten

Gezien de grootte van de regio, is het niet mogelijk om op niveau van individuele soorten een beoordeling te doen van het potentieel voorkomen. Wel is hieronder voor zowel wind- als zonnevelden een overzicht gegeven van waar risicosoorten voornamelijk worden verwacht en waar het risico op overtredingen met betrekking tot beschermde soorten groot is. Het betreft een analyse op hoofdlijnen op basis van een deskundigenoordeel.

Risico voor beschermde soorten bij realisatie windpark

Bij de realisatie van een windpark, zijn vogels en vleermuizen[1] de belangrijkste risicosoorten. Effecten treden met name op tijdens de gebruiksfase doordat de draaiende rotorbladen aanvaringsslachtoffers veroorzaken onder vogels en vleermuizen en een verstorende werking kunnen hebben op vogels (door o.a. geluid en slagschaduw).

Effecten op andere diersoorten dan vogels en vleermuizen zijn zeer beperkt tot afwezig. Voor deze soorten (bv. kleine ongewervelde dieren) gelden naar verwachting enkel zeer lokale directe effecten door het fysiek verdwijnen of ongeschikt worden van habitat ter plaatse van de mast met fundering.

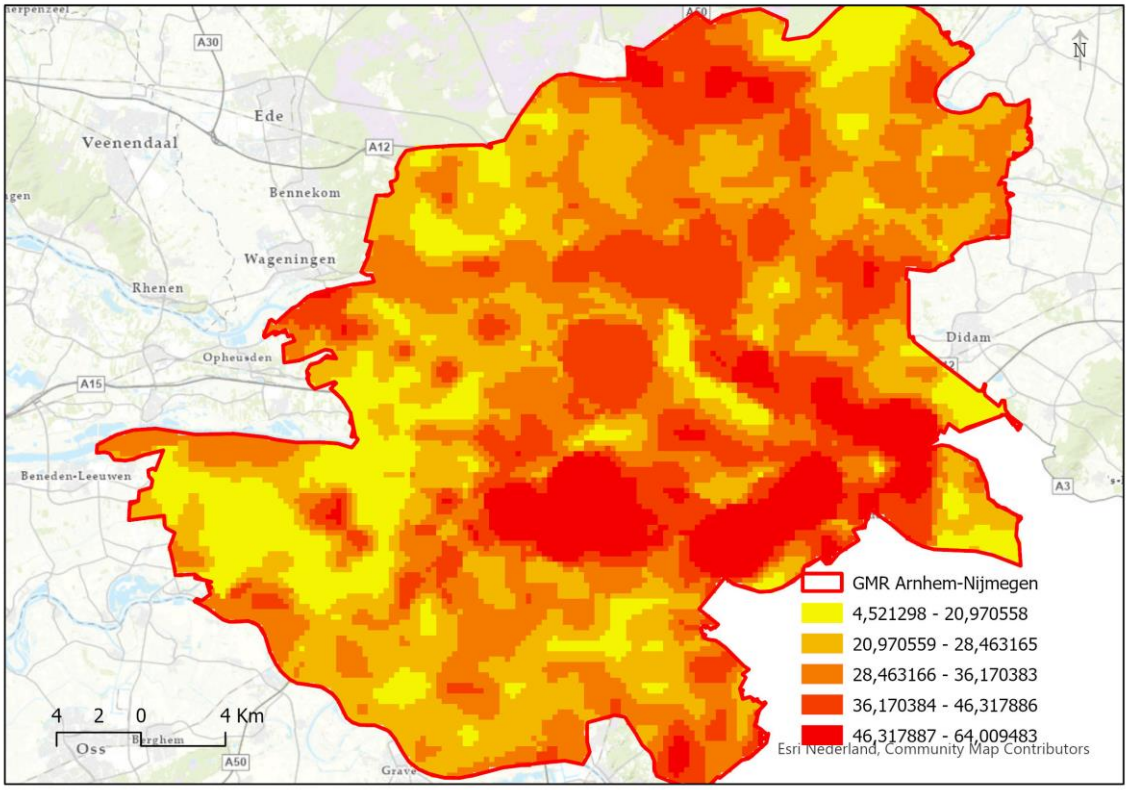
Windturbines kunnen negatieve gevolgen hebben voor vogels. Er is kans op directe sterfte door aanvaring met de rotorbladen of de mast. Daarnaast kunnen de turbines de leefgebieden van vogels verstoren. Hiermee wordt rekening gehouden bij de planning van een windturbinepark. Sovon heeft in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit onderzocht waar veel vogelsoorten voorkomen die kwetsbaar zijn voor windparken. Met gegevens over de verspreiding, aantallen en vliegbewegingen van deze vogelsoorten zijn kaarten (zie afbeelding II.1) gemaakt met gebieden waar naar verwachting de risico's van windturbines op kwetsbare soorten het grootst zijn[2].

Op basis van deze kaart is te zien dat de hoogste risicozones binnen de regio zich in het oosten van de regio bevinden, in de zone langs de Waal en de Nederrijn.

[1] Vleermuissoorten die relatief vaak als slachtoffer worden aangetroffen zijn 'aerial hawkers'. Het betreft met name soorten die in open omgeving op grotere hoogte jagen. In Nederland lopen vooral gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, bosvleermuis, laatvlieger en tweekleurige vleermuis risico.

[2] Sierdsema H., Foppen R., van Els P., Kampichler C. & Stahl J. 2021. Achtergronddocument windenergie gevoeligheidskaart vogels. Sovon-rapport 2021/09. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Afbeelding II.1 Risicokaart[1] broedvogels en niet-broedvogels i.r.t. windturbines; deelkaart regio Arnhem Nijmegen; Het kaartbeeld geeft in kleuren het relatieve verschil weer tussen gebieden van de kans dat windturbines een negatief effect zullen hebben op zowel broed- als niet-broedvogelpopulaties. In roodtinten de gebieden met de hoogste kans, in oranje en geel de gebieden met de laagste kans. Voor nadere uitleg van de interpretatie en de beperkingen van deze kaartbeelden[2] zie Sovon-rapport 2021/09

Ten aanzien van de wet natuurbescherming soortenbescherming een aantal aandachtspunten met betrekking tot de locatiekeuze voor een windpark. Zo is het, om risico's voor vogels en vleermuizen -en dus voor overtreding van de wet natuurbescherming- te beperken, van belang dat het windpark bij voorkeur wordt gerealiseerd:

- buiten de hoge risicozone voor vleermuizen, zoals weergeven in afbeelding II.1;
- op een minimumafstand van 200 m van voor vleermuizen relevante landschapselementen (bomenrij, haag, bos(rand), waterloop en oever, kuststrook)[3].

Omdat aanvaringslachtoffers (vogels en vleermuizen) nooit geheel zijn te voorkomen, is voor de realisatie van een windpark altijd een ontheffing Wnb (inclusief mitigatie- en compensatieplan) nodig.

Risico voor beschermde soorten bij realisatie zonneveld

Bij de realisatie van zonnevelden zijn de grootste effecten te verwachten voor vogels; dit is dan ook de belangrijkste risicogroep voor dit type projecten. Aanleg van zonnevelden of het plaatsen van zonnepanelen kan de betreffende locatie geheel of gedeeltelijk ongeschikt maken als leefgebied voor vogels. Het gaat om

---

1 Deze kaart laat niet de daadwerkelijke aanwezigheid van vogels zien. En ook niet de sterfte, of verstoring als er een windturbine in het gebied zou komen te staan. Het is een verwachting van een risico bij plaatsing van windturbines op een bepaalde plek. Deze verwachting is berekend op basis van wat men weet over de aanwezigheid van soorten en de kennis van hun leefgebiedseisen. En de kaart geeft een beeld van alleen de voor windturbines kwetsbare vogelsoorten.

2 Sierdsema H., Foppen R., van Els P., Kampichler C. & Stahl J. 2021. Achtergronddocument windenergie gevoeligheidskaart vogels. Sovon-rapport 2021/09. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
Sovon (2021). Gevoeligheidskaart vogels, https://stats.sovon.nl/pub/publicatie/18101, geraadpleegd op 04-07-2022.

3 https://www.eurobats.org/sites/default/files/documents/pdf/Advisory_Committee/AC10_Doc_9_Report_IWG_WindTurbines.pdf.

verlies en aantasting van foerageer-, broed-, rust- en slaapplaatsen op land en water. Het afvangen van licht door de panelen kan ook een negatieve invloed hebben op het onderwaterleven en bodemleven en dat kan weer negatieve effecten hebben op de voedselbeschikbaarheid voor vogels[1].

Ten aanzien van de wet natuurbescherming soortenbescherming een aantal aandachtspunten met betrekking tot de locatiekeuze voor een zonneveld. Zo is het, om risico's voor vogels - en zo ook een overtreding van de Wnb - zoveel mogelijk te voorkomen, van belang dat de zonnevelden niet worden geplaatst in belangrijke vogelgebieden (N2000, GNN/GO, ganzenrustgebied, weidevogelgebied, waardevol open gebied). Voor de keuze van een geschikte zonneveldlocatie wordt een voorkeursvolgorde gehanteerd: (1) eerst op daken en gevels van gebouwen, (2) dan onbenutte terreinen zonder natuurwaarden in bebouwd gebied, (3) infrastructurele werken en gronden in bebouwd gebied, en (4) tot slot in het landelijk gebied op gronden met geen of zeer weinig belang voor vogels en andere natuurwaarden.

Zodra de locatie van een zonneveld bekend is moet nader onderzoek worden gedaan naar de aanwezige beschermde soorten - met name vogelsoorten (belangrijkste risicogroep) - en de functie van het terrein voor deze soorten, zodat een schatting kan worden gemaakt van de impact van de locatiekeuze.

Tabel II.2 Overzicht IHD typen/soorten en globale inschatting van risico op significant negatieve effecten IHD bij realisatie van wind- of zonneveld in het betreffende Natura 2000-gebid

Type/ soortgroep	Aangewezen habitattype/soort	Aantal op of boven doelstelling/trend *	Risico significant negatief effect bij realisatie windpark?	Risico significant negatief effect bij realisatie zonneveld?
Habitattype	H2310, H2320, H2330, H3130, H3160, H3260A, H4010A. H4030, H5130, H6230, H6410, H7110B, H7140A, H7150, H7230, H9120, H9190, H91D0, H91E0C	n.v.t.	hoog, negatief effect bij ruimtebeslag binnen habitattype (oppervlakteverlieshabitat)	hoog, negatief effect bij ruimtebeslag binnen habitattype (oppervlakteverlies habitat
Habitatsoort	gevlekte witsnuitlibel	?/? (Svl waarschijnlijk gunstig)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag in vennen van Natura 2000 (verlies leefgebied)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag in vennen van Natura 2000 (verlies leefgebied)
	vliegend hert	?/? (Svl waarschijnlijk gunstig)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag in oud eikenbos en beuken-eikenbos met hulst binnen Natura 2000 (verlies leefgebied)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag in oud eikenbos en beuken-eikenbos met hulst binnen Natura 2000 (verlies leefgebied)
	rivierdonderpad	?/? (Svl waarschijnlijk gunstig)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag in/aan waterlopen (verlies leefgebied)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag in/aan waterlopen (verlies leefgebied)
	beekprik	?/? (Svl waarschijnlijk gunstig)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag in/aan waterlopen (verlies leefgebied)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag in/aan waterlopen (verlies leefgebied)

[1] Vogelbescherming Nederland, https://www.vogelbescherming.nl/over-ons/standpunten/standpunt-zonne-energie, geraadpleegd op 4 juli 2022.

Type/ soortgroep	Aangewezen habitattype/soort	Aantal op of boven doelstelling/trend *	Risico significant negatief effect bij realisatie windpark?	Risico significant negatief effect bij realisatie zonneveld?
	drijvende waterweegbree	?/? (svl waarschijnlijk gunstig)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag in/aan waterlopen (verlies leefgebied)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag in/aan waterlopen (verlies leefgebied)
	kamsalamander	?/? (svl gunstig)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag in landbouwenclaves/bos-randen binnen Natura 2000 (verlies leefgebied)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag in landbouwenclaves/bosranden binnen Natura 2000 (verlies leefgebied)
	meervleermuis	?/? (svl gunstig)	matig, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag nabij bunkers (aantasting winterverblijf) en waterrijke gebieden (aantasting/verlies foerageergebied) én mogelijk negatief effect bij onderbreking landschap structuren (obstructie vliegroute) en bij in werking treden turbines (verstoring & beperkt aanvaringsrisico)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag nabij bunkers (aantasting winterverblijf) en waterrijke gebieden (aantasting/verlies foerageergebied)
broedvogel	wespendief	nee/-	hoog, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen bos (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen bos (verlies leefgebied)
	nachtzwaluw	ja/+	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
	ijsvogel	ja/?/	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
	draaihals	ja/-	hoog, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
	zwarte specht	nee/=	hoog, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
	boomleeuwerik	nee/=	hoog, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)

Type/ soortgroep	Aangewezen habitattype/soort	Aantal op of boven doelstelling/trend *	Risico significant negatief effect bij realisatie windpark?	Risico significant negatief effect bij realisatie zonneveld?
			treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	
	duinpieper	nee/-	hoog, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
	roodborsttapuit	ja/+	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
	tapuit	nee/-	hoog, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
	grauwe klauwier	ja/=	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
Rijntakken				
Habitattype	H3150, H3260B, H6120, H6430A, H6430B, H6430C, H6510A, H6510B, H9120, H91E0A, H91E0B, H91E0C, H91F0	n.v.t.	hoog, negatief effect bij ruimtebeslag binnen habitattype (oppervlakteverlieshabitat)	hoog, negatief effect bij ruimtebeslag binnen habitattype (oppervlakteverlies habitat
Habitatrichtlijnsoort	zeeprik, rivierprik, elft, zalm, bittervoorn, grote modderkruiper, kleine modderkruiper, rivierdonderpad, bever, otter	?/?	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag in waterpartijen binnen Natura 2000 (verlies leefgebied)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag in waterpartijen binnen Natura 2000 (verlies leefgebied)
	kamsalamander	?/?	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
	meervleermuis	?/?	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)

Type/ soortgroep	Aangewezen habitattype/soort	Aantal op of boven doelstelling/trend *	Risico significant negatief effect bij realisatie windpark?	Risico significant negatief effect bij realisatie zonneveld?
broedvogel	dodaars	ja/+	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
	aalscholver	nee/+	hoog, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
	roerdomp, eoudaap, grote karekiet, porseleinhoen, kwartelkoning, watersnip, zwarte stern, ijsvogel	nee/?	hoog, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
	oeverzwaluw	ja/?	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
	blauwborst	ja/=	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
niet-broedvogel	fuut, aalscholver nonnetje	nee/-	hoog, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
	tafeleend, kuifeend	ja/?	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
	wintertaling, wilde eend, pijlstaart, slobeend, bergeend, krakeend	ja/?	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
	kleine zwaan, wilde zwaan	ja/?	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)

Type/ soortgroep	Aangewezen habitattype/soort	Aantal op of boven doelstelling/trend *	Risico significant negatief effect bij realisatie windpark?	Risico significant negatief effect bij realisatie zonneveld?
	toendrarietgans, kolgans, grauwe gans, brandgans, smient	ja/?	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)
	scholekster, goudplevier, kievit, kemphaan, grutto, tureluur, wulp	?/?	matig, mogelijk negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied) en bij in werking treden turbines (verstoring & aanvaringsrisico)	laag, mogelijk licht negatief effect bij ruimtebeslag binnen leefgebied (verlies leefgebied)

* Trend is positief (+), stabiel (=), negatief (-) of onbekend (?).

III

BIJLAGE: LIJST MET REGIONAAL GEORGANISEERDE STAKEHOLDERS

Tabel III.1 Lijst met regionaal georganiseerde stakeholders

Type organisatie	Uitnodiging ontvangen	Deelgenomen aan dialogen
Agrarisch		
Agrarische Collectieven (Agrarisch Natuur Beheer ANB)	x	
(N)LTO	x	x
(Z)LTO	x	
Greenport Gelderland	x	
Organisatie arg. bedrijven en platteland	x	
NEXTgarden Glastuinbouw	x	x
Cultuurlandschap		
Gelders genootschap	x	
Gelders Landschap en kastelen	x	x
Het Geldersch Landschap	x	x
Stichting Landschapsbeheer Gelderland	x	
Vereniging Nederlandse cultuurlandschappen	x	x
Natuur		
Faunabeheereenheid	x	
Natuur en Milieu Gelderland	x	x
Hall van Larenstein (voormalig: Kennis Centrum Natuur en Leefomgeving)	x	x
Natuurmonumenten	x	x
SBNL/Natuurlijk Platteland Oost	x	
Sovon	x	
Staatsbosbeheer	x	
ARK Natuurontwikkeling	x	
Bosgroep	x	
Grondeigenaar		
Gelders particulier grondbezit	x	x
Nationaal Park de Hoge Veluwe	x	
Ontwikkeling		
Vertegenwoording van energiecoöperaties	x	x
Innofase	x	

Type organisatie	Uitnodiging ontvangen	Deelgenomen aan dialogen
Vertegenwoordiging van ontwikkelaars zon	x	
Vertegenwoordiging van ontwikkelaars van wind-zon (NWEA)	x	x
Belangenvereniging voor omwonenden windturbines	x	x
ProRail	x	
Rijkswaterstaat	x	
Overig		
Gelderse vereniging dorpshuizen en kleine kernen	x	
Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN)	x	
Leisure lands (recreatie)	x	
ODRN (omgevingsdienst)	x	
VNO-NCW	x	
VGGM (gezondheid)	x	x
GGD zuid	x	x
Veiligheidsregio Gelderland Zuid	x	x
TenneT	x	
Vitens (drinkwater)	x	
Liander	x	
JongRES	x	x
Tegenwind	x	
Leefbaarheidsalliantie Gelderland	x	
Gelders Energie Akkoord	x	x

IV

BIJLAGE: BEGRIPPENLIJST

In de begrippenlijst zijn begrippen opgesomd die mogelijk uitleg behoeven. Ieder begrip is voorzien van een definitie.

Tabel IV.1 Begrippenlijst

Term	Toelichting
alternatief	mogelijkheden om redelijkerwijs de doelstelling(en) te realiseren. De Wet milieubeheer schrijft voor dat in een MER alleen alternatieven moeten worden beschouwd die redelijkerwijs in de besluitvorming een rol kunnen spelen
aquathermie in combinatie met Warmte Koude Opslag	maakt gebruik van warmte en koude (thermische energie) uit oppervlaktewater (TEO), afvalwater (TEA) of drinkwater (TED). Zowel de warmte als de koude kan worden gebruikt om gebouwen te verwarmen dan wel te koelen. Bij thermische energie uit oppervlaktewater (TEO) wordt een WKO gebruikt om in de zomer gewonnen warmte op te slaan en te gebruiken in de winter. Andersom wordt de in de winter gewonnen koude hier opgeslagen om in de zomer te gebruiken
ashoogte	de hoogte van de rotor-as, waaraan de rotorbladen van de windturbine zijn bevestigd, ten opzichte van het maaiveld
autonome ontwikkeling	de toekomstige ontwikkeling van het milieu of de omgeving, zonder dat de voorgenomen activiteit of 1 van de alternatieven wordt gerealiseerd
bevoegd gezag	de overheidsinstantie die bevoegd is het m.e.r.-plichtige besluit te nemen en die de m.e.r.-procedure organiseert
biomassa	biologisch materiaal dat wordt verbrand om warmte te winnen voor collectieve verwarming voor invoer op een groot of klein warmtenet. De biomassa kan bestaan uit onder andere houtsnippers, houtpellets, afvalhout of biologische bronnen (mest, gft, agrarische reststromen)
BRZO	BRZO staat voor Besluit Risico Zware Ongevallen. Bedrijven waar grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn bóven een bepaalde drempelwaarde, vallen onder de werking van het Besluit risico's zware ongevallen
colleges van B&W	de wethouders en de burgemeester besturen de gemeente. Ze zijn samen het college van burgemeester en wethouders
Commissie voor de m.e.r.	commissie van onafhankelijke deskundigen die het bevoegd gezag adviseert over de gewenste inhoud van het milieueffectrapport en in een latere fase over de kwaliteit van het milieueffectrapport
contour	een lijn getrokken door een aantal punten van gelijke (geluid)belasting. Door contouren te berekenen, is het mogelijk het gebied vast te stellen dat een bepaalde (geluid)belasting ondervindt
criterium	onderdeel van een milieuaspect aan de hand waarvan de effectbeoordeling plaatsvindt
cumulatieve effecten	verschillende vormen van verontreiniging en aantasting van het milieu, waarbij de gevolgen van elke vorm afzonderlijk niet ernstig behoeven te zijn, maar van de verschillende vormen samen wel
DB	Dagelijks Bestuur (in dit geval van de waterschappen)
dB(A)	maat voor het geluiddrukniveau waarbij een frequentieafhankelijke correctie wordt toegepast voor de gevoeligheid van het menselijke oor

Term	Toelichting
elektrische warmtepomp	waardeert de warmte van een bron (buitenlucht, bodem, water) op naar een bruikbare temperatuur
energietechniek	zonnevelden (zonnepanelen) en windturbines
expert judgement	een wetenschappelijk onderbouwde argumentatie ten aanzien van een onderwerp, vraag, of discussie, die is verwoord door een erkend specialist op dat vakgebied. In de planMER zal worden aangegeven wiens expert judgement is ingezet
fauna	de gezamenlijke diersoorten van een bepaald land of een bepaald geologisch tijdperk
flora	de vegetatie van een bepaalde streek of periode
geluidhinder	gevaar, schade of hinder als gevolg van geluid
geothermie	benutten van warmte-uitstraling uit het binnenste van de aarde. Geothermie is aardwarmte die dieper dan 500 meter gewonnen wordt
gevoelig object	gevoelige objecten zijn gebouwen of terreinen die op grond van artikel 1 van de Wet geluidhinder worden aangemerkt als geluidsgevoelig. Woningen zijn bijvoorbeeld een geluidgevoelig object
GMR	Groene Metropoolregio: samenwerkingsverband tussen 18 gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen (Montferland en Mook en Middelaar zijn geen onderdeel van de RES GMR)
groen gas	gas uit biologische bronnen (zoals mest, gft, agrarische reststromen) dat wordt opgewerkt tot aardgaskwaliteit
GS	Gedeputeerde Staten
heatmap	een heatmap geeft aan waar de grootste concentratie van waarnemingen zich bevinden
Initiatiefnemer	een natuurlijk persoon, dan wel privaat- of publiekrechtelijk rechtspersoon (een particulier, bedrijf, instelling of overheidsorgaan) die een bepaalde activiteit wil (doen) ondernemen en daarover een besluit vraagt
L_{den}	de L_{den} (Engels: Level day-evening-night) is een maat om de geluidsbelasting door omgevingslawaai uit te drukken
m.e.r.	de procedure van milieueffectrapportage; een hulpmiddel bij de besluitvorming, dat bestaat uit het maken, beoordelen en gebruiken van een milieueffectrapport en het evalueren achteraf van de gevolgen voor het milieu van de uitvoering van de activiteit waarvoor een milieueffectrapport is opgesteld
m.e.r.-plicht	de verplichting tot het opstellen van een milieueffectrapport voor een bepaald besluit over een bepaalde activiteit
MER	milieueffectrapport. Een openbaar document waarin van een voorgenomen activiteit van redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven de te verwachten gevolgen voor het milieu in hun onderlinge samenhang op systematische en zo objectief mogelijke wijze worden beschreven
mitigerende maatregel	maatregel om de nadelige gevolgen van de voorgenomen activiteit voor het milieu te voorkomen of te beperken
MW	MegaWatt = 1.000 kiloWatt = 1.000 kW. kW is een eenheid van vermogen
MWh	Megawattuur = 1.000 kilowattuur (kWh). kWh is een eenheid van energie
Natura 2000	ecologisch netwerk van speciale beschermingszones die zijn aangewezen ingevolge de Habitatrichtlijn of de Vogelrichtlijn
Natuur Netwerk Nederland (NNN)	het door de overheid nagestreefde en in beleidsnota's vastgelegde landelijke netwerk van natuurgebieden en verbindingszones daartussen
netinfrastructuur	transporteert elektriciteit vanuit elektriciteitscentrales, duurzame opweklocaties of het buitenland via bovengrondse lijnen en ondergrondse kabels naar de energie-afnemers
notitie reikwijdte en detailniveau (NRD)	de NRD geeft aan met welke reikwijdte en met welke diepgang (detailniveau) de alternatieven onderzocht en beschreven worden in het milieueffectrapport (MER)
onderstation	een onderstation is een elektrische installatie in het hoogspanningsnet. Het maakt een verbinding tussen 2 of meer hoogspanningsnetten of vormt een aansluitingspunt op het hoogspanningsnet

Term	Toelichting
Open Warmte Koude Opslag (WKO)	een open WKO is een bodemenergiesysteem dat gebruikmaakt van de warmte of koude die aanwezig is in de bodem en in het grondwater
plaatsgevonden risico	kans op overlijden op een bepaalde vierkante meter voor een persoon waarbij uitgegaan wordt van continue aanwezigheid van een persoon op 1 vierkante meter
plangebied	dat gebied, waarbinnen de voorgenomen activiteit of een der alternatieven kan worden gerealiseerd. Vergelijk: studiegebied
planMER	rapport dat is vereist voor plannen waarin de locatie voor een activiteit met potentieel aanzienlijke milieueffecten, zoals een windpark, wordt aangewezen, of als voor dit plan een zogenaamde Passende Beoordeling dient te worden opgesteld, waarin de effecten op een Natura 2000-gebied in beeld worden gebracht
projectMER	rapport dat betrekking heeft op de milieueffecten van de concrete uitwerking van het plan. Voor een windpark betreft een concrete uitwerking het bepalen van de posities van de windturbines. De effecten van een dergelijke opstelling worden door middel van onderzoek in detail bepaald en afgezet tegen de geldende milieueisen, waarbij beoordeeld wordt of aan deze eisen kan worden voldaan
PS	Provinciale Staten
quickscan	met een quickscan worden knelpunten en eventueel ontbrekende informatie geïnventariseerd. Vervolgens wordt de noodzaak en omvang van nader onderzoek vastgesteld
referentiesituatie	bij deze situatie wordt uitgegaan van de bestaande situatie en de autonome ontwikkeling. Deze situatie dient als referentiekader voor de effectbeschrijving van de alternatieven in de planMER
RES	Regionale Energiestrategie. In een Regionale Energiestrategie (RES) beschrijft de energieregio zijn eigen keuzes voor de opwek van duurzame energie en het gebruik van o.a. warmtebronnen
restwarmte	warmte die vrijkomt bij (industriële) processen die niet in hetzelfde proces gebruikt wordt, maar ingezet kan worden om gebouwen en andere voorzieningen te verwarmen
rotordiameter	diameter van de denkbeeldige cirkel die door de rotorbladen (wieken) van de windturbine worden bestreken
studiegebied	dat gebied, waarbinnen de milieugevolgen dienen te worden beschouwd. De omvang van het studiegebied kan per milieuaspect verschillen. Vergelijk: plangebied
Terawattuur (TWh)	eenheid die wordt gebruikt om het elektriciteitsgebruik van heel Nederland uit te drukken
tiphoogte	maat die voor windturbines wordt gebruikt om de maximale hoogte vanaf de grond aan te geven wanneer een rotorblad verticaal staat. De tiphoogte is gelijk aan de ashoogte plus de halve rotordiameter
verordening	instrument van de provincie om de ruimtelijke doelen uit de structuurvisie (wettelijk) te realiseren
warmtenet	collectief transportsysteem om gebouwen te verwarmen. Het warmtenet is onderdeel van een energiesysteem, bestaande uit een warmtebron (restwarmte, geothermie, biomassa, etc.), warmteopslag, distributie (warmtenet) en afnemers
warmteopslag	tijdelijk opslaan van warmte voor gebruik op een later moment op de dag of in het jaar
warmtetechniek	verschillende warmtebronnen, onder andere restwarmte, geothermie en aquathermie
zonthermie	zonthermie is een techniek waarbij warmte uit zonlicht wordt opgevangen door zonnecollectoren

GEMEENTE ROZENDAAL
Kerklaan 1, 6891 CL Rozendaal

RES Groene Metropoolregio
t.a.v. Rien Ramerman
Nijverheidsweg 2a
6662 NG ELST

Datum :
Uw kenmerk : <Kenmerk>
Ons kenmerk : <Kenmerk>

Behandeld door : C. Hoogland
Telefoon : 026 – 384 36 66
E-mail : gemeente@rozendaal.nl

Onderwerp: zienswijze NRD - Rozendaal

Geacht bestuur,

In de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen werken zestien gemeenten, de provincie Gelderland, drie waterschappen en netbeheerder Liander samen aan duurzame energie met een Regionale Energie Strategie (RES). In de RES staat hoe we in onze regio van fossiele energie overschakelen op duurzame elektriciteit en duurzame warmte.

De afspraken uit de RES 1.0 moeten worden vertaald naar omgevingsbeleid. Hiervoor is verder onderzoek nodig: een Milieueffectrapportage (planMER). Om te bepalen welke milieueffecten hiervoor onderzocht gaan worden en op welke wijze dit gaat gebeuren is een concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld.

De concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau ligt ter inzage tot en met vrijdag 23 december 2022, met de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Graag maken wij gebruik van deze gelegenheid.

Binnen de gemeentegrenzen van de Rozendaal is geen zoekgebied opgenomen voor grootschalige opwek van energie via wind of zon, hierdoor zal de impact van de RES 2.0, en de daarvoor uitgevoerde Milieueffectrapportage, voor Rozendaal ook gering zijn.

Met deze zienswijze willen wij waardering uitspreken voor de nu voorliggende concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau, waarin helder is verwoord op welke wijze en met welke diepgang het milieueffectenonderzoek wordt uitgevoerd om zo het milieubelang volwaardig af te wegen.
De gemeenteraad wenst de Groene Metropoolregio succes met de verdere uitwerking van een breed gedragen Milieueffectrapportage voor de RES 2.0.

Met vriendelijke groet,

De gemeenteraad van Rozendaal

De Griffier	De Voorzitter
K.M. Schaap	E. Weststeijn

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Wmo verordening gemeente Rozendaal 2023

Adviseur	: M. Jansma	**Datum B&W**	: 15 november 2022
Programma	: 6. Sociaal domein	**Datum Raad**	: 13 december 2022
Portefeuillehouder	: T. van der Pas	**Openbaar**	: Ja

Aan de Raad

Aanleiding
Een actuele verordening maatschappelijke ondersteuning draagt bij aan het correct uitvoeren van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo**).** Door de verordening weer aan te laten sluiten op de laatste stand van zaken in de jurisprudentie, neemt het risico op juridisch onjuiste besluiten op aanvragen van inwoners af. Het concept-raadsbesluit met verordening en een toelichting op de verordening zijn bijgevoegd (* bijlagen 1 en 2).

Gevraagde beslissing
Vaststellen de Wmo verordening gemeente Rozendaal 2023, onder gelijktijdige intrekking van de Wmo verordening gemeente Rozendaal 2019

Wat willen we bereiken?
Doelstelling is om de Verordening maatschappelijke ondersteuning uit 2019 aan te passen aan de laatste stand van de jurisprudentie, wijzigingen in de uitvoeringspraktijk en landelijke wet- en regelgeving. En deze waar mogelijk af te stemmen op de verordeningen Jeugdwet (zie art. 22) en Participatiewet (art 23).

Argumenten
1. *Belang van de verordening*
Binnen het wettelijk kader van de Wmo vormt de verordening een concretisering naar de gemeentelijke situatie. Een toelichting van de voornaamste wijzigingen ten opzichte van de huidige verordening is als bijlage bijgevoegd, evenals een uitgebreide ‘was-wordt’ lijst met alle wijzigingen (* bijlagen 3A en 3B). In de bijlagen 4A en 4B vindt u de huidige verordening en de wijzigingsverordening hierop.

2. Wettelijk kader
Het wettelijk kader voor de nieuwe verordening wordt gevormd door de Wmo en de jurisprudentie over de Wmo en het huidige Meerjarenbeleidskader Sociaal domein ‘Meedoen’.

Kanttekeningen
Omdat de uitvoering van de Wmo is gemandateerd aan Rheden nemen wij de verordening een op een over van deze gemeente. Vanwege de rechtmatigheid (inwoners van Rozendaal worden beoordeeld op basis van Rozendaalse verordeningen) is het van belang deze vaststelling zo snel mogelijk na vaststelling door de raad van Rheden te laten plaatsvinden. Dat is nu geen probleem: de verordening treedt niet eerder in werking dan 1 januari 2023 dus met vaststelling in de raad van 13 december zijn wij op tijd.

Wat gaan we daarvoor doen?
De huidige verordening Wmo is in 2019 in werking getreden[1]. Sinds die tijd is er sprake van nieuwe jurisprudentie en regelgeving en is de uitvoeringspraktijk op enkele punten gewijzigd. Naast deze noodzakelijke wijzigingen is er ook gekeken naar actualiteit en afstemming, waar mogelijk, op de verordeningen Jeugdwet en Participatiewet.

a) Planning
De geplande datum van inwerkingtreding is 1 januari 2023. De huidige verordening maatschappelijke ondersteuning uit 2019 wordt ingetrokken, gelijktijdig met de inwerkingtreding van de nieuwe verordening.
Nadere regels
In het verlengde en binnen het kader van deze nieuwe verordening zullen de nadere regels worden aangepast. Deze Nadere regels worden zo snel mogelijk na vaststelling van de verordening door de raad door het college vastgesteld. Zij worden via de lijst van ingekomen stukken ter kennis gebracht van uw raad.

b) Evaluatie
Gemeente Rheden evalueert doorlopend op de uitvoerbaarheid en op noodzakelijke juridische aanpassingen, door middel van cliënt-ervaringsonderzoeken en uitvoering van bezwaar en beroep-procedures (zie art. 27 lid 1). Daarnaast wordt de actuele jurispudentie in de gaten gehouden. Waar nodig, zal dit leiden tot een voorstel tot aanpassing van de verordening (zie art. 27 lid 2).

c) Participatie en communicatie
Zie hieronder.

d) Publicatie verplicht?
Pulicatie is verplicht en vindt plaats via de website, In de Roos en, via https://lokaleregelgeving.overheid.nl/zoeken , in het Gemeenteblad

Wat mag het kosten?
N.v.t. Er zijn geen kosten verbonden aan dit besluit. Er worden naar aanleiding hiervan geen substantiële wijzigingen verwacht in de kosten van de uitvoering.

Het college van burgemeester en wethouders,

Kees de Haas,	Ester Weststeijn,
Gemeentesecretaris a.i.	burgemeester

Bijlagen
1. Raadsbesluit Wmo-verordening gemeente Rozendaal 2023
2. Bijlage bij het raadsbesluit: Toelichting op de Wmo-verordening gemeente Rozendaal 2023
3. A. Wijzigingen; B. Was/wordt lijst.
4. A .De Wmo-verordening gemeente Rozendaal 2019; B. De wijzigingsverordening op de Wmo-Verordening gemeente Rozendaal 2019

[1]Verordening Wmo 2019 vastgesteld in de raad van 26 maart 2019; Wijzigingsverordening vastgesteld in de raad van 29 oktober 2019.

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Wmo verordening gemeente Rozendaal 2023

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 november 2022, gelet op de artikelen 2.1.3, artikel 2.1.4 eerste, tweede, derde, vierde en zesde lid en artikel 2.1.4a eerste, tweede, derde, vijfde en zesde lid, 2.1.4b tweede lid, 2.1.5 eerste lid, 2.1.6, 2.1.7, 2.3.6 vierde lid en 2.6.6 eerste lid van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en artikel 3.8 eerste lid en 5.4 van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015;

Besluit:

Onder gelijktijdige intrekking van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2019, vast te stellen de navolgende

Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2023

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. Algemeen gebruikelijke voorziening: een voorziening die:
   1º niet specifiek bedoeld is voor personen met een beperking;
   2º daadwerkelijk beschikbaar is;
   3º een passende bijdrage levert aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en;
   4º financieel gedragen kan worden met een inkomen op minimumniveau.

b. Andere voorziening: voorziening anders dan in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

c. Bijdrage in de kosten: bijdrage als bedoeld in artikel 2.1.4 en 2.1.4a van de wet.

d. Hoofdverblijf: de woonruimte, bestemd en geschikt voor permanente bewoning, waar de persoon met beperkingen zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft; en
   1º in de gemeentelijke basisadministratie staat ingeschreven dan wel;
   2º het feitelijke woonadres indien de persoon met beperkingen met een briefadres is ingeschreven.

e. Ingezetene: cliënt die hoofdverblijf heeft in de gemeente Rozendaal.

f. Melding: kenbaar maken van de hulpvraag om maatschappelijke ondersteuning aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2 lid 1 van de wet.

g. Pgb: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 1.1.1 van de wet.

h. Uitvoeringsbesluit: uitvoeringsbesluit Wmo 2015.

i. Uitvoeringsregeling: uitvoeringsregeling Wmo 2015.

j. Voorziening in natura: een voorziening die bestaat uit goederen of diensten, niet uit geld.

k. Wet: wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

2. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de wet, het uitvoeringsbesluit en de Algemene wet

bestuursrecht.

Artikel 2 Melding

1. Een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning kan door of namens een cliënt bij het college worden gemeld. Als de cliënt daarom verzoekt, zorgt het college voor ondersteuning bij het verhelderen van de ondersteuningsbehoefte.
2. Het college bevestigt de ontvangst van een melding schriftelijk en wijst de cliënt op de mogelijkheid gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning en op de mogelijkheid om gedurende zeven dagen na de melding een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.3.2 lid 2 van de wet te overhandigen. Als de cliënt daarom verzoekt, zorgt het college voor ondersteuning bij het opstellen van een persoonlijk plan.
3. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet treft het college na de melding onverwijld een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.

Artikel 3 Onderzoek

1. Het college onderzoekt in samenspraak met degene door of namens wie de melding is gedaan en waar mogelijk met de mantelzorger(s) danwel zijn vertegenwoordiger en desgewenst familie, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen zes weken na ontvangst van de melding:
    a. de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren van de cliënt;
    b. het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning;
    c. de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp of algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te handhaven of te verbeteren, of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
    d. de mogelijkheden om met mantelzorg of hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
    e. de behoefte aan maatregelen ter ondersteuning van de mantelzorger van de cliënt;
    f. de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, onderscheidenlijk de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
    g. de mogelijkheden om door middel van samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde dienstverlening met het oog op de behoefte aan verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie of aan beschermd wonen of opvang;
    h. de mogelijkheid om een maatwerkvoorziening te verstrekken;
    i. welke bijdragen in de kosten de cliënt met toepassing van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.1.4 en artikel 2.1.4a van de wet verschuldigd zal zijn, en
    j. de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb, waarbij de cliënt in begrijpelijke bewoordingen wordt ingelicht over de gevolgen van die keuze.
2. Als de cliënt een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2 lid 2 aan het college heeft overhandigd, betrekt het college dat plan bij het onderzoek.
3. Het college informeert de cliënt dan wel zijn vertegenwoordiger over de gang van zaken bij het gesprek, diens rechten en plichten en de vervolgprocedure.

Artikel 4 Verslag

Het college verstrekt aan de cliënt dan wel zijn vertegenwoordiger een schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek (het verslag). Opmerkingen of latere aanvullingen van de cliënt worden aan het verslag toegevoegd.

Artikel 5 Aanvraag

1. Een aanvraag om een maatwerkvoorziening wordt door een cliënt of diens gemachtigde of wettelijk vertegenwoordiger schriftelijk ingediend bij het college. Een aanvraag wordt ingediend door middel van:
    a. een door het college vastgesteld aanvraagformulier, of
    b. een door of namens de cliënt ondertekend verslag als bedoeld in artikel 4.
2. Als een cliënt zelf wenst in te kopen met een pgb, dient de cliënt daartoe een pgb-plan in zoals bedoeld in artikel 11 van deze verordening. Het pgb-plan geldt als een aanvraag voor een pgb.

Artikel 6 Criteria voor een maatwerkvoorziening

1. Het college neemt het verslag als bedoeld in artikel 4 als uitgangspunt voor de beoordeling van een aanvraag om een maatwerkvoorziening.
2. Een cliënt komt in aanmerking voor een maatwerkvoorziening ter compensatie van de beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie die de cliënt ondervindt, voor zover de cliënt deze beperkingen naar het oordeel van het college niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemeen gebruikelijke voorzieningen of algemene voorzieningen kan verminderen of wegnemen. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 3 bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.
3. Een cliënt met psychische of psychosociale problemen en een cliënt die de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, komt in aanmerking voor een maatwerkvoorziening ter compensatie van de problemen bij het zich handhaven in de samenleving, voor zover de cliënt deze problemen naar het oordeel van het college niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen kan verminderen of wegnemen. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 3 bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het voorzien in de behoefte van de cliënt aan beschermd wonen of opvang en aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld zo zich snel mogelijk weer op eigen kracht te handhaven in de samenleving.
4. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is ter vervanging van een eerder door het college verstrekte voorziening, wordt deze slechts verstrekt als de eerder verstrekte voorziening technisch is afgeschreven,
    a. tenzij de eerder verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen;
    b. tenzij de cliënt geheel of gedeeltelijk tegemoetkomt in de veroorzaakte kosten, of
    c. als de eerder verstrekte voorziening niet langer een oplossing biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning.
5. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, verstrekt het college de goedkoopst adequate tijdig beschikbare voorziening.
6. Het college kan nadere regels stellen met betrekking tot de vorm waarin en de duur waarvoor voorzieningen worden verstrekt**.**
7. Bij de te verstrekken vervoersvoorziening wordt ten aanzien van de vervoersbehoefte ten behoeve van maatschappelijke participatie uitsluitend rekening gehouden met de verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving met een maximum van 1.500 kilometer op jaarbasis.

8. Een maatwerkvoorziening in de vorm van een autoaanpassing of een pgb hiervoor, wordt alleen verstrekt als de aan te passen auto niet ouder is dan 36 maanden op de datum van aanvraag voor een autoaanpassing.
9. Het college verstrekt de voorzieningen opvang en beschermd wonen conform het daartoe vastgesteld beleid van de (centrum)gemeente Arnhem, de geldende verordening maatschappelijke ondersteuning en de daarop gebaseerde nadere regels en/of beleidsregels maatschappelijke ondersteuning van deze centrumgemeente.

Artikel 7 Weigeringsgronden

1. Geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt indien:
    a. voor de problematiek die aanleiding geeft voor de noodzaak tot ondersteuning, een voorziening op grond van andere wet- of regelgeving bestaat;
    b. er geen geobjectiveerde beperkingen in de zelfredzaamheid en participatie kunnen worden vastgesteld aan de hand van reguliere onderzoeksmethoden;
    c. de gevraagde maatwerkvoorziening een anti-revaliderende werking heeft, niet veilig voor cliënt of zijn omgeving is, gezondheidsrisico's met zich meebrengt of het effect op de beperkingen van cliënt onvoldoende vaststaat;
    d. cliënt de gevraagde voorziening voor de melding heeft gerealiseerd of geaccepteerd, tenzij er sprake is van een acute noodsituatie waardoor het voor de cliënt dringend noodzakelijk was de voorziening te treffen;
    e. cliënt de gevraagde voorziening na de melding als bedoeld in artikel 2.3.2 lid 1 van de wet en vóór datum van besluit als bedoeld in artikel 2.3.5 lid 2 van de wet heeft gerealiseerd of geaccepteerd, tenzij het college daarvoor schriftelijk toestemming heeft gegeven of de noodzaak en passendheid van de voorziening en de gemaakte kosten achteraf nog kan vaststellen;
    f. deze niet in overwegende mate op het individu is gericht;
    g. de voorziening niet noodzakelijk was geweest wanneer de cliënt rekening had gehouden met bestaande en bekende beperkingen en de te verwachten ontwikkelingen daarvan, niet verband houdende met de overgang naar een volgende levensfase.
2. Geen maatwerkvoorziening gericht op zelfredzaamheid en participatie wordt verstrekt:
    a. indien de cliënt geen ingezetene is van de gemeente Rozendaal;
    b. indien deze niet langdurig noodzakelijk is, tenzij het gaat om hulp bij het huishouden of begeleiding.
3. Geen woonvoorziening wordt verstrekt:
    a. voor zover de beperkingen voortvloeien uit de aard van de in de woning gebruikte materialen, de slechte staat van het onderhoud of de omstandigheid dat de woning niet voldoet aan de geldende wettelijke eisen;
    b. ten behoeve van hotels/pensions, trekkerswoonwagens, kloosters, tweede woningen, vakantie- en recreatiewoningen, ADL-clusterwoningen en gehuurde kamers, met uitzondering van een voorziening voor verhuizing;
    c. indien de noodzaak het gevolg is van een verhuizing waarvoor geen aanleiding bestaat op grond van beperkingen bij de zelfredzaamheid of participatie en er geen belangrijke reden voor verhuizing aanwezig is;
    d. indien de cliënt niet is verhuisd naar de voor zijn of haar beperkingen op dat moment meest geschikte woning, tenzij daarvoor vooraf schriftelijk toestemming is verleend door het college;
    e. de aanvrager verhuisd is vanuit of naar een woonruimte die niet geschikt is om het hele jaar door bewoond te worden;
    f. indien cliënt zijn hoofdverblijf niet heeft of niet zal hebben in de woning waaraan de voorziening wordt getroffen, tenzij er sprake is van co-ouderschap;
    g. voor zover het voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten betreft, anders dan automatische deuropeners, hellingbanen, het verbreden van gemeenschappelijke

toegangsdeuren, het aanbrengen van drempelhulpen of vlonders of het aanbrengen van een opstelplaats bij de toegangsdeur van de gemeenschappelijke ruimte. Er kan dan wel een voorziening voor verhuizing en inrichting worden verstrekt;

h. als de voorziening in het geval van nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kan worden.

4. Geen vergoeding voor verhuiskosten wordt verstrekt indien:
    a. een persoon met beperking voor het eerst zelfstandig gaat wonen;
    b. een persoon met beperking verhuist naar een instelling op grond van de Wet langdurige zorg.

Artikel 8 Advisering

Het college wint een specifiek deskundig oordeel en advies in, als het onderzoek of de beoordeling van een aanvraag dit vereist.

Artikel 9 Inhoud beschikking

1. In de beschikking tot verstrekking van een maatwerkvoorziening wordt in ieder geval aangegeven of deze als voorziening in natura of als pgb wordt verstrekt en wordt tevens aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt.
2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
    a. welke de te verstrekken voorziening is en wat de omvang en het beoogde resultaat daarvan zijn;
    b. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is;
    c. hoe de voorziening wordt verstrekt.
3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
    a. voor welk resultaat het pgb moet worden aangewend;
    b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb;
    c. wat de hoogte van het pgb is en hoe hiertoe is gekomen;
    d. welke voorwaarden aan het pgb verbonden zijn;
    e. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld, en
    f. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb.
4. Als sprake is van een te betalen bijdrage wordt de cliënt daarover in de beschikking geïnformeerd.

Artikel 10 Pgb-plan

1. Als een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening, maar de ondersteuning zelf wenst in te kopen met een pgb, dient de cliënt daartoe een pgb-plan in volgens een door het college ter beschikking gesteld format.
2. Het college kan bij nadere regels bepalen welke eisen er gesteld worden aan de inhoud van een pgb-plan.

Artikel 11 Regels voor pgb

1. Als een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening en de ondersteuning zelf wenst in te kopen met een pgb, toetst het college of voldaan wordt aan de in artikel 2.3.6. lid 2 van de wet opgenomen voorwaarden. Het college maakt daarbij gebruik van het pgb-plan zoals bedoeld in artikel 10.
2. De volgende kosten zijn uitgesloten voor vergoeding vanuit een pgb:
    a. kosten voor bemiddeling;
    b. kosten voor tussenpersonen of belangenbehartigers;
    c. kosten voor het voeren van een pgb-administratie;

d. kosten voor ondersteuning bij het aanvragen en beheren van een pgb;
e. kosten voor feestdagenuitkering en een eenmalige uitkering.

Artikel 12 Hoogte pgb

1. De hoogte van het pgb voor een zaak wordt maximaal vastgesteld op:
    a. Het bedrag van de goedkoopst compenserende voorziening in natura bij de leverancier waarmee de gemeente een overeenkomst heeft gesloten, zo nodig aangevuld met een vergoeding voor onderhoud en verzekering of;
    b. Het bedrag van de kosten volgens de door het college geaccepteerde offerte indien de gemeente voor de betreffende zaak geen overeenkomst heeft gesloten.
2. Indien een cliënt, die gebruik kan maken van het collectief vraagafhankelijk vervoer, in plaats daarvan aanspraak maakt op een pgb, dan wordt de hoogte berekend aan de hand van de kosten die de gemeente zou maken als de cliënt met het collectief vraagafhankelijk vervoer zou reizen.
3. Het tarief voor individuele taxikosten bedraagt maximaal het geldende tarief op basis van de Regeling maximumtarief en bekendmaking tarieven taxivervoer, waarbij het uitgangspunt geldt dat in totaal 1500 kilometer op jaarbasis binnen de eigen leef- en woonomgeving moet kunnen worden gereisd.
4. Het tarief voor dienstverlening bedraagt maximaal het tarief voor gecontracteerde ondersteuning in natura, als het gaat om personen die werkzaam zijn bij een instelling die ten aanzien van de uit het pgb te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staan in het Handelsregister (conform artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007), en die beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken;
5. Het tarief voor dienstverlening bedraagt maximaal 85% van het tarief voor gecontracteerde ondersteuning in natura, als het gaat om personen die aangemerkt zijn als Zelfstandige zonder personeel. Daarnaast moeten ze ten aanzien van de uit het pgb te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staan in het Handelsregister (conform artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007) en beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken;
6. Het tarief voor dienstverlening bedraagt het minimum uurloon, inclusief vakantiebijslag, zoals bedoeld in de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag voor een persoon van 21 jaar of ouder met een 36-urige werkweek, als het gaat om hulp uit het sociale netwerk zoals bedoeld in artikel 2 onderdeel b Uitvoeringsregeling.
7. Het tarief voor dienstverlening bedraagt het minimum uurloon, inclusief vakantiebijslag, zoals bedoeld in de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag voor een persoon van 21 jaar of ouder met een 36-urige werkweek, als het gaat om personen die niet uit het sociale netwerk komen, maar ook niet voldoen aan het bepaalde in lid 4 en 5.
8. Indien op basis van het pgb-plan als bedoeld in artikel 10 een passende en toereikende voorziening voor een lager tarief kan worden ingekocht, wordt het in lid 1 t/m lid 5 bedoelde tarief hierop aangepast.
9. Indien het op basis van lid 1 t/m lid 5 vastgestelde pgb in een individueel geval onvoldoende is om de aangewezen voorziening te kunnen inkopen, wordt het tarief zodanig aangepast dat de hulp hiermee bij tenminste één aanbieder kan worden ingekocht.

Artikel 13 Financiële tegemoetkoming

Een cliënt komt in aanmerking voor een financiële tegemoetkoming als dit een passende bijdrage levert aan de zelfredzaamheid en participatie en het om de kosten voor verhuizen en herinrichting gaat. De hoogte is gebaseerd op marktonderzoek naar de kosten voor verhuizing en de Nibud-normen voor stoffering. Het college legt de hoogte vast in de nadere regels.

Artikel 14 Abonnementstarief voor maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen

1. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening in natura of via een pgb zolang de cliënt van de maatwerkvoorziening gebruik maakt of gedurende de periode waarvoor het pgb wordt verstrekt.
2. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor de algemene voorziening Hulp bij het huishouden.
3. De hoogte van de bijdrage voor de in lid 1 en lid 2 genoemde voorzieningen bedraagt voor een of meerdere voorzieningen tezamen € 19,- per maand voor de ongehuwde cliënt of de gehuwde cliënt tezamen.
4. In afwijking van lid 1 is geen eigen bijdrage verschuldigd voor de volgende maatwerkvoorzieningen:
    a. rolstoelvoorzieningen;
    b. kindvoorzieningen, uitgezonderd woningaanpassingen;
    c. voorziening in de verhuis- en herinrichtingskosten;
    d. bemoeizorg
5. In afwijking van artikel 2.1.4a lid 4 van de wet is voor deelname aan het collectief vervoer een reizigersbijdrage verschuldigd. De hoogte is gelijk aan het openbaar vervoer tarief voor vervoer met een OV-chipkaart.
6. De hoogte van de bijdrage voor een hulpmiddel, woningaanpassing, de in lid 5 genoemde maatwerkvoorziening voor vervoer en de in lid 2 genoemde algemene voorziening, overstijgt niet de kostprijs van de voorziening.
7. De kostprijs van een maatwerkvoorziening in natura of een pgb is gelijk aan de kosten die het college voor de desbetreffende maatwerkvoorziening of het pgb zelf maakt.
8. De kostprijs van een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb is gelijk aan de hoogte van het pgb.
9. De kostprijs van de in lid 2 genoemde algemene voorziening is gelijk aan de kosten die het college voor de betreffende voorziening per cliënt maakt.
10. De bijdrage voor een maatwerkvoorziening of pgb ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige cliënt is verschuldigd door de onderhoudsplichtige ouders, daaronder begrepen degene tegen wie een op artikel 394 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek gegrond verzoek is toegewezen, en degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over een cliënt.

Artikel 15 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, door:
    a. het afstemmen van voorzieningen op de persoonlijke situatie van de cliënt;
    b. het afstemmen van voorzieningen op andere vormen van zorg en ondersteuning;
    c. erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van voorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard;
    d. voor zover van toepassing, erop toe te zien dat de kwaliteit van de voorzieningen en de deskundigheid van beroepskrachten tenminste voldoen aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de in de toepasselijke sector erkende keurmerken;
    e. de zelfredzaamheid van de cliënt en het vermogen om te participeren te stimuleren, en aldus zorgafhankelijkheid te verminderen.
2. Het college kan bij nadere regels bepalen welke verdere eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders, een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek, en het zo nodig in overleg met de cliënt ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen.
4. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden wijst het college aanbieders van een voorziening erop om overeenkomst, de betreffende privacywetgeving zorg te dragen voor de bescherming van cliënten afkomstig uit de gemeente Rozendaal.

Artikel 16 Meldingsregeling calamiteiten en geweld

1. Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening door een aanbieder en wijst een toezichthoudend ambtenaar aan.
2. Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening onverwijld aan de toezichthoudend ambtenaar.
3. De toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1, van de wet, doet onderzoek naar de calamiteiten en geweldsincidenten en adviseert het college over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.
4. Het college kan bij nadere regeling bepalen welke verdere eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij verstrekking van een voorziening.

Artikel 17 Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet

1. Het college informeert cliënten of hun vertegenwoordiger in begrijpelijke bewoordingen over de rechten en plichten die aan het ontvangen van een maatwerkvoorziening of pgb zijn verbonden en over de mogelijke gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet.
2. De cliënt heeft een inlichtingenplicht richting het college zoals bedoeld in artikel 2.3.8 van de wet.
3. Het college kan een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet herzien dan wel intrekken als sprake is van een of meerdere omstandigheden als bedoeld in artikel 2.3.10 van de wet.
4. Een beslissing tot verlening van een pgb kan worden ingetrokken als blijkt dat het pgb binnen drie maanden na toekenning niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden.
5. Het college kan op basis van artikel 2.4.1 van de wet de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten pgb.
6. Het college kan een terug te vorderen bedrag als bedoeld in lid 5 verrekenen met betalingen op grond van de wet, die nog uitgekeerd moeten worden.
7. Het college kan de Sociale verzekeringsbank gemotiveerd verzoeken om betalingen uit het pgb voor ten hoogste dertien weken geheel of gedeeltelijk op te schorten als duidelijk is dat de cliënt het pgb in die periode anders ten onrechte kan inzetten. Het college stelt de cliënt aan wie het pgb is verstrekt schriftelijk op de hoogte van dit verzoek.

Artikel 18 Onderzoek naar kwaliteit en recht- en doelmatigheid maatwerkvoorzieningen en pgb's

1. Het college onderzoekt periodiek, al dan niet steekproefsgewijs, het gebruik van maatwerkvoorzieningen en pgb's met het oog op de beoordeling van de kwaliteit en recht- en doelmatigheid daarvan.
2. Het college kan nadere regels stellen met betrekking tot deze controle.

Artikel 19 Jaarlijkse waardering mantelzorgers

1. Mantelzorgers van cliënten in de gemeente kunnen door middel van een melding bij het college voor het ontvangen van een jaarlijkse blijk van waardering in aanmerking worden gebracht.
2. De jaarlijkse blijk van waardering bestaat uit: een uitnodiging voor de dag van de mantelzorger, die jaarlijks georganiseerd wordt.

Artikel 20 Tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen

1. Het college kan ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie op aanvraag een financiële tegemoetkoming voor medisch afval en/of voor een maaltijdservice verstrekken aan ingezetenen die als gevolg van een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen aannemelijke meerkosten hebben en beschikken over een Gelrepas.
2. Het college stelt nadere regels over de gevallen waarin een financiële tegemoetkoming kan worden verstrekt, de berekening van de hoogte en de wijze van verstrekking van de tegemoetkoming.

Artikel 21 Verhouding prijs en kwaliteit levering dienst door derden

1. Ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een dienst door een derde als bedoeld in artikel 2.6.4 van de wet en de eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van de dienst stelt het college vast:
    a. een vaste prijs, die geldt voor een inschrijving als bedoeld in de Aanbestedingswet 2012 en het aangaan van een overeenkomst met derde; of
    b. een reële prijs die geldt als ondergrens voor:
        i. een inschrijving en het aangaan van een overeenkomst met de derde, en
        ii. de vaste prijs, bedoeld in onderdeel a.
2. Het college stelt de prijzen, als bedoeld in lid 1, vast:
    a. overeenkomstig de eisen aan de kwaliteit van die dienst, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel c van de wet, en
    b. rekening houdend met de continuïteit in de hulpverlening, bedoeld in artikel 2.6.5 lid 2 van de wet, tussen degenen aan wie de dienst wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners.
3. Het college baseert de vaste prijs of de reële prijs onder andere op de volgende kostprijselementen:
    a. de kosten van de beroepskracht;
    b. redelijke overheadkosten;
    c. kosten voor niet-productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte, scholing, werkoverleg;
    d. reis- en opleidingskosten;
    e. indexatie van de reële prijs voor het leveren van een dienst;
    f. overige kosten als gevolg van door de gemeente gestelde verplichtingen voor aanbieders waaronder rapportageverplichtingen en administratieve verplichtingen.
4. Het college kan lid 1 onderdeel b, buiten beschouwing laten indien bij de inschrijving aan de derde de eis wordt gesteld een prijs voor de dienst te hanteren die gebaseerd is op hetgeen gesteld is in lid 2 en lid 3. Daarover legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad.
5. Het college bepaalt met welke derde als bedoeld in lid 1 hij een overeenkomst aangaat.

Artikel 22 Afstemming met de Jeugdwet

1. Het college draagt zorg voor een goede afstemming van voorzieningen op grond van deze verordening en voorzieningen op grond van de Jeugdwet.
2. In het kader van deze voorgenoemde verantwoordelijkheden van het college wisselen consulenten jeugd en consulenten Wmo persoonsgegevens uit indien dat noodzakelijk is en cliënt daar ondubbelzinnige toestemming voor geeft.
3. Het college draagt zorg voor de continuïteit van de zorg onder zijn verantwoordelijkheid wanneer de jeugdige de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.

Artikel 23 Afstemming met de Participatiewet

1. Het college draagt zorg voor een goede afstemming van voorzieningen op grond van deze verordening en (re-integratie) voorzieningen op grond van de Participatiewet, waaronder leerwerktrajecten.
2. In het kader van de voorgenoemde verantwoordelijkheden van het college wisselen consulenten Wmo en consulenten Werk en Inkomen persoonsgegevens uit indien dat noodzakelijk is en cliënt daar ondubbelzinnige toestemming voor geeft.

Artikel 24 Klachtregeling

1. Het college stelt een regeling vast voor afhandeling van klachten van cliënten die betrekking hebben op de wijze van afhandeling van meldingen, verzoeken en aanvragen als bedoeld in deze verordening.
2. Aanbieders stellen een regeling vast voor de afhandeling van klachten van cliënten ten aanzien van alle voorzieningen.
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de klachtregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.

Artikel 25 Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders stellen een regeling vast voor de medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn ten aanzien van alle voorzieningen.
2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de medezeggenschapsregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.

Artikel 26 Betrekken van ingezetenen bij het beleid

1. Het college stelt ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning te doen, vroegtijdig gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende maatschappelijke ondersteuning, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
2. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie.
3. Het college kan nadere regels vaststellen ter uitvoering van lid 1 en lid 2.

Artikel 27 evaluatie

1. Het door het gemeentebestuur gevoerde beleid wordt eenmaal per twee jaar geëvalueerd. Het college zendt hiertoe telkens twee jaar na de inwerkingtreding van de verordening aan de gemeenteraad een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de verordening in de praktijk.
2. Indien hier aanleiding toe bestaat, kan het beleid en/of de beleidsregels, en/of de nadere regels en/of het financieel besluit met inachtneming van de bevinden van de evaluatie worden aangepast.

Artikel 28 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de cliënt afwijken van de bepalingen van deze verordening indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 29 Intrekking oude verordening en overgangsrecht

1. De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2019 wordt ingetrokken.
2. Een cliënt houdt recht op een lopende voorziening verstrekt op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2019, totdat het college een nieuw besluit heeft genomen waarbij het besluit waarmee deze voorziening is verstrekt, wordt ingetrokken.
3. Aanvragen die zijn ingediend onder de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2019 en waarop nog niet is beslist bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld conform deze verordening.
4. Het beslissen op bezwaarschriften tegen besluiten op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2019, gebeurt op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2019 die daarvoor zijn geldigheid behoudt.
5. Van lid 4 kan ten gunste van de cliënt worden afgeweken.

Artikel 30 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking de dag na bekendmaking.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2023.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 13 december 2022

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

Toelichting op de Verordening

Algemeen
Deze verordening geeft uitvoering aan de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: wet). Uitgangspunt van deze wet is dat er steeds wordt bekeken wat verwacht mag worden van de cliënt en zijn sociale netwerk. Als dat nodig is stelt de gemeente de cliënt in aanvulling hierop in staat gebruik te maken van een algemene voorziening of -als hekkensluiter- een maatwerkvoorziening. De voorzieningen zijn bedoeld om eraan bij te dragen dat ingezetenen ondanks een beperking mee kunnen blijven doen aan het maatschappelijk verkeer en zelfstandig kunnen functioneren.

Er moet steeds een zorgvuldige toegangsprocedure worden doorlopen. De wet en deze verordening leggen deze toegangsprocedure [in hoofdlijnen] vast. Wanneer de toegangsprocedure goed wordt uitgevoerd, moet dit steeds tot een juist besluit leiden: ondersteuning waar ondersteuning nodig is.

Als de cliënt het niet eens is met het besluit, kan de cliënt daartegen natuurlijk bezwaar maken en daarna eventueel in beroep gaan tegen de beslissing op zijn bezwaar. De rechter zal toetsen of de gemeente zich heeft gehouden aan de voorgeschreven procedures. Ook kijkt de rechter of het onderzoek naar de omstandigheden van cliënt goed is uitgevoerd. En of de ondersteuning een passende bijdrage levert aan de zelfredzaamheid of participatie van cliënt en hij of zij daardoor zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven.

De wet en deze verordening leggen veel bevoegdheden bij het college. De uitvoering hiervan gebeurt in de praktijk namens het college door deskundige consulenten, ambtenaren of bijvoorbeeld aanbieders.

Deze verordening kan niet los worden gezien van de Nadere regels Wmo en Jeugdwet en de Beleidsregels Wmo en Jeugdwet.

Artikelsgewijs
Hieronder worden de artikelen waar dat nodig is verder toegelicht.

Artikel 1. Definities
In artikel 1 staat een beperkt aantal definities. Veel definities staan namelijk al in de wet (in artikel 1.1.1) en gelden ook voor deze verordening. Voor de duidelijkheid staan hieronder een aantal belangrijke wettelijke definities:

- aanbieder: natuurlijke persoon of rechtspersoon die jegens het college gehouden is een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening te leveren;
- algemene voorziening: aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning;
- begeleiding: activiteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van de cliënt opdat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven;

- cliënt: persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid;
- cliëntondersteuning: onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen;
- gebruikelijke hulp: hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten;
- maatschappelijke ondersteuning:

  1°. bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld,
  2°. ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psycho-sociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving,
  3°. bieden van beschermd wonen en opvang;
- maatwerkvoorziening: op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen:

  1°. ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend verblijf in een instelling ter ontlasting van de mantelzorger, het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen,
  2°. ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen,
  3°. ten behoeve van beschermd wonen en opvang;
- mantelzorg: hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep;
- participatie: deelnemen aan het maatschappelijke verkeer;
- persoonsgebonden budget: bedrag waaruit namens het college betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een cliënt van derden heeft betrokken;
- sociale netwerk: personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt;
- vertegenwoordiger: persoon of rechtspersoon die een cliënt vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake;
- voorziening: algemene voorziening of maatwerkvoorziening;

- zelfredzaamheid: in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden.

Ook de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kent een aantal definities die voor deze verordening van belang zijn. Zoals: ‘aanvraag’ (artikel 1:3 lid 3 Awb) en ‘beschikking’ (artikel 1:2 Awb).

Artikel 2. Melding
Dit artikel legt vast dat bij het college een melding kan worden gedaan en door wie. De melding is vormvrij en kan schriftelijk, elektronisch, mondeling of telefonisch bij het college of een door het college aangewezen organisatie worden gedaan (Incluzio 2022). De melding kan verder ‘door of namens de cliënt’ worden gedaan. Dit kan ruim worden opgevat. Naast de cliënt kan bijvoorbeeld diens vertegenwoordiger, mantelzorger, partner, familielid, buurman of andere betrokkene de melding doen.

Een persoon met een hulpvraag die vanuit een andere wet kan worden beantwoord, wordt direct en gericht doorverwezen. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan de Zorgverzekeringswet (hierna: Zvw), de Participatiewet en de Wet langdurige zorg (hierna: WLZ). Als een cliënt behoefte heeft aan ondersteuning bij het verhelderen van zijn ondersteuningsbehoefte, dan wordt de cliënt hierbij ondersteund.

In lid 2 is de verplichte ontvangstbevestiging vastgelegd (artikel 2.3.2 lid 1 van de wet). Registratie is ook belangrijk, omdat het onderzoek na een melding maximaal zes weken mag duren.

Het college moet ervoor zorgen dat er voor alle ingezetenen cliëntondersteuning beschikbaar is (artikel 2.2.4 lid 1 van de wet). De cliënt en zijn mantelzorger moeten voor het onderzoek gewezen worden op de mogelijkheid gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning (artikel 2.3.2 lid 3 van de wet).

In lid 3 staat een uitzondering voor spoedeisende gevallen. Het college is verplicht in die gevallen een passende tijdelijke maatwerkvoorziening te verstrekken in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek dat volgt na de melding.

Als een cliënt zich direct ‘meldt’ bij de aanbieder van een algemene voorziening, dan voert deze een ‘lichte toets’ uit. Er wordt dan in ieder geval getoetst of iemand onder de Wmo-doelgroep valt, of de cliënt de eventuele eigen bijdrage voor de voorziening kan betalen en of bij de cliënt niet overduidelijk is dat de algemene voorziening niet passend is voor zijn of haar beperkingen. Bij een lichte toets kan bijvoorbeeld gedacht worden aan vragen over algemene eigenschappen, zoals of iemand een bewoner is van de gemeente of iemand een bepaalde leeftijd heeft. Als de aanbieder constateert dat meer onderzoek nodig is of de cliënt aangeeft dat de algemene voorziening niet passend is, verwijst de aanbieder de cliënt door naar de gemeente. Overigens geldt voor de algemene voorziening hulp bij het huishouden dat de 'lichte toets' door de gemeente zelf wordt uitgevoerd en dus niet door de aanbieder. Tenzij het college hierover in de toekomst anders besluit.

Artikel 3. Onderzoek
Voor een zorgvuldig te nemen besluit is het belangrijk dat alle relevante feiten en omstandigheden van de specifieke hulpvraag worden onderzocht. Daarbij is het van belang dat het onderzoek in samenspraak met de cliënt of diens vertegenwoordiger en waar mogelijk met de mantelzorger(s) wordt gedaan. Voor een zorgvuldig onderzoek is meestal persoonlijk contact nodig om een goed beeld van de cliënt en de thuissituatie te krijgen. Het ligt daarom ook voor de hand dat er één of meerdere gesprekken gevoerd worden met de cliënt of diens vertegenwoordiger en waar mogelijk met de mantelzorger(s).

De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft in een aantal uitspraken uiteengezet welke stappen de gemeente hierbij moet zetten (zie bijvoorbeeld ECLI:NL:CRVB:2018:819). Allereerst onderzoekt de consulent met de cliënt wat de hulpvraag is (stap 1). Daarna wordt vastgesteld welke problemen cliënt ondervindt bij de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie (stap 2). Als dit in kaart is gebracht, kan worden bepaald welke ondersteuning naar aard en omvang nodig is om een passende bijdrage te leveren aan de zelfredzaamheid of participatie (stap 3). Er wordt onderzocht wat de cliënt op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, algemeen gebruikelijke voorzieningen, algemene voorzieningen, mantelzorg of met hulp van zijn sociale netwerk kan doen om zijn zelfredzaamheid en participatie te handhaven of te verbeteren (stap 4). Zijn de problemen hiermee niet (helemaal) opgelost? Dan beoordeelt de consulent welke maatwerkvoorziening de beperkingen adequaat kan compenseren (stap 5).

Artikel 4. Verslag
Doordat de gemeente aan de cliënt een schriftelijk verslag van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt, wordt deze in staat gesteld een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Een verslag bevat geen volledige weergave van de gesprekken die tijdens het onderzoek zijn gevoerd. Alleen gegevens die noodzakelijk zijn voor het onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte van cliënt, zijn opgenomen. Een goede weergave hiervan maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen op een aanvraag. En het draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de cliënt. De weergave van de uitkomsten van het onderzoek kan verschillen. Zo kan het verslag bijvoorbeeld heel beperkt zijn als de cliënt vindt goed geholpen te zijn en de uitkomst is dat geen aanvraag van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Bij meer complexe onderzoeken zal een uitgebreidere weergave noodzakelijk zijn.
Als een persoonlijk plan is overhandigd, wordt dit ook opgenomen of toegevoegd aan het verslag. Het verslag is op zichzelf geen besluit. Dit betekent dat tegen het verslag geen bezwaar of beroep openstaat.

Artikel 5. Aanvraag
Een aanvraag kan niet worden gedaan voordat het onderzoek naar de melding is afgerond, tenzij dit niet binnen zes weken is gebeurd (artikel 2.3.2 lid 9 van de wet). Het college moet binnen twee weken na de ontvangst van de aanvraag een besluit nemen (artikel 2.3.5 lid 2 van de wet).

In lid 1 staat eerst dat een aanvraag door of namens een cliënt of diens gemachtigde of wettelijk vertegenwoordiger kan worden gedaan. Bij een wettelijk vertegenwoordiger gaat het bijvoorbeeld om een mentor of om een ouder of voogd bij een minderjarige. De formele eis van machtiging of vertegenwoordiging is gesteld, omdat het hier gaat om de formele aanvraag om een beschikking in de zin van de Awb.

Een aanvraag die niet is ingediend met gebruikmaking van een aanvraagformulier of in de vorm van een door de cliënt ondertekend verslag, kan het college buiten behandeling laten. Cliënt krijgt wel eerst de kans zijn aanvraag aan te vullen.

Artikel 6. Criteria voor een maatwerkvoorziening
In dit artikel zijn de algemene criteria beschreven die gelden om een maatwerkvoorziening te kunnen krijgen. Allereerst moet duidelijk zijn dat sprake is van beperkingen in de zelfredzaamheid en/of participatie. Daarnaast moet duidelijk zijn dat oplossingen die de cliënt zelf kan inzetten om zijn zelfredzaamheid en participatie te verbeteren, zoals eigen kracht, gebruikelijke hulp en algemeen gebruikelijke voorzieningen, niet toereikend zijn om de beperkingen te compenseren.

Het college verstrekt geen voorziening die al eerder is verstrekt als de cliënt verweten kan worden dat het middel verloren is gegaan, bijvoorbeeld door roekeloosheid of verwijtbare onoplettendheid (lid 4). Dus niet als de cliënt geen schuld treft. Hier speelt de eigen verantwoordelijkheid van de cliënt een rol. Als bijvoorbeeld in een woning een verstelbare keuken of een andere dure voorziening is aangebracht, heeft dit gevolgen voor de te verzekeren waarde van de opstal. Dit risico moet in de opstalverzekering gedekt worden. Als vervolgens brand uitbreekt en blijkt dat de woning onvoldoende verzekerd is, kan op dat moment geen beroep op de Wmo worden gedaan.

Voorzieningen die het college op grond van deze verordening verstrekt, moeten zowel adequaat als de goedkoopste voorziening zijn (lid 5). Met adequaat wordt bedoeld: volgens objectieve maatstaven nog toereikend. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat ze de voorziening meer adequaat maken, vergoedt het college niet. De bruikbaarheid van een voorziening wordt niet alleen door technische en functionele aspecten bepaald, maar is ook afhankelijk van de gebruiker. Ook is het denkbaar dat een product dat duurder is dan een vergelijkbaar product, langer meegaat en dus uiteindelijk goedkoper is. Voor het kwaliteitsniveau wordt aangesloten bij een verantwoord niveau, maar ook niet meer dan dat. Als de cliënt een adequate voorziening wil die duurder is dan de goedkoopst adequate voorziening, kan de cliënt eventueel kiezen voor een pgb en de extra kosten van de duurdere voorziening zelf te betalen.

Uit lid 7 volgt dat de te verstrekken maatwerkvoorziening voor vervoer voldoende passend is als deze de cliënt in staat stelt tot lokale verplaatsingen (zie CRvB 27-6-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:1961 en CRvB 27-6-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:1972). Het college hoeft dus geen rekening te houden met een bovenregionale vervoersbehoefte (CRvB 9-5-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:1487). Het college mag volstaan met een voorziening of een combinatie van voorzieningen, waarmee een cliënt 1.500 kilometer per jaar kan reizen (CRvB 29-02-2012, ECLI:NL:CRVB:2012:BV7463, CRvB 06-06-2012, ECLI:NL:CRVB:2012:BW7705, Rechtbank Noord-Nederland 25-7-2018, ECLI:NL:RBNNE:2018:3496). Als de cliënt een hogere vervoersbehoefte heeft, dan is het aan de cliënt om dit aan de hand van concrete en verifieerbare gegevens aan te tonen.

Artikel 7. Weigeringsgronden
Dit artikel noemt de situaties waarin het college kan besluiten om geen maatwerkvoorziening te verstrekken. Enkele weigeringsgronden worden hieronder verder toegelicht.

Lid 1 onderdeel a
Uit de wet blijkt niet dat andere wetten voorliggend zijn of dat de aanspraak op een andere wettelijke regeling kan leiden tot een afwijzing van de Wmo aanvraag. Wel is in de wet geregeld dat de maatwerkvoorziening, als daartoe aanleiding bestaat, wordt afgestemd op andere wetten (artikel 2.3.5 lid 5 van de wet). Ook verstrekt het college alleen een maatwerkvoorziening als de cliënt niet op eigen kracht in staat is tot zelfredzaamheid en participatie of kan voorzien in de behoefte aan beschermd wonen of opvang (artikel 2.3.5. lid 3 en 4 van de wet).

Als cliënt een andere wettelijke regeling kan aanspreken, wordt dit gezien als een vorm van eigen kracht. Vandaar dat in deze bepaling expliciet is geregeld dat het college geen maatwerkvoorziening toekent als een andere wettelijke regeling in de ondersteuningsbehoefte kan voorzien.

Het college kan alleen rekening houden met een voorziening op grond van een andere wet (een voorliggende voorziening), als de cliënt daar echt aanspraak op heeft. Er is geen sprake van een voorliggende voorziening als de voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling is afgewezen of als vaststaat dat cliënt daarvoor niet in aanmerking komt (zie ook CRvB 03-08-2011, nr. 11/517 WMO en CRvB 19-04-2010, nr. 09/1082 WMO).

Lid 1 onderdeel d en e
Hier wordt gedoeld op de situatie dat de cliënt een voorziening realiseert of aankoopt en daarna pas een beroep op de gemeente doet. Als de voorziening is gerealiseerd voor de melding, dan bestaan er eigenlijk geen beperkingen meer die het college moet compenseren. Er wordt alleen een uitzondering gemaakt als er sprake was van een acute noodsituatie, waardoor cliënt niet in staat was om eerst contact te zoeken met de gemeente.
Is de voorziening na de melding, maar voor de aanvraag of het besluit daarop gerealiseerd, dan kan het college de voorziening weigeren als de noodzaak, adequaatheid en passendheid van die voorziening en de gemaakte kosten achteraf niet meer beoordeeld kan worden. Dat is alleen anders als van tevoren contact is gezocht en het college expliciet toestemming heeft gegeven voor de aankoop/realisering van de gevraagde voorziening.

Lid 1 onderdeel g
Van een cliënt mag verwacht worden dat hij bij verhuizingen of de aanschaf van voorzieningen rekening houdt met zijn beperkingen. Doet hij dat niet, dan kan het college een voorziening om die reden afwijzen. Bijvoorbeeld als een cliënt gaat verhuizen en het door zijn medische situatie op dat moment voorzienbaar is dat hij beperkingen gaat ondervinden bij het normale gebruik van de woning. Deze bepaling biedt dan een grond om geen voorziening toe te kennen.
Er mag niet van een cliënt gevraagd worden dat hij reserveert of andere maatregelen treft om te voorkomen dat toekomstige onzekere gebeurtenissen in zijn gezondheidstoestand door het ouder worden, leiden tot een beroep op de Wmo (CRvB 22-08-2018, ECLI:NL:CRVB:2018:2603).

Lid 2 onderdeel b
Het college kan alleen een maatwerkvoorziening toekennen als deze langdurig noodzakelijk is. Wat langdurig noodzakelijk is, is afhankelijk van de concrete situatie. Het kan gaan om twee maanden, bijvoorbeeld bij mensen in een terminaal ziektestadium. Het kan ook gaan om

veertig jaar, in situaties waarin de beperking bijvoorbeeld aangeboren is en stabiel van aard is. Kenmerkend is in beide situaties dat de ondervonden beperking, naar de stand van de medische wetenschap, op het moment van de aanvraag onomkeerbaar is. Er is dus geen verbetering te verwachten in de situatie van de cliënt. Hierbij is de prognose dus van groot belang. Zegt de prognose dat de cliënt na enige tijd zonder de benodigde hulpmiddelen of aanpassingen kan functioneren, dan mag het college meestal van een kortdurende noodzaak uitgaan. Bij een wisselend beeld, met periodes van verbetering en terugval, kan meestal uitgegaan worden van een langdurige noodzaak. De medisch adviseur speelt een belangrijke rol bij de vraag of er een langdurige noodzaak is voor de betreffende voorziening.
Voor langere tijd betekent in ieder geval dat als vaststaat dat de beperkingen tijdelijk zijn, bijvoorbeeld door een ongeluk, geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt. Cliënt kan dan meestal een beroep doen op hulpmiddelen via de zorgverzekeraar in het kader van de Zorgverzekeringswet. Waar precies de grens ligt tussen kortdurend en langdurig verschilt per situatie.
Het is, afhankelijk van de situatie, wel mogelijk om kortdurend huishoudelijke ondersteuning of begeleiding in te zetten.

Lid 3 onderdeel a
Deze afwijzingsgrond is bedoeld voor situaties waarin gebruikte materialen voor problemen zorgen. Of als de ondervonden problemen komen door achterstallig onderhoud of doordat de woning niet voldoet aan de geldende wettelijke eisen. Hierop kan een uitzondering worden gemaakt als de cliënt goede pogingen heeft ondernomen om de gebreken door de verhuurder weg te laten nemen.

Lid 3 onderdeel b
Op basis van deze bepaling hoeft het college geen woningen aan te passen aan de beperkingen van een tijdelijk verblijvende bewoner. Wel moet de gemeente in deze situaties voldoen aan haar compensatieplicht. Dit kan door het bieden van een alternatieve oplossing, zoals een verhuiskostenvergoeding. Het categorisch uitsluiten van aanpassingen in woonruimten die niet geschikt zijn voor permanente bewoning, is toegestaan volgens rechtbankuitspraken (ECLI:NL:RBARN:2008:BH0126 en ECLI:NL:RBROE:2010:BM6304).

Lid 3 onderdeel c
Als er in de verlaten woning geen problemen werden ervaren, is de verhuizing naar de nieuwe woning kennelijk de oorzaak van de problemen. Cliënt is dan dus verhuisd naar een ongeschikte woning. Niet de ondervonden beperking, maar de verhuizing naar een niet geschikte woning is dan de belangrijkste oorzaak van de ondervonden problemen. Deze bepaling is vooral van toepassing op situaties de cliënt verhuist zonder specifieke reden. Er wordt een uitzondering gemaakt als er een belangrijke reden voor de verhuizing is. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een verhuizing vanwege samenwoning, huwelijk of het accepteren van werk in een andere regio. De beoordeling of er een belangrijke reden is, is afhankelijk van een afweging van alle belangrijke feiten en omstandigheden. Bij een belangrijke reden kan er alleen een voorziening worden toegekend, als cliënt in redelijkheid niet zelf voor een oplossing had kunnen zorgen (zie ook ECLI:NL:CRVB:2012:BW6810).

Lid 3 onderdeel d
Als een cliënt verhuist, moet hij zoeken naar een zo geschikt mogelijke woning. Het is niet de bedoeling dat cliënt een ongeschikte woning kiest en vervolgens de rekening voor

aanpassingen bij de gemeente indient. Voor de toepassing van deze weigeringsgrond is het belangrijk dat de gemeente zicht heeft op de aangepaste of eenvoudig aan te passen woningvoorraad. Daarnaast moet de gemeente inwoners goed informeren over de gang van zaken bij dit soort verhuizingen. Alleen dan kan worden gemotiveerd dat cliënt wel/niet is verhuist naar de meest geschikte woning. De bewijslast keert om als cliënt al is verhuist en dan pas contact met de gemeente opneemt over mogelijke aanpassingen. Het is dan aan de cliënt om aan de hand van controleerbare gegevens aannemelijk te maken dat er geen geschikte woning beschikbaar was (zie ook ECLI:NL:CRVB:2019:2951).

Artikel 8 Advisering
Het college moet zorgvuldig onderzoek doen. Soms zal hiervoor specifieke deskundigheid nodig zijn en mag een specifiek deskundig oordeel en advies niet ontbreken. Denk bijvoorbeeld aan een medisch of ergonomisch advies. Het college moet ervoor zorgen dat die deskundigheid gewaarborgd is. Ook als er verschil van mening tussen het college en de cliënt bestaat over de medische beperkingen in de zelfredzaamheid en participatie, is door een medisch deskundig adviseur noodzakelijk.

Artikel 9 inhoud beschikking
De cliënt moet op basis van de beschikking die hij ontvangt de informatie krijgen die nodig is om zijn rechtspositie te bepalen en te begrijpen. Hiervoor is nodig dat de beschikking de cliënt goed en volledig informeert. In dit artikel staat wat in ieder geval in de beschikking moet worden opgenomen.

Artikel 10 Ppb-plan
Wanneer een client in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening en de ondersteuning zelf wenst in te kopen met een pgb, stelt de cliënt hier een pgb-plan voor op. In de Nadere regels staat aan welke eisen dit plan moet voldoen.

Artikel 11. Regels voor pgb
De wet noemt in artikel 2.3.6. een aantal criteria om in aanmerking te kunnen komen voor een pgb. Het college toetst of aan deze criteria is voldaan. Daarbij maakt het college gebruik van het in artikel 10 genoemde budgetplan. Van belang is dat een pgb alleen wordt verstrekt als de cliënt dit gemotiveerd vraagt (zie artikel 2.3.6 lid 2 onderdeel b van de wet).

In lid 2 zijn een aantal kostenposten genoemd die niet uit het pgb gefinancierd mogen worden. Het pgb is namelijk alleen bedoeld voor financiering van de noodzakelijke voorziening.

Artikel 12. Hoogte pgb
In dit artikel staat hoe het college de hoogte van een pgb vaststelt (zoals verplicht op basis van artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel b van de wet). Een op basis van deze berekeningswijze vastgesteld budget moet de cliënt in staat stellen de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren van derden te betrekken (artikel 2.3.6 lid 1 van de wet). Daarbij geldt dat het college een pgb kan weigeren voor zover de kosten hiervan hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening in natura (artikel 2.3.6 lid 5 onderdeel a van de wet).

Met de berekeningswijze in deze verordening wordt de hoogte van een pgb voor een groot deel bepaald door wat het de gemeente zou kosten als het de betreffende

maatwerkvoorziening in natura zou verstrekken. Als in een individueel geval aantoonbaar is dat de berekeningswijze leidt tot een pgb-hoogte waarmee de cliënt niet in staat is de benodigde maatschappelijke ondersteuning van derden te betrekken, wordt er in dat geval van de tarieven afgeweken (lid 9). Als op basis van het pgb-plan vaststaat dat de benodigde voorziening voor een lager tarief kan worden ingekocht, wordt het tarief juist naar beneden vastgesteld (lid 8).

Voor zzp'ers (lid 5) wordt een lager tarief gehanteerd dan voor een instelling (lid 4), vanwege de lagere overheadkosten.

Ook voor hulp uit het sociale netwerk kan de gemeente in de verordening voorwaarden stellen aan het tarief (artikel 2.3.6 lid 4 van de wet). Bij hulp uit het sociale netwerk kan sprake zijn van een arbeidsovereenkomst of een overeenkomst van opdracht. Voor beide type overeenkomsten geldt sinds 1 januari 2018 de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (Wml). In lid 6 is dan ook geregeld dat het informeel pgb-tarief wordt vastgesteld op het wettelijk minimumloon. De cliënt kan daarmee altijd aan zijn arbeidsrechtelijke verplichtingen voldoen.

Informele hulp bij hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen is minder goed denkbaar. Als ook hiervoor een pgb wordt aangevraagd, is voor het college van belang dat gewaarborgd is dat de in te kopen voorziening veilig, doeltreffend en cliëntgericht wordt verstrekt (artikel 2.3.6 lid 2 onderdeel c van de wet). Hierbij weegt het college mee of de voorziening in redelijkheid geschikt is voor het doel waarvoor het pgb wordt verstrekt (artikel 2.3.6 lid 3 van de wet).

In lid 7 is een tarief opgenomen voor niet-professionele hulp door een hulpverlener die niet uit het sociale netwerk van de cliënt komt. Denk bijvoorbeeld aan een buurtgenoot waar de cliënt verder geen sociale relatie mee heeft. Het college vindt het terecht hier een lager tarief voor te hanteren, dan voor een hulpverlener die wel gediplomeerd is voor de hulp. Door het tarief gelijk te stellen aan het wettelijk minimumloon, kan de cliënt altijd aan zijn arbeidsrechtelijke verplichtingen voldoen.

Artikel 13 Financiële tegemoetkoming
Een financiële tegemoetkoming is een geldbedrag dat een cliënt krijgt als tegemoetkoming in de kosten die gemaakt worden om een voorziening aan te schaffen of hulp te organiseren. De financiële tegemoetkoming hoeft niet kostendekkend te zijn, maar moet wel in de buurt komen van de daadwerkelijk gemaakte kosten. Het college hanteert een financiële tegemoetkoming voor de kosten voor verhuizing en herinrichting. De exacte hoogte hiervan is vooraf lastig bepalen. Een financiële tegemoetkoming is voor deze voorziening dan ook een geschikt instrument.

Artikel 14 Abonnementstarief voor maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen
Het college mag van cliënten een bijdrage in de kosten vragen voor maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen. In dit en het volgende artikel zijn de regels over deze bijdrage in de kosten opgenomen.

Lid 1
Hierin is vastgelegd dat een eigen bijdrage verschuldigd is zolang er gebruik wordt gemaakt van de voorziening. Hier wordt mee bedoeld dat een eigen bijdrage verschuldigd is gedurende de tijd dat een cliënt 'in zorg' gemeld staat bij de aanbieder. De eigen bijdrage is niet langer meer verschuldigd op het moment dat de gemeente een 'einde zorg' bericht heeft ontvangen van de aanbieder.

Lid 2
Het college kan ook voor het gebruik van een algemene voorziening (behalve voor cliëntondersteuning) een bijdrage in de kosten van de gebruiker vragen. Als de gemeente dit wenst, dan moet dit in de verordening worden geregeld. In dit artikel staat alleen de algemene voorziening waarvoor het abonnementstarief van € 19,- per maand geldt. Uit de wet volgt dat het abonnementstarief verplicht is voor algemene voorzieningen waarbij een duurzame hulpverleningsrelatie wordt aangegaan tussen de cliënt en de hulpverlener. Bij een duurzame hulpverleningsrelatie gaat het in belangrijke mate om persoonlijke hulpverlening, is arbeid verreweg de grootste kostencomponent, is de continuïteit van de band tussen cliënt en hulpverlener belangrijk voor de ondersteuning van de cliënt en wordt er langdurig gebruik gemaakt van de voorziening. Bij de algemene voorziening Hulp bij het huishouden is sprake van een duurzame hulpverleningsrelatie en heeft de gemeente ervoor gekozen het abonnementstarief te hanteren.

Lid 3
Voor maatwerkvoorzieningen in natura en pgb's en voor bij verordening aangewezen algemene voorzieningen geldt het abonnementstarief van in totaal maximaal € 19,00 per maand. Het CAK stelt de eigen bijdrage vast en int deze.

Lid 4
Op grond van de wet en het uitvoeringsbesluit is er voor een rolstoel en kindvoorzieningen met uitzondering van woningaanpassingen geen bijdrage verschuldigd. De gemeente heeft daarnaast besloten ook voor een voorziening in de verhuis- en herinrichtingskosten en voor bemoeizorg geen bijdrage te vragen.

Lid 5
Vervoer kan op grond van het uitvoeringsbesluit worden uitgezonderd van het abonnementstarief. In dit artikel is dit geregeld voor collectief vervoer. Reden voor deze uitzondering is dat er bij deze vorm van vervoer per rit lage prijzen worden gevraagd en het gebruik in veel gevallen incidenteel is. Er is daarom een afzonderlijke bepaling opgenomen over de hoogte van de bijdrage in de kosten voor het vervoer.

Lid 6 t/m 9
Sinds de invoering van het abonnementstarief, hoeft er niet meer voor alle voorzieningen gecontroleerd te worden of de bijdrage de kostprijs te boven gaat. In lid 6 is geregeld voor welke voorzieningen deze controle nog wel geldt. In lid 7, lid 8 en lid 9 is uitgelegd hoe de kostprijs tot stand komt.

Lid 10
Aan jeugdigen tot 18 jaar kan alleen een bijdrage in de kosten worden opgelegd voor een

woningaanpassing. Voorwaarde voor het kunnen vragen van deze bijdrage, is dat dit door de gemeenteraad in de verordening is bepaald.

Artikel 15. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning
De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen ligt bij de gemeente en de aanbieders. De gemeente moet in de verordening regelen welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, waaronder eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten (artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel c van de wet). Deze bepaling geeft hier uitvoering aan. In lid 1 staan een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen. Het in lid 3 genoemde jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek is verplicht op grond van artikel 2.5.1 lid 1 van de wet.

Artikel 16. Meldingsregeling calamiteiten en geweld
In artikel 3.4 lid 1 van de wet is bepaald dat de aanbieder bij de toezichthoudend ambtenaar, direct melding doet van iedere calamiteit en geweld bij de verstrekking van een voorziening. In artikel 6.1 van de wet staat dat het college personen aanwijst die toezicht houden op de naleving van de wet.
In aanvulling hierop regelt dit artikel dat er door het college een regeling wordt opgesteld over het doen van meldingen en dat de toezichthoudend ambtenaar deze meldingen onderzoekt en het college adviseert over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.

Artikel 17 Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet
Om niet-gebruik, misbruik en oneigenlijk gebruik van een maatwerkvoorziening in natura of een pgb te voorkomen is het allereerst van belang dat de cliënt op de hoogte is van zijn rechten en plichten. Op basis van dit artikel wordt de cliënt hier op een begrijpelijke manier over geïnformeerd.
Een cliënt moet het college informeren over veranderingen die van invloed kunnen zijn op de toegekende voorziening.
Het college heeft ook daarnaast de mogelijkheid om periodiek te onderzoeken of er aanleiding is om de beslissing om een maatwerkvoorziening in natura of een pgb te verstrekken te heroverwegen (artikel 2.3.9 van de wet). Als hier aanleiding toe is, kan het college op grond van artikel 2.3.10 van de wet de beslissing vervolgens herzien of intrekken. Als het college een beslissing intrekt omdat de cliënt opzettelijk onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid, dan kan het college overgaan tot het vorderen van geldswaarde van de ten onrechte ontvangen maatwerkvoorziening in natura of pgb (artikel 2.4.1 lid 1 van de wet).

Het vierde lid is een 'kan'-bepaling. Een pgb wordt verstrekt met de bedoeling dat men daarmee een voorziening treft. Als drie maanden na de beslissing tot het verstrekken van het pgb nog geen voorziening is getroffen, kan het college de toekenning van het pgb geheel of gedeeltelijk in te trekken. Deze bepaling is te zien als een verbijzondering van de bepaling in lid 3 onderdeel f (dat ook voor maatwerkvoorzieningen in natura geldt).

Op basis van lid 7 is het mogelijk om de SVB te verzoeken om betalingen uit het pgb tijdelijk op te schorten, bijvoorbeeld in situaties waarbij de cliënt tijdelijk in het ziekenhuis is opgenomen

of voor langere tijd in het buitenland verblijft. De voorziening hoeft dan niet direct te worden beëindigd, maar kan tijdelijk worden stop gezet.

Artikel 18. Onderzoek naar kwaliteit en recht- en doelmatigheid maatwerkvoorzieningen en pgb's

Het college moet periodiek onderzoeken of er aanleiding is om een besluit tot verstrekking van een maatwerkvoorziening te heroverwegen (artikel 2.3.9 van de wet). Soms bestaat er ook twijfel over de kwaliteit, doelmatigheid en rechtmatigheid van geleverde ondersteuning. Op basis van dit artikel moet het college ook periodiek onderzoeken of de verstrekte maatwerkvoorzieningen in natura en pgb's worden gebruikt of besteed voor het doel waarvoor ze zijn verstrekt, of de besteding op een rechtmatige manier gebeurt en of de geleverde ondersteuning van goede kwaliteit is. Er kan onderzoek worden gedaan naar het handelen van een cliënt, maar ook naar de aanbieder. Het onderzoek kan bijvoorbeeld bestaan uit dossieronderzoek, bezoek aan de cliënt, bezoek aan de locatie waar de cliënt ondersteuning krijgt en gesprekken met de aanbieder.

Artikel 19. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Mantelzorgers van cliënten in de gemeente komen in aanmerking voor een jaarlijkse blijk van waardering (artikel 2.1.6 van de wet). Een cliënt is een persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of pgb, of door of namens wie een melding is gedaan (artikel 1.1.1 van de wet). Het gaat dus ook om mantelzorgers van cliënten die een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning hebben gemeld, ook al is daar geen Wmo voorziening uitgekomen. Verder is de woonplaats van de cliënt bepalend. Het kan dus ook gaan om mantelzorgers die in andere gemeenten wonen.

Artikel 20 Tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen

Deze bepaling is een uitwerking van artikel 2.1.7 van de wet. Daarin staat dat bij verordening kan worden bepaald dat door het college aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen die daardoor aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie.

De tegemoetkoming kan op aanvraag kan verstrekt. De beslissing op een dergelijke aanvraag is een (subsidie)beschikking. De bepalingen in de Awb, onder andere over bezwaar en beroep en subsidies, zijn hierop van toepassing.

Verstrekking van de tegemoetkoming is mogelijk voor kosten voor medisch afval en voor een maaltijdservice. Een tegemoetkoming is alleen mogelijk voor ingezetenen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen en een minimuminkomen (aan te tonen met de Gelrepas). Het college heeft de verstrekking van de tegemoetkoming in de meerkosten uitgewerkt in de nadere regels.

Artikel 21 verhouding prijs en kwaliteit levering dienst door derden

Voor een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan, moet de gemeente in de verordening hierover regel stellen (artikel 2.6.6 lid 1 van de wet). In artikel 5.4 van het uitvoeringsbesluit is uitgewerkt wat hierin van de gemeente wordt verwacht. Doel is dat een vaste of reële prijs wordt vastgesteld voor diensten die derden verlenen in opdracht van het college. In dit artikel is dit uitgewerkt.

Artikel 22 Jeugdwet en artikel 23 Participatiewet
Het college vindt goede samenhang en integrale dienstverlening belangrijk. Dit artikel regelt de afstemming tussen de dienstverlening op basis van de Wmo met de Jeugdwet en met de Participatiewet.

Artikel 24. Klachtregeling
De cliënt kan ontevreden zijn over het gedrag van een gemeenteambtenaar, bijvoorbeeld over de wijze waarop een gesprek is gevoerd of een gebrek aan deskundigheid. Daarvoor staat de klachtenprocedure van de gemeente open. In de Awb staan regels over hoe het college moet omgaan met klachten tegen hem of zijn medewerkers (titel 9.1 Awb).
Lid 2 gaat over de afhandeling van klachten door aanbieders. De gemeente is verplicht in de verordening te bepalen voor welke voorzieningen een klachtenregeling voor zorgaanbieder is vereist (artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel e van de wet). Het ligt voor de hand dat cliënten die zich benadeeld voelen zo veel mogelijk deze klacht eerst bij de betreffende aanbieder indienen. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat de aanbieder de klacht snel in behandeling neemt en de klacht ook snel afhandelt. Als de afhandeling niet naar wens is, staat de weg naar de gemeente voor het indienen van de klacht open.

Artikel 25. Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning
In de verordening moet staan voor welke voorzieningen een regeling vereist is voor medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder die voor de gebruikers van belang zijn (artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel f van de wet). Dit is uitgewerkt in lid 1. In lid 2 staan een aantal instrumenten die het college kan inzetten om te zorgen dat de verplichting tot medezeggenschap door aanbieders goed wordt uitgevoerd.

Artikel 26. Betrekken van ingezetenen bij het beleid
Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 2.1.3 lid 3 van de wet. Daarin staat dat in de verordening wordt bepaald hoe ingezetenen worden betrokken bij de uitvoering van de wet. Met lid 3 wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

Artikel 27. Evaluatie
Geen verdere toelichting nodig.

Artikel 28. Hardheidsclausule
In bijzondere gevallen kan het college in het voordeel van de cliënt afwijken van de bepalingen van deze verordening. Afwijken van de in de wet zelf genoemde bepalingen kan niet.
Voor toepassing van de hardheidsclausule wordt zo nodig advies ingewonnen. Afwijken kan alleen maar in het voordeel, en nooit in het nadeel van de betrokken cliënt. Verder is met nadruk gemeld: in bijzondere gevallen. Het gebruik maken van de hardheidsclausule is een uitzondering en geen regel. Het college moet dan ook duidelijk aangeven waarom in een bepaalde situatie van de verordening wordt afgeweken. Dan is ook duidelijk waarom dat in andere situaties niet gebeurt.

Artikel 29. Intrekking oude verordening en overgangsrecht
Geen verdere toelichting nodig.
Artikel 30. Inwerkingtreding en citeertitel
Geen verdere toelichting nodig.

Bijlage: Voornaamste wijzigingen

In dit document lichten wij de voornaamste wijzigingen toe die zijn gemaakt in de verordening Wmo 2023. Een specifiek overzicht van wijziging per artikel van de verordening is te vinden in de tweede bijlage bij het raadsvoorstel getiteld “Was-wordt lijst”.

Begrip algemeen gebruikelijk
De gemeente hoeft geen Wmo maatwerkvoorziening te verstrekken, als de hulpvraag kan worden opgelost met een algemeen gebruikelijke voorziening. De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft bepaald welke criteria er gelden om te bepalen of een voorziening algemeen gebruikelijk is (zie CRvB 20-11-2019, ECLI:NL:CRVB:2019:3535). De definitie van algemeen gebruikelijk in de verordening is in lijn met deze criteria gebracht.

Second opinion
De standaard mogelijkheid voor een second opinion door een andere consulent als de cliënt het niet eens is met de gang van zaken tijdens de procedure van het onderzoek is niet meer opgenomen in de verordening. De gemeente is hier niet toe verplicht. Wel tot een zorgvuldig onderzoek. Dit houdt ook in dat er bijvoorbeeld een extern advies wordt gevraagd als de consulent onvoldoende kennis heeft om de melding te kunnen beoordelen of er verschil van mening over de beperkingen bestaat. Een second opinion door een andere consulent is dus niet nodig en kan eerder vertragend werken voor het onderzoek.

Uitbreiding weigeringsgronden
Om de aanspraak op Wmo maatwerkvoorzieningen waar mogelijk te begrenzen, zijn de weigeringsgronden op een aantal punten uitgebreid. Zo is toegevoegd dat:
1. Geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt als deze gezondheidsrisico’s met zich meebrengt, niet veilig is voor cliënt en zijn omgeving of het effect onvoldoende vaststaat (naast het al opgenomen anti-revaliderende effect).
2. Geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt als cliënt deze al voor de melding heeft gerealiseerd of geaccepteerd.
3. Geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt als deze niet langdurig noodzakelijk is, tenzij het gaat om hulp bij het huishouden of begeleiding.
4. Geen woonvoorziening wordt verstrekt voor zover de beperkingen voortvloeien uit de slechte staat van het onderhoud of de omstandigheid dat de woning niet voldoet aan de geldende wettelijke eisen (naast de al opgenomen aard van de in de woning gebruikte materialen).
5. Geen woonvoorziening wordt verstrekt als deze in het geval van nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kan worden.

Uitwerking in nadere regels en beleidsregels
Er is bekeken wat op het niveau van de verordening (gemeenteraad) geregeld moet worden en wat in nadere regels of beleidsregels (college) kan. Hierdoor is de inhoud van het pgb-plan en de uitwerking van de criteria voor vervoer bijvoorbeeld weggelaten in de verordening.

Vereenvoudiging
De verordening is waar mogelijk vereenvoudigd. Bijvoorbeeld door het artikel over advisering in te korten en de artikelen over de hoogte van het pgb meer te combineren.

Financiële tegemoetkoming
Een financiële tegemoetkoming is een geldbedrag dat een cliënt krijgt als tegemoetkoming in de kosten die gemaakt worden om een voorziening aan te schaffen of hulp te organiseren. In de verordening moet tenminste worden vastgelegd voor welke kosten een financiële tegemoetkoming

wordt verstrek en de uitgangspunten op basis waarvan de financiële tegemoetkoming wordt vastgesteld. Daarbij geldt dat de financiële tegemoetkoming niet exact kostendekkend hoeft te zijn, maar wel in de buurt moet komen van de daadwerkelijk gemaakte kosten. Het artikel in de huidige verordening was niet voldoende concreet. Dit is aangepast. Alleen een verhuiskostenvergoeding wordt als financiële tegemoetkoming verstrekt.

Eigen bijdrage
De artikelen over de bijdrage in de kosten zijn juridisch beter in lijn gebracht met de wettelijke bepalingen over het abonnementstarief. Zo geldt de controle op de kostprijs sinds het abonnementstarief alleen nog voor hulpmiddelen, woningaanpassingen, vervoer dat is uitgezonderd van het abonnementstarief en algemene voorzieningen. Ook waren de bepalingen over de kostprijs niet voldoende concreet. Daarnaast wordt op basis van de nieuwe verordening voortaan wel een bijdrage gevraagd bij transferhulpmiddelen (zoals tilliften) en woonvoorzieningen die voorzien in de toegankelijkheid van de woning.

Maaltijdservice
De maaltijdservice wordt niet langer aangeboden als algemene voorziening. De maaltijdservice wordt nu gezien als een algemeen gebruikelijke voorziening waarvoor voldoende aanbod is op de particuliere markt. Om ervoor te zorgen dat ook inwoners met een laag inkomen gebruik kunnen maken van een maaltijdservice als dit door hun beperkingen noodzakelijk is, kunnen zij in aanmerking voor een tegemoetkoming in de meerkosten hiervoor.

Privacy
Regels over privacy volgen uit de AVG en zijn daarom niet meer opgenomen in de verordening.
Er is ook niet meer opgenomen dat het college aan cliënt altijd toestemming vraagt voor de verwerking van persoonsgegevens. Deze toestemming is namelijk niet nodig, omdat er een wettelijke grondslag is voor de verwerking van de gegevens die noodzakelijk zijn voor de afhandeling van de melding en de eventuele aanvraag. Er wordt ook niet aangeraden om te werken met toestemming binnen het sociaal domein, omdat de cliënt deze toestemming meestal niet “vrij” kan geven door de afhankelijkheidsrelatie. De cliënt wordt wel altijd goed geïnformeerd over onder meer het doel van de gegevensverwerking en de privacyrechten van de cliënt.

Indexering
Er is geen artikel over indexering meer opgenomen. De pgb-tarieven zijn gekoppeld aan bijvoorbeeld de natura-tarieven en het minimumloon. Wijzigen deze tarieven, dan dus ook de pgb-tarieven. Ook voor de bijdrage in de kosten is een artikel over indexering niet nodig.

Bijlage: Was-wordt lijst

Was	**Wordt**
Artikel 1 Begripsbepalingen	Artikel 1 Definities
Artikel 1 lid 1 onderdeel a. Algemeen gebruikelijke voorziening: een voorziening waarvan gelet op de omstandigheden, aannemelijk is dat de cliënt daarover, ook als hij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken.	Artikel 1 lid 1 onderdeel a. Algemeen gebruikelijke voorziening: een voorziening die: – niet specifiek bedoeld is voor personen met een beperking; – daadwerkelijk beschikbaar is; – een passende bijdrage levert aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat is tot zelfredzaamheid of participatie en; – financieel gedragen kan worden met een inkomen op minimumniveau
Artikel 1 lid 1 onderdeel a Bijdrage in de kosten: bijdrage als bedoeld in artikel 2.1.4, eerste lid, van de wet.	Bijdrage in de kosten: bijdrage als bedoeld in artikel 2.1.4 en 2.1.4a van de wet.
Artikel 1 lid 1 onderdeel a Budgethouder: de cliënt aan wie een pgb is toegekend.	- *(begrip wordt niet meer gebruikt)*
Artikel 1 lid 1 onderdeel e Cliënt: een klant aan wie een Wmo product of dienst wordt geleverd.	- *(begrip volgt uit de wet)*
Artikel 1 lid 1 onderdeel f Hoofdverblijf: de woonruimte, bestemd en geschikt voor permanente bewoning, waar de persoon met beperkingen zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft; en – in de gemeentelijke basisadministratie staat ingeschreven; – dan wel zal staan ingeschreven; dan wel – het feitelijke woonadres indien de persoon met beperkingen met een briefadres is ingeschreven.	Artikel 1 lid 1 onderdeel d Hoofdverblijf: de woonruimte, bestemd en geschikt voor permanente bewoning, waar de persoon met beperkingen zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft; en ▪ in de gemeentelijke basisadministratie staat ingeschreven dan wel; ▪ het feitelijke woonadres indien de persoon met beperkingen met een briefadres is ingeschreven.
Artikel 1 lid 1 onderdeel g Hulpvraag: behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de Wmo 2015.	- *(begrip wordt niet meer gebruikt)*
Artikel 1 lid 1 onderdeel i Instellingsvervoer: vervoer van en naar de Wmo geïndiceerde ondersteuning zoals dagbesteding en groepsactiviteiten.	- *(begrip wordt niet meer gebruikt)*

Artikel 1 lid 1 onderdeel j Integraal plan: het integraal plan geeft vorm en inhoud aan de inrichting van de benodigde ondersteuning en omvat tevens het onderzoeksverslag.	- *(begrip wordt niet meer gebruikt)*
Artikel 1 lid 1 onderdeel k Melding: kenbaar maken van de hulpvraag om maatschappelijke ondersteuning aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2 eerste lid van de Wmo 2015	Artikel 1 lid 1 onderdeel f Melding: kenbaar maken van de hulpvraag om maatschappelijke ondersteuning aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2 lid 1 van de wet
Artikel 1 lid 1 onderdeel l Onderzoeksverslag: verslag van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, vierde lid, van de Wmo 2015.	- *(begrip wordt niet meer gebruikt)*
Artikel 1 lid 1 onderdeel m. Persoonlijk plan: plan waarin de cliënt de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2 lid 4 Wmo 2015 onderdelen a tot en met g van de wet beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest is aangewezen.	- *(inhoud begrip volgt uit de wet)*
Artikel 1 lid 1 onderdeel n. Persoonsgebonden budget (pgb): het persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 2.3.6 van de wet, wordt door het college aan een cliënt verstrekt wanneer de cliënt dit wenst en in staat is hier uitvoering aan te geven. Het pgb stelt de cliënt in staat de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, van derden te betrekken.	Artikel 1 lid 1 onderdeel g. Pgb: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 1.1.1 van de wet.
Artikel 1 lid 1 onderdeel o**.** Sociaal netwerk: een familielid, huisgenoot, (voormalig) echtgenoot of mantelzorger of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt.	- *(begrip volgt uit de wet)*
Artikel 1 lid 1 onderdeel p**.** Sociaal vervoer: vervoer in het kader van sociale activiteiten en activiteiten verband houdend met de zelfredzaamheid. Bijvoorbeeld boodschappen halen, hobby's uitoefenen, contacten met het sociale netwerk, arts bezoeken.	- *(begrip wordt niet meer gebruikt)*
Artikel 1 lid 1 onderdeel r. Voorziening in natura: een voorziening in natura is een voorziening die bestaat uit goederen of diensten, niet uit geld.	Artikel 1 lid 1 onderdeel j. Voorziening in natura: een voorziening die bestaat uit goederen of diensten, niet uit geld.
Artikel 1 lid 1 onderdeel t. Wettelijke vertegenwoordiger: een natuurlijk persoon of rechtspersoon die op grond van wettelijke bepalingen is aangewezen om op te treden in plaats van iemand die handelingsonbekwaam is handelingsonbekwaamheid.	- *(begrip vertegenwoordiger volgt uit de wet)*
-	Artikel 1 lid 1 onderdeel i. Uitvoeringsregeling: uitvoeringsregeling Wmo 2015

Artikel 2 Melding 1.Een hulpvraag kan door of namens een cliënt vormvrij bij het college worden gemeld. 2.Het college bevestigt de ontvangst van de melding binnen twee werkdagen en maakt, indien nodig, zo spoedig mogelijk een afspraak voor een gesprek. 3.In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet treft het college na de melding onverwijld een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.	Artikel 2 Melding 1. Een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning kan door of namens een cliënt bij het college worden gemeld. Als de cliënt daarom verzoekt, zorgt het college voor ondersteuning bij het verhelderen van de ondersteuningsbehoefte. 2. Het college bevestigt de ontvangst van een melding schriftelijk en wijst de cliënt op de mogelijkheid gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning en op de mogelijkheid om gedurende zeven dagen na de melding een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.3.2 lid 2 van de wet te overhandigen. Als de cliënt daarom verzoekt, zorgt het college voor ondersteuning bij het opstellen van een persoonlijk plan. 3. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet treft het college na de melding onverwijld een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.
Artikel 3 Cliëntondersteuning 1.Het college draagt zorg voor de beschikbaarheid van kosteloze en onafhankelijke cliëntondersteuning. 2.Het college wijst de cliënt en zijn mantelzorger voor het onderzoek op de mogelijkheid gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning.	- *(verwerkt in artikel 2)*
Artikel 4 Persoonlijk plan 1.Het college brengt de cliënt op de hoogte van de mogelijkheid om een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.3.2, tweede lid, van de wet op te stellen en stelt hem gedurende zeven dagen na de melding in de gelegenheid het plan te overhandigen waarin hij de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2, vierde lid, onderdelen a tot en met g, beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest is aangewezen. Het college betrekt het persoonlijk plan bij het onderzoek als bedoeld in artikel 6 van deze verordening. 2.Als de cliënt een persoonlijk plan als bedoeld in het eerste lid aan het college heeft overhandigd, betrekt het college dat plan bij het onderzoek als bedoeld in artikel 6 van deze verordening.	- *(verwerkt in artikel 2 en artikel 4)*
Artikel 5 Informatie en identificatie	- *(dit volgt al uit de wet)*

1.De cliënt dan wel diens (wettelijke) vertegenwoordiger verschaft het college de gegevens en bescheiden die voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen. 2.Bij het onderzoek, bedoeld in artikel 6 van deze verordening, stelt het college de identiteit van de cliënt vast aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht.	
Artikel 6 Gesprek en onderzoek 1. Een gesprek maakt deel uit van het onderzoek, tenzij de hulpvraag genoegzaam bekend is. Het gesprek wordt gevoerd met de cliënt, dan wel zijn (wettelijke) vertegenwoordiger, voor zover mogelijk zijn mantelzorger en voor zover nodig zijn familie. 2. De factoren, genoemd in artikel 2.3.2, vierde lid, van de wet maken in ieder geval deel uit van het onderzoek en vormen de basis van het gesprek als bedoeld in het eerste lid. Deze factoren zijn: – de behoeften, persoonskenmerken en de voorkeuren van de cliënt; – de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te verbeteren of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang; – de mogelijkheden om met mantelzorg of hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang; – de behoefte aan maatregelen ter ondersteuning van de mantelzorger van de cliënt; – de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn	Artikel 3 Onderzoek – Het college onderzoekt in samenspraak met degene door of namens wie de melding is gedaan en waar mogelijk met de mantelzorger(s) danwel zijn vertegenwoordiger en desgewenst familie, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen zes weken na ontvangst van de melding: o de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren van de cliënt; o het gewenste resultaat van het verzoek om ondersteuning; o de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp of algemeen gebruikelijke voorzieningen zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te handhaven of te verbeteren, of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang; o de mogelijkheden om met mantelzorg of hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang; o de behoefte aan maatregelen ter ondersteuning van de mantelzorger van de cliënt; o de mogelijkheden om met gebruikmaking van een

participatie, onderscheidenlijk de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang; – de mogelijkheden om door middel van samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde dienstverlening met het oog op de behoefte aan verbetering van zijn zelfredzaamheid, zijn participatie of aan beschermd wonen of opvang; – welke bijdragen in de kosten de cliënt met toepassing van het bepaalde bij of krachtens, verschuldigd zal zijn. 3.Tijdens het gesprek wordt aan de cliënt, dan wel diens (wettelijke) vertegenwoordiger, in begrijpelijke bewoordingen medegedeeld welke mogelijkheden bestaan om te kiezen voor een pgb en wat de gevolgen van die keuze zijn. 4.Het college informeert de cliënt over de gang van zaken bij het gesprek, diens rechten en plichten en de vervolgprocedure, vraagt de cliënt toestemming om zijn persoonsgegevens te verwerken. 5.Indien de gespreksvoorbereiding een afgerond beeld oplevert over de hulpvraag, kan het college in overleg met degene door, of namens wie de melding is gedaan, afzien van een gesprek. 6.Het college is bevoegd om, voor zover dit van belang kan zijn voor het onderzoek, degene door of namens wie een melding of aanvraag is ingediend of bij gebruikelijke hulp diens relevante huisgenoten: a. a.op te roepen in persoon te verschijnen op een door het college te bepalen plaats en tijdstip en hem te bevragen; b. b.op een door het college te bepalen plaats en tijdstip door een of meer	algemene voorziening of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, onderscheidenlijk de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang; o de mogelijkheden om door middel van samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde dienstverlening met het oog op de behoefte aan verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie of aan beschermd wonen of opvang; o de mogelijkheid om een maatwerkvoorziening te verstrekken; o welke bijdragen in de kosten de cliënt met toepassing van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.1.4 en artikel 2.1.4a van de wet verschuldigd zal zijn, en o de mogelijkheden om te kiezen voor de verstrekking van een pgb, waarbij de cliënt in begrijpelijke bewoordingen wordt ingelicht over de gevolgen van die keuze. – Als de cliënt een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2 lid 2 aan het college heeft overhandigd, betrekt het college dat plan bij het onderzoek.

daartoe aangewezen deskundigen te doen bevragen en/of onderzoeken. 7.Het college verstrekt de cliënt dan wel diens (wettelijke) vertegenwoordiger een schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek, door middel van een integraal plan of gespreksverslag. 8.Het college wijst de cliënt dan wel zijn (wettelijke) vertegenwoordiger op de mogelijkheid om een aanvraag in te dienen.	– Het college informeert de cliënt dan wel zijn vertegenwoordiger over de gang van zaken bij het gesprek, diens rechten en plichten en de vervolgprocedure.
Artikel 7 Advisering Het college kan een door hem daartoe aangewezen adviesinstantie om advies vragen indien: a. het een melding of aanvraag betreft van een persoon die niet eerder een voorziening heeft gehad c.q. met wie niet eerder een gesprek als bedoeld in artikel 6 is gevoerd; b. het een melding of aanvraag betreft van een persoon die wel eerder een voorziening heeft gehad of een gesprek zoals bedoeld in artikel 6 heeft gevoerd, maar waarvan de persoonlijke omstandigheden zodanig zijn veranderd dat die gewijzigde omstandigheden de noodzaak van een voorziening of de soort van voorziening kunnen beïnvloeden; c. het college dat overigens gewenst vindt.	Artikel 8 Advisering Het college wint een specifiek deskundig oordeel en advies in, als het onderzoek of de beoordeling van een aanvraag dit vereist.
- (dit was verwerkt in artikel 6)	Artikel 4 Verslag Het college verstrekt aan de cliënt dan wel zijn vertegenwoordiger een schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek (het verslag). Opmerkingen of latere aanvullingen van de cliënt worden aan het verslag toegevoegd.
Artikel 8 Aanvraag 1.Een aanvraag voor een maatwerkvoorziening kan pas worden ingediend nadat het onderzoek is uitgevoerd, tenzij het onderzoek niet is uitgevoerd binnen zes weken na de ontvangst van de melding. 2.Een aanvraag kan door, of namens de cliënt door de (wettelijke) vertegenwoordiger, schriftelijk en ondertekend bij het college worden ingediend. 3.Een schriftelijke aanvraag kan worden ingediend door middel van een door het college vastgesteld aanvraagformulier. 4.Een voor akkoord ondertekend onderzoeksverslag als integraal plan, of	Artikel 5 Aanvraag 1. Een aanvraag om een maatwerkvoorziening wordt door een cliënt of diens gemachtigde of wettelijk vertegenwoordiger schriftelijk ingediend bij het college. Een aanvraag wordt ingediend door middel van: a. een door het college vastgesteld aanvraagformulier, of b. een door of namens de cliënt ondertekend verslag als bedoeld in artikel 4. 2. Als een cliënt zelf wenst in te kopen met een pgb, dient de cliënt daartoe een pgb-

ondertekend integraal plan, of in voorkomend geval, een ondertekend persoonlijk plan wordt door het college als complete aanvraag voor een maatwerkvoorziening beschouwd. 5.De ontvangst van de aanvraag wordt schriftelijk bevestigd. 6.De cliënt die een aanvraag doet voor een maatwerkvoorziening, verstrekt het college desgevraagd terstond een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht. 7.Als een cliënt zelf wenst in te kopen met een pgb, dient de cliënt daartoe een pgb-plan in zoals bedoeld in artikel 20 van deze verordening. Het pgb-plan geldt als een aanvraag voor een pgb. 8.De ontvangst van de aanvraag wordt schriftelijk bevestigd.	plan in zoals bedoeld in artikel 11 van deze verordening. Het pgb-plan geldt als een aanvraag voor een pgb. (vereenvoudigd, onder meer door bepalingen die al uit de wet volgen weg te laten)
Artikel 9 Second opinion 1. Als de cliënt het niet eens is met de gang van zaken tijdens de procedure van het onderzoek, tussen de melding en aanvraag, dan heeft hij eenmalig de mogelijkheid tot een second opinion. Deze second opinion betekent een nieuw onderzoek met een andere gespreksvoerder. 2. Als de uitvoering van onderzoek in het kader van een second opinion een overschrijding van de onderzoekstermijn, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de Wmo 2015 met zich brengt, dan wordt cliënt hierover zo spoedig als mogelijk voorgelicht. Aan cliënt wordt tevens expliciet gevraagd in te stemmen met de verlenging van de onderzoekstermijn.	- *(verwerkt in artikel 3)*
Artikel 10 Criteria voor een maatwerkvoorziening 1.Het college verstrekt een maatwerkvoorziening indien er sprake is van een noodzaak tot ondersteuning en de cliënt niet of niet volledig in staat is tot zelfredzaamheid of participatie door gebruik te maken van: a. eigen kracht; en/of b. gebruikelijke hulp; en/of c. mantelzorg; en/of d. hulp van andere personen uit het sociale netwerk; en/of e. algemeen gebruikelijke voorzieningen; en/of f. algemene voorzieningen; en/of g. andere voorzieningen.	Artikel 6 Criteria voor een maatwerkvoorziening a. Het college neemt het verslag als bedoeld in artikel 4 als uitgangspunt voor de beoordeling van een aanvraag om een maatwerkvoorziening. b. Een cliënt komt in aanmerking voor een maatwerkvoorziening ter compensatie van de beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie die de cliënt ondervindt, voor zover de cliënt deze beperkingen naar het oordeel van het college niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere

2.Het college verstrekt een maatwerkvoorziening in de vorm van opvang/beschermd wonen als: a. de cliënt problemen heeft bij het zich handhaven in de samenleving; of b. de cliënt de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld; c. voor zover de cliënt deze problemen niet kan wegnemen/verminderen door gebruik te maken van: a. 1. eigen kracht; en/of b. 2. gebruikelijke hulp; en/of c. 3. mantelzorg; en/of d. 4. hulp van andere personen uit het sociale netwerk; en/of e. 5. voorliggende voorzieningen; f. 6. algemeen gebruikelijke voorzieningen; en/of g. 7. algemene voorzieningen; en/of h. 8. andere voorzieningen; d. cliënt kan alleen voor een maatwerkvoorziening in aanmerking komen als de voorziening het goedkoopst compenserend is. 3.Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is ter vervanging van een eerder door het college verstrekte voorziening, wordt deze slechts verstrekt als de periode waarvoor de voorziening is verstrekt (de economische levensduur), is verstreken: a. tenzij de eerder verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen; of b. tenzij de cliënt geheel of gedeeltelijk tegemoetkomt in de veroorzaakte kosten; of c. als de eerder verstrekte voorziening niet langer een oplossing biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning. Het college kan nadere regels stellen met betrekking tot de duur waarvoor voorzieningen worden verstrekt.	personen uit zijn sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemeen gebruikelijke voorzieningen of algemene voorzieningen kan verminderen of wegnemen. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 3 bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld tot zelfredzaamheid of participatie en zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kan blijven. c. Een cliënt met psychische of psychosociale problemen en een cliënt die de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, komt in aanmerking voor een maatwerkvoorziening ter compensatie van de problemen bij het zich handhaven in de samenleving, voor zover de cliënt deze problemen naar het oordeel van het college niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen kan verminderen of wegnemen. De maatwerkvoorziening levert, rekening houdend met de uitkomsten van het in artikel 3 bedoelde onderzoek, een passende bijdrage aan het voorzien in de behoefte van de cliënt aan beschermd wonen of opvang en aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld zo zich snel mogelijk weer op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

	d. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is ter vervanging van een eerder door het college verstrekte voorziening, wordt deze slechts verstrekt als de eerder verstrekte voorziening technisch is afgeschreven, a. tenzij de eerder verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen; b. tenzij de cliënt geheel of gedeeltelijk tegemoetkomt in de veroorzaakte kosten, of c. als de eerder verstrekte voorziening niet langer een oplossing biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning. e. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is, verstrekt het college de goedkoopst adequate tijdig beschikbare voorziening. f. Het college kan nadere regels stellen met betrekking tot de vorm waarin en de duur waarvoor voorzieningen worden verstrekt**.** g. Bij de te verstrekken vervoersvoorziening wordt ten aanzien van de vervoersbehoefte ten behoeve van maatschappelijke participatie uitsluitend rekening gehouden met de verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving met een maximum van 1.500 kilometer op jaarbasis. h. Een maatwerkvoorziening in de vorm van een autoaanpassing of een pgb hiervoor, wordt alleen verstrekt als de aan te passen auto niet ouder is dan 36 maanden op de datum van aanvraag voor een autoaanpassing. i. Het college verstrekt de voorzieningen opvang en beschermd wonen conform het

	daartoe vastgesteld beleid van de (centrum)gemeente Arnhem, de geldende verordening
Artikel 11 Maatwerkvoorziening vervoer 1. Een cliënt kan in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening voor vervoer, indien cliënt vanwege zijn beperkingen: 1. geen gebruik kan maken van het Openbaar Vervoer; 2. geen gebruik kan maken van eigen vervoer; 3. onvoldoende of geen mogelijkheden heeft in de omgeving om in de behoefte te voorzien. 2.De maatwerkvoorziening voor sociaal vervoer stelt de cliënt in staat binnen de eigen woon- en leefomgeving (lokaal) een afstand van 1500 km per jaar te reizen. 3.Een maatwerkvoorziening voor verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving stelt cliënt in staat een afstand van 750 km per jaar af te leggen. 4.Beschikt cliënt over een maatwerkvoorziening voor vervoer in de directe woon- en leefomgeving, dan wordt de reisafstand bedoeld in het tweede lid gesteld op 750 km per jaar. 5.Als cliënt een aantoonbaar grotere vervoersbehoefte heeft dan bedoeld in het tweede lid om in aanvaardbare mate te participeren, zulks ter beoordeling door het college, dan wordt een vervoersvoorziening toegekend overeenkomstig deze grotere vervoersbehoefte. 6.De maatwerkvoorziening collectief vraag afhankelijk vervoer heeft voorrang boven individuele vervoersvoorzieningen. Dat wil zeggen dat een cliënt alleen in aanmerking komt voor een individuele vervoersvoorziening als het collectief vraagafhankelijk vervoer voor cliënt geen adequate compensatie vormt. 7.Een maatwerkvoorziening voor vervoer per eigen auto wordt verstrekt in de vorm van een financiële tegemoetkoming. De tegemoetkoming wordt vastgesteld aan de hand van een tarief van € 0,19 per kilometer. Voor sociaal vervoer geldt een maximum tegemoetkoming van € 285,00 per jaar. Beschikt de cliënt over een vervoersvoorziening voor de directe woon- en leefomgeving, dan is de tegemoetkoming maximaal € 142,50 per jaar.	- (deels opgenomen in andere artikelen en beleidsregels)

8. Is een cliënt aangewezen op een maatwerkvoorziening voor vervoer om te kunnen deelnemen aan dagbestedingsactiviteiten, dan voorziet de maatwerkvoorziening in het hiervoor benodigde vervoer. 9. Een maatwerkvoorziening in de vorm van een autoaanpassing of een pgb hiervoor, wordt alleen verstrekt als de aan te passen auto niet ouder is dan 36 maanden op de datum van aanvraag voor een autoaanpassing.	
Artikel 12 Maatwerkvoorziening kortdurend verblijf Om in aanmerking te komen voor Kortdurend Verblijf moet worden voldaan aan alle hieronder genoemde voorwaarden: 1. de cliënt heeft een somatische, psychogeriatrische, psychische, verstandelijke, lichamelijke en/of zintuiglijke aandoening of handicap; 2. de cliënt is aangewezen op zorg en ondersteuning die gepaard gaat met permanent toezicht; 3. de cliënt maakt geen of kan geen gebruik maken van een indicatie op grond van de Wet langdurige zorg of de Zorgverzekeringswet; 4. de persoon die gebruikelijke zorg of mantelzorg levert aan de cliënt moet ontlast worden van deze zorg.	1. (geen specifieke criteria in verordening voor deze voorziening meer, er wordt aangesloten bij de algemene criteria van artikel 6. Zo nodig wordt dit uitgewerkt in nadere regels en/of beleidsregels).
Artikel 13 Maatwerkvoorziening opvang en beschermd wonen Het college heeft voor het verstrekken en uitvoeren van de maatwerkvoorziening beschermd wonen, de centrumgemeente Arnhem gemandateerd. Centrumgemeente Arnhem verstrekt de maatwerkvoorziening beschermd wonen overeenkomstig het daartoe vastgesteld beleid van de centrumgemeente, waaronder de vigerende verordening maatschappelijke ondersteuning, het vigerende besluit maatschappelijke ondersteuning, de regels omtrent het pgb in relatie tot beschermd wonen, de regels voor bijdrage in de kosten van beschermd wonen en de overige nadere regels van de centrumgemeente.	- (verwerkt in artikel 6)
Artikel 14 Weigeringsgronden Geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt: a. voor zover de cliënt aanspraak kan maken op enige andere passende voorziening of dienst	Artikel 7 Weigeringsgronden 1. Geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt indien: 1. voor de problematiek die aanleiding geeft voor de noodzaak tot ondersteuning, een

op grond van andere wet- en regelgeving; b. ten behoeve van zelfredzaamheid en participatie indien er geen sprake is van geobjectiveerde beperkingen vastgesteld aan de hand van reguliere onderzoeksmethoden; c. wanneer de gevraagde maatwerkvoorziening een (mogelijk) anti-revaliderende werking heeft; d. indien het een voorziening betreft die de cliënt na de melding als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet en vóór datum van besluit, als bedoeld in artikel 2.3.5, tweede lid, van de wet, heeft gerealiseerd of geaccepteerd, tenzij het college daarvoor schriftelijk toestemming heeft verleend of de noodzaak achteraf nog kan worden vastgesteld; e. voor zover deze niet in overwegende mate op het individu is gericht; f. als deze voorziening niet noodzakelijk was geweest wanneer de cliënt rekening had gehouden met de reeds bestaande beperkingen, niet verband houdende met de overgang naar een volgende levensfase. 2.Geen maatwerkvoorziening gericht op zelfredzaamheid en participatie wordt verstrekt: 1. indien de cliënt geen ingezetene is van de gemeente Rheden; 2. indien de cliënt tekortschietend besef van verantwoordelijkheid heeft getoond. 3.Geen woonvoorziening wordt verstrekt: f. voor zover de beperkingen voortvloeien uit de aard van de in de woning gebruikte materialen; g. ten behoeve van hotels/pensions, trekkerswoonwagens, kloosters, tweede woningen,	voorziening op grond van andere wet- of regelgeving bestaat; 2. er geen geobjectiveerde beperkingen in de zelfredzaamheid en participatie kunnen worden vastgesteld aan de hand van reguliere onderzoeksmethoden; 3. de gevraagde maatwerkvoorziening een anti-revaliderende werking heeft, niet veilig voor cliënt of zijn omgeving is, gezondheidsrisico's met zich meebrengt of het effect op de beperkingen van cliënt onvoldoende vaststaat; 4. cliënt de gevraagde voorziening voor de melding heeft gerealiseerd of geaccepteerd, tenzij er sprake is van een acute noodsituatie waardoor het voor de cliënt dringend noodzakelijk was de voorziening te treffen; 5. cliënt de gevraagde voorziening na de melding als bedoeld in artikel 2.3.2 lid 1 van de wet en vóór datum van besluit als bedoeld in artikel 2.3.5 lid 2 van de wet heeft gerealiseerd of geaccepteerd, tenzij het college daarvoor schriftelijk toestemming heeft gegeven of de noodzaak en passendheid van de voorziening en de gemaakte kosten achteraf nog kan vaststellen; 6. deze niet in overwegende mate op het individu is gericht; 7. de voorziening niet noodzakelijk was geweest wanneer de cliënt rekening had gehouden met bestaande en bekende beperkingen en de te verwachten ontwikkelingen daarvan, niet verband houdende met de overgang naar een volgende levensfase. 2. Geen maatwerkvoorziening gericht op zelfredzaamheid en participatie wordt verstrekt: a. indien de cliënt geen ingezetene is van de gemeente Rheden; b. indien deze niet langdurig noodzakelijk is, tenzij het gaat om hulp bij het huishouden of begeleiding. 3. Geen woonvoorziening wordt verstrekt: 1. voor zover de beperkingen voortvloeien uit de aard van de in de woning gebruikte materialen, de slechte staat van het onderhoud of de omstandigheid dat de woning niet

vakantie- en recreatiewoningen, ADL-clusterwoningen en gehuurde kamers, met uitzondering van een voorziening voor verhuizing; h. indien de noodzaak het gevolg is van een verhuizing waarvoor geen aanleiding bestaat op grond van beperkingen bij de zelfredzaamheid of participatie en er geen belangrijke reden voor verhuizing aanwezig is; i. indien de cliënt niet is verhuisd naar de voor zijn of haar beperkingen op dat moment meest geschikte woning, tenzij daarvoor vooraf schriftelijk toestemming is verleend door het college; j. de aanvrager verhuisd is vanuit of naar een woonruimte die niet geschikt is om het hele jaar door bewoond te worden; k. indien cliënt zijn hoofdverblijf niet heeft of niet zal hebben in de woning waaraan de voorziening wordt getroffen, tenzij er sprake is van co-ouderschap; l. voor zover het voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten betreft, anders dan automatische deuropeners, hellingbanen, het verbreden van gemeenschappelijke toegangsdeuren, het aanbrengen van drempelhulpen of vlonders of het aanbrengen van een opstelplaats bij de toegangsdeur van de gemeenschappelijke ruimte, met uitzondering van een voorziening voor verhuizing. 4.Het college kent geen maatwerkvoorziening in de vorm van een woningaanpassing toe, als een maatwerkvoorziening voor verhuizing en herinrichting de goedkoopst compenserende voorziening vormt. 5.Geen vergoeding voor verhuiskosten wordt verstrekt indien:	voldoet aan de geldende wettelijke eisen; 2. ten behoeve van hotels/pensions, trekkerswoonwagens, kloosters, tweede woningen, vakantie- en recreatiewoningen, ADL-clusterwoningen en gehuurde kamers, met uitzondering van een voorziening voor verhuizing; 3. indien de noodzaak het gevolg is van een verhuizing waarvoor geen aanleiding bestaat op grond van beperkingen bij de zelfredzaamheid of participatie en er geen belangrijke reden voor verhuizing aanwezig is; 4. indien de cliënt niet is verhuisd naar de voor zijn of haar beperkingen op dat moment meest geschikte woning, tenzij daarvoor vooraf schriftelijk toestemming is verleend door het college; 5. de aanvrager verhuisd is vanuit of naar een woonruimte die niet geschikt is om het hele jaar door bewoond te worden; 6. indien cliënt zijn hoofdverblijf niet heeft of niet zal hebben in de woning waaraan de voorziening wordt getroffen, tenzij er sprake is van co-ouderschap; 7. voor zover het voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten betreft, anders dan automatische deuropeners, hellingbanen, het verbreden van gemeenschappelijke toegangsdeuren, het aanbrengen van drempelhulpen of vlonders of het aanbrengen van een opstelplaats bij de toegangsdeur van de gemeenschappelijke ruimte. Er kan dan wel een voorziening voor verhuizing en inrichting worden verstrekt; 8. als de voorziening in het geval van nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kan worden. 4. Geen vergoeding voor verhuiskosten wordt verstrekt indien: 1. een persoon met beperking voor het eerst zelfstandig gaat wonen; 2. een persoon met beperking verhuist naar een instelling op grond van de Wet langdurige zorg.

i. een persoon met beperking voor het eerst zelfstandig gaat wonen; ii. een persoon met beperking verhuist naar een instelling op grond van de Wet langdurige zorg. 6.Bij de te verstrekken vervoersvoorziening wordt ten aanzien van de vervoersbehoefte ten behoeve van maatschappelijke participatie uitsluitend rekening gehouden met de verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving.	
Artikel 15 Inhoud beschikking 1.In de beschikking tot verstrekking van een maatwerkvoorziening wordt in ieder geval aangegeven of deze als voorziening in natura, als pgb of als financiële tegemoetkoming wordt verstrekt en wordt ook aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt. 2.Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd: 1. welke maatwerkvoorziening verstrekt wordt en wat het beoogde resultaat daarvan is; 2. de ingangsdatum en duur van de verstrekking; 3. hoe de voorziening wordt verstrekt, en indien van toepassing; 4. welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn; 5. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten, zoals de kostprijs van de voorziening. 3.Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd: 1. aan welk doel het pgb moet worden besteed; 2. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb; 3. wat de hoogte van het pgb is en hoe dit tot stand is gekomen; 4. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld; 5. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb; en	Artikel 9 Inhoud beschikking 1. In de beschikking tot verstrekking van een maatwerkvoorziening wordt in ieder geval aangegeven of deze als voorziening in natura of als pgb wordt verstrekt en wordt tevens aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt. 2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd: 1. welke de te verstrekken voorziening is en wat de omvang en het beoogde resultaat daarvan zijn; 2. wat de ingangsdatum en duur van de verstrekking is; 3. hoe de voorziening wordt verstrekt. 3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd: • voor welk resultaat het pgb moet worden aangewend; • welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb; • wat de hoogte van het pgb is en hoe hiertoe is gekomen; • welke voorwaarden aan het pgb verbonden zijn; • wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld, en • de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb.

6. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten, zoals de kostprijs van de voorziening. 4.Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening maakt het integraal plan of gespreksverslag deel uit van de beschikking. 5.Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening wordt in de beschikking vermeld dat de cliënt zich moet houden aan een eventueel van toepassing zijnde bruikleenovereenkomst	4. Als sprake is van een te betalen bijdrage wordt de cliënt daarover in de beschikking geïnformeerd.
Artikel 16 Persoonsgebonden budget algemeen 1.Het college verstrekt een pgb in overeenstemming met artikel 2.3.6 van de wet. 2.De hoogte van het pgb voor een roerende zaak wordt maximaal vastgesteld op: • het bedrag van de goedkoopst compenserende voorziening in natura bij de leverancier waarmee de gemeente een overeenkomst heeft gesloten, zo nodig aangevuld met een vergoeding voor onderhoud; of • het bedrag van de kosten volgens de door het college geaccepteerde offerte indien de gemeente voor de betreffende voorziening geen overeenkomst heeft gesloten. 3.Als de natura verstrekking een tweedehands voorziening betreft, wordt de kostprijs daarop gebaseerd, rekening houdend met de kosten van onderhoud en verzekering. 4.Indien het op basis van het eerste en tweede lid vastgestelde pgb in een individueel geval onvoldoende is om de aangewezen voorziening te kunnen inkopen, wordt het tarief zodanig aangepast dat de hulp hiermee bij tenminste één aanbieder kan worden ingekocht. 5.Het college kan nadere regels stellen over de hoogte van het pgb. Artikel 17 Persoonsgebonden budget vervoer 1.Indien een cliënt, die gebruik kan maken van het collectief vraagafhankelijk vervoer, in plaats daarvan aanspraak maakt op een pgb, dan wordt de hoogte van dit pgb berekend aan de hand van de kosten die de gemeente zou maken als de cliënt met het collectief vraagafhankelijk vervoer zou reizen. Het college kan nadere regels stellen met betrekking tot de berekening van deze kosten.	Artikel 11 Regels voor pgb 1. Als een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening en de ondersteuning zelf wenst in te kopen met een pgb, toetst het college of voldaan wordt aan de in artikel 2.3.6. lid 2 van de wet opgenomen voorwaarden. Het college maakt daarbij gebruik van het pgb-plan zoals bedoeld in artikel 10. 2. De volgende kosten zijn uitgesloten voor vergoeding vanuit een pgb: 1. kosten voor bemiddeling; 2. kosten voor tussenpersonen of belangenbehartigers; 3. kosten voor het voeren van een pgb-administratie 4. kosten voor ondersteuning bij het aanvragen en beheren van een pgb; 5. kosten voor feestdagenuitkering en een eenmalige uitkering. Artikel 12 Hoogte pgb 1. De hoogte van het pgb voor een zaak wordt maximaal vastgesteld op: 1. Het bedrag van de goedkoopst compenserende voorziening in natura bij de leverancier waarmee de gemeente een overeenkomst heeft gesloten, zo nodig aangevuld met een vergoeding voor onderhoud en verzekering of; 2. Het bedrag van de kosten volgens de door het college geaccepteerde offerte indien de gemeente voor de betreffende zaak geen overeenkomst heeft gesloten. 2. Indien een cliënt, die gebruik kan maken van het collectief vraagafhankelijk vervoer, in plaats daarvan aanspraak maakt op een pgb, dan wordt de hoogte berekend aan de hand van de kosten die de gemeente zou maken als de cliënt met het collectief vraagafhankelijk vervoer zou reizen.

2.Het tarief voor individuele rolstoeltaxikosten wordt bepaald op basis van het tarief dat door zorgverzekeraars vergoed wordt voor rolstoeltaxivervoer op grond van de Zorgverzekeringswet. 3.Voor instellingenvervoer georganiseerd vanuit de cliënt, wordt de hoogte van het pgb berekend aan de hand van een tarief van € 0,19 per kilometer. Het aantal kilometers wordt berekend, uitgaande van het aantal noodzakelijk vervoersbewegingen voor de persoon die de cliënt brengt en haalt. Artikel 18 Persoonsgebonden budget wonen De hoogte van het pgb voor een bouwkundige of woontechnische woonvoorziening wordt vastgesteld aan de hand van het bedrag van de door het college geaccepteerde offerte van een door de gemeente Rheden gecontracteerde leverancier, die de goedkoopst compenserende voorziening kan leveren. Artikel 19 Persoonsgebonden budget voor dienstverlening 1.Bij de vaststelling van de hoogte van het pgb voor dienstverlening wordt onderscheid gemaakt tussen: 1. het tarief voor gekwalificeerde hulp. Tot deze groep behoren personen die: a. werkzaam zijn bij een instelling die ten aanzien van de uit het pgb te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staan in het Handelsregister (conform artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007), en die beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken; b. aangemerkt zijn als Zelfstandige zonder personeel en de beschikking hebben over een beschikking geen loonheffingen (BGL). Daarnaast moeten ze ten aanzien van de uit het pgb te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staan in het Handelsregister (conform artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007) en beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor	3. Het tarief voor individuele taxikosten bedraagt maximaal het geldende tarief op basis van de Regeling maximumtarief en bekendmaking tarieven taxivervoer, waarbij het uitgangspunt geldt dat in totaal 1500 kilometer op jaarbasis binnen de eigen leef- en woonomgeving moet kunnen worden gereisd. 4. Het tarief voor dienstverlening bedraagt maximaal het tarief voor gecontracteerde ondersteuning in natura, als het gaat om personen die werkzaam zijn bij een instelling die ten aanzien van de uit het pgb te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staan in het Handelsregister (conform artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007), en die beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken; 5. Het tarief voor dienstverlening bedraagt maximaal 85% van het tarief voor gecontracteerde ondersteuning in natura, als het gaat om personen die aangemerkt zijn als Zelfstandige zonder personeel. Daarnaast moeten ze ten aanzien van de uit het pgb te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staan in het Handelsregister (conform artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007) en beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken; 6. Het tarief voor dienstverlening bedraagt het minimum uurloon, inclusief vakantiebijslag, zoals bedoeld in de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag voor een persoon van 21 jaar of ouder met een 36-urige werkweek, als het gaat om hulp uit het sociale netwerk zoals bedoeld in artikel 2 onderdeel b Uitvoeringsregeling. 7. Het tarief voor dienstverlening bedraagt het minimum uurloon, inclusief vakantiebijslag, zoals bedoeld in de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag voor een persoon van 21 jaar of ouder met een 36-urige werkweek, als het gaat om personen die niet uit het sociale netwerk komen, maar ook niet voldoen aan het bepaalde in lid 4 en 5. 8. Indien op basis van het pgb-plan als bedoeld in artikel 10 een passende en toereikende voorziening voor een lager tarief kan worden ingekocht, wordt het in lid 1 t/m lid 5 bedoelde tarief hierop aangepast. 9. Indien het op basis van lid 1 t/m lid 5 vastgestelde pgb in een individueel geval onvoldoende is om de aangewezen voorziening

uitoefening van de desbetreffende taken; 2. ongekwalificeerde hulp. Tot deze groep behoren personen die: a. werkzaam zijn bij een instelling of zelfstandige zonder personeel zijn als bedoeld in het eerste lid, onder a, maar die niet beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken; b. behoren tot het sociaal netwerk van cliënt en die niet voldoen aan het bepaalde in het eerste lid, onder a. 2.De hoogte van het pgb voor gekwalificeerde hulp bedoeld in het eerste lid, aanhef en onderdeel a, onder 1, is gelijk aan het tarief voor gecontracteerde ondersteuning in natura, tenzij op basis van budgetplan van de cliënt passende en toereikende ondersteuning voor een lager tarief kan worden ingekocht. 3.De hoogte van het pgb voor gekwalificeerde hulp bedoeld in het eerste lid, aanhef en onderdeel a, onder 2, is gelijk aan 85% van het tarief als bedoeld in het tweede lid, tenzij op basis van budgetplan van de cliënt passende en toereikende ondersteuning voor een lager tarief kan worden ingekocht. Omdat het administratieve proces omtrent een pgb minder lasten met zich mee brengt en de regie bij de inwoner ligt, zijn er voor een pgb minder overheadkosten, namelijk 12%. Daarnaast is het risico als overheidsorganisatie laag, dit is 3%. 4.De hoogte van het pgb voor ongekwalificeerde hulp is gelijk aan het minimum uurloon, inclusief vakantiebijslag, zoals bedoeld in de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag voor een persoon van 22 jaar of ouder met een 36-urige werkweek, tenzij op basis van budgetplan van de cliënt passende en toereikende ondersteuning voor een lager tarief kan worden ingekocht. 5.Als de ondersteuning geboden wordt door een bloed- of aanverwant in de 1e of 2e graad van de budgethouder, is altijd sprake van ongekwalificeerde hulp. 6.Voorwaarde voor toekenning van een pgb voor dienstverlening is dat zowel de gekwalificeerde als de niet-gekwalificeerde hulp desgevraagd kunnen beschikken over een	te kunnen inkopen, wordt het tarief zodanig aangepast dat de hulp hiermee bij tenminste één aanbieder kan worden ingekocht.

Verklaring omtrent het gedrag, met uitzondering van bloed- en aanverwanten van cliënt in de eerste en tweede graad. 7.De volgende kosten zijn uitgesloten voor vergoeding vanuit een pgb: 1. kosten voor bemiddeling; 2. kosten voor tussenpersonen of belangenbehartigers; 3. kosten voor het voeren van een pgb-administratie; 4. kosten voor ondersteuning bij het aanvragen en beheren van een pgb; 5. kosten voor feestdagenuitkering en een eenmalige uitkering. 8.Loondoorbetaling bij ziekte, vervanging bij ziekte en claims zijn verzekerd via de Sociale Verzekeringsbank (SVB). 9.Het college kan nadere regels stellen over de hoogte van het pgb.	
Artikel 20 Aanvullende criteria pgb Als een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening, maar de ondersteuning zelf wenst in te kopen door middel van een pgb, dient de cliënt daartoe een pgb-plan in volgens een door het college ter beschikking gesteld format, waarbij de cliënt aangeeft: 1. wat hij met het pgb wenst in te kopen en welk resultaat hij wenst te behalen; 2. de motivatie waarom hij de ondersteuning in de vorm van een pgb wenst te ontvangen; 3. hoe hij de ondersteuning wenst te organiseren en de voorgenomen uitvoerder van de maatwerkvoorziening; 4. op welke wijze de kwaliteit van de ondersteuning is gewaarborgd in het geval van informele hulp; a. de hulpverlener dient een verklaring omtrent gedrag (niet ouder dan twee jaar) te kunnen overleggen, met uitzondering van bloed- en aanverwanten van de cliënt in de eerste en tweede graad; b. de hulpverlener kan de grenzen van het eigen kunnen en bevoegdheden inschatten en kan aangeven wanneer professionele of specialistische hulp nodig is; c. de hulpverlener heeft aangegeven dat de zorg aan de budgethouder voor hem niet tot overbelasting leidt; en	Artikel 10 pgb-plan 1. Als een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening, maar de ondersteuning zelf wenst in te kopen met een pgb, dient de cliënt daartoe een pgb-plan in volgens een door het college ter beschikking gesteld format. 2. Het college kan bij nadere regels bepalen welke eisen er gesteld worden aan de inhoud van een pgb-plan.

d. de hulpverlener werkt actief samen met andere hulpverleners wanneer sprake is van een bedreiging van de veiligheid of welzijn van de cliënt; 5. een onderbouwde begroting.	
Artikel 21 Financiële tegemoetkoming 1.Het college kan een maatwerkvoorziening verstrekken in de vorm van een financiële tegemoetkoming in de kosten van een voorziening. 2.De hoogte van de financiële tegemoetkoming wordt gemaximeerd op een bedrag van € 500,00 per jaar. Overschrijden de kosten van de maatwerkvoorziening dit maximumbedrag, dan wordt de maatwerkvoorziening verstrekt in natura of in de vorm van een pgb. 3.Uitbetaling van de financiële tegemoetkoming vindt plaats op declaratiebasis.	Artikel 13 Financiële tegemoetkoming Een cliënt komt in aanmerking voor een financiële tegemoetkoming als dit een passende bijdrage levert aan de zelfredzaamheid en participatie en het om de kosten voor verhuizen en herinrichting gaat. De hoogte is gebaseerd op marktonderzoek naar de kosten voor verhuizing en de Nibud-normen voor stoffering. Het college legt de hoogte vast in de nadere regels.
Artikel 22a Financiële tegemoetkoming meerkosten Het college kan ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie op aanvraag een financiële tegemoetkoming verstrekken aan ingezetenen die als gevolg van een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen aannemelijke meerkosten hebben. Het college stelt nadere regels over de gevallen waarin een financiële tegemoetkoming kan worden verstrekt, de berekening van de hoogte en de wijze van verstrekking van de tegemoetkoming.	Artikel 20 Tegemoetkoming meerkosten personen met een beperking of chronische problemen 1. Het college kan ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie op aanvraag een financiële tegemoetkoming voor medisch afval en/of voor een maaltijdservice verstrekken aan ingezetenen die als gevolg van een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen aannemelijke meerkosten hebben en beschikken over een Gelrepas. 2. Het college stelt nadere regels over de gevallen waarin een financiële tegemoetkoming kan worden verstrekt, de berekening van de hoogte en de wijze van verstrekking van de tegemoetkoming.
Artikel 23 Bijdrage in de kosten maatwerkvoorzieningen 1.Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening in natura dan wel een pgb zolang de cliënt gebruikmaakt van de maatwerkvoorziening in natura of gedurende de periode waarvoor het pgb wordt verstrekt. 2.Voor de maatwerkvoorziening in de vorm van een financiële tegemoetkoming is de cliënt geen bijdrage in de kosten verschuldigd. 3.In afwijking van het eerste lid is geen eigen bijdrage verschuldigd voor de volgende maatwerkvoorzieningen: 1. rolstoelvoorzieningen;	Artikel 14 Abonnementstarief voor maatwerkvoorzieningen en algemene voorzieningen 1. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening in natura of een pgb zolang de cliënt van de maatwerkvoorziening gebruik maakt of gedurende de periode waarvoor het pgb wordt verstrekt. 2. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor de algemene voorziening Hulp bij het huishouden. 3. De hoogte van de bijdrage voor de in lid 1 en lid 2 genoemde voorzieningen bedraagt voor een of meerdere voorzieningen tezamen € 19,-

2. kindvoorzieningen, waaronder woningaanpassingen; 3. voorziening in de verhuis- en herinrichtingskosten; 4. transferhulpmiddelen (zoals tilliften); 5. woonvoorzieningen die voorzien in toegankelijkheid van de woning. 4.De bijdrage in de kosten overstijgt niet de kostprijs van de voorziening. 5.De kostprijs van een maatwerkvoorziening in natura of een pgb is gelijk aan de kosten die het college voor de desbetreffende maatwerkvoorziening of het pgb zelf maakt. 6.De bedragen en percentages die gelden voor een bijdrage in de kosten voor een maatwerkvoorziening zijn gelijk aan de maximale bedragen en percentages opgenomen in het uitvoeringsbesluit Wmo 2015. 7.Voor deelname aan het collectief vraagafhankelijk vervoer is cliënt naast de bijdrage in de kosten een reizigersbijdrage verschuldigd. De hoogte hiervan wordt vastgesteld door het college en is niet hoger dan het Openbaar Vervoer-tarief voor vervoer met een OV-chipkaart. Artikel 24a Basistarief en maximum aantal uur algemene voorziening Hulp bij het huishouden 1. De kostprijs voor de algemene voorziening Hulp bij het huishouden bedraagt € 24,57 per uur in 2019. Jaarlijks vindt een indexering plaats aan de hand van de Overheidsbijdrage in de Arbeidskosten (OVA), als percentage gepubliceerd door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Daarbij wordt steeds het definitieve percentage in het voorgaand kalenderjaar voor indexering van het komende kalenderjaar gebruikt. 2. De algemene voorziening Hulp bij het huishouden is gemaximeerd tot 1,5 uur per week. Als de cliënt meer dan 1,5 uur per week aan uren voor overname van de lichte en/of zware huishoudelijke taken nodig heeft kan de cliënt aanvullend op de algemene voorziening in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening.	per maand voor de ongehuwde cliënt of de gehuwde cliënt tezamen. 4. In afwijking van lid 1 is geen eigen bijdrage verschuldigd voor de volgende maatwerkvoorzieningen: 1. rolstoelvoorzieningen; 2. kindvoorzieningen, uitgezonderd woningaanpassingen; 3. voorziening in de verhuis- en herinrichtingskosten; 4. bemoeizorg 5. In afwijking van artikel 2.1.4a lid 4 van de wet is voor deelname aan het collectief vervoer een reizigersbijdrage verschuldigd. De hoogte is gelijk aan het openbaar vervoer tarief voor vervoer met een OV-chipkaart. 6. De hoogte van de bijdrage voor een hulpmiddel, woningaanpassing, de in lid 5 genoemde maatwerkvoorziening voor vervoer en de in lid 2 genoemde algemene voorziening, overstijgt niet de kostprijs van de voorziening. 7. De kostprijs van een maatwerkvoorziening in natura of een pgb is gelijk aan de kosten die het college voor de desbetreffende maatwerkvoorziening of het pgb zelf maakt. 8. De kostprijs van een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb is gelijk aan de hoogte van het pgb. 9. De kostprijs van de in lid 2 genoemde algemene voorziening is gelijk aan de kosten die het college voor de betreffende voorziening per cliënt maakt. 10. De bijdrage voor een maatwerkvoorziening of pgb ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige cliënt is verschuldigd door de onderhoudsplichtige ouders, daaronder begrepen degene tegen wie een op artikel 394 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek gegrond verzoek is toegewezen, en degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over een cliënt.
Artikel 24 Bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen Voor de volgende algemene voorzieningen is de cliënt een bijdrage verschuldigd:	- (verwerkt in artikel 14 en artikel 20)

1. De maaltijdservice: € 5,00 tot € 10,00 per maaltijd, afhankelijk van de maaltijdkeuze van cliënt. 2. Hulp bij het huishouden: de cliënt die gebruikmaakt van de algemene voorziening Hulp bij het huishouden is hiervoor een eigen bijdrage verschuldigd per maand dat de cliënt hiervan gebruikmaakt. De eigen bijdrage is in 2019 € 17,50 en in 2020 € 19,00 per maand. De hoogte van de eigen bijdrage is vanaf 2020 altijd gelijk aan het abonnementstarief voor maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.1.4 en 2.1.4a van de wet van 24 april 2019 tot wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 inzake de bijdrage voor maatschappelijke ondersteuning en de beoordeling voor de verstrekking van de maatwerkvoorziening.	
Artikel 25 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning 1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, door in elk geval: 1. het afstemmen van voorzieningen op de persoonlijke situatie van de cliënt; 2. het afstemmen van voorzieningen op andere vormen van zorg; 3. erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van voorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard; 4. de zelfredzaamheid van de cliënt en het vermogen om te participeren te stimuleren, en aldus zorgafhankelijkheid te verminderen. 2.Het college kan bij nadere regeling bepalen welke verdere eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen. 3.Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de op basis van het eerste en tweede lid gestelde eisen door periodieke overleggen met de aanbieders, een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek en het zo nodig in overleg met de cliënt ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen. 4.Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden wijst het college	Artikel 15 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning 1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, door: 1. het afstemmen van voorzieningen op de persoonlijke situatie van de cliënt; 2. het afstemmen van voorzieningen op andere vormen van zorg en ondersteuning; 3. erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van voorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard; 4. voor zover van toepassing, erop toe te zien dat de kwaliteit van de voorzieningen en de deskundigheid van beroepskrachten tenminste voldoen aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor de in de toepasselijke sector erkende keurmerken; 5. de zelfredzaamheid van de cliënt en het vermogen om te participeren te stimuleren, en aldus zorgafhankelijkheid te verminderen. 2. Het college kan bij nadere regels bepalen welke verdere eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen. 3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders, een jaarlijks

aanbieders van een voorziening erop om overeenkomstig de betreffende privacywetgeving zorg te dragen voor de bescherming van de privacy van de cliënten afkomstig uit de gemeente Rheden.	cliëntervaringsonderzoek, en het zo nodig in overleg met de cliënt ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen. 4. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden wijst het college aanbieders van een voorziening erop om overeenkomst, de betreffende privacywetgeving zorg te dragen voor de bescherming van cliënten afkomstig uit de gemeente Rheden.
Artikel 26 Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden 1. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren diensten, in ieder geval rekening met: 1. de aard en omvang van de te verrichten taken; 2. de voor de sector toepasselijke cao-schalen in relatie tot de zwaarte van de functie; 3. een redelijke toeslag voor overheadkosten; 4. een voor de sector reële mate van non-productiviteit van het personeel als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg; 5. kosten voor bijscholing van het personeel; 6. de professionele standaard. 2.Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren overige voorzieningen, in ieder geval rekening met: 1. de marktprijs van de voorziening; en 2. de eventuele extra taken die in verband met de voorziening van de leverancier worden gevraagd, zoals: a. aanmeten, leveren en plaatsen van de voorziening; b. instructie over het gebruik van de voorziening; c. onderhoud van de voorziening; en d. verplichte deelname in bepaalde samenwerkingsverbanden (bijvoorbeeld wijkteams).	Artikel 21 Verhouding prijs en kwaliteit levering dienst door derden 1. Ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een dienst door een derde als bedoeld in artikel 2.6.4 van de wet en de eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van de dienst stelt het college vast: 1. een vaste prijs, die geldt voor een inschrijving als bedoeld in de Aanbestedingswet 2012 en het aangaan van een overeenkomst met derde; of 2. een reële prijs die geldt als ondergrens voor: a. een inschrijving en het aangaan van een overeenkomst met de derde, en b. de vaste prijs, bedoeld in onderdeel a. 2. Het college stelt de prijzen, als bedoeld in lid 1, vast: 1. overeenkomstig de eisen aan de kwaliteit van die dienst, waaronder de eisen aan de deskundigheid van de beroepskracht, bedoeld in artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel c van de wet, en 2. rekening houdend met de continuïteit in de hulpverlening, bedoeld in artikel 2.6.5 lid 2 van de wet, tussen degenen aan wie de dienst wordt verstrekt en de betrokken hulpverleners. 3. Het college baseert de vaste prijs of de reële prijs onder andere op de volgende kostprijselementen: 1. de kosten van de beroepskracht; 2. redelijke overheadkosten; 3. kosten voor niet-productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte, scholing, werkoverleg; 4. reis- en opleidingskosten; 5. indexatie van de reële prijs voor het leveren van een dienst;

	6. overige kosten als gevolg van door de gemeente gestelde verplichtingen voor aanbieders waaronder rapportageverplichtingen en administratieve verplichtingen. 4. Het college kan lid 1 onderdeel b, buiten beschouwing laten indien bij de inschrijving aan de derde de eis wordt gesteld een prijs voor de dienst te hanteren die gebaseerd is op hetgeen gesteld is in lid 2 en lid 3. Daarover legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad. 5. Het college bepaalt met welke derde als bedoeld in lid 1 hij een overeenkomst aangaat.
Artikel 27 Meldingsregeling calamiteiten en geweld 1. Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweldsincidenten bij de verstrekking van een voorziening door een aanbieder en wijst een toezichthoudend ambtenaar aan. 2. Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening onverwijld aan de toezichthoudend ambtenaar. 3. De toezichthoudend ambtenaar in dienst van de GGD, als bedoeld in artikel 6.1 van de wet, doet onderzoek naar de calamiteiten en geweldsincidenten en adviseert het college over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld. 4. Het college kan bij nadere regeling bepalen welke verdere eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening.	Artikel 16 Meldingsregeling calamiteiten en geweld 1. Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening door een aanbieder en wijst een toezichthoudend ambtenaar aan. 2. Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening onverwijld aan de toezichthoudend ambtenaar. 3. De toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1, van de wet, doet onderzoek naar de calamiteiten en geweldsincidenten en adviseert het college over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld. 4. Het college kan bij nadere regeling bepalen welke verdere eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij verstrekking van een voorziening.
Artikel 28 Bestrijding oneigenlijk gebruik, misbruik en niet-gebruik van een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget 1. Het college zorgt voor een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de wet, waaronder de bestrijding van misbruik, oneigenlijk gebruik en niet-gebruik van deze wet. 2.Het college stelt handhavingsbeleid vast, waarin beleidsuitgangspunten en -prioriteiten worden aangegeven. 3.Het college stelt ter nadere uitvoering van de handhaving een handhavingsuitvoeringsplan vast met inachtneming van het gestelde in het handhavingsbeleidskader.	Artikel 17 Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen maatwerkvoorzieningen en pgb’s en misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet 1. Het college informeert cliënten of hun vertegenwoordiger in begrijpelijke bewoordingen over de rechten en plichten die aan het ontvangen van een maatwerkvoorziening of pgb zijn verbonden en over de mogelijke gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet. 2. De cliënt heeft een inlichtingenplicht richting het college zoals bedoeld in artikel 2.3.8 van de wet. 3. Het college kan een beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet herzien dan wel

4.Dit handhavingsuitvoeringsplan omvat in elk geval de wijze van preventie en bestrijding van fraude, oneigenlijk gebruik en misbruik van de wet alsmede welke handhavingsinstrumenten daartoe worden ingezet en de wijze waarop deze worden toegepast. 5.Het college informeert cliënten of hun (wettelijke) vertegenwoordiger in begrijpelijke bewoordingen over de rechten en plichten die aan het ontvangen van een maatwerkvoorziening of pgb zijn verbonden en over de mogelijke gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet. 6.Het college onderzoekt, al dan niet steekproefsgewijs, het gebruik van maatwerkvoorzieningen en pgb's met het oog op de beoordeling van de kwaliteit en recht- en doelmatigheid daarvan en rapporteert jaarlijks aan de gemeenteraad over de uitvoering, de resultaten en de effecten op het gebeid van handhaving in relatie tot de beleidsuitgangspunten en -prioriteiten zoals vastgelegd in het handhavingsbeleidskader. Artikel 29 Herziening, intrekking en terugvordering 1.Degene aan wie krachtens deze verordening een maatwerkvoorziening is verstrekt, is verplicht op verzoek of onverwijld uit eigen beweging aan het college mededeling te doen van feiten en omstandigheden waarvan hun redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing aangaande een maatwerkvoorziening. 2.Het college kan een besluit, genomen op grond van deze verordening, beëindigen, wijzigen, herzien of intrekken als het college vaststelt dat: a.de cliënt en/of diens (wettelijke) vertegenwoordiger onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid; b.de cliënt niet langer op de maatwerkvoorziening of het daarmee samenhangende pgb is aangewezen; c.de maatwerkvoorziening of het daarmee samenhangende pgb niet meer toereikend is te achten; d.de cliënt niet voldoet aan de voorwaarden van de maatwerkvoorziening of het daarmee samenhangende pgb; of	intrekken als sprake is van een of meerdere omstandigheden als bedoeld in artikel 2.3.10 van de wet. 4. Een beslissing tot verlening van een pgb kan worden ingetrokken als blijkt dat het pgb binnen drie maanden na toekenning niet is aangewend voor de bekostiging van de voorziening waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden. 5. Het college kan op basis van artikel 2.4.1 van de wet de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten pgb. 6. Het college kan een terug te vorderen bedrag als bedoeld in lid 5 verrekenen met betalingen op grond van de wet, die nog uitgekeerd moeten worden. 7. Het college kan de Sociale verzekeringsbank gemotiveerd verzoeken om betalingen uit het pgb voor ten hoogste dertien weken geheel of gedeeltelijk op te schorten als duidelijk is dat de cliënt het pgb in die periode anders ten onrechte kan inzetten. Het college stelt de cliënt aan wie het pgb is verstrekt schriftelijk op de hoogte van dit verzoek. Artikel 18 Onderzoek naar kwaliteit en recht- en doelmatigheid maatwerkvoorzieningen en pgb's 1. Het college onderzoekt periodiek, al dan niet steekproefsgewijs, het gebruik van maatwerkvoorzieningen en pgb's met het oog op de beoordeling van de kwaliteit en recht- en doelmatigheid daarvan. 2. Het college kan nadere regels stellen met betrekking tot deze controle.

e.de cliënt de maatwerkvoorziening of het daarmee samenhangende pgb niet of voor een ander doel gebruiken dan waarvoor het is bestemd. 3.Als het college een besluit op grond van het tweede lid aanhef en onder a heeft herzien of ingetrokken, kan het college de geldswaarde vorderen van de teveel of ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het teveel of ten onrechte genoten pgb. Artikel 30 Controle 1.Het college kan, al dan niet steekproefsgewijs, onderzoek doen naar het gebruik van maatwerk en algemene voorzieningen met het oog op de beoordeling van de kwaliteit en de recht- en doelmatigheid. 2.Het college kan nadere regels stellen met betrekking tot deze controle.	
Artikel 31 Jaarlijkse waardering mantelzorgers 1. Mantelzorgers van cliënten in de gemeente kunnen door middel van een melding bij het college voor het ontvangen van een jaarlijkse blijk van waardering in aanmerking worden gebracht. 2. Deze blijk van waardering bestaat uit de dag van de mantelzorg, die jaarlijks georganiseerd wordt.	Artikel 19 Jaarlijkse waardering mantelzorgers 1. Mantelzorgers van cliënten in de gemeente kunnen door middel van een melding bij het college voor het ontvangen van een jaarlijkse blijk van waardering in aanmerking worden gebracht. 2. De jaarlijkse blijk van waardering bestaat uit: een uitnodiging voor de dag van de mantelzorger, die jaarlijks georganiseerd wordt.
Artikel 32 Klachtregeling 1. Voor de afhandeling van klachten van cliënten -of anderen die namens de cliënt betrokken zijn geweest bij de procedure zoals bedoeld in hoofdstuk 2- die betrekking hebben op gedragingen jegens cliënt van het college of de voor haar werkzame personen bij de afhandeling van meldingen en aanvragen als bedoeld in hoofdstuk 2 van deze verordening, hanteert het college de klachtenregeling zoals vastgesteld in de Verordening interne afhandeling klachten. 2. Aanbieders stellen een regeling vast voor de afhandeling van klachten van cliënten ten aanzien van alle voorzieningen. 3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de klachtregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders.	Artikel 25 Klachtregeling 1. Het college stelt een regeling vast voor afhandeling van klachten van cliënten die betrekking hebben op de wijze van afhandeling van meldingen, verzoeken en aanvragen als bedoeld in deze verordening. 2. Aanbieders stellen een regeling vast voor de afhandeling van klachten van cliënten ten aanzien van alle voorzieningen. 3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de klachtregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.
Artikel 33 Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning 1. Aanbieders stellen een regeling vast voor de medezeggenschap van cliënten over	Artikel 26 Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning 1. Aanbieders stellen een regeling vast voor de medezeggenschap van cliënten over

voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn waar het betreft geleverde diensten of voorzieningen. 2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de medezeggenschapsregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.	voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn ten aanzien van alle voorzieningen. 2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de medezeggenschapsregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.
Artikel 34 Betrekking van ingezetenen bij het beleid 1. Het college betrekt ingezetenen van de gemeente, waaronder in ieder geval cliënten of hun (wettelijke) vertegenwoordigers, bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning, overeenkomstig de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet gestelde regels met betrekking tot de wijze waarop inspraak wordt verleend. 2. Het college stelt ingezetenen van de gemeente, waaronder in ieder geval cliënten of hun (wettelijke) vertegenwoordigers, vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning te doen, advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende maatschappelijke ondersteuning, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen. 3. Het college stelt nadere regels vast ter uitvoering van het tweede lid en de overige onderwerpen als genoemd in artikel 2.1.3, derde lid, van de wet.	Artikel 27 Betrekken van ingezetenen bij het beleid 1. Het college stelt ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning te doen, vroegtijdig gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende maatschappelijke ondersteuning, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen. 2. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie. 3. Het college kan nadere regels vaststellen ter uitvoering van lid 1 en lid 2.
Artikel 35 Privacy 1. Het college verwerkt geen gegevens betreffende een cliënt, tenzij dit voor de uitvoering van de wet noodzakelijk is. 2. Het college verwerkt geen persoonsgegevens betreffende een cliënt zonder daartoe van de cliënt toestemming te verkrijgen. 3. In afwijking van het tweede lid kan het college persoonsgegevens van een cliënt verwerken zonder daartoe de toestemming van die cliënt te hebben verkregen, wanneer daarmee tegemoetgekomen wordt aan een spoedeisend belang van de cliënt of een wettelijke bevoegdheid bestaat om te mogen handelen zonder toestemming.	2. (de privacyregels volgen uit de AVG)

4. Het college beveiligt de persoonsgegevens die zijn verkregen ten behoeve van de uitvoering van de wet deugdelijk en adequaat.	
Artikel 36 Jeugdwet 1.Het college draagt zorg voor een goede afstemming van voorzieningen op grond van deze verordening en voorzieningen op grond van de Jeugdwet. 2.In het kader van deze voorgenoemde verantwoordelijkheden van het college wisselen consulenten jeugd en consulenten Wmo persoonsgegevens uit indien dat noodzakelijk is en daar een grondslag voor is. 3.Het college draagt zorg voor de continuïteit van zorg onder zijn verantwoordelijkheid wanneer de jeugdige de leeftijd van 18 jaar bereikt.	Artikel 23 Afstemming met Jeugdwet 1. Het college draagt zorg voor een goede afstemming van voorzieningen op grond van deze verordening en voorzieningen op grond van de Jeugdwet. 2. In het kader van deze voorgenoemde verantwoordelijkheden van het college wisselen consulenten jeugd en consulenten Wmo persoonsgegevens uit indien dat noodzakelijk is en cliënt daar ondubbelzinnige toestemming voor geeft. 3. Het college draagt zorg voor de continuïteit van de zorg onder zijn verantwoordelijkheid wanneer de jeugdige de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt.
Artikel 37 Voorzieningen werk en inkomen 1.Het college draagt zorg voor een goede afstemming van voorzieningen op grond van deze verordening en (re-integratie)voorzieningen op grond van de Participatiewet, waaronder leerwerktrajecten. 2.In het kader van deze voorgenoemde verantwoordelijkheden van het college wisselen consulenten Wmo en consulenten werk en inkomen persoonsgegevens uit indien dat noodzakelijk is en daar een grondslag voor is.	Artikel 24 Afstemming met de Participatiewet 1. Het college draagt zorg voor een goede afstemming van voorzieningen op grond van deze verordening en (re-integratie) voorzieningen op grond van de Participatiewet, waaronder leerwerktrajecten. 2. In het kader van de voorgenoemde verantwoordelijkheden van het college wisselen consulenten Wmo en consulenten Werk en Inkomen persoonsgegevens uit indien dat noodzakelijk is en cliënt daar ondubbelzinnige toestemming voor geeft.
Artikel 38 Evaluatie Het door het gemeentebestuur gevoerde beleid wordt in ieder geval eenmaal per twee jaar geëvalueerd. Indien de evaluatie daartoe aanleiding bestaat, kunnen het beleid en/of beleidsregels en/of nadere regels en/of het financieel besluit met inachtneming van de bevindingen van de evaluatie, worden aangepast. Het college zendt hiertoe in ieder geval telkens twee jaar na de inwerkingtreding van de verordening aan de gemeenteraad een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de verordening in de praktijk.	Artikel 28 evaluatie 1. Het door het gemeentebestuur gevoerde beleid wordt eenmaal per twee jaar geëvalueerd. Het college zendt hiertoe telkens twee jaar na de inwerkingtreding van de verordening aan de gemeenteraad een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de verordening in de praktijk. 2. Indien hier aanleiding toe bestaat, kan het beleid en/of de beleidsregels, en/of de nadere regels en/of het financieel besluit met inachtneming van de bevinden van de evaluatie worden aangepast.
Artikel 39 Hardheidsclausule Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de cliënt afwijken van de bepalingen van deze verordening indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.	Artikel 29 Hardheidsclausule Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de cliënt afwijken van de bepalingen van deze verordening indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 40 Intrekking oude verordening en overgangsrecht 1. De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rheden 2015 wordt, met inachtneming van het bepaalde in het tweede, derde en vierde lid van dit artikel ingetrokken, met ingang van inwerkingtreding van deze verordening. 2. Een cliënt houdt recht op een lopende voorziening verstrekt op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rheden 2015, totdat het college een nieuw besluit heeft genomen waarbij het besluit waarmee deze voorziening is verstrekt, wordt ingetrokken. 3. Aanvragen die zijn ingediend onder de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rheden 2015, en waarop nog niet is beslist bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld krachtens deze verordening. 4. Op bezwaarschriften tegen een besluit op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rheden 2015, wordt beslist met inachtneming van die verordening.	Artikel 30 Intrekking oude verordening en overgangsrecht 1. De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rheden 2019 wordt ingetrokken. 2. Een cliënt houdt recht op een lopende voorziening verstrekt op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rheden 2019, totdat het college een nieuw besluit heeft genomen waarbij het besluit waarmee deze voorziening is verstrekt, wordt ingetrokken. 3. Aanvragen die zijn ingediend onder de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rheden 2019 en waarop nog niet is beslist bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld conform deze verordening. 4. Het beslissen op bezwaarschriften tegen besluiten op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rheden 2019, gebeurt op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rheden 2019 die daarvoor zijn geldigheid behoudt. 5. Van lid 4 kan ten gunste van de cliënt worden afgeweken.
Artikel 41 Indexering Het college kan jaarlijks per 1 januari de in het kader van deze verordening en het op deze verordening berustende gemeentelijk Besluit maatschappelijke ondersteuning geldende bedragen aanpassen aan de hand van de Overheidsbijdrage in de arbeidsontwikkeling.	-
Artikel 42 Inwerkingtreding en citeertitel 1. Deze verordening treedt in werking de dag na bekendmaking en werkt terug tot en met 1 februari 2019. 2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rheden 2019.	Artikel 31 Inwerkingtreding en citeertitel 1. Deze verordening treedt in werking de dag na bekendmaking. 2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rheden 2023.
-	Toelichting (toegevoegd)

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Rozendaal;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12 maart 2019, nummer MJ-19-06;

Gelet op artikel 2 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;

Overwegende dat:

- burgers een eigen verantwoordelijkheid dragen voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven;
- van burgers verwacht mag worden dat zij elkaar daarin naar vermogen bijstaan;
- burgers die zelf, dan wel samen met personen in hun omgeving onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie, een beroep moeten kunnen doen op ondersteuning door de gemeente, zodat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen;
- het noodzakelijk is om regels vast te stellen ter uitvoering van het beleidsplan als bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet met betrekking tot de ondersteuning bij de versterking van de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, beschermd wonen en opvang;
- het noodzakelijk is om de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking te bevorderen en daarmee bij te dragen aan het realiseren van een inclusieve samenleving.

BESLUIT

Vast te stellen: de navolgende

Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2019

HOOFDSTUK 1: BEGRIPPEN

Artikel 1. Begripsbepalingen

1. In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
   a. *Algemeen gebruikelijke voorziening:* een voorziening waarvan gelet op de omstandigheden, aannemelijk is dat de cliënt daarover, ook als hij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken;
   b. *Andere voorziening:* voorziening anders dan in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
   c. *Bijdrage in de kosten:* bijdrage als bedoeld in artikel 2.1.4, eerste lid, van de wet;
   d. *Budgethouder:* de cliënt aan wie een pgb is toegekend;
   e. *Cliënt:* een klant aan wie een Wmo product of dienst wordt geleverd;
   f. *Hoofdverblijf:* de woonruimte, bestemd en geschikt voor permanente bewoning, waar de persoon met beperkingen zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft;

- en in de gemeentelijke basisadministratie staat ingeschreven;
- dan wel zal staan ingeschreven; dan wel
- het feitelijke woonadres indien de persoon met beperkingen met een briefadres is ingeschreven.

g. *Hulpvraag:* behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de Wmo 2015;
h. *Ingezetene:* cliënt die hoofdverblijf heeft in de gemeente Rozendaal;
i. *Instellingsvervoer:* vervoer van en naar de Wmo geïndiceerde ondersteuning zoals dagbesteding en groepsactiviteiten;
j. *Integraal plan:* het integraal plan geeft vorm en inhoud aan de inrichting van de benodigde ondersteuning en omvat tevens het onderzoeksverslag;
k. *Melding:* kenbaar maken van de hulpvraag om maatschappelijke ondersteuning aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de Wmo 2015;
l. *Onderzoeksverslag:* verslag van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, vierde lid, van de Wmo 2015;
m. *Persoonlijk plan:* plan waarin de cliënt de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2 lid 4 Wmo 2015 onderdelen a tot en met g van de wet beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest is aangewezen;
n. *Persoonsgebonden budget (pgb):* het persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 2.3.6 van de wet, wordt door het college aan een cliënt verstrekt wanneer de cliënt dit wenst en in staat is hier uitvoering aan te geven. Het pgb stelt de cliënt in staat de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, van derden te betrekken;
o. *Sociaal netwerk:* een familielid, huisgenoot, (voormalig) echtgenoot of mantelzorger of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt;
p. *Sociaal vervoer:* vervoer in het kader van sociale activiteiten en activiteiten verband houdend met de zelfredzaamheid. Bijvoorbeeld boodschappen halen, hobby's uitoefenen, contacten met het sociale netwerk, arts bezoeken;
q. *Uitvoeringsbesluit:* uitvoeringsbesluit Wmo 2015;
r. *Voorziening in natura:* een voorziening in natura is een voorziening die bestaat uit goederen of diensten, niet uit geld.
s. *Wet:* Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
t. *Wettelijke vertegenwoordiger:* een natuurlijk persoon of rechtspersoon die op grond van wettelijke bepalingen is aangewezen om op te treden in plaats van iemand die handelingsonbekwaam is handelingsonbekwaamheid.

2. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de wet, het uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en de Algemene wet bestuursrecht.

HOOFDSTUK 2: MELDING, ONDERZOEK EN AANVRAAG

Artikel 2. Melding

1. Een hulpvraag kan door of namens een cliënt vormvrij bij het college worden gemeld.

2. Het college bevestigt de ontvangst van de melding binnen twee werkdagen en maakt, indien nodig, zo spoedig mogelijk een afspraak voor een gesprek.
3. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de Wet treft het college na de melding onverwijld een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.

Artikel 3. Cliëntondersteuning

1. Het college draagt zorg voor de beschikbaarheid van kosteloze en onafhankelijke cliëntondersteuning.
2. Het college wijst de cliënt en zijn mantelzorger voor het onderzoek op de mogelijkheid gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning.

Artikel 4. Persoonlijk plan

1. Het college brengt de cliënt op de hoogte van de mogelijkheid om een persoonlijk plan als bedoeld in artikel 2.3.2, tweede lid, van de Wet op te stellen en stelt hem gedurende zeven dagen na de melding in de gelegenheid het plan te overhandigen waarin hij de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2., vierde lid, onderdelen a tot en met g, beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest is aangewezen. Het college betrekt het persoonlijk plan bij het onderzoek als bedoeld in artikel 6 van deze verordening.
2. Als de cliënt een persoonlijk plan als bedoeld in het eerste lid aan het college heeft overhandigd, betrekt het college dat plan bij het onderzoek als bedoeld in artikel 6 van deze verordening.

Artikel 5. Informatie en identificatie

1. De cliënt dan wel diens (wettelijke) vertegenwoordiger verschaft het college de gegevens en bescheiden die voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.
2. Bij het onderzoek, bedoeld in artikel 6 van deze verordening, stelt het college de identiteit van de cliënt vast aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht.

Artikel 6. Gesprek en onderzoek

1. Een gesprek maakt deel uit van het onderzoek, tenzij de hulpvraag genoegzaam bekend is. Het gesprek wordt gevoerd met de cliënt, dan wel zijn (wettelijke) vertegenwoordiger, voor zover mogelijk zijn mantelzorger en voor zover nodig zijn familie.
2. De factoren, genoemd in artikel 2.3.2, vierde lid, van de wet maken in ieder geval deel uit van het onderzoek en vormen de basis van het gesprek als bedoeld in het eerste lid. Deze factoren zijn:
   a. de behoeften, persoonskenmerken en de voorkeuren van de cliënt;
   b. de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te verbeteren of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
   c. de mogelijkheden om met mantelzorg of hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
   d. de behoefte aan maatregelen ter ondersteuning van de mantelzorger van de cliënt;
   e. de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, onderscheidenlijk de mogelijkheden om met

gebruikmaking van een algemene voorziening te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;

f. de mogelijkheden om door middel van samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde dienstverlening met het oog op de behoefte aan verbetering van zijn zelfredzaamheid, zijn participatie of aan beschermd wonen of opvang;
g. welke bijdragen in de kosten de cliënt met toepassing van het bepaalde bij of krachtens, verschuldigd zal zijn.

3. Tijdens het gesprek wordt aan de cliënt, dan wel diens (wettelijke) vertegenwoordiger, in begrijpelijke bewoordingen medegedeeld welke mogelijkheden bestaan om te kiezen voor een pgb en wat de gevolgen van die keuze zijn.
4. Het college informeert de cliënt over de gang van zaken bij het gesprek, diens rechten en plichten en de vervolgprocedure, vraagt de cliënt toestemming om zijn persoonsgegevens te verwerken.
5. Indien de gespreksvoorbereiding een afgerond beeld oplevert over de hulpvraag, kan het college in overleg met degene door, of namens wie de melding is gedaan, afzien van een gesprek.
6. Het college is bevoegd om, voor zover dit van belang kan zijn voor het onderzoek, degene door of namens wie een melding of aanvraag is ingediend of bij gebruikelijke hulp diens relevante huisgenoten:
   a. op te roepen in persoon te verschijnen op een door het college te bepalen plaats en tijdstip en hem te bevragen;
   b. op een door het college te bepalen plaats en tijdstip door een of meer daartoe aangewezen deskundigen te doen bevragen en/of onderzoeken.
7. Het college verstrekt de cliënt dan wel diens (wettelijke) vertegenwoordiger een schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek, middels een integraal plan of gespreksverslag.
8. Het college wijst de cliënt dan wel zijn (wettelijke) vertegenwoordiger op de mogelijkheid om een aanvraag in te dienen.

Artikel 7. Advisering

Het college kan een door hem daartoe aangewezen adviesinstantie om advies vragen indien:

a. het een melding of aanvraag betreft van een persoon die niet eerder een voorziening heeft gehad c.q. met wie niet eerder een gesprek als bedoeld in artikel 6 is gevoerd;
b. het een melding of aanvraag betreft van een persoon die wel eerder een voorziening heeft gehad of een gesprek zoals bedoeld in artikel 6 heeft gevoerd, maar waarvan de persoonlijke omstandigheden zodanig zijn veranderd dat die gewijzigde omstandigheden de noodzaak van een voorziening of de soort van voorziening kunnen beïnvloeden;
c. het college dat overigens gewenst vindt.

Artikel 8. Aanvraag

1. Een aanvraag voor een maatwerkvoorziening kan pas worden ingediend nadat het onderzoek is uitgevoerd, tenzij het onderzoek niet is uitgevoerd binnen zes weken na de ontvangst van de melding.

2. Een aanvraag kan door, of namens de cliënt door de (wettelijke) vertegenwoordiger, schriftelijk en ondertekend bij het college worden ingediend.
3. Een schriftelijke aanvraag kan worden ingediend door middel van een door het college vastgesteld aanvraagformulier.
4. Een voor akkoord ondertekend onderzoeksverslag als integraal plan, of ondertekend integraal plan, of in voorkomend geval, een ondertekend persoonlijk plan wordt door het college als complete aanvraag voor een maatwerkvoorziening beschouwd.
5. De ontvangst van de aanvraag wordt schriftelijk bevestigd.
6. De cliënt die een aanvraag doet voor een maatwerkvoorziening, verstrekt het college desgevraagd terstond een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht.
7. Als een cliënt zelf wenst in te kopen met een pgb, dient de cliënt daartoe een pgb-plan in zoals bedoeld in artikel 20 van deze verordening. Het pgb-plan geldt als een aanvraag voor een pgb.
8. De ontvangst van de aanvraag wordt schriftelijk bevestigd.

Artikel 9. Second opinion

1. Als de cliënt het niet eens is met de gang van zaken tijdens de procedure van het onderzoek, tussen de melding en aanvraag, dan heeft hij eenmalig de mogelijkheid tot een second opinion. Deze second opinion betekent een nieuw onderzoek met een andere gespreksvoerder.
2. Als de uitvoering van onderzoek in het kader van een second opinion een overschrijding van de onderzoekstermijn, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de Wmo 2015 met zich brengt, dan wordt cliënt hierover zo spoedig als mogelijk voorgelicht. Aan cliënt wordt tevens expliciet gevraagd in te stemmen met de verlenging van de onderzoekstermijn.

HOOFDSTUK 3: MAATWERKVOORZIENING

Artikel 10. Criteria voor een maatwerkvoorziening

1. Het college verstrekt een maatwerkvoorziening indien er sprake is van een noodzaak tot ondersteuning en de cliënt niet of niet volledig in staat is tot zelfredzaamheid of participatie door gebruik te maken van:
   a. eigen kracht en/of
   b. gebruikelijke hulp en/of
   c. mantelzorg en/of
   d. hulp van andere personen uit het sociale netwerk en/of
   e. algemeen gebruikelijke voorzieningen en/of
   f. algemene voorzieningen en/of
   g. andere voorzieningen.

2. Het college verstrekt een maatwerkvoorziening in de vorm van opvang/beschermd wonen als:
   a. de cliënt problemen heeft bij het zich handhaven in de samenleving; of
   b. de cliënt de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld;

c. voor zover de cliënt deze problemen niet kan wegnemen/verminderen door gebruik te maken van:
   1° eigen kracht en/of
   2° gebruikelijke hulp en/of
   3° mantelzorg en/of
   4° hulp van andere personen uit het sociale netwerk en/of
   5° voorliggende voorzieningen
   6° algemeen gebruikelijke voorzieningen en/of
   7° algemene voorzieningen en/of
   8° andere voorzieningen;
d. cliënt kan alleen voor een maatwerkvoorziening in aanmerking komen als de voorziening het goedkoopst compenserend is.

3. Als een maatwerkvoorziening noodzakelijk is ter vervanging van een eerder door het college verstrekte voorziening, wordt deze slechts verstrekt als de periode waarvoor de voorziening is verstrekt (de economische levensduur), is verstreken:
   a. tenzij de eerder verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen; of
   b. tenzij de cliënt geheel of gedeeltelijk tegemoet komt in de veroorzaakte kosten; of
   c. als de eerder verstrekte voorziening niet langer een oplossing biedt voor de behoefte van de cliënt aan maatschappelijke ondersteuning.

   Het college kan nadere regels stellen met betrekking tot de duur waarvoor voorzieningen worden verstrekt.

Artikel 11. Maatwerkvoorziening vervoer

1. Een cliënt kan in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening voor vervoer, indien cliënt vanwege zijn beperkingen:
   - geen gebruik kan maken van het Openbaar Vervoer;
   - geen gebruik kan maken van eigen vervoer;
   - onvoldoende of geen mogelijkheden heeft in de omgeving om in de behoefte te voorzien.
2. De maatwerkvoorziening voor sociaal vervoer stelt de cliënt in staat binnen de eigen woon- en leefomgeving (lokaal) een afstand van 1500 km per jaar te reizen.
3. Een maatwerkvoorziening voor verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving stelt cliënt in staat een afstand van 750 km per jaar af te leggen.
4. Beschikt cliënt over een maatwerkvoorziening voor vervoer in de directe woon- en leefomgeving, dan wordt de reisafstand bedoeld in het tweede lid gesteld op 750 km per jaar.
5. Als cliënt een aantoonbaar grotere vervoersbehoefte heeft dan bedoeld in het tweede lid om in aanvaardbare mate te participeren, zulks ter beoordeling door het college, dan wordt een vervoersvoorziening toegekend overeenkomstige deze grotere vervoersbehoefte.
6. De maatwerkvoorziening collectief vraag afhankelijk vervoer heeft voorrang boven individuele vervoersvoorzieningen. Dat wil zeggen dat een cliënt alleen in aanmerking komt voor een individuele vervoersvoorziening als het collectief vraagafhankelijk vervoer voor cliënt geen adequate compensatie vormt.

7. Een maatwerkvoorziening voor vervoer per eigen auto wordt verstrekt in de vorm van een financiële tegemoetkoming. De tegemoetkoming wordt vastgesteld aan de hand van een tarief van € 0,19 per kilometer. Voor sociaal vervoer geldt een maximum tegemoetkoming van € 285,00 per jaar. Beschikt de cliënt over een vervoersvoorziening voor de directe woon- en leefomgeving, dan is de tegemoetkoming maximaal € 142,50 per jaar.
8. Is een cliënt aangewezen op een maatwerkvoorziening voor vervoer om te kunnen deelnemen aan dagbestedingsactiviteiten, dan voorziet de maatwerkvoorziening in het hiervoor benodigde vervoer.
9. Een maatwerkvoorziening in de vorm van een auto-aanpassing of een pgb hiervoor, wordt alleen verstrekt als de aan te passen auto niet ouder is dan 36 maanden op de datum van aanvraag voor een autoaanpassing.

Artikel 12. Maatwerkvoorziening kortdurend verblijf

Om in aanmerking te komen voor Kortdurend Verblijf moet worden voldaan aan alle hieronder genoemde voorwaarden:

a. de cliënt heeft een somatische, psychogeriatrische, psychische, verstandelijke, lichamelijke en/of zintuiglijke aandoening of handicap;
b. de cliënt is aangewezen op zorg en ondersteuning die gepaard gaat met permanent toezicht;
c. de cliënt maakt geen of kan geen gebruik maken van een indicatie op grond van de Wet langdurige zorg of de Zorgverzekeringswet;
d. de persoon die gebruikelijke zorg of mantelzorg levert aan de cliënt moet ontlast worden van deze zorg.

Artikel 13. Maatwerkvoorziening opvang en beschermd wonen

Het college heeft voor het verstrekken en uitvoeren van de maatwerkvoorziening beschermd wonen, de centrumgemeente Arnhem gemandateerd. Centrumgemeente Arnhem verstrekt de maatwerkvoorziening beschermd wonen overeenkomstig het daartoe vastgesteld beleid van de centrumgemeente, waaronder de vigerende verordening maatschappelijke ondersteuning, het vigerende besluit maatschappelijke ondersteuning, de regels omtrent het pgb in relatie tot beschermd wonen, de regels voor bijdrage in de kosten van beschermd wonen en de overige nadere regels van de centrumgemeente.

Artikel 14. Weigeringsgronden

1. Geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt:
   a. voor zover de cliënt aanspraak kan maken op enige andere passende voorziening of dienst op grond van andere wet- en regelgeving;
   b. ten behoeve van zelfredzaamheid en participatie indien er geen sprake is van geobjectiveerde beperkingen vastgesteld aan de hand van reguliere onderzoeksmethoden;
   c. wanneer de gevraagde maatwerkvoorziening een (mogelijk) anti-revaliderende werking heeft;
   d. indien het een voorziening betreft die de cliënt na de melding als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet en vóór datum van besluit, als bedoeld in artikel 2.3.5, tweede lid, van de wet, heeft gerealiseerd of geaccepteerd, tenzij het college daarvoor schriftelijk toestemming heeft verleend of de noodzaak achteraf nog kan worden vastgesteld;
   e. voor zover deze niet in overwegende mate op het individu is gericht;
   f. als deze voorziening niet noodzakelijk was geweest wanneer de cliënt rekening had gehouden met de reeds bestaande beperkingen, niet verband houdende met de overgang naar een volgende levensfase.
2. Geen maatwerkvoorziening gericht op zelfredzaamheid en participatie wordt verstrekt:
   a. indien de cliënt geen ingezetene is van de gemeente Rozendaal;
   b. indien de cliënt tekortschietend besef van verantwoordelijkheid heeft getoond.
3. Geen woonvoorziening wordt verstrekt:
   a. voor zover de beperkingen voortvloeien uit de aard van de in de woning gebruikte materialen;

b. ten behoeve van hotels/pensions, trekkerswoonwagens, kloosters, tweede woningen, vakantie- en recreatiewoningen, ADL-clusterwoningen en gehuurde kamers, met uitzondering van een voorziening voor verhuizing;
c. indien de noodzaak het gevolg is van een verhuizing waarvoor geen aanleiding bestaat op grond van beperkingen bij de zelfredzaamheid of participatie en er geen belangrijke reden voor verhuizing aanwezig is;
d. indien de cliënt niet is verhuisd naar de voor zijn of haar beperkingen op dat moment meest geschikte woning, tenzij daarvoor vooraf schriftelijk toestemming is verleend door het college;
e. de aanvrager verhuisd is vanuit of naar een woonruimte die niet geschikt is om het hele jaar door bewoond te worden;
f. indien cliënt zijn hoofdverblijf niet heeft of niet zal hebben in de woning waaraan de voorziening wordt getroffen, tenzij er sprake is van co-ouderschap;
g. voor zover het voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten betreft, anders dan automatische deuropeners, hellingbanen, het verbreden van gemeenschappelijke toegangsdeuren, het aanbrengen van drempelhulpen of vlonders of het aanbrengen van een opstelplaats bij de toegangsdeur van de gemeenschappelijke ruimte, met uitzondering van een voorziening voor verhuizing.

4. Het college kent geen maatwerkvoorziening in de vorm van een woningaanpassing toe, als een maatwerkvoorziening voor verhuizing en herinrichting de goedkoopst compenserende voorziening vormt.
5. Geen vergoeding voor verhuiskosten wordt verstrekt indien:
   a. een persoon met beperking voor het eerst zelfstandig gaat wonen;
   b. een persoon met beperking verhuist naar een instelling op grond van de Wet langdurige zorg.
6. Bij de te verstrekken vervoersvoorziening wordt ten aanzien van de vervoersbehoefte ten behoeve van maatschappelijke participatie uitsluitend rekening gehouden met de verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving.

Artikel 15. Inhoud beschikking

1. In de beschikking tot verstrekking van een maatwerkvoorziening wordt in ieder geval aangegeven of deze als voorziening in natura, als pgb of als financiële tegemoetkoming wordt verstrekt en wordt ook aangegeven hoe bezwaar tegen de beschikking kan worden gemaakt.
2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
   a. welke maatwerkvoorziening verstrekt wordt en wat het beoogde resultaat daarvan is;
   b. de ingangsdatum en duur van de verstrekking;
   c. hoe de voorziening wordt verstrekt, en indien van toepassing;
   d. welke andere voorzieningen relevant zijn of kunnen zijn;
   e. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten, zoals de kostprijs van de voorziening.
3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wordt in de beschikking in ieder geval vastgelegd:
   a. aan welk doel het pgb moet worden besteed;
   b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het pgb;
   c. wat de hoogte van het pgb is en hoe dit tot stand is gekomen;

d. wat de duur is van de verstrekking waarvoor het pgb is bedoeld;
e. de wijze van verantwoording van de besteding van het pgb; en
f. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten, zoals de kostprijs van de voorziening.

4. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening maakt het integraal plan of gespreksverslag deel uit van de beschikking.
5. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening wordt in de beschikking vermeld dat de cliënt zich moet houden aan een eventueel van toepassing zijnde bruikleenovereenkomst.

Artikel 16. Persoonsgebonden budget algemeen

1. Het college verstrekt een pgb in overeenstemming met artikel 2.3.6 van de wet.
2. De hoogte van het pgb voor een roerende zaak wordt maximaal vastgesteld op:
   a. het bedrag van de goedkoopst compenserende voorziening in natura bij de leverancier waarmee de gemeente een overeenkomst heeft gesloten, zo nodig aangevuld met een vergoeding voor onderhoud; of
   b. het bedrag van de kosten volgens de door het college geaccepteerde offerte indien de gemeente voor de betreffende voorziening geen overeenkomst heeft gesloten.
3. Als de natura verstrekking een tweedehands voorziening betreft, wordt de kostprijs daarop gebaseerd, rekening houdend met de kosten van onderhoud en verzekering.
4. Indien het op basis van het eerste en tweede lid vastgestelde pgb in een individueel geval onvoldoende is om de aangewezen voorziening te kunnen inkopen, wordt het tarief zodanig aangepast dat de hulp hiermee bij tenminste één aanbieder kan worden ingekocht.
5. Het college kan nadere regels stellen over de hoogte van het pgb.

Artikel 17. Persoonsgebonden budget vervoer

1. Indien een cliënt, die gebruik kan maken van het collectief vraagafhankelijk vervoer, in plaats daarvan aanspraak maakt op een pgb, dan wordt de hoogte van dit pgb berekend aan de hand van de kosten die de gemeente zou maken als de cliënt met het collectief vraagafhankelijk vervoer zou reizen. Het college kan nadere regels stellen met betrekking tot de berekening van deze kosten.
2. Het tarief voor individuele rolstoeltaxikosten wordt bepaald op basis van het tarief dat door zorgverzekeraars vergoed wordt voor rolstoeltaxivervoer op grond van de Zorgverzekeringswet.
3. Voor instellingenvervoer georganiseerd vanuit de cliënt, wordt de hoogte van het pgb berekend aan de hand van een tarief van € 0,19 per kilometer. Het aantal kilometers wordt berekend, uitgaande van het aantal noodzakelijk vervoersbewegingen voor de persoon die de cliënt brengt en haalt.

Artikel 18. Persoonsgebonden budget wonen

De hoogte van het pgb voor een bouwkundige of woontechnische woonvoorziening wordt vastgesteld aan de hand van het bedrag van de door het college geaccepteerde offerte van een door of namens de gemeente Rozendaal gecontracteerde leverancier, die de goedkoopst compenserende voorziening kan leveren.

Artikel 19. Persoonsgebonden budget voor dienstverlening

1. Bij de vaststelling van de hoogte van het pgb voor dienstverlening wordt onderscheid gemaakt tussen:
   a. het tarief voor gekwalificeerde hulp. Tot deze groep behoren personen die:
      1° werkzaam zijn bij een instelling die ten aanzien van de uit het pgb te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staan in het Handelsregister (conform artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007), en die beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken.
      2° aangemerkt zijn als Zelfstandige zonder personeel en de beschikking hebben over een beschikking geen loonheffingen (BGL). Daarnaast moeten ze ten aanzien van de uit het pgb te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staan in het Handelsregister (conform artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007) en beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken.
   b. ongekwalificeerde hulp. Tot deze groep behoren personen die:
      1° werkzaam zijn bij een instelling of zelfstandige zonder personeel zijn als bedoeld in het eerste lid, onder a, maar die niet beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken.
      2° behoren tot het sociaal netwerk van cliënt en die niet voldoen aan het bepaalde in het eerste lid, onder a.
2. De hoogte van het pgb voor gekwalificeerde hulp bedoeld in het eerste lid, aanhef en onderdeel a, onder 1, is gelijk aan het tarief voor gecontracteerde ondersteuning in natura, tenzij op basis van budgetplan van de cliënt passende en toereikende ondersteuning voor een lager tarief kan worden ingekocht.
3. De hoogte van het pgb voor gekwalificeerde hulp bedoeld in het eerste lid, aanhef en onderdeel a, onder 2, is gelijk aan 85% van het tarief als bedoeld in het tweede lid, tenzij op basis van budgetplan van de cliënt passende en toereikende ondersteuning voor een lager tarief kan worden ingekocht.
   Omdat het administratieve proces omtrent een pgb minder lasten met zich mee brengt en de regie bij de inwoner ligt, zijn er voor een pgb minder overheadkosten, namelijk 12%. Daarnaast is het risico als overheidsorganisatie laag, dit is 3%.
4. De hoogte van het pgb voor ongekwalificeerde hulp is gelijk aan het minimum uurloon, inclusief vakantiebijslag, zoals bedoeld in de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag voor een persoon van 22 jaar of ouder met een 36-urige werkweek, tenzij op basis van budgetplan van de cliënt passende en toereikende ondersteuning voor een lager tarief kan worden ingekocht.
5. Als de ondersteuning geboden wordt door een bloed- of aanverwant in de 1e of 2e graad van de budgethouder, is altijd sprake van ongekwalificeerde hulp.
6. Voorwaarde voor toekenning van een pgb voor dienstverlening is dat zowel de gekwalificeerde als de niet-gekwalificeerde hulp desgevraagd kunnen beschikken over een Verklaring omtrent het gedrag, met uitzondering van bloed- en aanverwanten van cliënt in de eerste en tweede graad.
7. De volgende kosten zijn uitgesloten voor vergoeding vanuit een pgb:
   a. kosten voor bemiddeling;
   b. kosten voor tussenpersonen of belangenbehartigers;
   c. kosten voor het voeren van een pgb-administratie;

d. kosten voor ondersteuning bij het aanvragen en beheren van een pgb;
e. kosten voor feestdagenuitkering en een eenmalige uitkering.

8. Loondoorbetaling bij ziekte, vervanging bij ziekte en claims zijn verzekerd via de Sociale Verzekeringsbank (SVB).
9. Het college kan nadere regels stellen over de hoogte van het pgb.

Artikel 20. Aanvullende criteria pgb

1. Als een cliënt in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening, maar de ondersteuning zelf wenst in te kopen door middel van een pgb, dient de cliënt daartoe een pgb-plan in volgens een door het college ter beschikking gesteld format, waarbij de cliënt aangeeft:
   a. wat hij met het pgb wenst in te kopen en welk resultaat hij wenst te behalen;
   b. de motivatie waarom hij de ondersteuning in de vorm van een pgb wenst te ontvangen;
   c. hoe hij de ondersteuning wenst te organiseren en de voorgenomen uitvoerder van de maatwerkvoorziening;
   d. op welke wijze de kwaliteit van de ondersteuning is gewaarborgd in het geval van informele hulp;
      1° De hulpverlener dient een verklaring omtrent gedrag (niet ouder dan twee jaar) te kunnen overleggen, met uitzondering van bloed- en aanverwanten van de cliënt in de eerste en tweede graad;
      2° De hulpverlener kan de grenzen van het eigen kunnen en bevoegdheden inschatten en kan aangeven wanneer professionele of specialistische hulp nodig is;
      3° De hulpverlener heeft aangegeven dat de zorg aan de budgethouder voor hem niet tot overbelasting leidt, en;
      4° De hulpverlener werkt actief samen met andere hulpverleners wanneer sprake is van een bedreiging van de veiligheid of welzijn van de cliënt.
   e. een onderbouwde begroting.

Artikel 21. Nadere verplichtingen budgethouder

1. De budgethouder is verplicht om gedurende de gebruiksduur de aangeschafte voorziening voldoende te laten onderhouden en toereikend te verzekeren.
2. De budgethouder dient over een nota/factuur en betalingsbewijs van de aangeschafte maatwerkvoorziening te beschikken.
3. De budgethouder deelt het college op diens verzoek of onverwijld uit eigen beweging alle feiten en omstandigheden mee waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op de toekenning van het pgb.
4. Indien een, met een pgb aangeschafte, zaak binnen de periode waarover het pgb is verstrekt, niet langer wordt gebruikt of het recht daarop is komen te vervallen, dient dit direct aan het college te worden gemeld.
5. Een pgb dient door de cliënt binnen zes maanden na toekenning te worden aangewend ten behoeve van het resultaat waarvoor het is verstrekt.
6. De cliënt dient zich te houden aan de verplichtingen die in een eventuele bruikleenovereenkomst zijn opgenomen.
7. De cliënt is verplicht om zorgvuldig om te gaan met de verstrekte voorziening.

Artikel 22. Financiële tegemoetkoming

1. Het college kan een maatwerkvoorziening verstrekken in de vorm van een financiële tegemoetkoming in de kosten van een voorziening.
2. De hoogte van de financiële tegemoetkoming wordt gemaximeerd op een bedrag van € 500,00 per jaar. Overschrijden de kosten van de maatwerkvoorziening dit maximumbedrag, dan wordt de maatwerkvoorziening verstrekt in natura of in de vorm van een pgb.
3. Uitbetaling van de financiële tegemoetkoming vindt plaats op declaratiebasis.

HOOFDSTUK 4: BIJDRAGE IN DE KOSTEN EN REIZIGERSBIJDRAGE

Artikel 23. Bijdrage in de kosten maatwerkvoorzieningen

1. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening in natura dan wel een pgb zolang de cliënt gebruik maakt van de maatwerkvoorziening in natura of gedurende de periode waarvoor het pgb wordt verstrekt.
2. Voor de maatwerkvoorziening in de vorm van een financiële tegemoetkoming is de cliënt geen bijdrage in de kosten verschuldigd.
3. In afwijking van het eerste lid is geen eigen bijdrage verschuldigd voor de volgende maatwerkvoorzieningen:
   a. rolstoelvoorzieningen;
   b. kindvoorzieningen, waaronder woningaanpassingen;
   c. voorziening in de verhuis- en herinrichtingskosten;
   d. transferhulpmiddelen (zoals tilliften);
   e. woonvoorzieningen die voorzien in toegankelijkheid van de woning.
4. De bijdrage in de kosten overstijgt niet de kostprijs van de voorziening.
5. De kostprijs van een maatwerkvoorziening in natura of een pgb is gelijk aan de kosten die het college voor de desbetreffende maatwerkvoorziening of het pgb zelf maakt.
6. De bedragen en percentages die gelden voor een bijdrage in de kosten voor een maatwerkvoorziening zijn gelijk aan de maximale bedragen en percentages opgenomen in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015.
7. Voor deelname aan het collectief vraagafhankelijk vervoer is cliënt naast de bijdrage in de kosten een reizigersbijdrage verschuldigd. De hoogte hiervan wordt vastgesteld door het college en is niet hoger dan het Openbaar Vervoer-tarief voor vervoer met een OV-Chipkaart.

Artikel 24. Bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen

Voor de volgende algemene voorzieningen is de cliënt een bijdrage verschuldigd:

a. De maaltijdservice: € 5,00 tot € 10,00 per maaltijd, afhankelijk van de maaltijdkeuze van cliënt.

HOOFDSTUK 5: KWALITEIT EN VEILIGHEID

Artikel 25. Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, door in elk geval:
   a. het afstemmen van voorzieningen op de persoonlijke situatie van de cliënt;
   b. het afstemmen van voorzieningen op andere vormen van zorg;
   c. erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van voorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard;
   d. de zelfredzaamheid van de cliënt en het vermogen om te participeren te stimuleren, en aldus zorgafhankelijkheid te verminderen.
2. Het college kan bij nadere regeling bepalen welke verdere eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de op basis van het eerste en tweede lid gestelde eisen door periodieke overleggen met de aanbieders, een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek en het zo nodig in overleg met de cliënt ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen.
4. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden wijst het college aanbieders van een voorziening erop om overeenkomstig de betreffende privacywetgeving zorg te dragen voor de bescherming van de privacy van de cliënten afkomstig uit de gemeente Rozendaal.

Artikel 26. Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

1. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren diensten, in ieder geval rekening met:
   a. de aard en omvang van de te verrichten taken;
   b. de voor de sector toepasselijke cao-schalen in relatie tot de zwaarte van de functie;
   c. een redelijke toeslag voor overheadkosten;
   d. een voor de sector reële mate van non-productiviteit van het personeel als gevolg van verlof, ziekte, scholing en werkoverleg;
   e. kosten voor bijscholing van het personeel;
   f. de professionele standaard.
2. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren overige voorzieningen, in ieder geval rekening met:
   a. de marktprijs van de voorziening; en
   b. de eventuele extra taken die in verband met de voorziening van de leverancier worden gevraagd, zoals:
      1° aanmeten, leveren en plaatsen van de voorziening;
      2° instructie over het gebruik van de voorziening;
      3° onderhoud van de voorziening; en
      4° verplichte deelname in bepaalde samenwerkingsverbanden (bijvoorbeeld wijkteams).

Artikel 27. Meldingsregeling calamiteiten en geweld

1 Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweldsincidenten bij de verstrekking van een voorziening door een aanbieder en wijst een toezichthoudend ambtenaar aan.
2 Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening onverwijld aan de toezichthoudend ambtenaar.
3 De toezichthoudend ambtenaar in dienst van de GGD, als bedoeld in artikel 6.1 van de wet, doet onderzoek naar de calamiteiten en geweldsincidenten en adviseert het college over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.
4 Het college kan bij nadere regeling bepalen welke verdere eisen gelden voor het melden van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening.

HOOFDSTUK 6: TOEZICHT EN HANDHAVING

Artikel 28. Bestrijding oneigenlijk gebruik, misbruik en niet-gebruik van een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget

1. Het college zorgt voor een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de wet, waaronder de bestrijding van misbruik, oneigenlijk gebruik en niet-gebruik van deze wet.

2. Het college stelt handhavingsbeleid vast, waarin beleidsuitgangspunten en -prioriteiten worden aangegeven.
3. Het college stelt ter nadere uitvoering van de handhaving een handhavingsuitvoeringsplan vast met inachtneming van het gestelde in het handhavingsbeleidskader.
4. Dit handhavingsuitvoeringsplan omvat in elk geval de wijze van preventie en bestrijding van fraude, oneigenlijk gebruik en misbruik van de wet alsmede welke handhavingsinstrumenten daartoe worden ingezet en de wijze waarop deze worden toegepast.
5. Het college informeert cliënten of hun (wettelijke) vertegenwoordiger in begrijpelijke bewoordingen over de rechten en plichten die aan het ontvangen van een maatwerkvoorziening of pgb zijn verbonden en over de mogelijke gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet.
6. Het college onderzoekt, al dan niet steekproefsgewijs, het gebruik van maatwerkvoorzieningen en pgb's met het oog op de beoordeling van de kwaliteit en recht- en doelmatigheid daarvan en rapporteert jaarlijks aan de gemeenteraad over de uitvoering, de resultaten en de effecten op het gebeid van handhaving in relatie tot de beleidsuitgangspunten en-prioriteiten zoals vastgelegd in het handhavingsbeleidskader.

HOOFDSTUK 7: HERZIENING, INTREKKING EN TERUGVORDERING

Artikel 29. Herziening, intrekking en terugvordering

1. Degene aan wie krachtens deze verordening een maatwerkvoorziening is verstrekt, is verplicht op verzoek of onverwijld uit eigen beweging aan het college mededeling te doen van feiten en omstandigheden waarvan hun redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot heroverweging van een beslissing aangaande een maatwerkvoorziening.
2. Het college kan een besluit, genomen op grond van deze verordening, beëindigen, wijzigen, herzien of intrekken als het college vaststelt dat:
    a. de cliënt en/of diens (wettelijke) vertegenwoordiger onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
    b. de cliënt niet langer op de maatwerkvoorziening of het daarmee samenhangende pgb is aangewezen;
    c. de maatwerkvoorziening of het daarmee samenhangende pgb niet meer toereikend is te achten;
    d. de cliënt niet voldoet aan de voorwaarden van de maatwerkvoorziening of het daarmee samenhangende pgb, of
    e. de cliënt de maatwerkvoorziening of het daarmee samenhangende pgb niet of voor een ander doel gebruiken dan waarvoor het is bestemd.
3. Als het college een besluit op grond van het tweede lid aanhef en onder a heeft herzien of ingetrokken, kan het college de geldswaarde vorderen van de teveel of ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het teveel of ten onrechte genoten pgb.

Artikel 30. Controle

1. Het college kan, al dan niet steekproefsgewijs, onderzoek doen naar het gebruik van maatwerk en algemene voorzieningen met het oog op de beoordeling van de kwaliteit en de recht- en doelmatigheid.
2. Het college kan nadere regels stellen met betrekking tot deze controle.

HOOFDSTUK 8: WAARDERING MANTELZORGERS EN TEGEMOETKOMING MEERKOSTEN

Artikel 31. Jaarlijkse waardering mantelzorgers

1. Mantelzorgers van cliënten in de gemeente kunnen door middel van een melding bij het college voor het ontvangen van een jaarlijkse blijk van waardering in aanmerking worden gebracht.
2. Deze blijk van waardering bestaat uit de dag van de mantelzorg, die jaarlijks georganiseerd wordt.

HOOFDSTUK 9: KLACHTEN, MEDEZEGGENSCHAP EN INSPRAAK

Artikel 32. Klachtregeling

1. Voor de afhandeling van klachten van cliënten -of anderen die namens de cliënt betrokken zijn geweest bij de procedure zoals bedoeld in hoofdstuk 2- die betrekking hebben op gedragingen jegens cliënt van het college of de voor haar werkzame personen bij de afhandeling van meldingen en aanvragen als bedoeld in hoofdstuk 2 van deze verordening, hanteert het college de klachtenregeling zoals vastgesteld in de Verordening interne afhandeling klachten.
2. Aanbieders stellen een regeling vast voor de afhandeling van klachten van cliënten ten aanzien van alle voorzieningen.
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de klachtregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders.

Artikel 33. Medezeggenschap bij aanbieders van maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders stellen een regeling vast voor de medezeggenschap van cliënten over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn waar het betreft geleverde diensten of voorzieningen.
2. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de medezeggenschapsregelingen van aanbieders door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks cliëntervaringsonderzoek.

Artikel 34. Betrekking van ingezetenen bij het beleid

1. Het college betrekt ingezetenen van de gemeente, waaronder in ieder geval cliënten of hun (wettelijke) vertegenwoordigers, bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning, overeenkomstig de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet gestelde regels met betrekking tot de wijze waarop inspraak wordt verleend.
2. Het college stelt ingezetenen van de gemeente, waaronder in ieder geval cliënten of hun (wettelijke) vertegenwoordigers, vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning te doen, advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende maatschappelijke ondersteuning, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.

3. Het college stelt nadere regels vast ter uitvoering van het tweede lid en de overige onderwerpen als genoemd in artikel 2.1.3, derde lid, van de Wet.

HOOFDSTUK 10: PRIVACY EN AFSTEMMING MET ANDERE VOORZIENINGEN

Artikel 35. Privacy

1. Het college verwerkt geen gegevens betreffende een cliënt, tenzij dit voor de uitvoering van de wet noodzakelijk is.
2. Het college verwerkt geen persoonsgegevens betreffende een cliënt zonder daartoe van de cliënt toestemming te verkrijgen.
3. In afwijking van het tweede lid kan het college persoonsgegevens van een cliënt verwerken zonder daartoe de toestemming van die cliënt te hebben verkregen, wanneer daarmee tegemoet gekomen wordt aan een spoedeisend belang van de cliënt of een wettelijke bevoegdheid bestaat om te mogen handelen zonder toestemming.
4. Het college beveiligt de persoonsgegevens die zijn verkregen ten behoeve van de uitvoering van de wet deugdelijk en adequaat.

Artikel 36. Jeugdwet

1. Het college draagt zorg voor een goede afstemming van voorzieningen op grond van deze verordening en voorzieningen op grond van de Jeugdwet.
2. In het kader van deze voorgenoemde verantwoordelijkheden van het college wisselen consulenten jeugd en consulenten Wmo persoonsgegevens uit indien dat noodzakelijk is en daar een grondslag voor is.
3. Het college draagt zorg voor de continuïteit van zorg onder zijn verantwoordelijkheid wanneer de jeugdige de leeftijd van 18 jaar bereikt.

Artikel 37. Voorzieningen werk en inkomen

1. Het college draagt zorg voor een goede afstemming van voorzieningen op grond van deze verordening en (re-integratie)voorzieningen op grond van de Participatiewet, waaronder leerwerktrajecten.
2. In het kader van deze voorgenoemde verantwoordelijkheden van het college wisselen consulenten Wmo en consulenten werk en inkomen persoonsgegevens uit indien dat noodzakelijk is en daar een grondslag voor is.

HOOFSTUK 11: OVERGANGSRECHT EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 38. Evaluatie

Het door het gemeentebestuur gevoerde beleid wordt in ieder geval eenmaal per twee jaar geëvalueerd. Indien de evaluatie daartoe aanleiding bestaat, kunnen het beleid en/of beleidsregels en/of nadere regels en/of het financieel besluit met inachtneming van de bevindingen van de

evaluatie, worden aangepast. Het college zendt hiertoe in ieder geval telkens twee jaar na de inwerkingtreding van de verordening aan de gemeenteraad een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van de verordening in de praktijk.

Artikel 39. Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de cliënt afwijken van de bepalingen van deze verordening indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 40. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

1. De Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2016 wordt, met inachtneming van het bepaalde in het tweede, derde en vierde lid van dit artikel, ingetrokken met ingang van inwerkingtreding van deze verordening.
2. Een cliënt houdt recht op een lopende voorziening verstrekt op grond van de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2016, totdat het college een nieuw besluit heeft genomen waarbij het besluit waarmee deze voorziening is verstrekt, wordt ingetrokken.
3. Aanvragen die zijn ingediend onder de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2016, en waarop nog niet is beslist bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld krachtens deze verordening.
4. Op bezwaarschriften tegen een besluit op grond van de Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2016, wordt beslist met inachtneming van die verordening.

Artikel 41. Indexering

Het college kan jaarlijks per 1 januari de in het kader van deze verordening en het op deze verordening berustende gemeentelijk Besluit maatschappelijke ondersteuning geldende bedragen aanpassen aan de hand van de Overheidsbijdrage in de arbeidsontwikkeling.

Artikel 42. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking de dag na bekendmaking en werkt terug tot en met 1 februari 2019.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2019.

Aldus besloten in de openbare vergadering van
de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 26 maart 2019,

de griffier	de voorzitter
K.M. Schaap	drs. E. Weststeijn

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Rozendaal;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 1 oktober 2019, nummer MJ-19-24;

Gelet op artikel 2 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;

Overwegende dat:

- burgers een eigen verantwoordelijkheid dragen voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven;
- van burgers verwacht mag worden dat zij elkaar daarin naar vermogen bijstaan;
- burgers die zelf, dan wel samen met personen in hun omgeving onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie, een beroep moeten kunnen doen op ondersteuning door de gemeente, zodat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen;
- het noodzakelijk is om regels vast te stellen ter uitvoering van het beleidsplan als bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet met betrekking tot de ondersteuning bij de versterking van de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, beschermd wonen en opvang;
- het noodzakelijk is om de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking te bevorderen en daarmee bij te dragen aan het realiseren van een inclusieve samenleving.

BESLUIT

Vast te stellen: de navolgende:

Wijziging op de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2019

Artikel I. Wijziging verordening

De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Rozendaal 2019 wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 24 komt te luiden:

Artikel 24. Bijdrage in de kosten van algemene voorzieningen

Voor de volgende algemene voorzieningen is de cliënt een bijdrage verschuldigd:

1. De maaltijdservice: € 5 tot € 10 per maaltijd, afhankelijk van de maaltijdkeuze van cliënt.
2. Hulp bij het huishouden: de cliënt die gebruik maakt van de algemene voorziening Hulp bij het huishouden is hiervoor een eigen bijdrage verschuldigd per maand dat de cliënt hiervan gebruik maakt. De eigen bijdrage is in 2019 € 17,50 en in 2020 € 19,00 per maand. De hoogte van de eigen bijdrage is vanaf 2020 altijd gelijk aan het

abonnementstarief voor maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.1.4 en 2.1.4a van de wet van 24 april 2019 tot wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 inzake de bijdrage voor maatschappelijke ondersteuning en de beoordeling voor de verstrekking van de maatwerkvoorziening.

Na artikel 24 wordt een nieuw artikel 24a toegevoegd:

Artikel 24a. Basistarief en maximum aantal uur algemene voorziening Hulp bij het huishouden

1. De kostprijs voor de algemene voorziening Hulp bij het huishouden bedraagt € 24,57 per uur in 2019. Jaarlijks vindt een indexering plaats aan de hand van de Overheidsbijdrage in de Arbeidskosten (OVA), als percentage gepubliceerd door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa). Daarbij wordt steeds het definitieve percentage in het voorgaand kalenderjaar voor indexering van het komende kalenderjaar gebruikt.
2. De algemene voorziening Hulp bij het huishouden is gemaximeerd tot 1,5 uur per week. Als de cliënt meer dan 1,5 uur per week aan uren voor overname van de lichte en/of zware huishoudelijke taken nodig heeft kan de cliënt aanvullend op de algemene voorziening in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening.

Artikel II Slotbepalingen

Deze verordening treedt in werking de dag na bekendmaking.

Aldus besloten in de openbare vergadering van
de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 29 oktober 2019

de griffier	de voorzitter
K.M. Schaap	drs. E. Weststeijn

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Nieuwe algemene subsidieverordening

Adviseur	: M. Jansma	**Datum B&W**	: 22 november 2022
Programma	: 6. Sociaal domein	**Datum Raad**	: 13 december 2022
Portefeuillehouder	: T. van der Pas	**Openbaar**	: Ja

Aan de Raad

Aanleiding
De Algemene Subsidieverordening (ASV) vormt het kader voor de uitvoering van het subsidiebeleid. De ASV heeft in Rozendaal voornamelijk betrekking op welzijnssubsidies: subsidies die gaan over het sociaal domein in brede zin. Hierbij gaat het om een relatief groot aantal subsidies met kleine bedragen. Zowel voor de betrokken organisaties als voor de gemeente levert dit relatief veel werk op. Dit kan worden opgelost door met een subsidielijst te gaan werken waarbij de kleine subsidies, al of niet met indexering, in beginsel voor vier jaar worden verstrekt. Daarnaast heeft het werken met een DMS/RMA[1] gevolgen voor het proces. Op dit moment zit er veel tijd tussen het indienen van een subsidieaanvraag en de besluitvorming. Dit kan worden vereenvoudigd door al eerder in het proces een besluit te nemen. Beoogde wijzigingen in de uitvoering van het subsidsiebeleid dienen te passen binnen het algemene kader. Daarom wordt dit als eerste vastgesteld.

Gevraagde beslissing
Vaststellen: de Algemene subsidieverordening Rozendaal 2023, onder gelijktijdige intrekking van de Algemene subsidieverordening gemeente Rozendaal 2019.

Wat willen we bereiken?
Doelstelling is om een nieuwe Algemene subsidieverordening vast te stellen. De ASV vormt het kader en wordt eens per vier jaar, bij de wisseling van raad en college, tegen het licht gehouden. De gewenste wijzigingen bevinden zich meer in de uitvoering. De nieuwe ASV en de hiervan afgeleide nadere regels maken deze wijzigingen mogelijk. De ASV vormt het kader voor de nadere regels, waarvan de Subsidieregeling Sociaal domein er één is. Deze ASV moet als eerste, vanuit de kaderstellende rol van de raad, worden vastgesteld.

Argumenten
1. De gegroeide praktijk sluit niet aan op de stroomlijning van procedures die vereist zijn in het DMS. Het is de bedoeling eerder een beschikking te sturen, onder voorbehoud van goedkeuring begroting. Ook uit de interim-rapportage van onze accountant Stolwijk Kelderman blijkt, dat het subsidieproces efficiënter uitgevoerd kan worden. Een van de adviezen is de mogelijkheid te onderzoeken naar digitalisering van het proces. Met de invoering van DMS/RMA Corsa is hier een flinke stap in gezet.

2. Er is sprake van een klein aantal wijzigingen.
a. De financiële grenzen van de categorieën subsidies zijn veranderd (zie art. 4, 12, 13, 14 en 15): wat eerst *tot en met* € 5.000 was, wordt nu *tot* € 5000 en wat *tot en met* € 20.000 was, wordt *tot* € 20.000. Dit sluit beter aan bij het spraakgebruik.

[1] DMS= Document Management System; RMA= Record Management Application (archief)

b. De indieningstermijn voor eenmalige subsidies wordt gewijzigd van ‘20 tot 4 weken voor aanvang activiteit’ in ‘12 weken voor aanvang activiteit’. Dit is in het belang van de aanvrager. Deze termijn is ruim genoeg voor de gemeente om een besluit te nemen en voor de aanvrager om bezwaar te maken.

Kanttekeningen
Als subsidies in beginsel voor vier jaar worden verstrekt, kan dit een risico vormen voor de rechtmatigheid. Organisaties kunnen ophouden te bestaan zonder dat zij dit melden. Of de activiteiten vinden in een jaar niet plaats, zonder dat dit wordt doorgegeven. Anderzijds dient de subsidielijst ruimte te bieden voor een indexatie waar dat aan de orde is. In de praktijk gebeurt dit alleen bij subsidies aan landelijk werkende organisaties, die zelf een indexatie toepassen. Gezien de hoogte van de subsidies (onder € 1.000) gaat het hierbij om kleine bedragen.
Oplossing:
De inlichtingenplicht, met andere woorden de meldingsplicht bij relevante wijzigingen, moet duidelijk worden benadrukt, plus het begrotingsvoorbehoud. De inlichtingenplicht staat vermeld in art. 11 ‘Algemene verplichtingen van de subsidieontvanger’. Het begrotingsvoorbehoud in art. 4 ‘Bevoegdheid college en verantwoording’ en 5 ‘Subsidieplafond en begrotingsvoorbehoud’. Daarnaast kan een steekproefsgewijze controle worden uitgevoerd. Dit wordt verder uitgewerkt in nadere regels (Subsidieregeling Sociaal domein), waarbij ook onze accountant om advies wordt gevraagd.

Wat gaan we daarvoor doen?

a) Planning
Als uitvloeisel en concretisering van de Subsidieverordening worden nieuwe subsidieregels Sociaal domein vastgesteld. Planning: B&W van 20 december 2022. Deze worden ter kennis gebracht van de gemeenteraad van 14 februari 2023.

b) Evaluatie
De ASV wordt eens per vier jaar, bij de wisseling van raad en college, tegen het licht gehouden. Voorliggende ASV heeft daarom een werkingsduur tot en met 2026.

c) Participatie en communicatie
Zie hierna.

d) Publicatie verplicht?
Pulicatie is verplicht en vindt plaats via de website, In de Roos en, via https://lokaleregelgeving.overheid.nl/zoeken , in het Gemeenteblad.

Wat mag het kosten?
N.v.t. Er zijn geen kosten verbonden aan dit besluit.

Het college van burgemeester en wethouders,

Kees de Haas,	Ester Weststeijn,
Gemeentesecretaris a.i.	burgemeester

Bijlagen

1. Concept raadsbesluit
2. Toelichting op de nieuwe Algemene subsidieverordening 2023
3. De huidige Algemene subsidieverordening 2019

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Nieuwe Algemene Subsidieverordening

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 22 november 2022

Gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;

Besluit:

Vast te stellen, onder gelijktijdige intrekking van de Algemene Subsidieverordening gemeente Rozendaal 2019, navolgende:

Algemene subsidieverordening Rozendaal 2023

Artikel 1 Begripsomschrijvingen
In deze verordening wordt verstaan onder:
- eenmalige subsidie: subsidie ten behoeve van bijzondere incidentele projecten. Of voor activiteiten die niet behoren tot de reguliere bezigheden van de aanvrager en waarvoor burgemeester en wethouders slechts voor een van tevoren bepaalde tijd van maximaal vier jaar subsidie willen verstrekken;
- jaarlijkse subsidie: subsidie die per (boek)jaar aan een instelling wordt verstrekt. Of een subsidie die voor een periode van maximaal vier jaar wordt verstrekt, samenvallend met de zittingsduur van de gemeenteraad tot en met het jaar dat de raad aftreedt,
- subsidieregeling: een door burgemeester en wethouders op grond van art. 3 vastgestelde regeling.

Artikel 2 Reikwijdte
1. Deze verordening is van toepassing op de verstrekking van subsidies door burgemeester en wethouders op de volgende beleidsterreinen, met uitzondering van subsidies waarvoor bij afzonderlijke verordening een uitputtende regeling is getroffen en subsidies als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht (subsidies waarvoor geen wettelijke grondslag nodig is):
    1. sport;
    2. kunst en cultuur;
    3. maatschappelijke zorg en welzijn, inclusief maatschappelijke ondersteuning;
    4. toerisme en recreatie;
    5. onderwijs;
    6. volksgezondheid;
    7. openbare orde en veiligheid;
    8. milieu;

9. ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.

2. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd een ander beleidsterrein toe te voegen dan die, welke genoemd zijn in het vorige lid, wanneer binnen dat beleidsterrein sprake is van een Rozendaals belang.

3. Ten aanzien van subsidies waarvoor geen wettelijke grondslag nodig is, kunnen burgemeester en wethouders bepalen dat deze verordening geheel of gedeeltelijk van toepassing is.

Artikel 3. Subsidieregeling
Burgemeester en wethouders stellen bij nadere regeling (hierna te noemen: subsidieregeling) vast welke activiteiten in aanmerking kunnen komen voor subsidie. Voor zover van toepassing, wordt hierin tevens bepaald welke doelgroepen voor subsidie in aanmerking komen, hoe de subsidie wordt berekend en hoe de subsidiebedragen worden uitbetaald.

Artikel 4. Bevoegdheid college en verantwoording
1. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd te besluiten over het verstrekken van subsidies met in achtneming van de in de gemeentebegroting opgenomen financiële middelen of het subsidieplafond en - indien de begroting nog niet is vastgesteld, dan wel goedgekeurd - onder de voorwaarde dat voldoende gelden ter beschikking worden gesteld.
2. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd om voorwaarden aan de beschikking tot subsidieverlening te verbinden.
3. In het eerste kwartaal na het betreffende boekjaar, verstrekken burgemeester en wethouders de raad een overzicht van de subsidies tot € 5.000,- die in dat jaar zijn verstrekt en van de verenigingen en instanties die een bedrag van € 5.000 of hoger hebben ontvangen. In dit overzicht wordt eveneens het aantal verleende subsidies tot € 5.000,- vermeld.

Artikel 5. Subsidieplafond en begrotingsvoorbehoud
1. Burgemeester en wethouders kunnen subsidieplafonds vaststellen. In dat geval bepalen zij bij subsidieregeling de wijze van verdeling van de betrokken subsidie.
2. Burgemeester en wethouders kunnen een subsidieplafond verlagen:
   a. als het wordt vastgesteld voordat de begroting voor het betrokken jaar is vastgesteld of goedgekeurd; en
   b. als de subsidieaanvragen waarop het subsidieplafond betrekking heeft, ingediend moeten worden voordat de begroting voor het betrokken jaar is vastgesteld of goedgekeurd.
3. Bij de bekendmaking van een subsidieplafond dat kan worden verlaagd overeenkomstig het vorige lid, wordt gewezen op de mogelijkheid van verlaging en de gevolgen daarvan voor reeds ingediende aanvragen.
4. Een subsidie ten laste van een begroting die nog niet is vastgesteld of goedgekeurd, wordt verleend onder de voorwaarde dat voldoende middelen op de begroting beschikbaar zullen worden gesteld. Bij de verleningsbeschikking wordt daarop gewezen.

Artikel 6. Aanvraag
1. Een aanvraag om subsidie wordt schriftelijk ingediend bij burgemeester en wethouders met gebruikmaking van een aanvraagformulier. Een aanvraag wordt zo veel mogelijk digitaal ingediend.
2. Bij de aanvraag legt de aanvrager de volgende gegevens over:
   a. een beschrijving van de activiteiten waarvoor de subsidie wordt aangevraagd;
   b. de doelen en resultaten welke met die activiteiten worden nagestreefd, en hoe de activiteiten daaraan bijdragen;

c. een begroting van en een dekkingsplan voor de kosten van deze activiteiten. Het dekkingsplan bevat een opgave van bij anderen aangevraagde subsidies of vergoedingen ten behoeve van dezelfde activiteiten, onder vermelding van de stand van zaken daarvan;
d. als het een subsidie betreft die per boekjaar aan een rechtspersoon wordt verstrekt, de stand van de egalisatiereserve op het moment van de aanvraag.

3. Een rechtspersoon die voor de eerste maal subsidie aanvraagt, voegt een exemplaar van de oprichtingsakte, de statuten, alsmede van het jaarverslag, de jaarrekening en de balans van het voorgaande jaar toe aan de aanvraag.
4. Bij subsidieregeling kan van de voorgaande leden worden afgeweken.

Artikel 7. Aanvraagtermijn
1. Een aanvraag om een subsidie die per kalenderjaar wordt verstrekt, wordt ingediend uiterlijk 1 juli voorafgaand aan het jaar of de jaren waarop de aanvraag betrekking heeft.
2. Een aanvraag om een subsidie die per boekjaar wordt verstrekt wordt, indien dit boekjaar afwijkt van het kalenderjaar, uiterlijk twaalf weken voorafgaand aan dat boekjaar ingediend.
3. Aanvragen voor een eenmalige subsidie worden ingediend uiterlijk twaalf weken voordat de aanvrager voornemens is te beginnen met de activiteiten waarvoor de subsidie wordt aangevraagd.
4. Bij subsidieregeling kunnen andere termijnen worden gesteld.

Artikel 8. Beslistermijn
1. Burgemeester en wethouders beslissen op een aanvraag om een jaarlijkse subsidie als bedoeld in artikel 7, eerste en tweede lid, uiterlijk op 31 december van het jaar waarin de aanvraag is ingediend.
2. Burgemeester en wethouders beslissen op een aanvraag om een subsidie als bedoeld in artikel 7, derde lid, uiterlijk acht weken nadat de volledige aanvraag is ontvangen.
3. Bij subsidieregeling kunnen andere termijnen worden gesteld.

Artikel 9. Weigerings-, intrekkings- en terugvorderingsgronden
1. Onverminderd de artikelen 4:25, tweede lid, en 4:35 van de Algemene wet bestuursrecht kunnen burgemeester en wethouders de subsidie in ieder geval weigeren:
a. als de te subsidiëren activiteiten niet of niet in overwegende mate gericht zijn op de gemeente of haar ingezetenen of als ze onvoldoende ten goede komen aan de gemeente of haar ingezetenen;
b. als niet is aangetoond dat de subsidie noodzakelijk is voor het verrichten van de activiteiten waarvoor deze wordt gevraagd;
c. als de aanvraag niet voldoet aan regels die zijn gesteld om voor subsidie in aanmerking te komen;
d. als de subsidieverstrekking in strijd zou zijn met een wettelijk voorschrift;
e. in de bij de betrokken subsidieregeling bepaalde gevallen.
2. Burgemeester en wethouders kunnen een subsidie in ieder geval intrekken in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

Artikel 10. Verantwoording
Voor zover dit niet is bepaald bij subsidieregeling, wordt bij de verleningsbeschikking vermeld op welke wijze de subsidieontvanger de besteding van de subsidie dient te verantwoorden.

Artikel 11. Algemene verplichtingen van subsidieontvanger

1. Als aannemelijk is dat een of meer van de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend niet of niet geheel zullen worden verricht of dat niet of niet geheel aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen zal worden voldaan, meldt de subsidieontvanger dat onverwijld aan burgemeester en wethouders.
2. Een subsidieontvanger informeert burgemeester en wethouders onverwijld schriftelijk over:
   a. beslissingen of procedures die zijn gericht op de beëindiging van de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, of tot ontbinding van de gesubsidieerde rechtspersoon;
   b. relevante wijzigingen in de financiële en organisatorische verhouding met derden;
   c. ontwikkelingen die ertoe kunnen leiden dat een of meer van de aan de subsidie verbonden verplichtingen niet, niet tijdig of niet geheel zal kunnen worden nagekomen;
   d. wijziging van de statuten voor zover het betreft de vorm van de gesubsidieerde rechtspersoon, de persoon van de bestuurder of bestuurders en het doel van de rechtspersoon.

Artikel 12. Aan een subsidie te verbinden bijzondere verplichtingen

1. Aan een beschikking tot subsidieverlening kunnen verplichtingen worden verbonden met betrekking tot het beheer en gebruik van hetgeen met de subsidie tot stand is gebracht.
2. Bij subsidies van € 20.000 of hoger, verleend voor activiteiten die meer dan een jaar in beslag nemen, kan de verplichting worden opgelegd tot het tussentijds afleggen van rekening en verantwoording over de tot dan verrichte activiteiten en de daaraan verbonden uitgaven en inkomsten. De verantwoording wordt niet vaker dan één keer per jaar verlangd.

Artikel 13. Eindverantwoording subsidies tot € 5.000

1. Subsidies tot € 5.000 worden door burgemeester en wethouders of direct vastgesteld of verleend en – tenzij toepassing wordt gegeven aan het volgende lid – binnen zes maanden nadat de activiteiten uiterlijk moeten zijn verricht, door of namens het college of ambtshalve vastgesteld.
2. Bij een vaststelling als bedoeld in het vorige lid, kan de aanvrager worden verplicht om op de daarbij aangegeven wijze aan te tonen dat de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verstrekt, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen. In dat geval vindt de vaststelling plaats binnen vier weken nadat de gevraagde inlichtingen zijn verstrekt.
3. In geval van verlening van een subsidie tot € 5.000 wordt aanstonds een voorschot verstrekt ter hoogte van de verleende subsidie.
4. Bij subsidieregeling kan binnen de categorie “subsidies tot € 5.000” een differentiatie worden vastgelegd voor wat betreft de wijze van vaststellen.

Artikel 14. Eindverantwoording subsidies vanaf € 5.000 tot € 20.000

1. Bij subsidies van 5.000 of hoger tot € 20.000 dient de subsidieontvanger uiterlijk zes maanden na afsluiting van het kalenderjaar of boekjaar een aanvraag tot vaststelling in. Deze aanvraag kan ook bestaan uit een verantwoording over de activiteiten in het afgesloten jaar: een Jaarrekening en Jaarrapportage.
2. De aanvraag bevat een inhoudelijk verslag waaruit blijkt in hoeverre de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht.
3. Bij subsidieregeling kan worden bepaald dat op een andere manier wordt aangetoond in hoeverre de activiteiten zijn verricht.

Artikel 15. Eindverantwoording subsidies vanaf € 20.000

1. Bij subsidies van € 20.000 of hoger dient de subsidieontvanger een aanvraag tot vaststelling in:
   a. in geval van een subsidie die per kalenderjaar wordt verstrekt, uiterlijk op 30 juni van het jaar dat volgt op het betrokken kalenderjaar;

b. in geval van een subsidie die per boekjaar wordt verstrekt, uiterlijk 26 weken na afloop van het betrokken boekjaar;
c. in andere gevallen uiterlijk 26 weken nadat de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht.

2. Deze aanvraag kan ook bestaan uit een verantwoording over de activiteiten in het afgesloten jaar: een Jaarrekening en Jaarrapportage.
3. De aanvraag bevat:
a. een inhoudelijk verslag waaruit blijkt in hoeverre de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht;
b. een overzicht van de gesubsidieerde activiteiten en de hieraan verbonden uitgaven en inkomsten (financieel verslag of jaarrekening);
c. een balans van het afgelopen subsidietijdvak met een toelichting daarop; en
d. een controleverklaring, opgesteld door een onafhankelijk accountant.
4. Bij subsidieregeling kunnen andere termijnen worden vastgesteld of andere gegevens worden verlangd.

Artikel 16. Subsidievaststelling

1. Burgemeester en wethouders stellen de subsidie vast binnen acht weken na de ontvangst van een aanvraag tot subsidievaststelling c.q. Jaarstukken als bedoeld in art. 14 en 15, tenzij bij subsidieregeling anders is bepaald.
2. Deze termijn kan eenmaal voor ten hoogste vier weken worden verdaagd.
3. Bij subsidieregeling kunnen categorieën subsidieontvangers worden aangewezen waarvoor de subsidie direct wordt vastgesteld zonder dat een aanvraag tot subsidievaststelling hoeft te worden ingediend.
4. Als een aanvraag tot subsidievaststelling niet voor het tijdstip, bedoeld in de artikelen 14, eerste lid en 15, eerste lid, aanhef en onder a, b of c, is ingediend, kan door burgemeester en wethouders de subsidieontvanger schriftelijk een nieuwe termijn worden gesteld. Wordt de aanvraag niet binnen deze termijn ingediend dan kunnen zij overgaan tot ambtshalve vaststelling.

Artikel 17. Hardheidsclausule

1. Als een bij of krachtens de verordening gestelde termijn voor een subsidieaanvrager of –ontvanger gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zouden zijn tot de te dienen belangen, kan door burgemeester en wethouders een andere termijn worden vastgesteld.
2. Burgemeester en wethouders kunnen deze verordening, met uitzondering van de artikelen 2 en 3, in individuele gevallen buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover de toepassing van die bepalingen voor de subsidieaanvrager of -ontvanger gevolgen zou hebben die onevenredig zijn in verhouding tot de met de betrokken bepalingen te dienen doelen.
3. In een subsidieregeling kan worden bepaald dat door burgemeester en wethouders van een of meer artikelen of artikelleden van die regeling kan worden afgeweken, als daaraan vasthouden voor een subsidieaanvrager of – ontvanger gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zouden zijn tot de daarmee te dienen belangen.
4. Toepassing van de vorige leden wordt gemotiveerd in het besluit en hiervan wordt periodiek verslag gedaan aan de raad, tegelijk met de verantwoording op grond van artikel 4 derde lid van deze verordening.

Artikel 18. Slotbepalingen

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2023.
2. Met ingang van 1 januari 2023 wordt de Algemene subsidieverordening 2019 ingetrokken.
3 Op aanvragen om subsidie die zijn ingediend voor deze datum zijn de bepalingen van de Algemene subsidieverordening 2019 van toepassing.
4. Deze verordening wordt aangehaald als: Algemene subsidieverordening Rozendaal 2023.
5. Deze subsidieverordening heeft een werkingsduur tot en met 2026.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 13 december 2022

Klaas Schaap,	Ester Weststeijn,
griffier	burgemeester

Toelichting Algemene subsidieverordening Rozendaal 2023

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsomschrijvingen
De begrippen “eenmalige subsidie” en “jaarlijkse subsidie” zijn overgenomen uit de vorige Algemene Subsidieverordening 2019, vastgesteld in de raadsvergadering van 11 december 2018. Zij zijn nog steeds actueel. De formulering is aangescherpt.

Artikel 2. Reikwijdte
Eerste lid
Met het eerste lid krijgt het college de bevoegdheid toegewezen om te besluiten over het verstrekken van subsidies waarop de Algemene subsidieverordening (hierna: ASV) van toepassing is. Het gaat hierbij in beginsel over alle subsidies op de genoemde beleidsterreinen, met uitzondering van subsidies waarvoor bij afzonderlijke verordening een uitputtende regeling is getroffen en subsidies waar overeenkomstig artikel 4:23, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht geen wettelijke grondslag nodig is.

Tweede lid
Art 2 lid 2 geeft het college de ruimte om beleidsterreinen toe te voegen.

Derde lid
Ten aanzien van subsidies waarvoor overeenkomstig artikel 4:23, derde lid, van de Awb geen wettelijke grondslag nodig is (zoals bijvoorbeeld incidentele subsidies) is de ASV in beginsel niet van toepassing. Dit lid geeft het college de bevoegdheid om de ASV (deels) van toepassing te verklaren als daartoe aanleiding bestaat.

Artikel 3. Subsidieregeling
Met dit artikel verplicht de raad het college om in nadere regels, hier en verder “subsidieregeling” genoemd, de te subsidiëren activiteiten te bepalen. Voor zover het college iets wenst te regelen met betrekking tot de doelgroepen die voor subsidie in aanmerking komen, de berekening van de subsidie en de wijze van uitbetalen, dient dit eveneens in de subsidieregeling te gebeuren.

In andere artikelen van ASV worden andere bevoegdheden gedelegeerd die betrekking hebben op de inhoud van de subsidieregeling: het afwijken van termijnen, het verbinden van bepaalde verplichtingen aan de subsidie en de wijze van verdelen van het subsidieplafond.

Artikel 4 Bevoegdheid college en verantwoording
Eerste lid
Het college besluit ingevolge het eerste lid binnen de daarvoor door de raad vastgestelde kaders, zoals neergelegd in de gemeentebegroting en deze Algemene subsidieverordening. Dit betekent dat het college geen subsidies kan verlenen, die niet stroken met de door de raad vastgestelde algemene regels. Met besluiten over het *verstrekken* van subsidies in plaats van *verlenen* van subsidies wordt beoogd de bevoegdheid te besluiten over het gehele subsidieproces; dus ook het bevoorschotten, lager vaststellen, terugvorderen en dergelijke.
In het eerste lid is bepaald dat het college daarbij de gemeentebegroting en subsidieplafonds in acht neemt. Als de gemeentebegroting nog niet is vastgesteld en er formeel dus nog geen financiële ruimte door de raad beschikbaar is gesteld, wordt subsidie slechts verleend onder de voorwaarde dat de raad daarvoor geld beschikbaar zal stellen, het zogenoemde begrotingsvoorbehoud.

In het tweede lid is de bevoegdheid van het college geregeld om voorwaarden aan de subsidie te verbinden. Zie hiertoe ook artikel 4:33 Awb en voor het verschil met verplichtingen: artikel 4:37 Awb.

Tweede lid
Ook de bevoegdheid om aan een subsidiebeschikking een verplichting te verbinden, berust bij het college. In beginsel is in afdeling 4.2.4 Awb zeer uitvoerig en nauwgezet bepaald welke verplichtingen onder welke voorwaarden bij een subsidieverlening kunnen worden opgelegd en kunnen alle toegestane verplichtingen in beginsel bij subsidieverlening of subsidiewijziging worden opgelegd.

Derde lid
Het derde lid is specifiek voor de gemeente Rozendaal en regelt een algemene verantwoording van het college aan de raad.

Artikel 5. Subsidieplafond en begrotingsvoorbehoud
Het college kan de subsidieplafonds vaststellen (lid 1); bij de bekendmaking daarvan wordt tevens de door hen bepaalde wijze van verdelen vermeld (eerste lid in combinatie met artikel 4:26, tweede lid, van de Awb) en wordt er, indien van toepassing, gewezen om de mogelijkheid het subsidieplafond te verlagen (tweede en derde lid). De raad stelt uiteraard nog steeds de financiële kaders vast (in de begroting). Het is binnen die kaders dat het college vervolgens de subsidieplafonds kan vaststellen.

Het college, dat via artikel 2 van de ASV de bevoegdheid gedelegeerd heeft gekregen om te besluiten over het verstrekken van subsidies, is verder verplicht – in lijn met de mogelijkheid van artikel 4:34, eerste lid, van de Awb – (in bepaalde gevallen) om bij het gebruik maken van deze gedelegeerde bevoegdheid een begrotingsvoorbehoud te maken (vierde lid).

Artikel 6. Aanvraag
Eerste lid
In het eerste lid is bepaald dat een aanvraag voor subsidie schriftelijk dient te worden gedaan. Met “schriftelijk” is meer bedoeld dan “op papier geschreven”. Zo kan een aanvraag ook digitaal worden gedaan, mits het college het door hem vastgestelde formulier ook in digitale vorm beschikbaar heeft gesteld. In alle gevallen is van belang, dat het aanvraagformulier is voorzien van de benodigde handtekeningen.

Tweede en derde lid
In het tweede en derde lid is bepaald welke stukken en gegevens bij de aanvraag overlegd dienen te worden.

Vierde lid
Bij subsidieregeling kan het college besluiten hiervan af te wijken.

Artikel 7. Aanvraagtermijn
De aanvraagtermijnen zijn afhankelijk van het soort subsidie. Er wordt onderscheid gemaakt tussen jaarlijkse subsidies die per kalenderjaar of per boekjaar (indien dit afwijkt van het kalenderjaar) worden verstrekt, eenmalige subsidies en andersoortige subsidies.

Vierde lid
Bij subsidieregeling kan het college besluiten af te wijken van de aanvraagtermijnen die vastgesteld zijn in het eerste tot en met derde lid. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan subsidies voor activiteiten waarover op zeer korte termijn een besluit moet worden genomen. Niet alle activiteiten kunnen lang van te voren worden gepland. Een aanvraagtermijn van twee weken voorafgaand aan de activiteit lijkt een redelijk minimum.

Artikel 8. Beslistermijn
Hier worden de termijnen gegeven waarbinnen het college gehouden is te beslissen op een aanvraag voor subsidie. In de Awb staan geen strikte beslistermijnen op een aanvraag om subsidie. Ook hierbij is onderscheid gemaakt tussen subsidies per kalenderjaar of boekjaar, en andere. Bij subsidieregeling kan het college besluiten af te wijken van de beslistermijnen die vastgesteld zijn in het eerste en tweede lid (derde lid).

Artikel 9. Weigerings- intrekkings- en terugvorderingsgronden
Eerste lid
In eerste lid zijn naast de algemeen geldende weigeringsgronden van artikelen 4:25, tweede lid, en 4:35 van de Awb, nog enkele facultatieve weigeringsgronden opgenomen. Het college kan in deze gevallen weigeren, maar is daartoe niet verplicht.
Onderdelen a, d en e spreken voor zichzelf. Onderdeel b geeft de mogelijkheid de subsidie te weigeren als de aanvrager over voldoende eigen middelen beschikt.
Onderdeel f ten slotte geeft het college de bevoegdheid in een subsidieregeling nog andere weigeringsgronden op te nemen, bijvoorbeeld weigeringsgronden die specifiek met de te subsidiëren activiteiten samenhangen.

Tweede lid
Het tweede lid betreft het geval dat de aanvrager van een subsidie de toets van de Wet bevordering integriteitbeoordelingen door het openbaar bestuur (hierna: Wet Bibob) niet kan doorstaan. Bij deze weigeringsgrond is niet van belang of de activiteiten waarvoor subsidie wordt gevraagd, op zichzelf beoordeeld subsidiabel zijn. Het gaat hierbij louter om de integriteit van de persoon dan wel rechtspersoon van de aanvrager aan wie het college op grond van de Wet Bibob geen subsidie wenst te verlenen. Naast subsidie weigeren, kan het college in dergelijke gevallen ook een reeds verleende en vastgestelde subsidie intrekken.

Artikel 10 Verantwoording
Dit artikel spreekt voor zichzelf en behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 11. Algemene verplichtingen van subsidieontvanger
Dit artikel bevat een meldingsplicht (eerste lid) en informatieplicht (tweede lid) die voor alle subsidieontvangers geldt.

Artikel 12. Aan een subsidie te verbinden bijzondere verplichtingen
Dit artikel bevat een aanvullende bevoegdheidsgrondslag voor het college om aan de subsidie bepaalde “bijzondere” verplichtingen te verbinden, in aanvulling op wat reeds mogelijk is direct op grond van de Awb (zie artikel 4:37 van de Awb).

De artikelen 4:38 en 4:39 van de Awb maken het verder mogelijk om nog andere verplichtingen aan een subsidie te verbinden, als de verordening daarvoor een grondslag biedt. Die grondslag is in artikel 10 gegeven met betrekking tot verplichtingen in het kader van het beheer en gebruik van datgene wat met de subsidie tot stand is gebracht.

Artikel 13. Eindverantwoording subsidies tot € 5.000
Kenmerkend voor subsidies tot € 5.000 is dat deze op basis van vertrouwen worden verleend; er wordt niet meer standaard om verantwoording gevraagd. In plaats daarvan geldt een actieve meldingsplicht voor de subsidieontvanger bij niet nakoming van de voorwaarden (zie artikel 11). Achteraf kan een risicogeoriënteerde controle plaatsvinden bij de subsidieontvanger.

Verder wordt het voorschot in één termijn (lump sum) verstrekt en hoeft de subsidieontvanger geen aanvraag voor subsidievaststelling (verantwoording) in te dienen. In het merendeel van de subsidies tot € 5000,- geldt: verlening = vaststelling. Hierdoor kunnen de administratieve lasten voor zowel de subsidieaanvrager als de subsidieverstrekker worden verminderd.
In het geval van verlening, gevolgd door ambtshalve vaststelling (eerste lid), wordt in de subsidiebeschikking vermeld wanneer de gesubsidieerde activiteiten moeten zijn verricht. De subsidie wordt vervolgens, binnen een nader bepaalde termijn, ambtshalve vastgesteld door de subsidieverstrekker.

Vierde lid
In een aantal gevallen, bijvoorbeeld bij subsidies op basis van aantallen trajecten, dient een subsidie ook als deze minder dan € 5.000,- bedraagt, te worden vastgesteld. Dit wordt uitgewerkt in een algemene subsidieregeling.

Artikel 14. Eindverantwoording subsidies vanaf € 5.000 tot € 20.000
In dit artikel is bepaald op welke wijze subsidieontvangers subsidie van € 5.000 of hoger tot € 20.000 aan het college dienen te verantwoorden; er dient een aanvraag tot vaststelling ingediend te worden (eerste lid), deze bevat een inhoudelijk verslag waaruit blijkt in hoeverre de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht (tweede lid). Ingevolge artikel 8 wordt de wijze van verantwoording al bij het besluit tot verlening van de subsidie aan de subsidieontvanger bekend gemaakt.

Met betrekking tot het inhoudelijk verslag kan vooraf bij de subsidieverlening al zijn aangegeven op welke manieren het aantonen kan plaatsvinden. Er kunnen daarbij verschillende instrumenten worden gebruikt, zoals bestuurs- en activiteitenverslagen, een managementverklaring, een deskundigenverklaring of andere bewijsstukken (bijvoorbeeld een publicatie), enz. Het verslag kan ook bestaan uit een algemeen jaarverslag van een rechtspersoon. Het gaat er om dat duidelijk is dat de verkregen subsidie is aangewend voor het doel waarvoor de subsidie werd verstrekt. Voorts kan het college, overeenkomstig het derde lid, in een subsidieregeling aangeven andere bewijsmiddelen te verlangen dan een inhoudelijk verslag.

Artikel 15. Eindverantwoording subsidies vanaf € 20.000
Bij subsidies van € 20.000 of hoger wordt uitgegaan van de traditionele afrekening van subsidies; op basis van gerealiseerde kosten en baten. De vaststelling van de subsidie vindt plaats op basis van uitgevoerde activiteiten en gerealiseerde kosten. Het derde lid biedt de basis om in een subsidieregeling te bepalen dat er ook andere, waaronder minder, gegevens gevraagd worden.

Artikel 16. Subsidievaststelling
Het eerste lid bevat – overeenkomstig artikel 4:13 van de Awb – de termijn waarbinnen de beschikking gegeven dient te worden. Het merendeel van de aanvragen zal binnen deze beslistermijn kunnen worden afgehandeld. Meer ingewikkelde aanvragen vergen soms meer tijd. De verdaging van de beslistermijn – voor de duur van ten hoogste de in het tweede lid nader bepaalde termijn – biedt dan uitkomst. Een besluit tot verdaging is appellabel.

Artikel 17. Hardheidsclausule
In de hardheidsclausule is aangegeven op welke onderdelen van de verordening deze clausule van toepassing is. De te treffen voorziening die niet in de verordening is voorzien, dient altijd binnen de doelstellingen van de subsidie te passen.

Artikel 18. Slotbepalingen
Dit artikel spreekt voor zichzelf en behoeft geen nadere toelichting.

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Rozendaal;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 27 november 2018, nummer MJ 18-34;

Gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;

BESLUIT

Vast te stellen de hierna volgende:

Algemene subsidieverordening gemeente Rozendaal 2019

Artikel 1 Begripsomschrijvingen
In deze verordening wordt verstaan onder:
- eenmalige subsidie: subsidie ten behoeve van bijzondere incidentele projecten of activiteiten die niet behoren tot de reguliere bezigheden van de aanvrager en waarvoor burgemeester en wethouders slechts voor een van tevoren bepaalde tijd van maximaal vier jaar subsidie willen verstrekken;
- jaarlijkse subsidie: subsidie die per (boek)jaar of voor een bepaald aantal boekjaren aan een instelling voor een periode van maximaal vier jaar, samenvallend met de zittingsduur van de gemeenteraad tot en met het jaar dat de raad aftreedt, wordt verstrekt;
- subsidieregeling: de door burgemeester en wethouders op grond van art. 3 vastgestelde regeling.

Artikel 2 Reikwijdte
1. Deze verordening is van toepassing op de verstrekking van subsidies door burgemeester en wethouders op de volgende beleidsterreinen, met uitzondering van subsidies waarvoor bij afzonderlijke verordening een uitputtende regeling is getroffen en subsidies als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht (subsidies waarvoor geen wettelijke grondslag nodig is):
    1. sport;
    2. kunst en cultuur;
    3. maatschappelijke zorg en welzijn, inclusief maatschappelijke ondersteuning;
    4. toerisme en recreatie;
    5. onderwijs;
    6. volksgezondheid;
    7. openbare orde en veiligheid;
    8. milieu;
    9. ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.

2. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd een ander beleidsterrein toe te voegen dan die, welke genoemd zijn in het vorige lid, wanneer binnen dat beleidsterrein sprake is van een Rozendaals belang.

3. Ten aanzien van subsidies waarvoor geen wettelijke grondslag nodig is, kunnen burgemeester en wethouders bepalen dat deze verordening geheel of gedeeltelijk van toepassing is.

Artikel 3. Subsidieregeling
Burgemeester en wethouders stellen bij nadere regeling (hierna te noemen: subsidieregeling) vast welke activiteiten in aanmerking kunnen komen voor subsidie. Voor zover van toepassing, wordt hierin tevens bepaald welke doelgroepen voor subsidie in aanmerking komen, hoe de subsidie wordt berekend en hoe de subsidiebedragen worden uitbetaald.

Artikel 4. Bevoegdheid college en verantwoording
1. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd te besluiten over het verstrekken van subsidies met in achtneming van de in de gemeentebegroting opgenomen financiële middelen of het subsidieplafond en - indien de begroting nog niet is vastgesteld, dan wel goedgekeurd - onder de voorwaarde dat voldoende gelden ter beschikking worden gesteld.
2. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd om voorwaarden aan de beschikking tot subsidieverlening te verbinden.
3. In het eerste kwartaal na het betreffende boekjaar, verstrekken burgemeester en wethouders de raad een overzicht van de subsidies vanaf € 5.000,- die in dat jaar zijn verstrekt en van de verenigingen en instanties die een bedrag hoger dan € 5.000,- hebben ontvangen. In dit overzicht wordt eveneens het aantal verleende subsidies tot en met € 5.000,- vermeld.

Artikel 5. Subsidieplafond en begrotingsvoorbehoud
1. Burgemeester en wethouders kunnen subsidieplafonds vaststellen. In dat geval bepalen zij bij subsidieregeling de wijze van verdeling van de betrokken subsidie.
2. Burgemeester en wethouders kunnen een subsidieplafond verlagen:
   a. als het wordt vastgesteld voordat de begroting voor het betrokken jaar is vastgesteld of goedgekeurd; en
   b. als de subsidieaanvragen waarop het subsidieplafond betrekking heeft, ingediend moeten worden voordat de begroting voor het betrokken jaar is vastgesteld of goedgekeurd.
3. Bij de bekendmaking van een subsidieplafond dat kan worden verlaagd overeenkomstig het vorige lid, wordt gewezen op de mogelijkheid van verlaging en de gevolgen daarvan voor reeds ingediende aanvragen.
4. Een subsidie ten laste van een begroting die nog niet is vastgesteld of goedgekeurd, wordt verleend onder de voorwaarde dat voldoende middelen op de begroting beschikbaar zullen worden gesteld. Bij de verleningsbeschikking wordt daarop gewezen.

Artikel 6. Aanvraag
1. Een aanvraag om subsidie wordt schriftelijk ingediend bij burgemeester en wethouders met gebruikmaking van een aanvraagformulier. Een aanvraag kan ook digitaal worden ingediend.
2. Bij de aanvraag legt de aanvrager de volgende gegevens over:
   a. een beschrijving van de activiteiten waarvoor de subsidie wordt aangevraagd;
   b. de doelen en resultaten welke met die activiteiten worden nagestreefd, en hoe de activiteiten daaraan bijdragen;

c. een begroting van en een dekkingsplan voor de kosten van deze activiteiten. Het dekkingsplan bevat een opgave van bij anderen aangevraagde subsidies of vergoedingen ten behoeve van dezelfde activiteiten, onder vermelding van de stand van zaken daarvan;
d. als het een subsidie betreft die per boekjaar aan een rechtspersoon wordt verstrekt, de stand van de egalisatiereserve op het moment van de aanvraag.

3. Een rechtspersoon die voor de eerste maal subsidie aanvraagt, voegt een exemplaar van de oprichtingsakte, de statuten, alsmede van het jaarverslag, de jaarrekening en de balans van het voorgaande jaar toe aan de aanvraag.
4. Bij subsidieregeling kan van de voorgaande leden worden afgeweken.

Artikel 7. Aanvraagtermijn

1. Een aanvraag om een subsidie die per kalenderjaar wordt verstrekt, wordt ingediend uiterlijk 1 juli voorafgaand aan het jaar of de jaren waarop de aanvraag betrekking heeft.
2. Een aanvraag om een subsidie die per boekjaar wordt verstrekt wordt, indien dit boekjaar afwijkt van het kalenderjaar, uiterlijk twaalf weken voorafgaand aan dat boekjaar ingediend.
3. Aanvragen voor een eenmalige subsidie worden ingediend tussen vier en twintig weken voordat de aanvrager voornemens is te beginnen met de activiteiten waarvoor de subsidie wordt aangevraagd.
4. Bij subsidieregeling kunnen andere termijnen worden gesteld.

Artikel 8. Beslistermijn

1. Burgemeester en wethouders beslissen op een aanvraag om een jaarlijkse subsidie als bedoeld in artikel 7, eerste en tweede lid, uiterlijk op 31 december van het jaar waarin de aanvraag is ingediend.
2. Burgemeester en wethouders beslissen op een aanvraag om een subsidie als bedoeld in artikel 7, derde lid, uiterlijk acht weken nadat de volledige aanvraag is ontvangen.
3. Bij subsidieregeling kunnen andere termijnen worden gesteld.

Artikel 9. Weigerings-, intrekkings- en terugvorderingsgronden

1. Onverminderd de artikelen 4:25, tweede lid, en 4:35 van de Algemene wet bestuursrecht kunnen burgemeester en wethouders de subsidie in ieder geval weigeren:
a. als de te subsidiëren activiteiten niet of niet in overwegende mate gericht zijn op de gemeente of haar ingezetenen of als ze onvoldoende ten goede komen aan de gemeente of haar ingezetenen;
b. als niet is aangetoond dat de subsidie noodzakelijk is voor het verrichten van de activiteiten waarvoor deze wordt gevraagd;
c. als de aanvraag niet voldoet aan regels die zijn gesteld om voor subsidie in aanmerking te komen;
d. als de subsidieverstrekking in strijd zou zijn met een wettelijk voorschrift.
e. in de bij de betrokken subsidieregeling bepaalde gevallen.
2. Burgemeester en wethouders kunnen een subsidie in ieder geval intrekken in het geval en onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

Artikel 10. Verantwoording

Voor zover dit niet is bepaald bij subsidieregeling, wordt bij de verleningsbeschikking vermeld op welke wijze de subsidieontvanger de besteding van de subsidie dient te verantwoorden.

Artikel 11. Algemene verplichtingen van subsidieontvanger
1. Als aannemelijk is dat een of meer van de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend niet of niet geheel zullen worden verricht of dat niet of niet geheel aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen zal worden voldaan, meldt de subsidieontvanger dat onverwijld aan burgemeester en wethouders.

2. Een subsidieontvanger informeert burgemeester en wethouders onverwijld schriftelijk over:
   a. beslissingen of procedures die zijn gericht op de beëindiging van de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, of tot ontbinding van de gesubsidieerde rechtspersoon;
   b. relevante wijzigingen in de financiële en organisatorische verhouding met derden;
   c. ontwikkelingen die ertoe kunnen leiden dat een of meer van de aan de subsidie verbonden verplichtingen niet, niet tijdig of niet geheel zal kunnen worden nagekomen;
   d. wijziging van de statuten voor zover het betreft de vorm van de gesubsidieerde rechtspersoon, de persoon van de bestuurder of bestuurders en het doel van de rechtspersoon.

Artikel 12. Aan een subsidie te verbinden bijzondere verplichtingen
1. Aan een beschikking tot subsidieverlening kunnen verplichtingen worden verbonden met betrekking tot het beheer en gebruik van hetgeen met de subsidie tot stand is gebracht.
2. Bij subsidies hoger dan € 20.000, verleend voor activiteiten die meer dan een jaar in beslag nemen, kan de verplichting worden opgelegd tot het tussentijds afleggen van rekening en verantwoording over de tot dan verrichte activiteiten en de daaraan verbonden uitgaven en inkomsten. De verantwoording wordt niet vaker dan één keer per jaar verlangd.

Artikel 13. Eindverantwoording subsidies tot en met € 5.000
1. Subsidies tot en met € 5.000 worden door burgemeester en wethouders of direct vastgesteld of verleend en – tenzij toepassing wordt gegeven aan het volgende lid – binnen zes maanden nadat de activiteiten uiterlijk moeten zijn verricht, door of namens het college of ambtshalve vastgesteld.
2. Bij een vaststelling als bedoeld in het vorige lid, kan de aanvrager worden verplicht om op de daarbij aangegeven wijze aan te tonen dat de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verstrekt, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen. In dat geval vindt de vaststelling plaats binnen vier weken nadat de gevraagde inlichtingen zijn verstrekt.
3. In geval van verlening van een subsidie van ten hoogste € 5.000 wordt aanstonds een voorschot verstrekt ter hoogte van de verleende subsidie.
4. Bij subsidieregeling kan binnen de categorie “subsidies tot en met € 5.000” een differentiatie worden vastgelegd voor wat betreft de wijze van vaststellen.

Artikel 14. Eindverantwoording subsidies tussen € 5.000 en € 20.000
1. Bij subsidies van meer dan € 5.000 doch ten hoogste € 20.000 dient de subsidieontvanger uiterlijk zes maanden na afsluiting van het kalenderjaar of boekjaar een aanvraag tot vaststelling in. Deze aanvraag kan ook bestaan uit een verantwoording over de activiteiten in het afgesloten jaar: een Jaarrekening en Jaarrapportage.
2. De aanvraag bevat een inhoudelijk verslag waaruit blijkt in hoeverre de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht.
3. Bij subsidieregeling kan worden bepaald dat op een andere manier wordt aangetoond in hoeverre de activiteiten zijn verricht.

Artikel 15. Eindverantwoording subsidies van meer dan € 20.000
1. Bij subsidies van meer dan € 20.000 dient de subsidieontvanger een aanvraag tot vaststelling in:
   a. in geval van een subsidie die per kalenderjaar wordt verstrekt, uiterlijk op 30 juni van het jaar dat volgt op het betrokken kalenderjaar;

b. in geval van een subsidie die per boekjaar wordt verstrekt, uiterlijk 26 weken na afloop van het betrokken boekjaar;
c. in andere gevallen uiterlijk 26 weken nadat de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht.

2. Deze aanvraag kan ook bestaan uit een verantwoording over de activiteiten in het afgesloten jaar: een Jaarrekening en Jaarrapportage.

3. De aanvraag bevat:
a. een inhoudelijk verslag waaruit blijkt in hoeverre de gesubsidieerde activiteiten zijn verricht;
b. een overzicht van de gesubsidieerde activiteiten en de hieraan verbonden uitgaven en inkomsten (financieel verslag of jaarrekening);
c. een balans van het afgelopen subsidietijdvak met een toelichting daarop; en
d. een controleverklaring, opgesteld door een onafhankelijk accountant.

4. Bij subsidieregeling kunnen andere termijnen worden vastgesteld of andere gegevens worden verlangd.

Artikel 16. Subsidievaststelling

1. Burgemeester en wethouders stellen de subsidie vast binnen acht weken na de ontvangst van een aanvraag tot subsidievaststelling c.q. Jaarstukken als bedoeld in art. 14 en 15, tenzij bij subsidieregeling anders is bepaald.

2. Deze termijn kan eenmaal voor ten hoogste vier weken worden verdaagd.

3. Bij subsidieregeling kunnen categorieën subsidieontvangers worden aangewezen waarvoor de subsidie direct wordt vastgesteld zonder dat een aanvraag tot subsidievaststelling hoeft te worden ingediend.

4. Als een aanvraag tot subsidievaststelling niet voor het tijdstip, bedoeld in de artikelen 14, eerste lid en 15, eerste lid, aanhef en onder a, b of c, is ingediend, kan door burgemeester en wethouders de subsidieontvanger schriftelijk een nieuwe termijn worden gesteld. Wordt de aanvraag niet binnen deze termijn ingediend dan kunnen zij overgaan tot ambtshalve vaststelling.

Artikel 17. Hardheidsclausule

1. Als een bij of krachtens de verordening gestelde termijn voor een subsidieaanvrager of –ontvanger gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zouden zijn tot de te dienen belangen, kan door burgemeester en wethouders een andere termijn worden vastgesteld.

2. Burgemeester en wethouders kunnen deze verordening, met uitzondering van de artikelen 2 en 3, in individuele gevallen buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover de toepassing van die bepalingen voor de subsidieaanvrager of -ontvanger gevolgen zou hebben die onevenredig zijn in verhouding tot de met de betrokken bepalingen te dienen doelen.

3. In een subsidieregeling kan worden bepaald dat door burgemeester en wethouders van een of meer artikelen of artikelleden van die regeling kan worden afgeweken, als daaraan vasthouden voor een subsidieaanvrager of – ontvanger gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zouden zijn tot de daarmee te dienen belangen.

4. Toepassing van de vorige leden wordt gemotiveerd in het besluit en hiervan wordt periodiek verslag gedaan aan de raad, tegelijk met de verantwoording op grond van artikel 4 derde lid van deze verordening.

Artikel 18. Slotbepalingen

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2019.
2. Met ingang van 1 januari 2019 wordt de Algemene subsidieverordening 2016 ingetrokken.
3. Op aanvragen om subsidie die zijn ingediend voor deze datum zijn de bepalingen van de Algemene subsidieverordening 2016 van toepassing.
4. Deze verordening wordt aangehaald als: Algemene subsidieverordening Rozendaal 2019.

Aldus besloten in de openbare vergadering van
de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 11 december 2018

de griffier	de voorzitter
K.M. Schaap	drs. J.H. Klein Molekamp

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Grondexploitatie De Del

Adviseur	: R. Berendsen	**Datum B&W**	: 8 november 2022
Programma	: 8	**Datum Raad**	: 13 december 2022
Portefeuillehouder	: S. Warmerdam	**Openbaar**	: **ja** (bijlage vertrouwelijk)

Aan de Raad

Aanleiding
De gemeente Rozendaal ontwikkelt samen met Credo Integrale Planontwikkeling BV een nieuw woongebied. Bij deze gebiedsontwikkeling hoort een grondexploitatie die de grondkosten en grondopbrengsten van de gemeente Rozendaal bevat. Deze grondexploitatie wordt jaarlijks geactualiseerd om daarmee het financieel resultaat te monitoren. De laatste grondexploitatie is in maart 2021 door u vastgesteld.

Gevraagde beslissing
1. Vaststellen van de geactualiseerde grondexploitatie De Del.
2. Afsluiten van de grondexploitatie De Del met ingang van 31 december 2022.
3. Bekrachtigen van de geheimhouding van de ter inzage gelegde Notitie Grondexploitatie De Del 2022 en alle daarmee samenhangende informatie krachtens artikel 25 lid 3 Gemeentewet op grond van artikel 5.1, tweede lid aanhef onder b. en f. van de Wet open overheid.

Wat willen we bereiken?
De grondexploitatie wordt jaarlijks geactualiseerd om daarmee het financieel resultaat van het project te monitoren. Nu de werkzaamheden zijn afgerond en de laatste kavels zijn verkocht kan de grondexploitatie na deze actualisatie worden afgesloten.

Argumenten
In 2021 was het verwachte resultaat geraamd op 4,43 miljoen. De ramingen van de kosten en opbrengsten zijn geactualiseerd. Deze actualisatie leidt tot een verwacht resultaat van 4,43 miljoen.

Ten aanzien van de gemaakte kosten is er alleen sprake van een overschrijding van de post plankosten. De overschrijding wordt veroorzaakt door hoger uitgevallen (gemeentelijke) belastingen. Doordat de laatste kavel op een later moment is verkocht zijn ook de belastingen langer voor rekening van de grondeigenaar, in dit geval de gemeente. Een deel van deze overschrijding is ten laste gebracht van de post onvoorzien, uiteindelijk resteert er hierdoor een overschrijding van ca. € 2.000,--.
De opbrengsten uit de verkoop van de laatste twee kavels (één in 2021 en één in 2022) komen overeen met de geraamde opbrengsten.
Omdat alle werkzaamheden zijn afgerond en alle kosten in de grondexploitatie zijn gemaakt, hoeft geen rekening meer te worden gehouden met de verwachte inflatie van toekomstige kosten. Dit heeft een positief effect op het eindresultaat van € 3.905,--.
Het verschil ten opzichte van de grondexploitatie 2021 komt hierdoor uit op € 2.313,-- positief.

Kanttekeningen
In het verleden is er in de grondexploitatie een risicoparagraaf opgenomen waarin een gevoeligheidsanalyse is aangegeven wat de financiële effecten zijn van veranderingen in de uitgangspunten die aan de grondexploitatie ten grondslag liggen.
Nu de grondexploitatie afgesloten kan worden is het beperkte risicoprofiel van de grondexploitatie niet meer aanwezig.

Wat gaan we daarvoor doen?
Na afsluiting van de grondexploitatie zijn er geen activiteiten meer. Overigens zijn er vanuit de bewoners en omwonenden een aantal additionele wensen geuit. Hiervoor volgt begin 2023 een separaat voorstel omdat dit buiten de kaders van het oorspronkelijk project valt.

a) Planning
Niet van toepassing.

b) Evaluatie
Niet van toepassing.

c) Participatie en communicatie
Niet van toepassing.

d) Publicatie verplicht?
Nee.

Wat mag het kosten?
Er is sprake van een iets hogere winst op de grondexploitatie De Del.

Het college van burgemeester en wethouders,

Kees de Haas,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage(n)
1. Notitie Grondexploitatie de Del 2022 (VERTROUWELIJK)

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 8 november 2022.

Besluit:

1. De grondexploitatie De Del vaststellen;
2. De grondexploitatie De Del afsluiten met ingang van 31 december 2022;
3. Bekrachtigen van de geheimhouding van de ter inzage gelegde Notitie Grondexploitatie De Del 2022 en alle daarmee samenhangende informatie krachtens artikel 25 lid 3 Gemeentewet op grond van artikel 5.1, tweede lid aanhef onder b. en f. van de Wet open overheid.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 13 december 2022

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Vaststelling van nieuwe belastingverordeningen en tarieventabellen 2023

Adviseur	: A. van der Wiel	**Datum B&W**	: 15 november 2022
Programma	: 0, 1, 5, 7, 8	**Datum Raad**	: 13 december 2022
Portefeuillehouder	: S. Warmerdam	**Openbaar**	: Ja

Aan de Raad

Aanleiding
Jaarlijks worden voorafgaand aan het nieuwe jaar de nieuwe belastingverordeningen en legestabellen ter vaststelling aan de raad aangeboden. Hierin zijn alle relevante wettelijke ontwikkelingen opgenomen en wordt een aanpassing in de tarieven voorgesteld.

Gevraagde beslissing
1. De navolgende verordeningen integraal vast te stellen, onder gelijktijdige intrekking van de oude verordeningen;
    - verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2023
    - verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing 2023
    - verordening op de heffing en invordering van onroerende zaak-belastingen 2023
    - verordening op de heffing en invordering van leges 2023
    - verordening op de heffing en invordering van grafrechten 2023

Wat willen we bereiken?
Door deze vaststelling zijn de verordeningen weer aangepast aan de actuele regelgeving en worden de tarieven bijgesteld. Dit als uitvloeisel van de door uw raad op 1 november 2022 vastgestelde meerjarenbegroting 2023-2026.

Kanttekeningen
Geen

Wat gaan we daarvoor doen?
Rioolheffing
Het tarief voor de rioolheffing 2022 blijft ongewijzigd op € 220,- staan.

Afvalstoffenheffing
De tarieven voor de afvalstoffenheffing worden verhoogd met 9,1%. Hiermee is dit tarief kostendekkend. De kostenverhogingen van leveranciers en hogere rijksbelastingen zorgen hier voor een stijging die meer is dan gebruikelijk. Het tarief voor de extra groene containers wordt enkel met de inflatie van 8,5% verhoogd. Het tarief voor een extra groene container wordt € 54,-. Het tarief voor een extra grijze container wordt € 162,-.

Onroerende zaak belasting
In de begroting 2023 zijn de opbrengsten van de ozb verhoogd met 8,5%. Rekening houdend met de waarde ontwikkeling van het onroerende goed wijzigen de tarieven als volgt:

Woningen	Eigenaar	0,0818% (was 0,0899%)
Niet-woningen	Eigenaar	0,1506% (was 0,1430%)
	Gebruiker	0,1211% (was 0,1150%)

Grafrechten en Leges
De overige tarieven zijn verhoogd met 8,5%. Uitzondering hierop zijn tarieven waarvoor wettelijke maxima gelden zoals paspoorten, rijbewijzen en VOG.

a) Planning
Deze tarieven zijn geldig per 1 januari 2023

b) Evaluatie
N.v.t.

c) Participatie en communicatie
In de Roos zal een publicatie komen over de tarieven 2023. Tevens wordt alles op de website gepubliceerd.

d) Publicatie verplicht?
Via DROP zullen deze verordeningen worden gepubliceerd

Wat mag het kosten?
N.v.t.

Het college van burgemeester en wethouders,

Kees de Haas,
Gemeentesecretaris a.i.

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage(n)
1. verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2023
2. verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing 2023
3. verordening op de heffing en invordering van onroerende zaak-belastingen 2023
4. verordening op de heffing en invordering van leges 2023
5. verordening op de heffing en invordering van grafrechten 2023
6. legestabel 2023

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 november 2022

Besluit:

vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing 2023

Artikel 1 Definities
Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

1. ‘gebruikmaken’ in hoofdstuk II Afvalstoffenheffing: gebruikmaken in de zin van artikel 15.33 Wet milieubeheer;
2. Grof bedrijfsafval: afvalstoffen, met uitzondering van autowrakken, afkomstig van bedrijven en instellingen, welke door aard, omvang of hoeveelheid niet periodiek worden ingezameld.
3. Restafvalcontainers: groene en grijze afvalcontainers.

Artikel 2 Aard van de belasting en belastbaar feit

1. Onder de naam 'afvalstoffenheffing' wordt een directe belasting geheven als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer.
2. De afvalstoffenheffing bedoeld in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel wordt naar afzonderlijke grondslagen geheven ter zake van het gebruik maken van een perceel ten aanzien waarvan krachtens de artikelen 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 3 Voorwerp van de belasting

1. Voorwerp van de belasting is een perceel
2. Als perceel wordt aangemerkt:
   a. de onroerende zaak, bedoeld in artikel 16 onder a, c, d en f, van de Wet waardering onroerende zaken;
   b. de roerende zaak, welke duurzaam aan een plaats gebonden is;
   c. een gedeelte van een in onderdeel b bedoelde roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
   d een samenstel van twee of meer in onderdeel b bedoelde roerende zaken of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan bij diezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar horen;
   e. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel b bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel c bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel d bedoeld samenstel.

Artikel 4 Belastingplicht
De belasting wordt geheven van degene die al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruik maakt van een perceel.

Artikel 5 Maatstaf van heffing en belastingtarief
De belasting wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Artikel 6 Belastingjaar
Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7 Wijze van heffing
De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting bedoeld in hoofdstuk 1 van de tarieventabel is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien in de loop van het belastingjaar het aantal in gebruik zijnde restafvalcontainers afneemt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de wijziging van het aantal restafvalcontainers, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting bedoeld in hoofdstuk 1 van de tarieventabel verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
5. Indien in de loop van het belastingjaar het aantal in gebruik zijnde restafvalcontainers toeneemt, dan is de hogere belasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten als er in dat jaar, na de toename van het aantal containers, nog volle kalendermaanden overblijven.
6. Het tweede tot en met vijfde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar van een ander perceel gebruik maakt, waarbij geen wijziging optreedt in het aantal van de in gebruik zijnde restafvalcontainer(s).
7. Als het bedrag van de belasting bedoeld in hoofdstuk 1 van de tarieventabel beneden € 10,– blijft, wordt geen belasting geheven. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen aan belastingen of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.
8. De belasting bedoeld in hoofdstuk 2 van de tarieventabel is verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening..

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet moet een aanslagen in één keer worden betaald op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld. Ook kan worden gekozen voor betaling per incasso. Hierbij wordt de aanslag gemeentelijke belastingen ik 8 gelijke termijnen betaald.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 10 Overgangsrecht

De ‘Verordening afvalstoffenheffing 2022, vastgesteld d.d. 14 december 2022, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 11 genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 11 Inwerkingstreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2023.

Artikel 12 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als; Verordening afvalstoffenheffing gemeente Rozendaal 2023.

Aldus besloten in de openbare vergadering van
de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 13 december 2022,

de griffier	de voorzitter,
K.M. Schaap	drs. E.Weststeijn

Bijlage 1: Tarieventabel 2023

behorende bij de

Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing.

Algemeen
De bedragen genoemd in deze tabel zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is.

Hoofdstuk 1 Maatstaven en tarieven afvalstoffenheffing

1.	De belasting bedraagt per perceel per belastingjaar indien het perceel wordt bewoond door :	
1.1	één of twee personen	€ 274,00
1.2	drie of meer personen	€ 309,00
1.3.1	De belasting wordt verhoogd met voor iedere extra ter beschikking gestelde groene container	€ 54,00
1.3.2	De belasting wordt verhoogd met voor iedere extra ter beschikking gestelde grijze container	€ 162,00

Hoofdstuk 2

2.	De belasting bedraagt:	
2.1	Het beschikbaar stellen van een extra of vervangende container (groen of grijs)	€ 70,00

Behoort bij raadsbesluit van 13 december 2022

De griffier van Rozendaal,
K.M. Schaap

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 november 2022.

Besluit:

vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en de invordering van grafrechten 2023

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

a. begraafplaats: de begraafplaats Rosendael te Rozendaal;

b. eigen graf voor bepaalde tijd: een graf, grafkelder daaronder begrepen, waarvoor aan een natuurlijk of rechtspersoon voor bepaalde tijd het uitsluitend recht is verleend tot: - het doen begraven en begraven houden van lijken; - het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen; - het doen verstrooien van as;

c. eigen graf voor onbepaalde tijd: een eigen graf dat kan worden uitgegeven aan inwoners van de gemeente Rozendaal en oud-inwoners van de gemeente Rozendaal, waardoor deze het uitsluitend recht verkrijgen tot: - het doen begraven en begraven houden van lijken; - het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen; - het doen verstrooien van as;

d. eigen urnengraf voor bepaalde tijd: een graf, grafkelder daaronder begrepen, waarvoor het uitsluitend recht is verleend tot: het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;

e. eigen urnengraf voor onbepaalde tijd: een eigen urnengraf dat kan worden uitgegeven aan inwoners van de gemeente Rozendaal en oud-inwoners van de gemeente Rozendaal die tenminste 15 jaren in de gemeente Rozendaal woonachtig zijn geweest, waardoor deze het uitsluitend recht verkrijgen tot: het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;

f. urnennis voor bepaalde tijd: een nis, waarvoor voor bepaalde tijd het recht is verkregen tot het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen of urnen;

g. urnennis voor onbepaalde tijd: een urnennis die kan worden uitgegeven aan inwoners van de gemeente Rozendaal en oud-inwoners van de gemeente Rozendaal die tenminste 15 jaren in de gemeente Rozendaal woonachtig zijn geweest, waardoor deze het recht verkrijgen tot het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen of urnen;

h. asbus: een bus ter berging van as van een overledene;

i. urn: een voorwerp ter berging van één of meer asbussen.

Artikel 2 Belastbaar feit

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats.

Artikel 3 Belastingplicht

De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

Artikel 4 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De rechten worden geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de rechten wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 5 Belastingjaar

Met betrekking tot de rechten die per jaar worden geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 6 Wijze van heffing

De rechten worden geheven door middel van een gedagtekende schriftelijke kennisgeving waarop het gevorderde bedrag is vermeld. Het gevorderde bedrag wordt door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 7 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de rechten worden betaald binnen 14 dagen na de dagtekening van het aanslagbiljet of de schriftelijke kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijn.

Artikel 8 Kwijtschelding

Bij de invordering van de grafrechten wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 9 Inwerkingtreding en citeertitel

1. De 'Verordening Grafrechten 2022 van 14 december 2021, wordt ingetrokken met ingang van de in het tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2023.
3. Deze verordening wordt aangehaald als de 'Verordening grafrechten'.

Aldus besloten in de openbare vergadering van
de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 13 december 2022,
de griffier de voorzitter,
K.M.Schaap drs. E. Weststeijn

TABEL 2023
BEHORENDE BIJ DE VERORDENING GRAFRECHTEN

Nr.	Omschrijving	Tarief
	Hoofdstuk I Verlenen van rechten	
1.	De verlening van het uitsluitend recht om lijken in een eigen graf te doen begraven voor een periode van 20 jaar:	
1.1	- m.b.t. een graf voor twee stoffelijke overschotten	€ 2.115
1.2	- m.b.t. een graf voor drie stoffelijke overschotten	€ 3.150
1.3	Voor het verlengen van de rechten, na afloop van de termijn van 20 jaar, met een periode van 10 jaar bedraagt het tarief de helft van de onder 1.1. en 1.2 genoemde bedragen	
2.	De verlening van het uitsluitend recht om lijken in een eigen graf te doen begraven voor onbepaalde tijd:	
2.1	- m.b.t. een graf voor twee stoffelijke overschotten	€ 4.210
2.2	- m.b.t. een graf voor drie stoffelijke overschotten	€ 6.310
3.	De verlening van het uitsluitend recht om asbussen / urnen bij te zetten in een eigen urnengraf voor een periode van 20 jaar:	
	- m.b.t. een graf voor twee asbussen / urnen	
3.1	- m.b.t. een graf voor drie asbussen / urnen	€ 1.230
3.2	- voor elke urn meer	€ 1.680
3.3	Voor het verlengen van de rechten, na afloop van de termijn van	€ 435
3.4	20 jaar, met een periode van 10 jaar bedraagt het tarief de helft van de onder 3.1. tot en met 3.3 genoemde bedragen	
4.	De verlening van het uitsluitend recht om asbussen / urnen bij te zetten in een eigen urnengraf voor onbepaalde tijd:	
4.1	- m.b.t. een graf voor twee asbussen / urnen	€ 2.470
4.2	- m.b.t. een graf voor drie asbussen / urnen	€ 3.350
4.3	- voor elke urn meer	€ 860
	Hoofdstuk II Begraven	

5.	Het begraven van het stoffelijk overschot van een persoon in een graf.	€ 1.230
6.	Als nummer 5), indien de begraving plaats vindt op zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdagen, behalve voor de Tweede Kerstdag, wanneer deze op een vrijdag, zaterdag of dinsdag valt.	€ 1.860

Hoofdstuk III Bijzetten van asbussen en urnen

7.	Voor het bijzetten van asbussen / urnen in een urnengraf bedraagt het tarief 1/3e deel van de onder 5) tot en met 6) genoemde tarieven.	

Hoofdstuk IV Grafbedekking

8.	Het verlenen van een vergunning voor het aanbrengen, vernieuwen of wijzigen van een grafbedekking op een graf of urnengraf	€ 170

Hoofdstuk V Inschrijven

9.1	Het inschrijven of overboeken van een graf in een daartoe bestemd register.	€ 27
9.2	Het inschrijven of overboeken van een urnengraf in een daartoe bestemd register.	€ 27

Hoofdstuk VI Opgraven

10.	Voor het opgraven van een lijk wordt genoemd bedrag geheven, verhoogd met het bedrag van, de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag, aan de aanvrager meegedeelde externe kosten, blijkend uit een begroting die terzake door of vanwege het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	€ 375
11.	Voor het na lichting weer begraven worden, wordt het recht, bedoeld in 10, verhoogd met	€ 415

Hoofdstuk VII Verstrooien

12.	Voor het verstrooien van as wordt per asbus geheven	€ 170
13.	Als nummer 12), indien het verstrooien plaats vindt op zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdagen, behalve voor de Tweede Kerstdag, wanneer deze op een vrijdag, zaterdag of dinsdag valt.	€ 253

Raadsbesluit

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d.13 december 2022.

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 november 2022

Besluit:

vast te stellen de volgende verordening :

Verordening op de heffing en de invordering van leges 2023

Artikel I

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. dag: de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur, waarbij een gedeelte van een dag als een hele dag wordt aangemerkt;
b. week: een aaneengesloten periode van zeven dagen;
c. maand: het tijdvak dat loopt van n^e dag in een kalendermaand tot en met de $(n-1)^e$ dag in de volgende kalendermaand, met dien verstande dat als de n^e dag in een kalendermaand 30 of 31 januari is, de $(n-1)^e$ dag in de volgende kalendermaand altijd de laatste dag van de maand februari is;
d. jaar: het tijdvak dat loopt van de n^e dag in een kalenderjaar tot en met de $(n-1)^e$ dag In het volgende kalenderjaar;
e. kalenderjaar: de periode van 1 januari tot en met 31 december.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam ‘leges’ worden rechten geheven voor:

a. het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een dienst of het nemen van een besluit;
b. het verlenen van een dienst op aanvraag; of
c. het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een document; een en ander zoals genoemd in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Artikel 3 Belastingplicht

Belastingplichtig is de aanvrager of degene voor wie de aanvraag is gedaan.

Artikel 4 Vrijstellingen

Leges worden niet geheven voor:

a. diensten waarvan de kosten krachtens afdeling 6.4 van de Wet ruimtelijke ordening (grondexploitatie) zijn of worden verhaald;
b. diensten met betrekking tot een aanvraag tot verlening of gehele of gedeeltelijke intrekking van een omgevingsvergunning of wijziging van voorschriften van een omgevingsvergunning, voor zover die aanvraag betrekking heeft op een activiteit met betrekking tot een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Artikel 4a Vermindering belastingbedrag kleinschalige lokale evenementen

1. Indien is voldaan aan wat is bepaald in de volgende leden van dit artikel, worden de leges per belastbaar feit verminderd met het op grond van de tarieventabel verschuldigde bedrag voor: belastbare feiten als bedoeld in hoofdstuk 2, afdeling 7 (evenementen ingevolge de Algemene Plaatselijke Verordening) van de tarieventabel, voor zover die betrekking hebben op het organiseren in één straat of buurt van kleinschalige, niet-commerciële activiteiten, die niet langer duren dan drie dagen;
2. de vermindering, bedoeld in het eerste lid, wordt verleend indien het activiteiten in de gemeente Rozendaal betreft die de Rozendaalse gemeenschap ten goede komen en waarbij de behartiging van een kerkelijk, levensbeschouwelijk, charitatief, cultureel, wetenschappelijk of sociaal maatschappelijk belang op de voorgrond staat en waarbij de activiteiten in hoofdzaak worden verricht door vrijwilligers;
3. Aanspraak op vermindering, als bedoeld in het eerste lid, bestaat alleen indien een verzoek daartoe wordt ingediend tegelijkertijd met de aanvraag van de vergunning of ontheffing waar het verzoek betrekking op heeft.

Artikel 5 Maatstaven van heffing en tarieven

1. De leges worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 6 Wijze van heffing

De leges worden geheven door middel van een mondelinge dan wel een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een stempelafdruk, zegel, nota of andere schriftuur, of een kennisgeving langs elektronische weg. Het gevorderde bedrag wordt mondeling, door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving of langs elektronische weg aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 7 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de leges worden betaald ingeval de kennisgeving als bedoeld in artikel 6:

a. mondeling wordt gedaan, op het moment van het doen van de kennisgeving;
b. schriftelijk wordt gedaan, op het moment van uitreiken van de kennisgeving, dan wel in geval van toezending daarvan, binnen 14 dagen na de dagtekening van de kennisgeving.
c. langs elektronische weg in het aanvraagproces wordt gedaan onverwijld, dan wel als die mogelijkheid wordt geboden binnen 14 dagen na het indienen van de aanvraag langs elektronische weg;
d. langs elektronische weg na indiening van de aanvraag wordt gedaan, binnen 14 dagen na dagtekening van kennisgeving.

2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 8 Kwijtschelding

Bij de invordering van de leges wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 9 Vermindering of teruggaaf

Gehele of gedeeltelijke vermindering of teruggaaf van leges voor een in de bij deze verordening behorende tarieventabel omschreven dienst wordt verleend overeenkomstig een met betrekking tot die dienst, besluit of handeling in die tarieventabel opgenomen bepaling.

Artikel 10 Overdracht van bevoegdheden

Het college van burgmeester en wethouders is bevoegd tot het wijzigen van deze verordening, indien de wijzigingen:

a. van zuiver redactionele aard zijn;
b. een gevolg zijn van nieuwe of gewijzigde rijksregelgeving die in werking treedt binnen drie maanden na de officiële bekendmaking van de inwerkingtreding ervan in het Staatsblad of de Staatscourant en het de volgende hoofdstukken of onderdelen van titel 1 van de tarieventabel betreft:
    1. hoofdstuk 2 (reisdocumenten);
    2. hoofdstuk 3 (rijbewijzen);
    3. onderdeel 1.4.5 (papieren verstrekking uit de basisregistratie personen);
    4. onderdeel 1.9 1 (verklaring omtrent het gedrag);
    5. hoofdstuk 16 (kansspelen);

een en ander voor zover met deze wijzigingen niet reeds bij het vaststellen of latere wijziging van deze verordening bij raadsbesluit rekening is gehouden.

Artikel 11 Overgangsrecht

De artikelen van de ‘Legesverordening 2022’ van 14 december 2021, vervallen met ingang van 1 januari 2023, met dien verstande dat zij van toepassing blijven op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 12 Inwerkingtreding en Citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2023.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Legesverordening Rozendaal.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal
d.d. 13 december 2022,

de griffier,	de voorzitter,
K.M. Schaap	drs. E.Weststeijn

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 november 2022

Besluit:
vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en de invordering van onroerende-zaakbelastingen 2023

Artikel 1 Belastingplicht

1. Onder de naam 'onroerende-zaakbelastingen' worden voor binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:
   a. een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt, gebruikt, verder te noemen: gebruikersbelasting;
   b. een belasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, verder te noemen: eigenarenbelasting.
2. Bij de gebruikersbelasting wordt:
   a. gebruik door degene aan wie een deel van een onroerende zaak in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven; degene die het deel in gebruik heeft gegeven, is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven;
   b. het ter beschikking stellen van een onroerende zaak voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die die onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld; degene die de onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de belasting als zodanig te verhalen op degene aan wie die zaak ter beschikking is gesteld;
3. Met betrekking tot de eigenarenbelasting wordt als genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht aangemerkt degene die bij het begin van het kalenderjaar als zodanig in de basisregistratie Kadaster is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.

Artikel 2 Voorwerp van de belasting

1. Voorwerp van de belasting is een onroerende zaak
2. Als onroerende zaak wordt aangemerkt de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken.
3. Een onroerende zaak dient in hoofdzaak tot woning indien de waarde die op grond van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken is vastgesteld voor die onroerende zaak in hoofdzaak kan worden toegerekend aan delen van die onroerende zaak die dienen tot woning dan wel volledig dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 3 Maatstaf van heffing

1. De heffingsmaatstaf is de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken voor de onroerende zaak vastgestelde waarde voor het kalenderjaar bedoeld in artikel 1.
2. Als voor een onroerende zaak geen waarde is vastgesteld op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken wordt de heffingsmaatstaf van die onroerende zaak bepaald

met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18 en 20, tweede lid, van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 4 Vrijstellingen

1. In afwijking in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf buiten aanmerking gelaten, voor zover dit niet al is gebeurd bij de bepaling van de in dat artikel bedoelde waarde, de waarde van:
   a. voor de land- of bosbouw bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, daaronder mede begrepen de open grond, alsmede de ondergrond van glasopstanden, die bedrijfsmatig aangewend wordt voor de kweek of teelt van gewassen, zonder daarbij de ondergrond als voedingsbodem te gebruiken;
   b. glasopstanden, die bedrijfsmatig worden aangewend voor de kweek of teelt van gewassen, voor zover de ondergrond daarvan bestaat uit de in onderdeel a bedoelde grond;
   c. onroerende zaken die in hoofdzaak zijn bestemd voor de openbare eredienst of voor het houden van openbare bezinningssamenkomsten van levensbeschouwelijke aard, een en ander met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
   d. één of meer onroerende zaken die deel uitmaken van een op de voet van de Natuurschoonwet 1928 aangewezen landgoed dat voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 8 van het Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet 1928, met uitzondering van de daarop voorkomende gebouwde eigendommen;
   e. natuurterreinen, waaronder mede worden verstaan duinen, heidevelden, zandverstuivingen, moerassen en plassen, die door rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid welke zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het behoud van natuurschoon ten doel stellen, beheerd worden;
   f. openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken;
   g. waterverdedigings- en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
   h. werken die zijn bestemd voor de zuivering van riool- en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
   i. werktuigen die van een onroerende zaak kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als gebouwde eigendommen zijn aan te merken.
   j. onroerende zaken voor zover die bestemd zijn te worden gebruikt voor de publieke dienst van de gemeente, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die bestemd zijn te worden gebruikt voor het geven van onderwijs;
   k. straatmeubilair, waaronder begrepen alle zodanige gebouwde eigendommen - niet zijnde gebouwen - welke zijn geplaatst ten voor het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van de gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fonteinen, banken, abri's, hekken en palen;
   l. plantsoenen, parken en waterpartijen, die bij de gemeente in beheer zijn of waarvan de gemeente het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
   m. begraafplaatsen, urnentuinen en crematoria, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning.
2. De vrijstelling met betrekking tot de in onderdeel j van het eerste lid bedoelde onroerende zaken voor de eigenarenbelasting geldt niet voor zover de gemeente van die zaken niet het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.
3. In afwachting in zoverre van artikel 3 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf voor de gebruikersbelasting buiten aanmerking gelaten de waarde van gedeelten van de onroerende

zaak die in hoofdzaak tot woning dienen dan wel in hoofdzaak dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 5 Belastingtarieven

1. Het tarief van de belasting bedraagt een percentage van de heffingsmaatstaf. Het percentage bedraagt voor :
   a. de gebruikersbelasting 0,1211 %;
   b. bij de eigenarenbelasting
      1. voor onroerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen 0,0818 %;
      2. voor onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen 0,1506 %.
2. Als de heffingsmaatstaf beneden € 10.000 blijft, wordt geen belasting geheven
3. Het bedrag van de belasting wordt per belastingaanslag naar beneden afgerond op hele euro's.
4. Voor belastingen tot € 10 vindt geen invordering plaats. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen onroerende- zaak belastingen of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 6 Wijze van heffing

De belastingen worden bij wege van aanslag geheven.

Artikel 7 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in één termijn die vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld. Ook kan worden gekozen voor betaling per automatische incasso. Hierbij wordt de aanslag gemeentelijke belastingen in 8 gelijke termijnen betaald. De mogelijkheid tot automatische incasso is beperkt tot aanslagen van maximaal € 5.000.
2. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 8 Inwerkingtreding en citeertitel

1. De "Verordening onroerende-zaakbelastingen 2022" van 14 december 2021 wordt ingetrokken met ingang van de in het tweede lid genoemde datum van inwerkingtreding, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2023.
3. Deze verordening wordt aangehaald als "Verordening onroerende-zaakbelastingen".

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 13 december 2022.

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 november 2022;
Gelet op artikel 228a van de gemeentewet;
Besluit vast te stellen de volgende verordening;

Verordening op de heffing en de invordering van riool- en waterzorgheffing gemeente Rozendaal 2023

Artikel 1 Aard van de belasting
Onder de naam rioolheffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:
a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater en
b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Artikel 2 Belastbaar feit en belastingplicht
1. De belasting wordt (naar afzonderlijke grondslagen) geheven van de persoon die bij het begin van het belastingjaar van een perceel het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht verder te noemen: eigenarendeel;
2. Voor het eigenarendeel wordt, als het perceel een onroerende zaak is, als genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht aangemerkt degene die bij het begin van het belastingjaar als zodanig in de basisregistratie kadaster is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.

Artikel 3 Voorwerp van belasting
1. Voorwerp van de belasting is een perceel
2. Als perceel wordt aangemerkt:
a. de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken;
b. de roerende zaak, die duurzaam aan een plaats is gebonden;
c. een gedeelte van een in onderdeel b bedoelde roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
d. een samenstel van twee of meer in onderdeel b bedoelde roerende zaken of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde persoon in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar horen;
e. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel b bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel c bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel d bedoeld samenstel.

Artikel 4 Vrijstellingen
De belasting wordt niet geheven van een perceel dat uitsluitend bestaat uit:
a. openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken;

b. waterverdedigings- en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen;
c. werken die zijn bestemd voor de zuivering van riool- en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen

Artikel 5 Maatstaf van heffing
De belasting wordt geheven naar een vast bedrag per perceel.

Artikel 6 Belastingtarieven
1 Het eigenarendeel bedraagt € 220,--.
2 De gebruiker van het perceel krijgt een tegemoetkoming in de stroomkosten van € 57,-- indien gebruik gemaakt wordt van een door of vanwege de gemeente geplaatste IBA. Deze bijdrage wordt separaat overgemaakt.

Artikel 7 Belastingjaar
Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing
Het recht wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld
1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar
2. Belastingbedragen van minder dan € 10,- worden niet geheven. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van op een aanslag verenigde verschuldigde bedragen rioolheffing of andere heffingen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 10 Termijnen van betaling
1 In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in één termijn welke vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld. Ook kan worden gekozen voor betaling per incasso. Hierbij wordt de aanslag gemeentelijke belastingen ik 8 gelijke termijnen betaald.
2 De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 11 Overgangsrecht
1. De 'Verordening op de heffing en de invordering van rioolrecht 2022 van 14 december 2021, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, maar zij blijft van toepassing op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 12 Inwerkingstreding
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de achtste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2023.

Artikel 12 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening riool- en waterzorgheffing Gemeente Rozendaal 2023.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 13 december 2022.

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

Tarieventabel 2023,

behorende bij de Legesverordening 2023

Titel 1 Algemene dienstverlening

Hoofdstuk 1 Burgerlijke stand

1.1.1	Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap op:	
1.1.1.1	Maandag tot en met vrijdag conform de “Verordening tot regeling van de uren waarop het bureau van de burgerlijke stand voor het publiek geopend zal zijn en van de dagen en de uren waarop kosteloos huwelijken worden voltrokken”	€ 445,00
1.1.1.2	op woensdag om 14.00 of 15.00 uur, als aan de voorwaarden voor een bescheiden huwelijk wordt voldaan	€ 220,00
1.1.1.3	buiten de openingstijden zoals genoemd in artikel 1.1.1.1 en op zaterdag tot 17.00 uur	€ 675,00
1.1.1.4	op zaterdagavond na 17.00 uur	€ 890,00
1.1.1.5	op zondag en feestdagen	€ 890,00
1.1.1.6	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag op een gereserveerde datum voor de huwelijksvoltrekking, registratie van het partnerschap of omzetting van het geregistreerd partnerschap in een huwelijk te annuleren of te wijzigen binnen een periode van veertien dagen voorafgaand aan die gereserveerde datum	€ 54,00
1.1.2	Het tarief bedraagt voor het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk indien daarbij gebruik gemaakt wordt van de trouwzaal of een andere door de gemeente hiertoe aangewezen ruimte op:	
1.1.2.1	Maandag tot en met vrijdag conform de “Verordening tot regeling van de uren waarop het bureau van de burgerlijke stand voor het publiek geopend zal zijn en van de dagen en de uren waarop kosteloos huwelijken worden voltrokken”	€ 445,00
1.1.2.2	buiten de openingstijden zoals genoemd in artikel 1.1.1.1 en op zaterdag tot 17.00 uur	€ 675,00
1.1.2.3	op zaterdagavond na 17.00 uur	€ 890,00
1.1.2.4	op zondag en feestdagen	€ 890,00
1.1.3	Het tarief bedraagt voor de voltrekking van een huwelijk of registratie van een partnerschap in een bijzonder huis op grond van artikel 64, Boek 1, van het Burgerlijk Wetboek	€ 445,00
1.1.4	Het tarief bedraagt voor het omzetten van een geregistreerd partnerschap in een huwelijk in een bijzonder huis op grond van artikel 64, Boek 1, van het Burgerlijk Wetboek	€ 445,00
1.1.5	Voor het afvaardigen van een trouwambtenaar voor een huwelijksceremonie op een van de aangewezen trouwlocaties van de gemeente Rozendaal (voor bruidsparen die reeds een geregistreerd partnerschap of kosteloos huwelijk zijn aangegaan) zijn de onder art. 1.1.1.1 t/m 1.1.1.5 vermelde tarieven voor 50% van toepassing.	
1.1.6	Het tarief bedraagt voor het verstrekken van:	
1.1.6.1	een trouwboekje of partnerschapboekje met standaard omslag	€ 40,00
1.1.6.2	een trouwboekje of partnerschapboekje met omslag “kasteel Rozendaal”	€ 46,00
1.1.6.3	Voor het laten bijschrijven van kinderen bedraagt het tarief per kind	€ 10,75
1.1.6.4	Voor het laten bijschrijven van getuigen bedraagt het tarief per getuige	€ 3,25

1.1.7	Het tarief bedraagt voor het van gemeentewege beschikbaar stellen van getuigen, per getuige:	€ 41,00
1.1.8	Het tarief bedraagt voor het doen van naspeuringen in de registers van de burgerlijke stand, voor ieder daaraan besteed kwartier	€ 29,00
1.1.9	Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een stuk als bedoeld in artikel 2 van de Wet rechten burgerlijke stand geldt het tarief zoals dat is opgenomen in het Legesbesluit akten burgerlijke stand.	
1.1.10	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om bij besluit een Buitengewoon ambtenaar Burgerlijke Stand aan te wijzen voor één dag	€ 112,00
1.1.11	Het tarief bedraagt voor de aanvraag van een eenmalige trouwlocatie	€ 112,00

Hoofdstuk 2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart

1.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.2.1	tot het verstrekken van een nationaal paspoort :	
1.2.1.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	€ 77,80
1.2.1.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	€ 58,80
1.2.2	van een nationaal paspoort, een groter aantal bladzijden bevattende dan een nationaal paspoort als bedoeld in onderdeel 1.2.1 (zakenpaspoort):	
1.2.2.1	voor een persoon die op het moment van aanvraag 18 jaar of ouder is	€ 77,80
1.2.2.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	€ 58,80
1.2.3	van een reisdocument ten behoeve van een persoon die op grond van de Wet betreffende de positie van Molukkers als Nederlander wordt behandeld (faciliteitenpaspoort):	
1.2.3.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	€ 77,80
1.2.3.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	€ 58,80
1.2.4	van een reisdocument voor vluchtelingen of een reisdocument voor vreemdelingen	€ 58,80
1.2.5	van een Nederlandse identiteitskaart :	
1.2.5.1	voor een persoon die op het moment van de aanvraag 18 jaar of ouder is	€ 58,80
1.2.5.2	voor een persoon die op het moment van de aanvraag de leeftijd van 18 jaar nog niet heeft bereikt	€ 37,50
1.2.6	Van een vervangende Nederlandse identiteitskaart voor een persoon met een uitreisverbod, ongeacht de leeftijd van de betrokken persoon	€ 37,50
1.2.7	Voor de versnelde uitreiking van de in de onderdelen 1.2.1 tot en met 1.2.5 genoemde documenten, zijnde een toeslag op de in die onderdelen genoemde bedragen:	€ 53,00

Hoofdstuk 3 Rijbewijzen

1.3.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het afgeven, vernieuwen of omwisselen van een rijbewijs	€ 44,65
1.3.2	Het tarief in onderdeel 1.3.1 wordt bij een spoedlevering vermeerderd met	€ 37,00

Hoofdstuk 4 Verstrekkingen in het kader van de Basisregistratie Personen

1.4.1	Voor de toepassing van dit hoofdstuk, met uitzondering van de onderdelen 1.4.3 en 1.4.4, wordt onder één verstrekking verstaan verstrekking van één of meer gegevens omtrent één persoon waarvoor de basisregistratie personen moet worden geraadpleegd.	
1.4.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.4.2.1	tot het verstrekken van gegevens, per verstrekking	€ 0,00
1.4.3	Voor de toepassing van onderdeel 1.4.4 wordt onder één verstrekking verstaan verstrekking van één of meer gegevens omtrent één persoon die niet zijn opgenomen in de Basisregistratie Personen.	
1.4.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.4.4.1	tot het verstrekken van gegevens: per verstrekking	€ 0,00
1.4.5	Het tarief bedraagt voor het op verzoek doornemen van de Basisregistratie Personen, voor ieder daaraan te besteden kwartier	€ 19,50
1.4.6	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een uittreksel uit de Basisregistratie Personen :	
1.4.6.1	ten name van één persoon	€ 0,00
1.4.6.2	ten name van meer dan twee personen	€ 0,00
1.4.7	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van zijn/haar persoonslijst	€ 19,50

Hoofdstuk 5 Verstrekkingen uit het Kiezersregister

1.5	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een inlichting betreffende de registratie van de aanvrager als kiezer bedoeld in artikel D4 van de Kieswet	€ 1,10

Hoofdstuk 6 Verstrekkingen op grond van Wet bescherming persoonsgegevens Vervallen

Hoofdstuk 7 Bestuursstukken

1.7.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van:	
1.7.1.1	een afschrift van de gemeentelijke programmabegroting	€ 38,00
1.7.1.2	een afschrift van de gemeentelijke programmarekening	€ 38,00
1.7.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.7.2.1	tot het verstrekken van:	
1.7.2.1.1	een afschrift van het verslag van een raadsvergadering, per pagina	€ 0,55
1.7.2.1.2	een afschrift van de stukken behorende bij een raadsvergadering, per pagina	€ 0,55

Hoofdstuk 8 Vastgoedinformatie

1.8.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een fotokopie van een plan, zoals bestemmingsplan, voorbereidingsbesluit, streekplan, wegenkaart behorende bij de legger bedoeld in subonderdeel 1.8.2.2, structuurplan of stadsvernieuwingsplan:	
1.8.1.1.1	in formaat A4 of kleiner, per bladzijde, zwart-wit	€ 0,55
1.8.1.1.2	idem in kleur	€ 0,80
1.8.1.2.1	in formaat A3 zwart-wit	€ 1,10
1.8.1.2.2	idem in kleur	€ 1,65

1.8.1.2	tot het verstrekken van een lichtdruk van een plan, zoals bestemmingsplan, voorbereidingsbesluit, streekplan, wegenkaart behorende bij de legger bedoeld in onderdeel 1.8.2.2, structuurplan of stadsvernieuwingsplan, per dm2 lichtdruk: het bedrag dat voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager is medegedeeld.	
1.8.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van een afschrift van of uittreksel uit:	
1.8.2.1	de gemeentelijke basisregistratie adressen of de gemeentelijke basis-registratie gebouwen, bedoeld in artikel 2 van de Wet basisregistraties adressen en gebouwen	€ 26,90
1.8.2.2	het gemeentelijke beperkingenregister of de gemeentelijke beperkingen-registratie, bedoeld in artikel 2, van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen, dan wel tot het verstrekken van een aan die registratie ontleende verklaring	€ 26,90
1.8.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van kopieën van:	
1.8.3.1	het gemeentelijke adressenbestand of delen daarvan: het bedrag dat voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager is medegedeeld.	
1.8.3.2	het gemeentelijke relatiebestand adres-kadastraal perceel of delen daarvan: het bedrag dat voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager is medegedeeld.	
1.8.3.3	het gemeentelijke adrescoördinatenbestand of delen daarvan: het bedrag dat voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager is medegedeeld.	

Hoofdstuk 9 Overige publiekszaken

1.9	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.9.1	tot het verkrijgen van een verklaring omtrent het gedrag	€ 41,00
1.9.2	tot het verkrijgen van een attestatie de vita	€ 14,90
1.9.3	tot het verkrijgen van een legalisatie van een handtekening	€ 0,00

Hoofdstuk 10 Gemeentearchief

1.10.1	Het tarief bedraagt voor het op verzoek doen van naspeuringen in de in het gemeentearchief berustende stukken, voor ieder daaraan te besteden kwartier	€ 19,80
1.10.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een:	
1.10.2.1	afschrift of fotokopie van een in het gemeentearchief berustend stuk, per pag.	€ 0,55
1.10.2.2	idem in kleur	€ 0,80
1.10.2.3	uittreksel uit een in het gemeentearchief berustend stuk	€ 0,55
1.10.2.4	Idem in kleur	€ 0,80

Hoofdstuk 11 Huisvesting

1.11.1	Het tarief bedraagt voor een aanvraag noodurgentie	€ 62,00

Hoofdstuk 12 Leegstandwet

1.12	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	

1.12.1	tot het verkrijgen van een vergunning tot tijdelijke verhuur van leegstaande woonruimte als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Leegstandwet	€ 192,00
1.12.2	Vervallen	

Hoofdstuk 13 Gemeentegarantie: niet van toepassing

Hoofdstuk 14 Marktstandplaatsen: niet van toepassing

Hoofdstuk 15 Winkeltijdenwet Vervallen

Hoofdstuk 16 Kansspelen

1.16.1	Bij de indiening van de aanvraag van een aanwezigheidsvergunning die geldt voor een tijdvak van 12 maanden, is de aanvrager een vergoeding als bedoeld in artikel 30d, derde lid, van de wet op de kansspelen verschuldigd ten bedrage van:	
1.16.1.1	voor de eerste speelautomaat	€ 56,00
1.16.1.2	Voor iedere volgende automaat	€ 34,00
1.16.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 3 van de Wet op de kansspelen (loterijvergunning)	€ 75,00

Hoofdstuk 17 Telecommunicatie: niet van toepassing

Hoofdstuk 18 Verkeer en vervoer

1.18	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.18.1	tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in artikel 87 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990	€ 36,00
1.18.2	tot het verkrijgen van een ontheffing als bedoeld in artikel 9.1 van de Regeling voertuigen	€ 36,00
1.18.3	tot het verkrijgen van een gehandicaptenparkeerkaart als bedoeld in artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW) *Dit tarief is exclusief de kosten van de keuring.*	€ 39,50

Hoofdstuk 19 Diversen

1.19.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.19.1.1	tot het verkrijgen van een vergunning voor incidentele lozing van afvalwater	€ 218,00
1.19.1.2	voor het aanleggen van een rioolaansluiting: het bedrag dat voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager is medegedeeld.	
1.19.1.3	tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in de artikelen 11, 12, 13 of 31 van de Afvalstoffenverordening Rozendaal 2005	€ 37,00
1.19.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verstrekken van :	
1.19.2.1	gewaarmerkte afschriften van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina	€ 1,10

1.19.2.2	fotokopieën van stukken, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen:	
1.19.2.2.1	per pagina op papier van A4-formaat	€ 0,55
1.19.2.2.2	idem in kleur	€ 0,80
1.19.2.2.3	per pagina op papier van A3-formaat	€ 1,10
1.19.2.2.4	idem in kleur	€ 1,65
1.19.2.3	een beschikking op aanvraag, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen	€ 26,00
1.19.2.4	stukken of uittreksels, welke op aanvraag van de aanvrager moeten worden opgemaakt, voor zover daarvoor niet elders in deze tabel of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen, per pagina	€ 20,30

Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/ omgevingsvergunning

Hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen

2.1.1	Voor de toepassing van deze titel wordt verstaan onder:	
2.1.1.1	aanlegkosten:	
	de aannemingssom inclusief omzetbelasting, bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, van de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installaties 2012 (UAV 2012), voor het uit te voeren werk, of voor zover deze ontbreekt, een raming van de aanlegkosten, de omzetbelasting inbegrepen. Indien de werken of werkzaamheden geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschieden wordt in deze titel onder aanlegkosten verstaan: de prijs die aan een derde in het economisch verkeer zou moeten worden betaald voor de werken of werkzaamheden waarop de aanvraag betrekking heeft;	
2.1.1.2	bouwkosten:	
	de aannemingssom inclusief omzetbelasting, bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, van de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installaties 2012 (UAV 2012), voor het uit te voeren werk, of voor zover deze ontbreekt een raming van de bouwkosten, inclusief omzetbelasting, bedoeld in het normblad NEN 2631, uitgave 1979, of zoals dit normblad laatstelijk is vervangen of gewijzigd. Indien het bouwen geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschiedt wordt in deze titel onder bouwkosten verstaan: de prijs die aan een derde in het economisch verkeer zou moeten worden betaald voor het tot stand brengen van het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft;	
2.1.1.3	sloopkosten:	
	de aannemingssom inclusief omzetbelasting, bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, van de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installaties 2012 (UAV 2012), voor het uit te voeren werk, of voor zover deze ontbreekt, een raming van de sloopkosten, de omzetbelasting inbegrepen. Indien het slopen geheel of gedeeltelijk door zelfwerkzaamheid geschiedt wordt in deze titel onder sloopkosten verstaan: de prijs die aan een derde in het economisch verkeer zou moeten worden betaald voor het slopen van het bouwwerk waarop de aanvraag betrekking heeft;	
2.1.1.4	Wabo: Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.	
2.1.2	In deze titel voorkomende begrippen die in de Wabo zijn omschreven, hebben dezelfde betekenis als bij of krachtens de Wabo bedoeld.	
2.1.3	In deze titel voorkomende begrippen die niet nader in de Wabo zijn omschreven en die betrekking hebben op activiteiten waarvoor het toetsingskader in een ander wettelijk voorschrift is uitgewerkt, hebben dezelfde betekenis als in dat wettelijk voorschrift bedoeld.	

Hoofdstuk 2 Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag

2.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
2.2.1	Om vooroverleg in verband met het verkrijgen van een indicatie of een voorgenomen project in het kader van de Wabo vergunbaar is	€ 192,00

Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning

2.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een project: de som van de verschuldigde leges voor de verschillende activiteiten of handelingen waaruit het project geheel of	

	gedeeltelijk bestaat en waarop de aanvraag betrekking heeft en de verschuldigde leges voor de extra toetsen die in verband met de aanvraag moeten worden uitgevoerd, berekend naar de tarieven en overeenkomstig het bepaalde in dit hoofdstuk en hoofdstuk 4 van deze titel. In afwijking van de vorige volzin kan ook per activiteit, handeling of andere grondslag een legesbedrag worden gevorderd.	
2.3.1	Bouwactiviteiten	
2.3.1.1	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo, bedraagt het tarief:	
	voor het in behandeling nemen van de aanvraag:	€ 90,00
	vermeerderd met	2,15 %
	van de naar boven in duizendtallen van euro's afgeronde bouwkosten;	
	met een minimum van:	
	bij bouwkosten lager dan of gelijk aan € 6.000	€ 90,00
	bij bouwkosten hoger dan € 6.000	€ 177,00
	Indien de aanvraag voor het in behandeling nemen van een omgevingsvergunning (m.b.t. bouwactiviteiten) betrekking heeft op het bouwen in afwijking van een eerder ingediende aanvraag, waarvoor al een vergunning is verleend waarvan nog geen gebruik is gemaakt, worden de leges berekend door toepassing van de tarieven in onderdeel 2.3.1 met dien verstande dat onder bouwkosten wordt verstaan de meerdere kosten ten opzichte van de eerder ingediende aanvraag. Het vorenstaande is niet van toepassing, als de afwijking zodanig is dat in feite sprake is van een nieuwe aanvraag.	
2.3.1.2	De in onderdeel 2.3.1 genoemde bedragen worden verhoogd met	€ 164,00
	wegens kosten van advies op het gebied van technische installaties van derden.	
	Achteraf ingediende aanvraag	
2.3.1.3	Onverminderd het bepaalde in onderdeel 2.3.1.1 bedraagt het tarief, indien de in dat onderdeel bedoelde aanvraag wordt ingediend na aanvang of gereedkomen van de bouwactiviteit:	150 %
	van de op grond van dat onderdeel verschuldigde leges.	

2.3.2	Aanlegactiviteiten	
	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een aanlegactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder b, van de Wabo, bedraagt het tarief:	€ 192,00
2.3.3	Planologisch strijdig gebruik waarbij tevens sprake is van een bouwactiviteit	
	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo, en tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in onderdeel 2.3.1:	
2.3.3.1	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 1º, van de Wabo wordt toegepast (binnenplanse afwijking):	€ 261,00
2.3.3.2	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2º, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse kleine afwijking):	€ 261,00

2.3.3.3	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3º, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse afwijking)	
	bij aanleg- of bouwkosten tot en met € 180.000,00:	€ 4.505,00
	bij aanleg- of bouwkosten vanaf 180.000,00 t/m 1.000.000,00:	€ 9.015,00
	bij aanleg- of bouwkosten vanaf 1.000.000,00:	€ 13.520,00
2.3.3.4	indien artikel 2.12, eerste lid, van de Wabo wordt toegepast (tijdelijke afwijking):	€ 565,00
2.3.3.5	indien artikel 2.12, eerste lid, onder b, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van exploitatieplan):	€ 261,00
2.3.3.6	indien de aanvraag een project van provinciaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van provinciale regelgeving):	Prijs op aanvraag
2.3.3.7	indien de aanvraag een project van nationaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van nationale regelgeving):	Prijs op aanvraag
2.3.3.8	indien artikel 2.12, eerste lid, onder d, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van voorbereidingsbesluit):	Prijs op aanvraag
2.3.4	Planologisch strijdig gebruik waarbij geen sprake is van een bouwactiviteit	
	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de Wabo, en niet tevens sprake is van een bouwactiviteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder a, van de Wabo, bedraagt het tarief:	
2.3.4.1	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 1º, van de Wabo wordt toegepast (binnenplanse afwijking):	€ 419,00
2.3.4.2	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 2º, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse kleine afwijking):	€ 473,00
2.3.4.3	indien artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3º, van de Wabo wordt toegepast (buitenplanse afwijking):	€ 946,00
2.3.4.4	indien artikel 2.12, tweede lid, van de Wabo wordt toegepast (tijdelijke afwijking)	€ 564,00
2.3.4.5	indien artikel 2.12, eerste lid, onder b, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van exploitatieplan):	€ 473,00
2.3.4.6	indien de aanvraag een project van provinciaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.1, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van provinciale regelgeving):	Prijs op aanvraag
2.3.4.7	indien de aanvraag een project van nationaal belang betreft, de activiteit in strijd is met de regels die zijn gesteld krachtens artikel 4.3, derde lid, van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 2.12, eerste lid, onder c, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van nationale regelgeving):	Prijs op aanvraag
2.3.4.8	indien artikel 2.12, eerste lid, onder d, van de Wabo wordt toegepast (afwijking van voorbereidingsbesluit):	€ 473,00
2.3.5	In gebruik nemen of gebruiken bouwwerken in relatie tot brandveiligheid	
2.3.5.1	Het tarief bedraagt ter zake van het in behandeling nemen van een aanvraag voor omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder d van de Wabo.	€ 247,00

	verhoogd met, voor een bouwwerk met een bruto vloeroppervlakte (volgens NEN 2580);	
	0 m2 tot en met 100 m2	€ 1.845,00
	101 m2 tot en met 500 m2, *vermeerderd per m2 waarmee die oppervlakte 100 m2 te boven gaat met:*	€ 1.845,00 € 1,73
	501 m2 tot en met 2.000 m2, *vermeerderd per m2 waarmee die oppervlakte 500 m2 te boven gaat met:*	€ 2.655,00 € 0,92
	2.001 m2 tot en met 5.000 m2, *vermeerderd per m2 waarmee die oppervlakte 2000 m2 te boven gaat met*	€ 4.300,00 € 0,47
	5.001 m2 tot en met 50.000 m2, *vermeerderd per m2 waarmee die oppervlakte 5.000 m2 te boven gaat met:*	€ 5.5950,00 € 0,05
	boven 50.000 m2, *vermeerderd per m2 waarmee die oppervlakte 50.000 m2 te boven gaat met:*	€ 8.375,00 € 0,04
2.3.5.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot wijziging van een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid van de Wabo, als gevolg van een, naar de omstandigheden beoordeeld, geringe wijziging	€ 192,00
2.3.6	Activiteiten met betrekking tot monumenten of beschermde stads- of dorpsgezichten	
2.3.6.1	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit met betrekking tot een beschermd monument als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder f, van de Wabo, of op een activiteit als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder b, van de Wabo met betrekking tot een (krachtens provinciale of gemeentelijke) verordening aangewezen monument, waarvoor op grond van die verordening een vergunning of ontheffing is vereist, bedraagt het tarief:	€ 96,00
2.3.6.1.1	voor het slopen, verstoren, verplaatsen of in enig opzicht wijzigen van een monument:	€ 96,00
2.3.6.1.2	voor het herstellen, gebruiken of laten gebruiken van een monument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht:	€ 96,00
2.3.6.2	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het slopen van een bouwwerk in een beschermd stads- of dorpsgezicht, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder h, van de Wabo, op het slopen van een bouwwerk in een krachtens provinciale of gemeentelijke verordening aangewezen stads- of dorpsgezicht, bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder c, van de Wabo, waarvoor op grond van die verordening een vergunning of ontheffing is vereist, bedraagt het tarief:	€ 96,00
	Sloopactiviteiten anders dan bij monumenten of in beschermd stads- of dorpsgezicht	
2.3.7.	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het slopen van een bouwwerk bedraagt het tarief:	
2.3.7.1	in gevallen waarin dat in een bestemmingsplan, beheersverordening of voorbereidingsbesluit is bepaald, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder g, van de Wabo, of waarvoor op grond van een provinciale verordening een vergunning of ontheffing is vereist, bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo:	€ 350,00
2.3.7.2	in gevallen waarvoor op grond van artikel 8.1.1 van de Bouwverordening een vergunning of ontheffing is vereist, bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wabo,	€ 350,00

2.3.7.3	Het tarief voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het beoordelen van een sloopveiligheidsplan bij een sloopvergunning	€ 507,00
	Aanleggen of veranderen weg	
2.3.8	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het aanleggen van een weg of verandering brengen in de wijze van aanleg van een weg waarvoor een vergunning of ontheffing is vereist, als bedoeld in artikel 2.2, aanhef en eerste lid, onder d, van de Wabo, bedraagt het tarief:	€ 350,00
2.3.9	Uitweg/inrit	
	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het maken, hebben, veranderen of veranderen van het gebruik van een uitweg waarvoor een vergunning of ontheffing is vereist, als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo, bedraagt het tarief:	€ 0,00
	Verhoogd met de werkelijke kosten voor de aanleg van de inrit op het openbare weggedeelte op basis van een door aanvrager vooraf voor akkoord verklaarde raming van de kosten.	Prijs op aanvraag
2.3.10	Kappen	
	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het vellen of doen vellen van houtopstand, waarvoor een vergunning of ontheffing is vereist, als bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, aanhef en onder g, van de Wabo, bedraagt het tarief:	€ 0,00
2.3.11	Opslag van roerende zaken	
	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op de opslag van roerende zaken in een bepaald gedeelte van de gemeente, waarvoor op grond van een bepaling van de Algemene plaatselijke verordening een vergunning of ontheffing is vereist, bedraagt het tarief :	
2.3.11.1	indien de activiteit bestaat uit het daar opslaan van roerende zaken, bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder j, van de Wabo :	€ 192,00
2.3.11.2	indien de activiteit bestaat uit het als eigenaar, beperkt gerechtigde of gebruiker van een onroerende zaak toestaan of gedogen dat daar roerende zaken worden opgeslagen, bedoeld in artikel 2.2, eerste lid, onder k, van de Wabo :	€ 192,00
2.3.12.1	Projecten of handelingen in het kader van de Wet natuurbescherming (bescherming van een Natura 2000-gebied)	
	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op een project of het verrichten van een andere handeling als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder j, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in de onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten :	€ 192,00
2.3.12.2	Handelingen in het kader van de Wet natuurbescherming (bescherming van soorten).	
	Indien de aanvraag tot het verlenen van een omgevingsvergunning betrekking heeft op het verrichten van een handeling als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder k, van de Wabo, bedraagt het tarief, onverminderd het bepaalde in andere onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die	

	onderdelen van dit hoofdstuk indien tevens sprake is van de in die onderdelen bedoelde activiteiten :	
2.3.12.3	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning toestemming van Provinciale Staten behoeft, zullen de daarmee gemoeide kosten van Provinciale Staten voor het in behandeling nemen van een aanvraag om de gewenste toestemming te verkrijgen, worden doorberekend.	Prijs op aanvraag
2.3.13	Vervallen	
2.3.14	Andere activiteiten	
	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op het verrichten van een andere activiteit of handeling dan in de voorgaande onderdelen van dit hoofdstuk bedoeld en die activiteit of handeling:	€ 192,00
2.3.14.1	behoort tot een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorie activiteiten die van invloed kunnen zijn op de fysieke leefomgeving, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder i, van de Wabo, bedraagt het tarief	€ 192,00
2.3.14.2	behoort tot een bij provinciale verordening, gemeentelijke verordening of waterschapsverordening aangewezen categorie activiteiten die van invloed kunnen zijn op de fysieke leefomgeving, als bedoeld in artikel 2.2, tweede lid, van de Wabo, bedraagt het tarief:	€ 192,00
2.3.14.2.1	als het een gemeentelijke verordening betreft: het bedrag dat op grond van deze tarieventabel voor de betreffende vergunning of ontheffing verschuldigd is als de activiteit zou worden uitgevoerd zonder omgevingsvergunning. Als de activiteit in geen enkel geval kan worden uitgevoerd zonder omgevingsvergunning bedraagt het tarief:	€ 192,00
2.3.14.2.2	als het een provinciale of waterschapsverordening betreft: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag om een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld. Indien een begroting als bedoeld in de eerste volzin is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	
2.3.15	Omgevingsvergunning in twee fasen	
2.3.15.1	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning op verzoek in twee fasen plaatsvindt, als bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, van de Wabo, bedraagt het tarief:	
2.3.15.2	voor het in behandeling nemen van de aanvraag voor een beschikking met betrekking tot de eerste fase: het bedrag dat voortvloeit uit toepassing van de tarieven in dit hoofdstuk voor de activiteiten waarop de aanvraag voor de eerste fase betrekking heeft;	
	voor het in behandeling nemen van de aanvraag voor een beschikking met betrekking tot de tweede fase: het bedrag dat voortvloeit uit toepassing van de tarieven in dit hoofdstuk voor de activiteiten waarop de aanvraag voor de tweede fase betrekking heeft.	
2.3.16	Beoordeling bodemrapport	

	Onverminderd het bepaalde in de voorgaande onderdelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, indien krachtens wettelijk voorschrift voor de in dat onderdeel bedoelde aanvraag een bodemrapport wordt beoordeeld:	
2.3.16.1	voor de beoordeling van een milieukundig bodemrapport	€ 350,00
2.3.16.2	voor de beoordeling van een archeologisch bodemrapport	€ 350,00
2.3.17	Advies	
2.3.17.1	Onverminderd het bepaalde in de voorgaande onderdelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, indien een daartoe bij algemene maatregel van bestuur, provinciale of gemeentelijke verordening aangewezen bestuursorgaan of andere instantie advies moet uitbrengen over de aanvraag of het ontwerp van de beschikking op de aanvraag om een omgevingsvergunning, als bedoeld in artikel 2.26, derde lid, van de Wabo: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag om een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2.3.17.2	Indien een begroting als bedoeld in 2.3.17.1 is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	
2.3.18	Verklaring van geen bedenkingen	
2.3.18.1	Onverminderd het bepaalde in de voorgaande onderdelen van dit hoofdstuk bedraagt het tarief, indien een daartoe bij wet of algemene maatregel van bestuur aangewezen bestuursorgaan een verklaring van geen bedenkingen moet afgeven voordat de omgevingsvergunning kan worden verleend, als bedoeld in artikel 2.27, eerste lid, van de Wabo:	
2.3.18.1.1	indien de gemeenteraad een verklaring van geen bedenkingen moet afgeven:	€ 350,00
2.3.18.1.2	indien een ander bestuursorgaan een verklaring van geen bedenkingen moet afgeven: het bedrag van de voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag om een omgevingsvergunning aan de aanvrager meegedeelde kosten, blijkend uit een begroting die door het college van burgemeester en wethouders is opgesteld.	
2.3.18.2	Indien een begroting als bedoeld in 2.3.17.1 is uitgebracht, wordt een aanvraag in behandeling genomen op de vijfde werkdag na de dag waarop de begroting aan de aanvrager ter kennis is gebracht, tenzij de aanvraag voor deze vijfde werkdag schriftelijk is ingetrokken.	€ 350,00

Hoofdstuk 4 Vermindering

2.4.1	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning is voorafgegaan door een aanvraag om vooroverleg of beoordeling van een conceptaanvraag als bedoeld in hoofdstuk 2, waarop de eerstgenoemde aanvraag betrekking heeft, worden de ter zake van het vooroverleg of de beoordeling van de conceptaanvraag geheven leges in mindering gebracht op de	

	leges voor het in behandeling nemen van de aanvraag om de omgevingsvergunning bedoeld in hoofdstuk 3.	
2.4.2	Indien de aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op meer dan vijf activiteiten, bestaat aanspraak op vermindering van leges, met uitzondering van het legesdeel in verband met adviezen of verklaringen van geen bedenkingen als bedoeld in de onderdelen 2.3.17 en 2.3.18. De vermindering bedraagt:	
2.4.2.1	bij 5 tot 10 activiteiten:	10%
	van de voor die activiteiten verschuldigde leges;	
2.4.2.2	bij 10 tot 15 activiteiten:	12%
	van de voor die activiteiten verschuldigde leges;	
2.4.2.3	bij 15 of meer activiteiten:	14%
	van de voor die activiteiten verschuldigde leges.	

Hoofdstuk 5 Teruggaaf

2.5.1	Teruggaaf als gevolg van intrekking aanvraag omgevingsvergunning voor bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten	
	Als een aanvrager zijn aanvraag om een omgevingsvergunning voor een project dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten, als bedoeld in de onderdelen 2.3.1, 2.3.2, 2.3.6 en 2.3.7, intrekt terwijl deze reeds in behandeling is genomen door de gemeente, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:	
2.5.1.1	indien de aanvraag wordt ingetrokken binnen een termijn van 4 weken na het in behandeling nemen ervan	50%
	van de op grond van die onderdelen voor de betreffende activiteit verschuldigde leges;	
2.5.1.2	indien de aanvraag wordt ingetrokken na 4 weken en voor het verlenen van de omgevingsvergunning	25%
	van de op grond van die onderdelen voor de betreffende activiteit verschuldigde leges.	
	Teruggaaf als gevolg van intrekking verleende omgevingsvergunning voor bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten	
2.5.2	Als de gemeente een verleende omgevingsvergunning voor een project dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten als bedoeld in de onderdelen 2.3.1, 2.3.2, 2.3.6 en 2.3.7, intrekt op aanvraag van de vergunninghouder, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges, mits deze aanvraag is ingediend binnen 6 maanden na verlening van de vergunning en van de vergunning geen gebruik is gemaakt. De teruggaaf bedraagt:	25%
	van de op grond van die onderdelen voor de betreffende activiteit verschuldigde leges.	
	Teruggaaf als gevolg van het weigeren van een omgevingsvergunning voor bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten	
2.5.3	Als de gemeente een omgevingsvergunning voor een project dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit bouw-, aanleg- of sloopactiviteiten als bedoeld in de onderdelen 2.3.1, 2.3.2, 2.3.6 of 2.3.7 weigert, bestaat aanspraak op teruggaaf van een deel van de leges. De teruggaaf bedraagt:	25%
	van de op grond van die onderdelen voor de betreffende activiteit verschuldigde leges.	
2.5.4	Minimumbedrag voor teruggaaf	
	Een bedrag minder dan € 100,00 wordt niet teruggegeven.	

Hoofdstuk 6 Vervallen

Hoofdstuk 7 Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project

2.7	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot wijziging van een omgevingsvergunning als gevolg van een, naar de omstandigheden beoordeeld, geringe wijziging in het project:	€ 192,00

Hoofdstuk 8 Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten

2.8.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het vaststellen van een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van de Wet ruimtelijke ordening (vaststellen bestemmingsplan):	.
	het bedrag dat voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager is medegedeeld.	

2.8.2	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder a, van de Wet ruimtelijke ordening (wijzigingsplan)	
	het bedrag dat voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager is medegedeeld.	
2.8.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het wijzigen van een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onder b, van de Wet ruimtelijke ordening (uitwerkingsplan	
	het bedrag dat voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager is medegedeeld.	
	Bestemmingsplannen en leefmilieuverordeningen	
2.8.4	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het toetsen van een door de aanvrager overlegd bestemmingsplan, uitwerkingsplan, ruimtelijke onderbouwing, dorpsvernieuwingsplan of structuurplan:	
	het bedrag dat voorafgaand aan het in behandeling nemen van de aanvraag aan de aanvrager is medegedeeld.	

Hoofdstuk 9 Sloopmelding

2.9	Vervallen	

Hoofdstuk 10 In deze titel niet benoemde beschikking

2.10	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een andere, in deze titel niet benoemde beschikking:	€ 192,00

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Hoofdstuk 1 Horeca

3.1.	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van	
3.1.1	een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning op grond van artikel 3 en 4 van de Alcoholwet	€ 270,00
3.1.2	Indien de vergunning als bedoeld in artikel 4, vierde lid van de Alcoholwet uitsluitend de toevoeging van een bestuursreglement betreft, bedraagt het tarief	€ 67,00
3.1.3	een aanvraag tot het wijzigen van een vergunning op grond van artikel 30 van de Alcoholwet	€ 67,00
3.1.4	een aanvraag tot het verkrijgen van een ontheffing op grond van artikel 35 van de Alcoholwet	€ 62,00
3.1.5	Indien de vergunning als bedoeld in artikel 30A, tweede lid van de Alcoholwet uitsluitend de toevoeging van een leidinggevende betreft, bedraagt het tarief	€ 130,00

Hoofdstuk 2 Ontheffingen/vergunningen ingevolge de Algemene Plaatselijke Verordening

3.2.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag: Tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 5.18 (standplaats), welke geldig is voor:	
3.2.1.1	1 dag	€ 33,00
3.2.1.2	Langer dan een dag tot een week	€ 55,00
3.2.1.3	Langer dan een week tot een maand	€ 101,00
3.2.1.4	Langer dan een maand tot 6 maanden	€ 203,00
3.2.1.5	Langer dan 6 maanden tot een jaar	€ 361,00
3.2.2	Tot het verkrijgen van een vergunning als bedoeld in artikel 5.15 (ventvergunning), welke geldig is voor :	
3.2.2.1	1 dag	€ 33,00
3.2.2.2	Langer dan een dag tot een week	€ 55,00
3.2.2.3	Langer dan een week tot een maand	€ 101,00
3.2.2.4	Langer dan een maand tot 6 maanden	€ 203,00
3.2.2.5	Langer dan 6 maanden tot een jaar	€ 361,00
3.2.3	Tot het verkrijgen van vergunning als bedoeld in artikel 4.11 (kapvergunning)	€ 0,00
3.2.4	Tot het verkrijgen van vergunning als bedoeld in artikel 2.10a (voorwerpen openbare weg), welke geldig is voor :	
3.2.4.1	1 dag	€ 0,00
3.2.4.2	Langer dan een dag tot een week	€ 0,00
3.2.4.3	Langer dan een week tot een maand	€ 0,00
3.2.4.4	Langer dan een maand tot 6 maanden	€ 0,00
3.2.4.5	Langer dan 6 maanden tot een jaar	€ 0,00
3.2.5	Om vergunning als bedoeld in artikel 2.12 (inritvergunning)	€ 0,00

	verhoogd met de werkelijke kosten voor de aanleg van de inrit op het openbare weggedeelte op basis van een door aanvrager vooraf geaccordeerde raming van de kosten.	Prijs op aanvraag
3.2.6	Tot het verkrijgen van een reclamevergunning VERVALLEN	
3.2.7	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning of ontheffing van het bepaalde in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), voor zover daarvoor niet elders in dit hoofdstuk of in een andere wettelijke regeling een tarief is opgenomen	€ 0,00

Hoofdstuk 3 Prostitutiebedrijven

3.3	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om:	
3.3.1	Een vergunning voor een seksbedrijf als bedoeld in artikel 3.3 van de Algemene plaatselijke verordening	€ 2.120,00
3.3.2	Het op grond van artikel 3.10 van de Algemene plaatselijke verordening wijzigen van een vergunning voor een seksbedrijf als bedoeld in artikel 3.3 van de Algemene plaatselijke verordening	€ 1.060,00
3.3.3	Het op grond van artikel 3.11 van de Algemene plaatselijke verordening verlengen van een vergunning voor een seksbedrijf als bedoeld in artikel 3.3 van de Algemene plaatselijke verordening	€ 2.120,00

Hoofdstuk 4 n.v.t.

Hoofdstuk 5 n.v.t.

Hoofdstuk 6 Vervallen

Hoofdstuk 7 In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking

3.7	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag om een andere, in deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	€ 69,00

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Turap 2 2022

Adviseur	: A. van der Wiel	**Datum B&W**	: 15 november 2022
Programma	: N.v.t.	**Datum Raad**	: 13 december 2022
Portefeuillehouder	: S. Warmerdam	**Openbaar**	: **ja**

Aan de Raad

Aanleiding
Conform de financiële verordening wordt er drie keer per jaar een tussenrapportage aangeboden aan de raad. Zoals eerder gemeld zal dat in 2022 twee keer gebeuren. Dit is de tweede turap over 2022.

Gevraagde beslissing
1. De tweede tussenrapportage ter kennisgeving aan te nemen
2. De begroting aan te passen op de vermelde posten

Wat willen we bereiken?
De doelstelling is om de raad te informeren over de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Argumenten
Deze tussenrapportage laat een voordelig saldo zien van € 198.100. Het betreft structurele en incidentele afwijkingen. Structureel gaat het om een deel van de verhoging van het gemeentefonds, de doordecentralisatie en de verzekering en schoonmaak van de Dorpsschool. Incidenteel zijn de huwelijksleges, stormschade op de begraafplaats en de opbrengsten van de begraafplaats.
Na bijboeking op het begrotingssaldo resteert er voor 2022 een voorlopig voordelig saldo van € 323.170.

Kanttekeningen
Niet van toepassing.

Wat mag het kosten?
Het voordelige saldo van deze tussenrapportage ad € 198.100 wordt verantwoord bij de post begrotingssaldo 2022.

Het college van burgemeester en wethouders,

Kees de Haas,
Gemeentesecretaris a.i.

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage(n)

1. Turap 2

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 november 2022

Besluit:

1. De tweede tussenrapportage ter kennisname aan te nemen
2. De begrote bedragen aan uitgaven in begrotingsjaar 2022 te laten stijgen met in totaal € 98.900 en de opbrengsten te laten stijgen met € 297.000 (per saldo 198.100 voordelig) conform bijgaande turap.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 13 december 2022

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

Gemeente ROZENDAAL

Turap 2

Voorwoord en leeswijzer

Voor u ligt de tweede tussenrapportage (Turap 2) van 2022.

Opzet

Alleen wanneer er sprake is van een afwijking wordt daar in het betreffende programma aandacht aan geschonken, zowel beleidsmatig als financieel. Wanneer dat niet het geval is, komt het programma in deze Turap ook niet voor.

De Turap wordt afgesloten met een totaaloverzicht van de financiële effect op het financieel meerjarig perspectief en zo nodig met een toelichting op de ontwikkeling van de vermogenspositie en de weerstandsratio.

3 november 2022

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Rozendaal,

de secretaris,	de burgemeester,
Kees de Haas	Ester Weststeijn

Inhoudsopgave

VOORWOORD EN LEESWIJZER **1**

PROGRAMMA'S **4**

PROGRAMMA 0: BESTUUR EN ONDERSTEUNING 5
PROGRAMMA 4: ONDERWIJS 5
PROGRAMMA 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU 6
PROGRAMMA 8: VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING 6

RECAPITULATIE EN RESERVES **7**

FINANCIËLE SAMENVATTING 7
VERMOGENSPOSITIE EN WEERSTANDSRATIO 8

Programma’s

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Huwelijken
Het blijkt dat het aantal huwelijken nog niet geheel hersteld is van de corona dip. Wij stellen de opbrengstverwachting daarom bij.

Gemeentefonds
In de septembercirculaire is aangegeven dat Rozendaal in 2022 een bedrag van ruim € 106.000 ontvangt voor de invoering van de omgevingswet. Daarnaast is voor de wet kwaliteitsborging een bedrag van € 17.000 toegevoegd. Voor beide onderdelen worden op dit moment geen extra budgetten nodig geacht. We laten deze middelen middels deze tussenrapportage vrijvallen in het saldo. Indien volgend jaar blijkt dat er toch middelen nodig zijn dan zou dat uit het jaarrekeningsaldo kunnen worden bekostigd.
Naast voornoemde redenen zijn er een veelheid aan mutaties in het gemeentefonds: extra geld boor BOA's, leerlingenvoer Oekraïners, gezond in de stad en maatschappelijke begeleiding statushouders. Daarnaast hebben wij tot nu toe een bedrag ingehouden voor de opvang van inflatie in 2022. Nu het jaar bijna ten einde is zijn de inflatiecomponenten geland in de kosten en kan deze post vervallen. Voor 2022 lijkt de inflatie nog mee te vallen doordat veel in contracten vastligt.

Financieel effect
De begrotingspost voor huwelijksleges verlagen wij met € 5.000 naar € 15.000. De uitkering uit het gemeentefonds wordt bijgesteld met een bedrag van € 297.000 van € 3.176.000 naar € 3.473.000.

Programma 4: Onderwijs

Verzekering en schoonmaak Dorpsschool
Voor de Dorpsschool is een nieuwe aanbesteding geweest voor het schoonmaakwerk. De uitkomst daarvan is helaas ongunstig voor Rozendaal. De kosten voor schoonmaak nemen hierdoor toe. Ook de verzekeringspremies zijn fors gestegen. Het is steeds moeilijker om schoolgebouwen te verzekeren. De verzekeraars die dat nog wel doen hebben hun premies fors verhoogd door de toenemende landelijke schadelast op deze polissen.

Doordecentralisatie Het Rhedens
De kosten van de doordecentralisatie aan het Rhedens neemt fors toe. Dit wordt veroorzaakt doordat de component voor onderwijshuisvesting in het gemeentefonds navenant toeneemt. Conform de afspraak betalen wij dit bedrag door. Deze kostenpost heeft geen invloed op onze exploitatie omdat het gemeentefonds met hetzelfde bedrag toeneemt.

Financieel effect
De begrotingspost voor openbaar basisonderwijs verhogen wij met € 11.000 van € 41.992 naar € 52.992.
De begrotingspost voor de decentralisatie verhogen wij met € 44.400 van € 286.700 naar € 331.100

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Begraafplaats
De opbrengsten van de begraafplaats fluctueren door de jaren heen tussen de € 50.000 en € 95.000. Door de onvoorspelbaarheid van deze inkomsten wijken deze soms ook behoorlijk af. Dat is het geval in 2022 waardoor wij de opbrengst aframen met een bedrag van € 30.000.
Door de stormen van begin dit jaar is er schade ontstaan aan onder andere het hekwerk bij de begraafplaats. De kosten van deze schade aan het hekwerk en bomen bedraagt € 8.500. De begrotingspost is niet berekend op schades maar enkel op het reguliere onderhoud. Derhalve verhogen wij de begrotingspost met € 8.500.

Financieel effect
De begrotingspost voor de opbrengst van de begraafplaats daalt hiermee van € 80.000 naar € 50.000.
De begrotingspost voor onderhoud aan de begraafplaats stijgt hiermee van € 8.120 naar 16.620.

Programma 8: Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Omgevingswet/wet kwaliteitsborging bouw
In de september-circulaire over het gemeentefonds wordt een bedrag van € 106.000 toegekend voor de omgevingswet en een bedrag van € 17.000 voor de wet kwaliteitsborging bouw. Vooralsnog verwachten wij geen extra kosten te maken buiten de reeds eerder verstrekte kredieten. Mocht na invoering blijken dat er extra budget nodig is dan zou dat alsnog hieruit bekostigd kunnen worden. Een eventueel jaarrekeningoverschot dat mede hierdoor kan ontstaan zal terugvloeien in de algemene reserve.

Financieel effect
Vooralsnog geen effect.

Recapitulatie en reserves

Financiële samenvatting

In onderstaande tabel zijn alle afwijkingen samengevat en afgezet tegen het begrotingssaldo.

	2022
Bijgesteld begrotingssaldo (tm turap 1)	**125.070**
Programma 0	
Huwelijksleges	-5.000
Gemeentefonds	297.000
Programma 4	
Verzekering/schoonmaak Dorpsschool	-11.000
Doordecentralisatie Rhedens	-44.400
Programma 6	
Stormschade begraafplaats	-8.500
Leges begraafplaats	-30.000
Bijgesteld begrotingssaldo (tm turap 2)	**323.170**

Vermogenspositie en weerstandsratio

In onderstaande tabel is een actueel overzicht van het vermogen opgenomen. De tweede kolom bevat de feitelijke stand per 31-12-2021 (conform jaarrekening) plus de begrote toevoegingen in 2022. In de derde kolom zijn de claims opgenomen. Dit betreffen raadsbesluiten op reserves die niet of niet geheel uitgevoerd zijn. De derde kolom geeft daarmee in feite de beschikbare stand per reserve weer.

1.	2.	3.	4.	5.
	Saldo 1-1-2021	**Claims**		**Saldo beschikbaar**
A. Algemene reserve				
Vrije algemene reserve	4.647.962	1.265.296	1	3.382.666
subtotaal A	**4.647.962**	**1.265.296**		**3.382.666**
B. Bestemmingsreserves				
Reserve monumenten	25.959	0		25.959
Reserve sociaal domein	132.644	45.000		87.644
Vervangingsreserve inventaris gemeentehuis	95.939	0		95.939
Reserve digitalisering	164.358	124.750	2	39.608
Reserve fietspaden	145.706	145.706	3	0
Reserve wegen	95.408	0		95.408
Reserve begraafplaats	18.913	0		18.913
Reserve dekking kapitaallasten	4.320.722	4.320.722	4	0
Reserve energietransitie	216.575	216.575	5	0
subtotaal B	**5.216.224**	**4.852.753**		**363.471**
C. Voorzieningen				
Voorziening riolering	999.000	0		999.000
Voorziening wachtgeld/pensioen wethouders	377.793	0		377.793
subtotaal C	**1.376.793**	**0**		**1.376.793**
Totaal	**11.240.979**	**6.118.049**		**5.122.930**

1 Dit betreft de (rest)kredieten voor: Verandermanagement € 25k, bestemmingsplannen 11k, omgevingswet 28k, bestemmingsplan Steenhoek 14K, omgevingsvisie 56K, verkeersmaatregelen 7K, Pinkenberg 88K, energietransitie 128K, beplanting Steenhoek 16k, fietspad 170K, Digitale agenda 66K, rollen digitale agenda 92K, herziening bestemmingsplan Dorpsschool 10k, planschades 310k., masterplan Veluwezoom 215k en enkele kleinere posten.
2. Dit betreft de glasvezelverbinding en DMS
3. Dit betreft de renovatie fietspad Kluizenaarsweg.
4. Dit betreffen de afschrijvingslasten die conform de systematiek uit deze reserve worden onttrokken
5. Dit betreft de reeds beschikbaar gestelde kredieten voor de energietransitie en de subsidieregeling voor inwoners

Weerstandsratio

Bij elke turap geven we ook de weerstandsratio aan. Het risicoprofiel is conform de meest recente begroting of jaarrekening (dat zijn de twee momenten in het jaar dat het profiel geactualiseerd wordt). Voor het weerstandsvermogen geldt het bedrag van de algemene reserve uit de derde kolom van bovenstaande tabel. Onderstaande tabel komt uit de begroting 2023.

Weerstandsvermogen		**Beschikbaar**		**Benodigd**
Structureel	A	10.000	B	242.500
Incidenteel	C	3.746.496	D	352.500
Totaal	E	3.756.496	F	595.000
Structureel (A/B)		0,04		
Incidenteel (C/D)		10,63		
Totaal (E/F)		6,31		

Met een weerstandsratio van 6,31 is de gemeente Rozendaal op dit moment in staat om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het voorzieningenniveau in gevaar uitkomt. Bij materiële tegenvallers van structurele aard is er zodoende ook voldoende tijd om de maatregelen in kaart te brengen die nodig zijn om een structureel evenwicht tot stand te brengen. De daling van deze ratio komt voornamelijk doordat in de begroting 2023 een nieuwe risico inventarisatie is uitgevoerd die tot een hoger ingeschat financieel risico leidt (zoals eerder toegelicht bij de begroting 2023).

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Benoemen plaatsvervangend lid regioagendacommissie van de Groene Metropoolregio

Adviseur	: Griffier	**Datum Presidium**	: 23 november 2022
Programma	: 0 Bestuur en Ondersteuning	**Datum Raad**	: 13 december 2022
Portefeuillehouder	: Voorzitter presidium	**Openbaar**	: Ja

Aan de Raad

Aanleiding
Op grond van artikel 3 van het reglement van orde van de regioagendacommissie van de Groene Metropoolregio bestaat de commissie uit 4 raadsleden van Arnhem en Nijmegen en twee raadsleden van de overige gemeenten. Iedere gemeenteraad benoemt ook een raadslid tot plaatsvervangend lid.
Bij aanvang van de nieuwe raadsperiode heeft uw raad wel de twee Rozendaalse leden benoemd maar geen plaatsvervangend lid.

Gevraagde beslissing
Te benoemen tot plaatsvervangend lid van de regioagendacommissie (RAC) van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, namens de gemeenteraad van Rozendaal:

De heer A.G. Blokland;

Wat willen we bereiken?
Borgen van het stemrecht in de regioagendacommissie, bij afwezigheid van één van de Rozendaalse leden.

Argumenten
De twee leden van de regioagendacommissie zijn een raadslid van het PAK en een raadslid van de BGR. Het lijkt daarom redelijk een een raadslid van R’74 tot plaatsvervangend lid van de agendacommissie te benoemen. De heer A.G Blokland is namens deze fractie bereid gevonden om tot plaatsvervangend lid te worden benoemd.

Kanttekeningen
Geen

Wat gaan we daarvoor doen?
De Regio over deze benoeming informeren.

a) Planning
Besluitvorming in de raadsvergadering 13 december 2022

b) Evaluatie
n.v.t.

c) Participatie en communicatie
Het betreft een besluit in een openbare vergadering.

d) Publicatie verplicht
Het voorstel maakt deel uit van de agenda voor de openbare raadsvergadering welke in het gemeenteblad en op de website wordt gepubliceerd.

Wat mag het kosten?
Aan deze benoeming zijn geen kosten verbonden.

Het college van burgemeester en wethouders,

Kees de Haas, Gemeentesecretaris a.i.	Ester Weststeijn, burgemeester

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel burgemeester en wethouders van 6 december 2022

Gelet op de voordracht van de fractie van de Rosendael'74,

Besluit:

Te benoemen tot plaatsvervangend lid van de regioagendacommissie (RAC) van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, namens de gemeenteraad van Rozendaal:

De heer A.G. Blokland

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal 13 december 2022

Klaas Schaap,
Griffier

Ester Weststeijn,
Burgemeester

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Conragarantie aan Arnhem ten behoeve van nieuwbouw Dierentehuis Arnhem e.o.

Adviseur	: K.M. Schaap	**Datum B&W**	: 06-12-22
Programma	: 1. Integrale Veiligheid	**Datum Raad**	: 13-12-22
Portefeuillehouder	: Burgemeester	**Openbaar**	: Ja (m.u.v. een deel van de bijlagen)

Aan de Raad

Aanleiding
Gemeenten hebben de wettelijke taken in de opvang van zwerfdieren. De Stichting Dierentehuis Arnhem e.o. (hierna: het Dierentehuis) verzorgt de uitvoering van deze wettelijke taken voor negen gemeenten: Arnhem, Rheden, Rozendaal, Overbetuwe, Lingewaard, Duiven, Westervoort, Zevenaar en Doesburg. Het gebouw van het Dierentehuis verkeert al jaren in zeer slechte staat. Het Dierentehuis heeft vergevorderde plannen voor nieuwbouw. Potentiële financiers verstrekken alleen een lening voor de nieuwbouw op voorwaarde van een gemeentegarantie. Het college van B&W van de gemeente Arnhem heeft besloten deze garantstelling te verlenen en vraagt nu de overige acht gemeenten die diensten bij het Dierentehuis afnemen om contragarant te staan.

Gevraagde beslissing
1. Instemmen met het afgeven van een contragarantstelling aan de gemeente Arnhem voor nieuwbouw van de Stichting Dierentehuis Arnhem e.o.

Wat willen we bereiken?
Doelstelling is om gemeentelijke taak met betrekking tot de opvang van zwerfdieren voor de komende jaren te borgen, via de Stichting Dierentehuis Arnhem e.o.

Argumenten
1. *Op grond van Boek 5 van het Burgerlijk wetboek (artikel 5 en 8) is de gemeente verantwoordelijk voor tijdelijke opvang van zwerfdieren*

Gemeenten hebben de wettelijke verplichting om in de gemeente gevonden dieren met een vermeende eigenaar gedurende 14 dagen voor de eigenaar te bewaren. Gezelschapsdieren die vrijkomen bij huisontruimingen en onvrijwillige vrijheidsbeneming van mensen met psychische problemen vallen eveneens onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. Negen gemeenten in de regio (Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Rheden, Rozendaal, Westervoort en Zevenaar) hebben al vele jaren een overeenkomst met het Dierentehuis voor het uitvoeren van die taak. Het Dierenasiel Arnhem e.o. is een Stichting met een beperkt aantal beroepskrachten en drijft voor een belangrijk deel op de inzet van vrijwilligers. Een groot deel van de kosten van de exploitatie (70 á 75%) wordt bekostigd uit de doorrekening van tarieven voor de uitvoering van voornoemde gemeentelijke taken. Daarnaast is de Stichting voor de uitvoering van haar taken voornamelijk afhankelijk van giften.

2. *Het gebouw van het Dierentehuis moet vervangen worden door nieuwbouw*

De staat van het gebouw is al vele jaren ver onder de maat. Het tocht, de vloeren van de verblijven vertonen scheuren, er is sprake van asbest in en op het gebouw dat verwijderd moet worden en er is veel achterstallig onderhoud. Duidelijk is dat het asiel in zijn huidige vorm niet meer aan de eisen van

dierenwelzijn en de Arbo-wetgeving voldoet en vervangen moet worden. De afgelopen tijd zijn diverse mogelijkheden onderzocht ('vernieuwbouw' op dezelfde locatie, nieuwbouw op dezelfde locatie, nieuwbouw op een andere locatie), waarbij bleek dat nieuwbouw op dezelfde locatie in de gemeente Rheden (Velp, op de grens van Arnhem bij de overgang van de A12) op diverse criteria de verstandigste keuze is.

3. Een gemeentegarantie is noodzakelijk; contragarantstelling is wenselijk
Om de nieuwbouw te bekostigen heeft het Dierentehuis een lening (hypotheek) nodig. Omdat het een stichting betreft, verstrekken potentiële financiers alleen een lening op voorwaarde van een gemeentegarantie. Het gaat om een lening en garantie van € 4,4 mln. De gemeente Arnhem heeft besloten deze gemeentegarantie te verstrekken, onder voorwaarden die in een garantieovereenkomst tussen Arnhem en het Dierentehuis zijn opgenomen (zie bijlage/vertrouwelijk). Arnhem vraagt de andere afnemende gemeenten, waaronder Rozendaal, om een contragarantie, omdat zij – en wij – het redelijk vindt dat alle afnemende gemeenten naar rato van hun afname delen in dit risico. Voor deze constructie is gekozen omdat de bank bij voorkeur met één garantsteller te maken heeft.

4. We zijn voor de uitvoering van onze wettelijke taak afhankelijk van het Dierentehuis
De gemeente Rozendaal neemt al jarenlang de wettelijke taak af bij het Dierentehuis. Het Dierentehuis is 'om de hoek' en voert de diensten naar tevredenheid en voor een correcte prijs uit. In het kader van een brede verkenning in de aanloop naar dit voorstel, hebben we – ondanks dat we tevreden zijn met de diensten zoals het Dierentehuis deze uitvoert – ook gekeken naar alternatieven. Deze zijn er niet/nauwelijks. Onze gemeenten kan de wettelijke taak niet in eigen beheer uitvoeren. Alternatieve voorzieningen in de omgeving kennen ieder één of meerdere van nadelen: (te) ver weg (met o.a. hogere vervoerskosten via de Dierenambulance tot gevolg), onvoordeligere tarieven, geen opvang voor alle diersoorten. Ook blijken enkele alternatieven bij navraag niet beschikbaar te zijn (bijv. geen plek, of geen offerte uit willen brengen).

5. Een besluit over de contragarantstelling is aan de gemeenteraad
In eerste instantie berichten wij u via een raadsinformatiebrief over het besluit van uw college op de contragarantstelling. Wij gingen hierbij uit van het artikel 'uitzettingen en garanties uit hoofde van de publieke taak' in het Treasurystatuut:
"Voor uitzettingen uit hoofde van de publieke taak gelden de volgende specifieke uitgangspunten en richtlijnen:

- De gemeente mag leningen of garanties uitsluitend verstrekken uit hoofde van haar publieke taak.
- Er worden zoveel mogelijk zekerheden gesteld.
- Bij uitzettingen van € 1.000.000 of meer is instemming van de raad vereist."

Echter, de Financiële Verordening van de gemeente Rozendaal meldt in artikel 7, de informatieplicht, het volgende:
"Het college besluit niet over:

1. voor zover niet begroot de aan- en verkoop van goederen, werken en diensten groter dan € 10.000;
2. het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties groter dan € 10.000; en
3. het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen, dan nadat de raad daaromtrent heeft besloten."

Daarmee kan een interpretatie zijn dat het Treasurystatuut en de Financiële Verordening op dit punt tegenstrijdig zijn. We kiezen er derhalve voor dit besluit aan uw raad voor te leggen. Beide financiële stukken worden in 2023 herzien en geactualiseerd.

Kanttekeningen

1. *Risico op inroepen van de contragarantie*

Als de stichting op enig moment in de toekomst in gebreke blijft, lopen we het risico dat er een beroep wordt gedaan op de garantstelling. In eerste instantie richt dit beroep zich op de gemeente Arnhem. Vervolgens kan de gemeente Arnhem een beroep doen op onze gemeente, naar rato. De kans dat dit risico zich voordoet is gering. De stichting is financieel gezond en zal door de nieuwbouw in staat zijn om op lange termijn te kunnen voldoen aan de eisen die wettelijk gesteld worden aan de opvang van (zwerf)dieren en dus ook aan de rente-/aflossinglasten van de lening van de bank.

De jaarlijkse exploitatiebegroting van de opvang is uitgewerkt door een door Arnhem ingeschakeld adviesbureau (zie bijlage/vertrouwelijk). De inkomsten zijn afhankelijk van het aantal op te vangen dieren en van giften van particulieren. Indien de inkomsten teruglopen en niet langer de kosten dekken kunnen de volgende maatregelen getroffen worden:

- inzet van de opvang als pension. Bijvoorbeeld voor de opvang van huisdieren tijdens vakanties. Dit levert een extra inkomstenstroom op. Ook dagopvang van dieren, met name honden, levert extra inkomsten op;
- bij terugval van de opvang van dieren kan er bespaard worden op de inkoopwaarde van dierverzorgingsmiddelen en op de langere termijn op personeelskosten;
- ten slotte kan gedacht worden bijdragen uit hondenschool- en andere educatieve activiteiten.

Al jaren lang bestaat 70 á 75% van de exploitatie uit de tarieven die door het tehuis in rekening worden gebracht aan de deelnemende gemeenten.

In het geval dat de eventuele toekomstige financiële problemen niet binnen de exploitatiebegroting kunenn worden opgevangen en er sprake is van wanbetaling, kan de gemeente Arnhem uiteindelijk besluiten het onderpand (het asielgebouw) verkopen, zodat ze met de opbrengst (een deel van) de gemaakte kosten kunnen terugkrijgen. In dat geval krijgen ook de andere garant staande gemeenten hun gemaakte kosten (deels) vergoed, volgens dezelfde verdeelsleutel. Mocht sprake zijn van gedwongen verkoop met verlies, dan wordt dezelfde verdeelsleutel gehanteerd bij de verdeling van de verkoopwaarde. De restschuld zal dan onder de garantstelling komen te vallen.

Vervolg en communicatie

Bij een positief raadsbesluit op de contragarantie berichten we de gemeente Arnhem hierover per brief. De communicatie over de garantstelling verloopt voor het overige via de gemeente Arnhem. Een stuurgroep bestaande uit een viertal gemeenten (Arnhem, Lingewaard, Zevenaar en Rozendaal), met Arnhem in de lead, monitort de voortgang van de nieuwbouw.

Wat mag het kosten?

De omvang van de contra garantie is opgenomen in de bijlage ‘aandeel contragarantie’. Hierbij is sprake van 0,8% aandeel van de door Arnhem gegeven garantie van € 4.4 mln., zijnde een bedrag van € 35.200 vanaf 2024. Dit bedrag bouwt jaarlijks af, over een periode van 30 jaar, tot € 971 in 2053. Wij stellen ons feitelijk garant voor 0,8% van de rente en aflossing op de lening. Deze garantstelling zal worden opgenomen in een overzicht ‘gegarandeerde geldleningen’ in de jaarrekening. Ieder jaar zal worden gekeken naar het verloop van deze garantstelling.

Nota bene:
In de op 1 november vastgestelde meerjarenbegroting is de post Openbare orde en veiligheid structureel met € 4.000 verhoogd, omdat de werkelijke kosten voor de opvang van zwerfdieren de laatste jaren hoger uitpakten dan begroot, en omdat wij anticipeerden op een mogelijke kostenstijging van de opvangtarieven. Recente ontwikkelingen, waaronder met name de inflatie, geven inmiddels aanleiding om aan te nemen dat die tariefstijging mogelijk hoger uitpakt dan bij het vaststellen van de begroting was voorzien. Het Dierentehuis heeft te maken met een verhoging van haar kosten, zoals energie en exploitatiekosten (bijvoorbeeld voer, salarissen en kosten dierenambulance). Zodra meer duidelijkheid is over de gevolgen voor onze begroting komen wij daar bij u op terug.

Het college van burgemeester en wethouders,

Kees de Haas a.i.,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlagen
1. Concept raadsbesluit
2. Concept reactie gemeente Rozendaal (brief) aan de gemeente Arnhem
3. Verzoek gemeente Arnhem garantsteling
4. Overzicht aandeel per gemeente in de contragarantie
5. VERTROUWELIJK Overeenkomst Garantstelling Arnhem vs Dierentehuis
6. VERTROUWELIJK Prognose incl. nieuwbouw pand 2022-2026

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Conragarantie aan Arnhem ten behoeve van nieuwbouw Dierentehuis Arnhem e.o.

De raad van de gemeente Rozendaal,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders 6 december 2022;

Gelet op artikel 7 van de financiële verordening;

Besluit:

In te stemmen met het verlenen van een (contra)garantstelling aan de gemeente Arnhem, op 0,8% van de af te sluiten hypotheek van € 4.400.000,--, zijnde een bedrag van € 35.200,--, ten behoeve de financiering van de nieuwbouw van het Dierenasiel Arnhem en omstreken.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van de gemeente Rozendaal op 13 december 2022.

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

Gemeente
ROZENDAAL

Aan het college van
burgemeester en wethouders
van de gemeente Arnhem
t.a.v. dhr. R. Duteweerd
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Datum	: 6-12-2022	Behandeld door	: K.M. Schaap
Uw kenmerk	: 693384	Telefoon	: 026-3843661
Ons kenmerk	: 11-22 KS	E-mail	: k.schaap@rozendaal.nl

Onderwerp: Contragarantie lening nieuwbouw Dierentehuis

Geacht college,

Op 11 november 2022 hebben wij uw verzoek ontvangen waarin u ons vraagt om het afgeven van een garantstelling inzake de nieuwbouw van het Dierentehuis Arnhem en omstreken.
Als gemeente Arnhem staat u garant voor de Stiching Dierentehuis Arnhem en omstreken voor de lening van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) voor het afgeven van een lening van 4,4 miljoen euro ten behoeve van de nieuwbouw van het Dierentehuis, aan de Larensteinselaan 32 te Velp.
Als gemeente Rozendaal zijn wij ook afnemer van de diensten van het Dierentehuis en voert het een wettelijke taak uit voor de gemeente Rozendaal en 8 andere gemeenten.
Wij hebben de door u overhandigde gegevens bekeken en beoordeeld. Op basis van deze beoordeling kunnen wij u mededelen dat wij deze garantstelling aan u afgeven in de verhouding zoals deze staan vermeld in de door u ingezonden bijlage ‘Aandeel Garantstelling Dierentehuis’. Dit houdt in dat de gemeente Rozendaal zich garant stelt voor 0,8%, van de totale omvang van bovengenoemde lening bij de BNG.

Hoogachtend,

De gemeenteraad van Rozendaal

K.M. Schaap
Griffier

E. Weststeijn
Voorzitter

Onderwerp: Verzoek contragarantie lening nieuwbouw Dierentehuis

Datum	: 11 november 2022
Zaaknummer	: 693384
Contactpersoon	: Rudy Duteweerd
Telefoonnummer	: 026 3774926

Gemeente Rozendaal
T.a.v. mevrouw E. Weststeijn,
portefeuillehouder dierenwelzijn
Postbus 9106
6880 HH Velp

Geachte mevrouw Weststeijn,

Gemeenten hebben de wettelijke taken om in de gemeente gevonden dieren met een vermeende eigenaar gedurende 14 dagen voor de eigenaar te bewaren. Gezelschapsdieren die vrijkomen bij huisontruimingen en onvrijwillige vrijheidsbeneming van mensen met psychische problemen vallen eveneens onder de verantwoordelijkheid van de gemeente. De Stichting Dierentehuis Arnhem e.o. (hierna: het Dierentehuis) verzorgt de uitvoering van deze taken voor 9 gemeenten (Arnhem, Rheden, Rozendaal, Overbetuwe, Lingewaard, Duiven, Westervoort, Zevenaar en Doesburg). Daarnaast voert het Dierentehuis voor sommige gemeenten andere taken uit zoals opvang van (gevaarlijke) honden die in beslag zijn genomen en de opvang van bepaalde zieke of gewonde in het wild levende dieren.

De overeenkomst van de gemeente Arnhem met het Dierentehuis eindigt op 1 juli 2023. Om deze reden is de dierenopvang voor de periode 2023-2053 (Europees) aanbesteed. Het Dierentehuis heeft deze aanbesteding gewonnen en heeft een voorlopige gunning. Het gebouw van het dierenasiel voldoet echter niet meer aan de eisen en moet vervangen worden door nieuwbouw. Het Dierentehuis heeft hiervoor een lening nodig. De gunning is pas definitief als de financiering van de nieuwbouw rond is. Potentiële financiers verstrekken alleen een lening op voorwaarde van een gemeentegarantie. Het gaat om een lening en garantie van € 4,4 mln. Wij hebben besloten deze gemeentegarantie te verstrekken, onder bepaalde voorwaarden die in een garantieovereenkomst tussen Arnhem en het Dierentehuis zijn opgenomen.

Ons verzoek
We hebben besloten om een gemeentegarantie af te geven omdat we het belangrijk vinden dat er nieuwbouw komt en de benaderde banken dit eisen. Wij vragen de andere afnemende gemeenten om een contragarantie omdat wij allen gebruik maken van dit asiel en omdat wij het redelijk vinden dat alle afnemende gemeenten naar rato van hun afname delen in dit risico. Wij hopen dat alle andere afnemende gemeenten dit ook zo zien. Arnhem betaalt de andere gemeenten niet voor de contragarantie (net zoals Arnhem geen vergoeding krijgt voor de gemeentegarantie).

Wij vragen u dus om contragarant te staan voor een deel van de verplichtingen van het Dierentehuis ten gevolge van deze lening. Deze constructie is gekozen omdat de bank bij voorkeur met 1 garantsteller te maken heeft. De (contra)garantie heeft alleen betrekking op de lening voor de nieuwbouw.

Wat betekent een contragarantie voor uw gemeente?
Als het Dierentehuis tijdens de looptijd van de lening (30 jaar) niet (meer) aan zijn verplichtingen van rentebetaling of aflossing kan voldoen, zal de kredietverstrekker (in casu de BNG) de garant staande gemeente (Arnhem) aanspreken om deze verplichtingen na te komen. In dat geval zullen wij de gemeenten die contragarant staan aanspreken voor hun deel van de garantie. Ons voorstel is om het

risico van de garantstelling te verdelen over de afnemende gemeenten naar rato van het aandeel van elke gemeente in de omzet van het Dierentehuis in 2021. In bijlage is een overzicht opgenomen van de maximale extra jaarlasten die bij elke gemeente kunnen ontstaan nadat het Dierentehuis niet (meer) aan zijn verplichtingen kan voldoen. Veruit het grootste risico ligt bij Arnhem. Als niet alle gemeenten contragarant staan zal het risico voor de overige gemeenten groter zijn.

Arnhem eist bij de garantstelling tevens het recht van 1e hypotheek. Bij wanbetaling door het Dierentehuis kunnen wij het onderpand (het asielgebouw) verkopen zodat we met de opbrengst (een deel van) de gemaakte kosten kunnen terugkrijgen. In dat geval krijgen dus ook de andere garant staande gemeenten hun gemaakte kosten (deels) vergoed, volgens dezelfde verdeelsleutel. Daarnaast hebben we een aantal voorwaarden gesteld aan het Dierentehuis om onze risico's vanwege de gemeente- / contragarantie zo beperkt mogelijk te houden.

Meer informatie en vragen
Voor meer informatie over de gemeentegarantie, de onderliggende informatie en advies kunt u contact opnemen met de heer R. Duteweerd, bestuursadviseur voor de groene leefomgeving (Rudy.Duteweerd@arnhem.nl of 026-3774926).

het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,

J.H. de Baas A. Marcouch

Bijlagen
- Bijlage: Aandeel contragarantie Dierentehuis

Verplichtingen Dierentehuis uit lening

Jaar	Krediet	Rente	Aflossing	Totaal
2024	4.400.000	110.000	881.333	**€ 991.333**
2025	3.518.667	87.967	121.333	**€ 209.300**
2026	3.397.333	84.933	121.333	**€ 206.267**
2027	3.276.000	81.900	121.333	**€ 203.233**
2028	3.154.667	78.867	121.333	**€ 200.200**
2029	3.033.333	75.833	121.333	**€ 197.167**
2030	2.912.000	72.800	121.333	**€ 194.133**
2031	2.790.667	69.767	121.333	**€ 191.100**
2032	2.669.333	66.733	121.333	**€ 188.067**
2033	2.548.000	63.700	121.333	**€ 185.033**
2034	2.426.667	60.667	121.333	**€ 182.000**
2035	2.305.333	57.633	121.333	**€ 178.967**
2036	2.184.000	54.600	121.333	**€ 175.933**
2037	2.062.667	51.567	121.333	**€ 172.900**
2038	1.941.333	48.533	121.333	**€ 169.867**
2039	1.820.000	45.500	121.333	**€ 166.833**
2040	1.698.667	42.467	121.333	**€ 163.800**
2041	1.577.333	39.433	121.333	**€ 160.767**
2042	1.456.000	36.400	121.333	**€ 157.733**
2043	1.334.667	33.367	121.333	**€ 154.700**
2044	1.213.333	30.333	121.333	**€ 151.667**
2045	1.092.000	27.300	121.333	**€ 148.633**
2046	970.667	24.267	121.333	**€ 145.600**
2047	849.333	21.233	121.333	**€ 142.567**
2048	728.000	18.200	121.333	**€ 139.533**
2049	606.667	15.167	121.333	**€ 136.500**
2050	485.333	12.133	121.333	**€ 133.467**
2051	364.000	9.100	121.333	**€ 130.433**
2052	242.667	6.067	121.333	**€ 127.400**
2053	121.333	3.033	121.333	**€ 124.367**
2054	-0	-0		**€ -0**

Aandeel per afnemende gemeente per jaar

Arnhem	Doesburg	Duiven	Lingewaard	Overbetuwe	Rheden	Rozendaal	Westervoort	Zevenaar	**Totaal**
48,2%	1,3%	3,7%	9,2%	14,8%	5,7%	0,8%	1,8%	14,5%	100,0%
2.120.800	57.200	162.800	404.800	651.200	250.800	35.200	79.200	638.000	**4.400.000**
1.695.997	45.743	130.191	323.717	520.763	200.564	28.149	63.336	510.207	**3.518.667**
1.637.515	44.165	125.701	312.555	502.805	193.648	27.179	61.152	492.613	**3.397.333**
1.579.032	42.588	121.212	301.392	484.848	186.732	26.208	58.968	475.020	**3.276.000**
1.520.549	41.011	116.723	290.229	466.891	179.816	25.237	56.784	457.427	**3.154.667**
1.462.067	39.433	112.233	279.067	448.933	172.900	24.267	54.600	439.833	**3.033.333**
1.403.584	37.856	107.744	267.904	430.976	165.984	23.296	52.416	422.240	**2.912.000**
1.345.101	36.279	103.255	256.741	413.019	159.068	22.325	50.232	404.647	**2.790.667**
1.286.619	34.701	98.765	245.579	395.061	152.152	21.355	48.048	387.053	**2.669.333**
1.228.136	33.124	94.276	234.416	377.104	145.236	20.384	45.864	369.460	**2.548.000**
1.169.653	31.547	89.787	223.253	359.147	138.320	19.413	43.680	351.867	**2.426.667**
1.111.171	29.969	85.297	212.091	341.189	131.404	18.443	41.496	334.273	**2.305.333**
1.052.688	28.392	80.808	200.928	323.232	124.488	17.472	39.312	316.680	**2.184.000**
994.205	26.815	76.319	189.765	305.275	117.572	16.501	37.128	299.087	**2.062.667**
935.723	25.237	71.829	178.603	287.317	110.656	15.531	34.944	281.493	**1.941.333**
877.240	23.660	67.340	167.440	269.360	103.740	14.560	32.760	263.900	**1.820.000**
818.757	22.083	62.851	156.277	251.403	96.824	13.589	30.576	246.307	**1.698.667**
760.275	20.505	58.361	145.115	233.445	89.908	12.619	28.392	228.713	**1.577.333**
701.792	18.928	53.872	133.952	215.488	82.992	11.648	26.208	211.120	**1.456.000**
643.309	17.351	49.383	122.789	197.531	76.076	10.677	24.024	193.527	**1.334.667**
584.827	15.773	44.893	111.627	179.573	69.160	9.707	21.840	175.933	**1.213.333**
526.344	14.196	40.404	100.464	161.616	62.244	8.736	19.656	158.340	**1.092.000**
467.861	12.619	35.915	89.301	143.659	55.328	7.765	17.472	140.747	**970.667**
409.379	11.041	31.425	78.139	125.701	48.412	6.795	15.288	123.153	**849.333**
350.896	9.464	26.936	66.976	107.744	41.496	5.824	13.104	105.560	**728.000**
292.413	7.887	22.447	55.813	89.787	34.580	4.853	10.920	87.967	**606.667**
233.931	6.309	17.957	44.651	71.829	27.664	3.883	8.736	70.373	**485.333**
175.448	4.732	13.468	33.488	53.872	20.748	2.912	6.552	52.780	**364.000**
116.965	3.155	8.979	22.325	35.915	13.832	1.941	4.368	35.187	**242.667**
58.483	1.577	4.489	11.163	17.957	6.916	971	2.184	17.593	**121.333**
-0	-0	-0	-0	-0	-0	-0	-0	-0	**-0**

Hoogte lening / garantstelling	4.400.000
Rentepercentage	2,5%
Looptijd	30

Aandeel op basis van de omzetverdeling Dierentehuis 2021 en gebruik van de btw-teruggave voor extra aflossing in 2024